

ብሂል ትግርኛ

ሃገራዊ

ገጽ

ገጽ

ደረሰሁት ገጽ

ዘመን ፳፯ ዓ.ም. ነፃነት

ደረሰሁት ገጽ ፳፯ ዓ.ም. ነፃነት

ክስ

ቅድሚያ ለውጥ ብድራዊ ዝርዝር

- ናል መዝገብ ቃላት ትግርኛ ብትግርኛ
- ቅርፅ ድምፃት ትግርኛ

ንመፃኢ ግዜ ዝሕተሙ፤

- መቐረቅ
- ዕላል ምስ ትግርኛ

ብ

ገብረእግዚአብሔር ቢሆን ተክሉ

©መሰል ደራሲ ብሕጊ ሕሉው'ዩ።

ቀዳማይ ሕታም 1987 ዓ.ም
ንኻልአይ ግዙ ተመሓይሻን ማዕቢላን
ተሐተቃማ 1991 ዓ.ም

ቀራጺ ዕሕፈት ሽፋን   ሰገድ ገብሩ

- እዛ ናፅላ ብሂል ትግርኛ ቢል ሰምዮ ዘሉኹ መፅሓፍ ነባርን ሓዳስን'ያ። እቲ ነባር ኬብላ ዝኸለለ እቶም ኣብ ናፅላ መዝገበ-ቃላት ዝነበሩ ብሂላት ብምሓዛ ኪኸውን ከሎ፣ ሓዳስ ዘበላ ድማ ብርክት ዝበሉ ብሂላት ወሲኻ ስለዝወፅአት'ያ።
- ቅድም ኪብል ኣብ መፅሓፍ ሽፋን ቅርፅ-ድምፃት ትግርኛ "ብሂል ትግርኛ" ዘርእስታ መፅሓፍ ንኣንበብቲ ከቕርብ ቃል ኣቲወ ምንባሪ ዚዕፀፍ ኣይኮነን፤ ይኹን'ምበር እቶም ሒዞም ዝነበርኩ ብሂላት ካብ ኣርባዕተ ሺሕ ንላዕሊ ዘይኸዱ ስለዝኾኑን ንበይና ነፃልኻ ምሕታም ድማ ንፃቕሚ መቐሓር መፅሓፍ ኮይኑ ከይግመት ኣብ ናፅላ ኣጠቓሊሊ ምውፃኡ ዝሓሸ ኮይኑ ስለዝተራኣየኒ እነሆ ናፅላ ብኹለንትና ኣመሓይሽ ኣማዕቢለን ኣቕሪብያ'ሎኹ።
- ርእሲ ብዚምልከት ድማ እዛ መፅሓፍ ናፅላ መዝገበ ቃላት ከነላ ነምታይ "ብሂል" ብዚብል ሕብሪ ተለኸያ ወፅአት ኪብሉ ሃዩልቲ ኣይሰኣኑን ይኾኑ፤ እንተኾነ ግና ካብ መጀመርታኡ እንተኾነ'ውን ብ1987 ዓ.ም "ብሂል ትግርኛ" ተባሂላ'ያ ተገምጊማ ካብ ኢድ ቢሮ ት/ቲ ክልል ትግራይ ዝወፅአት። ብዝኾነ ኣጋጣሚ ግን ናብ "ናፅላ መዝገበ ቃላት" ተለዊጣ ተሓቲማ። ነዚ ናይ ሎሚ ምልዋጥ ርእሲ ምክንያት ዝኾነኒ ድማ ውሑዳት ዘይኮኑ ምሁራት፣ እቲ "ናፅላ መዝገበ-ቃላት" ኪብል ርእሲ ዚገጥም ከምዘይኮነ "ብሂል ትግርኛ" ተባሂላ ክትስመይ ይግበኣ ከምዝነበረን ስለዝሓበሩለይ ነቲ ርእይቶኦም ተደሪኽ ናብቲ ቀዳማይ ምርጫይ ርእሲ መሊሰያ'ሎኹ።
- ኣብ ቀዳማይ ኣንቀፅ፣ ኣብ ናፅላ ዝነበሩ ብሂላት ከም ዘእተኹዎም ጠቐሰ'ዮ፤ እንተኾነ ግና ገፃት ከይበዝሓን'ን ብንኣንፃሩ ድማ ዋጋ ሕትመት ለጠቕ ንምባልን'ውን ንመግለፂ ቢል ኣእቲወዮም ዝነበርኩ ምሉኣት ሓሳብ ተስዓ ሚእታዊ ዚኣኸሉ ወጊ'ደ በቶም ዝበልኩዎም ብሂላት ተኪኦ ኣሰናዲኣያ'ሎኹ።

ብሂል ትግርኛ

- ቋንቋ አብ ርክብ ማሕበራዊ ናብራ ደቅ ሰባት ዕዙዝ ትርጉም ዘለዎን፤ ንምቅ'ልጣፍ ስራሕ ሓጋዚ ዝኾነን ዓብዪ መሳርሕን'ዩ። አብ ዓለምና ዘሉ ወብሂርን ብሂረ-ሰባትን ብውሉን እሃዝ ተፈልዩ ምቕማጥ እንተዘይተኻለለ'ኳ ሓድሓድ ዕሑፋት ከም ዚሕብሩዎ ካብ 6000 ንላዕሊ ዝኾኑ ቋንቋታት ከምዘሉ ይግመት'ዩ። ካብእቶም ሓድ ድማ ቋንቋ ትግርኛ ምዃኑ ምግማት እሸጋሪ እይኸውንን።
- ብመሰረቱ ሓድ ሕብረተ-ሰብ ምስ'ቲ ነንሕድሕዱ ብብቕዓት ዚረዳድላሉ ቋንቋ ተወሳኺ ምስላ፤ ብሂል ዝእመሳሉ መግለፅታት እንተሃልዉዎ'ኳ ካብቲ ቋንቋ-ወፃኢ ግና እይኮነን። ቋንቋ ትግርኛ'ውን እንተኾነ ካብቶም አብ ዓለም ዚርከቡ ቋንቋታት ዝተፈላለዩ ባህርይ አሉዎ ቢልካ ምግማት እይ'ከአልን።
- ብሂል ከም ቅኔ ኾይኑ ብግጥሚ አይዘረብ/ አይነገር'ምበር ቃል ምስ ቃል እናተገጣጠመ ኾነ ብብሕቲ ቃል ሰውር ምሽጥራዊ ትርጉም ሓዙ ይርከብ'ዩ። ንአብነት ብዕራይ መብረ" ኪበሃል ከሉ ቅሉዕ ትርጉሙ ዕምድን ቃንጃን ወይ'ውን ብየማነ ፀጋም ዚአቱ /ዚዕመድ/ ብዕራይ ንዚብል ትርጉም ዝቐመፍታሕ ኮይኑ፤ በቲ ኪግለፀሉ ዝተደለዩ አንፈት ድማ ንላ"ብዕራይ መብረ አሉዎ" እንተቢሉ አብ ርእሲ ሰብአዩ ሰብአይ ከምዝደረበት ወይ ድማ ከምዝተወሸመት ዚገልፅ ምሽጥራዊ ትርጉም ዝሓዘለ ኮይኑ ይርከብ። ከምኡ ድማ " ደም አፍሰሰ" እንተተባሂሉ፤ ደም ከዓወ፤ ደም ደፍአ ቢልካ ንምግላፅ ከይኮነ፤ ሰብ ቀተለ ወይ'ውን ከብቲ ሓረደ፤ ዚብል ካልእ ውሽጣዊ ትርጉም ሓዙ ይርከብ። ብብሕተት ካብ ዝቐመ ቃላት " ጭርናዕ" ዚብል ቃል ከንርኢ ከሉና ፤ "ጭርናዕ" ዓይነት ዑፍ፤ንእስሳታት እናተኸቶኸት እተቐሰል ምዃና ላዕላዊ ትርጉሙ ኪኸውን ከሉ፤ እቲ ቐንዲ ትርጉሙ ግና " ጭርናዕ" ኩሉላዕ ጭጭ ጭጭ ስለ እትብል ሕማቕ ጠባይ ንዘሉዎ ሰብ፤ ንናግራም ሰብ መግለፂ ኾይኑ ዚቐርብ'ዩ። " ሓዊ" ዚብል ቃል ምስ እንርኢ ድማ ሓዊ ዘንድድ፤ መብሰል መግቢ ዚብል ላዕላዊ ትርጉም ሓዙ እንተተረኸበ'ኳ ድሕሪ ገዝ ግና "ሓዊ" ንብዙሕ ነገር መግለፂ ኾይኑ ከምዚርከብ በዞም ዚሰዕቡ ውሑዳት አብነታት ንመልከቶ። ሓዊ ነዝሐ፤ ሓዊ ኾነ፤ ሓዊ ኢዱ፤ ሓዊ እግሩ፤ ሓዊ መለሰ፤ ሓዊ ሓዊ ጨነወ፤ ሓዊ አፋ፤ አባ ሓዊ፤ ሓዊ ዓይኑ፤ ሓዊ ዝናሩ፤ ሓዊ ኸብዱ፤ ሓውን ሓሳርን፤ ካብ ሓዊ ወፅኦ፤ ሓዊ መሰለ ወዘተርፈ.... እናተበሃለ ኪግለፀሉ ይስማዕ'ዩ።
- እዚ ካብ በልኩ እዛ መፅሓፍ እዚአ ካብቲ ባሕሪ ቋንቋና ብጭልፋ ጨለፋ ዝሓዘት'ምበር ምሉእ ብሂል ትግርኛ ተጠቓሊሉ ቀሪቡ'ሉ ማለት እይኮነን። ስለዚ አበዩ ከባቢ ትግራይ እትርከቡ ተመሃር፤ መምህራንን ካልእት ተጠቀምቲ'ዛ መፅሓፍ እዚአ ከካብ ከባቢኹም እናአከብኩምን እናአዕናዕኩምን ቋንቋኹም ከተማዕብሉዎን ዚያዳ ከተዕምቐዎን ዕድመይ አቐርብ።

ሐበሬታ

ነዛ መፅሐፍ እዚአ በዚ ዚሰዕብ ሚላ ከትጥቀመላ ትኸእል፤

1. ነቲ ትርጉሙ ከትፈልጦ እትደሊ ብሂል ግሱ ፍለጦ። አብ ትሕቲኡ ድማ አል'ሾ። ምናልባሽ ግና እቲ ርእሰ ቃል ብስም ወይ ብቕፅል ተመስሪቱ ከይኸውን ናይቲ ከትፈልጦ ዝደለኻዮ ብሂል ግስ ረባሕታኡ ከትፈልጦ ድማ ግድን ይኸውን።
2. ፍታሕ ኮይኖም ንዝቐረቡ ክልተ አፀዋውዓ ዘሎዎም ቃላት/ ፈኸሩምን ጠቢቕምን ዚድመፁ፤ ከምኡ ድማ ንሓድሓደ ከባብታት ሓደስቲ ይኹኑ'ዮም ቢሉ አብ ዝገመትኩዎም ቃላት መታን አፀዋውዓኦም ከየሸግሩ አብርእሲ'ቶም ዚርገፁ ፊደላት እዚ ኣብ ውሽጢ ሓፀር / ' / ዘሎ ምልክት ገቢረሎም'ሎኹ።
3. አብ ሓድሓደ ቃላት አብ ከንዲ "ሓቕፊ" ሓቐወፊ ተገቢሩ ተፃሒፉ ስለዘሎ "...ቐወ..."ን ንዓኡ ዝአመሳሰሉን አብ እትረኽቡሉ ቃል ግር ከይበለካ አንቢብካ ከትርዳእ ተስፋ እገብር፤ ንምዝኸኻር ዚአክል አብ ቅርፁ-ድምፁት ትግርኛውን እዚ ሚላ አፀሓሕፋ'ዚ አሎ። ካብ ገፅ 1-38
4. ሓድሓደ ብሂላትን ትርጉምን ካብ ምንዋሖም ዝተላዕለ ክልተ-ሰለስተ መስመር ዝሓዙ ስለዘለዉ ነቲ አብ መንጎ ትርጉምን ፍታሕን ተጨሪቑ ዘሎ ጭረት / - / እናተኸተልካ አንብቦም

አብነት

ከምዘይ'ሓል'ፍ ሰቲና - ክሳብ ዚአኸለና፤ ፍጊፅ

/በሊዕና፤ ተመጊብና ክዛዕ ዚብለና ተመጪንና

እዚ አብነት ተገንዚብኻዮ እንተኸዊንካ እቲ ጭረት / - / አብ መንጎ'ቶም ቀዳሞት መስመራት ጥራይ ስለዘሎ፤ ነቶም ብሸነሽ ፀጋም ዘሎዉ ጠሚርካ አንቢብካ ናብቶም ብወገን የማን ዘለዉ ትርጉማት ስገር፤ ከምኡ ድማ ካብ ገፅ ናብ ገፅ ዚዞሩ ቁራፅ ሓረጎችን ትርጉማትን ስለዘለዉ አቀማምጣ ዓምዲ ከይተጋጌኻ አንብቦም።

5. ብኮምፒዩተር ኪፀሓፍ ዘይከኣለ ቀዳማይ ዘርኢ ፊደል...ቐሩ ኪአትዎም አብ ዚግባእም ቃላት ደኣ አየእተኹዎን'ምበር ብፊደላት "ቐወ" ኪትካእ ምተኻእለ ነቢሩ፤ እንተኸነ ግና መሊ'ኦ አይተጠቐምኩሉን። ስለዚ ተጠቃማይ እዛ መፅሐፍ እዚአ ቋንቋ ትግርኛ እማዊ ልሳንካ እንተደኣ ከዊኑ ከም "ተሓቋቂፊ" ዝአመሳሰሉ ቀላት ኪገጥሙኻ ከለዉ ን"ቋ"ን "ቂ"ን ናብ ድምፂ "ቐ" እናቐየርካ ከተድሀዮም አቐዲመ ከተንብሃልካ ባህታ ይስመዓኒ።
6. ፊደላት 'ሀ'፤ 'ሐ'፤ 'አ'፤ 'ዐ'ን አብ መወዳእታ ቃላት'ምበር አብ መንቀልን ማእኸልን ኪአትዉ ከለዉ ግድን ናብ ራብእ'ዮም ዚልወጡ። ቅርፁ-ድምፁት ትግርኛ አብ ዚብል መፅሓፍ አልሽ።

ምስጋና

ከዚ መፅሐፍ እዚኣ ኣብ ምምሕያሽን ምምዕባልን ኣብ ዝነበርኩሉ ግዝ መ/ር ኣስረስ ተሰማ ኣብ ርእሲ'ቲ ዘሎዎም ፃዕቂ ስራሕ ግዚኦም እና'ፃበቡ ስለዝሓገዙንን ከምኡ ድማ ይጠቕሙ'ዮም ዝበሉዎም መፃሕፍቲ ብምቕራብን ብምሕባርን ደገፍም ስለዘይፈለዩለይ ናእዳይ ደረት የብሉን።

ከምኡ ድማ መ/ር መረሳ ተኸሉ ኣብ ምዕ'ራይ ትርጉም ንዝእገበሩለይ ዓቢ ሓገዝ ልባዊ ምስጋና ከቕርበሎም እፈትው።

ካብዚ ሓሊፉ ዝተፈላለዩ ደገፍን ሞራላዊ ምትብባባምን ዘይፈለዩለይ- ን

1. ወ/ሮ ኣልጋነሽ ኣብርሃ
2. ዶ/ር ሙሉጌታ የበጋሽት
3. ወ/ሮ ሳራ ሓጎስን ኣቴተን ኣይተ ኣስመላሽ ፀጋይን
4. ኣይተ ዘርኣብሩሽ ወናኒ ሆቴል ን.ሳባ መቐለ
5. ኣይተ ሃይለ ገ/የሱስ ወናኒ ትካል ስራሕ መነፀር ዓይኒ
6. ኣይተ ኤፍሬም ገ/ስላሰ
7. ኣይተ ገ/ሚካኤል ተ/ሂወት

ምስጋና እናቕረብኩ

ብተወሳኺ ኣይተ ጌታቸው ባራኺ ፓብሊሽር ኮምፒዩተር ቤት ሕትመት ዘመናዊ እኹል ግዝ ወሲዶም ብጥንቃቄን ብፅርየትን ስለዝፀሓፉለይ ናእዳን ምስጋናን ከቕርበሎም ባህታ ይስመዓኒ።

ወሃብቲ ደገፍ መፃሕፍቲ

1. ናፅላ መዝገበ ቃላት ትግርኛ
2. ልሳነ ኣግኣዚ መዝገበ ቃላት
3. ትግርኛ ኣምሓርኛ መዝገበ ቃላት
4. እንግሊዝኛ ትግርኛ ዓረብኛ መዝገበ ቃላት
5. የአማርኛ ፊሊሞች
6. ካሳቲ ብርሃን መዝገበ ቃላት
7. ልሳነ ግእዝ
8. ጥንታዊ ምሳሌ
9. ካልኦት ዕሑፋትን

ብ ገ/ሂር ቢሆን
 ዘእም ግርማ
 ብ ኣባ ዮሃንስ ገ/ሂር
 ሀ.ግ.ሓ.ኤ
 ብ ኣምሳሉ ኣክሊሉን ዳኛቸው ወርቁን
 ብ ተሰማ ሃብተሚካኤል ግዕው
 ሃ. ኪ . ወ. ኮፍሌ
 ብ ሊ.መዝ.መጉስ ዕ/ጊዮርጊስ

ሀ

ሀ፡	
ሀ፡ ለሉ	- ሐደ ለሉኩብ መጀመርታሉ
ሀይ፤	
ሀይ ሀይ በለ	- እጉረዐ
ሀጅ፡	
ሀጅ በለ	- 1. ከደ፣ ገሰገሰ - 2. ገነፈ፣ ወቅዐ - 3. ተመገበ - 4. ቀጥቀጠ፣ ወቅዐ/ ዝናም - 5. አብዚሑ ሰርሐ
ሀር፡	
ሀር በለ	- 1. ዘነመ - 2. ባልባል በለ
ሀር ተበሃለ	- ተሳበረ / ብዳርባ እምኒ
ሀባ/ሆባይ	
ሀባ'በለ	- 1. አብዚሑ በልዐ - 2. ደከረ፣ ዘበጠ - 3. ወቅዐ፣ ሃምበጠ፣ ደብደበ
ትማሊ ዝናም ሆባይ ሊሉና፡፡	
ሂ፡	
ሂ፡ በለ	- ቃልቃል በለ
ሂ፡ ተበሃለ	- ተዛበጠ
ልቡ ሂ፡ሂ፡ በለ	- ልቡ ወቅዐ፣ ልቡ ሃረመ
ሃሀ	
ሃሀታ	- ሃላይ
ሃሀ በለ	1. ፈዘዘ፣ ሃመመ 2. ተንኢ፣ ሃንቀው በለ፣ ገሃፈ 3. ጋህ በለ 4. ሃሕ በለ
እቲ ዓቢ ዳዕሮ ምስ ተቐረፀ	እቲ ሓወልቲ ሃሀ ሊሉ ተራእዮ፡፡
ሃሀ ሃሀ በለ	- ላህለሀ
ሃሀ በለ	- ተጋሕሸረ
ሃሀ ኢልካ አይትዛረብ	- እደብ ገበር፣ እትዛረቦ ፍለጥ
ሃሀ ኢልካ እትረክ	- ቆንጆ
ሃሀ አበ'ለ	- ጉዋሕጉወሐ
ቆሮ እሽሊ ኣብ ውሽጢ ክልተ ወርሒ ሃሀ አቢላተ፡፡	
ሃሀ ዝበለ ገደል	- ፀድፈ
ቀስሉ ሃሀ በለ	- ገፍሐ፣ ጎድጎደ
ሃለለ	
ሃለል ዝበለ	- ርሒብ
ሃለሉ ዝመዕኦ	- ብፍታዉ ዝላተወ
ሃላሊ	- ዘዋሪ፣ ዘማዊ
ሀለለ	- ዘዋሪ፣ ፋሉል
ዓይኑ ሃለለ	- ዓይኑ ጨንቆረ
ሃለመ	
ሀልም በለ	- 1. ፀልመተ - 2. ጠፍኦ - 3. ደንጉዮ - 4. ተደርገመ፣ ድቕድቕ በለ
ሀልም አቢላዮ	- ዘንጊዐዮ፣ ረሲዐዮ
ሀልም ዝበለ	- ፍሉጥ፣ ዕሉ'ል፣ ጥንጩ
ሀልም ዝበለ ቐኖ	- ቅጥን ቀኖ
ሀልም ዝበለ በረኻ	- ጭው ዝበለ
ሀልም ዝበለ ገደል	- መሃምቕ፣ ሽው ዝበለ
ዓይኑ ሀልም አቢሉዎ	- ገሲሙዎ፣ ጨልጊሙዎ
ዓይኑ ሀልም በለ	- ዓወረ፣ ዓይኑ ጠፍኦ
ሃለቐ	
ሀልቐ መስፈር ዘይብሉ	- ታእላብ፣ ታእላፍ ዘይብሉ
ሀልቐ/መሀልቐ ዘይብሉ	- ዘይተኣደነ

ሀልቲት ወረደ	- መቐሰፍቲ በዝሐ
ሃለኽ	
ሃለኽለኻ	- ጅግና
ሃለኽለኽ በለ	- ተንከራተተ
ሃላኸ/ ሃልኪ	- ተዓብ
ሀልኸኛ	- 1. ሓበኛ - 2. ደረቐኛ
ሀልኸ ሓዘ	- ኒሕ ገበረ
ተሃላለኽ	- ተታረኸ፣ ተፈኸኸረ
ሃለው	
ሃለው አይሃለው	- ይመት አይመት፣ ይተፋእ ይልግዕ
ሃለዋው	- ዓዘርቆዘር
ሃለዋትና አይኹን	- ካብቲ ናብራ'ቲ ይምሓረና
ሃለዋቱ ጠፍኦ	- ባእላ የብሉን
ሃለዋት ፈለጠ	- ባእላ ረኸበ
ሃለዋት የብሉን	- ሽግር፣ ፀገም በርቲዐዎ'ሉ
ሃለውለዋ	- ዓጃው
አብዝሃለው ይሃሉ	- 1. አብዝኸነ ኸይኑ - 2. አብ ዝላተወ ይእቶ፣ አብ ዝኸደ ይኺድ
እንተዘይሃለዎ እንተዘይሃለዎ	- አይሓዘን እንተተባህለ፣ ስእነ እንተተባህለ
ዝሃለው ይሃሉ	- 1. ዝመዕኦ ይምፃእ፣ ዝኸነ ይኹን - 2. ዝፀንሐ ይዕናሕ
ሃለፈ	
ሃለፍለፍ በለ	- ዓዘውዘው በለ
ሃልሃለ	
ሃልሃልታሉ ዘይወደኦ	- 1. አፍለ - 2. ትኩ ዘይወደኦ፣ ትኪ በሉ-ኸሉ-ኸ እናበለ
ሃመመ	
ሃመማ መስከረም	- ነግራም ሰብ
ከንዲ ሃመማ አይረኣዮን	- ንዲቐዎ፣ እና'ኢሱዎ
ሃመን	
ሃመን መን በለ	- ከለፍለፍ በለ
ሃመኹ	
ሀመኹ አበለ	- 1. ወደኦ - 2. ናብ ሓሙኹሽቲ ለወጠ
ሃረመ፣	
ሃረምረም በለ	- ሰተፍተፍ በለ
ሃረሰ	
ሀረሰ	- 1. ድቃስ - 2. ሞት፣ ዕረፍቲ - 3. ቅላነት
ሀረሰ ከለኦ	- ሃወኸ፣ ረበሽ
ሃረበ፣	
ሃረባ' ሃረባ'	- 1. ሃይሃይታ፣ ሻማ - 2. ተብተብ'ታ፣ ጉያ ጉያ
ሃረዮ	
ማይ ሃረዮ	- ዘኸረጠ
ሃረፈ	
ሀርፋኑ አውፀኦ	- ሃንቃሉ አዕረፈ
ሀርፍርፍት	- ሃንቃ፣ ሃምእ
ማዕዲድ-ሃረፍ ኮነ	- ዘራእቲ ንምዕፃድ አኸለ
ሃሪ	
ሃሪ ዚመስል ፀጉሪ	- ለሽላሽ ፀጉሪ
ሃርሃረ	
ሀርሀር ደላዩ/ገዛኢ	- ሽኑ'ሕ፣ ሀንጡው

ናዕል ብሃል ትግርኛ

ግዕዝ ሃርሃረ	- ሸጎራ
ከብዱ ሃርሃረ	- 1. ነገር ከባድ ምሽጥር ሓብላ
	- 2. ጥምየት ተገወረ
ሃርጎፈ	
መሬት ሃርጎፈ	- መሬት ሃለለ
ከብዱ ሃርጎፈ	- ከብዱ ጎደለ
ሃለለ	-
ሃለለ ቢሉዋ	- ተዋሲቡዋ
ሃለለ ቢሉ ከየደ	- እናሓተተ ከየደ
ሃንሳስ ለባ'ም	- ለውሃት
ላሕሙ ሃለለ ቢሉዋ	- ጨቆል አቢሉዋ
ገህቡ ሃለለ በለ	- ገህቡ በርበረ
ጁባ ሃለለ በለ	- ሰረቆ
ጁባግ ሃለለ በለለይ	- ገንዘብ ሃበኒ
ሃቕ ለበዳ	
ሃቕ ለበዳ	- ሃንደበት
ሃበ	
ሃበ'ለደ'	- ልግሲ
ሃያብ	- ለጋሰጥ ኪር
ሀያብ	- ገፀብረኸት
ሕቆሉ ሃበ	- 1. ተባብሮት አይ እዘዝን በለ
	- 2. ፀልክጥ ተቆየመ
መን ምስሃበ	- አበይ ይረከብ
መን ገሞት ሂቡዎ	- 1. ይመውት ተባሂሉ
	አይተሓሰበን
	- 2. ዝቆተሉ መን'ዩንጥ መን
	አሕሊቶ ሃበ?
መውሀበ	- ምቹእ (ምቹእቲ)
ሸመት ሃበ	- መዘ'ዘ
ቃሉ ሃበ	- መስከረ
ብሃበ ተረከበ	- ብታህዋሽ
ተዋሂቡዎ	- ትዕድልቱ ኮይኑጥ ፍጥረቱ
	ኮይኑዎ
ገወሃቢ ይሃበ	- ገለጋሰ ይለግሰሉ
ገዳይ ዝሃበ ገመን ሂቡዎ	- ልዕሊ ኩሉ አሕዲሩኒጥ
	ዚጉድለኒ የብሉን
አዋሂቡዎ	- ሕሳር ረኺቡ
አዝመራ ሃበ	- እቶት ደንፈዐ
እንተሂቡ አድጊ ቆርኒ	- ፍፁም በቃቆ'ዩ
ተውዕለ	
ከም ዝሃበኒ	- 1. ከም ዕሕፍተይ
	- 2. ከንዲ ዘረከበኒ
ወሃቢየ'ሉኒ	- ዘረከበኒ ሰብ አሉጥ በዓል
	መድሕን'ዩ
ወሃብን ከላእን	- አዛዚጥ ገባርን ሓዳገን
ወረ ሃቡ	- መውረዱጥ ወረኛ
ዕደጋ ዝሃበካ	- ዕዳጋ ዘጋጠመካ
ዘይናቱ ሂቡዎ	- 1. እካ'ፊሉዎጥ አፀለሙዎ
	- 2. ዘይገንዘቡ ዓዲሉዎ
ዘይውሁብ ሃበ	- ብኸባር ገዝእ
ዝሃበ ሂቡ	- ዝኸፈለ ከፈሉ
ዝሃበ እንተሃበ	- ዝገበረ እንተገበረጥ ዘቕረበ
	እንተቐረበ
ዝሃቡዎ ዚቐበል መሬት	- ልሙዕ መሬት
የውሀበኒ	- እሞዶይጥ የጋጥመኒ
ይሃበኒ ይሃብካ	- የዋጅሃና
ገዜ ሂቡዎ	- 1. ሓሊፋሉጥ በዓል ዘመን
	ኮይኑ
	- 2. መዓልቲ እናዊሉሉ
	- አዳ'ለወጥ አፃነሐ
ገዜ ሃበ	
ሃበለ ቀደስ	
ሃበለ ቀደስ /እበለ ቀደስ/	- ዓዘውዘው

ሃበበጥ	
ሃበባ ረኸበ	- ተፈታውነት አትረፈ
ሃብሊ ቂ	
ሃብለቂ	- ዘፍጠጠ
ሃብቲ	
ሃብተ-ሰንኩል	- ተካ'ልጥ ቅርሱስ
ሃብተ-ሰጋ	- ምድራዊ ፀጋጥ ሓላፊ ደስታ
ሃብተ-ነፍሲ	- ዕድቲ
ሃብተ-ገነት	- ዕድሉ-ትጥ ዓቕሚ
ሃንነ	
ሃንነ	- 1. እው'ደጥ ሸተተ/ ጥዑም ሽታ
	- 2. ፀየ'አጥ ጨነወ
ሃን'ነ	- 1. ፈዘዘ
	- 2. ሃረፈ
ሀነ ምድሩ ጠፍአ	- ሃይመጥተኸወለ
መሃንኑ ጠፍአ	- 1. ሃንዘለጥ ደንዘዘ
	- 2. ዳህነወ/ምግቢ
ሃንው	
ሃንው በለ	- ፀደፈ
ሃንውነው በለ	- 1. ፀፋ-ዕፋ-ዕ በለ
	- 2. ሃተፍተፍ በለ
ሃንይ	
ሃንይ መንይ በለ	- 1. ጎምጀወጥ ሃን'ነጥ ገሃፈ
	- 2. ልቡ ተሰወጠጥ ተማረኸ
ሃንፀጥ	
ሞራል ሃንፀ	- አተባብፀጥ አለዓዓለጥ ፍናን ሃበ
ሃንቀው	
ሃንቀው በለ	- ሃህ በለ
ሃንቅሃንቃ	- ባህጊ
ሃንኩተጥ	
ሀንኩት አበለ	- ወደ'አ
ሀንኩቱ ገበረ	- 1. ረፍረፈ/ ብመቐተልቲ
	- 2. ጠበበ
ሃንደለ	
ሃንደለ	- 1. ሓሰወጥ ጠቀረ
	- 2. ብጥበብ ተዛረበ
	- 3. ብጥበብ ሰርሐ
	- 4. ቀየሰጥ ነደፈ
	- 5. መሃዘጥ ፈልሰፈ
ሃንደፈ	
ሃንደፈ	- ቆርፈደጥ ሻሕከረ
ሃንደደደፍ በለ	- ሰርተፍተፍ በለ
ሃንገፈ	
ሃንገፍ በለ	- ጨነወ
ሃንገፍ አበለ	- ዓጠነ
ሃንጋፍ	- ሰሰ-ዕጥ ሀንፋፍ
አፋ ሃንገፍ በለ	- አፋ ሸተተ
ሃንፕው	
ሃንፕው በለ	- ጭንን በለ
ሃንፕ ማንፕ	- ዕንዝር
ሃው	
ሃው በለ	- 1. ጎደለ
	- 2. ዕዝር በለ
	- 3. ፀደፈ
ሃው ሃው በለ	- ማርማር በለጥ መገሩ መገሩ
ሃውተተ	
ሀውታትያ	- ዘዋሪጥ መንከርተት
ዓዲ አሀውተተ	- ዓዲ አጥፈለጥ ዓዲ አለልከየ
ሃዘንዘን	

ናዕላ ብሃል ትግርኛ

ሃዘንዝን በላ	- ኩብለለተዘወረተ ተንከራተተ
ሃየ	
ሃየ ተለየ	- ሸለልታ
ሃየ ንታ	- ግሰታ፣ ፍጻ
ሃይግግት	
ሃይግግትና ለዝላ	- ምእኩት፣ ረድኤታዎ
ሃይግግት ዘይብሉ	- 1. ሃሪም
	- 2. አረመኔ
ሃይመ	
መሬት ሃይመ	- ተደርመሰ፣ ሃለለ
ሰራሕ ሃይመ	- ሰራሕ ሰለጠ
ሸሸዩ ሃይመ	- ተፀገመ
ነፍሱ ሃይመ	- ዓበረ
እንጀራ ሃይመ-ዎ	- ደሸዩ
ወቃቢኡ ሃይመ	- ተዳህለ፣ ወጀሁ ረሳቸ
ሃይነ	
ነገር ሃይነ	- ባእሲ ደለዩ
ሃይደ	
ሃዳዳ	- መጉረሪ
ሀዱኑ በላ	- ብበዝሒ ሃይመ
ታህዳድ	- ጃሀራ
ሃይግ	
ሃይግ በደግ በላ	- ፀፃረ፣ ተግህ
ሃይኦ	
ሀዱኦ መንፈስ	- ዕጉስ
ሀዱኦ ሰብ	- ርጉኦ
ሀዱኦ አየር	- ዝሐሉ አየር
ሀድኦት አልቦ	- ሀውከት
ሀድኦት ከልኦ	- ሃውሽ፣ ነወፀ
ሀድኦ በላ	- 1. ተፃገሰ
	- 2. ዘሓለ
ለቲ እምባ ጋር ሀድኦ ምስ በላ ኪድና	
ሰቃዩ ሃዲኦሉ	- ሰቃዩ ዝገ ኢሉሉ
ሃገር	
ሃገረ ሰበታይ	- ገባ'ር፣ ገጠረይና
ሃገረ-ሰብ	- ገፀር
ሃገራዊ	- ወደ'ባ'ት
ሃገራዊ ቋንቋ	- እግ'ዊ ልባን፣ እናኦዊ ቋንቋ
ሃገርገር በላ	- ረሓብ፣ ገፍሐ
ብሃገሩ ሃበ	- ጠቐሊሉ አረከበ
ከም ሃገሩ	- 1. ከም ሰቡ
	- 2. ከም ከባቢኡ
ገዳዲ ሃገር ሂቡዎ	- ንሆባይ ሂቡዎ፣ ዓዲሉዎ
ዓዲ ሃገር	- ካልእት፣ አባል ስድራ ቤት ዘይኮነ
ዓዲ ሃገር ይኹኑ	- ዘርእም ይብሃሕ፣ ዘርእም ይለምልም
ሃጠው ቀጠው	
ሃጠው ቀጠው በላ	- ለፍለፈ
ሃጥ	
ሃጥሃጠ	- ሃዝረጠ
ሃጥ በላኒ	- ፋሉላዊ
ሃጥ እንተበላ	- እንተበዝሐ፣ እንተሸነ
ሃፀፀ	
ሀፀ-ፀ ግዜ	- ርቡ'ዕ ዘመን
ብሀፀ-ፀ ተደለዩ	- ብቐልጡፍ ተላለሽ
ናይ ሀፀ-ፀ	- ብፀደፍደፍ እተሰርሐ
ሃፀፈ	

ሃፀፍፀፍ በላ	- ፀፋፀፋ በላ
ሃፈፀ	
ሃፈፀ አበላ	- 1. ሸልበበ
	- 2. እንገልሓጠ ገገፍርራሕ
ሃፈፈ	
ሃፈተ ሽደ	- ብጉያ ሽደ
ሃፍፍ	- ሃርር
መሬት ሃፈፍ ምስ በላ	- ድሕሪ ብራቕ መስቀል
ረርገሐፍ ሃፈፍ ከይበላ	- ከይመኣ ከይሓደረ፣ ብቐጠት
ሂዋን	
ጉዋል ሂዋን	- ቻል አንስተይቲ
ሀዎ	
ሀዎ በላ	- 1. ወደቐ
	- 2. ተተኮሰ
ሀዎንዎን	
ሀዎንዎን ጠፍኦ	- ከንቱ ጠፍኦ፣ ብዘይ ጥያ ጠፍኦ/ገንዘብ
ሀበይ	
ሀበይ ገበረ	- እነ'አስ
ዲና ሀበይ ከደነ	- አዋረደ፣ አንአስ
ገፅ ሀበይ	- ጭጉኒ
ሀበቡላ	
ሀበቡላ	- 1. ለፍላፈ፣ ናገራዎ
	- 2. አውሎ ገፋስ
ሀንኪ	
ሀንኪ በላ	- 1. ወቐዐ፣ ረሰረሰ
	- 2. አብዚሑ በልዐ
ሀው	
ሀው በላ	- 1. ብበዝሒ ዘነመ
	- 2. ወደቐ
	- 3. ነተጉ
ሀዋላ	
ሀዋላ አውፀኦ	- ስም አጥፈኦ፣ አፀለመ
ሀድግለነ	
ሀድግለነ ዘይብሉ	- ጨካን፣ ጂብ ዘይብሉ
ሆሽ	
ሆሽ በላ	- በሊዑ ወደኦ
ለ	
ለሃበ	
ለሀብ በላ	- ወዓዩ/ ግይ
ለሃዩ	
ብበትሪ አለሃዩ	- ወቐዐ
ለለወ	
ለለው በላ	- 1. ነውሐ
	- 2. እምሪፍ ለመነ፣ ተማሕፀነ
ለላው	- ሸልሓጥ
ለለዩ	
ለላን ጉሌላን	- አድልዎ
ለሓስ	
ልሕስ አበላ	- 1. ወደሊ/ መግቢ፣ ሰራሕ፣
	- 2. ቀተለ
ሓዊ ልሒሉዎ	- ሓዊ ሸልቢቡዎ
መልሕስ ረሽበ	- ዚብላዕ ዚስተ ረሽበ
መዓር አልሓስ	- 1. አልዘበ
	- 2. መዓር አብለዐ
ብጥምዋት ተለሓስ	- ተረፍረፈ
ተለሓሓስ	- 1. ተመሰጋገነ
	- 2. ተሰዓዓመ

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

ለሐፀ

- ላሕፀ - ፀረፈ፣ አዋረደ
- ላሕፂ ላላንድያ - ከናብ፣ ሳሕዳይ
- ላሕፂ ላሕፂ ጠገ - ጉምደደ
- ብፀርፈ ላሕፀ አበለ - አዋረደ
- ላብራሽ ላሕፂ ገነ - ደዝመ
- ገንዘብ ተላሕፀ - 1. ተበልደጉ፣ ተበረቆ
- 2. መቼገዕ፣ ከፈለ

ለመመ

- ለላግግጥ - ብሪጋ
- ለመነ፣ - ላጉላ ላጉላ፣ ተመገላጀ
- ለሚኑ ገለግረ - አለዚቡ፣ አቀባጢሩ
- ለሚኑ ለግግጥ - ጎረባብቲ
- መገምገሜ ሓዊ - ተማሕፀነ
- በል-ተለመን በለ - እዝገላ /እዝሊ ተባህለ
- በቸሺ ብዓለም ተለመነ - 1. ቀንፀብ፣ ቆብቋብ
- እዝሊ ልግና - 2. ሒደት፣ ቆሩብ
- ተቆሰፍ!
- እዝረሄር ይለመንካ! - ካባይ እትደልዩሉ
- ከንላመን ኢና - መዓልቲ ኪህሉ ኢዩ
- ዓይኒ ልግና - ጨምጫም፣ ጨምታል
- ይለ መነኒ በለ - ከቶ በለ፣ አበዩ፣ ሞተይ
- ፈጣሪሉ ለመነ - ይሃበኒ በለ
- ፀለዩ፣ ማለደ

ለመደ

- ለሚዱዋ - ተራኺቡዋ፣ ተወሲቡዋ
- ለሙድ - ዝውቱር
- ለግድያ - 1. ሰልጣኒ
- 2. ሰላልያ /ከልቢ፣ ድሙ
- 3. ዘይ ናይ ዓሌቱ ዝሰርሕ
- ሰብ ለመደ - 1.ናብ ሰብ ቀረበ፣ሰብ ፈተወ
- 2. ሰብ ምብላዕ ጀመረ
- ሰብአይ ለሚዳ - ዓጢራ
- ተለማዳ - ተመላኺ
- ንልማዳ - ንአመሉ
- አይተላምድ - ገፅ አይትሃብ
- ከም ልማዱ - ከም ጠባዩ
- ከይልመድ - ዳሕራይ ከይድገም
- ዓዲ ለመደ - ምስ ሰብ ተፋለጠ
- ዘልመድካ አይትኸልኢ - አይተጉዋድለለይ
- ዘረባ ለመደ - 1. ቋንቋ ሽኣለ
- 2. እወሃህባ መልሲ ከላለ፣ ነገረመ
- ዝለመደ ኢድ - 1. ሞልፈ ስርቂ ዘለዎ
- 2. ወስ ወሰይና፣ ዱለ'ኛ
- ዝለመደት ከብዳ - ሽግር ዘይፈተነት

ለመፀ

- ለመፀመፀ በለ - ተለማለመ፣ ተመሻሽነ
- ለማፀ መጥሓን - እኩይ፣ ተንኮለኛ
- ለሙፀ መልሓስ - ሕልኩስ
- ለሙፀ ኢድ - ጭንን
- ለምፀምፀ በለ - ፀበቐ፣ ታህታህ በለ
- ለም'ፀ አበለ - 1. ሰራሐ ወደአ
- 2. በሊሁ ጨረሰ
- 3. አንቢቡ ወደአ
- 4. አቃፀለ፣ አንደደ
- ሽግር ንበዓል ሽግር ይነድለ
- ሓዊ ዝሓዘ ሓዊ - መቐረት እስኢኒ / ጨው
- አልመፀ - ኮነ ሽግር ምምቃር እበዩ
- መልሓስይ ለሚፀ -

ለምለመ

- ለምለም ርገፀ - ፀጋ፣ ሃብቲ፣ በረኽት
- ለምለም ሰብ - ይምላእኻ
- ልሰለሰ ሰብ፣ ዕንቅር
- ሓሳካ ደንበ ናብ - ቢሉ ዘይዛረብ
- ዝለምለም - ሕራይ ንዝበለ ወወሲኽካ
- ተለግለመ - ምጥቃፅ
- ዓፀሙ ለምለመ - ተመሻሽነ
- ዘርኡ ለምለመ - ህያው ኮነ
- ዘርኡ በዝሓ፣ ሰሰነ

ለሰን

- ለሳነ ትግርኛ - ቋንቋ ትግርኛ
- ለሳነ እሳት - ሃልሃልታ
- ለሰን ልሰን አበለ - አታለለ

ለሰለለ

- ለሰለለታ ገበረ - ጠለለ

ለሽ

- ለሽለሽ በለ - ለሰለለ
- ለሽ አበለ - አሰልከዩ፣ አድከመ

ለቀሐ

- ለቐሐይ ልቓሕካ - መዓልተይ መዓልትካ፣
- ልቓሕ ሰኑይ ሰለሰ - ኢደይ ኢድካ
- ዝበደለ ሰብ ከይተፈደ፣
- ልቓሕ በሰር - አይተርፍን፣ ኢድ ሓሊፋ
- ልቐሐ አለቀሐ - ፀናሒት'ያ
- መለቅሒ ጨው - ዘይውዕል ዘይሓድር
- ተለቂሒ ተመቂሒ - አጉረሐ፣ አተንኮለ
- ተለቂሒ /ተመቂሒ/ - እንቅብዱ፣ ትንኳኹያ
- ተለቂሒን ጨው - ዝገበረ ጌሩ፣ ተዓድዩ
- የምቅራ - ተዓዳድዩ፣ ሓሳሩ ፀጊቡ
- ብዘይሰራሕካ
- ምው'ርዛይ ዋጋ ዩብሉን

ለቀበ

- ለቀብ አበለ - ሓዘ
- ለቂቡ ለቓቂቡ - 1. አመናሚኑ
- 2. ቀፂሉ ቀፂሉ
- ነገር ለቓቂቡ/ለቓቂቡ - 1. ሓልከሰ
- 2. ነገር አራረዩ
- 3. ነገር አናወሐ
- እፋ ተለቀቢ/ ተለቂመ - አንደበቱ ተአሳሰረ
- ዕድመ ለቀበ - ዕድመ ቀፀለ፣ መዋእል ሃበ
- ይተካለ ይለቀብ - ከምኡ ድግ፣ እብ ርእሲሉ

ለቐመ

- ለቐመመ - አራረዩ
- ለቐመረ ረኽበ - ምግቢ ረኽበ
- ለቐመረ ዓደ - ሕርጉዋቶ
- ለቐመረ ቃሉ ለቐመ - እርይራይ
- አሳ' ቐመ - ቆሉ ቆርጠመ
- ፈደል/ ዕሑፍ ለቐመ - ገሽብቲ ሳዕሪ አብለዐ
- አረ'መ አተካሽለ

ለቐቐ

- ለቐቐ - 1. ወፅኢ፣ ሓዲጉ ሽደ
- 2. ፈነወ፣ ሰደደ
- 3. ቀንጢጡ፣ አልዓለ/ለ
- ለቐቐ የውርደሉ! - /ጊቡ ዝነበረ ነገር
- ለቐቐ ወፅኢ - 4. ፈልዓው /ፈልዓዩ
- ለቐቐ ዓብያ - ይመንጥሉ፣ ይቐሰፍ!
- መለቋ ሽደ
- ሕፃናታ ወዲላ ዝተፈተሐት
- ለቐቐ በለ - መርዓት
- ዝተታሕዘ ገንዘቢይ

ለቻለቸ ለቻለቸ	ይወሰድ በለ
	- 1. መልእክተኛ ዘረብሕን ዘይረብሕን ሓሳብ ፀሓፊ
	- 2. ፀዋቸው ገዢ / ባሕርይ ፀሐፊ ተለምዶ ወዘተ
	- 3. አባክሰት አፀለመ
	- 4. ሐሰወ
ለቻላቸ	- 1. መግቢያ መግምጃ
	- 2. ሐሳብ
ለቻላቸ	- 1. ሕድገት ብራሕ
	- 2. ርኳን
ነገር ለቻለቸ ከዳን ለቻለቸ	- ሐሰወ፤ ለጋንባ ለዋሽመ
	- ጨቅጥጨቅጥ
ለቻተ ለቻተ	- 1. ጸዕጀዐ
	- 2. ለቻታ አውፀላ / ሃልጃይት ዓይኒ ዓተር ወዘተ...
ለቻታ ለቻታ ሕድሪ	- ሃንጉሊግ
	- ሃካይት ካብ ምቹግጡ ዘይለፃል
ለቻታ አውፀላ ለቻታ ዓይኒ ለቻታ ዘረባ ለቻታ ጥሕኒ ምስ ለቻታ ፀሐ ከም ለቻታ ዚለበር ዚፍታሕ	- ለቻታ ገፈፈ - ቶብዕ ዓይኒ - ወረኛ - ሓሽላኹት መጉረሪ - ምስ ከረፂቱ / ሞጀሊ - ካብ ጌጋሉ ዘይመሃር በብት ሓብሲ ቐለቡ
ለበመ ለበመ ለባም መለበሚ ኾነ ብዘይ ልቢ ዝፃበዩ እብ ልዕሊ ልብኻ	- ተኩረ - ዓይኒ ምድሪ - መምሃሪ መጉርሒ ኾነ - እብ ዘይመፃልቲ ዝባፀሐ - እብ ልዕሊ ፍልጠትኻ በተወላኺ
ለበሰ ልባ'ስ ልብሰ-ምድሪ ሓመድ ለበሰ ሕግም ለላበሰ ሕሰራን ለበሰ ሕፍረት ለበሰ ቀግሰ ለበሰ ቀግል ለላ'በሰ ተላበሰ እልብሰኒ አተርእሰኒ	- ብላይ ከዳን - ሳዕርን አገራብን - ተደበዩ - ሕግም ለበ'ደ - ተዋረደ - ሓነሽት ተዋረደ - ተሸዋመ መዝናኛ ረሽበ - ቀግል አልገበ - ተለቲሑ ተሸደነ - ሕንቃቸት በሽተተተ አገልግለኒ ብሃሊ - ምሽጥር ሓዘ'ል፤ ውስጠዘ - ዲቁና ተቐበለ - ወቀ'በ - ከበረገ ማዕረገ - ትነዕ ፈራዲ ኮነ፤ ሕገን ለማድን ተሸተለ
ወርቂ ለበ'ስ ዲቁና ለበሰ ገርማ ለበሰ ፀጋ ለበሰ ፍርዲ ለበሰ	
ለበደ ልብደ ሓዊ ለበደ ሕግም ለበደ ብመቐሕ ለበ'ደ ዱር ለበደ	- ጠይቂ - ዓልመት - ሕግም ተላገብ - ብመቐሕ መቀ'ሐ - አገራብ ቆረፀ
ለበጠ ለበጥ በለ	- ወዓየት ዘሃመ

ለብለበ ለብለባ መልሓስ ለብለብ አበለ	- ዘይለመን ዘረባ - ሕልፍ ሕልፍ በለ፤ ገርፍ ገርፍ አበለ
መለብለብ ሽግር ለብሊቡዎ ብበትሪ ለብለበ ብነገር ለብለበ ብፀሓይ ተለብለበ ተለብለበ	- ለፍላፊ - ሽግር ለላቺዩዎ - ወቅዕ፤ ገረፈ - ለላቸየት ጨቅጨቅ - ብፀሓይ ተጠበበ - ተቐንዘውተላቸየ
ለላሽ ልሉሽ ሓሊቦ ልሉሽ ሰይጣን ልሉሽ ልሉሽ ኳሹ ልሊሹኒ አይትበለኒ ተለላላሽ	- መልእክቲ ዘብሐሕሰብ - እኩይ - አገልጋሊ - ግልግል፤ ተላሊሽ ዘብሐረር - ደፈረካ፤ ደፈረኒ አይትበለኒ - 1. አተባበለ - 2. ደብዳቤ ተለዋወጠ - ደፈረኒ አይትበለኒ - ጥቶላ ልቢ ሀንዘል - 1. ምእዙን ውላድ ይሃብካ፤ መሽበሪኻ ውለድ - 2. ውላድ አግትካ አይትለዝዝ
አይልእኸቶይን እናበልዑ ዝለእኹዎ ወሊድካ ለእኸ	
ለከመ ለከመ	- 1. ጠቀነ፤ አልገበ፤ ፀጥበሪ - 2. ገለገሪ መገዲ ተገለለ
ላኺማ ተለኸሽመ	- ተግላላሕ - ተተሓሕዞ እብ ሽግር አተወ
ለከዐ ለኪዕኻ ተዛረብ	- ሰብ አይትዝለፍ፤ እትዛረብ ፍለጥ
ልከዐ ልከዐ ነገረ ልከዐ አሉ ልከዐ ዘይብሉ መለከዒ ጨው ተለኸሽዐ ካብ ልከዐ ኣይሓልፍን	- አሽኩሹ፤ አበምበበ - ሓቲ'ዩ - ወሰን ዘይብሉ፤ ዘይተለደነ - እንቅብዱ፤ ትንኳኹዎ - ተመዝዘነ፤ ተመጣጠነ - 1. ኪሽውን ዘሉዎ ኪሽውን'ዩ - 2. ካብ ሰፍሩ አይዛይድን ካብ ልከዐ ዝሓለፈ - 1. ደረት ዘይብሉ / አሃዝ መጠን - 2. ካብ ዓቕሚ ንላዕሊ ካብ ዓቕሚ ንላዕሊ ምስታይ አንገር ህይወት'ዩ።
ለኸተ መሬት ለኸተ አቶ ተለኸተ	- መጠገጠገ በለ፤ ፀንዐ - አቶ ተለጉመ
ለኸዮ ልኸይ አበለ በለዳልኸ	- ተንከፈ፤ ነሽለ - ጉንፈ፤ ሃንደበት
ለኸፈ ለኸፍከፍ በለ ለኸፋዋ ልኸፍ መልከፈ ሰይጣን ዝለኸፍ ብነገር ለኸፈ አልከፍ አልከፍ አበለ	- ሸውዝ፤ አዕገርገረ - ብግብረ ሰጋ ተራኺቡዮ - ሃልከፍ - መጥዓሚ - ርኽሰ መንፈስ ብሓደር - ተናኹዮ - አጥዕም አጥዕም አበለ፤ አባ'ፀሐ

504 117A 77C8

እግረ ግድ ለገፈ	- ጠፃመ፤ ንእሽተይ በልዕ፤ ሰተየ	ፀጉሪ ለውጥ	- ንጥቢኡ ሓድሽ ዝኾነ ሰብ
ዕገጋኡ ለይልክ ፍን	- ጥጉኡ ከባር ሊዩ	ለውለው	- 1. ለፍላጊ፣ ተዛራቢ
ዘይልክፍ ሰጥ/ ምጥስ	- ኪርኖ ሓያል	ለውላው	- 2. ሽልሓጥ
ዘይትልክፍ	- ነብር፣ ንፍትውተ ስጋ ዘይትዳነ	ለዘበ	
ለገለገ		ጽዙብ ሳይጣን	- ጉራሕ እከይ
ለገለገ	- 1. ጀራቄ	ተላዘበ	- ተማየጦ፣ ተሰግመዐ
	- 2. ሽያኒ	አላዘበ	- 1. አዝሓለ፣ አህደሊ/ ካብ ቁጠዐ መለሰ
ለገዐ			- 2. አለበለሰ
ለካዕብል	- ርሑቕ መንገዲ ተገዛዘ	ለፃለ	
ለካዕካዕ በለ	- ፀፋዕፋዕ በለ	ሳዕለ ሳዕሉ	- 1. ነንእሸቶይ፣ ጫፍ ጫፍ
ነገር አላገዐ	- ሓሰወ፣ አጋነዐ	ሳዕሊ ሳዕሉ እዩ ነጊሩኒ።	
ለጉመ			- 2. ግፍርቱ
ለጉመኛ	- መቀናደቢ		- 3. መማየ
ለጉጉ		ሳዕሊ ሳዕሊ ረአየ፣	- 1. ተመጣጠረ፣ ዘይፃቕፍ ሓሰበ
ለጉጉ	- 1. ጉዋዩ		- 2. አፍኩዊሱ ረአየ
	- 2. አዕኒዑ ሓፀረ	ሳዕለዎት	- 3. አንቃዕረረ
ለገሃኡ በለ	- ሰዓብ / ብፍቕሪ		- 1. ሰበ ስልጣን
እዝኑ ተለገሱ	- ፀመመ፣ ለሽተመ	ሳዕሊ ሽደ	- 2. ብሸሃሽ ሳዕሊ ዚርከቡ
ለወሰ፣			- 1. ሃብተመ፣ ፀገ'ወ
ለዋስ	- ምልቡስ፣ ሰንኩል		- 2. ተወንጪረ
ለውሳስ	- ደልፋዕ፣ ደውላዕ	ሳዕሊ ሳዕሊ ሽደ	- ነበሰልጣን
ለዉሰ	- ሃካይ፣ ኮፍ ካብ ዝበለ-		- 3. ሰልጠነ፣ ማዕበለ
	ዘይትንስእ		- 4. ክብ በለ
ለውስውስ አበለ	- 1. ዘበጠ፣ ወቕዐ	ሳዕሊ ሳዕሊ ሽደ	- 1. ስግር ስግር በለ
	- 2. ጭቃ አቕምጠዐ		- 2. ዝባነ ዝባነ ከደ
	- 3. አብ ጭቃ፣ አብ	ሳዕሊ በፅሐ	- 1. ደየበ / ብሽመት
	ርስሓት አንክባለለ		- 2. ዋጋ ወሰኸ፣ ከበረ
ሓደ ልዋለ	- ሓደ ብኩ'የ		- 3. ክርክር፣ ሞገተ፣ ናብ ሰበ ስልጣናት ከደ
ነገር ለዋወስ	- ነገር አበ'ላሸወ	ሳዕላይ ሃገር/ቤት	- 4. ሓሹረ
አብ ሽግር ተለወሰ	- ተአየደ	ሳዕልን ታሕትን በለ	- ሰማያዊ ቤት
ለወየ፣			- 1. ተወላወለ፣ አመናተአ
ለዋይ ከሳድ	- ምልክዕቲ፣ ሽገ	ሳዕልን ታሕትን ዘይ	- 2. ፀፃረ፣ ፀፃተ፣ ሀርድግ በለ
ለወጠ፣		ብሉ	- ዘየጸሸም፣ ቁርጂ ዋጋ/ ዘረባ
ሃይማኖቱ ለወጠ	- ከሓደ	ለዑላውነት	- ክብሪ
ላውጣ	- ቅያር፣ መተካእታ	ለዑል	- ብሉዕ
ለውጥ ገልብጥ	- መሻረዊ	ለዕለን ትሕተን	- 1. ፀቓጥን ተፀቓጥን፣ ገላእዝን ገዙእን
መላውጢ ዘይብሉ	- ምሩዕ፣ ተወዳዳሪ ዘይብሉ፣ መዳርግቲ ዘይብሉ		- 2. መፅፋእትን መጠቓን
መልሓሉ ለወጠ	- ጠለመ	ለዕሊ ሀይወት	- 3. ምዕባይን ምንኣስን
መፃልቲ ለወጠ	- 1. ዕለት ቀየረ	ለዕሊ መንፈት/ ግሕ	- ካብ ነፍሲ ዝበለዐ
	- 2. ዕድመ ተፀለ፣ መዋለል ሃበ	ለዕሊ ሰብ ሓደረ	- ዕሩይ ነገር
ማዕተቡ ለወጠ	- 1. ሃይማኖቱ ከሓደ	ለዕል በለ	- በልፀገ
	- 2. አለብለ፣ ጠለመ		- 1. እንጀራ ይሃብካ
ሰራሕ ለወጠ	- ዓየነ	ለዕል ትሕት አበለ	- 2. ክብ በለ
ሸያጢ ለዋጢ	- ሸቃጢ፣ አትራፊ		- 1. አቆናፀበ፣ አሰራጠየ
ሽታ/ጪና ለወጠ	- ዳህነወ/ ዳዕነወ	ለዕልነት	- 2. አመዛበለ፣ አዛበዐ
ተለዋወጠ	- 1. ባህሪኡ ከፍለ		- እነነት፣ ትዕቢት፣ ትምክሕቲ
	- 2. ተቐያየረ	ብላዕሊ ሽነ	- 1. ተሰልበጠ፣ ኮር ተገልበጥ ኮነ
ንፋስ ለወጠ	- ቦታ ቆየረ		- 2. ሸሸ በለ
አላወጠ	- አቀያየረ፣ ቀየረ	ብላዕሊ ዝወረደ	- 3. ሓላፊ፣ አዛዚ ሽነ
አንፈት ለወጠ	- ዕላማኡ ስሓተ፣ መንገዱ ስሓተ		- 1. ብፈጣሪ ዝተእዘዘ
ከዳን ለወጠ	- 1. ሓዱሽ ከዳን ገዝእ	ንሳዕሊ አበለ	- 2. ካብ ሓለፍቲ ዝተላእሸ
	- 2. ከዳን ቀየረ		- 1. አትፈለ፣ አድጉሐ
ዓለም ዝ ለዊጣትሉ	- ጪኪናትሉ፣ ተሸጊሩ		
ደላይ ለውጢ	- ደላይ ዕብየት		
ገፁ ተለዋወጢ	- 1. ተፀወገ		
	- 2. ዓበረ		

	- 2. ሰፍሰፈ፣ አሸንፎለሐ
	- 3. አዐቀበ፣ ንፃቸብ ገፁ አላገፈተ
አብ ልዕሊ ሙረት ኩ	- ከይጥተ፣ ብህይወት ከሉ
አብ ልዕሊ ሰብ ወደቸ	- ተጠወረ፣ ካብ ሰብ ተፀባይይ ኮነ
አብ ልዕሊኡ	- 1. ብተወሳኺ አብ ርጸሊኡ
	- 2. አብኡ
አብ ልዕሊኡ ዝተወሰደ ሰጉጥቲ ሕጋዊ ኢዩ።	
አብ ልዕሊ ዘረባካ	- ከምኡ ድግ፣ ብተወሳኺ
አብ ልዕሊኻ ሌላኹ	- ንፃካ ንምጥቃዕ ድሕር አይብልን
እይገላል እይን ታሕቲ ኾነ	- 1. ተጨነቸ
	- 2. ተአጉዋጉወለ
ካብኡ ንገላል	- ዝሓሸ፣ ዝበለፀ፣ ዝሓለፈ
ካብ ከገድ ንገላል ዘረባካ ብገላል	- ቃል ዓለም፣ ጉብጉብ
ፀሓይ ገላል በዒሓ	- ዘረባካ ኩሊፈካ
ለይቲ	- ቀቲኑ፣ ረፈዱ
ለይቲ ኢዩ	- ዕድሉ'ዩ/ ንሕግቹ ነገር
ለይቲ ኢዩ	- 1. ህልም ዝበለ ዱር'ዩ
	- 2. ፀልመት'ዩ
ለይትን ሙጻትን / ተትርን	- ወርትገ፣ ኩሉ ሳዕተከዋኒተተ
ለይቲ ለይቲ በዓል ለይቲ	- ኩልገዘ ምስ ፀልመተ
	- በዓል ዕድል፣ አባ'ያ'
ለገ	
ለጊ'ቡ ለጋጊቡ	- 1. ቆጢቡ፣ ገንዘብ አዋሊዱ
	- 2. ደራሱ ደራራሱ
ሕግም ተላገብ	- ሕግም ለበዳ
ሕቕኣን መቐመ	- ድንኪ/ት
ዉእን ዝተላገበ	
መልገብ	- መቐብር ስድራ
መፃንግሉ ተላገበ	- ብጥምየት ተሃሰየ
ሰግይን ምድርን	- ከቶ፣ ፍፁም
እንተተላገበ	
ሰግይን ምድርን ዘላገብ	- ሓሳዊ
ነገር አላገበ	- ሓሰወ፣ ወቀ'ረ
ናብ ሰብ ዘይለገብ	- ጉራ፣ ቐወን
አልገበ	- 1. ጠቀነ፣ ለከመ
	- 2. አፀገወ፣ አጣበቐ
	- 3. ሕግም አሕለፈ
አልጊቡ ተኮሰ	- አከታቲሉ ተኮሰ
አይላገቡን	- ሰነያ ዮብሉምን
አዕይንተይ	- ቀጨውጨው ኢሉኒ፣
ከይተላገብ ሓዲረን	- ሰለም ከይበልኩ ወጊሑ
ከብዱን ሕቕኡን ተላገበ	- ጠመየ
ከዳን ለገ'በ	- ደረ'ዐ
ዓይኑ ተላገበ	- ዓይኑ ቐለዐ
ዘየላገብ ተግባር	- መቀያየሚ፣ ሕግቹ ሰራሕ
ዝበልዖ ለጊቡሉ	- ሃጢሩ
ለገዐ	
ለገዐ ሰተየ	- ተፈሰሀ፣ ተሓጉሰ
አላገዐ	- አራፀመ፣ አላተመ

ለጉመ	
ለጉጥም	- ኩልታፍ፣ ዓባሰ
ነፍሜ ለጉመ	- ጥይት አኹለሰ
አቶ ተለጉመ	- ተለኸተ፣ ተግበሰ
አፍ አፍ ልጓም	- አይነገር
ከዳኑ ለጎመ	- ከዳኑ ቆለፈ፣ ግፀ
ፈረሰ ለጎመ	- ተበገሰ
ለጠጠ	
ለጠጥ በለ	- ተበርጠጠ
ብበትሪ ለጠጠ	- ሃረመ
ሰጥ፣ ግይ ለጠጠ	- አብዚሑ ሰተየ
ለጢጡ ወሰደ	- አብዚሑ ወሰደ
ተለጠጠ	- ተሰመ'ለ
ዕዳ ተለጠጠ	- ብዙሕ ተዓደደ፣
ለጠፈ	
ነገር ለጠፈ	- ጠቀነ፣ አቐጥሰጠ
ለጥ በለ	- 1. ሞተ፣ ዓረፈ
	- 2. ሓሰረ፣ ረሸሰ
	- 3. ህልም በለ፣ ደንጉየ
	- 4. ዓረፈ፣ ቀሰነ
	- 5. ልሕግ በለ፣ አድበየ
	- 6. ግይ ወደቐ፣ ዓቕረ /አብ ገርሁ
	- 7. ዓመ /ዘራእቲ
	- 8. ለም በለ
	- 9. ኢድ ነስላ፣ ሰገደ
ለጥ አበለ	- 1. መለኸ፣ አስኩነ፣ አሕመቐ
	- 2. ብዙሕ ሰርሐ/ ዓጊድ፣ ግሕረሱ...
	- 3. ቀተለ
ለጥ ዝበለ ዳስ	- ጉልጉል ዝኾነ ዳስ
ለጥ ዝበለ ጉልጉል	- ሰፈሕ፣ ሓሳጠ ገባጥ ዘይብሉ፣ ሰግሕ ጉልጉል
ለፍ	
ለፍ አበለ	- ለቀ'ም አበለ
ለፍለፈ	
አለፋለፈ	- አዘባዘቦ፣ ምሽጥር አጥፀኦ
ከፋእ መለፋለፍ	- ጋህታፍ፣ ገፈሕ አፍ
ለፍዐ	
ለፍዒ ግእሲ	- ሓድሽ ግእሲ
ለፍዒ ሰዊት	- አፀቢቹ ዝሰወተ፣ ለምለም ሰዊት
ብዱላ አልፈዐ	- ዘበጠ፣ ደረ'ዐ
ለ-ል	-
ለ-ል ዝኾነት ዓል	- አዝያ ዕብቕቲ
ለሉ	
እግሪ ሊሉ	- ንጡፍ፣ ፍጡን
ለሐ	
ዓይኑ ሊሐ መሰለ	- ጨምጨመ
ብብዙሕ ብኸያት ዓይኑ ሊሐ መሰለ።	
ላህለህ	
ላህለህ	- 1. ረሃደ
	- 2. ተሃንፈዐ
ላሕለሐ	
ሰብ ላሕለሐ	- ሰብ አሰልከየ፣ አረብረበ
ከዳኑ ላሕለሐ	- ከዳኑ ተማሕመሐ
ላንጋ	
ላንጋ ላንጋ ኾነ	- መግተመንጎ ኾነ
ላዕጠጠ	-
ብወሑድ ዝልዕጠጥ	- 1. ብዙሕ መስተ

ናዕላ ብሃላ ትግርኛ

ፋጋ	ዘይብቲ ሰብ
ከብላ ላጋ	- 2. ግይ ዘየለቁ እግሊ
ፋፋ	- ዘገራጥ
መላፀ መልሓስ	- በሊሕ፣ ከሊላ ሰብ
ብዘይ ግይ ላፀፉ	- እታለለ
ገንዘቡ ላጊዩዎ	- ነጩቡዎ፣ ሰሪቹዎ
ፀሓይ መላፀ ኮይና	- ፀሓይ መሪራ
ሌላ	
ሌላ የብልናገ	- አይገፋለጥገ
ሌላገ ጉሊላገ	- አድልዎ፣ አፈላላይ
ሌግ	
ሌግ ቸዎሽ	- ዘይተጠልፈ /ሀድያት ዘይብሉ
ሌግ ቸጫ	- ቋቋቲ
ሌግ በቸሊ	- ስርግት ዘይብላ በቸሊ
ሌግ ገብብ	- ብገጥሚ ዘይተገሕፈ ዕሑፍ
ሌግ እንጀራ	- ፀብሒ ዘይብሉ
ሌግ ወዲ/ጓል	- ቤተ'ልቦ፣ ወዲኒ
ላቢ	
ላሕሉሕ ላቢ	- ውዲቹ ፍናን፣ ድኹም፣ ብተስፋ ዘይፀገዕ
ላቡ-ብሩህ	- መስተውዓሊ
ላቡ-ምሉእ	- ደፋር
ላቡ-ቸነዕ	- ሂር
ላቡ-ተመን	- እኩይ
ላቡ-ገፁህ	- የዋህ
ላቡ-አልባ	- ሀንዙል
ላቡ-ከንቱ/ቱ	- ዝንጉዕ
ላቡ-ወለድ	- ፈጠራ፣ ምህዝ
ላቡ-ጎደሉ	- ዓጋፎ
ላቡ ሃበ	- 1.ተገረህ፣ምሽጥር ቀልዕ - 2.እለበመ፣ እእምሮ ሃበ
ላቡ ሃድአ	- ተፀናነዐ፣ ቀሰነ፣ ረገአ
ላቡ ሓመመ	- 1.ጎሃየ፣ሓዘነ፣ጭቼ በለ - 2. ሕማም ልቢ አሕደረ
ላቡ ሓረረ	- ተሽሽ፣ ሓዘነ
ላቡ ሕርሽርሽ በለ	- ተቸየመ፣ቲም በቸል ሓዘ
ላቡ መልአ	- 1. ተብዕ - 2. ሓሳቡ ሰመረ
ላቡ መሽሽ	- 1. ፈርሐ - 2. ደሽመ
ላቡ ምስኡ የሉን	- አንበዘ፣ ዛህለለ
ላቡ ሞተ	- ሰነፈ
ላቡ ረገአ	- ቀሰነ
ላቡ ሰንበደ	- ፈርሐ፣ ተሸበረ፣ ቀልባዕባዕ በለ
ላቡ ሸለል በለ	- ሓሰደ፣ ከነበ፣ ዛሕተለ
ላቡ ሸለው በለ	- 1.ደንገፀ፣ሰምበደ ፈርሐ - 2. ተመሰጠ፣ተማረሽ፣ ልቢ ጠለመ
ላቡ ሸጠ	- ዳህለለ
ላቡ ቀወመ	- ቀሰነ፣ሃድአ፣ተብዐ፣ ተረጋገአ
ላቡ በርተዕ	- 1. ተግህ፣ ነፍዕ - 2. ለበመ
ላቡ ተሃንፈዕ	- ሳህለህ
ላቡ ተመልሰ	- ቀልቢ ገበረ፣ ሃድአ

ላቡ ተሃወሽ	- እዕገርገረ፣ እዕለበጠ
ላቡ ተመሽተ	- ደንገፀ፣ ፈርሐ
ላቡ ተመቸለ	- ተመናተዕ
ላቡ ተርከሰ	- ዝሓሰቦ ሰለዝሰመረሉ ተሓጉሰ
ላቡ ተሰርተ	- ሃንነ፣ ፈዘዘ
ላቡ ተሰበረ	- 1. ተጠዓህ/ ብሓጥያቱ፣ ብበደሉ
	- 2. ሓዘነ
ላቡ ተግዘረ	- ተመነየ፣ ተሃንተወ፣ ሃረረ
ነታ ቆንጆ ጓል ርእዩ ላቡ ተግዘሩ።	
ላቡ ተደረጋ	- ዓወነ፣ ዓንዘረ
ላቡ ተጨንደሐ	- ብጓሂ ጣዕ በለ፣ ዝርገሕ በለ
ላቡ ነቸለ	- አንተደ
ላቡ ነፍሐ	- ተጠርዘዘ
ላቡ ናብ ዝግቱ/ ተሰቸለ	- ተጨነቸ፣ ሰገለለት ኮነ
ላቡ ናፈቸ	- ዛሕተለ
ላቡ አሕበጠ	- ተአንተተ
ላቡ አብ እገሩ	- ደርጋፍ፣ ሰግይ ግራቱ
ላቡ እንጠልጠለ	- ተሻቸለ
ላቡ አውደቸ	- 1. ፋፍ በለ፣ ቀሰነ - 2. ሓይሉ ደሽመ
ላቡ አዕረዮ	- ቲም በቸል ሓደገ፣ ቀንዐ፣ ለወህ
ላቡ ሽደ	- ነዘለ፣ ተሰለበ፣ ተዘነበ
ላቡ ኪነትዕ በለ	- ሓረቸ፣
ላቡ ወደቸ	- ቀሰነ
ላቡ ዓለበ	- ላቡ ረገአ
ላቡ ዓረፈ	- ሃድአ
ላቡ ዘሓለ	- 1. ተፈሰህ
ላቡ ኪዝሕል እንተደለኻ ነቲ ዕለአዩ ደክረላይ!	
	- 2. ሃድአ
ላቡ ዘንበለ	- 1. ሓሳቡ ተወሰደ - 2. ተደናገረ፣ ረሰዕ
ላቡ ዘንገዕ	- አሰገለ
ላቡ ዘይርከብ	- ተመን፣ ተንኮለኛ
ላቡ ዛሕተለ	- ፈዘዘ፣ደንዘዘ፣ሰምዲቱ ደሽመ
ላቡ ደው በለ	- ተሻቸለ፣ ተጨነቸ
ላቡ ይፍረድ	- ባዕሉ ይመስከር
ላቡ ግምዕ በለ	- ሰምበደ፣ ደንገፀ
ላቡ ጠለመ-ዎ	- ፈዘዘ
ላቡ ጠልጠል በለ	- ተጨነቸ፣ ሰንፈላል ኮነ
ላቡ ጠፍአ	- 1. ደንዘዘ፣ ፈዘዘ - 2. ነዘለ/ብፍቸሪ/
ላቡ ጣዕ በለ	- ተሰባጨወ፣ ሓዘነ
ላቡ ፈተወ	- ሃረረ፣ተመነየ፣ ተማረሽ
ላቡ ሃበ	- እእምሮ ሽፈተ፣ አስተውዕሉ ሃበ
ላቢ ሓምሸሽ	- አደንገፀ፣ አሕዘነ
ላቢ ሓብአ	- ተንኮለ
ላቢ መለሰ	- ውነ ገበረ
ላቢ መልሐ	- 1.አረብረብ፣ አሰልኮየ፣ እድከመ
	- 2. አሰምበደ
ላቢ ሰለበ	- መሰጠ፣ ማረሽ
ላቢ ሰረቸ	- 1.መሰጠ፣ ሓሳብ ወሰ - 2. ምሽጥር አወፃዕአ
ላቢ ሰቸለ	- 1. አጨነቸ፣አሻቸለ፣ ሰንፈላል ገበረ

ልቢ ሰበረ	- 2. ማረዝ፣ ሰላብ
ልቢ ሰለሃ	- ለሕዝብ ተሰፋ ለቅራጽ
ልቢ ሰወረ	- ፃሸው
ልቢ ሰፈረ	- ለፍዘዝ፣ ለደንዘዘ
ልቢ ሸለው ለበለ	- ሰብ ገመተ፣ ሰብ ተፃዘበ
ልቢ ቀደድ በለ	- 1. ማረዝ፣ መሰጠ
ልቢ በለዐ	- 2. ለሰምበደ
ልቢ በቆፀ	- ተማረዝ
ልቢ ተንተላቸለ	- ለደንገፀ፣ ለሕዘነ
ልቢ ተንከፈ	- ረመዐ
ልቢ ነፃቸ	- ተመነየ፣ ተሃወዝ
ልቢ ነገሐ	- ተሰወጠ፣ ደፋፈለ፣ ለላፃላ
ልቢ ንልቢ ተወሃሃበ	- ሸለል በለ፣ ዕሸሽ በለ
ልቢ ሐረ'ጠ	- ሃብ ሃበ
ልቢ ለጠረረ	- ተረዳደለ
ልቢ ለሕበጠ	- ለራህረህ፣ ለሕዘነ፣ ከብዲ በልዐ
ልቢ ለምለቸወ	- ለትከዝ፣ ለብላጪው
	- ለትፃብ
	- 1. ሕሰምበደ
	- 2. ብሰራሕ ለድከመ
	- 3. ሃወዝ፣ ረበዐ
ልቢ ለቃፀለ	- 1. ለበላጪው፣ ለጉሃየ
	- 2. ለቸሓረ
ልቢ ለቅሩሰለ	- ለትከረ፣ ለሕዘነ
ልቢ ለብቆለ	- ተኩረ፣ ለበመ
ልቢ ለትረረ	- ተፃብየ ሃለ'ኸ
ልቢ ለንደደ	- ለሕረቸ ለትከረ
ልቢ ለንጠልጠለ	- 1. ማረዝ
	- 2. ለሻቸለ፣ ለሰገለ
ልቢ ለዕበየ	- ለመዛዘነ
ልቢ ለዝሓለ	- ለሐጎሰ፣ ደበሰ
ልቢ ለድረቸ	- ለረብረበ፣ ለሰከሐ
ልቢ ለጥረየ	- ተንኮለ፣ ለበመ
ልቢ ለጥፈለ	- 1. ሃወዝ
	- 2. ለቢ ሰወረ፣ ፃንዘዘ
ልቢ ለግፈሐ	- ለሰተውዓለ፣ ለመዛዘነ
ልቢ ሽልክ	- ለደንዘዘ
ልቢ ኩርኩሐ	- ለጠፃሰ፣ ለናሰሐ
ልቢ ወቅዐ	- ለዕገርገረ፣ ሃብሃበ
ዝበላዕኹዎ ምግቢ ልበይ ወቅዕኒ፡፡	
ልቢ ውሒዱዎ	- ፃንዘሩ
ልቢ ዓብሸሸ	- ዕውልውል ለበለ
ልቢ ዓደገ	- ኪስተውዕል፣ ኪመዛዝን ጀመረ
ልቢ ዓገፀ	- ተኩ'ረ
ልቢ ዘነበ	- መሰጠ
ልቢ ዘይብሉ	- ላህማም፣ ፃንጃል
ልቢ ይሃቦ	- ዜስተውዕል፣ ዜመዛዝን ለእምሮ ይሃቦ
ልቢ ገበረ	- ፈሃመ
ልቢ ገዝኦ	- ለደ'በ
ልቢ ጠለመ	- ቀልቢ ጠፍኦ
ልቢ ጠሰሰ ለበለ	- 1. ለፈሰህ፣ ለሐጎሰ
	- 2. ለዝሓለ፣ ለረሰረሰ
ልቢ ፀልመተ	- ጨነቸ፣ ሐርበተ
ሓደ ልቡ	- ሕያዋይ፣ ሄር፣ ገርሂ
ምስ ልቡ ዝተፈጠረ	- ትኩር
ቀሊል ልቢ	- ብንእሽቶይ ዚጥበር
	- ብንእሽቶይ ዚዕሸው
ቀላይ ልቢ	- ለሰፈሐ፣ ለርሒቸ
	- ዚሓሰብ ሰብ

ቅኑዕ ልቢ	- ሄር፣ ርህፋህ
ሰሐው ልቢ	- ፃሻ
ባሕረ ልቢ	- ለሰተውዓለ፣ ለርሒቸ
	- ዚሓሰብ
ብዘይ ልቢ	- ለሰተውዕሉ ጉደ'ል፣ ብሃታ ሃታ ለተገብረ
ነጂል ልቢ	- ለሰተውዓለ፣ ሰፈሕ ለእምሮ ዘሉዎ
ናብ ልቡ ተመለሰ	- ምሕረት፣ ሰርየት ሓተተ፣ ጊጋኑ ለረመ
ላብ ልቡ መለሰ	- ፈተወ፣ ለፍቀረ
ላብ ልቢ ዚሓቀ	- ባህታ ዘሉዎ፣ ግራሺ
ላብ ልብኻ ይዕናሕ	- ፍለጠ
ላብ ልብኻ ገበር	- ለሰተውዕሉ
ላብ ልዕሊ ልብኻ	- ለባም ክነሰኻ፣ ምስፍልጠትካ
ከም ልቡ ኾነ	- 1. ሓሳቡ፣ ትምኒቱ፣ ድለቱ ሰመረ
	- 2. ሸግር፣ ጭንቀት፣ ሰኸፍታ ለልቦ ኾነ
ከከም ልብና	- ከከም ገብርና
ካብ ልቢ	- ብሓቂ፣ ናይ' ማ'ን
ክልተ ልቢ	- ምጥርጣር፣ ምው'ልዋል
ክፉት ልቢ	- ንፍፍር
ድፉን ልቢ	- ደንቆሮ
ጎቦ ልቡ	- ሰቆቸ፣ ሰኩፍ
ጠዋይ ልቢ	- እከይ
ጥፋኦ ልቢ	- ሀንዙል
ፍርቂ ልቢ	- 1. ጥርጥር፣ ውልው'ል
	- 2. ፍዚ'፣ ደንዛዘ
ልግዐ	
ልግዐ ሰተየ	- ተፈሰህ፣ ተሓጎሰ
እይልግዐ፣ እይዓውለ	- ላንግላንጋ፣ ዘርም ዘርም
ሉሆ	
ሉሆ በለ	- ሕራይ በለ፣ ተሰማመዐ
ሉሚ	
ሉሚ ሉሚ	- 1. ካብዚ ቀረባ ለዋን ጀሚሩ፣ ደሓር ዳሓር
	- 2. ሉም' ዓልቲ
ሉሚ ኾነ ሓምለ ኾነ	- ፀገመ፣ ሸገረ
ሉሚ ፅባሕ	- ምትእጉጉዋል
ሉሚ መዓልቲ	- ላዛ ዕለት እዚኦ
ሉም ቅነ	- ለብዚ ሰሙን እዚ
ለም ዘመን	- ለብዚ ዓመት እዚ
ብሉሚኡ	- ጋና ከሉ
ብሉም መዓልቲ	- 1. ለማሕዲነካ፣ ነዛ ክብርቲ ዕለት ክትብል
ኢለካ	- 2. ንሉሚ መሓረኒ
ንሉሚ ዘይኮነ	- ካብ ሉሚ ዝበልዕ የለን፣ ካልእ መዓልቲ ዋጋ የብሉን
ከም ሉም	- ዝሓለ'ፈ ኾይኑ
እይተራእየን	
ከም ሉም	- ድሕሪ ሓደ ሰሙን
ከም ሉምስ	- ከምዝሰ ይድገመና
ንዳሕራይ	
ካብ ሉሚ	- ደጊም፣ ድሕሪ ሕዚ
ደቂ ሉሚ	- ደቂ ጊዜ
ሉ-ሽለ-ሽ	
ሉ-ሽለ-ሽ በለ	- ዙንዙን በለ፣ ቱስቱስ በለ

ሐ

ሐሸ

ብዘይሕሽ ሓዘ
ተመሓየሽ

- ብዕኑዕ ሓዘ
- 1. ተላረመ
- 2. በበቸ፣ ግዕበለ

ናብ ዚሕሸኒ
ንመን ዚሕሸ ሌላካ
ንበብ ይሕሸ ሌላ
ንዝሓሸ ይሕሸ
እነ' ሕሽ እነ' ሕሽ
ተበሃሃለ

- ናብ ድሊተይ
- መን ዚጥተዎ
- በብ ከየቸይዎ
- ዝተጠቐመ ይጠቐም
- ተሓላባየ፣ ተሓላበበ

እንታይ ይሕሸኒ
ከም ዚሕሸሉ
ካባኻ ዚሕሸን
ዘይሕሸን
ዚሕሸ የምዕለ
ዚሕሸ ፈሊጡ
ይሕሸካ!

- ከመይ ከገብር
- ከምሽመ፣ ብሽሉ
- ዚረብሕን ዘይረብሕን

ይሕሸካ ደእ!
ይሕሸኒ ደእ

- የፀብቆ
- ጥቕሙ ፈሊጡ
- 1. ተጠንቀቅ! ገደፍ!
- 2. አይሸፍኣካን
- እንኳይ ኮንኪ/ከወንካ
- 1. ቅልል ሊሉኒ'ሉ
- 2. እንተዝረኽቦ'ዶ፣
ንሱ ደእ ምበለፀኒ

ሑሕ

ሑሕ በለ
ገፁ፣ ሑሕ ኢዩ

- ነደረ፣ ተቐጠዕ
- ጭጉኒ'ዩ፣ ዘበምብድ'ዩ

ሑፃ

ሑፃ ባሕሪ

ሑፃ ገበረ
እካተይ ሑፃ ገይኑ
ዘይበንካ ሑፃ ቐርጐሙሉ

- ንምቐፃሩ አፀጋሚ፣
እዝዩ ብዙሕ
- ሓማሸሽ
- ደኺመ፣ ሓፀልፀል ኢለ
- ብዘይናትካ ምብ'ልላፀ
ቀሊ'ል'ዩ

ሒሕ

ሒሕ በለ
መሊኹ ሒሕ በለ

- አጉረዕ
- ራህረህ፣ በቐረብቂ

ሒቕ

ሒቕ በለ

- 1. ሞተ
- 2. በኸየ
- 3. ሒቕታ ተታሕዘ
- ድምፂ ዕረፍቲ
- /መፈላለዪ ነፍሰን ስጋን

ሒቕታ ሞት

ሓለለ

ሓላሉ አውረደ
ሓላል በለ
ሓላል ገንዘብ
ሕሉ'ል
ሕሉል ሕኹሽ በለ
ተሓለለ
ንሓላሉ
ወድሓላል
ዘይሕለል ፃዕሪ ገበረ

- ቃል ኪዳኑ መለሰ
- ተፈፀመ፣ ውዕል አተወ
- ሓለፋ፣ ገንዘብ ሓቂ
- ወሸላሽ
- በቐቐ፣ አግለለ
- በልከየ፣ ደኸመ
- ንወትሩ
- ለዋህ
- ሒኹ በለ፣ ፀፃተ

ሓለመ

ሕልሚ ገይኑ ተራእየ

ሕልሚ ደርህ
ሕልምልም በለ
ብሕልሚ

- ደንፀወ፣ ንምእማኑ
አሸገረ
- ዓለቐኣለቐኡ
- ቀሊሕባሕ በለ
- 1. ብትምኒት
- 2. ብራእይ

እናሓለመ

- 1. ሓድሽ ሓሳብ
እናፈጠረ፣ እናፀንሐ
- 2. እናአህተፍተፈ

እንጀራ ሕልሚ
ዘይ'ሕለ'ም
ጉያ ሕልሚ

- ከንቱ ትምኒት፣ ጋህረ
- በበት፣ ዘይሕለብ፣ ከተ
- ከንቱ ሓሳብ

ሓለቐ

ተሓላቐ ገነ
ሓለበ
ሓለቢ
ሕልብልብ በለ
መፃገጣኡ ተሓለበ

- ዘረየ
- ቅዝሒ
- ቆረረ
- 1. ሸረ'አ፣ ፃሕፀሐ
- 2. ጠመየ
- 3. ጀረቐወ
- እዘባዘበ
- ለምጤ፣ ወቕዕ
- ከርዘዘ፣ ከርደደ
- ብጥምየት ተሓንዘፈ

ምሽጥር ሓለበ
ብሓለንጊ ሓለበ
ብቐሪ ተሓለበ
ብጥምየት ተሓለበ

ሓለሽ

ሓለሽ
ሓለኪ ገነ
ሕልቦ ወንጀል
ሕልሽ አበለ

- ኪባዕ፣ ዉጋዕ፣ ፀግድ
- ዓንቀፈ
- ብርቱዕ ቃልሊ
- ሓወሰ

ነቲ ቀይሕ ጣፍ ዕተን ሓሊኻ ፃዕዳ ጣፍ አምሲላተ።
ሕልሽልሽ በለ
ተሓላለሽ

- አትሞሰሞሰ
- ተቐወላለፈ፣ ተመላቐለ

ሓለወ

ሓላዊኻ ይኹን

- ዕላልካ ይኹን፣ ፀግዕካ
ይኹን

ሓላዉ ልዳት
ሓላው ሕጊ
ሓላው ሰጡሕ
ሓላው ንዋይ
ሓላው እተን
ሓላው ዓይ

- ዓቃብ ልዳት
- ዓቃብ ሕጊ፣ አኸባር ሕጊ
- ዓጋፎ
- ፍላጂ፣ ጉዋላ
- ረቐረቐኢ፣ ረጉራጉ
- 1. ሓርበኛ፣ ጅገና
- 2. ለባም

ሓላው ፀድፈ
ሓልወኒ ክሕልወካ

- ጠላ'ም፣ ከዳዕ
- 1. ንደጋገፍ፣ ንተሓጋገዝ
- 2. ንከባበር

ሕሉ'ው
መሐለውታ

- ሕዙእ
- ዕቕር ገንዘብ፣ ድራር
ፀገም

መሐለው ነፍሲ

- 1. ሓነኩ፣ ቀራሰ እንጌራ
- 2. ነፍጢ
- ዕላሉ የውድቐልካ
- 1. ተተናኹለ፣ ተጠ
ማመተ
- 2. ተኸባበረ
- 3. ተፈራረሐ

ባዕሉ ይሓልኻ
ተሓላለወ

ሓለፈ፣

ሀይወቱ ዘሕልፈሉ
ሀይወት አሕለፈ
ሓለፈ

- ልዕሉቱ፣ ሓለፋሉ
- ቀተለ፣ ጉዋ'ሐ
- 1. ሞተ፣ ደቀሰ፣ ዓረፈ
- 2. ከደ፣ መርሐ
- 3. ተወረሰ፣ ሓላፍነት
ተቐበለ
- 4. ተበጀወ
- 5. ሰረፀ
- 6. ለገበ
- 7. ኮነተፈፀመ
- 1. ዛየደ፣ በለፀ
- 2. በርተዐ፣ ፀንዐ
- መልዕሉ፣ ዚያዳ
- ብተወላኸ

ሓለ'ፈ

ሓለፋ
ሓሊፋ ተራፋ

ናዕላ ብሃል ትግርኛ

ሓሊቶ ይወጥሳት	- ብላጥላት ተፈጥሮ	ምሉእ ሕልፈት	- ዕድሜ ምሉእ ምሉእ መጥለጥ
ሓሊቶ	- 1. ካብ ጭንቀት ወጊኡ	ሰብ ዘየሕልፍ	- 1. ሰላምተኛ
	- 2. በሊፁዋ፤ መሪሒዋ		- 2. ሞገሲ ከታሪ
	- 3. ለውጢ ከየርላዮ ጥይቲ		- 3. መንቀራቕር፤
ሓላፍ መገዲ	- ግንም፤ ዘይፍለጥ	በየናይ ሓሊፈ ዚበሃል	- ጸቡቕ፤ ሸገ
ሓላፍ መገዲ ዚፈለጠ	- ግልጺ ዝኾነ ነገር	ባዕላይ እሓልፍ	- እውሓስ ንነፍሱይ
ሓላፍነት ወሰደ	- ስልጣን ወሰደ፤ ተወሓሰ	ብልጺ ሓላፊ	- ብዚሓልፍ ነገር ስም ዘይምዕያቕ፤
ሓላፍ ዘላፍ ዘይኮነ	- ድልድይ		- ሰሰዕ መጥፍኢ ስም'ዩ
ሓላፍነት የብለይን	- እይሕተተሉን		- ብዝበለፀ፤ እውራ እውራ
ሓሓሊቶ	- 1. ሓንሰ ሓንላእ፤ ኔሩ ነይሩ	ብሕልፈ	- 1. ተቐሪሒዎ፤
	- 2. ስግር ስግር ኢሉ፤ ነነጢሩ	ብሕሕልፍ ኢሉዎ	- ዕሕፍቶኡ ኮይኑዎ
ሕለፍዎ'ኽን	- ዕርዲ ኾነ		- 2. መንገዲ ሓቢሩሉ
ሕሉ'ፍ	- 1. ደረቐኛ፤ ተበላጺ	ብሕረ ምልጽ	- ይላክል ይበሉ
	- 2. ዝያዳ፤	ብኣና ዝሓለፈ	- ዝፀንሐ፤ ዝነበረ
ሕሉ'ፍ ሓሊ'ቶ	- ካልእ ተሪፋ፤ ብጌጉኡ ከይተጣዕሰ	ተሓላለፈ	- 1. ተመሳተተ
ሕሉ'ፍ ሓሊ'ቶስ ምስ ሓለቐኡ'ኳ ተታሪኹ፡፡			- 2. ተነፃፀረ፤ ተወራረሰ
ሕሉ'ፍ ገንዘብ	- 1. ብሉዕ፤ ጥቅእ ገንዘብ	ትንፋስካ ትሕለፍ!	- 3. ተረኻኸበ
	- 2. ዘበ፤ ዕርቡን	ነፍሱ እሕለፈ	- ከረጢ በል!
ሕላ'ፍ ሰዓት	- 1. ምስዮ፤ ከውታ	ነፍሱ እሕለፈ	- ባዕሉ ሞተ
	- 2. ጊዜ እቶ እቶ፤ ህፁዕ እዋጅ	ንሕልፈት	- ቀተለ
ሕልፈተ ህወት	- ዘለእለማዊ ድቃስ፤ ጥት	ንሕልፈት	- ንወትሩ፤ ንዘልኣለም
ሕልፈት	- ድኸነት፤ ሽግር	ንሱ ዝሓለፈ	- ንሱ ዝላተዎ፤ ንሱ ዝወፃሉ
ሕልፈት እቲውም	- ደኸዩ፤ ተሸጊሩ፤ ሰኢኑ		- 1. ተሰርዩ
ሕልፈት ዘይብሉ	- ኩሉሳዕ ፀገም፤ ዘይበሊ ሽግር	ኢድ ሰብ ሓሊቶዎ	- 2. ተጸህሲሉ
ሕልፍ ሕልፍ በለ	- ትንክፍ ትንክፍ አበለ	ኢድ እመሓለፈ	- ኢድ እዛወረ፤ ጥንነት ቀየረ
ሕልፍን ትርፍን	- ዚያዳ፤ ካብ ዚድለ ንሳዕሊ	አድ እሕለፈ	- ሃበ፤ አለቀሐ
		እሕለፈ	- ተፃገሰ፤ ሸለል በለ፤ ተፃፅረ
ሕልፍ ኪብል	- 1. ወዝቢ፤ ሃንደበት	እሕሊቶ ሃበ	- አቃለዕ
	- 2. ንእግረ መገዱ	እሕሊቶ ይሃብካ!	- ሓያል የውርደልካ!
ሕል'ፍ ዝበለ	- 1. ልጌ፤ ተበላጺ	እብዝሓለፈ	- እብዝኸደ፤ ፈቐዶኡ
	- 2. መጭቂር	እቶ እኸሊ	- አይበልዕን
	- 3. ዝለዓለ ዝበለፀ	እየሕለፈሉን	
	- 4. ዝበኣሰ፤ ዝገደደ	እንታይ እሕሊቶለይ	- ዝገበረለይ የብሉን
ሕልፎይ	- ኩርሙይ	እዋን ሓሊቶ	- ውድ'ቕቲ ኮይኑ
ሕማሙ እሕለፈ	- ሽግሩ ወደእ	ከም ምሕላቶ	- ከምዝኾነ ሽይኑ ገዜ ሽይኑ
ሕጊ ሓለፈ	- ሕጊ ጠሓሰ	ሓሊቶ	
መሓልፍቲ ረኽበ	- ራህዋ ረኽበ	ከም ዘይሓልፍ	- ከላዕ ዝእኸለና ፍጊዕ ከላዕ ዝብለና ተመጪንና
መሓልፍቲ ኾነ	- መጣፍእቲ ኾነ፤ ተለኻኺሙ ጠፍኦ	ሰቲና/በሊዕና	- ኪወግሕ ኢዩ
መሓልፍቲ ዘይብሉ	- ዘይ'ወግሕ፤ ኩሉ ሳዕ ፀገም	ከም ዘይሓልፍ የለን	- ይጥቀምካ፤ እንኳዕ አይበዝሐ
መሕለፍ መዓልቲ	- መዓንሒ፤ ገዚያዊ፤ ዘይ'ረብሕ	ካብሉ አይትሕለፍ!	- 1. ካብ ሽግርካ እየውፅእኻ!
መሕለፍ እግሪ ዘይብሉ	- ፀቢብ፤ መንቀራቕር		- 2. አይትወስኽ!
መሕለፍ ግዜ	- መዘናግዲ	ዘሕለፈ ከብቲ	- ከቱብ ከብቲ
መሕልፎ	- 1. ግልብጦ፤ ተገማ	ዘሕለፈ ዘትረፈ	- ምኩ'ር
	- 2. ምናዳ	ሓመለ	
መርፍእ ዘየሕልፍ	- 1. በቃቕ፤ ቂቋዕ	ሕምልምል አበለ	- 1. ወቕዕ
	- 2. ጥንቀቕ		- 2. ዘልፃፈ፤ ሓንዘፈ
መዓልቲ እመሓለፈ	- አለቀሐ፤ አዳለወ፤ አካየደ	ገዕ ሓምለ	- ፀዋግ
መዓልቲ ዝሓለፈ	- 1. ውዱቕ፤ ካብ ጥቕሚ ወፃኢ	ሓመመ	
	- 2. ብላይ፤ አረጊት	ሓመመ	- 1. ጉሃየ፤ ሓዘነ
ማይ ዘይሓለፈ	- 1. ሓፊስ	ሓሚሙሉ አሉ	- 2. ተሸሰ'ኦ
	- 2. ሓድሽ		- 1. መዓልቲ ይፀበዩሉ'ሉ፤ ሕንን ይብለሉ አሉ
	- 3. ደረቐኛ፤ ንቕፅ		- 2. ተሃንጢሞሉ
ግይ ዘይሓለፈ ዘረባ	- ሓዱሽ ወረ፤ ዘይተወዓወዕ	ሕመም	- 3. ነገር ደልዩሉ
			- 1. ግዳሰ፤ ተሰጋ'ጊ፤

	ተግግጦ	አይሓመቅሉን	- ዝግቅሙ ሃስዮዎ'ዩ
ሕሙዝ ገንዘብ	- 2. ምልክት	ሓመዋ	
ሕግሙ ነፈሰሉ	- አብ መጻላ' ዘይወግለ	ሓሚን ኢዩ	- ለፍላፊ'ዩ
	- ሕርቃኑ ወጊኡሉ	ናይ ሓግዮ	- ምሩፅ እብሉ-ግይ
ሕግሙ አይኮነን	- ሰይጣኑ ከይዱሉ	ዘየተሓግግ	- ግልጂ ነገር
ሕግሙ ኢዩ	- አይጻጽ'ዩ	ሓመደ	
	መፍተቲ'ይ! ድልዋቲ'ዩ	ሓመዱ ተገልበጠ	- ዓበረፒ ሓመቕ
ሕግሙ አይገደርን	- 1. ሕግቅ ተገባሩ	ሓመዱ ኾይኑዎ	- አብኡ ተቐበር ኢሉዎ
	አይሓደገን	ሓመዱ ፀዊዑዎ	- መቐበሪኡ ቦታ ኮይኑ
	- 2. አይሓወዮን	ሓመዱ ይቕለሉ	- ምስጋና ይብፅሓዮ
ሕግሙ ወደለ	- ጣጣኡ አሕለፈፒ ሽግሩ	ሓመድ ሓፋሽ	- መቐብሩ ይፍኮስ
	አሕለፈ	ሓመድ ሸጠ	- ዘይተሓደነ
ሕግሙ ወጊኡሉ	- 1. ድልዋቲ አርዊዩ	ሓመድ በቲኑ/	- ዓላቕ
	- 2. ሓውዩ	አገሪጪ ረገመ	- ጨኪኑ ረገመ
ሕግሙ ዘይከላለ	- 1. አብ ርእሲ ሽግሩ	ሓመድ ብላዕ!	- ዕድመኻ ይሕፀርፒ
	- 2. ጥዕና ዘብይሉ ክነሱ		ከረው በል!
ሕግሙ ሕርሲ	- ጭንቲ	ሓመድመድ አበለ	- አገጠቅጠቅፒ ደበቐበቐኢ
ሕግሙ መርዘን	- ሰቅ'ያት	ሓመድ አብለዐ	- 1. ቀተለፒ ኩስተረ
ሕግሙ አሉዎ	- ሕዱር ቂም አሉዎ		- 2. አመረ'ተ
ሕግሙ ሰትዩዎ	- ጠሚ'ዙፒ ማሲኑ	ሓመድ አጻም ለበለ	- 3. ደከረፒ አላቕዩ
ሕግሙ ኩርምቲ ኾነ	- አላ'ቕዩ	ሓመድ ድሽ አተወ	- ተቐበረ
ሕግሙ ጉረቤት	- ለካ'ሚ	ሓመድ ድፋጫ በልዐ/	- 1. ተሸገረ
መሓምምቲ	- መሸገርቲ	ሰተዩ	- 2. ደሽመፒ ፀፃረ
ማሕምም	- መቐርብፒ ቀረባ ዘመድ	ሓመድ ድፋጭ በሊዑ	ዝአከቦ ገንዘብ ተሰሪቐ::
ብሕግሙ ኢዩ	- ብዋኒኑ'ዩፒ ብውልቀ	ሓመድካ ትክዶ'ምበር	- ተቐበር አብ ዝበለካ
	ጉዳዩ'ዩ	አይመፅአካን	ትቐበር
ተሓግግ	- ግዱ'ስ	ሓመድ'ዩ	- ቂጂርካ ዚውዳእ
አይተሕምመኒ	- 1. አይትሃውኽኒ	ሓመድ ግዳም	አይኮነን
	- 2. አይተላቕዩኒ	ሓመድ ገበረ	- ማእለያ ዘይብሉ
አይተሕምምኒ	- ሞት ኮይኑ አይምፃእፒ		- 1. ኮስተረፒ እር
አይትብሉን	አይትጨክን'ዩ ዚበሃል		መ/በ/ደፒ እርገፈ
እንታይ አሕመዋ	- ናይመን ተሓላቂ ኢዩፒ		- 2. ደኮዕ
	እንታይ ገደለ		- 3. ተመገበ
ወይ ሕግሙ	- ወይ ፅጋብ	ሓመድ ሓመድ	- ቀለብለብ በለ
ዘየሕምም ዘሕምም	- ወልማፒ	ጨኒውዎ	
ዘይሕማሙ የፐርጦ	- ወልፋስፒ ከልፋስ	ንሓመዱ	- አይግዱፒ አይጻጽፒ
ሓመሰፒ			ተባዕ
ሓግሲ	- 1. መፅገርገሪፒ ሃዋኺ	አብ ሓመድ ዘርእ	- አብ ንቕፅ መሬት ዘርእ
	- 2. ሓምባሲ	ካብ ሓመድ ተላጺሉ	- ካብ ድሽነት ተሲሉ
	- 3. መሸለቕኢ	ሓመሰ	
ሕሙስ	- 1. ርሙስ	ሓሙሱ ሓሙስ በለ	- መንመንፒ ኪመውት
	- 2. ቅሉው		ቀረበ
መሬት ሓመስ	- ሃወኽፒ አበ'ዓደ	ሓሙስ ፍጥረት	- ዓንጃልፒ ዘይሓስብ
መሬት ብኹናት /	- መሬት ተናፃባ	ሓንቲ ሓሙስ ተሪፋቶ	- ማህሚኑፒ ሳፂዩ
ብጉይላ ተሓሚሳ		ሓንቲ ከም ሓሙስ	- ብሕታዊቲፒ አማራጺ
→ ሓመቕ			ዘይብሉ ነገር
ሓመቕ	- 1. ሰነፊፒ ደሽመ	ሓማትፒ	
	- 2. ዓበረፒ ተጉሳቕለ	ሓማትካ ተነጊፈን	- ምስተበልዐ በጊሕኻ
ሓመቕ ፀበቕ	- 1. ዝኾነፒ ዝተረኽበፒ	ሓማተይዶ ሓማትካ	- ካባይን ካባኻን መን
	ከምዚሕሸሉ	ይነብፃ	አትሪፋ ጠወዩ
	- 2. ዝኾነ ኾይኑ	ሓማትካ ይብፅሓ	- አብ ብሉዕ በጊሕኻ
ሕመቕ	- ግብ'ዝነትፒ ህኪት	ሓምሓም	
ሕግቅ አሉ ፅቡቕ	- ረኻቢኻ አይፍለጥንፒ	ሓምሓም ከም ፍሪላ	- ኩሉ ከከም መዋዕልቲ
አሉ	ምናልባሽፒ አሸበሸብ		ይኸውን
ሕግቅን ፅቡቅን	- ትርፌ ዘረባፒ ዘየድሊ	ሓምሓም ጉዲፍ	- ዓንጃል ሰብ
ተዛረበ	ዘረባ ተዛረበ	ርእሲ ሓምሓም	- 1. መላፒ
ሕግቅን ፅቡቅን	- ምኩ'ርፒ ብዙሕ ዘሕለፈ		- 2. ዘይሓስብ ሰብ
ዝረአዩ			
አሕመቕ	- 1. አማሰነ		
	- 2. ፀዋቕፒ አበላሸወ		
	- 3. አሰኩ'ነፒ አሰነፈ		

ናዕላ ብሃል ትግርኛ

ሓምሽሽ	
ልቡ ተሓምሽሽ	- 1. ሓዘነት
	- 2. ተስፋ ቁረፅ
ገንዘብ ሓምሽሽ	- ኪነሚን ገበረ
ሓምበጠ	
ሓምበጠ	- ዓንደረገ ዘለለ
ብዘይረሃዕሉ ገንዘብ ይሕምብጥ አሉ።	
ሓምተለ	
ሕምተል	- ልሕሉሕ፣ ድኹም
ሓምኹሽቲ	
ሓምኹሽቲ ገነ	- ከምዘይነበረ ገነ፣ መኹላበላ፣ ነደደ
ሓምት	
ሓምቱ ፈለሰ	- ሰነፈ፣ ፈርሐ
ሓምት አለቤ ዘይብሉ	- ጃጃዊ ፈራሕ
ሓምት ኮነ/ ጠፃመ	- መረረ፣ ዓርዓረ
ሓምት ዝኾነ ቡን	- ሓፈሰ ቡን
መሪር ሓምት	- ቀባ፣ ሃጥር
በዓል ሓምት	- ምዑት፣ ደፋር
ሓረመ	
ሓረመ	- 1. ተፀዋፈ፣ መሓለ
	- 2. ሰለነ
ስጋን ጠስምን ሓረመና አሉ።	
ሕፋን ዝበልዕት	- ጠገ'ለ፣ ማህመን
ድመ መሰለ	
ሕፋን ዝብሉ ብላዕ	- ዕዮ'ፍ ነገር ዮብልዕኻ
ሕርሚ በለ	- መሓለ፣ ተዝተ
ሕርሚ ይኹነኒ!	- ግዝተይ!፣ ከቶ!
ተሓረ'መ	- ምግብ ተኸልከለ
ንሕርመ ተዛረበ	- ሓንሳእ ተንፈሰ
ወዲ ሓረም	- ተባዕ፣ ርጉም
ሓረረ	
ሓረር መሰለ	- ፀለመ፣ ተኹረረ
ሓረ'ረ	- ናፃ ሰደደ
ሓረርኡን መተርኡት	- ናይ መወዳእታ
ሓራ አውፀአ	- ናፅነት አጉናፀፈ፣ ናፃ አውፀአ
ሕራረት	- ቁሰለት፣ ትኸረት
ሕርር ትኸኸ በለ	- አዝዩ ጎሃዮ
ሕርር ኩምትር በለ	- ተኸኸ በለ
መሕረራ ወለደ	- ብሰዲ ውላዱ ተቐፅዕ
መዓንጣኡ ሓረረ	- ተኸነ፣ ጉሃዮ፣ ተኸኸ
ብመስተ ሓረረ	- ነፍሱ ተኸማተረ፣ ገፁ ማደወ
አሕረረ	- 1. ቀንጠወ/ ቀንጨወ
	- 2. አጊሃዮ
	- 3. አንደደ
ከብዱ ሓረረ	- ሓዘነ፣ ተኸነ፣ ተኸኸ
ጡብ አዲኡ	- ደኸታም፣ ዘኸታም
ዝሓረር	
ሓረሰ	
ሉሚ ነፃፍ ዕባሕ	- ብሰኡነይ አይነብርን፣ ኪሓልፈለይ'ዩ
ሓራሰ	- ሓረሰታይ
ሓረሰጠበላ'ዕ	- ዓሻይ
ሓረሱ ሓዳሪ	- 1. ሸሻይ ዝመልእ ዕለት
ሓራሰ መዓልቲ	- 2. ጥሚቕ ዚውዕለሉ መዓልቲ
ሓራሰ ነብሪ	- ቁጥዕቲ፣ ነዳር
ሓራሰ አድጊ	- በቐብቐብ
ሕርሲ ገነ	- ጭንቁ ወረደ

መሕረሲት	- 1. አላይት ሓራሰ
	- 2. አጥላዲት
መሬት ተሓረሳ	- 1. መሬት ተናዲህ/ ብኹናት
	- 2. ኃይላ ደሚቐ
	- ሃያ'ብ፣ ለጋ'ሰ
ኩላላዕ ሓራሰ	
ሓረኹሩሰ	
ሓረኹሩሰ	- ፅርዲ፣ መባእስቲ
ሓረደ	
ሕርድ በለ	- ተኸኸ፣ ሓዘነ
መዓንጣ ሓረደ	- አሕዘነ፣ ኮምተረ፣ አጉሃዮ
መዓንጥኡ ተሓረደ	- ጉሃዮ፣ ተኸማተረ
ብጉዲዮ ካራ ሓረደ	- 1. አታለለ፣ ተገናዘዞ
	- 2. ሓግሓግ
ትሕረደኒ በለ	- እቕበዕ፣ እበዮ
አድጊ ሓረደ	- እብ ልዕሊ ሓጢ እኪት ሰርሐ
አድጊ ሓሪደ	- ወሳኒኡ ድልዎት'ዩ
አይለመድኩዎን	
እሕረድ አሉኹ!	- ከቶ፣ እበደን!
ከብዲ ሓረደ	- አሕዘነ
ፀገመ ሓረደ	- ሸግፋ ወገ'ደ
ሓረግ	
ሓረግ መረግ በለ	- ነግ ፈረግ በለ
ሓረግ መዘዘ	- ዘርእ ቁፀሪ
ሓረግ አውደቐ	- ሰለ'መ፣ ረከ'መ
ሓረጠ	
ልቢ ሓረ'ጠ	- ልቢ መሰጠ፣ ልቢ ሰለበ
ሓራ	
ሓራ መሬት	- ካብ ፀሓኢ ተመንዚዑ ዝተወነነ ቦታ
ሓራ ወፅአ	- 1. ነፍሱ ብነፍሱ መለኸ፣ ተሓረ'ረ
	- 2. ካብ ፀለመ፣ ካብ ጠቐን ደሓነ
ሓርግዝ	
ሓርግዝ ኮነ	- ጉልበተ፣ ዝፈ
ሓርግዝ ጋሻ	- ከቡር ጋሻ
እዝኒ ሓርግዝ ይገበ	- ዕሽሽ በለ
ረለይ በለ	
ካብ መዓከር ሓርግዝ	- ገደ'ደ፣ ግድን በለ
እምፅእ በለ	
ሓርቀመ	
አስናኑ ሓርቀመ	- ተቐጠዕ፣ ነደ'ረ
ሓርሓ	
ሓራኢ	- ዛፍጥ/ ዘራጥ
ሓራእራእ በለ	- 1. ሓንቀቐ
	- 2. ጀረቐወ
ሓርኡ በልዕ	- 1. ተላቐዮ
	- 2. ተፀገመ፣ ተጉላቐለ
ሓርኢ መሪጋ፣	- አይመልቐ
ሓርኡ ዘይድርቢ	- ቁይቋይ
ሓርኢ/ሓርኢን	- ሰነፍ
ሓርኢ ተመን	- ቅቡዕ፣ ዘይርከብ ነገር
ሓርኢ ንህቢ	- 1. በሰር፣ ወዛል
	- 2. ተዓል
ሓርኢ አብለዕ	- ደከረ፣ አጉረፀ
ሓርኢ ዑፍ/ ዒፍ	- እዝዩ ንእሽቶይ ዝኾነ ነገር
ሓርኢ ዓይኒ	- ቁልዲ፣ ዕንቋል
ሕርኢያ በለ	- ካብዝአተኻ ላቲኻ

ብእቶ ዚሓርእ	እምዕሊያ በለ
ብዱላ እሕረእ	-ግሰፍጥ
ኪሓርእሉ እሉ	-ሰለ'ቐ፣ ዘበጠ
	-1. ንዓብዳም፣ እሕሲፍዎ
	-2. ቀቢጡ፣ ሓንቲቹሉ
ሓርከመ:	
ተሓርከሙ ወዓለ	-ያሙ ወዓለ
በትሪ ሓርከመ	-በትሪ አተካኸለ
ሓርገዕ:	
ሓርገዕ ኮነ	-1. ሓየለ
	-2. ምስ ሰብ ምቅዳው አበየ
	-3. ሃርኮተተ፣ ተግህ
ሓርጉተ:	
ተሓርገተ	-ቀልዋጢ
ሓርፈፈ:	
ሓርፋፍ	-ጠቃ'ር፣ ቆንዳፍ
ሓርፋፍ ናበራ	-ጉስቀል ናብራ
እዱ ሓርፈፈ	-እዱ ሻሕኸረ
ሓሰመ:	
ሕሰም አይሃብካ	- ከፋእ አይትርከብ
ሕሳ'ም	- ፍንፋን፣ ፍንፍን፣
ሕሰምቲ	-1. ከብረ ንዕህናኣ ዘጥፈአት
	ጉዋል
	-2. በቃ'ቕ
መሕሰሚ ነፍሲ	-መወፅዒ
ተሓሳሚ ጓሳ	-ሕሱር
ነፍሱ እሕሰመ	-ነፍሱ ወፀዐ
ጊዜ ሓሰመ	-እዋን ከፍአ፣ አጪኻኻን፣
	አጠላላም ኮነ
ጓል እሕሰመ	- በርዓነ፣ ሕጊ ገሰሰ
ሓሰግ:	
ሓሰግ	-በሊዑ ዘይፀግብ ሰብ፣
	ሃንጉሊግ
ሓሰግ ግሕረድ	-ዛእዛእ
ሓሰረ:	
ሓሰር ሓሰር ጠዓመ	-መቐረቱ አጥፈእ
ሓሰር ግይ	-ቅራር
ሓሳረ መከራ	-ፀገም፣ ፀበባ
ሓሳረኛ	-መከረኛ
ሕሰራን በልዐ	-ተዋረደ
ርእሳ ሓሰ'ረ	-ፀጉራ በዝሐ
ብሕሳር ሸጠ	-በነቂስ ሸጠ
ነፍሱ እሕሰረ	-ክብሩ አትሓተ
እሕሰረ	-አቃለለ
አኸቢኛ አየሕሰርካ	-1. ፈትዩ አይፀላኻ
	-2. አህብቲሙ አየድኪኻ
ጉልበቱ እሕሰረ	-1. ተጊሁ ሰርሐ፣ ፀዓረ፣
	ደኸመ
	-2. ብውሑድ ዋጋ የመወ
ሓሰሰ:	
ሓሳስ ንብዓት	-ፈዳይ ሕነ
ሕሳስ ልደ	-ናይ መወዳእታ ውላድ፣ ሕሳስ
	ውልዶ
መሕሰስ ንብዓት	-ደበለ
ሓሰበ፣	
ሓሳቡ አውረደ	-ቀሰነ
ሓሳቡ አውደቐ	-አብ ሰብ ተአማመነ
እቲ ነገር አባኻ አውዲቐኖ'ሉ-ኸ::	
ሓሳብ ሃበ	-አማኸረ

ሓሳብ ሕዙዎ	-ተኪዙ
ሓሳብ ንሓሳብ	-ልቢ-ንልቢ
ሓሳብ ዘይብሉ	-ቀልበ-ጉደሉ
ሕሰብ ኢሉዎ	-ዘየጥንቑ አጪኒቹዎ
ብሓሳብ ተበልዐ	-ተሰከ'ፈ፣ ተሸቦራረረ
ንሓሳቡኸ	-ንማለቱኸ፣ ንምንታይ'ዎ
እሕሲቡኒ	-1. ደንግሙኒ
	-2. አጠራጢፍኒ
	-3. ሕሳብይ አወራሪዱለይ
አይሕሰብኩሉን	-1. አይተዳለኹሉን፣
	-2. አየቐለብኩሉን፣ አይተገደስኩ
	ሉን
	-3. አይሕለይኩሉን፣
እንታይ ሓሰበ	-እንታይ ወሰነ
እንታይ እሕሰበካ	-ንምንታይ ትሸገር
እንታይ ከ ዘይሕሰብኩ	-ብጣዕሚ ተጨኒቐ
ከምሓሳብ	-ከም ልቡ
ከከምሓሳብና ደኸደና	-ከከም ግብርና ይፍደየና
ከሕሰበሉ	-ክርእዮ
ዘይሕሰብ	-1. ገና ኸሉ
	-2. ድንገት፣ ብገርሁ
ዘይሕሰብ!	-ከቶ!
ዘይሕሰብ ሓሰበ	-ሕማቕ ሓለነ
ዘይምሕሳብ	-ዘይምዝካሩ
ዝሕሰበልካ አሉዎ	-አገል አሉካ፣ እተምፀእ
	አሉካ
ዝሕሰበ ሓሲቡ	-እስተንቲኑ፣ አመዛዚኑ
ሓሰኸ:	
ሓሰኸ ደምበ	-ብዙሕ፣ ቀዕሪ ዘይብሉ
ሓሰኸ ዓይኒ ዘይብሉ	-ዘይ'ሓንኸ፣ ደረቐኛ፣ ደፋር
ሓሰኸ ዘይብሉ	-ቀረድ-አልቦ
ሓሰኸኡ ቀተሰ	-ተፃንገለ
ሓሰኸ	-ቆማል
ሓሰወ:	
ሓሲወሉ	-ቃል አቲወሉ
ብሓሶት ተነዲቑ	-ፈሰፋስ ኮይኑ
አይተሕሰወኒ	-ዘይገብር አይተዛርበኒ
ዚሕሶ ሓሉ	-ዘረባኸ ንእሽቶይ ሓቂ
	ዘይብሉ ኮይኑ
ዓዕዳ ሓሶት	-ፈጂሙ ዘይእመን
ሓሰየ:	
ሕሳይ ለሚን	-ጥዑም መዓዛ /ጪና ዘሉዎ
ሕሰይ አበለ	-1. ደከረ፣ ደሰቐ
	-2. ደዓኸ
ሓሰሐሰ:	
ሕሰሕሰ	-ወደል፣ ዛእዛእ
ሓሻ:	
ሓሻ ለበ'ስ	-ውቁ'ብ
ሓቂ:	
ሓቂ ሸፈነ	-ሓሰወ
ሓቂ ብሓቂ	-እማን
ሓቂ አውፀእ	-አገሃደ፣ እቃለዐ
ሓቂ አይምሰልካ	-አይትእመን
ሓቂ ዘይብሉ	-ግላቐ
	-2. ሓሶት፣ አሉታ
ሓቂ ጉሰየ	-ሓልከሰ
አብ ሓቂ አብፀሐ	-አተናኡ ጌፀመ፣ አብ
	መፈፀምታኡ አብፀሐ

የዕለ ብሄል ትግርኛ

ለነ ለዓረብኛው ጉሳ ጉን	-1. ሞተ ቢለ ብዙይ ኮነ
ዓረብኛው ከደረሰ	አይመቸለን
	-2. ለነ ብህይወትኛው ጉሳ ጉን
ካብ ሐቀ አይሐልፍን	-ካብ ግብሩ አይወፅእን
ገደ ሐቀ ተዛረበ	- ትዝኸል መስከረ
ሐቅቶ:	
ሐቅቶ በለ	-1. ህልም በለ፣ ጠፍአ
	-2. ደጉሐ፣ ተፍአ
ሐቅቶ አሉላ	-አፍቂሩዋ
ሐቅቶ አላ	-አውዲቻ ወዲአ
ነፍሱ ሐቅቶ	-ጠገአ፣ ሳዐዋ
ከም ጨው ሐቅቶ	-ፀነተ፣ ህልም በለ
ሐቅቶ:	
ህዝቢ ተሐቅኑ	-1. ህዝቢ ተነፃበ
	-2. ህዝቢ ረዓደ
ሐቅቶኒ	-መጋንዒ
ሐቅቶተኒ በለ	-አስቂርቂረ
ግደ ሐቅቶ	-ከንቱ ሰራሕ ሰርሐ፣ ከንቱ
	ደኸመ
ነገር ሐቅቶ	-አጣቸሰ
ከብዱ ተሐቅኑ	-ጃጀወ፣ መእተዊ በእነ
ሐቅቶቂ	
ርእሲ ግሐቸቋ	-መላጥ
ሐቅቶፈ:	
ሐመድ አሐቸፈ	-ደገፈ /ተዘለ
ሐቅቶቶ ደጊቶ	-ተኸናኺኑ፣ ሐብሐቡ
ሐቅቶፍ ስድራ	-ሐብሐብ ስድራ
ሐቅቶ ቀፍ በለ	-ሕግብግብ በለ
ሐቅቶ ድጉፍ	-ፍትዊ፣ ቅቡል
ቆልዓ አሐቅቶቶዋ	-ወሊዱላ
ተሐቅቶቸፈ	-1. ተሳነዋ
	-2. ተጠማጠመ
ካብ ሐቅቶፈ	-ካብ ንገ
ሐብለ:	
ሐበላ ወዲቸዎ	-ንፍሪ ወዲቸዎ
ሐበላ ዓይኒ ገነ	-ተፃረደ፣ ተፃይ ኮነ
ሐበ'ል	-ሐሶት
ሐበረ:	
ብሕብ-ርኩም	-አይፈላሊኹም
ብስሙ-ርኩም ንበሩ	
ነገር አሕበረ	-ሐብለቸወ
ከብዱ ተሐበረ	-ፈርሐ፣ ረዓደ
ሐበሰ:	
ሐባ'ስ ንብዓት	-ዘራይ፣ ፈዳይ ሕነ፣ መደዓዓሲ
ቤት ሐብሲ	-ቤት ማእሰርቲ
አቶ ሐበሰ	-1. ጫፍ ከዳን ፀመቸወ
	-2. አቶ ደረዘ
ሐበ'ቦ:	
ሐቢ ሐቢ ጠዓመ	-ዓርዓረ፣ ጉምደደ
ሐቢ ሐንሰ ሐቢ ጥዕና	-አደፋፈረ፣ አተባበዐ
በለ	
ሐባ'ብ	-1. ረይጣጥ፣ መጅራጉ
	-2. እንዳ ሰንኪያ
ሐበጠ:	
ልቡ ሐበጠ	-1. ፋሕነን በለ፣ ተጠርዘዘ
	-2. ተዓበ፣ ተሸረ

ምጉፎሩ አሕበጠ	-ተኾርፈፈ
ርእሲ አሕበጠ	-አትከረ፣ መገጥ አበለ
ብትዕቢት ሐበጠ	-ሰብ ንፃቸ፣ ተአንተተ
ብንንዘብ ሐበጠ	-በልፀገ
አሕቢጡም	-አጉራፀም
አብ ርእሲ ሕበጥ ጉባ	-አብ ርእሲ ሸገር ሸገር
ከብዱ አሕበጠ	-ቂሸጠ፣ ዘፍጠጠ
ሐብለቸ:	
ሐብለቸሩ በለ	-ነገር አመላለሰ
ሐብለቸሩ	-ሐላዊ
ሐብለ:	
ልቡ ሐብለ	-ጎርሐ፣ ሐሳቡ ሰወረ
ሐቂ ሐብለ	-ወሰለተ
ሐባእ ቀሰሉ	-ጎዳእ ነፍሱ
ሐይሉ ሐብለ	-ደነ'በ
ሕቡእ ቦታ	-ገላሳ፣ ሰውር ቦታ
መሕብሊ ከብዲ ዘይ	-ተርኪሽ
ብሉ	
ተሐባበለ	-ተሰራረቸ፣ ቂቻ ተሰራረሐ
ትንፋሱ ሐበለ	-አፅቀጠ
አርኢኻ ሕባእ	-ምህራር፣ ምንኩልላፍ
ከእለቱ ሐብለ	-ሳሕደዋ፣ ከነበ
ዕድመ ሐብለ	-ዕድመ፣ አጉደለ
ገፁ ሐብለ	-ገፁ ሸፈነ፣ ገፁ ከወለ
ሐቦ:	
በዓል ሐቦ	-ኒሐኛ፣ ተረደደና
ሐተለ:	
ከብዱ ሐተለ	-ተቸዋመ
ዓይኑ ሐተለ	-ዓዋኑ ደፍረሰ
ሐተመ:	
ሕቱም	-ዓባስ
ማሕተመ ድንግልና	-ከብረ-ገዕህና
ብማሕተም ዝወፅእ	-ዘጋገይ ምስሊ
እቶ ሐተመ	-ተሰጉደመ
ሐተረ:	
ሕቱር	-ጥርዙዝ
መሬት ሐተ'ረ	-መሬት ቃደረ፣ ከይተሐረሰ
	ተረፈ
ሐተተ:	
ቀንጪዶ ቼማል	-ዝፈልጦ ዋብለይን
ሐቲተ	
ሐነቸ:	
ሐኒቹ ሰዓመ	-አጥቢቹ ሰዓመ
ሕንቅ ተተሐሐዘ	-ቃልሲ ገጠመ
ተሐናነቸ	-1. ተጠማጠመ
	-2. ጎረር ንጎረር ተተሐሐዘ
ንብዓት ሐኒቹዎ	-ሕንቅንቅ አሉ
እሕነቅ አሉኹ በለ	-አበዋ፣ አቸበፀ
ከሕነቅ አሉ	-ተቸጢፀ
ከላድ ሐነቅ	-1. ዓገተ፣ መንገዲ ዓፀወ
	-2. ጎረር ዓትዓተ
ሐንሳእ:	
ሐንሰሐንሳእ	-ሐሐሊቶ
ብሐንሳእ	-1. ብሐደ ገዜ
	-2. ብሐባር
ንሐንሳእ	-ንህዋት
ሐንቀቸ:	
ሕንቀቸ	-1. ከቡር
	-2. ሸቸበጥበጥ በሃሊ

ᑕᐅᑦ ᐃᑦᐱ ᑦᑕᑦᑕ

ሕንጻዋ ዚብብር በለ - ቀበላ፣ ሽናዕናዕ በለ

ሕንተቦ:

ሕንተባትብ - ቀንጠመንጢ፣ እልደ ጉንዲ

ሕንቲ:

ሕንቲ እቶ ተዛረበ - ሕንሳእ ተዛረበ

ሕንቲ እቶ ገበረ - 1. ወርዊሩ ሰተየ

- 2. ጠቐሊሉ ኮለለ

ሕንትን ዚያንትን - ዘያገም፣ ቀርጺ

ዘረባኡ ሕንትን ዚያንትን 'ያ፡፡

መልሓሱ ሕንቲ ኢያ - ዘረባኡ አይልውጥን

መሬት ሕንቲ ገበረ - 1. አዕገርገረ፣ ወጪ'ጪ፣ በዝየ

- 2. ጠቐሊሉ ገዝእ

ንሕንቲአ - ቁርፁ የፍልጥ

ከም ሕንቲ መዓልቲ - ብዘይ ምቁራዕ

ወዲ ሕንቲ ለይቲ - ሓለፋ፣ ዚያዳ

ዘይኮነም ለቡ፣ ከምሃገሩ ዚረእ

ሕንከለ:

ሕንከለ - መዕጓዕ፣ ኪባዕ

ሕንከለ በትሪ - ቃሪዮ

መሐንከለ - ማሕለኻ

ነገር ቲሓናኾለ - ተላጉዋኹለ

ሕንከረ:

ሕንከረ መንከር - ሓባጠ ጎባጥ

መሬት ተሕንከራ - ተሓረሳ /ብጉይላ፣

ብኹዊናት

ነገር ሕንከረ - ነገር ሓዋወስ፣ ነገር ዐየቐ፣

ዘባረቐ

እንጀራ /ቅጫ - ተቐራረበ

ተሕንከረ

ሕንከሰ:

ሕንከሰ ብምርኩስ - ሓደ ከይተረፈ

ሕንከሰ ዑፍ - ጉየ፣ ቀልጥፍ

ከይቀደመትካ -

ሕንከሰ ዘረባ - ሓሶት፣ ቅጥፈት

ሕንካ:

ሕንካ ርእሱ - በይኑ፣ ንውልቀ

ሕንዘዘ:

ሕንዘ ሕንዘ ነብዕ - እዝዩ በኸየ

ሕንዘ መልሓስ - ነገራም

ሕንዘ ነዝሐ - ብነገር አቐየመ፣ ብነገር

አቐሰለ

ሕንዘ ዝኾነ ሰዋ - ብርቱዕ ሰዋ፣ ደረቕ ምየሰ

/ምየሰ

መሬት ሕንዘ ኾይና - መሬት ተአዪዳ

ዓይኑ ሕንዘዝ መሰለ - ዓይኑ ቄሐ /ብበዝሒ መስተ

ዘረባኡ ሐመልሓሱ - ዘረባኡ መርዚ'የ፣ ዘረባኡ

ሕንዘ ኢዩ - ዘላቂ'የ

ሕንገረ:

ፀርፈ አሕንገረ - አዋረደ

ሕንገደ:

ሕንገደ - አይእዛዝን፣ አይምለኸን

በሃላይ

ሕንገጠ:

ፀርፈ አሕንገጠ - ፀርፈ አሸከመ፣ አወረፈ

ሕንጎል:

ሕንጎሉ ዞረ - ተረበሽ

ሕንጎል አሉዎ - ፈላጥየ፣ ማእምር እዩ

ሕንጎል ኮነ - አእምርኡ ተናወፀ

ሕንጎል ደርሆ - አሰፊሑ ዘይሓሰብ

ሕንጎፋይ:

ሳንገሩይ በለ	-ተቸበለ' ሓቆፈ
ሳንጠጠ:	
ሳንጠጠ /ሳንጠጠ	-አሕሚቹ ፀሐፊ' ጭሕግርግር አበለ
ንሕንጢጥ	-ንስክላ'ንዋራ
ገራት /መሬት ሳንጠጠ	-ሸርጠጠ' አፍኩዊሱ ሓረሰ
ሳንፀፀ:	
ሕጊ ሳንፀፀ	-ደንቢ ሰረ'ተ' ደንገገ
ሳክለ:	
ሳካ'ል	-ዓርጣም
ሳሽሊ ኢዱ	-በዘይ ናውቲ ዚሰርሕ ክኢላ ሰብ
አይሓሽሉ አይምሳሩ	-ፈጊሙ ዘይገጥም ነገር
ሳከመ:	
ደሓን ገቢሩ ሳከመ	-እትሪሩ ወቕዐ' እጉረዐ
ሳሽተ:	
ሳሽተ	-ትጉህ' ሀርኩት
ሳሽት በለ	-ፀዓረ' ሃርኩተ
ሳሽሽ:	
ሕሽሽኒ ክሓከካ	-ንደጋገፍ
ሕሽሽ	-ሰሓ
ሕሽሽ ኢሉ ከደ	-ተፀርገ' ሙልጭ ኢሉ ሽደ
ነፍሱ ሳሽሽ	-ሕልናሉ መርመረ
ካብ መዝገብ ሳሽሽ	-ካብ መዝገብ ሰረዘ
ሳወረ:	
ሳዋር ማይ	-1. ተሰካም ማይ
	-2. ዕንዝር
ንሓዋሩ	-ንወትሩ
ሳወሰ:	
ሳዋወሰ	-1. ነገር ዘባረቐ
	-2. ሓናፊፀ' ደባለቐ' ፀናበረ
	-3. ዓረቐ' እስማምዐ
	ፕአቀራረበ
ሳውሲ ሰሽራን	-ሰሽራን ዝተሓወሰ' ብፍርቂ አእምሮ
ሳውሲ በትሪ ዘረባ	-ከቢድ ተገላፀፕዉረፋ
ሳውሲ ሹራ	-ምስ ነድሩ
ሳውሲ ዕብዳን	-ዓዘውዘው
ሳውሲ ፍርሒ	-ትብዓት ዝገደሉ፡፡ውልውል
ሕቕኡን መዓኸሩን	-ዛእዘእ
ተሓዋወሰ	
ሕወሱኒ	-ጠብላቑኒ፡፡ፕልቕተይና
ሕዉስ ሰብ	-ልኡም' ኩሉ ሰብ
መሕወሲ ሰብ	-ከቲ ከዳንተ'ኸታቲ
ምድረ ሰማይ	-1. ደመቐ /ጉይላ' ዕልልታ
ተሓዋወሰ	
	-2. ድብልቕልቕ በለ' ደንገረ
ሰብ ሓወሰ	-1. መንገኛ አእተወ
	-2. እማቕለ' አካፈለ
ነፍሱ ሕውስውስ በለ	-1. ሓበጠ
	-2. ሃዝረጠ
ናብ ሰብ ተሓወሰ	-1. ተመርዓወ
	-2. ተደምበረ' ተፀምበረ
ኢዱ ሓወሰ	-1. አብ ሻራ አተወ
	-2. ሓገዘ
	-3. ሓቢሩ በልዐ
አይትሕወሰኒ	-አይትለክመኒ
ዘረባ ሓወሰ	-ሓሽለሹ

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

ዘረባ ሓዋወስ	-ዘርባዕባዕ በለገዘባረቕ
ሓወዮ:	
ሕዋይ	-1. ሓውሲ ዕለ-ል
	-2. በሰላ
ሕውይ በለ	-ዘድልዮ ነገር ረኸበ፤ ተደሓነ
ግይ ሕዮት (ህይወት)	-በበል
ስምብራቱ አሕወዮ	-ደልደለ
አሕወዮ	-እምለሰ /ተቐጥቲጡ ዘየሞተ
	ኸብቲ
አብ ኢዱ ሓወዮ	-አብ ኢዱ ሞተ
ገንዘበይ አሕወዮኒ	-ክፈለኒ፤ ገንዘበይ አውህበኒ
ሓዊ:	
ሓዊ ልዕመት	-1. ትጉህ ሰብ፤ ነበልባል
	-2. ባርዕ
ሓዊ መሰለ	-1. አበአሰ
	-2. አባ'ረዕ
	-3. አራሰነ፤ ብብርቱዕ
	ሕግም ረሰኒ ተታሕዘ
ሓዊ ሓዊ ጨነወ	-ተገሀ፤ነፍዕ
ሓዊ መሰለ	-በሰለ /ነፍረ ምልዮ፤ አራንሺ
	ወዘተ
ሓዊ ረኩዕ	-1. አበአሰ
	-2. አባረዕ፤ አቃፀለ
ሓዊ ኢዱ	-ጉሒሳ
ሓዊ አእተወ	-እፃለአ
ሓዊ አጥፍለ	-ሕላፍ ሰዓት፤ ህፁፅ አዋጅ
ሓዊ አቶ	-ናግራም፤ ለፍላፊ
ሓዊ ኸብዱ	-በላዲ፤ ዘይዓቆር
ሓዊ ኸነ	-1. ተገሀ፤ ነፍዕ
	-2. ከበረ፤ ዋጋኡ ሰማይ ኮነ
	-3. ነደ'ረ
	-4. ወዓዩ
	-5. ተራሰነ
ሓዊ ወቐዑዎ	-በሲሉ
ሓዊ ዓኩኹ	-1. አቀ'ረሓነ
	-2. ባርዕ መሰለ
ሓዊ ዓይኑ	-ደፋር
ሓዊ ዝሓዘ ሓዊ	-ሽግር ዘጥቅዕ ንወናኒሉ'ዩ
አልመፀ	
ሓዊ ዝናሩ	-ቀባ'ዕ
ሓውን ሓሰርን	-ፅርዲ
መልሓሉ አብ ሓዊ	-ሸሓጢ፤ ሃዋልል
የደቅስ	
መጥፍለ ሓዊ	-አቦ ወዲ ነቦ ጉዋል ዚህቦ
	ካሕሳ ውራይ
ሰብነቱ ሓዊ ነደደ	-ተራሰነ
ብሓዊ ዝተፈተነ	-ሽግር ዘይፍንቅሉ፤ከምህ
	ዘይብል፤ ጅግና
አባ ሓዊ	-ትጉህ
አብ ሓዊ አቲወ	-1. አብ ሽግር ወደቐ
	-2. ሓረረ
አብ ሓዊ ጠበሰ	-1. አብ ሽግር አጥሓለ
	-2. አብሰለ
ካብ ሓዊ አውፀአ	-አና'ገፈ
ገንዘበይ ሓዊ በሊዑዎ	-ኪነሚን ኮይኑ
ሓው:	
ሓውይ ዚብል	-ፈታዊ መሲሉ አይጉዳእኻ
አይውቃልኻ	

ሓው ግይ	-ትራር
ስጋ አሕዋት	-1. ጉዚ፤ ስጋ ቐረመት
	-2. ስጋካትኩም ኢለዮ፤
	ስጋካትኩም የብልዓኒ
ሓዘ:	
ልጓም ሓዘ	-ዓገተ
ሒዙካ ይጂድ!	-ድሕድሕ በል!
ሓዘ	-1. አፅነሐ፤ ዓገተ
	-2. ዓቕረ
ሓዘ ከትሕዘካ	-ፅን በል፤ ተረዳእ
ሓዘኩዎ ሓዘኩዎ	-ዝረኽቦ እናመሰሉ
ኪብል	
ሓዘ ከሕዝ	-መከት፤ ድሉ
ሓዘ ትሰዶ ኸነ	-ዕግርግር ተፈጥረ
ሓዲሉ ሓዘ	-ምረዕ፤ ወሰን፤ ቁረዕ
ሕግም አትሓዘ	-አልገበ፤ ለበ'ደ
መምበር ሓዘ	-1. ተሸፈለ፤ ተቐመጠ
	-2. ተሸየመ
መሬት ሓዘ	-1. ሃድአ፤ዓቀ'ለ
	-2. ደልደለ፤ ጠጠ'ሐ
	-3. ርስቲ ተቐበለ
	-4. ፀልመተ
መስመር ሓዘ	-1. ተሳለጠ፤ ተቃነዕ
	-2. ስርዓት ገበረ
መተሓሕዝቲ ይገበረና-አይንሳደድን!	
መትሓዚ ዘይብሉ	-1. ስንገጢር
	-2. ለዓት፤ እጀታ፤ ሓሽሊ
	ዘይብሉ
መትሓዚሉ ጠፊኡኒ	-ዝገብር ስኢነ፤አጊመኒ
መን ሒዙሉ	-ኩሉ አብ ኢዱ'ዩ
መን ከሕዘኒ በለ	-አበ'ዓደ
መዝግብ ሓዘ	-1. አድበዩ
	-2. ድፋዕ አልቀቐ
መገዱ፤ ሰርሑ ወዘተ.	-ጀሚሩዎ
ተተሓሒዱዎ	
መገዲ ሓዘ	-1. ዓረዩ /ነገር
	-2. አእንፈተ፤ አምረሐ
መገዲ እዝጊሄር ሓዘ	-ተቐደሰ
መግሊ ሓዘ	-መግሊ ዓቕረ
ማይ ከይሓዘ	-ኢዱ ከይተሓፀበ
ምሽሪ ሓዘ	-ተማየጠ፤ ቀጀምበለ
ሰራሕ ሓዘ	-1. ጠቐመ፤ ረብሐ
-እቲ ሒሳብ ሰራሕ አትሒዛቶ አላ:	
	-2. ሰራሕ ጀመረ፤ ተዓሰበ
ሰራሕ አተሓሓዘ	-ሰራሕ አጀመረ
ሽግር ሓዘ	-አገ'መ፤ ፀገም በርተዕ
ቀለም ሓዘ	-1. ትምህርቲ /ፊደል ፈለጠ
	-2. ቀኒን ሓዘ
	-3. ቀለም ሰተዩ
ቲም ሓዘ	-ተአተለ
በዓል ታሕዚ	-ቃሉ ዘየዕብር፤ ቆፀራኡ
	ዜሽብር ሰብ
ብትሓዘይ	-ካብ ጀመርኩዎ
ብትሕዞ	-አብ ኢድ፤ ወዓል ሕደር
	ዘይብሉ
ከምቲ ዚደልዮ ኮይኑ	ስለዝረኽቦ ብትሕዞ ከፈሉ

ናዕላ ብሃል ትግርኛ

ወሰደ።

ብዘይተሓዘ ሓዘ	-አጨነቅ
ብዘሓዘ	-ብዘረኸበ
ብዳኛ ሓዘ	-ከሰሰ
ብዕነዕ ተታሕዘ	-ደኸማ፣ ተወፀፀ
ቦታ ሓዘ	-1. ተረሰተ፣ ተማሰሐ
	-2. ተቆመጠ
	-3. አፃበበ
	-4. አድበየ
ተሓዘኡ	-1. ሕማሙ፣ ቂሊኡ
ተተሓሒዙ ዝመፅአ	-ካብ ወለዶ ናብ ወለዶ
	እናተመሓላለፈ ዝመፅአ
ተተሓሒዙ ዝመፅአ ዜና	-ብተወላኺ
ተተሓሒዙ ጠፍአ	-ተለኻኸመ
ተተሓዘ	-1. ሓመመ
	-2. ተወሰደ፣ ተመንዘዐ / ቦታ
	-3. ተማረኸ
	-4. ተአሰረ
ተተሓሓዘ	-1. ፀመደ፣ ተፃረደ
	-2. ተሓላለኸ፣ ተቆራኔየ
ትሑዝ	-1. ርዱ'እ፣ ፍሉጥ
	-2. አብ ኢድ ዘሉ
ትሕዝ ሰድድ አበ'ለ	-1. ወለም ዘለም በለ
	-2. ዕንዕ፣ ፍኹሰ በለ፣ ከብድ
	ቅልል'በለ /ሕማም
ትሕዝቶ	-1. ዓቕሚ፣ ርካ'ብ
	-2. ውሕልነት፣ ክእለት፣ እንዶ
	-3. ዋንነት
	-4. ፍረ-ነገር፣ ቀም ነገር
ትምህርቲ ሓዘ ነገር ሓዘ	-አዕነዐ፣ተረደአ
	-1. ተቆየመ
	-2. ከርከር ጀመረ
ነገር አትሓዘ ንብረቱ ተታሕዘ	-አረደእ፣ አጨበጠ
ኢዱ ተታሕዘ	-ብዳኛ'ተኸበ'ረ
	-1. ደኸየ፣ ገንዘብ ሰኣነ
	-2. አብ ቤት ሓብሲ አተወ
ኢዱ አትሓዘ ኢዱን እግሩን ሒዙ አተወ	-ተማረኸ
አብ ልቡ ሓዘ	-ጥራይ ኢዱ በዕሐ
አብ አፋ ሓዘ	-ፈለጠ፣ ዓቕረ
	-1. መዓጉ
	-2. ኩለሰ
አተሓሓዘ	-1. አቀወራነየ፣ አገናዘበ
	-2. አራኸበ
	-3. አበአሰ
	-4. አዋፈረ፣አመሓደረ
አተሓሕዛ	-1. አጀማምራ፣ አበጋግላ
	-2. አተላላልያ
ንበባት ዘሉ-ም አተሓሕዛ ናእዳ አትሪፋሉ'ዩ።	
አተሓሕዛኡ አይፀበቅን-ኩነታቱ አየሕጉሰን	
አትሓዘ	-1. ተጫበጠ
	-2. አሸለ'ገ
	-3. አገንዘበ
አዝመራ /ዘራእቲ ሓዘ-አዝመራ ፀበቅ	

አይሓዝ አይሓዝ'ውን	-አይሃልም'ውን
አይትሓዘለይ በለ	-1. ይቕሬታ ሓተተ
	-2. አይትተንክፈለይ በለ
	-3. አይትቐፀረለይ በለ
አይትሓዘለይ ኢሉ ሰንበት ምድሪ ሓረሰ።	
አይትሓዘኒ በለ	-አዕገርገረ፣ አጉረረ
አይትሓዝን በለ	-1. ፋነነ
	-2. ምርዳ'እ አበየ
እ/ሄር ዝሓዘልካ አሉ-ም	-ንዓኻ ዝበሉ- አይተርፍን፣ እዝጊሄር ይፈልጥ
ከም አታሕዛኡ	-1. ከም አጀማምራኡ
	-2. ከም አጠቓቕማኡ
ካብ ሉሚ አትሕዙ ካብዚ አትሕዙ	-ካብዚ ንዳሓር፣ደጊም
ዕላል ሓዘ	-ካብዚ ንንዮው
ዕርፊ ሓዘ	-ወግዲ ጀመረ
ዕብየት ሒዙ-ም	-ባፀሐ፣ ምሕራብ ጀመረ
ዘይሕዝ ሒዙ-ም	-ሸምጊሉ፣ አሪጉ
	-ዕነዕ ርኺቡ-ም፣ መዝባ ርኺቡ-ም
ዘይ'ተሓዝ ዝሓዘ ሒዙ	-ዕጋባ
	-1. መውዕሊ አፋ፣ መዛረቢኡ
	-2. ዝርካቡ
	-3. ዝላመነ አሚኑ
ዝሓዘ አይሰደድካ !	-ጨካን የውርደልካ !
ዝሓዝካ አይትሰደድ	-ጀሚርካ አይትገደፍ
ዝሕዞ ዝጭብጦ ጠ ፊሉ-ም	-ተደናጊሩ
ዝተሓዝ ሒዙ ገንዘብ ሓዘ	-ተሸልኩሉ፣ ግልጹ ተሸጐ
	-1. ደለ'በ፣ ፀገ'ው
	-2. ቆጠበ
ገንዘብ አትሓዘ	-1. ተጫበጠ፣ ተቓተወ
	-2. ተጫረተ
ጠቢብ /ሰይጣን ዘይሓዘኒ አይትበል!	-ወይለኻ !ቦዛይ ዘይሓዘኒ አይትበል
ፀገም ሒዙ-ም	-ተሸጊሩ
ፀግዲ ሓዘ	-1. አፅቀጠ
	-2. ተወገነ
ዕላል ሓዘ ፍቕሪ ሓዘ	-ዕላል ገተረ
	-ተፋተወ
ሓዘለ፡	
ሓዘሰ	-1. አሐንቀቐ
	-2. ሓብሓበ
	-3. ተሸልኮለ
ሕዝሉን ቀንጦን መሬት ማይ ሓዘለ	-ዓዘውዘው፣ ሃጠውቀጠው
ሰራሕ ተሓዘለለ	-ማይ ዓቕረ
እንተሓዘልካየ	-ተፀፍዐፈ
ዘንቀልዕጥ	-ሓጋዚኡ ዚጉድእ
ዓይኑ ንብዓት ሓዘለ	-ዓይኑ ሓንዘዘ
ግናይዶ ሓዘለ'የ!	-አይተባጭውኒ፣ እንታይ ጉድለት ርኢኻለይ!
ፀሓይ ሓዘለ	-1. ረፈደ፣ ፀሓይ ወፅአት
	-2. እንግዳዑ ንፀሓይ ሃበ
ሓዘነ፡	
ሓዘናት ርኅሰ	-ዕል'አት ፈጣሪ
ሓዘን ተቆመጠ	-በፃሕቲ ተቆበለ፣ተበፀሓይ ኮነ

ናዕላ ብሃል ትግርኛ

ሓዚኑሉ	-1. ፀሊኡሉ
	-2. ራህራሁሉ፣ ራኡሉ
ሓዛ'ን	-ደንጋፅ
ተሓዘነ	-ተደጋገፈ፣ ተሓላለዋ
እንዳሓዘን	-ቤት መልቀሰ
እዝሂሄር ሓዚኑ!	-ፈጣሪ ተቆጢቡ፣ አምላክ ዘይፈቐዶ ሾይኑ
ሓያለ:	
ሓያ'ል	-1. ዓማጊ
	-2. ዓርጣም፣ ብርቱፅ
ሓያል መስተ	-ብርቱፅ፣ ዘሰከር መስተ
ሓያል ዝናም	-ኑህ
ሓያል ጊዜ	-ከቢድ ገዝ
ሓይለ-መልጢ	-ግዲ'
ሓይለ-ጉልበት	-ዓይነ ብርኪ
ሓይሊ ሓይለቦ'	-በዘሉ ጉልበት ምጥቃም
ሓይሊ ሓይሉ	-ተመዲሉ፣ ጉልበቱ ፀንቂቹ
ሓይሊ ሰብ	-በዝሒ ሰብ
ሓይልኻ ሶዕናዕ	-ጉልበትካ ይደልድል
ርእሳ ሓያል'ዩ	-ፀጉራ ሓሳ'ር 'ዩ
ብሓይሊ	-1. ብጣዕሚ፣ ኪርና
	-2. ብግዲ፣ ብጉልበት
አብ ዘይሓይሉ	-አብ ዘይ ዓቕሙ
ከም ሓይሉ	-1. ከም ሃብቱ
	-2. ከም ጉልበቱ
ሓያኸ:	
ሓይኹ ጡፍ በለ	-ፈንፈን
መልሓሉ ሓያኸ	-ሓነኸ
ስጋ ሰብ ሓያኸ	-ሓመዋ፣ አፀለመ
ይሓያይኸኒ አሉ	-ይቐረጣጥመኒ'ሉ
ሓደ:	
ሓደ ሒዝካ ናብ	-ብርቱፅ መስተ፣ ዘዩድግም ፀግዕኻ
ሓደ መልሓሰ	-ሓቂ
ሓደ መገዱ	-አብኡ ከሉ
ሓደ ሰብ	-ዝኾነ ሰብ
ሓደ ቅለውለይ ሓደ	-ፋሕፋሕታ፣ ስኒት አልቦ መንጥርለይ
ሓደ ቃል	-ሓቂ
ሓደ በለ ሓደ	-ዘውረዋ እንተውረዋ
ሓደ በቂል	-እንኮ፣ ዓንታ
ሓደ ብሓደ	-ብዝርዝር፣ ተራ ብተራ
ሓደ ነፍሲ	-ሓቂ፣ ብሕቲ
ሓደ ንሓደ	-1. ማፍጥ ማልጣ
	-2. ማዕረ
	-3. ርእሲ ብርእሲ
ሰብአይ እንተኹዊንካሰ ሓደ ንሓደ / ርእሲ ብርእሲ ግጦም!	
ሓደ ኢሉ	-ካብ መፈለምታኡ
ሓደ ኢዩ	-1. በይኑ እዩ
	-2. ማዕረ ኢዩ፣ መለሳ ዩብሉን
ሓደ ኢድ	-ተመላላሊ
እቲ ሰራሕ መታን ሓደ ኢድ ኪኸውን	
ከምዝጀመርካዩ ወድአዮ::	
ሓደ አባሉ	-ካብ ተወጠነ፣ አብኡ ከሉ
ሓደ አብ ልዕሊ ሓደ	-1. ተግብእ
	-2. ዕቕጥቅጥ
ሓደ አካል ሓደ አምላል	-ፍቐራት፣ ስኑያት
ሓደ አቶ	-ሰም ዘለዎ፣ ብጥቕሉሉ

ሓደን ከልተን ተበሃሃለ	-ተጉናፈጠ
ሓደን ከልተን ዘይብሉ	-ዘዋጠራጥር
ሓደ ዘረባ	-ቁርጂ
ሓደ ገዲሩ ሓደ ከፃውተካ	-ነቲ ወንዚፈ ካልእ ከዕልለካ
ሓደ ገፅ ገበረ	-ወገን
ሓደ ገንባር ፈጠረ	-ሓበረ፣ ሰመረ
ሓደ ገዜ	-ሓገላእ
ሓዲሉ በለኒ	-አፍልጠኒ፣ አቐርፀኒ / ቁርፁ ገገረኒ
ሓዲሉ ዩፍልጥ	-ዩቐርፅ፣ ቁርፁ ዩፍልጥ
ሓዲሉ ገበር	-ወሰን
ሓድ ሓደ	-ሓሓሊፋ፣ ነጠፋ
ሓደ ሓደ ኢሉና	-ጋቢዙና፣ መስተ እንጊዱና
ሓድ ሓደ እናበለ	-ተስ እናበለ
ሓድነታዊ ገንባር	-ሰሙር ገንባር
መሬት ሓንቲ ገበረ	-1. አዕገርገረ
	-2. ጠቐሊሉ ገዝእ
መሬት ሓንቲአ	-ኩነታት ዩፍልጥ
ትውልድ	
ብብሓደ	-ብብንዕል
ብሓደ አቶ	-ብጥራሽ፣ ፍርዲ ዘይብሉ
ብሓደ ዓይኒ ረአዎ	-ማዕረ ረአዎ፣ ድልድ'ል ገበረ
ነንሕድሕዱ	-ነንርእሱ
ንሓደ ከብዲ	-ንውልቂ
ንሓዲሉ	-ቁርጂ
አሉና እንዶ ብሓደ	-አበይ ከይንሰአእን
አብ ሓደ መአዲ	-ሰመረ፣ ተፋቐረ
በልዕ	
አብ ሓደ ዕለብ	-1. ሓሳብካ ወሰን
	-2. ሀድእ በል
ኩሉ ሓደ አይ'ኹን	-1. ራህራህ አይሰአን
	-2. ርኹብ አይሰአን
	-3. ኩሉ ማዕረ አይኩን
ካብ ሓደ ሓደ ኢሉ	-አራሪዩ፣ ካብቲ ካብቲ ኢሉ
ካብ ሓደ ናብ ሓደ	-ቀምዳሕዳሕ
ካብ ሓደ ካብ ሓደ	-ቀራሪሙ
ኢሉ	
ሓደረ:	
ሓደራኻ/ሕድርኻ	-በጃኻ፣ በይዛኻ፣ በያ'ኻ
ሓዲሩሉ	-አውጊሑዋ
ሓዲሩ ውዲሉ	-ድሕሪ ገዜ፣ ዳሕራይ
ሓዳሪይ በለ	-1. ተጠንቂቹ ሓዘ
	-2. ናብራይ ይሕሸኒ በለ
ሓዳር ቀኒዑ!	-ነገር ተበላሸዉ!
ሓዳር ቀንዕ	-ናብራ ፀበቐ፣ ደርጀወ
ሓዳር ቄልዓ	-ብሉልን ጥረን ተመሊ'ኡ ዘይምላእ
ሓዳርና አይኹን	-ሕማቕ ናብራ፣ ናብራ ሰቅ'ያት
ሓዳር ገበረ	-ጎጆ ወዕኦ
ሕዱር ሕማም	-ሱር ሰደ'ድ፣ ሱር ተከ'ል ሕማም
ሕዱር:	
	-1. ዕሱብ
	-2. ናይ ዝሓለፈ ዕለት
ሕዱር ዘረባ	-አተል፣ እጁል ቂም
ሕዱ'ሪናይ	-ምስኪን
ሕድሪ በልዕ	-እምነት አጉደለ፣ ጠለመ፣ ከሓደ
ሕድሪ ብሰማይ፣	-ተላበወ
ሕድሪ ብምድሪ በለ	

ፍፅላት በሂል ትግርኛ

ሕድሪ ለቅመጠ	-አዕነሐ	-2. ሐሽፈኞች ቀለል /ሰቃይ
ሕድሪ ዝልቢ	-ጥልመት	-3. መሐረ፣ ዕሸሽ በለ፣ ተሰሃለ
ሕድሮ	-1. ትዕቢት	-4. ተሐሰመ፣ ነፃገ፣ ራሕራሐ
	-2. ሁንዳ	-5. አትረፈ፣ አዕነሐ
መሕደሪ	-1. መውዕሊ ጎጆ /ጥሪት	-ገዕድመ ይገበረልካ
	-2. ጥያ /ማያ	-አገላገል
	-3. መሬት /ብላገልግሉት ዜወሃብ	ሐዲጉካ ይኸድ
	-4. መደቀሲ ቦታ	ሐዲግ ሰማይ ሐዲግ ምድሪ
መሕደሪ ገበረ	-ገእሸቶይ በልዕ	ሐዲግናካ በሊዕና
መሕደሪኡ ዐየቅ	-በደ'ለ፣ አበ'ሰ	ሐዲጎምዎ ዝበልዑ መሰለ
መሕደር መሰብ	-ቁራስ እንጌራ	ሐዲግ
መሕደር ነፍሲ	-1. መዐንገሊ፣ ሐነኸ	ሐድጊ ገደፈ
	-2. አብ መሰብ/ጊባቦ ዚሐድር ቁራስ እንጌራ፣ ትጫ	ሕደጊ
መሬት ሐደ'ረ	-መሬት ቃደረ	ሐዲግ ዓውዲ
መሬት የመ ሐደረ	-ከይተዘርአ ተረፈ	አበላ ሐደገ
ምሕዳርና አይኹን	-ሕማቅ ለይተ	አይትሕደጊ
ምሳኻይ ሐዲረ ኔረ	-ገምንታይ ከመይ ሐዲርካ ዘይትብሊኒ	ሐዲግ ዓውዲ
	-ቃጭዋን፣ገንጫር	አበላ ሐደገ
ምስ ሰብ ዘይ'ሐድር	-ዐጋ፣ ሃብተ ይምላእኻ	አይትሕደጊ
ርእሲ ኹሉ የሕድርካ	-መዕገርገሪ	
ሰይጣን ዝሐደር	-ጣልማይ፣ ከዳዕ	ዓለም ሐደገ
በላዕ ሕድሪ	-ቀልዋጢ	ዓዲ ዜሕድግ
በላዕ መሸሐዳር	-በዓል ናብራ፣ ምርዑው	
በዓል ሐዳር	-እሙን ሰብ	ዝሓዘ አይሕደግካ
በዓል ሕድሪ	-ነፍሱ ኸላለ	ይሕደገለይ ኢለ
ብርእሱ ሐደረ	-ፍሉጥ	ይሕደገለይ ኢላ ሰምበት
ተመስኪሩ ዝሐደረ	-ጥቕሙ ፈሊጡ፣ ንናብራኡ'ሉ	ጡብ ሐደገ
ንሓዳሩ ኢሉ	-1. እ/ጊሄር ልቦናኡ ከፊቱሉ	ሐገዎ:
አሕዲሩሉ	-2. አዕኒሑሉ፣ አቕሚጡሉ	ሐጋይ ምስ ከረምቲ
		ሐጋይ ዝተወለደ
እመሐደረ	-1. ናበዮ፣ አለዎ	ብዕራይ ሐጋይ
	-2. አነባበረ፣ አተኻሽለ	ሐገ'ገ:
እትሐድር ነፍሲ	-ላፂዮ፣ ማህሚኑ	ሕጊ ለበለ
የብሉን		ሕጊ ተሸለ
እናሐደረ	-1. ፀፀ'ኒሑ፣ እናሐሰበ፣ውን እናበ'ለ	ሕጊ አውፀአ
	-2. ካብ ግዜ ናብ ግዜ	በዓል ሕጊ
እናሐደረ ንቐልቀል	-ዘይመሐየሽ	ሐጎመ:
ኪሐድር በሃሊ	-ተወላዋሊ፣መትከል አልቦ	ሐጉሙሉ
ዓቃብ ሕድሪ	-ሐቀ'ኛ፣ እሙን	
ዘየ'ሕድር	-1. ፈታ'ሕ	ተሓጉማይ ከሉ ተሓዘ
	-2. ሃነሃሊማ	-አጉል ተሰጋገነት
ዘይሐዳረይ	-ዘይምልከተኒ፣ ዘይውራዮ	ሐጠቕ:
ዱር-ሐደ'ር	-ሸፍታ፣ዓማፂ	ሐጠቕ በለ
የም-ሐደር	-ሰኡን፣ በተ'ኸ	
ሐደ'ሰ /ሐደ'ሸ:		-1. ወቓሕ በለ፣ ትዝበለ
ሐድሽ ቅዲ	-ዘመን አምፀአ	-2. ፈዘግ በለ፣ ፈጠቕበለ
ሐድሽ ነገር	-ብርቂ	
ሐድሽ ዘረባ	-ጋሻ ነገር	ሐጠቕ ሐጠቕ
አሐደሰ	-1. አሽረተ፣ አቃዮሐ	-1. ሐሶት
	-2. በዮ'ደ	-2. ሐቅበይ
አሕዲሰካ	-ኔርካ ኔርካ፣ ሐንሰ ሐንሳእ	አብዘይ ሐጠቀተይ
ፀብሒ እሽሊ አሕዲሰካ	ጥዑም'ዩ::	አቲወ
ከም ብሐድሽ	-እንደገና	እንታይ ሐጠቀት
ሐደገ:		አሉኒ
ሐደገ	-1. አቋሪፀ፣ አቕመ	እንታይ ዝመሰለ
		/ዝበለ ሐጠቀት'ዩ!

ኖል ብሄል ትግርኛ

ሓጠጠ:

- ሓጠጠ ገለፉ -ሰሱሶ ሃርጋፍ
- ሕጥጥ ሊሉ ኸይ -ግፍፍ በለ፣ ኩሉ ኸይ
- ብሕጠጥ -ኩሉ፣ ሓይ ከይተረፈ

ሓፀራ:

- ሓፀራ -1. ፀበበ /ውራይ
- 2. ጎንደበ
- 3. ከለለ
- ሓፂር ገንደኒ -1. ሸገ
- 2. በዓል ሞያ፣ እዘው
- ሓፂር ለድጊ ወትሩ ጊሉ -ምዲድካ ዘይልወጥ
- ሓፂር ዘረባ -ቁርጊ፣ ዘየገገም፣ ዘየወላውላ
- ሓፂር ይልእኸልካ ! -ተመንጠል !
- መዓልቱ ሓፀራ -ተቐሰሰ
- መዓልቲ ሓፀራ -ግዜ ነሐሰ
- መዓልትካ ይሕፀር ! -ምንቁስ በለ
- ቃላት ሓፂሩኒ -መግለጺ ስሊኒሉ
- ብሓፂሩ -1. ከይበገዝሐ
- 2. ከይነውሐ፣ ከይዓበዩ
- ዘረባይ ሓፂሩኒ -ሓሳባይ ኮሊፉኒ
- እሕፂሩ ዓጠቐ -ተሰናደእ፣ ተፈለወ
- እሕፂሩ ሓሰበ -ሓሳቡ እወበበ፣ ውሉኑ-ሓሳቡ ኮነ
- እኸለ ግይ ሓፀራ -እቋረፀ፣ ተዋሓደ
- ዕድመካ ይሕፀር ! -ተቐረፀ !

ሓፂ፡

- በዓል ሓፂ -ሃብታም

ሓፀበ:

- ሓፂብካ ለይትቐበረኒ በለ-መሓለ፣ ገንሐ ለየብቅዓኒ በለ
- ሓፂብካ ዘይፀራ -ተኣታሊ ሰብተገብላኛ
- ሓፂብካ ፍሉሕ -እላዪት መርዓት
- ሕፁብ መዓንጣ -ምዑት
- ሕፁብ-ሊድ -ገበን አልቦ
- ሕፁብተ-አእምሮ -ሕዳ'ሰ አእምሮ
- ብመስተ ተሓፀበ -ዓቕን ብዘይብሉ መገዲ
- ከብዱ ሓፀበ -1. ኪበልዕ ኪሰቲ ተሸነሐ
- 2. ቂሙ ሓሸሽ
- 3. ርስሓት ከብዱ ሰደደ / ብመድሓኒት

- ከንዲ ሕፃቡ ዘይፀራ -ኪመጣጠኖ ለይኸለልን
- ሃይለ ከንዲ ሕፃብ በላይ ለይፀርይን::

ሓፈራ:

- ሕፍራቱ ቐንጠጠ -1. ፋነነ፣ ድርቅና ላብዘሐ
- 2. ገደቁ ደርበዩ
- ሕፍራቱ ደርበዩ -ጥራይ ዝባኑ ወዕለ'ዕራቕ ወዕለ
- ሕፍራት ዓይኒ ዘይብሉ -ደረቐኛ፣ ይብሉኒ ዘይብሉ
- ሕፍራ ዝበለ -ዝነኣሰ፣ ቅልል ዝበለ
- ምእንቲ ሕፍራቱ -ንግላቱ
- ተሓፈረ -ከበረ፣ ግዕረገ
- ተሓፋፈረ -ተፈራረሐ
- አሕፈረ -አዋረደ
- አይ'ሓፍሮ -ላገፀኛ
- አይተስተሓፍረኒ -ካብ ውርደት ከውለኒ
- ከዳኖ ሓፈረ -ከዳኖ ሓፀራ /ምስተሓፀበ

ሓፈሰ:

- ሓፈሰሉ -አብዚሉ ሂሱም
- ሕፍሶ -ገሕጦ
- ነፍሱ ሓፈሰ -ሓፍለለ

- ነፍሳ ሓፈሰ -ፀኒሳ
- ገንገ ኪሓፍለልካ ገንደሰ -ዕድለይ ዚወገኒ እወበ
- እይቐንጥረለይንዶ

- ዓወት ሓፈሰ -ዲል ተጉናፀፈ
- ድምፁ ሓፈሰ -ድምፁ ዓርዓረ
- ገንዘብ ሓፈሰ -ገንዘብ ገጠጠ፣ ገንዘብ ጎሓፈ
- ጉረርኡ ሓፈሰ -ላሕተተ፣ ጎረርኡ ላሕሰሰ
- ጉንዲ እዝኑ ሓፈሰሉ -ጨልጊሙም

ሓፈይ ዘፈይ:

- ሓፈይ ዘፈይ -ዝገፋፍያ፣ ዕያል

ሓፈፈ:

- ሓፈፍ በለ -1. ተጀሃረ፣ አጉረረ
- 2. ተፈሓኹ

ሓፍ:

- ሓፍ በለ -1. ፀገ'ወ
- 2. በኹወዕ
- 3. ተገሰለ
- ሓፍ ሓፍ በለ -1. አጉረረ
- 2. አፋጠጠ
- ሓፍ በጠቐ በለ -1. ተናደደ
- 2. ተጠዓሰ
- ሓፍ አቢሉ ተዛረበ -ወቀ'ረ፣ ሓሰወ
- ሓፍ ኮፍ በለ -1. ነደረ፣ አዕለበጠ
- 2. ከበንበን በለ
- 3. ከብ ለጠቐ በለ፣ ሓፍ ለጥ በለ
- ሓፍ ኮፍ አበለ -አሸቄጥቄጠ፣ ሽብን ጉብን አርአዩ
- ሓፍ ዘይብል ዘረባ -1. ከቢድ ምሽጥር
- 2. ዓዕሚ ዚሰብር፣ ውርደት
- ሓፍ ዘይብል ጋሻ -ከቡር፣ ዓብዪ ጋሻ
- ሓፍ ዘይብል ፈተና -1. ከቢድ ፀገም
- 2. ከቢድ ሕቶ
- ከብደይ ሓፍ ሓፍ -1. ራህሪህ፣ ምጭካን አብዩኒ ሊሉኒ
- 2. ዕግርግር ሊሉኒ፣ ዕውልውል ሊሉኒ
- ካብ መሬት ሓፍ ዘይብል -1. ድሽድሽ /ሰብ
- 2. ጨሽጫሽ /ዘራእቲ

ሕምበለል /ሕምብለል:

- ሕምብለል አበለ -1. አንከራተተ
- 2. አንፀራረወ

ሕምብርቲ:

- ሕምብርቲ ከላዕ -ካብ ዓቕን ገላዕሊ ተመገበ
- ኪብተሽ በልዕ
- ሕምብርቲ ዘይብሉ -በሊዑ ዘይፀግብ፣ ከብዳም
- ሕምብርቲ ዓዲ -ዋና ሽተግ
- ሕምብርቲ ዕዳጋ -ንሸቐጥ ምቹእ ቦታ፣ ግእኸል ዕዳጋ
- ሕምብርቲ ጉረር -ዓካር ጉረር
- ብቱሽ ሕምብርቲ -ኩዳም
- ከንዲ ሕምብርቲ -አዝዩ ንእሽቶይ ነገር

ሕርሽራሽ:

- ሕርሽራሽ ኮነ -ሓተ'ለ፣ ደፍረሰ
- ሕርሽራሽ ዘይብሉ ሰብ -ለዋህ፣ ሂር
- ሕርሽራሽ እውፀለ -ቂምትኡ ነገረ
- ከብዲ ሕርሽርሽ በለ -ቂም ሓዘ፣ ቂርታ መልእ
- ዓይኒ ሕርሽርሽ በለ -ገፈል ኮርኮሐ

ሕቂ:

ሕቂ ሐዘ	-አያገደጋፊ ረከበ
ሕቂ ሰበረ	-አሕዘነ፣ አገደዐ
ሕቂይ በለ	-ዓቕሚ ሰለነ (ብገንዘብ)
ሕቂ ሰብላይ	-ድልዳል
ሕቂይ ጥፋጭ	-መግዘለተይ መቲፋዎ
ሕቂ ንሕቂ በለ	-ተቆያየመ፣ ተረሐሐቅ
ሕቅሉ ሃበ	-ነፃቸ፣ ፀልኦ
ሕቅሉ ሐዘ	-ተአንተተ
ሕቅሉ ሽሚዱ ተላዕለ	-ተዳለወ
ሕቅሉ ቀረፅ በለ	-ሐዘነ
ሕቅሉ ተመትረ	-ጉሃየ፣ ተሸገ በለ
ሕቅሉ ተሰብረ	-ተሰፋ ቆረዐ
ሕቅሉ አመነ	-ብወገን ተመከሐ
ሕቅሉ ዝተወቐዐ	-ተለውሰሰ
ተመን መሰለ	
ሕቅሉ ጉዝዝ በለ	-ተከዘ፣ሐዘነ
ሕቅሉ ገምዕ በለ	-ተሰፋ ቆረዐ
ሕቅሉ ፈተነ	-1. ሐይሉ መዘነ -2. ደገ ፈተነ
ካብ ሕቂ ዝወፅአ	-ወሉድ፣ፍረ ሽርሲ

ሕኒ:

ሕነ ቅራናት	-ንሐያል ፈረሕኻ ንድኹማት
ንገዕማማት	
ሕነ እከለ ሸብተ	-አምላሽ ፈዳይ ኢዩ
ዘይብል	
ሕነ ወፅአ	-ልቓሕ መለሰ
ሕነ ፈደዩ	-ተበቀለ
ሕነይ ድዩ?	-ናተይ ውቅዒት ድዩ?
ሕንን በለ /ሕኒን በለ	-እዕዘምዘመ፣ ተሓነዩ

ሕንድያ:

ሕንድያ ዘይብሉ	-ጨካን፣ርጉም
-----------	----------

ሕዮ:

ሕዮ አበለ	-አተሰከረ፣ አፍተሐ
--------	--------------

መሃምቕ:

መሃምቕ አተወ	-ጠፍአ
----------	------

መሃረ:

ንስመ ምህ/ሕረቱ	-ፈፂሙ ዘዩሉ፣ አልቦ!
ዘይ'መ'ሃር ሰብ	-ዘይ'ስከሕ'ዘይ'ልብም

መለሰ:

ልቓሕ መለሰ	-1. ሕነ ፈደዩ -2. ዕዳ ሽፈለ
ሕማሙ ተመሊሱዎ	-1. ተደጊሱ -2. ሕማቕ ጠባይ መፂኡዎ
ሕማም ተመላሊሱዎ	-ሕማም አጥቂዑዎ፣ ሕማም አማሲኑዎ
መለሰ	-1. 'አረ'መ -2. ጋሄ አበለ
መለሳ ዘይብሉ	-ለውጢ ዘይብሉ፣ /ዚሕሽ ዘይብሉ
መለሳ ገብረ	-ሸሐና፣ መሬት እናተቆያየርካ ምሕራብ
መላሊሱ ረአዩ	-ከለ'ሰ፣ አፃረዩ
መላሊ ዘይብሉ	-1. ሐያል -2. ሕንገድ፣ እምቢተይና
መልሲ ሃበ	-አረደኦ
መምለሲ የብሉን	-1. ዓጋቲ የብሉን -2. መተሰኢ የብሉን፣ዚሓዊ አይኮነን

መምለሲሉ ጠፊሉዎ

መምለሰ መሶብ /መኣዲ	-ጌጋኡ ምእራም ጨነቅዎ፣ ብጌጋኡ ሓፈሩ -ርፍራፍ፣ ቁራብ እንጀራ፣ መልዓል መኣዲ
መጋባእያ ተመልሰ	-ዕለታዊ ተግባር ዳያኑ አብቀዐ
ማዕዶ መለሰ	-አግባእበኣ፣ አገፍተነ
ምለሶ በለ	-1. አበ'ደ'ኣይትብከ በለ -2. ናብ ዝነበር ውሰዶ በለ -3. አረከቦ' በለ
ምልስ ምልስ በለ	-እትው ውፅእ በለ
ምልስ በለ	-1. ሓሳቡ ቐየረ -2. ጋእበለ -3. ሃድኦ
ምልስ ዘይብል	-ደረቐኛ
ምልሶ	-ሃንዛ
በሪ ምላሽ	-አብ ገዛ ዘሉ ሽሉ
ብዝመፅአ ተመልሰ ተመለሰ	-ከየሰለጠ ከደ -ተአረመ -1. ተታረሽ፣ተዳፈረ -2. አትሞስሞስ -3. ላዕልን ታሕትን በለ፣ ደኸመ፣ ፀዓረ
ተመላ'ሲ ትንፋስ መለሰ	-ይቕረ በሃሊ፣የዋህ -1. ተመሓየሽ -2. ሃድኦ
ትንፋስ ከይትብል!	-1. ድምፅኻ ከይሰምዎ! -2. ከይትነገር፣ ከይትዛረብ
ነገር አመ'ላለሰ ነፍሱ ተመልሰ	-አቀ'ናደበ -1. ቀሰነ፣ ሃድኦ -2. ሃጠረ
ናብ ነፍሱ ተመልሰ	-1. ለበመ -2. ንስሓ አተወ
አመ'ላለሰ አምለሰ	-አተአገጉለ፣ አድከመ -1. እንደገና አምፀኦ -2. አሕወዩ /ዝተቐጥቀጠ ከብቲ -3. ደጉሐ፣ ተፍኦ
አእምሮኡ ተመልሰ አይትመለሰኒ'ምበር አየትምፊኒ አይትብሉን ከም ከልቢ ናብ ትፋኡ ተመልሰ ከም ዘምፀኦ ይምለሰ ከብዲ ምላሽ	-ባዕሉ የቐልሉ /ፈጣሪ -ደረት አልቦ አመጋግባ፣ ከም ምብላዕኻ -ከመፅኣካ ኢዩ -1. ስዋ ወሰሽ -2. ዋንጫኻ አረከብ
ከምለሰካ ኢዩ ዋንጫኻ ምለሶ	-ፀበቐ -ሓሊፋሉ -ተነቓቐፈ፣ ተወራረፈ -አላሽዐ፣ ነገር አግቐሰ -ኩሉ፣ ብምሉኦ -ኪመፅኦ ዘይከመፅኦ ዳሕራይ ከምዘይምለሰ -እፍገደ፣ አሰክሐ ገበረ

ናዕል ብሄል ትግርኛ

ገዕ መለሰ	-1. ራህረሀ፣ ይቸረ በለ
	-2. ገሱ ተወዋ
መለቂያ	
መሊቸዎ	-1. ተጋጊዪ፣ በዲላ
	-2. ጠራጠ
መምለተኛ ጠፈሉዎ	-መሕብሊ፣ መምለጢ ሰሊኑ
ምላቹ ዛቢያ	-ብመርጋታ ዝተፈትሐት
ምልቆ አምሊቋ	-ምልቆ ለቺቻ
ምልተኛ በለ	-ለቺቻ /ርስሓት
ምልቹ ሊሉ ወዕለ	-1. ሓስፈ፣ አምለጠ /ካብ ከቢድ ሓደጋ
	-2. ፀለቂ፣ ስልኹ ቢሉ ከደ
ምልቹ ሊሉ ጠፍለ	-ምተተቸሰፈ
አምሊቹ ሰደደ	-1. ብጭሉቸ ሰደደ
	-2. ብስጢር ሰደደ
አይመልቆ	-ቄይቋይ፣ ጠማዕ
መለላ፡	
መሊ'እካ ዕደቸ	-ከም ዝጀመርካዮ ፈዕ'ም
መመላእታ	-መትመሚ፣ መደምደምታ
ምሉ'እ ብርሃን	-ንደስታ፣ ንሓገስ ይኹን
ይገበር	
ንዓይኒ ዘይመልእ	-ቀንፁብ፣ ትንኳኹያ
እንታይ ኪምልእለይ	-ኪግብሰለይ፣ የብሉን
ዝመል'እ መሊ'ኡ	-ወላቢኹ
ይመ'ላእ ይተ'ካ'እ	-አብ ርእሲኡ
ይመል'እሉ	-የፈዕ'ም
መለኸ፡	
መለኸ	-1. ከአለ፣ ለመደ /ሰራሕ
	-2. አሕመቸ፣ አሰነፈ
መላኺ ዘይብሉ	-ፋሉል፣ ደፋር
ሰይጣን ወሊኹዎ	-ሰይጣን ዝገሙዎ፣ ሰይጣን ደቢሊዎ
ፈውሲ /መድሓኒት	-ፈውሲ በርቲዑዎ፣ ፈውሲ ሓሊ'ቶዎ
መሊኹዎ	
መላ /ጸላ፡	
በዓል መላ /ጸላ	-ብልሂ፣ ብልሓተይና
መልሓሰ፡	
መልሓሰኛ	-ናገራም
መልሓይ ትቄሪዕ በለ	-1. አረጋገፀ
	-2. ፍፁም አይዛረብን በለ
መልሓሱ ተብዐ	-ከእለት ዘረባ አሕደረ፣ ተዛረባይ ኮነ
መልሓሱ ነሽሰ	-ሓነሽ
መልሓሱ አከበ	-አደበ
መልሓሰ አድጊ	-ትራሕ
መልሓሱ ግፁሂ የብሉን	-ልኡም ሰብ'ዩ ዚጉዋዳእ ሰብ አይኮነን
መልሓሱ ዕረ ገነ	-ቀጭወን
መልሓሱ ዘልዘለ	-ኪዛረብ ተሃንደደ
መልሓሰ አውፀአ	-ምዝራብ ከአለ
መልሓሰ ዚቄርፅ	-ጉምዳድ ጉፍናን
መልሓሰ ዚፈለጠ ያስተር	-ዘይሕባእ ነገር
በሊሕ መልሓሰ	-መጭቋር
ተመን ብመልሓሱ	-ሕግቸ ዘረባ ንሰብ የቐይዎ
ሰብ ይቐትል	
ግንደል መልሓሱ	-ላዛ አልባ፣ አምዐ መልሓሱ
መልሓ፡	
ሓዳሩ /ናብራኡ	-ፀጊ'ጢ

መሊኡሉ	
መሊኡ አይፍሰስ	-አይ'በ'ላዕ እኸለ ጀላዕ፣ አይረኸብ!
መልእ አይመልእ	-እንተጉደለ'ውን
መማልእቲ	-1. መቋዕርቲ
ንሱ መማልእቲ ከኸውን	'ምበር ናይ ሰራሕ ሰብ አይኮነን።
	-2. መጃምልቲ
መራት መልእ	-በዝሐ፣ ሰሰነ
መዓልቲ መልእ	-ግዜኡ ወደአ፣ መዓልቲ አኸለ
መዓልቲ መልእ	-መዓልቲ አኸለ
ማይ መልእ	-1. ጀለ'ሐ፣ አቸጠነ
	-2. ቀድሐ
	-3. ማይ በዝሐ
ምሉእ መዓልቲ	-ወጊሑ ከላዕ ዚግርብ፣ ጋሕ እንትዕርብ
ምሉእ ሰብ	-ሰንካለ ዘይብሉ
ምሉእ ብምሉእ	-ብዘተኣማምን ደረጃ፣ ብዘየጠራጥር
ምሉእ ነፍሲ	-ረጉድ፣ ሀጣራ
ምሉእ አካል	-ጉደሉ አካል ዘይኮነ
ምሉእ ዘይጉዳል	-እኹል ብዙሕ
ምሉእ ጉልበት	-ሰንካለ አካል ዘይብሉ
ምሉእ ገቢሩ ፈጢሩዎ	-ብዘይ ጉድለተ ፈጢሩዎ
ምልእልእ በለ	-ሃጠረ
ሰብ ተመላለእ	-ሰብ ለከመ
ሰብነቱ መልእ	-ረጉደ
ሰዓቱ መልእ	-1. ሰዓቱ አተኻኸለ
	-2. ግዜ አኸለ
ብምሉኡ	-ኩሉ፣ ብጠቐላላ
ብምሉእ ልቢ	-ብትብዓት
አማሊኡ ሃበ	-አደላዲሉ ሃበ
አብ ዘይመልእ	-ሓንሰ ሓንላእ፣ ሃርተዋ
አቶ ማይ መልእ	-ሃረረ፣ ነምጀወ
እንታይ ኪመልእለይ	-ዝግብሰለይ የብሉን
እግሩ መሊኡ ረገፀ	-ብዘይ ምቹቸታ ተጎዛዘ፣ አዳዕዲዑ ረገፀ
ዘይ'መልእሉ	-1. ዘይሓልፈሉ
	-2. ዘይሰልጠ፣ መዕጠይጠዪ
ዝሓ ምሉእ እዩ	-ሃብታም'ዩ
መልእኸ፡	
መልእኸ ሞት መሊሉ	-ተፈንፈነ፣ ተፀልእ፣ ተፈርሐ ተራእዮ
መልእኸ ሞት ይድረርካ	-ከረው በል
መልእኹ ተዳህለ	-ወጅሁ ጠፍአ
መልእኹ ዘይድፈር	-ሕፋር፣ ክቡር
መልእኸ ቀሪቡዎ	-ለዚቡ፣ ጠቂጢ
መልእኸ ኮይኑ	-አህደእ
ቀረበ	
ሰብ መሊሉ መልእኸ	-ትኑዕ አስራሒኒ
ቀሪቡኒ	
መልጠጠ፡	
መልጠጠ ለምጠጠ	-እጋሪዐ፣ ሽብን ጉብ'ን አርእዮ
ተመልጠጥ በለ	-ጉየየ፣ ሸገገኑ
ዋጋ መልጢጡኒ	-እኸቢሩ ሸይጠለይ
መሓለ፡	
ማሕላ አፍረሰ	-ጠለመ
ምሒሉላይ	-ቃል አትዩለይ
ምሒሉ ጥሒሉ	-ተገዢቲ ቃል አቲጢ

ናዕላ ብሄል ትግርኛ

ተመሓላላ	-ቃል ተላታተወ
መሓረ:	
ምሕረት ረከበ	-1. ተላረጎ፤ ሕድገት ረከበ
	-2. ሐወየ
ምሕረት ዘይብሉ	-ጨካኝ
ምሕረት የውርድ	-ሳህሊ ይሰደድ
ምሕረት ይለገዘሉ	-ቀሊል ይግበረሉ
ብ/ሰማይ ነፍሱ	-ገነት የእትዎ
ይምሓር	
መሓወ:	
ምሕው በል!	-ተመገብኩት! ተቆሰኩ! ተለቆኝ!
መረረ:	
መረር ሐምት	-ቀግ'ዕ
ምሩር ለይቲ	-ተካ'ል፤ ተነቃፈ
ምሩር ደም	-በገዝገበርን ዘይገበርን
	ተነቃፈ
ምሩር ፀጉሪ	-ተወቃሲ
እማረረ	-አሰመ'ዐ፤ ነቐፈ
እምሪፋ በ'ኸየ	-ፈቅ በለ
እምሪፋ ተላዕለ	-ቂሪው ተሰለ
እምሪፋ ወቅዕ	-ጉጠ'የ
መረቆ:	
መረቆ አሉ ሽር አሉ	-አጉል ተሰፋ ሃበ፤ አተባበዐ
በለ	
መረቆ ሃበ	-ባረኸ፤ ብፍቶት ሃበ
ስዋ መርገም/ምርቆ	-ድሕሪ ቀብሪ ዚስተ ስዋ
እመረቆ	-1. ካብ ሞት አምለጠ
	-2. አባረኸ
መረፀ:	
መመሪው ዚሕርጎት	-ተወራዘዩ፤ ዓለመኛ
ሰብ እማረፀ	-እዳለወ፤ ዳልዋ ገበረ
መሪት:	
መሪት ብላዕ!	-ከረው በል!
መሪት ብገፈሉ	-ቦታ ከሉ፤ ቦታ ከይፀበበ
መሪት ዓረቡም	-1. ሓርቢቱም
	-2. ገዜ ብኸንቱ ሓሊፉም
መሪት ደሓንኩኒ በለ	-ተጠርዘዘ
በዓል መሪት	-ተረሳቲ
ብመሪቱ	-1. ኩሉ፤ ብምሉኡ
	-2. ብርስቱ፤ ብሃገሩ
ትሕቲ መሪት	-1. ተአየደ
ኒኢትው በለ	-2. ሓነኸ
አብ መሪት ዘይወድቕ	-ብሉል ዘረባ፤ መንቲ ዘሉም
ዘረባ	ዘረባ
አብ ርእሲ መሪት	-ከይሓለፈ፤ ቅድሚ ምግቱ
ከሉ	
ካብ መሪት ተላዲሉ	-1. በዘይ ምኽንያት
	-2. ነዊሉ/ዘራእቲ
	-3. ካብ ድኸነት ወዲሉ
ካብ መሪት አልዲሉ	-ሓሲዉ
መርሐ:	
መምርሒ ሃበ	-እዘዘ
መሪት /ርስቲ መርሐ	-እማሰሐ
መርሐ-ዕውር	-መቀራፀር መዓልቲ
ምርሕ ምርሕ አይተብል	-ዓበይዩ ዓበይዩ አይትበል
ባዕልኻ ምርሓኒ	-1. ጉይታ ሓገዘኒ /ገፈጣሪ
	-2. ቀትድመይ ኪድ

በሰብ ተመርሐ	-1. ተዓሸወ፤ ተታለለ፤
	ተሓበለ፤ ዘረባ ሰብ ሰምዐ
	-2. ብሰብ ተጉተተ
ተማሪሐም ከዱ	-1. ሓቢርም ሞቱ
	-2. ብሓባር ተጉዓዙ
ገሱ ይመርሕ	-ገሱ ይዓቢ/ብዕድመ
እምረሐ	-1. አእገፈተ
	-2. አቐደመ፤ አሕለፈ
እዝ/ሄር መሪሐም	-እ/ሄር ልቦናኡ አብፍሁሉ
ደብዳቤ መርሐ	-ብደብዳቤ እዘዘ
መርዓ:	
ምርዓ ህበይ	-ጭራሕ ምራሕ
መርዓት መሰለት	-ተመራረፀት፤ ወቀበት
መርዓት ዓይኒ	-1. ሓለፋ
	-2. ዓይኒ ጓል
መርዓኻን ደርዓኻን	-ዕምብል መርዓኻ የርእየኒ
የርእየኒ	
መርዓዊ መሰለ	-1. ፀበቐ፤ ወቀ'በ
	-2. ተወለ'ለ
መርዓዊ ከይሓዘ ዓርኪ	-ዘድሊ ሓዲጉ ዘየድሊ
መን መርዓት ምስ በለኪ	-ናብ ሰብ አይትቐፀርን እኪ
ሰናይ ዘመን አይትመርዖ	-ብደውካ ትረፍ
ኩሉ ላዕ መርዓ	-1. ቤተ ወኻዕታ፤ ቤተ
	ፍሰሃ/ሓ
	-2. ቤተ ለጋ'ሳት
ኩሉ ላዕ መርዓት	-1. ተወራራዲት
	-2. ካብ ገዝአ ዘይትወፅእ
	ወይዘር
መሰለ:	
መማሰልቲ	-መዘና፤ መዋሰብቲ
መሲ'ልካ እንታይ	-እንታይ ከትዛረብ ደሊኻ
አምፃእኻ	ኢኻ
መሳሊ ዘይብሉ	-ብሉፅ ፤ ተዋዳሪ ዘይብሉ
መን መሲሉኪ	-1. አብ ዝለመድካዩ ላላገዕ
	-2. መን ኮይኑ ተራእዩኪ
ብ-ይመሰል	-ብግምት፤ ከይተረጋገፀ
ተመሲ'ሉሉ'	-ሰሚሩሉ፤ ኮይኑሉ
ተመሳሰለ	-1. ተመሸኸነ፤ ተለማለመ
	-2. ሓደ ዓይነት ኮነ
ነዓና ምሰል	-ምላና ሕበር፤ ተሓወስ
ነዓኻ የማ'ስለና	-ከምናትካ ይሃበና / ሰናይ
	ትምኒት
ጉ-ይምሰል	-ቃል ዓለማዊ፤ ግብሪ ይፃለ
አምሰለ	-1. እመርዓወ
	-2. አጋገየ
አመሰሉ	-ጠቃ'ሪ፤ ወቃ'ሪ
አምሲሉ ተዛረበ	-1. ሸምጠጠ፤ አሸዋረ
	-2. ሓሸለኩ
አምሲሉ ወለደ	-ጎዕኡ ዜጋጊ ወለደ
አስተማሰለ	-እማረረ
አይምሰልካ !	-1. ባህ አይበልካ !
"አይምሰልካ'ምበር ረኺብኪ!"	
	-2. አይትጸህለል
እንታይ መሲሉ	-ንምንታይ ተቂናዕቦ !
ተራእዩኪ !	
እንታይ ዚመሰል	-ገነኣድ አይኮነን
ኮይኑ	

"እንታይ ዚመስል ትሕዝቶ ዘምጸለኹልኻ መሰል-ዚ።"	
ዘይመስል ዘረባ	-ተለግገንት ዝጉደሉ ዘረባ፣ ውሰልትና
ዘይምሰሉ መሰል	-ጉሰቂል
የምስል'ኮ	-ከእምን ፈተነ፣ ሓላዊ
ይመ'ስ'ለሉ'	-ንምሕረት ይግበረሉ
ፈታዊ መሲሉ	-ጠጃሚ መሲሉ ገጸኢ፣ መልካሽ መሲሉ በይጣን
ዐላሊ	
መሰለ፡	
መመስሰታ ሓጉስ	-ርሐሳ ምጅግር
እዱ መሰ'ሰ	-እቕሓ ዘይጠገን ገዘብ እለተወ
እቱ መሰ'ሰ	-ንእሸቶይ በልዐ
መሰለ፡	
መሰሰ በለ	-1. ትልቅል በለ -2. ሓኩረ፣ ደቦ
ብጃሉ መሰሰ በለ	-ብጃሉ ወልኢብጃሉ እንበበ
መሰተ/መሸተ	
ልቢ መሰተ/መሸተ	-ልቢ መልሐ፣ አደንገ፣ አሰንበደ
ተመሳተተ	-ተወናደበ
እንዳ መሸታ	-እንዳ በዋ
መሰነ፡	
መሰነተ-ግህፀን	-መሻን
መሰየ፡	
መግሰይቲ ጉኑ	-አይፈላግሉም / ገሰብእይን ሰበይትን
መሰየ !	-ገፋፍ !፣ ጎሳስ
መሸ ሓዳር	-ትልዋፀ
ምስያ	-ከውታ
ምድሪ መሰየዎ	-1. ሓርቢቱዋ -2. መዋእል ሓዲሩዎ -3. ፀልሚቱዎ
ንምሽቱ ዓይኒ ለሉዎ	-ውዲሉ ሓዲሩ ኪገንዘበ'ዩ
ንምሽቱ ፀይቕሉ	-እብ ዕብዮቱ ተመራሲሉ
እብ ዝመሰየ	-ዉበረር
ዚሓድር	
አጋ ምሽት	-አጋ ገዜ
ዘይ'መሲ'	-ዘይሓልፍ መከራ
የምስየሉ	-ይመል'አሉ፣ ይፈፀመሉ
መሰለለ፡	
ነገር አመሰለለ	-አሸዋረ
መሰሐ፡	
መሲሉ ይጠሚ	-ረጅብ
ምሳሕ ግሪያም	-ገፃት ሓራስ / መቐመሲ
ምሳሕ ፃፀ	-መውቃዕቲ
ምስሐ	-ልኻይ/ጠሰሚ
በትሪ ተመሰሐ	-ተወቐዐ
ተመሲሉ ዘይድረር	-ነዳይ
ተመሲሕካ	-ዘመን ቅስፈት
ዘይትድረረሉ ገዘ	
አግሲሐ	-1. አሰለፈ -2. መሪት አግቐለ
መሰከረ፡	
ምስከር ቆፀሪ	-አግይ አቕረበ
ምስከር ሓረረ	-ተረቐዐ
ተመሰከሩ ዝሓደረ	-ፍለጥ፣ ሓቂ፣ ጋህዲ
ንነፍሱ መሰከረ	-ሓቂ ነገር
አመሳኸረ	-አመዛዘነ፣ አረኣኣየ፣ አነፃፀረ

አመሰከረ -አረጋገፀ "ከእለቱ ዘመሰከረ ሰብ'ዩ ተባሂሉ።"	
መሰከብ፡	
መሰከብ !	-ሰነፍ፣ ድርባይ ገሰብ
መሰገነ፡	
ምስጉን ነፍሲ	-ወዛም
ምስጋና ዘይብሉ	-አልቦ ሞላ፣ ዘየግሉ
ምስጋና ይብፀሓዮ	-ክብሪት ውዳሰ ገዕድ ይኹን
ምስጋንኡ አይጉደል	-ሰብሓት ገሰመ
ተመሰጋገነ	-ተነሓላደ
መሸከል፡	
ወዲ መሸከል	-በሃር፣ ትጉህ
መቀለ፡	
አደ-መቐለ	-ጉሒላ፣ ሌባ
አፍ-መቐለ	-ውርዕዕ፣ በሊሕ
መቐለ፡	
ተማቐሉ በልዐ	-ተሓላለየ፣ ተሓጋገዘ
ዚምቀል ይሃብካ	-ፀጋኡ የውርደልካ፣ አብዚሉ ይሃብካ
መቐለለ፡	
ተመቐለለ	-ረደ'የ፣ ተላዘዘ
መባለ፡	
መባለ ዚመሰል እኸሊ	-ዕሩይ፣ ሕፍቲ ዘይብሉ
መተረ፡	
ሕቂ መተረ	-አጉሃየ፣ አሕዘነ
ኪመተሩላ ትሕነቕ	-ሀዕዕቲ፣ ሽኩልቲ
ከላድ መተረ	-ሰየ'ፈ
መትሉ፡	
መትሉ መታሉ	-መላቱ፣ መዛኑ
መነነ፡	
መናን	-ለጋ'ሰ
ነፍሰ መናን	-ብጃው፣ ርህሩህ
ብኢደ መነነ	-ብስልጣኑ
ዓለም መነነ	-ዓለም ነፃቐ፣ ዓለም ተባ በለ
ዘመንን ነገር	-ዘሰክሕ ነገር
መነወ፡	
ርኢኻ ዘይምና'	-ሸገ'፣ ፍትዊ፣ ምልኮዕ
ቀልዕነቱ ዘይመነወ	-ሕሰር ሰብ
መን፡	
መነመን	-እንታዎት፣ እንመን
መንነቱ ይፈለጥ	-ሰብነቱ ይለለ
መን ኢኻ ገሰኻ !	-እንታይ እለተወካ !
መን ኢኻ ዚብሉ	-አዛዚ ዘይብሉ
ዘይብሉ	
መን ከግይ በለ	-አጉረረ
መን ካብ መን	-ኩሉ ግዕረ
መን ዘይበሃል	-ሓላፍ መገዲ
ንመን ኢሉዎ	-ኪህበና ኢዩ / ፈጣሪ
መንመን፡	
እመናመን	-አቃ'ጠነ፣ ቂጠበ
መንበር፡	
መንበር ፍርዲ	-በዓብይቲ ዓዲ ዚገበር ዕርቂ / ሽምግልና
በዓል መንበር	-ፈራዲ
መንከሰ፡	
መንከሰ እግሪ	-ሸገና፣ ኩርኩረ
መንደላይ፡	
መንደላይ ተመን	-መልሓሰኛ፣ ዘረበሉ ከም መርዚ ዘላቂ ሰብ

መንደብ:

- ምንድብ በለ -1. ጉሃዮ
-2. ተቐሰፈ
-3. ተቆወረዐ

መንገድ:

- መንገዱ መንገዱ ገነ -ላንግላንጋ ገነ
ለመንገዱ -ኩለፈ
ለመንገዱ ታ -ለሰንኪታታ
አብ መንገዱ -ብድሕሪ'ዚ
ወድ መንገዱ -ዓራቂ'ኸ ሽግግለ

መንገድ:

- መንገድኛ -ገደባይ
መንገዱ ዘይፍለጥ -1. ሰጪር ተግባር'ኸ እኩይ
-2. ጥበቡ ዘይውዳለ/ፈጣሪ
መንገዱ ጠፈሉኒ -1. ብልሓት ስእነሉ
-2. ጉደናኡ ገደባይ
መንገዱ ፀረገ -ኪሽይድ ተዳለወ'ኸ ኩነታት
አመቻቸው
መንገዱ ሃበ -ሓበ'ሪ'ኸ ምሽሪ ሃበ
መንገዱ ሀይወት -ቅድስና
መንገዱ ሓበረ -አንፈት ሃበ
መንገዱ ሓዘ -1. ኪሳለጥ ጀመረ
-2. አሰር ሰዓበ
መንገዱ ሰነቐ -ድኻም አትረፈ
መንገዱ እምላሽ ሓዘ -ቅንዕና ሰርሐ
መንገዱ አርብዓ -ዳዕዳዕታ መንገዱ'ኸ መንገዱ
ሓምሳ
መንገዱ ከፈተ -1. መርሐ'ሃንደሰ'ኸ ቀየሰ'ኸ
አንፈት ሃበ
-2. ፈነወ

- መንገዱ የብሉን -1. ቅጥሂ የብሉን'ኸ
አፋፍኖት የብሉን
-2. ምቕንዶት የብሉን
-3. መሕለፈ የብሉን

- መንገዱ ጥዕና ዓመት ኪዳ -ብህድላትን ምስትውዓልን
ዚሰራሕ መሐንሲ'ዩ
መንገዱ ረከ -እትረገፍ አስተውዕል
ቅኑዕ መንገዱ -1. ልኡም ሓሳብ
-2. ህልም ዝበለ መይዳ

- በብመንገዱ -በብሓሳቡ
ንመንገዱ -1. ንመለተዊ ዝላ ተባሂሉ
ዚሰተ መስተ
-2. ሰንቲ

- ንእግሪ መንገዱ -ምስ ካልእ ሰራሕ ተለኪሙ
ዚሰራሕ

- አበዮ' መንገዱ -ፈቐድኡ አብ ዝሽድካዮ
አብ መንገዱ -በእኪቱ ይተፃንቀፍ

- ይዕንሓዮ -ስርዓት ለቐቐ'ኸ ሕጊ አፍረሰ
ካብ መንገዱ ወዕለ ዳዕዳዕታ መንገዱ -ጥጡሕ ጎደና'ኸ ገፈሕ ጎዳና

መንገዱ:

- ምንጋጋኡ ወዕለ -መጠጉ
አመንገጉ ወሰደ -መንዘዐ
አመንገጉ አስተዮ -1. መዓጉ
-2. አገዲዱ አስተዮ

መንገዱ:

- መልሓሉ መንገዱ -ብዘረባ ረብረበ'ኸ ሰልከዮ
ኢዱ መንገዱ -ኢዱ ዓርደደ'ኸ ነጉተ

መንገዱ:

- መንገዱና አንገፋ -አብ እግሪ ወዲቐ ለመነ
ለመነ
መንገዱ መንገዱ በለ -ጠብሉ-ቐፋ ጠብሉ-ቐፋ በለ
መንገዱ -ጉሒላ'ኸ ነጫቢ
ምንጥሊት -ፈኩዊሰ'ኸ ቀሊል/ቀላል
ምንጥል በለ -ተመንከለ
ብሓደ እዘኒ መንገዱ -ቀንጠላ
ተመናጠለ -ተቐታተለ'ኸ ተቋለበ
እዘኒ መንገዱ -እዘኒ ሰልዐ ሐሸቐ'ኸ ቃለ
ቤት
ዓይኒ መንገዱ -ዓይኒ አንቀረ'ኸ መንሸሪ

መንገዱ:

- መሬት መንገዱ -ጎለ'መ
ቅጫ መንገዱ -ቅጫ ሰንከተ

መንገዱ:

- ስጋ ሰብ መንገዱ -ሰብ ሓመዮ

መንገዱ:

- መንገዱ ቅዱስ -ቅኑዕ ሰራሕ'ኸ ካብ እኪት
ወረዱዎ ርሒቐ

መንገዱ / መንገዱ:

- ምኩ'ር -ለባም
ምሽሪ ሰይጣን -እከይ
ምሽሪ ቁልዑ -ቅሉል ምሽጥር
ምሽሪ ዓድቃን ይግበር -ልኡም ሓሳብ ይኹን
ንዕቡቕ ይኹን
ተማሽሪ -ተዛተዮ
አማሽሪ -ምሽጥር አካፈለ
ከመሽሪሉ -ከሓሰበሉ

መንገዱ:

- ሓሳቡ መንገዱ -ፈሸለ
መካነ-ምውታን -ቦታ መቻብር
ናይ ወላድ መንገዱ -1. ብውላዱ ዘይተሓሰበ
-2. ደቁ ብሞት ዝወደአ

መንገዱ:

- ብደጪ መንገዱ -ረዓደ
አንጉዐይ መንገዱ -ደኺመ

መንገዱ:

- መንገዱ መንገዱ ሽደ -ረሓቐ
መንገዱተይ መንገዱ'ኸ -ሉሚ ነዓይ ዕባሕ ነዓሻ'ኸ
ልቓሕይ ልቓሕሻ
መንገዱቱ ኢዩ -1. ግዜ ሂቡዎ'ኸ ቀኒዑዎ'ኸ
አጋጣሚ'ዩ
-2. እዋኑ አኺሉ ኢዩ
መንገዱቱ አኸለ -መዋእሉ ተወደአ
መንገዱቱ ሃበ -1. ቀንዐ
-2. እናወሐ
መንገዱቱ ሓለወ -አድበዮ'ኸ ተቐዕዮ
መንገዱቱ መንገዱቱ -ዕለት ዕለት'ኸ ወርቅጉ
መንገዱቱ ቐፀረ -1. ዕለታት ፀብፀበ'ኸ ዕለታት
ፈቐደ'ኸ ተበበዮ
-2. ግዜ ወሰነ
መንገዱቱ ነውሐ -1. መዋእል በዝሐ'ኸ ሓበዮ
-2. ግዜ ቐፀራ ረሓቐ
መንገዱቱ'ዩ እምበር - ግዜ ይህብ ግዜ ይኸልእ'ኸ
ሰብዶ ሓይሊ ኢዩዎ ግዜ ወላናይ'ዩ
መንገዱቱ አሉዎ -1. ሳሕቲ
-2. ግዜኡ ገና'ዩ
መንገዱቱ -ግዜ

መጻላቲ፡ አውጪዋ	-1. ሰሌዳ፡ አበራ
	-2. ገዜ ጠላው
መጻላቲ፡ አጠቃላይ	-አግወታ፡ አይትፀይቅለይ
መጻላቲ፡ ወሰደ	-ገዜ ነውሐ፡ ገዜ አናውሐ
መጻላቲ፡ ወልክ	-ረሃው፡ ከፋ-አ ገዝ ሓለፈ
መጻላቲ፡ ዘይብሉ ሮሉን	-አዱን ያገደ፡ አ ዘዋሪት'ያ
መጻላቲ፡ ገበረ	-ገዜ መደበ፡ ወሰን
መጻላታ፡ አሽለ	-ገዜ ሕርሳ ቀረበ
መጻላታ፡ ደ	-ዕለታዊ
መጻላት፡ ተጠባ	-ፍዳኝ እትፀገበሉ ገዝ አሉካ
መጻላቲ፡ ይገንዱ	-ዕድመኝ ይሕፀር፤
በብመጻላቱ	-ወርትግ
በዓል መጻላቲ	-ዕጢት
ብመጻላቱ	-ገዜ ሓለፈ
ብልቡች መጻላቲ	-አግወታይ አይትፀይቅለይ
ፀውዓኒ	
ንመጻላቲ መጻላቲ	-ንኹሉ ገዜ አሉዎ፤ ገዜ
አላታ	ዘይብሉ ሮሉን
ንዓኝ ዚሽውን	-አብ ካሕሳኝ የውዕሊኒ
መጻላቲ ይሃበኒ	
አብ ዘይመጻላቱ	-ፍንጋፍ
ዝተወለደ	
እንታይ መጻላቱ	-ተካ'ል፡ መጻላቲ ወዓለ፤ ጌጋ
ወዓለ	መጻላቲ ወዓለ
መጻረ፡	
መጻር አቶ	-ጥዕም ላዛ
መጻር'ውን	-ኪርና ፀጊቦ'የ
አይውስኸን	
መጻርን ጠሰምን	-ስምምዕ
መጻር ጥብ በለ	-መዓዘ
አፍካ መጻር ይፍሰሰ	-ከምትምኒትካ ይኹኑለይ
መጻቶ፡	
መጻቶኛ	-1. ሀውከተኛ
	-2. ተባ'ዕ
	-3. ተአምረኛ
መጻት ፈሰሰ	-መከራ ወረደ፤ መቐሰፍቲ
	ወረደ
መጻት ፈጠጠ	-ሓሳረ-መከራ በዝሐ
ተመጻዓተ	-አሕሰረ፤ አዋረደ፤ ሕሰራን
	አብለዕ
አብ መጻቱ አየእትካ	-ካብ ቁጣው የናገፍካ
መጻንጣ፡	
መጻንጣ ሽብዲ ቐረፀ	-አሕዘነ፤ አጉሃየ
መጻንጣ ከብዲ በለዕ	-አደንገፀ፤ አለወሀ
ግጻንጣ አውፀኦ	-ሸውዝ፤ አትከረ
መጻንጣ ዘይ'ድ'ግፍ	-ሓሸር መሸር
መጻንጣ ዘይብሉ	-ጃጃዊ
መጻንጣኡ ሸጥ ሸብ	-1. ተብዕ፤ ሓቦ ገበረ፤ ኒሕ
አበለ	ሓዘ፤ ሸገር ተፃወረ
	-2. ሰመደ
መጻንጣኡ ተገለበጠ	-ፈርሐ
መጻንጣኡ አስጠመ	-ተብዕ፤ ደፈረ
መጻንጣ ገበረ	-ተብዕ፤ ደፈረ
ካብ መጻንጣ	-ብሓቂ፤ ካብ መጻሙቕ ልቢ
ዘረባኡ መጻንጣ ሸኑ	-ዘረባኡ ነውሐ
ዝፋች መጻንጣ	-በድባድ፤ ጀራቕ
ፍርሐ አብ	-ተንፈጥፈጡ
መጻንጣኡ አትዩዎ	
መጻጉ፡	
ሓንቲ ምዕጉ ገበረ	-ወርዊሩ ሰተየ

ግዶ መጻጉ	-ግዶ ቋፀረ
ነገር መጻጉ	-ተበዳሉ ከምዘይተበደለ
	መሰለ፤ ነገር ወሓጠ፤
	አፅቀጠ
መዘነ፡	
ሌባ ሚዛን	-አጉዳሉ ዘመዝን ሚዛን
መዘና' ዘይብሉ	-ዕዙዝ፤ ተወዳዳሪ ዘይብሉ
መግዝንቲ፡ ዘይብሉ	-ዕዙዝ፤ ብሉፅ
ሚዛን ወሰደ	-ዛዩ፤ ዓብላለ
ሚዛን ዝሸነ ሰብ	-አስተውዓለ፤ ወረጃ'
ተመዛዘነ	-ተዓዛዘበ
እመዛዘነ	-1. አሰላሰለ
	-2. አወዳደረ
አብ ሚዛን ዘይ'አትው	-ቀሊል ነገር
መዘዘ፡	
ሓረግ መዘዘ	-1. ዓሊት ቆፀረ
	-2. ሓረግ ሰሓበ፤ ቆረፀ
ሓረግ መዘዘ ዕንፀይቱ ጠ	
መረ፡	
መዘዘኛ	-ጠንቃም፤ ሰባ'ብ
መዘዝ ሰሓበ	-ነገር ፈጠረ
መዘዘ አውፀኦ	-አድሓነ/ ካብ ሸገር
መዝነት	-ሓላፍነት
ነገር መዘዘ	-አቃ'ለዕ
ከሳዱ መዘዘ	-1. ወረ አፀናፀነ
"ከሳዱ መዘዘ ኪፀናፀን	
ፀኒሑ፡"	
	-2. አቶ አሞርሞረ
"ንነገር ከላድ ምምዛዝ ዋጋ የብሉን፡"	
ንንዘብ መዘዘ	-ንንዘብ መገርፈጠ
"ንንዘብ እናመዘዘ ከጣላዕ ዕሉ፡"	
"	
መዝሃብ፡	
መዝሃቡ ጠፍኦ	-ተደናገረ
መዝግብ፡	
መዝገቡ ሓዘ	-ድፋው ሓዘ፤ ፀገው ሓዘ
እንኳዕ ናብ መዝገብካ	-እንኳዕ ናብ መናብርካ
መለሰካ	መለሰካ
መዋ'ሰ፡	
ፀጋብ ምየሰ	-አብዳስ ደው ኢሉ ዚዕዘብ
	ሰብ
መዋፀ፡	
ምደዕምደዕ በለ	-ግደዕደዕ በለ
መደረ፡	
መደረኛ	-ባልተኛ፤ ዘቃሪ፤ ሓጻጸ
ተግደረ	-ተሃላለሽ
ኮር መደረ	-ባጫ
መዝዘ፡	
መጋዝ ከበዲ	-1. ተንኮለኛ
	-2. በላዲ
መዝብ፡	
ምገብ-ሰጋ	-እሽለ-ማይ
ምገብ-ነፍሲ	-ም ፀሉት
መጋምገ፡	
መጋምገ ሸኑ	-ተአጉዋጉወለ
መጎጎ፡	
መጎጎ መሰለ	-መደ'ወ
መጎጎ'ናኡ ጪንዩዎ	-ረኳሰ፤ ረቕራቕ

ገዢ መጎጎ	-እቶ እቶ ንዋይ
መጉላ:	
እገሪ መጉላ	-ደምባው
ከሳድ መጉላ	-ረጉዊድ ከሳድ፣ ከርሽ፣ገዕጓዕ
መጥመጠ:	
መጥሚጡዋ	-1. አጥቢቹ ሰዲሙዋ -2. አጥባታ እናመኹደ ጠቢውዋ
ምጥምጥ	-ሊባ፣ ቁጥሚ
ገንዘብ/እኩል መጥመጠ	-ጉዋሕጉሐ / ሰረቆ
መጭ:	
መጭ በለ	-ኮብኮበ
መጭ አበለ	-ነጪበ
መፀዋ:	
ነፍሱ ተመፀዋ	-ዓበረ
ደሙ ተመፀዋ	-ጠገ'ለ፣ደሙ ወደላ
መፅለ:	
ልከዕ አምፀለ	-1. አውፀለ፣ ቅኔዕ ሰርሐ -2. ግዕረ ገበረ
ሐሳብ አምፀለ	-ሚላ ፈጠረ
መዓልቲ መፅለ	-መዓልቲ ቀረበ፣ መዓልቲ አተወ
መፅለ መፅለ ዓውደ ዓመት	-ትነ ዓመት በዓል
ሽመት አምፀለ	-ቀምሽ ተቆበለ
ቅጭ አምፀለ	-አሕረቆ
በዚላ መፅለ	-ከይተሐሰበ፣ ሃንደበት
ከይተሰሃለ	
ብዘይምፃእ መፅለ	-አብ ከቢድ ፈተነ አእተወ
ብዘመፃእኻ ምፃእ	-ድሌትካ ፈትን /አብ ምትህልላኽ
ብዘመፅለ መፂሉ	-1. ሽዑ ሽዑ፣ከይደንጉዮ -2. በዝሽነ አንፈት አቲዉ
ንመፃእ	-1.ንቕድሚት፣ ንዚቕፅል እዋን -2. ንበዓሊ
አማፀለ	-1. አዋሰበ -2. አሰነዮ
"በቲ ኹሉ በረኻ ዘማፀለኒ ሳሙአል'ዮ።"	
	-3. አራሽበ ጋጠመ
አብ ዚመፅለ ግዜ	-ዳሕራይ
አብ ዘመፃእኹዎ	-ዘወትር አብ ዝሽነ ግዜ
አዮ'ምፅለ!	-አዮ' ውርድ!! ይምሓር!
እንታይ መፂሉ!	-1. ንምንታይ! -2. እንታይ ጉድ ተረሽበ
እንታይ ከዮ'ምፅለ	-1. ዚገብር ዮብሉን፣ ዘፍርሓኒ አይኮነን -2. እንታይ ከይማላእ
ከም ዘምፀሉ	-1. ከም ዘንቀደ፣ፊን ከምዝበሉ
ከከም አመፃዕሉ	-1. ከከም ከብደቱ፣ ከከም ኩነታቱ -2. ከከም ጠባዩ
ካበይ ዘመፅለ	-1. አይተረሽበን፣ ዮሉን -2. ዚወዳደር አይኮነን፣ መማዝንቲ ዘይኮነ
ከንደይ መፂሉካ	-1. ከንደይ ከፈልካ

	-2. ከንደይ ተቐቢልካ /በጊሑኳ
ዝመፅለ ይምፃእ	-ዝተፈጥረ ይፈጠር
ዝመፅለኒ እቕበል	-ዝወረደኒ እግወር፣ ፍርዲ እቕበል
ዝመፅለኒ ዮብሉን	-ዝሽኖ ዮብሉይን
መፍለሰ:	
ሰኒ መፈለሰ	-ፈያ'ር
ደም መፍለሰ	-ብሽንቲ ዝፈለሰ ደም
መ-ዝ:	
መ-ዝ ኮነ	-መዓዘ፣ ጠዓመ
ሚሐ:	
ሚሐ ኢዱ	-ነፃ'ው፣ ሓሻ'ሽ
ሚሐ ሽብዱ	-ሓሹል
ትሕቲ ሚሐ	-ዘይረብሕ ነገር
ዓልቋይ ዚዘርቑ	-ሕሉ'ፍ ሓሳዊ'ዩ
ሚሐ'ዩ	
ሚቕ:	
ሚቕ ሚቕ በለ	-አወናውን
ሚን:	
አፈይ ሚን ሚን ኢሉኒ	-ዕውልውል አቢሉኒ
ማለት:	
ንማለቱሽ	-ንነገሩሽ፣ንምንታይክ
አረ ንማለቱ	-ፈፂሙ ዮሉን
ማል:	
እገሪ ማል	-ንዋይ፣ ከብቲ፣ፕሪት፣ ገንዘብ
ማልጣ:	
ማልጥ ማልጣ	-ላውጣ
ማሕ:	
ማሕ ማሕ ባለ	-ፀበቐ፣ ብርቕርቕ በለ
ማሕ አበለ	-1. ጨልገመ፣ ገፈን -2. አዕረዮ
ተማሕመሐ	-በለዮ
ማርያም:	
መሽሰ ማርያም	-መቐመስ ሓራሰ ገዓት
ማርያም መፂላታ	-ቅልውላው ሕርሲ ተታሒ
ማርያም ቀሪባታ	-ድቲ አልዒላ
ማርያም በፂሓታ	-ፀኒላ
ማርያም ብደዋ'ያ	-አዝያ ፅብቕቲ ኢያ
ማርያም ትሕደጋ	-ንኹሉ ብፍሕሽዊ ገፅ፣ ብፍሽሽታ እትቕበል
ማርያምን	-ባዕላ ትመስከር /ማሕላ
ማርያም ትመሳሕ በለ	-ሕራይ በለ፣ ተሰማመዐ
ማርያም ኢያ	-ርህሩህቲ፣ ለጋስ /በበይቲ
ማርያም ኢዳ ተሓፂባ	-ሸገ /ሸጊት ዝፈጠረታ
ማርያም እትመስል	-አዝያ ፅብቕቲ
ማርያም ከሕል ሰለል	-አዚ ይጉድላ ዘይትበሃል ዝወፃለታ
ማርያም ዘይራታ/ኮሊላታ	-ነፍሱ-ዮር ኮይና
ብማርያም በለ	-አማሕፀነ
ወዲ ማርያም ከሊዓው	-1. ገርሂ ልቡ -2. ኢያ ዘይብሉ
ጓል መርያም	-1. ሓራሰ -2. ለጋ'ስ፣ ሕያወይቲ
ማስቃ:	
ማስቃ አውረደ	-ቀፅቦ፣ ሕነ መለሰ

ናዕላ ብሃል ትግርኛ

ጥፍ:	
ጥፍ-ሰግይ	-ሕብረት ሰግይ
ጥንታ:	
ጥንታ ልቢ	-ተወላዋሊ
ጥንታ መልሐስ	-ሐቅን ሐሰትን ዜሓዋውስ
ጥንታ ርእሲ	-ሐንሐን
ጥንት ጥንታ ሐሰበ	-ተመጋመገገ ነገ ፈረገ በለ
ጥንት ጥንታ ነብዐ	-ዝርንዝሕ ነብዐ
እመናተኣ	-እቃ'ረን
ጥላ:	
ጥላ እበለ	-አጉሳጠ፣መጉደ
ጥላሲ:	
ጥላሲ ሓዘ	-ሓመመ
ጥላሲ ገነ	-ዓርጉደ
ጥላሲ ይሕሰፍ	-ውዕል ሕድር ይበል
በዓል ጥላሱ	-አለኛ፣ዘዩጥሱ፣በዓል መንፀተ
ጥላመላ:	
ጥላመላ	-ተበረ'ሀ፣ ባህበለ
ጥላገር:	
ጥላገሩ ነፍሐ	-ተአንተተ፣ ተጠ
	ርዘዘ፣አይምለሽን በለ
ጥላገሩ አውዲቹ	-በምሉእ ዓቕሚ ዓዩዩ
ሰርሐ	
ጥላገር ሓዘ	-ደጋፊ ረሽበ
ጥላገር ንጥላገር	-ጉድና ጉድኒ
ጥላገር ዝብሊ	-ሓብሓብ
ጥላጋር	-ሃጉሃጉ
በዓል ጥላገር	-በዓል ወገን
ብጥላገር ሰብ	-ብዓዕሪ ሰብ
ብጥላገር ሰብ ይነብር	ለሉ፣ ካልእ ብዝሰርሓሉ።
ጥሽ:	
ጥሽ ዘይብሉ	-ፋይዳ ዘይብሉ
ጥዕል:	
በዓል ጥዕል	-ምስጢረኛ
ጥዕረዮ:	
ጥዕርነት	-ክብሪ
ጥዕረ ቆመት	-ክታብ ጥዕረ
ጥዕበለ:	
ሓሳብ አጥዕበለ	-አራጉደ፣ሓሳብ ወሰሽ
ጥዕተበ:	
ጥዕተቡ በተሽ	-1. ጠለመ፣ከሓደ
	-2. ሃይማኖቱ ለወጠ
ጥዕተቡ አጥፈኦ	-ከሓደ፣ ሓሽለሹ
ጥዕተብ አሰረ	-ሓቂ ሓዘ
ጥዕተብ ዘይብሉ	-ካሕዳም
ቀጢን ጥዕተብ	- ጣልግይ
በታሽ ጥዕተቡ	- ካሕዳም፣ ጣልግይ
ንጥዕተቡ መስከረ	- ሓቂ መስከረ
አጥዕተበ	- ባረሽ
ከም ጥዕተቡ	- ከም ሃይማኖቱ
ዕኩዕ ጥዕተብ	- እመን
ጥዕኩረ:	
መዓኩሩ ዘይዓርፍ	- ተስቱስ፣ዘዋሪ፣ኮብላሊ
መዓኩሩን ምድርን	- 1. ዙንዙን፣ሀውታትያ
ዘይራሽብ	- 2. ሀርኩት
መዓኩሩ ሸምቲቹ	- ሸገር ተዓዊሩ፣ዝወረደ
	ሽሊሉ
መዓኩሩ ዘይ'አምን	-ጠርጣሪ
መዓኩሩ ዘይፀረገ	-ሓባ'ብ፣ዕያቱ ዘይከተተ

መዓኩሩ ዘይከደን	-ተመዓደቅ፣ ተወራዘዩ
ምድሪ ሽደን	
መዓኩሩ ደርበዩ	-1. ነውሩ ሞልዐ
	-2. ዓረቆ
መዓኩሩ መፍተል	-ተስቱስ፣ ዙንዙን
መዓኩርካ ቁሪፅካ	-ንፃሻ ጥራይ ዝተወሰነ መሞጢ
እይሓደግኩን	እይኮነን
ግዕዒር	-ዘላጥ
ብመዓኩሩ ሰሓቆ	-ኪርና ተሓጎሰ
ብመዓኩሩ ዚዛረብ	-ለፍላፊ
ብእቱ እንተሓዙዎ	ብመዓኩሩ'ዩ ዚዛረብ።
እብ ጥራይ መዓኩሩ	-ድሻ ክነሱ
ደጋ'ፍ መዓኩር	-ተሓላ'ቺ
ግዕዶ:	
ግዕዶ ግዕዶ	-ዘይ'ራሽብ፣ሰብ ክልተ አምሪ
አግዕዲሻ ረአዮ !	-1. ቅበዮ !
	-2. ተቐዋመቶ
ወረጃ ግዕዶ	-ፈኩዊስ፣ሕሱር ሰብ፣
	አግዕዲሻ ዓባይ ዳዕር
ግዕጎረ:	
ምዕጉርቱ እንጠልጠለ	-ሃጠረ፣መጉላጪ
ግዮ/ሞዮ:	
ግዮ/ሞዮ አይበሉን	-ሸለል አሉዎ፣ንፃቕዎ
ግዮ/ሞዮ ዘይብሉ	-ምናምን፣ዘይ'ራሽብ ሰብ
በዓል ሞዮ	-1. ቀመ ነገረኛ
	-2. ፈላ'ጥ፣ ክኢላ፣ወሓለ
እብ ግዮ ዮውዕሉ	-ንቕም ነገር ይኹን /ንገዘብ
ግይ:	
መእተዊ ግይ ዘይብሉ	-1. ወዛ'ል፣ ዝላላ
	-2. ዕኩዕ፣ ስጡም
መንገዲ ግይ አውፀኦ	-1. ተመላለሰ፣ተዓብ
	-2. መስነወ/መስና
ግዩ ዝለተዮ	-ወረጃ
ግይ ሃበ	-1. ዘነመ
	-2. ኢድ አሕፀበ
ግይ ሀይወት ስተ	-ገነት ይኹን ሰፈርካ
ግይ ለይቋ	-ቲሒ
ምስ'ቲ ትረት መልካን ንእሽቱ ግይለይቋ	እንተዝህልዮ፣
ግርያም ብደዋ ምመሰለት ሄራ።	
ግይ ሓረሽ	-ብርቱዕ ዝናም
ግይ ሓሰር /ሕሳር	-ንሳልሳይ ገዝ ተኣሊኹ
	ዚፅመቑ ግለት
ግይ ግይ በለ	-ደሽመ፣ላህለህ
ግይ ግይ አጭነወ	-ከዳን ጀፍጀፈ
ግይ ግይ ጠዓመ	-ቀጠነ
ግይ ግይ ጨነወ	-ጨና መስተ ዘይብሉ ገነ
ግይ ግዮ	-1. ቀጢን/ስዋ፣ምዮስ ወዘተ...
	-2. ጥልቀዕ፣ጫንቀዕ
ግይ ምውቃጥ	-ፍረ-አልበ ዓዕሪ
ግይ-ራሕ	-ጨንጉዊዕካ ዚስተ ግይ
ግይ-ቢት	-ዓሊት
ግይ-ባድ	-ጨዋም ግይ
ግይ ብሒቹ	-ዕኩሕ ጥሪት፣ ርስሓት
	ወለዲ
ጉጂ /ጸኢ ኪወፅእ ኩሉ ግይ ብሒቹ ስለ ዘይነበር ተለጢቱ	ተነሳቑሉ።
ግይ ብቑላ	-ትራር፣እለር ግይ፣እለር ውሃ
ግይ/ንግይ ጠፍኦ	- ብሽንቱ ጠፍኦ

ናዕላ ብሃል ትግርኛ

ግይ ንግግር	-ግልብጦ
ግይ ንግድ	-1. እማን
	-2. ዕሩይ ግይ
ግይ እስዋፍ	-ውሐድ፣ ዘይጠቅም፣ ዘየፀገብ
ግይ እይበለን	-ክርትም ኢሉ፣ ቀልጢቶ ጥይቱ
ግይ እትመስል ግኪና-ሓዳስ ግኪና	
ግይ ከዎ	-ጋምስቲ
ግይ ኮነ	-1. ፈርሐ
	-2. ዘሓለ
	-3. ቀጠነ / ፈሳሲ
ግይ ከዊንካ	-እንተዘይትውለድ ምሓሽ
እንተትተርፍ ነበረ	
ግይ ወረደ	-1. ንርባ ኸደ
	-2. ወሓዘ
	-3. ሓያል ዝናም ዘነመ
ግይ ወሊዱዎ	-1. ሰኪሩ
	-2. ቀጢኑ/ስዋ፣ ምዩስ፣ ቡን ወዘተ...
	-3. ጥሒሉ
	-4. ተጉዋሕጉዊሒ፣
ግይ ውለድ በለ	-1. እጨነቅ
	-2. ረገመ
ግይ ዓመኹ	-ግዕሩ ከንቱ ኾነ
ግይ ዘንጋዳ	-ዘይፈብሕ፣ ከንቱ
ግይ ዘዩ'ብ'ል	-ዘይ'ምሕር
ግይ ዘይጠፃመ	-ሓድሽ ክዳን
ግይ ዚመስል	-1. ትጭን ዓለባ
	-2. ትጭን ቀኖ
	-3. ለፍዒ ሰዊት
ግይ ዝርንጃቱ	-ቀጢን /ስዋ፣ ቡን፣ ምዩስ ወዘተ...
ግይ ደፍኦ	-ብቼመት ዓብላለ፣ ነውሐ
ግይ ድራሩ	-1. ሰኸራም
	-2. ሃካይ፣ ምልቡስ
ግይ ጣይታ	-1. መጠቓኒ ከይተፃጠነ፣ ጥጀኡ ከይደረቅ/ከይፈልሐ ዝተጸለወ ስዋ/ስዋ ተብተብ
	-2. ድኹም፣ ሰነፍ፣ ፕሓይሊ ዘይብሉ
ግይ ፀሉት	-ፀበል
ግይ ፀሓይ ኮነ	-ለበጠ/ለበጠ በለ
ግይን ፀባን ኮነ	-ተሰማመዐ፣ ተዋሃሃደ
ግይዶ ሓሊቶዎ ኢዩ	-ከም ብሓድሽ ኪሰራሕ ዘይኸለለሉ ምኽንያት የሉን
ንግዩ ሂሱዎ	-ንመስተ ዚኸውን ንንዘብ ሃሱዎ
ኢዱ ግይ እይዓመኹን	-ኪድህኸካ'ዩ፣ ኪንቀላቅሶ'ዩ
እብ ግይ ዝላተወ	-ጥፋእ፣ ከንቱ
ጨው	
እብ ግይ ዝላተወት	-አዕቀጠ፣ ብጨቕ እይበለን
እንጭዋ ኾነ	
እይ ግዩ እይ ሰግዩ	-እይወዓልኩዎን፣ እይ'ንታዩን
እዲኻ ግይ ትውለደልካ	-እቕበፀ
በለ	
እፈይ ግይ ምልእ ምልእ	-ዕውዕውል አቢሉኒ በለ

አፋ ግይ መልኦ	-ጎምጀው፣ ሃረረ
እንታይ ግይ ኢዱ	-እንታይ ነምዶ አሉ-ዎ
ከም ግይ ሰተዩ	-1. አንበልበለ/ንባብ
	-2. ወርዊሩ ጨለጠ
	-3. ብዘይ ዓቕን ሰተዩ
ከም ግይ እትፈስስ	-ሓዳስ ግኪና፣ ሰለል እትብል ግኪና
ዓይኒ ግይ	-1. ሃዎ'ብ፣ ለጋ'ስ
	-2. ፍልፍል ፣ ቀዛሪ
ንንዘበይ ግይ በሊዑዎ	-ንበለል ተሪፋ፣ ከንቱ ጠፈሉ ጨና ግይ ኮነ
	-ህልም በለ
ምልዎ:	
ምልዎ ሃቦ	-ፍቕሩ ገለፀ
ምልዎ መሰለ	-ፀበቕ፣ ቄሐ
ዘመነ ምልዎ	-ሰናይ ዘመን
ምራቕ:	
ምራቕ ወሓዘ	-ዕያቱ ኸተተ፣ ወርዘዎ
ምራቕ ወደኦ	-ጉምጀወ
ምራቕ ከይነቐፀ	-ብቕፀበት
ምርኩስ:	
ምርኩስ ማርያም	-ለበዋ፣ ምሕፅንታ
ምህምሽ:	
ምህምሽ ከሰፈደ	-ድንኪ
ምሽጥር:	
ምሽጥር ምድራቤት	-ግሁድ፣ ኩሉ ዚፈልጠ
ምሽጥር ዓያኹ	-ዘይሰቱር፣ ኪበኣሉ ዚወፅእ
በዓል ምሽጥር	-እማኸሪ
ምናምን:	
ምናምን	-ዘይረብሕ፣ መውዘንዘኒ
ምንም:	
ምንም እንተኾነ	-ከቶ፣ ብፍፁም
ምንግ:	
ምንግ በለ	-1. መንመን
	-2. ደኸመ
ምእንተ:	
ምእንተ እዝኒሂር	-ስለፈጣሪ
ምእንቲ ምእንታይ	-ስለምንታይ
ምእንቲ ዙይ	-ስለዙይ
ናይ ምንቲ ምንታይ!	-ከመይ'ሉ! እንታይ መጊኡ !
ምድራ:	
ምድራ-ሰማይ ተሓዋወሰ	-1. ተነፃብ
	-2. ግልብጥብጥ በለ
	-3. ደመቕ ሓጉይላ፣ ሰሓቕ...
ምድራ አዳም	-ኩሉ ሰብ
ምድራ ዜሩዎ	-1. ተገላቢጡዎ
	-2. ሕምብሊል ኢሉዎ
ምድራ ፀዋቕ	-1. አበ'ዓደ
	-2. ስርዓት አጥፈኦ
ሰብ ንበሮ ምድራ ነገሮ	-ካብ ሰብ ዚስወር ነገረ የሉን
ብምድሩ	-ብዓለሙ፣ ኩሉ
ምለጪ:	
ሙልጭ በለ	-ዕዝር በለ
ሙልጭ አበለ	-1. ሕጥጥ አቢሉ ሰረቕ
	-2. አዕረዋ፣ ሓፀበ
ሙልጭ አቢሉ ገረፈ	-ንነፈ
ሙልጭ አቢሉ ፀረፈ	-አሕሰረ፣ አዋረደ

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

ሙሉጥ ዝበለ	-ዝወሰነሉ፡፡ ጥንቁቅ
ሙሉጥ ዝበለ ድን	-በተ'ኸ
ምርጥ፡	
ጥርግር	-1. ለፍላፊ
	-2. ጥጥጥ
ምሳ፡	
ምሳ ምስገንኡ ይለሓዕ-እንታይ ዝገበሰ ይመሰል	
ምሳ ዘይብሉ	-ዘገመስገን
እይንምሳ እይንምስገን-ንበለል፡፡ ዋጋ ዜብሉ ድኻም	
ምቐ/መጠቐ፡	
ሓዊ ሞቐ	-ሓዊ ሰሓን
ሓዳሩ ሞቐ	-ፍብራኡ ደርጀው
መውቲ ዛብያ	-ድሁር ረፋድ
መጫቕ ፍብራ	-ሃብቲ፡፡ ዝመልእ ፍብራ
ምጫቕ ምጫቕ	ሓመስ፡፡ አሽለቐው
እበለ	
ጥይቁዎ	-1. ሰቪሩ
	-2. ድሂሩዎ
ነገር እማውቐ	-እጉሃሃረ፡፡ አጋነነ
እባ መውቲ	-ዘቃ'ሪ፡፡ መስሓቂን
እብ ዝሞቐ	-እብ ዝግመር
ፀሓይ ሞቐ	-1. ዳህሪ ኾነ
	-2. ፀሓይ ተፀለው
ፀወታ ተማውቐ	-ፀወታ ዓመረ፡፡ ደመቐ
ምተ/መውተ፡	
ሓይሉ ሞተ	-ረዘዘ፡፡ ደኸመ
ሕልናኡ ሞተ	-ተስፋ ችረፀ
መዋቲ ስጋ	-ፈራሲ ስጋ
ምስ ምጫቕ	-ሓዘን ደረት ኪህልዎ
እይ'ምውትን	ይግባእ'ዩ
ምጫቕ	-1. ድኹም፡፡ ረኸማሽ
	-2. በድኒ
ምውት ሓዊ	-ሰልሙት፡፡ ቅሁም ሓዊ
ምጫቕ ማይ	-እጋል ማይ
ምጫቕ ዘተንበእ ዘረባ-ልኡም ዕዋ	-ልምሉም ጣይታ
ምጫቕ ዝበለ፡፡ እንጊራ	-አበደን፡፡ ምንም እንተኾነ
ምተ ችብፀት እንተኾነ	-ደኸመ፡፡ ተፀነ'ዐ፡፡ ተመግደረ
ምተ ኸደ ተባህለ	-ዓቢ ውርደት'ዩ፡፡ ከስፈት'ዩ
ምተይ ይሃበኒ	-ሕያውነት'ዩ፡፡ ልግሲ
ምቲ ዝቐረበ ኢዩ	አብዚሒ፡፡ አመሉ ለዚሁ
ዚመስል	
ምት ሕፁይ	-ሕቡእ ሓዘን
ምት አዳም	-ሕልፈት ዘይተርፍ'ዩ
ምት ኮይኑ ተራእዩኒ	-ምሒር ፀሊአዮ
ምት ሞት ጨኒጠዎ	-1. ኪመውት ወይ ኪቐትል
	ሓሊኑ.
	-2. አዕገርጊሩ
ምት ንምቲ	-አበኡ ዘፍለጠ፡፡ ሓደ አፊቱ
ምት አርከበ	-መዋእል ሓፀረ
ምት እንተመዕከ !	-ከቶ !
ምት እንተኾነ !	-በምንም ዓይነት
ምት ይሕሽ	-ዘበት፡፡ ከቶ፡፡ አበደን
ምትን ፍጥረትን	-ሀላውን ውድቀትን
ምት እኳ ዝቐደመ	-ቀዲሙ ዝሓተተ ይርከብ
ይወሰድ	
ምትካ ይሃብካ!	-ተመንከል!
ምት ውሽግ	-ስጢር ሓዘን
ምይተ አይርስዎን	-ካብ ሕልናይ አይ'ስወርን
ምይተ እርከብ አሉኹ-ዘበት፡፡ ከቶ!	

ብእፍ ሞት ተታሕዘ	-ተሰነ'ፈ፡፡ ደኸመ
ብደጪ ሞተ	-1. ተዋረደ
	-2. ተገላቐለ
ተማውተ	-ተረጋረገ
ንምት ሞት ዘይብላ	-ቀባ'ዕ
ንዕኡ ረኡኹ ጥትረኡኹ	-ፍፁም ፀልእ
በለ	
ንዝሞቲ ብልዕሊኦ'ዩ	-አዝዩ ሽጉር'ዩ
አምውተ/አምተ	-ፍረ ነፍሱ ሓቐቐ/ዝሰራ
	ኸብቲ
አዩምውት አዩሕዊ	-አንጉል፡፡ ጠቐሩ፡፡ ግዕግዕ
እንተዘይሞይትከን	-ምህሙን ተስፋ
ጥዕና አሉከን	
ኪሞተላ ኢሉ	-አዝዩ አፍቂሩዎ
ከልተ ሞት	-1. ፍይ መጨረስታ ውድቀት
	-2. ብሽገር ምቕግዕ
"ዓሚ ዝሞተ ምራሽ	-አይ'ቐብ'ዕ
ስደዱ" በለ	
ዓይኑ ሞተ	-ገሃመ /ገልሃመ
ዝሞተምተ	-ዝሓለፈ ነገር አይምለስን
ዝሞተ ነገር	-ዝተወደለ፡፡ ዝሓለፈ ነገር
ዝሞተ እንጀራ	-1. ዘይጠቅም ሃብቲ
	-2. ተሰንኪቲ ዝተቐመጠ ጣይታ
ዳርጋ ዝሞትኩ	-ዳርጋ ዘዩሉኹ
ምገሰ፡	
መጉስ ረኸበ	-ተዓውተ፡፡ ከበረ
ምጥምጠ፡	
ምጥምጥ	-ሊባ፡፡ ጉሒላ
አፋ አምጥምጠ	-1. ኪዛረብተቐረበ
	-2. "በለል፡፡ ኪነትዕ ቐረበ
	/ቁበሊ
ረ	
ረሃፀ፡	
ረሃፀ አፍሰሰ	-ፀዓረ፡፡ ፀዓተ
ረሃፂ	-በጅባጅ፡፡ በድባድ
ረሃፀ ኮረር በለ	-ረሃፀ አውፀለ፡፡ ረሃፀ ጥምቕ በለ
ብረሃፀ ገምባሩ ዚነብር	-ሰራሒ፡፡ ደኸመ ዚነብር፡፡ ረእሊ
	ምርኩስ ሰብ
ረሓሰ፡	
መርሓስ ጉረር	-መዐገስ ዕምሊ
ራሕሲ	-1. ሃብቲ
	-2. ጥልላት
ርሑሰይ ኢዩ	-ቀዳዊ'ዩ
ርሑሰ መልሓስ	-ሕልኩስ
ርሑሰ መዓልቲ	-ሰና'ይ መዓልቲ
ርሑሰ ሰብ	-1. ዕድለኛ
	-2. ቅዱው
ርሑሰ ስጋ	-ብርንዶ፡፡ ጥረ ስጋ
ርሑሰ ሽመት	-ንፅጋ ይኹን፡፡ ዚዓቢ ይኹን
ርሑሰ ቁርበት	-ሓድሽ፡፡ ጥሉል ቁርበት
"ቁርበት ብርሑሉ፡፡ ቁልዓ ብንእሉ" እለ፡፡	
ርሑሰ ኢድ	-ዕጉ'ው
ርሑሰ ክዳን /ዓለባ	-ንጥዕና፡፡ ንሃብቲ
	ይኹን፡፡ ዚትከእ ይኹን
ርሑሰ ዓውደ ዓመት	-ብሩሽ በዓል
ርሑሰ ዓዲ	-ሃብታም ዓዲ
ርሑሰ ይኹን	-ንእንጀራ ይኹን

ርሐሳ ገንዘብ	-አብ መዓላ ዝወፃለ ገንዘብ
ርሐሳ ገዛ	-ገዛ ጥዕናገዛ ሃብቲ
ርሐሳ ጋግ ይኹን	-ዕገው ጋግ ይገበር
ይርሓስና	-ቀጻዊና ይኹን
ረሓቕ:	
ልቡ ረሓቕ	-ተቐየመተሓተሓ
ልቢ እይርሓቕ	-ልቢ ቂም በቐል እይምላእ
መልእኹ ረሓቕ	-ሸል በለገ ወጅሁ ጠፍአ
መዓልቲ ረሓቕ	-ገዝ ነውሐ
ረሳኡ ረሓቕ	-አብ ዘይዓዱ ተቐበረ
ርሐቕ መሸከል	-ድሁል
ርሐቕ ዘመድ	-ቁፃር ዝምድና
ብርሐቕ ፀልኣ	-ብወረ ፈንፈን
ብዋጋ ተረሓቕ	-ተፋረሰ
ነፍሱ ረሓቕ	-ሳፀየ
ናይ ቀረባ ርሐቕ	-ኔሩ ኔሩ ዚረኣ ጎረቤት
እረሓቕ	-1. ገዕ ከልእኢላንየ
	-2. አበኣሰ
	-3. አፈ'ናተተ
እርሒቕ ሓሰበ	-አስተንተን
እርሒቕ ረኣየ	-እመዛዘን
እርሒቕ እቐመጠ	-እመስለሰ
እገሪ እርሓቕ	-ርክቡ እዝሓለ /ቀንሰ
ውቃቢኡ ረሓቕ	-ወጅሁ ጠፍአ፤ ዕላሉ ፈሽሰ
ዓዱ ረሓቕ	-ተሳእን
ጠላምን ስጋን ዓዱ ካብ ዚርሕቐና ነዊሕ ገዜ ኮይኑሉ	-ፀላእን ፈታውን፤ጓናን
ዝረሓቕ ዝቐረበ	ዘመድን
የርሕቕካ!	-ተቐሰፍ!
ጥዕና ርሒቐዎ	-ጥዕና ስኢኑ፤ሕማም
	በዚሑዎ
ረሓወ:	
ግዕዝ ተራሒዉሉ	-ዕድሉ ፀቢቐ
ረመሰ:	
ርመ'ስ	-1. ልሕሉሕ፤ድኹም/ሰብ
	-2. ሕመ'ስ
ሰብነቱ ተረመሰ	-ነፍሱ ተበላሸወ፤ዓበረ
ነገር ረመ'ስ	-ነገር ፀየቐ
ዓለባ ረመሰ	-ዓየን /አብ ሕዕቦ
ረመቐወ:	
ረመቀረመቀረ በለ	-1. አረገ
	-2. ዓነወ፤ፈረሰ
	-3. ደሽየ
ረመ'ዐ:	
መሪት ረመዕ ኮነ	-ባርዕ ኾነ፤ ዋዲ ኾነ
አራምዕ	-ረስኒ፤ጥዲ
ከብደይ ረመዕ	-ከብደይ ተቓዲለ
አቲዩዎ	
ከብደይ ተረመዕ	-ከብደይ ተቐሪፀ
ካብ ሓዊ ናብ	-ካብ ሸገር ናብ ሸገር
ረመዕ	
ረምሰሰ /ሪምሸሸ	
ረምሰሰ	-ሓምሸሸ
ረምጠጠ:	
ረምጠጠ	-ቀንጠወ
ከብዲ ረምጠጠ	-ከብዲ ቐረፀ
/ሪምተተ	
ከንፈሩ ረምጠጠ	-1. ጠለ'ቐ
	-2. ሻንፎቱ ነሽሰ

ረሰተ:	
ርሰተ-መስተል	-ብቤተ ክርስቲያን ዚውነን መሪት
ርሰቲ ተኸለ	-መሪት አማሰሐ
ተረሰተ	-ርሰቲ ሓዘ
እይብርሰቱ እይብጉልቱ	-አብ ዘይምልከቱ ነገር አተወ
ዓዕመ-ርሰቲ	-ካብ ቅድመ'ባ ሓጎታት ዝተወረሰ መሪት
ረሰነ:	
ረሳ'ን	-ሓራ'ቐ፤ ቀራጠዕ
ሰብነቱ ተረሰነ	-ብሕማም ረሰኒ ተታሕዘ
እፍንጫኡ ረሰነ	-እፍንጫኡ ደመየ
እፍንጫ አራሰነ	-እፍንጫ አኩረፈ፤እንደፈ
ረሰዐ:	
ሓዘኑ ረሰ'ዐ	-ተደዓዓሰ፤ ተፀናነዐ
መረሳሰዲ	-1. መቀባጠሪ፤ መዘናገዲ
	-2. መዳህለሊ
ሞት ረሲዑዎ	-እዝጊሄር ደንጉዬዎ፤ ዕድሚኡ ነዊሐ
ሞት ይረሰዓኒ	-ዘይ'ዝንጋዕ ሰብ ዘንጊዐ
ርሰዕ ከይብላዕ	-ሕዱገይ ከይምንጠል
ቂም ረሰዐ	-ይቐረ በለ
ተረሳሰዐ	-1. ምዝሽኻር ተሰኣኣነ
	-2. ተዘናገዐ
አይትረሰዓኒ	-አይትሕደገኒ /ፈጣሪ ከከረኒ
ዘረባኻ አይትረሰዐ	-ዘረባኻ ከቋርፀካ፤ሓሳብካ
	አይትዘንግዕ
ፈጣሪኡ ረሰዐ	-1. ፀገበ፤ሃብተመ
	-2. ተዓሰ'የ
	-3. እንጀራ ፀበቐ
ረሰሐ:	
ርሰሓት ረኸበ	-1. ካብ ወለዱ ገንዘብ ወረሰ
	-2. ኢንታ አውፀኦ
ርሰሓቱ ሰደደ	-1. ዕዳኡ ኸፈለ
	-2. ተሓፃፀበ ቀርዓየ
ርሰሓት ዘይብሉ	-1. ዕያፋ ዝኸተተ ሰብ
	-2. ቅርዑይ
ርሰሓት ዘይብሉ ገንዘብ ተመራሰሐ	-ሸፈጥ አልቦ፤ገንዘብ ሓቂ
	-1. አበሰ፤ ሓጠኦ
	-2. ጥል'ቐ በለ
ረቐቐ:	
ሓሳብ እርቀቐ	-ሓሳብ ነደፈ
ረቐቐ	-ዓበረ
ረቂቕ ልቢ	-ሓራ'ቐ
ረቂቕ ቄርበት	-ሰቁ'ቐ ሰብ
ረቂቕ ነገር	-ሰዉር ነገር
ሰብነቱ ረቐቐ	-ማህመን
ቅጫ ረቐቐዎ	-ደሽዩ
አራ'ቐቐ	-አናሸወ
እርቂቕ ረኣየ	-መርመረ
ረበዐ:	
አብራኹ ረቢ'ዑ ሃደመ	-ተፀርገፈ፤ ተመርቀ /ገፈ
ረበፀ:	
ልቢ ረበፀ	-ልቢ ረመፀ፤ ቀለወ/ዝተበልዐ
	ምገቢ አዕገርገረ
ረብሐ:	

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

ርቡሕ ሰቡሕ	-1. ዕዙዝ
ርቡሕን ሰቡሕን ጌሩ ሃበ::	-2. ርኹብነት
ርባሕ ሰባሕ	-ፍረኝ ይብሃሉት ውለድ ተዋለድ
ረብረበ::	-ተዛራቲ፣ ምዕግዕ ሰላን፣ ሰላክ፣ ደዝመ
ረታዕ::	-አመኝ
ለቡ ተረታዕ	-አመሰከረ
መርታዎ እቅረበ	-አቀኛ፣ ርጡብ ሰብ
ርቱዕ	-ተሰኩነ፣ ደኸመ
ሰብነቱ ተረታዕ	-ረዕሰ ገብረ ይገለ
ፈውሲ ስለ ዝበርተዎ ሰብነቱ ተረታዕ::	-ጠመመ፣ ገነዘ
ገፍርጂ እይርታዕና	-ጋላ ዘይብል
እራ'ተዕ	-ደረቆኛ
እንደበተ ርቱዕ	-ደኸመ
ወቂዑ ይረታዕ	
ጉልበቱ ተረታዕ	
ረሳሰ::	
ሓደ ርእሲ	-1. ውልቂ፣ ብሕቲ
	-2. ዘይተፈርኩተ ሽጉርቲ ሃዕዳ
መእተዊ ርእሲ	-ገላሽቶይ አጉዶ
ርእሱ-ግል	-መንቀሊ ሃብቲ
ርእሱ-ምርኮሳ	-ነፍሰኝ ምኽላል
ርእሱ-ምእኹል	-ፈታው ነፍሱ፣ ሃንጋፍ
ርእሱ-ምድሪ	-መረከለ፣ በሪሽ ቦታ
ርእሱ-ርእሱ	-ለሳዕሉ
ርእሱ-ነገር	-ዋና፣ ቁም ነገር
ርእሱ-ሽተግ	-መዲና
ርእሱ-ደብዳቤ	-መሪሕ ደብዳቤ
ርእሱ-ጉዳይ	-ዋኒን
ርእሱይ ርእሱ'ግተይ	-ኩሉ፣ ኩላትና
ርእሱይ እሉ ዘይ'ፈልጉ	-ምሉእ ጥዕና ዘለዎ
ርእሱይ ከይበለ	-ከይተሓለለ፣ ከይሰልከዎ
ርእሱ ሓብእ	-ከይተፈልጠ ፀንሐ
ርእሱ ሓዘ	-1. ገንዘቡ ረሽበ
	-2. ሓዘነ
ርእሱ ሰብሰበ	-በርሐ
ርእሱ ነቕነቐ	-1. አበዋ
	-2. ጠለ'ቐ
ርእሱ ነፀዋ	-ሓረቐ
ርእሱ አልዓለ	-1. ረሽበ፣ ፀገ'ወ፣ ናብራኡ ተመሓዋሽ
	-2. ተሓበነ፣ ኮርዕ
ርእሱ አብዩዎ	-አንቢዙ፣ ደንቀሩ
ርእሱ አውደቐ	-ተሰፋ ቐረፀ፣ ሓዘነ፣ ዘንግ በለ
ርእሱ አጉደለ	-አሽሰረ
ርእሱ አጥፈለ	-1. ሀይወቱ አሕለፈ
	-2. አሽሰረ
ርእሱ ሽላለ	-1. ተተኻሽለ፣ ብነፍሱ ሓደረ
	-2. ጎጂ ወዕለ፣ ሓዳር ገበረ
ርእሱ ዞረ	-1. ተበላጪወ፣ ሓረቐ
	-2. ፅርዑርዑ በለ
ርእሱ መዲድ	-ሓንሓገ፣ ሻፍ ርእሲ
ርእሱ መጥሓን	-ደሰዳስ

ርእሲ ርእሲ በለ	-1. አሸኩሹ
	-2. ኮርኮመ
ርእሲ ሰርሐ	-ሸብለለ፣ መሸጠ
ርእሲ ሸሉ-ሹዋ	-ሸልኩዋሽ
ርእሲ ሸከ'ና	-1. ባዶ አእምሮ
	-2. መላጥ
ርእሲ ቐልዕ	-1. ሰዋ'ፈ
	-2. ጉልባብ ቀልዕ
ርእሲ ብርእሲ	-ሓደ ጉሓደ
ዘራይ ከይሓዘ ርእሲ ብርእሲ ገጠሙ እይ'ዝእሉን::	
ርእሲ ገርእሲ ተወሃሃበ	-ተረዳደለ፣ ልቢ ገልቢ ተወሃሃበ
ርእሲ ሽበዶ	-ነገና፣ ገንጋን
ርእሲ ሹሉ	-1. ቀንዲ
	-2. ሓለቐ
ርእሲ ሹሉ ሹን	-ምሉእ ዘይጉደለ ይሃብካ
ርእሲ ዘናውዕ	-ዘነድር፣ ዘቐጥዕ፣ አእምሮ ዚርብሽ
ርእሲ ዘይብሉ	-ደንቆር፣ ዘይ'ርዳ'እ
ርእሲ ገብረ ገዳይ	-ሓንሓን
ርእሲ ፈላፀ	-1. አላቐዋ/ሕግም
	-2. ፈገላ
ብብርእሱ	-በባዕሉ፣ ብብሓሳቡ
ብርእሲ ሓዘ	-1. ተገበእ
	-2. ቁገፀለ
	-3. ነፅነፀ
ብርእሱ ሽደ	-ሰሽረ
ብርእሲ ሽነ	-1. ዓብለለ፣ ብላዕሊ ኮነ
	-2. ከብ በለ
ብርእሲ ሸጠ	-በዘይመሽሰብ፣ ብመገዝእ ዋጋኡ ሸጠ
ነንርእሱ	-ነንሕድሕዱ
ንርእሱ ሺብል	-ንባዕሉ ኪሕሸ
ንርእሱ ዘይኮነ	-ሰነፍ፣ ዘይረብሐ፣ ነፍሱ ዚጎድእ
ንርእሲ ዝተባህለ	-ንባዕሊ /ንዋና ዝተጻቐረ
ንርእሱን አይትበል	-1. በእስካ፣ ወይላኻ
	-2. አይትሰሰዕ
ንገዛእ ርእሱይ	-ንነፍሱይ፣ ንባዕሉይ
እርእሱ	-አቐደመ
አብ ርእሱ ርእሲ	-ተደራራቢ
አብ ርእሲ ሰብ ወደቐ	-1. ተጠወረ
	-2. ዕዳጋ'አፋረሰ፣ ተጫረተ
	-3. ሰብ ተነጂቱ ወደቐ
አብ ርእሲ ሸነ	-መለሽ
አብ ርእሱ ዘሉ	-1. ዘይከፈሉ ዕዳ
	-2. ተጥጂኑዎ ዘሉ ገኒ
አብ ርእሲ አቐመጠ	-አሕንቀቐ፣ አቐጠጠ
አብ ርእሲ ደዋ'በ	-1. አስከረ
	-2. መለሽ
አብ ርእሲኡ	-በተወሳኺ
ከም ርእሱን	-ከም ባዕልኻ
ካብ ርእሱይ አውርዶ	-ሓላፍነተይ ደርቢየ፣ አይሕተተሉን
ካብ ርእሲ ወረደ	-ነፍሱ ሽላለ
ዓንዳ ርእሲ	-1. ኩሉ፣ ብሓውራኡ
	-2. ባዕሉ

ረሳዎ::

መረሃለይቲ	-መንዐርገፈትንፈት
መርላያ	-አብነት
መርላይ ከተላ	-ዕዩቕገዕይቲ
መርላይ ዘይብሉ	-1. ጭጉኒ
	-2. ዕዩን / ሃገር
መርላይ ገዕ	-1. መቃ'ልፂገ መላ'ለዩ
	-2. ህያብገብላ'ዕ
መባልዕትካ ረላ	-ከም መባልዕትካ ጉን
ምርኡይ	-ዕቡ'ይገ ብርጡጥ
ረላዩ	-ተላዩን
ረላዩላይ ስምዑላይ በላ	-ሳምዕ ፀወዕ
ረላዩኒ ረላዩኒ በላ	-አጉረረገተለለ
ረላይኡ በዝሐ	-በላፂኡገተረዳሊኡገተሓጋዚ
	ኡ በዝሐ
ረላይኹልካ !	-ተግዘብኹካ!
ርኡይ	-ጋህዲገገልፂ
ርኡይ እዝጊ	-1. ሂርገሕያዋይ
	-2. ዘስመዩገፍሉጥ
ርኡይን ዘይርኡይን	-ሓሶት ዝተሓወሰገ ከዉንን
	ዘይከዉንን
ርኡካይ !	-ተግዚብካይ !
ርኡይ ከምዘይረላዩ ጉን	-1. ረኺቡ ሰላን
	-2. ዕሽሽ በላ
ሰብ ረላይ	-1. እንታይነት ሰብ ፍለጥ
	-2. አስተባህል
ብርላዩ	-ብገልፂገ ብገህዩ
ተልግሽ ረላዩ	-አመግሽ
ተረላላዩ	-1. ተገራረሐ
	-2. ተቆፀፀ
	-3. ተጠቆቆሰ
ተረላዩ'	-ርኽቦ'ገተቆልቆሉ
ተረላዩ	-1. ተወከ'ኦ
	-2. ተሓልወዩ
	-3. ቃሕ በላ
ተረላዩ ከምዘይተረላዩ	-1. ተጉላቆለ
	-2. ከምዘይክበረ ጉንገክንቱ ጠ
	ፍኦ
ተረላዩ ዘይፈልጥ	-መድምም
ትርኢቱ ዘፍርሕ	-ጭጉኒ
ነፃና ላይትርኦ	-1. ብሓጥያትና ላይትዉክን
	-2. ከምቲ እንገብር ላይትገበር
ነፃይ ረላ	-1. ሰለይ ሊልካገላይትዉክን
	-2. ጠምተኒ
ንረላዩላይ	-ንቆል ፃለም
ንሱ እንተዘይረላዩ	
መልኦኹ ይርእዩካ	-1. ብድሕሪኡ ሕግቕ ላይትበራሕ
	-2. ሰላም ከይበልኩሎ ላይትሕለፍ
ንሱይ ኸርኢዩ !	-እንተኾይኑይ !
ንፃለም ተረላዩላ ላይ	-አጋዩራ ላይ
ንዕሉ ርኢካ ረላ	-አፈላላይ ዩብሉን
አምላኽ እርኢዩኒ	-አምላኽ ፈድዩላይ
አረ'ላዩ	-አማ'ረዕ
አራኢያ	-አፋቲሓ
እርኢዩ ኸልላ	-አህረረገአንከላለፈ
አዩርኢካ	-አይ'ሃብካ
አይተርኢዩኒ	-ፈፀሚ ፀልላ
አይተሰምዑኒ በላ	
አይንርኢካ ላይንሰገዕካ	-ዕልኡ አጠንከረ / አኸረረ
በላ	

እናረላዩ ዘይ'ህብ	-ሕሱምገ ቁጽ'ዕ
እንታይ እርኢዩዎ !	-እንታይ ሓሲቡ !
እኸሊ ተረላዩዎ	-ምገቢ ቃሕ ኢሉዎ
እዝጊሂር ዩርኢካ	-ትኑዕ ይዛርብካ / ዩፍርድካ
እዝጊ እርኢዩዎ	-1. ባዕሉ ተበቲ'ሉሉ
	-2. እዝጊሂር ቀጊዑዎ
ከም ዝተረላዩ	-ባዕሉ ይፈልጥገ
	ከምቃሕታኡ
ከርኢዩካ ላይ ሰራሕካ !	-ከድህሽካ ላይ !
ከተማ ረላዩ	-ከተማ ለመደ
ከንረላኦ ሊና	-1. ሓሓይልና ዩዋዕላናገ
	ከንባኸ ሊና
	-2. ከንራኸብ ሊና
ከንደይ እርኢዩ	-ብኸንደይ ዋጋ ተገሚቱ
ከንደይ ዘይረኢና	-ካብኡ ዝበለፀ / ዝኸፍኦ
	አሕሊፍና ሊና
ኩን አዩር ሊዩንን	-እንተዘኸውንያ
ዘይረላዩ ሰብ !	-ዘይበዕሐ ሰብ
ዘይርኡይ እርኢዩ	-ሕግቕ ሰርሐገጉድ ሰርሐ
ዘይተረላዩ !	-ጉድ !ገመድመም !
ዚረኦ ዘይብሉ	-ትሉ'ዕገ ገናይ
ዝረላዩ ርኢዩ	-1. ዝእመን አሚኑ
	-2. አመዛዚኑ
ዝረላዩ ዓይኑ ይብራህ	-ዝረኸበ ይሃበኒ / ይሓብ'ረለ
ዩግን ፀጋም ረላዩ	-አመዛዘነገ አስተባህላገ ሓጋዘ
	ደለዩ
ዩርኢዩኒ ደኦ	-ሕግቕ ዳኦ ይፅንሓዩገ
	ማስቃይ ይሃቡ !
ረከሰ:	
አረከሰ	-አቃለዕ
ንንዘብ ረከ'ሰ	-ንንዘብ አትሓዘ/ጠላዕ
ረኸበ:	
ላሕሚ አራኸበ	-1. አጣበወ
	-2. ሓለበ
መከራ ረኸበ	-ተሸገረ
ግይ ረኸበ	-1. ስዋ ሰተዩ
	-2. ተሓፀበ
	-3. ረሰረሰገ ተርከሰ
ረኸበ ሰላን	-1. ዝፃቕሙ
	-2. ተንዩ ላይተንዩገሓዘ ላይሓዘ
ረኸብኹ ሊልካ	-1. ሃንደፍ ሊልካ
	/ተሃንዲድካ
	-2. ተረባሕኹ ቢልካገሓዘኹ'ልካ
ረኺቦዩ	-1. ዘኪረዩገፈሊጠዩ
	-2. ተወኪሰዩ
	-3. ጎፍ ኢሉኒ
	-4. ኮይኑለይገቀኒዕኒ
ረኸቢካ ላይፍለጥን	-ዝንገላካ ላይትፈልጠንገዚፀንሓካ
	ላይፍለጥን
ረኸቢ ስጋ	-ዝመቲ
ርኽብ	-ሃብታም
ርኽብ ዕጻ	-መከረኛ /ተቆባል መከራ
ርኽብ ደዩበ	-ሸቶኡ ወቐዕገአብ ዚብገሕ
	አብፀሐ
ሰብ ዘይረኸቦ ረኺበ	-ካቢ ሽገር ተጉዋኒቲኒ
ብርኽብካ ንበር	-ፀጋ ላይ'ፈሊካ
ብዝረኸበኒ ቀዕሪ	-ወርትግ
ቦታ ረኸበ	-1. ተሸመ

ተረካቢ ይጻፍ	-2. ተቸመሰ	ተኩዋሂቁ ዝመልኦ	-ሳቦየ፣ አዕላምቱ
ተረካብ ዕጻ	-ንዝበደለ ሓዲግካ ንዘይበደለ	ረይሳ መሰለ	-ተራእየ/ወልኦ
ተረካብ ዘረባ	-ተቸባል መከራ፣ መከረኛ	ረድኦ:	
ተራኺቡዋ	-ቁም ነገር ዘለዎ ዘረባ፣ ብመስመዝ	ረድኦታዎ	-ብርኩት፣ ምእኩት
ተራኺቦም	ኪረረብ ሰብ	አረዳደኦ	-አሰግመዎ
	-ተጋሲቡዋ፣ ተዋሲቡዋ	ረገመ:	
ነፃይ ኪረከብ	-1. ተረዳዳሪ ለም፣ ተሰግማሪዎም	መርገም ሰንቁ	-እኩ'ይ
"እዝገሂር ነፃይ ኪረከብ ነዚ ሓጥያት ዘይብሉ ሕፃን	-2. ተጋጢዎም	ረገሙ ንረጋማይ ሃበ	-ኩነነ
የላቺ ዮ'ሉ" በለት::	-1. ነፃይ ኪቐፅሉ ነፃይ ኪጎድኦ	ንተረጋማይ ወሲኹ	-ክፋኦ ንዚትም ክፋኦ ይሃቦ
	-2. ነፃይ ኪርኢ፣ ነፃይ ኪደሊ	ደርጋማይ	
ነፃይ ዝረኸበ	-ሕነሕነይ	እሸሹ መርገም	-1. ተንኩለኛ፣ ሕሰም፣ ሰቅያት
መሲሉዎ			-2. እሸሹ ተገርባ
ናይ ተረካብ ገበረ	-ናይ በለዕ ገበረ	ዝተወለደላ መፃልቲ	-ተመረገ፣ ረገገ ብሸገፋ
አረኻኺቡሉ	-ዝሓደገሉ ዮብሉ-ን፣ ለኪሙዎ	ረገመ	አንፀርፀረ
አራኸበ	-1. እዛመደ፣ እዋሰበ፣ እገናዘበ	ረገፀ:	
	-2. አጋጠመ	ሓቂ ረገፀ	-ሓሰወ፣ ወሰለተ
አራኸቦ ሰኣነ	-ገዘ ሰኣነ	መሬት ረገፀ	-1. ሃድኦ፣ ረገኦ
አርክብኩ አርክብኩ	-1. ሃፀፀ፣ ተሃንጠወ	መርገፀ ዘይብሉ	-2. እዋሰነ፣ እዳረተ
በለ	-2. አተባበሮ፣ ሞራሉ ሃበ	ረገፀ ዚቐትል	-ተወላዋሊ፣ ወሰዋሊ
አርክብ አርክብ በለ	-1. ተሃወኸ፣ ሃፀፀ	ረገፀ ዝዝኦ	-ሃጉሃጉ፣ ጋዕፋር
አርክብ አርክብ ቢልካ ኪሰራሕ ሰላሕ ውዕኢቱ		ረጋገፀ	-ጩቂነ
ዕቡቕ እይኸነን	-2. እዳፈኦ፣ ረበ'ፀ	ረጋፀ ሓርኡ	-1. ወቐሮ፣ ሓግተለ
አብ እንታይ ተረካባይ	-1. እዱብ፣ እፋም'ዩ	ረጋፀ መኣዲ	-2. እንጠቐጠቐ፣ ጩፋለቐ
ኮይኑ		ርጉዕ	-ሃናን፣ ፈዛዝ
	-2. አብ ግዜ ፀገም		-ሰዲ
	ዘይሕወሰ'ዩ		-1. ጭቀን
አብኦ ትረኸባ በለ!	-አጠንቀቐ	ርጋ'ዕ	-2. ጭፍሉቐ
እይ'ረኸብ	-ምስኣኑ ይሕሽ	ርጋ'ዕ ሓዘ	-ቀሩንፀ-ብ፣ ዘኸናን
እንታይ ረኺቡኒ ኢሉ	-እንታይ ጉዲሉዎ	ርጋ'ዕ ርጋ'ዕ ጠፃመ	-አሰረ
እንታይ ረኺቡዎ	-ደሓንዶ አይኮነን'ዩ?	ርገፀ ርገፀ አሰ'ለ	-ድሀኛው ድሀኛው በለ
እንታይ ተረኸበ	-እንታይ ሽግር ተፈጥረ	ሰብ ረገፀ ኸደ	-ሕልፍ ሕልፍ ቢሉ ረኣዮ
እንታይ አራኸቦም	-ብምንታይ ተባኢሎም	ሰብ ረገፀ ኸደ	-ሰላም ክይበለ ሓለፈ፣ ርኣዮ
እንታይ ክትረኸበሉ	-ዝረብሓካ ዮብሉን	ሰብ ኪረገፀ በለ	ከምዘይረኣዮ መሲሉ ሓለፈ
ከማይ ርኸብ!	-ናተይ አይትሰኣኖ! /መርገም	ሰበት ረገፀ	-ተፃቦየ፣ ተፈኸነነ
ከማይ አይትርክብ	-ካባይ ደሓን	ቆላ ደጉዓ ረገፀ	-ደርቀቐ፣ ሰበት ፀቐጠ
ክርክባ ፈጠረ	-ሃወኸ		-1. ሃለፍለፍ በለ
ክይረኸበለይ ኢለ	-ተጠንቀቐ		-2. ሃለኸ
ክንራኸብ ኢና!	-1. ክንባኸ ኢና!፣ ክንላመን		-3. ሰንደልደል በለ
	ኢና		-አተኻኺሉ ተዛረበ፣ ፀቐጠ
ዘርከበ	-2. አይንሰኣኦንን	ተረጊ'ፀ ተዛረበ	ሓሳብ ገበረ
ዘይረኸቦ ዮብሉይን	-ዝመልኦሉ፣ ዝኾነሉ	ተረጋገፀ	-1. ሓቐ ተፈለጠ
	-አይበትከለይን፣		-2. ተጨፈላለቐ
ዝረኸበ ረኺቡ	ጉድ ረኺበ	ነገር ረገፀ	-ዕሸሽ በለ
ዝረኸበ እንተረኸበ	-ወሓደ በዝሐ ክይበለ	ነፍጢ ተራገፀ	-ነፍጢ ነድሐ
ዝርከቡ	-ዝፈሰሰ እንተፈሰሰሉ	አረጋገፀ	-አጥለለ
ይርከቦ ደኣ!	-ዝፃቐሙ፣ ዝኸለሉቱ	አራገፀ	-አዳበወ
	-እንኳስ እሰይ !፣ ይበለ-ደኣ!	አራገፀ	-ዳዕደዳ/ዳዕዳዕታ
ሪዮ:		አርጊፀ ነገረ	-ሓቂ አውፀኦ
ሪዮኡ ጠቐሊሉ ኸደ	-ጉዓዙ ሓዙ ተሰደደ	እንጀራ ረገፀ ኸደ	-ገፍዐ
	/ተፀርገፈ	እኸሊ ረገፀካ እኸሊ	-እኸሊ በዝሐ፣ እኸሊ ተዛሕዘሐ
እዝኒ ሪዮ	-ዝዚፍ እዝኒ	ኸነ	
ሪዮስ:		እኸሊ አርገፀ	-1. አኸዩደ
ሪይሳ /ሬሳ ምስ ዓይኑ-ድኹም፣ ምህሙን ሰብ			-2. ዘራኢቲ እንጠቐጠቐ
ሪይሳ ብረይሳ ገበረ	-ረፍረፈ	ካልእይ፣ ሳልሳይ...	-ካልእይ፣ ሳልሳይ... ዓሙቱ ሓዘ
ሪይሳኻ ዮርእየኒ!	-ቐስፍ በል፣ ተመንከል!	ዓሙቱ ረገፀ	
		ክዳን ረገፀ	-ሓፀበ
		ክዳን አርገፀ	-አለገ'በ
		ወሰን ረገፀ	-አዳ'በወ
		ዚረገዮ አዮርገፀኒ	-ገፀ- አዮርኢዮኒ

ኖል ብሄል ትግርኛ

ጸኖ ረገፁ ሽደ	-መጋግለጽ ነጻቸ
ገዛኡ ተረገፀ	-ገዛኡ ተደረረ
ጥቃ ረገፀ	-ጥቃ ለብዙቦች ለብዓጠ
ረገፈ:	
ሀገቢ ረገፈ	-ሀገቢ ተመደለ፤ ሞተ
ቀግሎ ለርገፈ	-ሃብተመ፤ ረሽበ፤ ሕፋፈት ረሽበ
ንብዓቱ ለርገፈ ለርገፈ	-አሕሲሙ በሽቶ
	-1. ብዙሕ ቸተለ፤ ሶድ አበለ
	-2. አውረደ
ለሰናኑ ለርገፈ	-ዳዕሚሱ
ከም ቄዕሊ ረገፈ	-ተአርመ/በደ
ወዙ ረገፈ	-መልክዑ ጠፍአ
ዓበቹ ለርገፈ	-1. ሓሊፋሉ
	-2. ሽሕፍ አሕዊዩ
ጽባኡ ለራገፈ	-ገንዘቡ ወደሊ
የሩ ለራገፈ	-1. ሓፋፍነቱ ደርበዩ
	-2. ሽክሙ አውረደ
ረገረገ:	
አብ ሽግር ተረገረገ ተረጋረገ	-አብ ፀገም ጠሓለ
	-ተናቸተ
ረገለ:	
ልቡ ተረጋገለ	-ተፀናነዐ
መራገለቲ	-መታርርቲ
ነቲ ምሽፋ መራገለቲ ኪሾፍ ዳጉሻ ሓዊላ ለዊላቶ።	
መራት ረገለ	-ሰላም ሰፈነ
ርጉለ	-ሶጉ'ስ
ርጉለ እሽሊ	-ምእኩት እሽሊ
ርገለተ መንፈስ	-ትላነት
ርገለ በለ	-ሃድአ
አረጋገለ	-አተ'ባበዐ
አራ'ገለ	-ዓልቀጠ
አብ ሓደ ርጋለ	-1. ሓሳብካ ወሰን
	-2. ዕረፍ፤ ዓሪፍካ ኮፍ በለ
አይፀባ አይርገለ	-ሓዲገ
ዝበልዩ ረገሉሉ	-ምገቢ ተዋሃዲዎ
ደሙ ረገለ	-ደሽመ
ረጉደ:	
ሓሳብ አራጉደ	-አጠናሽረ
ረጉድ ቀርበት	-አይዓጅቦ፤ አይገዱ
እንጀርሉ አራጉደ	-1. ንበዓል ስልጣን ተለማለመ
	-2. ሃብተመ
ረጥረጠ:	
ረጥ አበ'ለ	-ራሕጉጠ
ተረጥረጠ	-በዝሐ፤ መልአ
አብ ዕዳጋ እሽሊ ተረጥረጠ ወዓለ።	
ረፈፈ:	
ረፈፍ በለ	-ሰለይ በለ፤ ጎሰስ በለ
አርፈፋ ገበረ	-በቸትለት ወደሊ ለርገፈ
ረፍረፈ:	
ረፍረፈ	-1. ቀተለ፤ አርበደ፤ ዓፀደ
	-2. አድቂቹ ቄረሰ፤ ረፍተተ
በላዕ ርፍራፍ	-ሰሉን፤ ድሻ
በጥፍ፣ ተረፍረፈ	-ተለአመ፤ ተሹሰተረ
ረፍለ:	
ሓንቲ ሰራሱ ከም መርፍለ	-ወለንፎ
መርፍለ ዘ'ሕለፍ	-1. ወስ ዘፍ'ብ'ል/አብ ምቁልፃር

	-2. ቄደጃይ፤ ጠግ'ዕ
መርፍለ ዘይሰሕት	-ጨግቲ
መርፍለ ዘይብሉ	-ነዳይ፤ በተ'ሽ
ብዓይኒ መርፍለ	-አዕበበ፤ አጭነቸ
ሕለፍ በለ	
ነገር ረፍለ	-አጣቀሰ
ከንዲ መርፍለ ፀረፍ	-ሳፀፍ
ዘረባኡ መርፍለ	-ዘረባኡ መርዛም'ዩ
እዩ	
ሩሕ:	
ሩሕ የብሉን	-1. አብ ቀለቀለ ጥት በጊሉ
	-2. ጨካኝ'ዩ
	-3. ምህሙን፤ ፅጋራ'ዩ
ሩር:	
ሩርን ፋሩርን	-ሓመድ ግዳም
ሩር በለ	-1. ተመናጠለ፤ ተሻመወ
	-2. ሓበጠ፤ ቀበብ በለ
ሩር ፋሩር በለ	-ሃፀፀ፤ ተረበፀ
ሩባ:	
ግይ ዘይብሉ ሩባ	-ጡብ አረጊት፤ ግዛ ዘይርከቦ ጡብ
ካብ ሓደ ሩባ ዝተቸድሑ	-ተመሳሳይ ጠባይ ዘሉዎም
ወዲ ሩባ	-ወዲ ሃገር፤ ወገን
ራሰዩ:	
ራሰዩ	-ክብረ ንፅህና ገሰሰ
ሮግይ:	
በዓል ሮግይ	-በዓል ነፍጢ
ሰ	
ሰለለ:	
ልቡ ሰለለ	-ልቡ ዘንበለ
ሰለል ዝበለ	-ርሒብ
ሰለል ዝበለ አደራሽ ሰራሑ።	
ሰለሉ አትዩዎ	-ደሺሙ፤ ደሽዩ
አሰለለ	-ሓበለ፤ አሰደዐ
ሰለ'መ:	
ኢዱ ሰለ'መ	-ኢዱ ሃበ /ጋንታኡ ከደዐ
ሰለ'ሰ:	
ንመሰለስ ሃበ/ሰደደ	-አህረዐ /እሽሊ፤ ገንዘብ
ሰለቸ /ሰለ'ቸ:	
ሰለ'ቸ	-1. ወቐጠ /ገሂጉ፤ እንግጥዕ
	-2. ጠሓነ
	-3. አትሪፋ ወቐዐ፤ መሹደ
ሰለቸ	-ወሃፀ
ሰለበ:	
ሓዊ ሰለቡዎ	-ሓዊ በሊዑዎ፤ ሓሪፋ
ሰለኹ:	
መለለኸኸኹ	-ሓሳዊ
ሰለው:	
ሰለው በለ	-ቆመ'ተ፤ ነውሐ
ሰለ'ዐ:	
ገብሪ ሰለ'ዐ	-ገበሪ መደበ
ሰለዳሕ:	
ሰለዳሕ	-ዕንቅፋት፤ ጉንፈ
ሰለጠ:	
ሰለጢን የውርድ	-የቸንዓዩ
ናይ ሰለጥ	-ናይ ታህዋሽ
አሰለጢ	-ውሒጥ
ሰላሕ:	
ሰላሕታ	-እኩ'ይ

ሰላሕ ጉልድም	-ተንብላኛ
ሰልሕሐት	-እኩይ
ሰላም:	
መስተል አሳለመ	-ባረዝ
ሰላማዊ	-ልዙ'ብ ህዱእ
ሰላም ሃበኒ	-አይተዕገርግረኒ
ሰላም በለለይ	-ሰላምታ አቕርበለይ
ሰላም አበሃሃለ	-አጪባበጠ፣ ዓረቅ
ሰላምታ ሃበ	-አድ ጪበ'ጠ
ሰላም ከልአ	-ሃወዝ
ሰላም ገበር	-ህዳእ፣ ተሰማማዕ
በተዝሰያን ተሳለመ	-ተጋሰሰ
ብሰላም ምፃእ	-ደሓን ተመለስ
ብሰላም አተወ	-ብደሓን በዕሐ
ብሰላም እንተመጸኡ	-ብቕንዕና እንተቐረቡ
ብሰላም ከደ	-1. ከይተሳቐየ ሞተ
	-2. ሕማቅ ከይረአየ ተፈለየ
እግሪ ተሳለመ	-1. ትሕትና አርአየ
	-2. አድ ነስእ፣እግሪ ሰዓመ
ደገ ሰላም	-አፍ ደገ
ሰልሰለ:	
ሰርሑ አሰላሰለ	-ሰራሕ አሳለጠ
ተሰላሰለ	-ሰራሕ ተገማገመ
ነገር አሰላሰለ	-አመዘዘነ፣አውረደ አደየበ
ይሰልሰል ይፈታሕ	-ይቕረ፣ ይትረፍ /ውግዘት
	ንምልዓል
ሰልዐ:	
ሰሊዑ ደርቢዩሉ	-አዋሂቡም፣ ምሉእ ዘይጉዱል
	ሂቡዎ
ሰላሊዓ	-ጉሚዳ፣ ተባዕ
ሰላዕ መንጠላዕ ኾነ	-1. ሓላፊ ዘላፍ ኮነ /ነገር
	-2. ሕንፍሽፍሽ ኮነ፣ዕግርግር ኮነ
ሰላዕ በጣዕ	-ዘይእሩም
ሰላዕ ወቕዕ	-ርድኡኒ በለ፣ አእወየ
ሰልዕ ድርብይ	-ሰርዓት አልቦ
ኢዱ ሰሊዑ ዚህብ	-ሂር፣ ለጋ'ስ
ሰልጠኑ:	
ሰልጢኑለይ	-አባይ ሓይሊ ረኺቡ
ሰልጢኑሉም	-ዓብሊሉዎም
ሰልጡን አድ	-ጉሒላ
ሰልጡን አፍ	-ለመ'ጭ
ሰልጣኑ አፍሰሰ	-ቅስናኑ አፍረሰ
ሽግር ሰልጠነ	-ዓፀባ በርተዕ
ክፉእ ሰልጣነ	-እኪት
ዘራኡቲ ሰልጠነ	-ዝሩእ.ፀበቐ
ሰሓ:	
መስሓይ ኩርምቲ	-ሓነሹ
ሰሓ ዘይብሉ	-ዘየ'ጣዕስ ነገር
አፉ አሳሒዩዎ	-ሚቕሚቕ ኢሉዎ፣ ኪዛረብ
	ተወሪ'መ
ሰሓለ:	
መልሓሉ ሰሓለ	-ኪዛረብ ተቐረበ
ሰሐል መልሓሰ	-በሊሕ፣ ክኢላ፣ አታላሊ
አሰፍኑ ቡራርምቲ ሰሓለ	-ኪበልዕ ተሃንፈ
ሰሓቕ:	
መሰሕቕቲ	-መዋግዕቲ
መሰሓቂን	-ዘቃሪ፣ ተራ'ቢ
መሰሓ ሰብ ኮነ	-ተዋረደ
መሰሓቕ ሸራፋት	-ክበፈት

መስሓቕ ዓዲ	-ሕቡር፣ሕሰራን
መሰሓቕ ዓህማን ኮነ	-ነኣሰ፣ ተዋረደ
ምስሓቕ ዘይበዕሐ	-መሳለቂ
ሰሓቕ ብሰሓቕ ኮነ	-ካዕካዕ በለ
ብሰሓቕ ቀተለ	-አንተዝተዝ
ብፕራፕ ሰብ ዘይሰሕቕ	-እምቡት
ተሰሓሓቕ	-1. ተሓንጉሰ
	-2. ተቐላለደ
	-3. አባጪወ
አሳሕቕ አፈላሕቂ	-በለዕ/ተበላዕነት
ሰሓብ:	
ሓሳቡ ሰሓብ	-ዘሓጠ፣ ሓሳቡ አልዓለ
ሕማም ሰሓብ	-ጠንቂ እምፀእ
መስተ ይሰሕብ'ዩ	-ሰታይ'ዩ
መዓልቲ ሰሓብ	-ግዜ እንወሐ
መዓንጣኡ ተሰሓብ	-1. ጠመየ
	-2. ተሳቐየ /ብምስዓል፣
	በተምላስ
ምዕጉርቲ ዚሰሕብ	-መጊዕ፣ መጭቂር ነገር
ርእሲ ሰሓብ	-ዳዕጉለ
ሰሓብ	-1. ፀወፀ፣ ጉተተ
-ፀበልኪ ሰብ ሰሓባይ ኢዩ፣ከመልእኳ እይሓሰብኩም ነቢረ።	
	-2. አጉላሐ
ሰሒቡ ዘርእይ መነፀር አሉዎ።	
	-3. መሰጠ
ዘረባኡ ሰሓባይ'ዩ።	
	-4. በልዐ፣ሰተየ
መባልዕቲ ከይረአየ ሰሕብ ሰሕብ አበለ፣ ቀቀልጢቶ	
ወሓጠ።	
	-5. ሓገዘ፣ወጠ'ጠ
እቲ ተስታይ ነቲ መፃምዱ ዝራብዕ ንቕድቕሚት	
ሰሒቡዎ።	
ሰሓብ ሰሓብ በለ	-አሸድድ በለ
ሰሓብ ጉተቶ	-ወጠ፣/ዋጢ፣
ሳሕባብ	-ሳጢር
ሰሕብ በል	-ቅረብ፣ ፈንተት በል
ሰሕብ ጉልድም	-ሊባ፣ሰራቂ
ሽጋራ ሰሓብ	-አትከዝ
ቃታ ሰሓብ	-ተኩሰ
ተሰሓሓብ	-1. ተጨቓጨቐ
	-2. ተለኻኸመ
	-3. ተአኻኸበ
ኢዱ ሰሓብ	-1. አገደዐ
	-2. በቐቐ
አሰሓሓብ	-አዋጠ፣ አበኣሰ
አንሰሓብ	-ዘሓጠ
እግሩ ሰሓብ	-አድሐርሐረ፣ዘሓጠ
ብዕራዩ ይሰሕብ'ዩ	-ፀቡቕ ጌሩ ይሓርሰ'ዩ
ዓይኒ ሰሓብ	-ግረዝ
ጡፕ ሰሓብ	-ፈተለ
ፀጉሪ ሰሓብ	-ሽብለለ፣ ቆነነ፣መሸጠ
ሰሓቶ:	
መስሐት	-ዓንቃፈ
ሰይጣን አሰሒቱዎ	-ሰይጣን አጋጊዩዎ
ሳሕቲ	-ሓንሰሓንሳእ፣ ሀርተው ቢሉ
ሰሕታን መዓልቲ	-ዕለተ ውድተት፣ ጌጋ መዓልቲ
አሰሓሓተ	-አደናገረ
አይሰሓትኩዎን	-ፈሊጠየ'ሉኹ

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

ዕጢር ዘይሰሕቶ -ገልጂ፣ ገዙፍ ነገር
 ገበሓተ ይምከርካ -ካብ ግንደ
 ተመሃር፣መለበሚ ይኹንካ

ሰሓን፡
 ሓመደ አሰሓን -ደከ'ረ፣ ድኸሚ ገበረ

ሰመረ፡
 ሓሳቡ ሰመረ -ሓሳቡ ቀገዐ
 መሰመር ሓዘ -ሰለጠ፣መገዳ ሓዘ
 ሰመር ልቢ -ሓደ ሓሳብ
 ሰመር ዓለባ -ወቐሶ ዓለባ

ሰማ፡
 ሰመ በዓሉ አዋልዓሉን -አይዘከርን
 ሰመ ዐዋቕ -ተነወረ
 ሰመን ዘይሰመን ሃበ -አካ'ረአ፣አፀለመ
 ሰመደ -ገንገ፣በዓል ዝና
 ሰም ረኸበ -ተመሰገነ
 ሰም አውፀኦ -ረቐሐ
 ሰም ዘለዎ -ሓደ አቶ፣ብፍለጡ
 ሰም ዘይብሉ -1. ተራ ሰብ
 -2. ቀንጥር ምንጥር፣መዓላ ዘይብሉ

በዓል ሰም -ሰመይ፣ውሩይ፣ ገንገ
 ተሰግዶ በለ -አላሽ በለ፣ተረቲዐ በለ
 ንሰመ ምህረቱ -አለበ፣ ምንም እንተኾነ
 ንሰመ -1. ንኸብሩ፣ ንዝናኡ
 -2. ንግለቱ

ሰሙን፡
 ሰሙን ዘጥ -መውደልደሊ
 በዓል ሰሙን/ሳምንቲ -ታረኛ፣ ሰሙነኛ

ሰግንያ፡
 ሰግንያ አውረደ -ብሕጊ ተፋተሐ
 ሰበይቲ ሰግንያ -ሕጋዊት አቲት
 ረዕሚ ሰግንያ -ብመዓልቲ ቁፀራ ንምርካብ ዚእቶ ውዕል

ሰግደ፡
 ልቡ ሰግደ በዕሐ -ተመልሐ፣ሰምበደ
 ሰግያዊ ቤት -መንግስተ ሰግደ
 ሰግደ ሰግደ ረአዩ -1. ተመጣጠረ
 -2. አንቃዕረረ
 ሰግደ ሰቐለ -1. አዕበዩ፣ሽመ
 -2. ዋጋ አብዘሐ፣ አኸበረ
 -3. ነእደ፣ሞገ'ለ
 ሰግደ በዕሐ -1. ዋጋ ወሰኸ
 -2. ሰው በለ፣ ቆመ'ተ
 -3. ዓረገ
 -4. ፀገ'ወ

ሰግደ ተዓፀወ -ጠሊ፣ዝናም ጠፍአ፣ድርቂ፣/ ጋና በርተዐ

ሰግደ ከፈተ -1. ደመና ገፈፈ
 -2. ዝናም ሃበ

ሰግደ ኮነ -1. ዋጋ ወሰኸ፣ ዋጋ ኸበረ
 -2. ነውሐ፣ ለዓለ

ሰግደ ከበደ -ፀልመተ፣ አድበንበነ
 ሰግደ ዝሃገረደ በለ -ሓሲወ አይምስከርን፣ በሰግደ ከፍረድ'ዩ በለ

ሰግደ ደገፈ -ተጨነቐ፣ ረርሐ
 ሰግደ ዳሉ -ሸልሓ፣ፕ
 ሰግደ ገራቱ -ደርጋፍ

ሰባር ሰግደ ዚአክል -አገዩ ገዚፍ ነገር
 ብሰግደ ሰግደ -ብጠፈር
 ብሰግደ ብምድሪ -ብነፍሲ ሰጋ
 ብሰግደ ወረዳ -ተአዚዙ፣ፍርዳ ፈጣሪ ኩይኦ
 አብ ሰግደ ዘሉ ደመና -ዘይተጨበጠ ነገር፣ ዘየተአግጥን
 አዩ' ብሰግደ አዩ'ብምድሪ-1. ተኸቐለ
 ኾነ

-2. መንገዱ መንገዱ ኮነ
 ከላዕ ሰግደ ንብላዕ -1 ከላዕ ዝኾነ ዝኾነ ተበለዕ
 ሰርናይ -2. ብህይወት ከላዕ ዘሉኻ
 ብላዕ

ሰምበደ፡
 ሰምበደ አትዩዎ -ደንገዑ፣ርዓይ
 አስበድበደ -አንጃህጀህ

ሰምዐ፡
 ልክዕ ልክዕ አስመዐ -አሽኩኹ
 መላምዕ -መቓልሕ
 መግቢ ተሰግመዐ -ተወሃሃደ
 ሰምዐ -1. ራህረህ፣ተሰሃለ
 -2. ረሰነ /መሃን መቐላሉ...
 -3. ተገንዘበ

ሳምዕ ቁፀረ -እግደ ፀርሐ
 ሰሙዕን ዘይሰሙዕን -ሓሶት ለበ'ሰ፣ዝሩብን ዘይዝሩብን
 ሰማዕ ልማዕ በለ -አግሃደ
 ሰምዑኒ ቢልካ -ርእሱ-መገ'ላ

አይዘረባን -ተሰቀሩዎ፣ልቡ ተተንኪቶ
 ተሰግዑዎ -ቅቡ'ል
 ተሰግዕነት ዘሉዎ -ጉድ ዘለዎ

ንሱ እንተዘይሰምዐ -ሕሚት ጥዑም አይኮነን
 መልአኹ ደሰምዕ -አጠንቀቐ
 አስመ'ዐ -1. አቀ'ራረበ፣ ዓረቐ
 አሰ'ማመዐ -2. አወሃሃደ

አስመዐ -1. አተሰፈወ
 -2. አእመነ

አብ እዝኒ አስመዐ -ገንሐ፣ አሸምበበ
 ከዳኑ ተሰግሚዑዎ -አምሒሩለ፣ተወሊ'ሉ
 ዘረባ ሰብ ሰምዐ -1. ተመዓደ
 -2. ተሓበለ፣ተቃለለ

ዘይሰሙዕ ዘስመዎ -ሓሳዊ፣ አምሰሉ
 ዚአክል አስመዐ -አሸምበበ
 ደሰምዕ አሉ -1. አይአረገን፣ደሓን አሉ
 -2. ገንዘብ አይወደአን፣ምስ ሃብቱ አሉ
 -3. ይፀናፀን አሉ

ፀዊዕኻ ዘየሳምዕ ዳስ -ገፈሕ ዳስ
 ፀዊዕኻዩ ዘይሰምዕ -1. ብሃብቲ ዝደንዘዘ
 -2. ፀግም፣ዓርግም

ሰረረ፡
 ሞት ሰረረ -ሞት ሓለፈ፣ካብ ሞተ አምለጠ
 ሰብ ዘየ'ሰር'ር -መዕገርገሪ
 ሰይጣን ዝሰረረ -ነውፀኛ፣ በወ'ዕ
 አይሰርር አይምዉት ገበረ -አብ ገምገም ሞት አብፀሐ

ሰረቐ፡
 ሰረቐ ረአዩ -አሸሊኹ ጠመተ
 ሰረቐን -መልአኽ ሞት
 ሰራቕ መዓልቲ -ክናብ
 ሰርቀ-መዓልቲ -ናይ መዓልቲ፣ናይ ለይቲ

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

ሰርቲ-ዕለት	መጀመሪያ
ሰርቲ-አለም	-ናይ ዕለት መጀመርያ
ሰርቲ መርዕ	-ዝህላለ
ሰርቲ ዓይነ	-ቐንጽጽ ምንጽጽ
ሰርቲ ምርቲ	-በጎሽ ምርአይ
ድቃሰ ሰርቲ	-ቁንጥር ምንጥር
ዕሓይ ሰርቲ	-ሰመም ኢሉ
ሰርቲ	-ዕሓይ ዓራራሰ
ሰርቲ:	
ዓይነ ደም ሰርቲ	-ቀንኢ ተመንተየ
ሰርቲ:	
ሰርቲ-ነገር	-ጥንተ-ነገር
ሰርቲ:	
ሰርቲ	-ነገረኛ
ሰርቲ ሰርቲ	-አሰማተኛ
ሰርቲ:	
ሰርቲ ሰርቲ	-ተጠራጠረ
ሰርቲ:	
መድሓኒት ሰርቲ	-ፈዊሱኒ
ሰርቲ	-አላገረሱለይ
ሰርቲ ሰርቲ	-ፈጠሩ መበላሸዊ
ሰርቲ መፍረሲ	-ፈጠሩ ተታሊ
ሰርቲ ነገር	-ለገመገመ ሰርቲ
ሰርቲ ዝ	ሰርቲ ዚነቅፍ አይሰላንን
ምሽት ይላትው	
ሰርቲ ኢሉ	-ተላኒኑ
ሰርቲ ቆልዓ	-ዘይረብሕ ነገር ተገንጠ መንጢ
ሰርቲ ንበራሒኡ	-እከይ ንመሃዚኡ
ሰርቲ ሰርቲ	-እንታይ ገዲሱዎ
ሰርቲ ሰርቲ	-እከት
ሰርቲ አምላኽ	-1. ጥበብ ፈጣሪ
	-2. ተግባር አምላኽ/ደከነ ድካን አምላኽ/ደከነ
ሰርቲ ሰርቲ	-1. ናይ ልቡ ፈፀመ
	-2. ተግባሩ አከናወነ
አምሊሉ ሰርቲ	-አደናገረ
ከም ሰርቲ	-ከም ከእለቱ ከምግብሩ
ከረው ተሰርቲ	-ሰኸረ
ካልኣይ ሰርቲ	-ድግማ
ወንጀል ሰርቲ	-ሕጊ አፍረሰ/ጠሓሰ
ወይ'ቲ ሰርቲ	-1. እፁብ ድንቂ!
	-2. መደናገሪ
ዓገብ ሰርቲ	-በደለ
ዘይሰርቲ	-ዘይዋኒኑ ዘይምልከቶ
ጉድ ሰርቲ	-አታለለ
ሰርቲ:	
ተሰርቲ	-ነጠረጠለለ
ነገር ሰርቲ	-ሓቂ አውፀኦ
አሰርቲ	-1. ሕፃን እፃውተ
	-2. ወቕዕ
አፍንጫ ሰርቲ	-1. አፍንጫ በልዕ
	-2. አፍንጫ ፈርፈሪ
ዝ ሰርቲ	-ዝ ፈሓረ
ሰርቲ:	
ሰርቲ ሰርቲ	-ሰርቲ መሊቹዎ
ሰርቲ ዘይብል	-ዓቃ'ል ሰብ
ዕጋብ ሰርቲ	-ፊዕፊዕ ኢሉ
ሰርቲ:	

መሳርዕ ምሽት	-መገልፅቲ መገባቸው
መላዲ ሰርቲ	-መላዲ አቕረበ
ሰርቲ	-1. በየን
	-2. ደንገገ
	-3. ቀዕዕ
ሰርቲ ሰርቲ	-ዋሕሰ አቕረበ
ሰርቲ በቐሊ	-ሰልምቲ በቐሊ
ነፍሲ ሰርቲ	-ተንቀሳቅሰኝ ህይወት ዘርእ
አሰርቲ	-ረትዕ
ሰርቲ:	
ሓፍ አቢሉ ሰርቲ	-1. አብዘይ'ግባእ ቦታ አቐመጠ
	-2. ሸየመ
መስቀላዊ ሕቶ	-ንእማይ ዚቐርብ ዝተፈላለየ ሕቶ
መስቀል ዝረአየ	በርገገ ደንገዕ
ሰይጣን መስላ	
ምስቅ'ል መንገዲ	-ተመሓላፊ መንገዲ
ሰርቲ ቤት	-ዋልድቢ'ት
ሰርቲ ውሩድን	-ዝርገፍ ነገር
ተሰባቐለ	-ተሰባጠረ
ነጥቢ ሰርቲ	-ዝለዓለ ነጥቢ ረኸበ
አርባዕተ እግሩ	-ከረው ይበል
ይስቀል	
አስቀለ	-አሸለገ
አዲንቲ ሰርቲ	-ቀው በለ
ዋጋ ሰርቲ	-አሸበረ
ዑፍ መስቀል	-ኔሩ ኔሩ ዚረኣ
ዐባእ ሰርቲ	-ዐባእ ከፈፋ
ሰርቲ:	
ሰርቲ ሰርቲ	-ሰርቲ ፈርፈሪ
ግምብሩ ሰርቲ	-በርሐ
ሰርቲ:	
ልቢ ሰርቲ	-ተኩ'ረገለበ'መ
ተሰቂረ	-ተረደ'ኦ
አስቂርቂ	-አስቂንቂ ነተከዘ
ሰርቲ:	
ሓደገኣተ...ሰርቲ	-ሓደገኣተ...ሸረፍ ከብቲ
ሕጊ ሰርቲ	-ሕጊ ሓለፈ
መንገዲ ሰርቲ	-መንገዲ ለወጠተካዕመሰ
ነቲ ገንዘብ ዘለቀሐ ሰርቲ	ምስረአየ መንገዲ ሴሩ ኸደ::
	-2. አቋረፀ
ምሽቱ አዕምቲ ይሰብር	-ምዕደኡ መሳጢ'ዩ
ርእሲ ዚሰብር ሰርቲ /ምሽት	-ዘሰከርቲ ብርቱዕ /ሰዋ-ምሽት
ርእሲ ዚሰብር ፀሓይ	-ባርዕቲ ብርቱዕ ዋዒ
ሰርቲ ሴሩዎ	-ተለውሲሉ
ሰርቲ ገበረ	-ዓቕሊ ገበረ
ሰርቲ ሰርቲ	-ሰብ እነወረ
ሰርቲ ልቢ	-ሕዙገትኩ'ዝ ልቢ
ሰርቲ ዕድል	-ተካ'ል ተቀሩሕ
ሰርቲ መርፍእ ዘይብሉ	-ነዳይ
ሰርቲ በለ	-ተቐሰፈ
ሰርቲ ሰርቲ	-ኩርምራም
ሰርቲ ሰርቲ	-አሕሊሙ ወቕዕ
ሰርቲ ሰርቲ	-ሰርቲ ሸረፈ/እንበላ
ቃል ሰርቲ	-አሉኛ'ኦሉተይና
ቅስመ ተሰብረ	-ተሰፋ ቆረፀ
በትሪ ሓቂ አይሰበርን	-ሓቂ ሰዓራይ'ዩ
ቤት ሰርቲ	-ዉበረርቲሊግ ሰብ
ብርኩ ሰርቲ	-1. ኮፍ በለ
	-2. ተበረኹ

ናዕላ ብሃል ትግርኛ

ብርኪ ሰበ'ር	-ፍትሕቲ ሰበይቲ	ሰብ ኢልካ ሰቕ	-ዝወፅእ ዮብሉን፤ እሙን 'የ
ትሰበረኒ በላ	-ተሣበጠ	ሰብ ኢየ ኢሉ ድዩ	-ዘይረብሕ ክነሱ ይወራዘሱ
ንቕዕና ኪሰብር ኢሉ	-ዕይቅና ኢብዚሑ	ሰብ ኣብ ልዕሊ ሰብ ኮነ	-1. ሻግ ገነ፤ ጣምጣም ኮነ
	-ድርቅና ኢብዚሑ		-2. ህዝቢ በዝሐ
እሳብራ ወራዙት	-ግላ ኣዘራርባ	ሰብ ኣይሰኣን	-ቁም ነገረኛ፤ ሓዞኛ ኣይጥፋእ
እስበረ	-እሶረሊ	ሰብ ኣይተረፈን	-1. ተረፍሪፋ
እንቋቋላ ረገፀ			-2. ኩሉ ወጊኡ
ዘይሰብር	-ቀንጾብ	ሰብ ኣይትእመን	-ልብኻ ኣይትሃብ፤ ኣይትገራህ
ክህነት ሰበ'ር	-ፈረ'ሰ /ፍራስያ	ሰብ ኣይ'ኸውንን	-1. ቁም ነገር ኣይ'ኸውንን
ዓይኑ ሰበረ	-ጥቕስ በለ፤ ሓፈረ		-2. ብህይወት ኣይ'ነብ'ርን
ዓይኒ ሰብ ሴፍዎ	-ተዓዩኑ	ሰብ እኮ ሰብ ይመስሉ	-ወሽጡ ዝዘፈለጠ ቅኑዕ ይመስል፤ ዝወፅእሉ ኣኼሰ'የ
ዕርጺ ሰበረ	-ዕርጺ ጥሒሱ ሓለፈ	ሰብ ከይመስለካ	-ኣይትእመና፤ ፍጉም'የ
ዕጻጋ ሰበረ	-ዋጋ ኣዋረደ፤	ሰብ ኮነ	-1. ዓረዮተመሓየሽ /ብናብራ
	-ዕጻጋ ኣራዝሰ		-2. ኣደብ ገበረ
ዕድሉ ሰበረ	-ገፍቦ፤ ዕድሉ ፀየቐ	ሰብ ዘይኮነ	-ፍጉም፤ ኣኼሰ፤ ኣረጫን
ዕድል ሰበረ	-ዓንፀለ፤ ዓጠ'ለ	ሰብ ዮሉን	-1. ዚጠቅም ዮለን፤ እልፈ ዝፅገፈ'የ
ዜግ ሰበረ	-ዘንጠለ		-2. ሓይሊ ዮለን
ደጀን ሰበረ	-ሓፁር ጠሓሰ	ሰብ ዮብሉን	-1. ኣያ ሰኢኑ
ዳኛ ሰበረ	-ንታሕተዋይ ንዒቐ		-2. ደቢ'ቡ
	-ናብ ሳዕለዋይ ዳኛ ኸደ	ሰብ ይመስል	-ቃቕስቲ
ድምፁ ሰበረ	-ቃሉ ለወጠ	ሰብ ደኽ ኢዩ	-1. እዚኣ እትበሃል ኣበር ዮብሉን
ዶብ ሰበረ	-ወሰን ጠሓሰ		-2. ኣርዮሰ'የ፤ ከይሊ'የ
ዶብ ሰበ'ር ሽቐጥ	-ፀሊም ዕጻጋ	ሰብ ድራር	-ሽቃሉ
ጎጆ ሰበ'ር	-ሓዳሩ ዝበተነ	ሰብ ገበረ	-1. እመሓየሽ፤ ኣለበመ
ዕጋብ ኪሰብር ኢሉ	-ዕጋቡ ምዕዋር ሰኢኑ		-2. ሰብ ሓወሰ
ሰበብ:		ሰብ ጣፉ	-ሰጉዳም፤ ፕርዙዝ
ሰበብ ሰሓበ	-ጠንቂ ፈጠረ	ብሰበ ሰብ	-ብጣይቀት፤ ብወረወረ
ኣሳበበ	-እመኸነዮ	ናብ ሰብ ዘይ'ቐፀር	-ንኡስ፤ ንዑቕ
ሰበተ:		ናይ ሰብ ሰብ	-1. እሙን፤ ሓቀኛ
ሴበት ሰደደ	-ግሕረሻ ንቕድሚት ሰደደ	ንሰብ ኢሉ ኣይፈጠሮን	-2. ቁም ነገረኛ
ሰበይቲ:			-1. ኣርእዩ ከሊኡና
ሰበይቲ ሰብኣይ	-በዓልቲ ሓዳር		-2. ኣዝዩ ፅቡቕ ኔሩ/ ንምንኩል ሕፃን
ሰበይቲ'ልካ ቀፀረኒ!	-ናብ ቀፅሪ ሰብኡት	ኢ-ሰብኣዊ	-ባርባራዊ
	-ኣይተእትወኒ!	እንዳ ሰብ ኣተወ	-1. ፅቡቕ ተወሰበ
ሰበይቲ ወሰን	-ወሽግ		-2. ተዓሰበ
ናብ ሰበይቲ ከደ	-ዞረ፤ ተጋሰሰ	ከም ሰቡ	-1. ከም ወገኑ
እና ሰበይቲ ዲያ!	-ኪርና ንፍዕቲ! ፤ ወሓለ!		-2. ከም ህዝቡ
ከም ኣንስተ!"!	-እንደ ዘይብላ!	ከም ሰብ በል!	-ተኣደብ!፤ ተዓገሰ
ወድ ሰበይቲ	-1. በትኪ፤ ሰዲ፤ ገበሽቃጥ	ከዳን ተሸዲኑ እንተከደ ሰብ ይመስል	-1. ምሒር ሳጊዮሉ፤ ነፍሱ ወዲኡ'የ
	-2. ብሰብኣይ ኣደ ዚዓቢ		-2. ሽጉር'የ፤ ኣይደ'የ፤ ጎጂኡ ነጂል'የ
ሰብ:		ወዲ ሰብ	-1. ጓና (ሰብኣይ ጓል፤ ፍሽራይ)
መን ሰብ ኢሉዎ	-ሕሱር፤ ንዑቕ	ዓድ ሰብ	-2. ፍጡር ኣዳም
ሰበይ ሰብካ	-ኣድልዎ፤ ኣመራራዕ		-1. ዓዲ ጓና
ሰብ ሓዘ	-ወገን ረሽበ		-2. እሙን፤ ሓቀኛ ዝበዝሐ ዓዲ
ሰብ መሰለ	-ተመሓየሽ	ደው ቢሉ እንተዝደ ሰብ ይመስል	-በሽጣሽጣም ህሙን
ሰብ መሲሉ	ፀሊእዮ	ፍጥረት ሰብ	ፌካን፤ ኣረመኔ፤ ፍጉም
ኣይ'ረ'ኣዮንን		ዘይብለ/ ዘይኮነ	
ሰብ ምኒን	ጌጋ ዘሉ ኢዩ		
ኣይተርፍን			
ሰብ ረሽበ	-ወገን ሓዘ፤ ኣማኒ ረሽበ		
ሰብቐለ	-ወርዘዮ		
ሰብ ረሺበ ኢሉ	-ዘይ'እመን ኣማኒ		
ሰብ ብሰብ ኮነ	-1. ወገናውንት ዓሰለ		
	-2. ሰብ በዝሐ		
ሰብ ናብ ሰቡ	-ዜርካ ዜርካ		
	-ናብ ወገንካ'የ		
ሰብኢዩ	-ሓዛን፤ እመን'የ		
ሰብነት ዮብሉን	-1. ፌካን'የ		
	-2. ማህሚኑ'የ		

ሰብሐ:

ሰቡሐ መሬት -ለሰፍርያም መሬት
ሰቡሐ ነገር -ውዱእ ዘረባ
ሰብሐ እዝነ -ተስፋ፣ትዕቢትነንተውታ
ሰብሐ ዓይኒ እውፀእ -1. ጨልገመ

ሰብሐ ጤል

-2. ዓይኒ ቐፈፈ
-1. ሓሓሊፋ ዘረእ ደመና
-2. ከብቲ ዘፈትዋእ ዓይነት ሳዕሪ

ሰብሐት ንእምላሽ
እስቢሐ ሓረደ

-ክብሪ ንእምላሽ
-ተገናዘዞ፣አታለለ

ሰብሰበ:

ርእሱ ሰብሰበ
ቀምሽ ሰበሲባ

-በርሐ
-አሕዲራ ዓጢቻ፣ንሰረሕ ተዳሊዋ

እዱ ሰብሰበ

-ኪዋቻዕ፣ኪሰርሕ ተዳለው

ሰብሐኑ:

ሰብሐኑለይ

-1. ሸዲ'ኑለ'ይ /ምእዛዝ
አብዩ
-2. አባይ ሓይሊ አጥሪዩ

ሰብሐይ ሰብሐት

-መርዕድ

ሰብሐይ አሽለ

-ባፀሐ

ሰብሐይ እኖ

-ንደቂ ሰበይቲ ዘዕቢ አቴት

ሰብሐይ ክልተ

-በዓል ክልተ ናብራ

ሰብሐይ ኮነ

-1. ነፍፀተብዐ
-2. ባፀሐ

ሰብሐይ ወሲዱዎ

-ሓዳር ጌራ

ሰብሐይ ይመስል

-ጀራቑ

ሰብሐይ ደሪባ

-ተወሺማ

ሰብሐይን ሰበይትን

-ሰብ ሓዳር

ሰብሐይ ንሰብሐዩሽ

-ዝወዕለ'ሉ ጅግና፣ንፋዕ

ሰብሐዮም ሰበይቱም

-ሰብሐዮም ሰበይቱም
ናገራማት'ዮም

ሰብእነቱ አርእዶዎ

-1. ደኪሩዎ
-2. ጅግንነቱ አመስኪሩሉ
-3. ረቲዑዎ

ሰብእነት

-ጅግንነት

ሰብእና'

-ክብሪ

ብሰብሐዩ

-ብዓብይኡ

ናይ ሰብሐት ሰርሐ

-ሃብረመ፣ሃብረረ

እና ሰብሐይ ደሽ ኢዩ!

-ሕልፈ ሰብሐይ'ምበር!

ሰተረ:

ሰተረ

-ገበን ሓብሐ፣ከበተ

ሰቱር ቦታ

-ከውሊ

ሰተተ:

ሰተት በለ

-አንዳልሃፀ

ሰተት ዘዮ'ብ'ል

-ትግግብ ዘዮ'ሕልፍ

ነገር ሰተት ኢሉዎ

-ነገር መሊቐዎ

ሰተሹ:

ሰተሽ በለ

-ሸለል በለ

አስትዮ አስትዮ

ውሕጥ ውሕጥ አበለ

አበለ

ሰተዮ:

ሓመድ አስተዮ

-ደሃሽ፣ደከረ፣ዓውተለ

ማሕበር ተሳተዮ

-ተቐራረበ፣ተፋቐረ

መሳተይቲ ማሕበር

-ወዲ ማሕበር

መሳተይቲ

-መሳሽርቲ፣መዓብዲ

መሳተይቲ ማይ

-አቴት

መንገዲ ስትይ አበለ

-ከተፍ በለ፣ጉዕዞኡ አስለጠ

ሰታይ ማሕላ

-አለኝ፣አለተኝ

ሰታይ ሰንተን

-ተምባዮ

ሰታይ አበሸ

-ሃልካ፣ዓጃ'ው

ሰትውትው በለ

-ለሰለሰ

ሰትዮ ጥምዮ

-ዘይ'ረብሕ፣ዘይጠቅም አታዊ

ሸጋራ ሰተዮ

-ሸጋራ አትከሽ

ቀለም አስተዮ

-ሕብራዊ ገበረ፣ኢብ ቀለም
አዘሽ

ትምህርቲ ብቻሉ

-አዕነዐ

ሰተዮ

ትምህርቲ ከም ማይ ሰተዮ-ፈት በለ፣ቀልጢፋ ወደእ

ትኪ ሰተዮ

-ጠቀ'ረ፣ፀለመ

ነፍሱ ተሰተዮ

-ጠመ'ዘ

አሳትዮ ኮሶ ሰተዮ

-ወርቂሩ ሰተዮ

አስቲዩኒ

-አእንጊዱኒ

ጠሰሚ ልቢ አስተዮ

-አሸን'ሀ

ጉራዲኡ ደም አስተዮ

-ቀተለ

ጥይት አስተዮ

-ብጥይት ቀተለ

ሰቲ /ሰንቲ:

አብራሽይ ሰቲ ጉይኑ

-ደኺመ

ሰቲ ገበረ

-ቀጥቀጠ፣ወቐዐ

ሰቲ ሸኒ

-ተመልከ፣ተአዘዘ

ሰንቆ:

መርገም ሰንቆ

-አኼሰ

ሰንቆና

-ተዓዚቡና

ሰንቂ ነፍሲ

-1. የም-ፀሎት
-2. አብ አፍ ሞት ዘሎ ሰብ
-3. ዚወስዶ ቅዱስ ቁርባን
-ሸተተ

ሰንቆንቆ በለ

ሰንኑ:

ሰሎሎ አትዩዎ

-ዛሕቲሉ፣ደስኪሉ

ሰኒ መቐራመቆ

-ማዕማዕ፣ዓታሽ፣ ዓማ'ል

ሰኒ መፍለስ

-ፈያር

ሰኒ ምራሽ

-ጭልቁዕ/ ጫንቁዕ ዕፋን

ሰኒ ብተይ

-1. አስናኑ ዓዕዳ ዝሸነ ሰብ
-2. ጭልቁዕ፣ዘይተረረ ሰዊት
ዕፋን

ሰኒ አንጭዎ

-ደቂቕን በሊሕን ዘሰናኑ

ሰኒ አድጊ

-ማሕጋዕ

ሰኒ አጅቦ

-ዓዕዳ ዝሰኑ ሰብ

ሰኒ ሽልቢ

-ፈያር

ሰኒ ደበሽን

-ሰያሕ፣ዓማል

ሰኒ ድባ

-ማሕጋዕ

ሰኒ ፀባ

-አዝዩ ዓዕዳ ዝሰኑ ሰብ

ሰኒ ዘዮሽድን

-ሓጫጫ፣ መስሓቂን

ሰኒ ጨዓ

-ዓዕዳ ሰኒ

ሰኖም

-ጋህዓዕ

ብሰነይ ከይደ

-እናተጉተትኩ፣ብግዲ' ከይደ

ብሰኑ ረኢዮ

-ተጋህፀፀ

ብሰኑ አፋነወ

-1. አታለለ
-2. ብፍሽክታ ሰነዮ

ተሰነ'ነ

-ተሰበ'ለ

አብ ሰኑ ሓዘ

-ተቐዋመ

አብ ሰኒ ቀርቀረ

-ሕንን በለ

አብ ሰኒ ዚተርፍ

-ሓነሽ

ዘይሰንሻ ሓዓ ቐርጥመሉ

-ብእንዳ'ማትካ ተበላለዕ

ሰንዮ:

መሰነይታ

-መጋይሽቲ

መሰነይታ ደብዳቤ

-ሓባሪ ደብዳቤ

ሰነዮ ከሊኡዎ

-ቀጭኑ

ሰናይ መጻልቲ	-ቅዱስ መጻልቲ
ሰናይ ኮነ	-በባቸ
ሰናይ ዘመን	-ዘመነ ራህዮ
ሰናይ ገብሪ	-ጸርነት/ለውሃት
ብሰናይ ሰነድ	-ካብ መፈለግታኡ :
ብሰናይ ጊዳቱ	-ካብ መገባረት/ካብ ግንባራ
እጋይቹ ሰነድ	-1. እጋይቹ አሰናበተ
	-2. እጋይቹ ጋቢዙ ሰደደ
እሳዛ	-አሰግመዐ
ገባር ሰናይ	-ኪር
ፀላእ ሰናይ	-እኩይ መገፈለ
ሰነጥ:	
ሰነጥ ሰነጥ አበላ	-አባልጥ ክልቢ በልዕ
እብ መሰነጥ አተወ	-ተአዋደ
ሰነፈ:	
መስተ አሰኒቶ	-ሰቢሩ
መድሓኒት አሰኒቶ	-መድሓኒት መላጥፊያ/አድካሙ
ሰነፈ	-1. ሓመቸ፣ፈገገመ
	-2. በሽብሽብ ቋንቋ
እቲ ባለ ሰኒቶ ስለ ዘሉ-እንተ ዘይተሸልከዮ ይምረዕ::	
ሰናፍ አይኮነን	-ዝገባሉ ሰራተኛ/ዝገባሉ
	-ገቢሩ
ተሰነፈ	-1. ተሸላለ
	-2. ተረትዐ
ናብርሱ አሰነፈ	-ጎጅኡ አለዮ /መርሐ
አይፋፋነቱን	-ግዕዝ/ጥም
ባለም አሰነፈ	-1. ሓቲ ፈተመ/ፈተመ
	-2. ግመዕ ፀልላ፣ ስጋኡ
	ገዝላ
ዓይኑ ሰኒቶ	-ምርሓይ ሰሊኑ
ጉልበቱ ሰኒቶ	-ደቢሙ
ሰንተረ:	
ሰንተረ-ላይ	-ፀሪ/ዕግዳሚ/ላይን ቢሉ
ሰንከል:	
ሰንከል	1. ለመሰጠው-ለለ
	-2. መፃር በርበረ
	-3. ሃረመ
	-4. ሸንከፈ
ሰንከልክል በለ	-1. ተወላወለ/ተጠራጠረ
	-2. ሰንደልደል በለ
ሰንከል	-ሰውላል
ሰንከል አለምር	-እንብዝ
ሰንከል አካል	-ልሙስ
ላሰናኸለ	-ግንቀፈ
አባ ሰንከል	-ዜሰከር መስተ
ሰንከተ:	
ነፍሱ ተሰንከተ	-ግሕገገ
ሰንደሐ:	
ልቢ ሰንደሐ	-ሃብሃበ/ፈሰሰ
ሰንደሐ ጉበዝ	-ፀብደል
ሰንገለ:	
ሰንገለ	-ግንገለ
ሰንጠቆ:	
ሰንጠቆ ሓለፈ	-ተንቲት ሸደ
ሰንጠቆ	-ድልድፊ
ሰንጠቆ በለ	-ገዛፈ/ፈርጠዐ
ሰንጠቆ ፀጉሪ	-አጉል ምርፊቶች
ብብሽያትት ክሰንጠቆ-ፈቆ በለ	
በለ	

ሰላለ:

ግርም ሰላለ ዝመገለታ -ቅንጅ
ሰላለ ሰነ ቅድስት በለ-1. አስካሕከሐ
-2. አግዕተበ

ሰላኝ:

ርእዮ ሰላኝ	-ሃረር በለ፣ ሃህ ቢሉ ተረፈ
ሰላኝ ሰብ	-አያ፣አላዩ ዘይምርከብ
ሰላኝ ቀሩብ	-ገሰለ
ሰላኝ ቅድም	-ብዘይ ምቕልግፍ
ሰላኝ ገንዘብ	-ብሰንኪ ድኽነት/ሰላኝነት
ሰላኝ ገዝ	-ገዝ ብዘይ ምርካብ
ሰላኝ ገእሸቶይ	-ገሕንጢጥ
ሰራሕ ምሰላኝ	-ላገፒ
አዮ ሰላኝነፍ	-አይፈላልፍ
እንተሰላኝ እንተሰላኝ	-የብሉን እንተተሰላኝ
እንታይ ሰሊኑ !	-እንታይ ጉዳሉም
ዘይፊላኖ አምላኽ	-ዘይእግዮ ፈግሪ/ሃያ፣ብ
	ሃይታ
ዝሰላኝ እንተሰላኝ	-ዝፀገመ እንተፀገመ፣ ዝሸገረ
	እንተሸገረ
ዝሰላኝ ዝማሰነ	-በተሸ
ዝሰላኝ ዘይብሉ	-ብርሕቡ
ዝቐርቦ ሰላኝ	-1. ከሰንበን በለ
	-2. ዘሉን ዘዋሉን አቕረበ
ደልዮም ይሰላኑኻ	-ከረው በል ሆከርትም በል

ሰከመ:

መላኸምቲ ሽነ	-አፀገመ
ሰኸም ሃገር	-ዕዳ ሃገር
ሰኸም ኮነ	-አሸገረ/ከበደ
ሰኸም አውረደ	-ሓሳቡ አቃለለ
ሸኸሚ ጨው	-ከቢድ ሓላፍነት
ተሰከመ	-1. ናበዮ/ሓገዝ
	-2. ፀወረ

ተሰከሙ ደርበዮ	-ሓነገ አበለ
ትሸፃተ ወርሒ	-ነፍሲ ፀይራ
ተሰከማ	-ሓብሓብ
አብ ርእሲ ተሰከመ	-ሓሰረ
ውርደት ተሰከመ	

ሰከፈ:

ሰከፍ ነፍሲ	-ሰቀፊቅ ሰብ
ሰከፍ ዘይብሉ	-አይፋጅቦ

ሰኸረ:

ብታሕጓስ ሰኸረ	-ተፈሰህ
ብደም ሰኸረ	-ብዙሕ ህይወት አጥፈኦ

ሰኸተወ:

ሰኸተው ቦታ	-ዕምባ፣ብሉት ቦታ
---------	-------------

ሰኸሃ:

ልቢ ሰኸሃ	-ወርፀፀ፣ለበመ
--------	-----------

ሰወሐ:

ዝግኑ ሰወሐ	-ቀፃሂ ሰላኝነፋኝነ
---------	--------------

ሰወረ:

ልቡ ተሰወረ	-ሃዘለ
ሳውራ	-ተጋድሎ
ነገር አሳወረ	-አናፊኸፈ
ኢዳ ከተሳውር ኢላ	-እተገድዶ ሰሊኖ
አሰወረ	-ሰንገወ
ካብ ዓይኒ ተሰወረ	-ብፍኦ
ሰው-መሰውር	-ዘዋርዲይ አሰግት
ይሰውረና	-ይምሓረና

ናዕላ ብሃል ትግርኛ

ለወ'ላ:

መስጥአቲ ኮነ -ተበጀ'ወ
ተሰወላ -በጃ ሓለፈ

ለዓለ:

ለዓለ ጤል ጌሩሉ -ቀልጢቱ ሓውዩ

ለዓመ:

መስዓም በተሽሰያን -ከቲ'ዓለባ
ምድሪ /ባይታ አለዓመ -አጥረደ
ለዓመለይ -ለዓም በለለይ
ለዓማይ -ንገገግግ /ንገገደት ገመዕለ ሰብ
ለዓም እገሪ -ዕድለኛ'ንምባረኛ
በተሽሰያን ሰዓመ -በተሽሰያን ተሳለመ'ተጋሰሰ
አለዓዓመ -ዓረቅ'
ከብዲ እገሩ እተሳዕመ -ዕድለኛ

ለዓረ:

ሕጊ ሰዓረ -ሕጊ እፍረሰ
መስዓር ፈውሲ -መርከሲ
ጥት ሰዓረ -ንጥት ዲል ገበረ
ለዓረ -1. ወድቂ ገበረ'ነፀገ
-2. መዓርግ ተንጠጠ
-3. ረትዐ
-4. ፈሰ'ከ

ለዓር ሰዓር በለ -እደፋፈረ

-ለዓር ሰዓር እሉ'ነቲ ብዕራይ ናብቲ ዝተነሰነሰ እሽሊ ኪድይብ ዝረ::

ለዕረት ተጎልበበ -ተጥረደ
ቀዳም ስዑር -ድሮ ትንሰእ
ቀግል'ጥብ...ለዓረ -ባልዕ ወረረ
ገህያይ ሰዓረ -ገህያይ ዓብለለ' ገህያይ ወ'ሓጠ

ለዓብ:

ለዓብ -1. አሰር ሓዘ
-2. አርከበ

አስዲቡ ድግ -በተወሳኺ
አስዓብ -ወሰሽ

ለዓት:

ለዓቱ እዩ -እዋኑ እዩ'ዘመኑ'ዩ
ለዓታት ጌሩ -ደንጉዩ
ለዓት ከንደይ -በዩናይ እዋን
ለዓት ዘይብሉ -ወድ'ቕቲ
ብለዓቱ -በእጋሉ
አስዓተ -መስሐ
አብ ዘይለዓቱ -ሕላፍ እዋን
እሽሊ ሰዓት መዓት -አብ ጥምየት ዚርከብ ምግብ

ለዩመ:

ለዩመ እግዚአብሄር -በዝሒሄር እተሓረዩ
ለዩም በለ -አላሽ በለ

ለዩበ:

ለዩብ እንጀራ -ዕላ'ው'ተለያ'ሕ እንጌራ
ለዩብ ዝዓበደሉ ገዘ -ዘመነ ዕጋብ
ለዩብ ወዓግ -ዓብዩ ዘይዓቢ ሰብ
ቢበት ነፀገ -ፀጉሩ ሓሓሊቶ ዓዕደወ

ለይ:

ለይ ሰይ ይበለለይ -ረቲዐ

ለይጠነ:

መሸንጉን ሰይጣን -ዉንገፍ
ለብ መሲሉ ሰይጣን -አስሒቱኒ ተራቡኒ
ለይጣኑ ሓሊቶሉ -ሃዲሉ
ለይጣናም -መዕገርገሪ
ለይጣን መዓልቲ -ለሕታን መዓልቲ

ለይጣን መግሥቲ

-1. ቀልጥ ቢሉ'ነቲ ሓረቅ

-2. ጋኔን ቀሪቡኒ

ለይጣን በዓቲ

-ሓያል'ብርቀዕ

ለይጣን አይሰግዕ

-ፀላእ ሰናይ አይሰግዕ

ለይጣን ኩይኑ

-ፍፁም ፀሊእዮ

ተራእዩኒ

ለይጣን ውክ'ል

-ለይጣን ደፋፈሉም

እሉም

ለይጣን ፈለዩሉ

-ነወፅወዕ እሉ

ቀራፅ ሰይጣን

-አረመኔ

ነገር ሰይጣን

-ተግባር ዲያብሉስ

ንለይጣን ይኹን

-አባባ አይውዓል'እፍካ

-ከልቢ ይሸነሉ

አብ ሰይጣን አይተእትዎ

-አይተዕገርገረኒ

አብዘይሰይጣን አውጊሉም

-አጋገዩም'አስሒቱም'ኅ

-አብ ፈተና እእቲዩም

ካብ ሰይጣን ደሓን

-ሀድእ በል'በሰመለብ በል

ፈረስ ሰይጣን

-ከፋእ ገብሪ

ለደረ:

ሓንቲ ሰድሪ ገበረ

-ቀልጢቱ በዕሐ

ሰድሪ አይፀንሐን

-በቕፅበት በዕሐ

ሰድሪ ከይከደ

-ፈንተት ከይበለ'ሽዑ ሽዑ

አሰር መስደሩ ዮለን

-ህልም ኢሉ

አቦ ሰድሪ

-አቦ ቤት

ለደደ:

ሓጥያቱ ሰደደ

-1. ርስሓቱ ከልእ

-2. ጥሊሓ አፍሰሰ

ምራሽ ሰደደ

-ምራሽ እጣበወ

ሰበይቱ ሰደደ

-ሰበይቱ ፈትሐ

ሰብ ሰደደ

-መንጎኛ ለእሽ

ሰደደ

-1. ተፍእ

-2. ጠረጠ

-3. ፈነ'ወ

-4. ለእሽ

ለዲዳላ'ይ !

-ጉድ ረኺበ !

ለዳድ ወረ ዘይብሉ

-ሓባ'ር ወረ ዘይብሉ'ተመላ

ለኑ ሰደደ

-ወረ ዘይብሉ

ለዲ ሰደደ

-ለኑ ሸረፈ

ለዲ ሽደ

-1. እቕበጠ

-2. ፋትራ ሰደደ/ከብቲ

ለዲ ገዛ

-1. ፋለለ

-2. ሽፍዕናዕ በለ

ለድድ ሰድድ አበለ

-ወሕጥ ወሕጥ አበለ

ናይ ከብዲ ሰዲዳ

-አቕሊዳ

ኢዱ ሰደደ

-1. ሓበረ'ተሓወሰ

-2. ዳህሰሰ

-3. ሓቢሩ በልዕ

አብዑሩ ሰደደ

-አብዑሩ ፈትሐ

አይተሳ'ድዱኒ በለ

-ሓዘለይ በለ

አይገላ'ደድን

-አይገላቐቕን

እግሩ ሰደደ

-ተፀገዐ

ከብቱ ሰደደ

-ከብቱ ፈነወ

ዘረባ ሰዲዱ

-1. ዘረባ መሊቐም

-2. መልእኸቲ ሰደደ

ደብዳቤ ሰደደ

-ለዓምታ ለእሽ

ገል ሰደደ

-አመርዓወ

ዕንሲ ሰደደት

-አግገረት

ሰርዕ:	
ሰጋ አሰዳዱ	-ሰሊዕ፣ገምድራዊ
	-ናብራኡ ሓሰበ
ሰዳ'ዕ	-ጠላ'ም
ሰገለ:	
ሰገለገለ በለ	-ዕውልውል በለ
ሰገረ:	
ሰጋር በቼሊ	-ሰጋጊት በቼሊ
ሰገሪ	-ገላ'ይ
ሰገር ሰገር በለ	-ገገር ገገር በለ፣
	-ሓሓሊ፣ ረላዋ
እገኳል አሰጋገረካ	-እገኳል ናብ ሓድሽ
	-ዓመት አብፀሓካ
ሰገኝ:	
ሰገኝ	-እዝያ ዕብቸትን ነዋሕ
	ከላድን
	-ዝሽነት ጻል እንስተይቲ
ሰገደ:	
ሰገደገደ በለ	-እገገግገገ
ሰገደ በለ	-ተወተፈ/ምገቢ አብ ልቢ
ነገር ሰገደ	-ነገር ከበደ
እሰገድ ለከ	-ናባኻ እምብርከኸ እሉኹ
ሰገደ:	
ሰገደም	-ጥርዙዝ
ሰገድ ሰገድ አበለ	-ኩልስ ኩልስ አበለ
ሰጠመ:	
መሸቀቹ አሰጠመ	-1. ተብዕ፣ደፈረ
	-2. ሽግር ተፃወረ
ሰጠምጠም በለ	-ሰሰዕ፣ሃፀፍፀፍ በለ
ሰጠም ነፍሲ	-ድልዱል አካል
ሰጥሐ:	
ትድመኻ ይሰጥሐኒ	-በጃኻ፣ነፃይ ዋቅድመኒ
ብጥይት ሰጢሐዎ	-ፈጊሙዎ
ተሰጢሐ ወፃለ	-ቀራዕ በለ
ነፃይ ይሰጥሐኒ	-ናትካ ሕሰም ከየርላዋ
	-ይውሰደኒ
እነ ሰጥሐ ገበለልካ	-አብ ከንጻኻ ገፈገመልካ
ሰፈለ:	
ሰፈለፈለ በለ	-አትምስምስ
ሰፋል	-ሰውላል፣ደልዓስ
ነገር አሰፈለ	-ክቋዋቹ ተቆረበ
እሽሊ አሰፈለ	-ከትጥሕን ተዳሊዋ
ሰፈረ:	
ሓጥተይ አይትሰፈረለይ	-አበላይ አይትፀብፀብ
	/ሕደገለይ
ሰፈር ሓዘ	-1. አፃበበ
	-2. ተቆመጠ
ሰፈር ናይ እዝጊሂር'ዩ	-ገመንገደኛ መዕረፈ
	-አይሸላእን
ሰፋር ግይ ብሒቶ	-ከንደይ ተለውሰ፣ ከንደይ
	-ተሰንከተ ዚብል ሰብአይ
ሰፋር ጉልበቱ	-ሃካይ፣ሓልፈ
ሳፍራ	-ጥምዋት
ሰፍሪ ገርእስኻ ኢዩ	-ሓቲ ገንፍስኻ'ዩ
ሰፍሪ ዘይብሉ	-ዘይተአደነ
አሰፈሩዎ'ዋ	-ብዝረሽቦ ከይፃገበ
እንጋሕጠጠ	-ተወላኺ ዚደሊ
አብ ወረቆት አሰፈረ	-ፀሓፈ
ካብ እሽሊ ሰብ	-ሰብ ብተግባሩ ይዕተን

ይሰፈር	
ከላብ ጉረርኡ ተሰፍረ-1. ካብ ዓቕን ገላዕሊ ተመዝ	
	-2. ሰኽረ
ሰፈወ:	
ተሰፋ ሞት ሃበ	-አጠንቀቆ
ሰፈዋ:	
ምስ መሬት ተሰፍዩ ወፃለ-ተረዋ'ጠ፣ተረፈዐ	
ምስ መሬት ሰፈዋ	-ጠርፈፈ፣ምስ ምድሪ
	-አላጊቡ ወገኣ
ሰፈ'ጠ:	
አሳፈጠ	-አመቀረ፣አምዓዘ
ወገኣት ሰፈጡ ሓዘ	-ጨምዲዱ ሓዘ
ሰፍሐ:	
መኹርመዪ ዘይብሉ	-ከንቱ ትምኒት
መሳፍሐ	
ሰፋሕ ተብለኒ በለ	-አበዋ
ሰፋሕ በለ	-ምተ፣ከርትም በለ
ሰፋሕ እንተበለ	-ምት እንተመፀለ፣ፍፀም
ሳፍሐ	-ጋሕታን
ቅጥኒ አሰፈሐ	-ዘሃ ዘርገሐ
አሳፈሐ ሓዘ	-አጋፈሐ ሓዘ
አሳፈሐ ደቀሰ	-ቀሰነ
አሳፈሐኻ ደቅሰሉ	-ይገፋሕኻ
አሰፈሐ ሓሰበ	-ተራቐቐ፣አመ'ዛዘነ
ሰር:	
ሰራውሩ ተገተረ	-ሳፀየ፣ሳጠረ
ሰር ሓዘ	-ፀንፀ፣መሰረት ሓዘ
ሰር መሰረት	-1. ቀንዲ ነገር
	-2. ዘርኢ፣ፃሊት
ሰር ሰደደ	-1. በርተዕ፣ሓየለ
	-2. ፀንሐ፣ደንጉየ
ሰር በለ	-ንድሕሪት መለሰ
ሰር በቂሰ	-መሰረታዊ ለውጢ
ሰር ነቕነቐ	-1. ዓሊት ቂፀረ
ሰር ነቕንቐ ዝሽነ ዘረባ ተዛረበ::	-2. ሰዉር ነገር ቀለዐ
ሰር ነገር	-ቀንዲ ነገር
ሰር ዘይብሉ	-ሓሶት
ሰርካ ይበተሽ	-ዘርእኻ ይጥፋእ
ሰር ደም	ደላዪ ነገር
ብሱሩ	-ፈጊሙ
ካብሱሩ	-ካብ መጀመርታኡ
ጠዋይሱር	-አስማተኛ
ሲእል:	
ሲእል	በወ'ዕ
ሰብአዮም ሰበይቶም ሲእላት'ዮም::	
ሲያሳ:	
ዓለም ብሲያሳ	-ናብራ ብሚላ'ዩ
ሳሕሰሐ:	
ሳሕሰሐ	-1. ዛእዘእ
	-2. አመንዘረ
	-3. ፋሕፈሐ
ሳሕንሳሕ	-ሳንገላንጋ
ሳሪሃ ማሪሃ:	
ሳሪሃ ማሪሃ	-እከይ
ሳሬት:	
ሳሬት ኩነ	-ተማሕገገ
ሳንሳ:	

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

ሳንሳ ገዙ	-መንመን
ሳንሳ ገበረ	-ሃረመ፣ ዘበጠ
ሳንጣ:	
መሪት ሳንጣ ገበረ	-ሰጥ ለበጥ አበላ
ሳንጣ ገበረ	-1. ደከረ
	-2. መሪት መድመደ
ሳእኒ:	
ሳእንግ ግዕረ እግርኝ	-መዘናኝ ፍፍላጥ አድላዪ ኢዩ
ሳዕረረ:	
ሳዕሪ ሓዘ	-ሳዕሪ ምብላዕ ጀመረ /በተይ
ሳዕሪ መለለ	-ኃህመን
ሳዕሪ ሳዕሪይ	-ሳጢር
ሳጣ:	
ሳጣ በለ	-1. በዚህ ቀልጢፉ ተመለሰ
	-2. እናቶኝ በለተንከዩ
ሳገላ:	
ሳገላ ብላዕ	-ዕሽሽታ አድላዪ ኢዩ
ላይትቸላዕ	
ሰለ:	
ለለምንታይ	-ንምንታይ
ለለ ነፍሲ	-ምእንተ ዕድቲ
ለለይ ኢልካ	-ነዓይ ክትብል
ንለለ	-ንጥልቀት፣ ንዋራ
ሰልሕልሕት:	
ሰልሕልሕት	-መሽለሽካሽኩ፣ ሓላዊ
ሰልንሰል:	
ሰልንሰል በለ	-ተጠራጠረ
ሰልኪ:	
ሰልከኛ	-በሰልኪ ሰብ ንሰብ ዘራሽብ
ሰልኪ መለለ	-ዓበረ
ሰልኪ እገሩ	-ከይዱ ዘይደክም
ሰጂ:	
ሰጂ ብላዕ !	-ከቶ ላይትረከብን!
ሰጂ ገን	-ተገበለ
ሰጂ ይኹነኒ	-ፍፁም ላይለሽፎን
ሰረ:	
ሰረራም ፍፁላዮም	-ከከም ሰብእነተም
ሰረ ተደርቢዩላ እትግስ	-ወላድ ሰበይቲ
ሰረ ዓጠቐ	-ተብዐ
ሰረይ ሰራኝ	-ንሕንሕ
ሰረይ ናብ ተምሽ	ሰበይቲ ቢልካ ቐፀረኒ
ተለወጥ	
ሰረይ ንቐልቀል በለ	-ጠለ'ቐ፣ ሰብአይ ቢልካ ላይትቐፀረኒ
ሰረይ ላይተዓጠ	-ቀምሽ ዳርጋ ዘገለለኩ
ቐኩዋን	
ሰሪሑ አርአዩዎ	-ደኪፍዎ
ሰሪሑ አርአዩ	-ጅግንነቱ አመስከረ
ሰሪሑ ደፍለ	-ሰነፈ
ሰራኝ ብሽላድካ	-አጤነቐ
አውፅኦም በለ	
ሰዲ-ሰረ	-ወንዘል
በዓል ሰረ	-ጅግና፣ ተባዕ
በዓል ድርብ ሰረ	-ጉመራ
ከከም ሰሪሑ	-ሰብአነቱ ፍፁላዮ
ሰር:	
ሰር በለ	-ደፈረ
ሰር ቢሉ ምስ ሓለቓሉ	ተፃረረ :
ብበትሪ አሰራሰረ	-ወቐዐ

ሰቕ:	
ሰቕ መን ከልእ	-መን አለፋለፈካ
ሰቕታ	-ትዕግስቲ
ሰቕበሊ ነፍሲ በለ	-ተዓገሰ
ሰቕ በል	-1. እንታይ ገደሰካ
	-2. ዕላጅ ላይተብልዓኒ
	-3. አብ በል፣ ትም በል
ሰቕ በሉ	-መልሲ ላይትሃብ፣ ዕሽሽ በሉ
ሰቕ ኢለ	-1. ብሽምሉ፣ ብሽንቱ
ሰቕ ኢሉ ይቋቋሉ::	
	-2. ዘይረብሕ
	-3. አፋሒዙ
ሰቕ ኢሉ ረአዩ	-ተዓዘበ
ሰቕ ጥዕም	-ትዕግስቲ ዝሓሸዩ
ሰቕ ዘዩብ'ል	-1. ትዕግስቲ ዘይህብ
	-2. ናገራም
እብ ሰቕ ዘሉ መታሰቕ	-አፋ እንተዘይተዛረበ'ኳ
	-ውሽጡ ጉራሕ'ዩ
ከላሰቕ በለ !	-1. ዘደንቕ ነገር፣ እፅዕብ ነገር
	-2. ጉድ'ዩ
ሰዋ:	
ሰዋላ ዝጠዓመላ	
ፀግቐረት መለለ	-አሽዮ ዘዘዩ
ሰዋ:	
ሰዋ ግይ	-መለይ
ሰጂ:	
ሰጂ	-አንፈት ነገር
ሰጋ:	
ሰጋ ለበ'ስ	-ወድ አዳም
ሰጋ ሓዘ	-1. ረገደ፣ ወደ'ለ
	-2. ነጂሱ ሓዘ
እቲ እሾሽ ሰጋ ስለዝሓዘ ንምውፃኡ ላፀጋሚ'ዩ::	
ሰጋ መልሓስ በለ	-ንሰብ ምእማን ሓደገ
ሰጋ ሰብ ዝለበሰ ዘይመስል-ጨካን	
ሰጋ ስኒ	-ነፃ'ው
ሰጋ ቐረመት	-ጉዚ
ሰጋ ቐንጢጤኒ	-ዝምድና ስሒቡኒ
ሰጋ ብስጋ	-ዓፅሚ ዘይተንከፈ
ውጋሉ ሰጋ ብስጋ'ዩ::	
ሰጋ ናብ ሰጋሉ	-1. ዘመድ ንዘመዱ
	-2. ዝተበልዐ ንእካል'ዩ
ሰጋ ንስጋ	-ዘመድ ንዘመድ
ሰጋ ገን	-ሰብ ኮነ
ሰጋ ወሰሽ	-ረገደ
ሰጋ ወደመ	-ትዳስ ቀርባን
ሰጋ ዘመድ	-ወለደይና
ሰጋ ዝባን ረአዩ	-ሸለል በለ
ሰጋ ዝረአዩ ዝብኢ	-ሃርጋፍ፣ ህኑ'ፍ
ሰጋን ደምን	-ውሁድ
ሰጋላ አሕሰረት	-1. አመንዘረት፣ ፈይተተት
	-2. ወገና ነፃቕት
ሰጋሹም ዘይፈልጥ	-ሃንጋፍ
ሰጋሽ	-ንፃሻ ብልዓቶ፣ ሕርመይ
ሰጋይ ሰጋሽ	-ምትሕልላይ
ሰጋዊ	-ምድራዊ፣ ፃላግዊ
ሰጋዊ ርክብ	-ምንዘርና፣ ዝመት

ናዕላ ብሃል ትግርኛ

ሰጋይ	-1. ዘመደይ -2. ሰብነተይ
ቆመተ-ሰጋ	-ፍጥረታዊ አካል
ናይ ሰጋ ንበረ	-1. ሰበዐ -2. እድለወ
ንዚፍ ሰጋ	-1. ዛጸሃእ -2. በሽግግጽ
ሰገፍገፍ፡	
ሰገፍገፍ በለ	-አመ'ናተአ
ሶር፡	
ሶር ግርያፍ	-በሕሉል፣ ዘይሰርር ከብቲ
ሸ	
ሸለለ	
ሸለለ በለ	-ነሓፈ፣ ብገቦ ዓይኒ ረአየ
ሸላ ግላ	-ዕሸሸታ
ሸለመ	
ግርያፍ ብሸልፍትኪ	-ግርያፍ ምስ ውላድኪ
ተውዕለኪ	ተውዕለኪ
ተሸለመ	1. ሕግፍ ንፍቶ/ውሸን ተተሓዘ 2. ወቀበ'፣ መልከዐ 3. ብልጫ ረሽበ
ሸመ/ ሸየመ	
ሸመ ዝጠፍአ ንህቢ	-ዓዋን፣ ዳንደ፣ ዓንዛር
ሸፍ ነጋሪት	-በዓል'መዚ
ሸፍ ንህቢ ዚመሰል	-ሓለንጋይ፣ መለይ፣ ምልኩዕ
ሸፍ አሕዋት	-ብህዝቢ ከባቢኡ ተመሪፀ አተሸመ
ሸፍ ዓዲ	1. ዳይና፣ ሸግገለ ዓዲ 2. ኩርዓት ዓዲ
ሸመት የግዕዝል	-መዝነት የሰፍን፣ መዓርግ የዕቢ
ዛር ተሸመ	-ቆለ ወረደ
ንንኢ ተሸመ	-ንንኢ ተመልአ
ሸመተ	
ሕግፍ ሸመተ	-ሕግፍ አምፀአ፣ ጠንቂ ሰሓበ
መከራ ሸመተ	-ፀገም ፈጠረ፣ ጣጣ ሰሓበ
ሸመታ ጉደለ	-እሽሊ ሓሰረ
እሽሊ ሸመታ	-ውሑድ እሽሊ፣ ከምልቢ ዘይብልዓሉ
ሸምሸመ	
ተሸግሸመ	-ነንሕድሕዱ ተዛበጠ ተተግተመ
ሸምቀቐ	
መዓከሩ ሸምቀቐ	-ሸግር ተገወረ
ሸምበበ	
አሸምበለ	-አዋረደ፣ ገንሐ፣ ዘለፈ
ሸምገለ	
ሸምገለ	1. ዓረቕ 2. አረገ
ተሸባገለ	-ተዓራረቕ
ተሸምገለ	-ተለመነ
ሸረረ	
ሸረር ሸረር በለ	-ሸረ'ኣ፣ ዓሕፀሐ

ሸረቕረቕ በለ	-1. ጃጀወ -2. ዓሕፀሐ
ሸረበ	
ሸር'በ' ሰርሐ	-ቆነ'ነ
ንብዓት ሸረብረብ	-በሽዋ፣ ንብዓት አፍሰሰ
አበለ	
ዝናም ሸረብረብ በለ	-ዝናም ጥብጥብ በለ
ሸረወ	
ሸረውረው በለ	-1. በሽቀጥቀጥ በለ፣ ሓንቀቕ -2. ተሓንከረ
አሻረወ	-አቃየሐ፣ አሐደለ
ሸረፈ	
ሓደ ሸረ'ፍ	-ንእብ ከብቲ
መሸረፈት	-ቀሊል ሰብ
ሰለስተ ሸረ'ፍ	-ብዕድመ ዝጸበየ ከብቲ
ሰኑ ከይሸረፈ	-ብህፃኑ
ሸረፍረፍ በለ	-ተገግመዐ፣ ተቐራረሰ
ሸራፍ	-ጓህግግ፣ ዳህግሰ
ሸራ'ፍ እንጀራ	-ፍፁም ድኻ፣ ድኻ መደሽደሽ
ዝሓረፍ	-ዝጸበሰለይ የብሉን
እንታይ አሸራተለይ	
ሸርተሽ	
ሸርተሽ በርተሽ	-1. ከንቱ -2. ጠላዕ
ሸቀ'ለ	
ሸቐልቀል በለ	-ተጨነቐ፣ ቅልውልው በለ
ሸቀጠ	
ነገር ሸቀጠ	-አታለለ
ከዳን ሸቀጠ	-ሰፈየ
ውግእት ሸቀጠ ሓዘ	-ጨምደደ፣ ጠቢቕ ሓዘ
ዓይኑ ተሸቀጠ	-ዓይኑ ዓንቆለ
ሸበነ	
ሸብ'ን ጉብ'ን በለ	-ፈርሐ፣ ጥልዕ ጉምብስ በለ
ሸበነ	-ተሻረሽ
ሸብ	
መዓንጥኡ ሸብ አበለ	-1. ተብዐ፣ ፀንዐ፣ ጨከነ -2. ተቐነተ፣ ተዓጠቐ
ሸብ ሸብ አበለ	-አቀላጠፈ
ተሸባሸበ	-ተቐረበ፣ ተተባተበ፣ ተዳለወ
አሸበሸብ	-ምናልባሽ
አሸባሸበ	-አሰ'ራጠየ
ግምባሩ ሸብሸበ	-ተቐፈ'ረ፣ ተፀወገ
ሸብደዐ	
ሸብዳዕ አበለ	1. ሐዊ ሸልበበ 2. ቆረሰ
ሸተረ	
ሸትራ ማትራ	-ከንቱ
ንንዘቡ ብሸትራ ማትራ	አጥፈኡዎ፡፡
ሸተተ፣	
ምሽጥርም ሸተተ	-ምሽጥርም ባሽነ
ነገር ሸተት ኢሉዎ	-መሊቐዎ
ካብ ነገር ሸተት በለ	-ዘሓጠ
ዘየ'ሻትት	-ሕሱም፣ በቃ'ቕ
ሸተሽ በተሽ	
ሸተሽ በተሽ	-ኪነሚን
ሸነ/ሸየነ	
ሸያኒ	-1. በድባድ፣ ፈራሕ -2. ተናኒ/ ነገር -3. ልሽልሽ
ሸንቱ ረገመ	-ውላዱ ረገመ

ሸንቀ ሰተየ	-ተሸገረ፣ ተፀገመ
ሸንቲ ሓጥያት	-ሸገረ
ሸንቲ ብዕራይ	-ጥውይዋይ
ሸንቲ ብዕራይ ዚመስል	-ዕራይ ሰዋ
ሸንቲ ሰደደ	-ዋለሐ፣ ዓልቀኛ
ሸንቲ ሸነ	-ካዕካዕ በለ
ሸንቲ ግመ	-ኪፍኪፍታ
ሸንቲ ፀሓይ	-ጠሊ ሓጋይ
ብፍሽ ሸንቲ	-ብፍሽ ዘርእ
ብሸንቲ ቻለ፣ ይወላእ	-ወላድኪ ንምሕላል የብትዕኪ
ብደጪ ሸነ	-ጀረቆመ
ዕሩይ ሸንቲ	-ዕቡቕ ዓሊት
ሸንሐ	
እድ ሸናሒት ፀናሒት	-ገብሪ ሓሊቶ ፀናሓይ'ዩ
ሸንፈ	
ሸንፍንፍ በለ	-ፀበቐ/ እንጊራ
ሸንሸን	
እሸናሸነ	-እመላሽዐ
ሸንቆጠ	
ሸንቆጠ	-ብሕሳር ሸጠ
ሸንከረ፣	
ነገር ሸንከረ	-ነገር አሸረረ
ሸክለ፣	
ከተለ መሸከለ	-ጭጉኒ
ሸኩ'ን፣	
ሸኩ'ን ብተይ	-ዕቡቕ ኩርኩረ
ሸኩ'ን፣	
ሸኩ'ን አበለ	ሓለበ
አሸኩ'ን	ገለፀ፣ ነቐፈ፣ አሰ'ናበበ
ሸውተ/ ሰውተ፣	
ሓዊት ሓጋይ	ብሁገ
አብ ሸዊት ዕድሚኡ	ብለገለገ፣ ብንኡሱ
ከይለወትካ ትረፍ!	ተቐሰፍ!
ሸው፣	
ሸው ከብለኒ አሉ	-1. ብሂንዮ
ወላፈ ቡን ሸው ከብለኒ'ሉ።	-2. ሃዊትኒ'ሉ
ሸው-ዓተ፣	
ክልተ ሸዋዕ ሸው-ዓተ/	-ክልተ ዕርይቶ
ሸገረ	
ሸገር ደሓን ኩኒ በለ	-ሓሊቶሉ
ብሸገር ተበልዐ	-ተፀገመ
ተሸገረለይ	-ተገገመለይ
ንገዘ ሸገር	-መሓለውታ
ሸገገ	
ሸገ	-ምልከዕ
ሸገገ በለ	-1. ሰሽረ
	-2. ለበጥ በለ፣ ወዓየ
	-3. ፀበቐ
	-4. ነውሐ
ሸገገ ዝበለ	-ምልከዕ
ሸገረ፣	
እሸይ ተሸገረ	-ተለገሱ
ሸገርገር በለ	-ጨነቐ
ሸገጠ፣	
ሸገጠሉ	-ሓቢኡ ሂቡዎ
ንመገል ንደ ንመት እሉ ክልተ ጌሊት ትርቢ በገጠሉ።	
ሸገጥ በለ	-ልሕገ በለ፣ ተቐርቀረ
ሸገጥ ዝበለ	-ከውሊ
ሸገጥጥ በለ	-ፈርሐ

ሸገጦ ሸገሁት	-ሰጥ ሰድራ
ሸገሐ	
ሸገሐ	ቆራቆ እገዛ
ገደ ሸገሐ	መሓደር ገዛ/ መለብ፣ ሊጠጥ፣ ተፍተፍ
ሸጠ/ ሸየጠ	
ሀይውቱ ሸጠ	-ጨከነ
መሸይጢ	-መሸምልቲ
ግዕተቡ ሸጠ	-1. ወሰለተ፣ ጠለመ
	-2. ሃይግናቱ ለወጠ
ብደጪ ሸይጡዎ	-አታሊሉዎ
ተሺጥካ አይትሸፍሉን	-ዕዳኡ አይትሸፍሉን
ነፍሰይ ሸይጠ	-መኒነ፣ ዝሸንኩ ንሹን ኢለ
ንመሸግ ዝተሰርሐ	-ረሺሰ፣ ዕርዮት አልባ
ዝሸጠ ሸይጡ	-ጥራቱ እጉዲሉ፣ ዘጥፈለ እጥፈሉ
ጉልበቱ ሸጠ	-ተዓሰበ
ሸጥ	
ሸጥ በለ	-ቀጠነ
ሸጥ አበለ	-1. አሰረ
	-2. ወቕዐ
ሸጥሸጥ አበለ	-1. ፀሓፈ
	-2. አርዓደ
ሸፈን፣	
ሸተን ሊባ	-ሰረ'ኛ፣ መሰርይ
ዓይኑ ሸፈነዎ	-1. ጋሪዱዎ
	-2. ጨረመዎ
ዕዳኡ ሸፈነ	-ዕድሉ ከፈሉ ወዲሐ
ሸሕ፣	
ሸሕ ሸሐ	-1. ፈነ'ወ፣ ደርጉሐ
	-2. ተወለሐ
	-3. ምሸጥር ቀልዐ
ሸሕሸሕ!	-ኪርከብ፣ ኪብላዕ
ሸሕ በለ	-1. ሓቐቐ/ ዝተበልዐ ምግቢ
	-2. ከደ
ሸሕ አበለ	-አፍሰሰ፣ በተነ
ሸመደ	
ሕቐኡ ሸመደ	ተዓጠቐ
ሸም	
በዓል ሸም	ሸገ፣ ቆንጆ፣ ምልከዕ
ሸምበቆ	
ሸምበቆ መሰለ	-ኪርና ነውሐ፣ ተሰርገገ
ሸምበቆ ነፍሐ	-ፋፀየ
ብሸምበቆ ብረት	-1. ብግዲ'
	-2. ብላፈ-መዝ
ሸሸ	
ልበ-ሸሸ	-ሂር
ርእሱ ሸሸ መሰለ	-ሰየ'በ
ሸሸ ኩነ	-1. ተግሕመሐ፣ ረቐቐ
	-2. ሰብሐ
ሸሸ ዝሸነ ሰብ	-ለዋሕ፣ ኪር
ሸቐጠ	-ብህጫንጽ፣ ብሸጥ ጸረ ወቕዐ
እሸሊ ሸቐጠ	እሸሊ ዘበጠ
ሸላ	
ሸላ	1. ነጫቢ፣ ቆሊባ
	2. ንፋዕ
ሸላ ዝረአየት ደርሆ ኮነ	ተሸቆጥቆጠ
እግሪ ሸላ	ንጡፍ
ሸሕ	
ሸሕ ሰብ ዘሕድር	1. ለጋ'ሰ፣ ክሊላ
	2. ሃብታም
ሸሕ ጉና	ሰሰና/ንሽብቲ

ሸም	
ሸግ ሸም አውፀላ	-አቆ'ናፀብ፣ አፀላፀ፣ አፀፈ
ሸምጢ	
ብሸምጢይ	-ብውገፍፍ
ሸሻይ	
ሸሻይ ዓይኒ	-ፅጋብ ዓይኒ
ሸሽ	
ሸሽ ገነ	-አዝዩ በዝሐ
ሸባሻ	
ሸባሻ ገነ	-ሐበገ ኮነ፣ መፅግፋ ገነ
ሸከፍ	
ርእሲ ሸከፍ	-ዘይሐሰብ፣ ሐንጎል ዘይብሉ
ሸው	
ሃፍሉ ሸው በለ	-ዓበረ
ሸዕ	
ሸዕ ወደቆ	-በብነት ምእዛዝ አበዩ
	ቀ
ቀሃመ	
ሐዊ ቆሃመ	-በለመተ
ቀለለ	
ፍቅለ-ል	-ምእዙዝ
በብ አቃለለ	-አሃ'አሰ፣ በብ አናሸው
ሸገር አቃለለ	-አፋ'ኮሰ፣ ሐንዝ
ቀሊል በብ	-ሕሉር
ቀሊል በብ አይኮነን	-አትሒትካ ዚረአ በብ አይኮነን
ቀሊል አይኮነን	-ንእሸቶይ አይኮነን
እዚ ትረሽቦ ዘሉኻ መሃያ'ኮ ቀሊል አይኮነን	
ቀሊል ይገበር	-ምሕረት የውርድ፣ ፈኩባ'ኝ ይገበር
ቀቀሊሉ	-ዘዘፈሽላ
ቅለል ኢሉዎ	-ንውርደት ኢሉዎ
ቅልል ኢሉዎ	-ሒሹዎ
ቅልል ዝበለ	-ዝነላሰ
ባዕሉ የቅለሉ	-ምሕረት ይላዝዝ
ብቅለሉ	-1. ብውሑዱ፣ እንተዘይኮነ እንተዘይኮነ
	-2. ብንእሸትኡ
ብዝቅለለ መንገዲ	-ኪርዳእ ብዚሽእል፣ ብዝሐ ፀረ መንገዲ
ተመቅለለ	-ተማእዘዘ
ንቅለል ይገበረሉ	-አይዉክነሉ
አቃለለ	-1. አናሸው
	-2. አፋሽላ
ሉዎ ሉዎ'ኳ ዕዳኡ የቃልል'ሉ፣ በብዝቅለሉ ይሸፍል'ሉ።	
ከዎ ዘምፀለ የቅለሉ	-ባዕሉ ይምለሰ /ፈጣሪ
ዕዳ ቅለለ	-በለፀ፣ ሐሸ፣ ገልግል ኮነ
ንቅለለ	ዝሐሽ
ይቅለ'ኒ	ይፈሽሐኒ
ንፅጋይ ካብ ምዝራብስ ንእስመላሽ ምዝራብ ይቅለኒ፤	
አይፈርሐን።	
ይቅለ'ኒ' ደላ	ይሕሸኒ'ሉ
ፀንፋ ቅለለ	ተዋረደ፣ ሐበረ
ቀለመ	
ቀለም አብዩዎ	-አንቢዙ፣ ደንቀሩ
ቀለም ፈለየ	-ፈደል ፈለጠ፣ ፈደል አፅነዕ
ቀርኒ ቅለም	-1. ግእምር
	-2. መትሓዝ ቀለም
ናይ ቀለም በብ	-ደላይ ትምህርቲ
አቅለመ	-1. ቆነነ /ቆኒን

አቦ ቅለም	-2. አብ ቀለም አለኸ
መምህር ገረዝጊሂር	-መምህር
ወዲ ቅለም	ቅለም ብዙሓት ተማርኦ።
ሐንሰ ሓደ ካብቶም ደቲ	-ተመሃራይ
ቀለባ	ቅለመይ'ዩ፤ ተመሃራዮ'ዩ።
ቀለ'ሰ በለ	-ሕራይ በለ፣ ተሰግመዐ፤ ምልስ በለ
ተቃለባ	-1. ፈተነ፣ ተሸራሸረ፣ ሓሻ በለ
	-2. ተጋደለ፣ ተኳሸሐ
ከላዱ ቅለባ	-አበዮ፣ ተሓሰመ
ቀለባ	
መቅለ-በለቢ	-ተበተበጣ፣ መሽለፍለፈ
ቀለብ እዝኒ	-ጥዑም ወረ
ቀለብ እኛ ቅልፃ	-ካብአቦ ዒንዱ በብወ ርሑ ዚሽፈል ገንዘብ/እሽላ
ቀለብ ዓመት ይኹንኪ	-ይጥቀምካ
ቀለብ ዓይኒ	-ዓገ ዘሉዎ
ቀለቤት	
አብ ቀለቤት አእተው	-ከርደነ
ቀለው	
ልቢ ቅለው	-ልቢረመ'ፀ፣ ልቢ አፅገርገረ
መሬት መቅሊሉ	-መሬት ሓዊ ዝይና፣ መሬት ካሕዳይ ኮይና
ኮይና	
መቃለዊ	-ቀልጥጢ፣ ለማኒ
በብ ቀለው	-ረበ'ፀ፣ በብ ሓመስ
ቅለው	-ብሉፅ፣ ህንጦው፣ ህዉዝ
ቅለውልው በለ	-1. ተዉነቅ፣ ተሸቅለ
	-2. ተዉዉዉ በለ፣ በሸቀተቀተ በለ
-እቲ ሕፃን ቅለውልው እናበለ ምጥባው ኮነ ምድቃለ	
አብዩዎ።	
ቀሉ መሬት	-ሕምሽ፣ መገሰ
ቀሉ ጥጥቆ	-ዘይ'ረብሕ ዘረባ
ብጥይት ቀለው	-በብ ቀተለ፣ ርፍርፍ አበለ
ነገር አቃለው	-ነገርአራረየ፣ ወረ ቅረመ
ንዝጊሂር ቀለዩዎ	-አማራፋ፣ አማዲዉ
አቅለው ለው	-አፅገርገረ
ከም ጣፍ ቀለው	ረፍረፈ፣ አርገፈ
ወርሒ ቀሉ መሲላ	ደሚቆ
ዓረር ይቅሉኻ!	ንጥይት ይበልካ!
ቀለጠ	
ቀሪ ቀለጠዎ	-ከንዲዱ፣ ከርዚዙ
ቃልጥ ሰደደ	-ዓግ ረሃዕ ነፈገ፣ ብዘይ ዓሰቢ ሰደደ
ቅልጥ አበለ	-1. አዋረደ
	-2. ገረፈ
	-3. ተበለፀ
	-4. ቀረፈ
በላዕ ቅልጢ	-በሉፅ
ንንዘቡ ቅለጠ	-ጠፈኡ ተረፈ፣ ከሰረ
ንንዘብ ቅልጥ ቅልጥ	-ብዘይሰሰዐ ሃበ፣ ለገ'ሰ
እቢሉ ሃበ	
ቀላይ	
ቀላይ ፀባ ይውሓጥካ	-1. ፀጋን በረሽትን ይሃብካ
	-2. ፍረኻ ይብዛሕ
ዓይኒ ቅላይ	-ፍፋይ ዓይኒ
ቀልቀለ	
ቀልቀል	-1. ሐንካሽ
	-2. ገምገም

ቀለቀል ወዕለ	-ሓገከሽ
ቅልቅል በለ	-ወዕለ፣ ተወጠመ
እብ ቀለቀል ትኪ	-ገደላይ ነገር ዕሽሽ በሉ
ዘሉ እይትተገኪ	
ቀለቢ	
ቀለበይ ፈትዩዎ	-ብሃገዮ
ቀለቡ-ዮሰላ ከደ	-ነዘለ
ቀለቡ እጥፊሉ ሰርሐ	-ካብ ልቢ ሰርሐ፣ -ብዘይልግግ፣ ሰርሐ
ቀለቡ ዮሉን	-ሃኒ'ኑ
ቀለቢ እጥፊላ	-ሃወሽ
ቀለቢ ገዝላ	-ለበ'መ
እብ ቀለቢ እተወ	-1. ተፈተወ፣ ተሃረረ -2. ተሰወጠ፣ ተረደለ፣ እብ ልቢ ሓደረ
ቀለዐ	
መቃል፡	-1. ማልደ -2. ገፀ በረከት፣ መርላይ ገፀ
መፅሓፍ ቀለዐ	-ጠንቆለ
ዮሽጥር ቀለዐ	-ዮሽጥር ዘርገሐ፣ ዮሽጥር እገነሐ፣ እማሽረ
ቀላዕ ገምባር	-በራሕ
ቃልዕ	-ሰጣሕ
ቅላ'ዕ ደመና	-ካብ ደመና ዝወዕለት ፀሓይ
ቅላ'ዕ ፀሓይ	-ሕግዎ ገረፍታ
ተቃለዐ	-1. ገበኑ ተጋህደ -2. ተላለዩ
ዘይ'ቐላዕ ከብቲ	-ሰቡሕ
ዝባኑ ቐለዐ	-ብነፍሱ ተላማመን
ዝፈፀዎ ገበን በለዘይብሉ	ዝባኑ ቀለዑ ይኸይድ'ሉ።
ጉድ ቀለዐ	አሕሰረ
ቀልጠፈ	
ቀልጠፍጠፍ በለ	-1. ቀለላ፣ ሽልክፍ ሽልክፍ በለ -2. ጠልቆዎቆዎ በለ፣ አለዓለ
ቀልጢፍካኒ	-ሸኩልካ
ቅልጡፍ እፍ	-ለፍላፈ፣ ሽልክፍ
ብቐልጡፍ	-ብህፀፀ
ተቐላጠፈ	-1. ተላለጠ -2. ተጓዩዩ
ቀልፀመ	
ቀልፀመ	-ሓከ'ለ
ቅልፀመይ ቅልፀዎካ	-ተዳሽዐ፣ ተነሓነሐ፣ ተወዳደረ
ተበሃሃለ	
ቅልፀመ-እርሓዩ	-ደከረ፣ ተመከሐ
ቅልፀዎ ደርህ	-ቀንፁብ
ብቐልፀመ ሓደረ	-ፋነነ፣ መን ከማይ በለ
ብቐልፀዎ ተላዕዎ ዝጓበዩ	-ሕንቁቕ
ቀሐ/ ቀዩሐ	
ቀይሐ ፀሊ'ዎ	-ብሓፈሻ፣ ኩሉ
ቀይሐ ተመን	-ርጉዎ፣ መርዛዎ
ቀይሐ ደዎ	-ብዘይፍላጥ ዝተፈፀመ ቅትለት
ቂሐ ፀለመ በለ	-አማ'ረዐ
ኢቃ'የሐ	-አሻረወ፣ አሐደሰ
አይቀይሐ አይፀሊዎ	-ወይናይ፣ ከደራይ
ቀሐረ	
ልቡ ቐሐረ	-ተቐየመ
ቀሐር'ዘይ'ፈልጠ	-ቐርዑይ
ቀመ'መ	
ነገር ቀመ'መ	-አዋደደ፣ ነገር አረዩ
ቀመ'ጠ	

ምቐማጥ ከልእ	-ሃወሽ
ቅመ-ጥ ገንዘብ/እ'ብሊ	-ሶቐር
ቅማጦ ብርሰን	-ትገኒኹዮ
ቅምጥ ኢሉ	-ዚመሳሰል
ቅምጥ'ሉ ነቡሉ ይመስል፣ ዮጋ'ጊ	
ብቐምጡ	-1. ነገር ከይተቐልዐ፣ ብሽፋኑ -2. ሓፍ ከይበለ፣ ከይተገሰለ -3. ከይፀፃረ
ተቐማጢ	-ነባራይ፣ ተሓደኒ፣ ሶቐር
እብ ዘቐመጡዎ ዚፀንሕ	-1. ባህሪሉ ዘይለዋወጥ፣ እመን -2. ህዱእ
እብ ዘቐምጡ ሰላኒ	-ከበንበን በለ፣ እከባበረ፣ እሕበይበዩ
አይቃመጡን	-ከሰግምዑ አይኸእሉን
ከምዘቐመጠ	-ዘጥረዩ ይመስል
ቀም	
ቀም አበለ	-1. በለም አበለ -2. መስተ ሰተዩ -3. ቀሉ ቐርጠመ
ቀምረረ	
ቀሰሉ ቀምረረ	-ኪሓዊ ቀረበ፣ ቀሰሉ ጠ መመ
ቀምሽ	
ሰረይ ናብ ቀምሽ	-ሰበይቲ በለኒ!
ትለወጥ!	
ቀምሻ ገልቢጣ	-ሓዚና
ቀምሽ አዝሊላ	-ሰብአይ አእቲዋ፣ ንቡር ፈቲና
ቀምሽ እነይ	-ዘይቅሱል ምክንያት
አሐንኩሳኒ	
በዓል ቀምሽ	-ሹም/ሸመኛ
ቀምቀመ	-
መስተ ቐምቀመ	-አብዘሑ ሰተዩ
ቀምቀም በለ	-ለፍለፈ
ከዳኑ ቀምቀመ	-ከፈፈ
ፀጉሪ ቀምቀመ	-መቀ'ለ
ቀም በይ	
መራት ቀምበይበይ በለ	-ማይ መልካ፣ ግብረኛ በለ
ከብዱ ቀምበይበይ በለ	-ፀገበ፣ ከብዱ ማይ መልካ
ቀረ'መ	
ትምህርቲ ቐረመ	-ንእሽቶይ ተግህረ
ወረ ቐረመ	-ወረ አረዩ
ጥዩል ቀሪዎ	-ቀሊ'ል ሰብ
ቀረረ	
ወረ አቃረረ	-ወረ አከበ፣ አራረዩ
ቀረበ	
መቐርብቲ	-ብዓይ፣ መሓዛ
መቐረባ' መቐርብ	-ቤተሰብ
መዓልቲ ቐረበ	-መዓልቲ አሽለ
መዓልታ ቐረበ	-እትወልደሉ ግዜ በፀሐ
ሰማይ ቀረባኡ	-1. ሽልሓ፣ ጨንጓፍ -2. ሃካይ፣ ሰነፍ
ቀረባ ንቐረባ	-ጉረባብቲ፣ ጥቓ ንጥቓ
ቀረባ ዘመድ	-መቐርብቲ ቤተ ሰብ
ቅሩብ ሰብ	-1. ዘይረብሕ -2. ውሑድ ሰብ
ቅሩ'ብ	-ድልዊ
ቅርብርብ በለ	-ሕገብገብ በለ
ቅርብ ከይትብሉ	-1. ከይትወቐዮ -2. ከይትፀገዮ
ብቐረባ አይፈልጠን	-ርክብ ዮብለይን

ተቸራ'ቢ	-ተልዋጢ
ተቸራረበ	-ተዳለወ
ገመገ ቀረቡ ገመገ	-ገንቡ ግዕረ
ርሐቅ	-ገራገራ ሰላተ
ገብሩብ ሰላተ	-1. ብዋጋ አሰማመዐ
አቀራረበ	-2. ግረቅ
	-3. አዐጋገዐ
እቅረበ	-1. ገዕ ሃበ
	-2. አራሽበ
እቲ ስልክኛ ገግርክይ እቅረቡ አዘራረቡኒ፡፡	3. አገዕባረቅ
ጥርግይ ናብቲ እገበኛ እቅረቡለይ፡፡	4. እሽለ ማይ ሃበ
	5. አገሊሐ
	6. አዐገዐ
እብ ቀረባ ገዜ	ብቅልጡ፤ እብ ሓፂር
	እዋን
እብ ቀረባ ፀኒሐ	-1. ቀረሎ ፀኒሐ
እብ ቀረባ ደ.፡፡ፀኒሐ'ምበር መንደሩ ሕዐበለይ	
እለዮዶ ምኹረዮ፡፡	-2. ሰንሊት ማሊት
	-ከይሓሰቡኩም ተዛረበ፤
እብ ቀረባ ፀኒሐኒ	ተጋጊዮ
ዘቅረበ እንተቅረበ	-ዝሃበ እንተሃበ፤ ዘምፀአ
	እንተምፀአ
ዘዮ'ቀራርብ	-እኪት፤ ዘዮ'ቀራርብ
ዘቅረበ ዝረሓቅ	-1. ፈታውን ዐላእን
	-2. ዘመድ ኮነ ጓና
ዕሐፍ እቅረበ	-1. አመልከተ
	2. አንበበ
ቀረኝ	
ቀራን	-ደረቆኛ፤ ደፋር
ቀርኑ ተወቅዐ	-ተዋረደ፤ ጉዳ ተቅልዐ
ቀርኒ አውፀአ	-ፋለለ
ቀርኒ ዋንጫ	-ኳልባ
ቀርገካ እይኸብድን	-ውላድካ አዮፀገምን
ቂረኝ	-ፀመደ፤ ከልተ ዕምዲ
	አውዓለ
ብቅርኑ ተቅበለ	-ተፀወገ፤ ተቅፈ'ረ
ተቅራኒ	-ተቃዋሚ፤ ተግራሪ
ቀረው	
ቀረውረው በለ	-1. ለፍለፈ፤ ሃተ'ፈ
	-2. ነቐዐ
ቀረዮ	
ይቅረ ይቅረ አበሃሃለ	-ግረቅ
ይቅረይታ	-አይትሓዘለይ
ቀረፈ	
ቂም ቀረፈ	-በደል' ሓደገ
ዋጋ ቅረፈ	-ዋጋ ነከዮ
ቀርቀረ	
ቀርቃር/ቅርቃር	-ቆብቋብ
ቀርቂሉ	-ወቲቶሉ፤ ሂቡም
ገሽዳኑ ዚኸውን ገንዘብ	ቀርቂሉ ተሰናቢቱም፡፡
ተቅርቀረ	-1. ተሸጉጠ፤ እብ መግብብ
	አተወ
ከም ጥዕይ ምስሉ ተቅርቂሉ ፀኒሐ በዲሉም ሽይዱ፡፡	-2. ተሸገረ
ነዕርሽቱ ኪዓርቅ እብ መንገዱም ተቅርቂሉ ተወጢሩ	
ተቅራቂሩ አተወ	ፈጉፈጉ
እብ ሰራሕ ቀርቀረ	-ቂዕረ፤ አቐፀረ

እግረ ቀረቅር	-ከባድ ጫጋዕ
ገንዘብ ቀርቀረ	-ግብርና ሕዝ
ቀርደደ	
ሓምሌ ቅርደደ	-ከተረፈ አድቂቅ ችረዕ
ተቸራደደ	-ተመናደበ
ዐገራ ቅርደደ	-ዐገራ ቅረዕ
ሓዋ ምስ ሞተ እቲ ዕቡቅ ዐገራ ቀርዲዳተ፡፡	
ቀርዐዐ	መገገ ረሰነ፤
መገገ ቀርዐዐ	-መጥቋር፤ መግዕ/ ቀልግ
ቅርዐዕ	-ዘይቐርጠም፤ ገብረ ቀሎ
ቅርዐዕ ቀሎ	-ቀረዐዐ/ ሕገገ
ከብዱ ቀርዲዐ	
ቀርፈፈ	-ከገፈፈ ነቐዐ
ከገፈፈ/ገንፈፈ	
ቀርፈፈ	
ቀሰሰ/ ቀሸሸ	-አታለለ፤ ሽፈጠ
ቀሸሸ	-እንታይ ሓጥያት ኔሩኒ
ቀሸሸ ቀቲለ ኢዮ	ድዩ!
	-አዛዚካ ድዩ!
ገሱ ቅሸሽ ድዩ	
ቀሰ'በ	-ብግዲ፤ ብዘይፍተት
ብቅሰበን	-ተገደ'ደ
ተቅሰ'በ	
ቀሰ'ተ	-ትናት አደይ ማርያም
ቀስተ ደመና	-ምልክት ምጅማር ሕርሲ
ቃስታ አንስቲ	
ቀሰቀሰ	-አለግግለ
ነገር ቀስቀስ	-ዱር ለበደ
ዱር ቀስቀስ	-አስረሐ፤ ገንዘብ አዛወረ
ገንዘብ አንቀላቅሰ	
ቀበለ	-ተሰቀ'የ
መከራ ተቅበለ	-ተወሃሂዱም
ምግብ ተቅባቢሉም	-ተመዘ'ዘ፤ መዘ'ነት ረሽበ
ሽመት ተቅበለ	-ሕድሪ አንበረ፤ ተላበወ
ብምድሪ ዝሃብኩካ	
ብሰማይ ክቅበለካ'የ	
በለ	
ተቅበለ	-1. ቅረበ
	-2. አመነ፤ ተረደአ
	-3. ተረከበ
ተቅባ'ል ሕድሪ	-እመንተሰካ'ም ሓላፍነት
	ት፤ ተተካኢ
ተቅባ'ል ጋሻ	-አንጋዳይ
ነገር አ'ቀባበለ	-ሓሽለኹ
ንፋስ ተቅበለ	-ተሸራሸረ
ንፋስ ተቅባቢሉም	-ተሰማሚዑም
ክዳን ተቅባቢሉም	-አምሒሩሉ፤ አፀቢቁሉ
ዓዲ ተቅባቢሉም	-ጥፂሙም
ዝሃቡም ዚቅበል	-ለሰ፤ ድኻ መሬት
መሬት	
ቀበረ	
ሓቂ ቅበረ	-1. ሽፈጠ፤ ሓሰወ
	-2. ፍትሒ አገደለ
መቻብሩ ዘይኮዓት	-አኼለ፤ ተንኮለይና
መቻብሩ ኩዓተ	-መጥፍኢሉ መሃዘ፤ እብ
	ጥፍአት ጠሓለ
መቻብር ወረደ	-ድበ አተወ
መዳሕንቱ ዝተቐበረሉ	-ዝተወለደሉ ቦታ
ምሽጥር ቀበረ	-ሰወረ
ቀባር ሓርሉ	-ቆዳጃይ፤ አይመልቀ
ብሽገር ተቐበረ	-ነይዮ

ናዕላ ብሃል ትግርኛ

ብዕዳ ተቐብረ	-ተሸገረ፣ ዕዳ ብዕዳ ገነ
ብደጫ ተቐብረ	-አብ ከቢድ ሽግር ጠሓሰ
ብገንዘብ ተቐብረ	-በልፀገ፣ ፀገወ
አብ ተብርካ የውዕለኒ	-ሞትካ የርእዮኒ/መርገም
አብ ተብረይ የውዕልካ	-1. ንድሐረይ የትርፍካ ዕድመ ይሃብካ -2. ደው አልካ እተችብረኒ ይገበርካ
ካብ መቃብር ዝወዕለ	-ጠገ'ለ፣ መንመን
መለሰ	
ገንዘብ ተበረ	-ገንዘብ ሓብእ፣ገንዘብ ዓቕረ
ጉድ ተበረ	-ምሽጉር ሰወረ፣ ገበን ከበተ
ቀበፀ	
ቀቢፀ ተሰፋ	-ተሰፋ ምቕራፅ
ቀባ'ፅ	-ምዑት
ነፍሱ ቀበፀ	-ጨከነ
እቃ'በፀ	-1. ወደአ፣ አለአመ -2. ቁርጂ፣ አፍለጠ
ከምጡብ እዲካ ቅበፆ	-ቁርፅካ ፍለጥ፣ አይትረሽበን ኢካ
ቀብቀበ	
ቀብቀ'ብ በለ	-ቆይቆይ በለ፣ ገብገብ በለ
ቀብቲቡ ሓረሰ	-ደጋጊሙ ሓረሰ፣ መሬት አለበለሰ
ተቐብቀበ	-1. ዘራእቲ ፀበቐ -2. ሃጠረ -3. ኮረዮ -4. ተጠርዘዘ -5. ሓበጠ፣ ተነፍሐ
እንቀብቀበ	-ረዓይ
ኩዕሶ ተብቀበ	-ኩዕሶ አንጠረ
ፈትሊ ቐብቀበ	-ፈትሊ ጠንጠነ
ቀብላ	
ቅቡላ	-1. ሕያዋይ -2. ሸዩም -3. ዝጥግደለ፣ ገምባረይና -4. ልሹይ፣ ጥሱም
ቀተለ	
ግይ ቀተሉም	-1. ግይ በዚሑም/ዘራእቲ -2. ዝናም ሃምቢጡም -3. ብሰንኪ ግይ ሞይቱ
ሰራሕ ቀተለ	-ሰራሕ ፀየቐ
ሰራሕ ቀተሉም	-ሰራሕ በርቲዑም፣ ደሺሙ
ቀተሉም ሽደ	-1. አታሊሉም ጠፍአ -2. ነፍሱ አሕሊፋም ተሰወረ
ቀተላካ ምልዓል	-ናይ ልብካ ሰራሕካ ምእባ'ድ
ቀታል ነፍሲ	-መጥፍኢ ህይወት
ብጥምጥት ቀተሉና	-አጥሚዩና፣ምግቢ ከልኪሉና
ትችተለኒ በለ	-አበየ፣ እችበፀ
እቃተለ	-አዋደአ
እዝጊሄር ይችተላካ'ኪ	-ሓሚሙ አይበዕሓን'ን
አይበለገን'ን	
ከብዱ ጃግል	-ከርይርይ በለ፣ ሀርይርይ
የችትል	በለ
ወሰፋቱ ቐተለ	-ተዓንገለ
ዓጂ ቐተለ	-አብ ሽግር አውደቐ
ዕድሉ ቐተለ	-ሸሸዩ ፀየቐ
ገዜ ቐተለ	-ገዝ አባሽነ፣ ተለገመ
ፀሓይ ቀተላቱ	-ተርዒኑ
ፈተና ቀተሉና	-ፈተና አሽቢዱልና፣ ወጂችና

ፍሽብታኢ/ ከምስታኢ	-ደርጊ' ሰናና ግሪሹኒ ቀቲሉኒ
ቀተረ	
ቀትሪ መዓልቲ	-1. ብደረቕ ፀሓይ -2. ብእዋኑ
ቀትሪ ምድሪ	-1. ፀሓይ ከይደገሰ -2. ፀሓይ ከይጠለቐት
ቀትርን ለይትን	-ከየኳተተ
ብቐትሩ	-ብእዋኑ
ንህቢ እችተረ	-ንህቢ ገርገረ፣ አምዓረ
ቀነተ	
መቐነታ አስጢግ	-ሓዘና ኪኢላ፣ ፀኒዓ
መቐነት እነይ	-ቀስተ ደመና
ግርያም	
ዝናር ተቐነተ	-ዝናር ዓጠቐ
ቀነዮ	
ምሉእ ቕንያት	-ብዘይ ምቁ'ራፅ
ምስ ቀነዮ ኢዩ	-ገዜ ወሲዱ ኢዩ፣ አየቋ ረፀን
ቀነይቲ ይገበረና	-የዕንሓና
ቀኒ ኢሉዎ	-መዓልቱ ዘይተበትከት ኮይና፣ ዕድመ ለቲ'ቡሉ
ቀኒ'ዩ ለ'ይ ደእ	-1. ካብ ዝሓምምስ አይወሓደን'ን -2. እቲ ዘለቀሓንስ ተዓጊሱለይ ደእ'ሎ -አዋኑ ኢዩ፣ ገዜኡ'ዩ
ቅንያቱ ኢዩ	-ድሕሪ ቁሩብ መዓልታት
ቅንይ ቅንይት ኢሉ	-ፀናሕ
ቅንይ በል	-1. ገዜ ዘልዓሎ፣ ዘመናይ
በዓል ቅነ	-2. ሰሙንኛ፣ ታረኛ
አቃ'ኒዩኒ'	-1. መዓልቲ አመሓሊፋኒ -2. ጨና ኮይኑኒ -ዕድመካ ይሕፀር
አይትቐኒ!	-ወዕል ሕድር ዝበለ
ዝቐነዮ	-አመስገን፣ ዕድመ ይሃበለይ
የቐንዮለይ	
ቀንዐ	
ልቡ ቀንዐ	1. ሂረ፣ ለወ'ሀ፣ ራህረህ 2. ከብ እኪት ረሓቐ
መንገዲ ቀንዐ	ሓሳብ ሰመረ
ርእሱ እችነዐ	1. ተመሓየሽ 2. ርእሱ አልዓለ 3. ነፍሱ ሽአለ
ለዋ፣ምጥለ፣ፀብሒ... ቀንዐ	መዓዘ፣ ፀበቐ
ቀትኑዑ	1. ለለ'ዋ'ሁ 2. ፀሐቐ፣ ጠጥዑሙ
ፀሐቐ እናተመነካ ፀዓት	ለምላሽ ድግ ኪፍፀመልካ'ዩ። -3. መም'ልምሉ፣ ትሽ ትሽ ዝበለ
ካብቲ ቀለግንጦስ ቀትኑዑ ቁሪ።	
ቀንዐ አይቀንዐ	-1. ኮነ አይኮነ -2. ንበጠ፣ ቀንዐ
ቅኑዕ ሰብ	-ኪር፣ ለዋህ
ቅኑዕ ሓሰበ	-ለወ'ህ
ቅንዕ በለ	-ኮፍ በለ
ሕግም ስለዝበርተዮ ቅንዕ ኪብል	አይከላለን
ቅንዕ ከይበለ	-ቅኒን ኪብል፣ምስተደፍለ
ቅንዕ ከይበለ ኪሰርሕ	ውዒሉ፣ብዘይፋፍታ።
ቅንዕና ዘይብሉ	-ተጉላባ' ዝመልእ
ንሽተግ ገዑ እችነዐ	-ንሽተግ አላንፈተ፣ ንሽተግ አምረሐ
አቃ'ነዐ	-1. አሳ'ለጠ

እኸሊ እቕነዕ	- 2. አተኸኸሊ
ዑና እንዳቡሉ እቕነዕ	- እኸሊ ሸጠ
ዓዲ እቕነዕ	- አጣየሽ፣ አሐደሰ
	- ንመንበሪ ከምዝምሸእ
	ንበረ፣ ዓዲ እመሓየሽ
ዝራብዕ እቕነዕ	- ገርሐ፣ አዕረዮ
ዝረሰሰ ዘይተቐንዕ	- 1. ሕንቅቅቲ፣ ከብርቲ
	- 2. ዝላላ
	- 3. ተሰዋኒት
ይቕናዕኻ	- የሰምረልካ
ቀንጠሰ	
ቅንጥስ በለ	- ተመንከለ
ቅንጥስጥስ በለ	- ተሰወንወን
ቀንጠረ	
ዓይኑ ቀንጠረ	- እንጉልሓጠ
ቀንጠቦ	
ሓምሊ ቀንጠቦ	- ሓምሊ ቐርጠጠ
ቀንጠቢሩ	- ቀሊል
ቀንጠባጥቦ	- 1. ለፍላፊ፣ ሃልካፍ
	- 2. ቀልባልባ፣ ፈኩላ፣ ሽኩል
ቀንጠባይ	- ሓሳ'ድ፣ ከፋ-እ ዓይኒ
ቅንጣብ ሰጋ	- ዘመድ፣ ዝምድና፣ ምቃል ሰጋ
ቅንጣብ የብሉን	- በቲኹ'ዩ፣ ብዕሒት
	የብሉን
ቅንጣብካ የብልዓኒ	- ሰጋኻ'ለ
ተቐንጠቦ	- 1. ተቐሰፈ
	- 2. ተበጠሰ
አቁ'ናጠቦ	- እዋለደ/ገንዘብ፣ እኸሊ
እብ ከንደይ ከቐንጠብ	- ጣጣ በዚሑኒ፣ አብ
	ከንደይ ከበዕሕ
ከቐንጠብ በለ	- 1. ማሰን
	- 2. ሓለቐ
ጉዕ ቀንጠቦ	- ጉዕ አረዮ
ቀንጠወ	
ቀንጠዉ ወዓለ	- ያሙ ወዓለ፣ ጠመዮ
ቋንጣ ሽነ	- 1. ዓበረ
	- 2. ነቐፀ
ተቐንጠዉ ዘይዓበዮ	- ስዲ፣ ዘይተቐፅዕ
ከብደይ ቀንጠዋትኒ	- ጠምዮ
ቀንጠጠ	
ሕግመይ ተቐንጠ	- 1. ሽግረይ ተወጊዱለይ
ጡለይ	- 2. ስቓይ ተወጊዱለይ
ሽመት ቀንጠጠ	- ሰዓረ
ቀንጠጠ	- 1. ሓረ'መ
	- 2. አዕረቐ፣ ቀልዕ
ቅንጥቶ ቢሉ ሽደ	- ግፍፍ በለ
ቆርበተይ ተቐንጠጡ	- ተሸቐራሪ
ብቐንጥጥ	- ብሕጠጥ
ተቐንጠጣ	- ተሐሪ'ማ
ከብሪ ቐንጠጠ	- አዋረደ
ከዳን ቐንጠጠ	- አዕረቐ፣ ገፈረ
ደርሆ ቐንጠጣ	- ደርሆ ቐሊጣ
ፀልግት ተቐንጠጠ	- 1. መከራ ተወደለ
	- 2. ብርሃን ኮነ
ቀንጪዕ	
ቅንጥዕ ምንጥዕ	- ቀንጥር ምንጥር
ቀንጪ	
ቀንጪ ቐንጪ	- ግዕረ ግዕረ
ቀንጪዘው	
ቀንጪዘው በለ	- ተፀበዮ

ቀወመ	
ቀዋሚ	- ነባሪ፣ ትኩል
ቀዋሚ ሰራሕተኛ	- ሰራዕ ሰራሕተኛ
ቀዋሚ ንብረት	- ዘይንቀሳቀስ ንብረት
ቀዋሚ ነገር	- ጥቡቕ ሰራሕተኛ ነባሪ
ቀም ነገረኛ	- ገባር ፅቡቕ
ቀም ንቐም	- ምሉእ ንምሉእ
ነቲ ዕንፀይቲ ቀም ንቐም	ጨዲዱዎ::
ቀም ከብቲ	- ላሕሚ፣ ብዕራይ
ቀም ዜማ	- ደረቕ ዜማ
ቀም ዕሕፈት	- ጉልህን ተነባብን ዝኾነ
	ዕሕፈት
ቅዋም	- ሕገ መንግስቲ፣ መገላገ
	እምነት
ተቓወመ	- ተገረረ
የቐመልና	- ዕድመ ይሃበልና
ቀው	
ቀውቀው በለ	- 1. ለፍለፈ፣ ገርጨውጨው
	በለ
	- 2. መረረ/ በርበረ
ቀየደ	
መላውሩ ተቐየደ	- ለመሰ፣ መላውሩ ተፀመደ
ቀይደ-በተሽ	- ፋሉል
ቀይ	
ቀይ ዘይብል	- 1. ነቕ ዘይብል /ሰራሕ/
	- 2. ተረር፣ ዕኩዕ /ንሰብ/
	ጨርቂ
ቀይቀይ በለ	- 1. ተንቀጥቀጠ
	- 2. ነፈገ
ቀይንን	
ቀይናን	- አባይ
ቂናን ልቢ	- ተንኮልኛ፣ እኩይ
ቀይመ	
ምቐም አይትኹን	- አይትዳ'ህለል፣ መለበሚ
	አይትኹን
ምቐምካ ይገበረኒ	- ድሕረይ የትርፍካ
ቐደመ-ስ እንተሽነ	- ካብ መጀመርታውን
	ብሰሩሽ
ቀደመ-ሽ	- ድሩሐ-ሽ
ቀደመ-እውን	- ካብ ሰናይ ጊሓቱ
ቀደም ቀደም	- ነዊሕ ጌሩ፣ ቅድሚ ነዊሕ
	ገዘ
ቀዳማይ ነገር	- ቀንዲ ነገር፣ ልዕሊ ሽሉ
ቅድመ-ን ድሑሩን	- ሽላሽሉ-ን ብጠቐላላ
ቅዱም አይሸፋለ	- ፈላማይ አይሕመቐ
ቅድመ ንግር	- ዳህሳሲ፣ መርማሪ
ቅድሚ ዝሓገረ	- ልዕሊ ሽሉ፣ ቅድሚ ሽሉ
ቅድም ቀዳድም	- መጀመርታ
ቅድም ቅድም	- ፈለማ
ቅድም ቅድም በለ	- 1. ሃፀፀ/ ነገር
	- 2. ምርሕ ምርሕ በለ
ቅድም ኢሉ	- አጋ'ሕጂ
ቅድም ኪብል	- ዓንተቦ፣ ቅድሚ ሉሚ፣
	ቅድሚ'ዚ
ብቐዳማይ	- ብአምሆ
ተቐደመ	- ደሓረ
ነቐደም	- ፈለማ
ነቐደም በል	- ብጫሕ፣ ንዓና ምስል
ነቐደም ተቐደው	- ብሩሽ ይኹን
ናይ ቀደም	- ነባር፣ ጥንታዊ፣ ገዘ
	ዝሓለፍ

ንቅድመካ	- ገለገሪ መንገድካ
ንቅድሚት	- ልሕራይ፣ ገመገላ ግዜ
ንቅድሚኡ ሊዩ	- 1. ዚህረቦ ለይፈልጥን
	- 2. ገለገሪ መገዳዮ
ንብፃት ቀዳሙዎ	- ሐሳቡ ከይገለፀ በኸየ
እብ ቅድሚኡ	- እብ ግምባሩ፣ ለናረላየ
እብ ቅድሚኡ	- እብ መፃቀ ለየውድቅካ
ለየፅንሕካ	
እብ ቅድሚኡ ዘሉ	- 1. ለንዊሉ ዘይሓስብ፣
ጥራይ ዚርእ	ዘየመግዝን
	- 2. ፀገም ምርኣይ ዘሉዎ
እብ ቅድሚኡ ዚፀንሕ	- 1. መርዕድዮ
የሉን	
	- 2. ዓንቃፋይ የብሉን
እብ ቅድሚኡ	- ከምግብሩ ይፍደዮ
ይፅንሓዮ	
ዘዘቐደመ	- 1. ዝሓለፈ
ዘዘቐደመ ከይመለስካ	ለየልቅሓካን፡፡
	- 2. ዝሓለፈ
ዝቐደመ ወደይ	- ለቀዳደመ
ዳሕረዋይ ገረደይ በለ	
ቀደረ	
መሬት ቃደረ	- 1. መሬት ሓደ'ረ
	- 2. መሬት ደረቐ፣ መሬት ካነነ
መጎን ቃደረ	- መጎን ቀርፀፀ
ቀደሰ	
ትዳሰ ሰብ	- 1. ሄር፣ ትኑሶ ሰብ
	- 2. ገድቕ ሰብ
ትዳሰ ትዳሰ በለ	- ተለግለመ፣ ወደሰ
ትዳሰ ሊሉ	- ካብ መጀመርታ
ትዳሰ ሓጉለ	- ትዳሰ በሽረ፣ ትዳሰ ተደፈነ
ቀደመ	
ቀዳዊና ይኹን	- ይርሓሰና
ቀደደ	
ሓድሽ ቅዳ	- ዘይዝውቱር ሰፈት ከዳን፣
	ሓድሽ ፋሽን
መሬት ቀደደ	- ወጋሕጋሕ በለ
መንገዲ ቀደደ	- ሃንደሰ
ቀደሐ ፀሊም ቀደደ	- ወጋሕጋሕ በለ
ቀደድ ቀደድ በለ	- ለጉረረ፣ ቀየ'ፀ
ቀዳድ	- 1. ምሽጥር ዘይፀውር
	- 2. ተናን፣ በጃል
ቀዳድ መፃኩር	- ጠራጢ
ትዳ ከዳን	- ዓይነት ለሰፋፍያ
ቆቢዑ ቐደደ	- ምንኩስናኡ ለፍረሰ
ብሓሰት ተቐደደ	- ለብዚሉ ሓሰወ
ላፍ ቅዳ	- 1. ወረኛ
	- 2. ገፈሕ ላፍ
ከብደይ ቀደድ ሊሉኒ	- ቃሕ ሊሉኒ፣ ሓጠቕ
	ሊሉኒ
ከዳኑ ቐደደ	- 1. ሓዘነ
	- 2. ዓበደ
ከዳን ለቐደደ	- ለዐቀን፣ ከዳን ተለከዐ
ወረቐቱ ቐደደ	- ውዕሉ ለፍረሰ
ገህ ቀደደ	- ወገሐ
ቀድሐ	
መቀግድሐ	- 1. መጣ'ምዲ
	- 2. መገግጠሊ
ቀምዳሕዳሕ በለ	- ለጣ'ቐሰ
ተቐዳደሐ	- ተቐብበዮ

ካብ ሓደ ርባ	- ተመላሳሊ ባህርይ ዘለዎም
ዝተቐድሐ	- ተነየ'ተ፣ ሓሰወ
ዘረባ ተቐድሐ	- 1. ሸረ'እ
ደም ተቐድሐ	- 2. ደም ለገ'ሰ
ቀጠነ	
መፃንጣኡ ተቐጠነ	- ጃጀወ
ግይ ቀጠነ	- ብዘይረብሕ ነገር ምቕጣፅ
ቀጢን መፃንጣ	- መለይ
ቀጢን ባህረ	- ተሾላ'ፈ
ቀጢን ትእዛዝ	- ተሪር ትእዛዝ፣ ከቢድ ትእዛዝ
ቀጢን ለውያት	- ብርቁፅ ለውያት
ቀጢን ጎይታ	- በዓል ፀጋ፣ ሃብታም
ቀጢን ጭዋ	- ወድ ዓበይቲ፣ ወድ ሰላጢን
ትጥኑን ፋእመን	- ኩላሽሉ
ትጥንን ፋእምን	- ውሁድ፣ ስምምፅ
ናብራ ቐጠነ	- ፀገ'መ
እቃጠነ	- ቀጠበ
ዓባር ቀጠና	- ጥምየት
ጠባዩ ቐጠነ	- ባህሪሉ ሓመቐ
ፍርዲ ቐጠነ	- ፍትሒ ጠፍሐ
ቀጠፈ	
ሕፃናት ቀጠፈ	- ዘልዓረ
ሕግም ንፍዮ ብዙሓት	ሕፃናት ቀጠፈ፡፡
ሰዋ ቐጠፈ	አፅረረ
ቀጥቀጠ	
መሬት ቀጥ በለ	- መሬት ተረጋገሐ፣ ስርዓት ሰፊነ
መሬት ለንቀጥቀጠ	- 1. ለርዓደ
	- 2. መሬት ተነቓቓቒ፣ መሬት ለምበጥበጠ
መንቀጥቀጢ	- ቦጅባጅ
ግይ ቀጥቲጡዎ	- ጀብጂቡ
ቀጥቃጢ	- ነሃባይ፣ ጥበበኛ
ቀጥ በለ	- ስርዓት ሓዘ፣ ፀንዐ፣ ትዝ በለ
ቀጥ ለቢሉ ሓዘ	1. ለሽለ
	- 2. ተገታገተ
ትጥትጥ	- ተስታይ፣ ምኩት
ብዱላ ቀጥቀጠ	- ዘበጠ
ትምህርቲ ቀጥቀጠ	- ለፅነዐ
ዋጋ ተቐጣቐጠ	- ውረድ ደይብ በለ፣ ዋጋ ተሽራሽረ
ቀጨለ	
ድምፁ-ቻጭል	- ጥዑም ቃና
ቀጨው	
ቀጨው በለ	- 1. ፈዘዘ
	- 2. ነቐፀ
ቀጨው ተበሃለ	- ተፋጠጠ
ቀጨውጨው በለ	- 1. መጭቆረ
	- 2. ወርፀፀ
	- 3. መረረ
ቀጨው ለበለ	- ወጠረ
ቃጭዋን	- ላዛ ዘይብሉ
ቀደለ	
መቐፀልታ	- ተወሳኺ፣ መመላለታ
መንገዲ ቀፀለ	- ወሰኸ
መዓልቲ ቀፀለ	- መዓልቲ ለናወሐ
ቀፀለ መፀል	- ኹሽ
ቀፂሉ ድግ	- ብድሕሪሉ፣ ብተወሳኺ

ተቃላ	- ተሳላጅ
ትምህርቲ ተፅል	- ፍልጠት ወሰን
ነገር ተፅል	- 1. ሐሰወ
	- 2. ነገር ገፍሐ
ንቅፃለ ገዜ	- ንቅጽግ ትገገ ንግግ
ካብሉ ተፃሉ	- መሊሉ'ውን
ሶድመ ተፅል	- ሶድመ ለተ'በገ ሶድመ ወሰን
ዘረባ ተፅል	- 1. ሐሰወ
	- 2. ዘረባ አናወሐ
ቀፅ	
ከብዱ ተቃፂዐዎ	- ከብዱ ተቃራኒ
ዓይኑ ንብዓት ተፅዕ	- ዓይኑ ቅፅርፅር በለ
ቀፅ	
መተ'ሚ ተፅዕ	- ንንዘብ አኸረለገ ከላራ ተበልዐ
ቀፂዐ ይሃብካ	- እሩም የውልድካ
ላእኑ ቅፅዕ	- ንምክያድ ተዳለውገ ላእኑ ወደዩ
ብሓዘን ተቀፂዐ	- ብሓዘን ተጠቂዐገ ሓዘን ተመላሊሱዎ
ብሕገም ተቅፅዐ	- በንሰነገ ግህመን
ብሽግር ተቅፅዐ	- ተሳቅዩ
ብጥምጥት ተቅፂዐ	- ግፅባ በርቲዐዎ
ነፃይ ርእሻ ተቅፃዕ	- ካባይ ተመሃር
ነፍሱ ተፅዕ	- 1. ጌጋሉ አረመገ ተነስሐ
ብደም ፀሉት ነፍሱ ተፅዕ	- 2. ነፍሱ ጨቆነ
ነፍሱ ቅፂዐ ከንቅር ንንዘብ ሓዊ በሊዐዎ፤ፅሉቅ ከይተሸደነ ከይበልዐ	
ከብዱ ተፂዐ	- ሃረምረም ከይበለ
ወረቅት ብራና	- አፈ'ፈ
ወዘተ... ተፅዕ	
ቀፍቀፈ	
ቀሪ ቀፍቲቶዎ	- ብቅሪ ከንዲዱ
ብበትሪ/ባበጥ ቀፍቀፈ	- ደጋጊሙ ሃረመ
ቀምባዕ	
ቀምባዕ መለለ	- ፀረዩገ ዓዕደወ
ቀምብቅምባ	
ቀምብቅምባ ተነፍሐ	- 1. ኮረዩገ ጥርትም በለ
	- 2. ሓበጠገ ተቅብቀበ
	- 3. ተበርጠጠገ አኳ'ደነ
ቀርቀሰ	
ተቅራቅሰ	- 1. ተጨግጨመገ ተቅራመተ
	- 2. ፀፃረገ ተጋደለ
ናብራ ዓለም ብቅርቀሰ'ዩ።	
ቲም	
ቲም ሓዘ	- ተአተ'ለገ ገሂ አሕደረ
ቲም ተረፈ	- ሕነ መለሰ
ቲም ቲም በለ	- ፀወዐ/ደርህ
ቲም ቲም አበለ	- ጋእጋእ አበለ
ብርሓ ምዩስ አብ አቶ ወቲቶ ቲም ቲም አበለ።	
ቲም በለኒ'	- ተፃዘነኒ' ነፃቅኒ
ቲም በለ	- አዳገመ
ቲዕ	
ቲዕ በለ	- 1. ፀረር በለ
	- 2. ኪረገ ለገ'ሰ
ቲዕ አበለ	- 1. ከለ'ሐገበጥሐገ ቀንጀሐ
	- 2. አኸሰተነ
ቃል	
ቃለይ ኢዩ	- ኢለ እዩገ ርግ'ዕ'ዩ

ቃሉ ሃበ	- መስከረ
ቃሉ ለወጠ	- ጠለመ
ቃላት ፀሓዱኒ	- መገለጊ ሓፂሩኒ/ጽገጽ ሓፂሩኒ
ቃሉ ጉደለ	- 1. ትእዛዝ ከይለለጠ ተረፈ
	- 2. ዝሃበ ተስፋ ከይተፈፀመ ተረፈ
ቃል ሓበ'ል	- ወስላትገ ሓሳዊ
ቃል ሓፀይ	- ልኡክ ንጉስገ ትእዛዝ ንጉስ
ቃል ቃል በለ	- ሃልሃል በለ
ቃል ብቃል	- 1. ብዝርዝር
	- 2. ብቅጥታገ ለውጢ ከይብሉ
ቃል ንስግይ ቃል ንምድሪ በለ	- 1. ከይ'ልወጥ ተስፋ ሃበ
	- 2. ብፅኑዕ መሓለ
ቃል ንቃል	- እፍ ንእፍ
ቃል አተወ	- 1. አተስፈወገ ተስፋ ሃበገ ተመባፀዐ
	- 2. ውዕል ዝበረ
ቃል አዕበረ	- 1. ትእዛዝ ነፀገ
	- 2. ወስለተገ ሓሳብ ለወጠገ ጠለመ
ቃል ኪዳን ተአታተወ	- ተወፃፃለገ ተመሓሓለገ ተፈፃፀመ
ቃል ኪዳን አበረ	- ተሓፀዩ
ቃል ዓለም	- ጉብጉብገ መሓሕል
በዓል ቃል ኪዳን	- 1. እመ-ንገ ሓቀኛ
	- 2. አሚን
ብቃል ነገረ	- ዘንተወ
ብቃል ወዕለ	- ደገመገ ለፈፈ
ትርፌ ቃል	- ብደ'ዐገ ዘዩዲ ዘረባ
ከምቃሉ	- ከምቲ ዕሑፍ ዝብሉገ ከምቲ ዘረባሉ
ካብ ቃሉ ረኪበዩ	- ብዕሉ ፀውዶኒገ እፃሪዩ
ጥሪ ቃል	- ከይተተርጉመ እተሓድገ ሓሳብ
ጥዕም ቃል	- 1. ልዙብ
	- 2. ጥዕም ድምፂ
ዕሕፈት ቃል	- ለሚዕኻ ምዕሓፍ
ቃሕ	
ቃሕለለ	- ፈሓቅወ
ቃሕቃሕ በለ	- 1. ጠብሓሕ በለ
	- 2. ደስ በለገ ውን ውን በለ
ቃሕተወ	- ፈዘዘ
ቃሕታ	- 1. ምስሊገ ሓጠቅታ
	- 2. ድልዩት
ቃሕ ከይተበል ተደ'ሕ	- 1. ትጭ መምዕሊትገ ደረቅኛ
	- 2. ምጭውቲ ከይኮነት
ቃርግ	
ቃርግ	- 1. ናገራም ሰብ
	- 2. ጋዕደም
ቃቕስቲ	
ቃቕስቲ	- 1. ተንካለይኛ
	- 2. በሊሕ ቲልፃ
ቃዝ	
ቃዝ ለወጠ	- 1. ግዕዝ ቀዩረ
	- 2. ድምፃ ለወጠ
ከራር ቃዝ	- አዜመ

ናዕላ ብሂል ትገርኖ

ቃጽ	
ቃጽ ብዕራይ	- መጥፋ ዘይብሉ ብዕራይ
ቃጽ	
ቃጽ መርፃት	- ባምብላ
ቃጽ ደብላ ገለሊ	- ሓድሽ
ቃጽ	
ጎረርሖ ቃጽ ቃጽ	- ግይ ፀጊኡ ጎረርሖ ነጂ
ለሉዎ	
ቃጽ	
ሓሳብ ቃጽ	- ለመ'ተ ሓሳ'ን
ክርታ ቃጽ	- በወ'ህ
ቅርጽ	
ዓይኒ ቅርጽ	- ሙሽ ዓይኒ
ቅጽ	
በዓል ቅጽ	- ገሩ'ጥ ውቀ'ብ
ቅጽ	
ቅጽ	- ገራቸገጊጊጊጊ ሊገጠጋር
ቅጽ	
ቅጽ	- ሓላል
ቅጽ	
ቅጽ	- ተገገ'ወ
ናይጥገታይ ቅጽ	- በለጥገታይ!
ገጽጽ ደሊ	- ገናብራይ ሓለፍ ክርባሕ ደለፍ
ቅርጽ	
ዓይኒ ቅርጽ በለ	- ሓገዘዘ
ቅጽ	
መሪፍ ቅጽ	- ረወሲ ሃገታ
ቅጽ	- 1. ለመለፍ
	- 2. ለገጽ ገኒ
	- 3. ቅጽ'ታ'ይ
ቅጽ ዘይብሉ	- ደህል፣ ጥፋላ ወጅሂ
ቅጽ ረታይ	- ብሂገዮ
ቅጽ ረሓቅ	- ሽል በለ፣ ቅጽሉ ተደሃለ
ቅጽ ተሃሳሉዎ	- 1. ተናዲዱ
	- 2. ዛፍ ወሪዱ
ቅጽ ወሪዱ	- ለጉሪዱ
እገዳ ቅጽ	- ዛሬዎ
ከፋለ ቅጽ	- ሽዱድ
ቅጽ	
ተቆለለ	- 1. ተነፍሐ፣ ኩሪፍ
	- 2. ተበርጠጠ
	- 3. ተሸመረ
ዕዳ ተቆለለዎ	- ለብዚሑ ተዓደዮ ፣ ዕዳ ብዕዳ ሽይኑ
ቅጽ	
ሀዘጊ ተቆለለዎ	- ተሸግጧዎ
ሰጥኒ ተሸግጧ	- ከበር ለሸግጧ ትበተሽ፣ የሰጥኒ
ቅጽ በለ!	- ተሰላ!
ቅጽ	- መግጠሉ፣ ቅጽሊቱ
	ወሲዱ
ቅጽ	- መገዛጊ
ቅጽ ዓለ	- ለበጋሪ
በተይት ቅጽ	- ተተለ
ተቆለለ ከነ	- ሽግ ሽግ ሽነ፣ ተሰጥጧ ከነ
ትጥርቲ ቅጽ	- ቅጽሊቱ ተረደላ
ነገር ቅጽ	- ቅጽሊቱ ተገንዘበ
ቅጽ	

ጥበ ቅጽ ቅጽ	ልሉዎ ሰብ
ጥበ ግብደ ግብደ	
ሰራሕ ቅጽ	- ዘይረብሕ
ቅጽ	- ገለሰነት፣ ሕገነት፣ ልቢ ዘይጥራይ
ቅጽ	- ግንደል
ቅጽ ቅጽ	- ዕያል
ቅጽ ለባ ኪርብ	- ተረፍ ጥውታት፣ ወዲ መብዕዓ
ቅጽ የብላ ጥገጽ	- ግንታ ሊያ
ቅጽ ሽይኑ ዘይገዛ	- ከይፀጥ ሽግብ፣ ሰብ የለገ የለገ
ቅጽ ሽይኒ ለይገበርገ	- ነፍሰኝ ሽላል፣ ወርዚ
ቅጽ ሽይኒ	- ሰብ ብዝሓለፍላኝ ጥንባባ
እንተሸገበር	
ቅጽ	- ብዕሽሉ
ቅጽ ሰበይቲ	- ብገለሽቲይ ጥንባባ
ቅጽ ለሉ	- 1. ገና ለይላረገገ፣ ሰጥኒ ለይዘሓለገ
	- 2. ልቢ ለይገበረገ
ናብ ቅጽ	- 1. ሓሰረ፣ ተጥረደ
ተመለሰ	- 2. ሙሽ
አቆለዕት	- ለዚገገገት
አይቅጽ አይግብደ	- ሕሉር፣ ከብረት ዘይፈትው
ቅጽ	
ቅጽ በለ	- 1. ተፀበፍ
	- 2. ሓረቅ
	- 3. ጥልጥል በለ
	- 4. ግሕ በለ፣ ብልጥ በለ
ቅጽ	
መሓሉ ተቆለረ	- 1. ሰሽረ
	- 2. ተለሽተ፣ ለፋ ተላሰረ
ቅጽ ሰብ	- ጥና፣ ለድሃዬ ሰብ
ቅጽ ቦታ	- ተንዲ፣ ከቢድ ሓላፍነት ዘሉዎ ቦታ
ከብደይ ቅጽ ሊሉ	- ጥንቢ ለብደይ፣ ሽውሃተይ ተዓጊጧ
ከብዱ ቅጽ	- 1. ጥሽጥር ሓብላ
	- 2. ጥጥት ተዓወረ
ዓይኒ ቅጽ በለ	- ዓይኒ ግንቅለ፣ ዓይኒ ቅጽ
ጎረርሖ ቅጽ በለ	- 1. ኪርና ፀጥላ
	- 2. ጎረርሖ ተዘገሐ
ቅጽ	
መገዳገዳገዳገዳ ረሽበ	- ሕግቅን ፀብቅን መመዎ
ቅጽ ሊሉ ሰብ	- ሓና፣ ሽ፣ ደናገ
ዘይርእይ	
ቅጽ ሰላን	- ተዘገገገ፣ ተረሰዐ
ዳሕ ሰለጥ	- ትዕቢት፣ ሃረርታ
ዳሕ ሰለ	- ዓይኒ ሽፈተ
ዳሕ እንተበላኝ ሰግይ	- ፀባብ፣ ከቢድ ጥንቲ
ገልፅ እንተበላኝ ጥድሪ	
ቅጽ	
ብዕራይ ቅጽ	- ጥሽጥር ዘይግቅር
ገጽ ቅጽ ከደ	- 1. ሓሞቸ፣ ሰነፈ
	- 2. ተዘገገ፣
ቅጽ	
ቅጽ ለበለ	- 1. ተበደሉ ከጥዘይተበደለ ለፀቀጠ
	- 2. ጥጥ ለበለ፣ ገሰመ
ገንዘብ ለቅጽ	- ገንዘብ ለብዚሑ ሃበ

ቆመለ	
ቀግል መሸተኛ	- ነፃ'ው
ቀግል እንግዳሳ	- ጥኒኑ፣ ናገራዎ
ቆመለ	- 1. ንገለሽቶይ ስራሕ ብዙሕ ገዝ ተተለ
	- 2. ቀግል ተተለ
ቆመለመል በለ	- ተሸገረ
ቆመጠ	
ቆመጥመጥ በለ	- ኪርና ተሸገረ፣ ነደዩ
ቆግጥ ድኻ	- ቆሩሕ
ብዝፈለጠ ቆመጠ	- ብሰሪ እከዩ ቆፅሶ፣ ፍዳ እርእዩ
ቆምጠዐ	
ተቆማጠዐ	- ተመራሰሐ፣ ተጨግለቐ
እቲ ሓላፊ ብብላዕ ከይተቆማጠዐ አይተረፈን።	
ነገር አቆምጠዐ	- አዋ'ኸመ
ቆረረ	
መፃቱ አቆረረ	- ተሰሃለ
ቆሪ ቆሪ ኢሉዎ	- 1. ርዒዱ
	- 2. ተንፈጥፊጡ
ባዕሉ የቆርሮ	- ባዕሉ ይምሓር
ገዛኡ ቆረረ	- ሰላነ፣ ደሽዩ
ቆረሰ	
በትሪ ቆረሰ	- ብንጎሆኡ ተወቐዐ
አይቆረሰ አይአመተ	- አይቀለበ አይከደን
አይቆረሰካ አይአመትካ መን ቀፃሊ ገበረካ።	
ኪቆረሰ አይሸላእኻ	- ፀጋ፣ በረኸት ይሃብካ
ኪቆረሰ ኪለሓሰ ሰላን	- መነጢ
ቆረበ	
ቆሩባይ	- ከንደዩናይ
ቆሩብ ሰብ	- ዘይ'ረብሕ
ብኡኡ ዲኻ ቆሪብካ?	- ብዘይከኡ አይኸነልካን ድዩ?
ንቆሩብ	- ንዋራ፣ ንጥልቀት
ቆረን	
መቋርንቲ	- 1. ብፃይ
	- 2. መፃምዲ፣ መላፍንቲ
	- 3. መጋጥምቲ
ብሰራሕ ተቆርን	- ናህዋ ሰላን
ቆረኛ	
ሕግም ቆረኛ	- ሕዱር ሕግም
ቆረፀ	
መሃያ ቋረፀ	- 1. ቀፅላ
	- 2. ወሰነ፣ ካብ መሃያ ኪሸፈል መደበ
መፃልቲ ቆረፀ	- ወሰን
መፃር ቆረፀ	- በርበረ
መፃንጣኡ ተቆረፀ	- ጎሃዩ፣ ሓዘነ
ቆራ'ፅ ስጋ	- 1. ዘመድ
	- 2. ጉግ'ድ ስጋ
ቆርፀት ከብዲ	- ዘሕዝን ነገር
ቆርፂ ሓሳብ	- ምዱ'ብ፣ ውዳእ ነገር
ቆርፂ መፃልቲ	- ወላናይ ገዜ፣ ናይ መወዳእታ
ቆርፂ ነገረ	- አቃ'በሐ፣ አቃ'በፀ
ቆርፂ ገነ	- ተረጋገፀ
ቆርፂ ዋጋ	- ናይ መጨረሻ ዋጋ
ቆርፂ ዘረባ	- ዘይልወጥ፣ ሳዕልን ታሕትን ዘይብሉ
ቆርፂ ፍቓድ	- ናይ መጨረሻታ ውሳኔ
ቆርፅራፅ	- ትንጥብጥብ
ቆርፅ በል!	- ተመንከል!

ቆርፅ ኢሉ	- ዘጋገይ፣ ልክዕ፣ ትጥፍ ኢሉ
እቲ ቆልፃ ቆርፅ ኢሉ ነቦኡ ይመስል።	
ቆራፅ	- ጎደሉ
ቆራፅ ተላዕለ	- ጨካኝ፣ ወሰን
ቆራፅ ሽደ	- 1. ጨካኝ ተላዕለ
	- 2. በቲኹ ሓለፈ
ቆራፅ ነገር	- ወዳእ ነገር
ቀረጨ ድኻ	- መናጢ በተ'ኸ
ሰራሕ ተቋረፀ	- 1. ኪሰርሕ ተወፃላ
	- 2. ሰራሕ ተመናገወ
ብዘይምቀ'ራፅ	- አከታቲሉ
ተሰፋ ቆረፀ	- ቀበፀ ቃሕተመ
ተቆራረፀ	- 1. ተጨኻኽን
	- 2. ተበታተኸ፣ ተበግጠሰ
አደይ ትቆረፅ!	- 1. አይገበርኩን፣ አይገብርን
	- 2. ፈገግ መሃሪን፣ አይሃብኩን፣ አይሃብኩን!
አደይ ያ! እንተትቆረፅ	- ንምንታይ ፈፀምኩዎ!
አዱ ቆራፅ ሂቡዎ	- ከእለቱ ኩሉ ምሂሩዎ፣ አልሚዱዎ
አዱ ቆራፅ ዚህብ	- ለጋ'ስ
አዱ ብአዱ ቆራፅ	- ባዕሉ ንባዕሉ ጎደለ
አቆረፀ	- 1. አቃበፀ
	- 2. አጉነአ
አቋረፀ	- 1. አብ መንጎ አተወ/ወፅኦ
	- 2. ዓገተ
	- 3. ወሓደ፣ ነላሰ
	- 4. አካለመ
	- 5. አቆመ፣ ደው አበለ/ ስራሕ
	- 6. አኻረተ
እንታይ ቆራፅኒ	- እንታይ ረገሱኒ ኢለ
እንታይ ቋራፅኒ ኢለ	- እንታይ አእቲጨኒ
እንታይ ቋራፅኒ ኢለ'የ አብ መንጎ አሕዋት ዝላቱ።	
ከብደይ ቋራፅለይ	- ጨካኝ
ከብዱ ተቆራፀ	- 1. ጉህዩ
	- 2. ተረምጢጡ
ዓለባ ቆረፀ	- 1. አሊሙ ወደለ
	- 2. ጨርቲ ጨረመ
ዓርኪ ቆርፂ	- አብ ሕርቡት ገዝ ዘይፍለ ፈታዊ
ቆርሐ	
ቆሩሕ	- ተካ'ል፣ ትርሰሰ
ቆሩሕ ቆርሕ አበለ	- 1. አመቓረሕ
	- 2. አብ ግምባር ምልክት ገበረ
ቆርመመ	
ኪቆርመመኒ የብሉን	- ኪጎድለኒ የለን
ቆርመደ	
ቆርመድመድ በለ	- 1. ተጨባበጠ
	- 2. ቆርፈድፈድ በለ፣ ደሽዩ
ቆርግድ	- 1. ቆይቋይ፣ በቃቕ
	- 2. ነዳይ
ቆርቆረ	-
መሬት ቆርቆረ	- መሬት ቆስቆሰ፣ ተከዘ
ተቆርቆረ	- ተገደሰ፣ ተፃጠ'ጠ
ትምህርቲ አንቆርቆረ	- ፈትፈቱ አረደለ
አስቆርቆረ	- ተከዘ፣ አስተንተነ
አፍንጫ መንቆርቆር	- ገፈሕ አፍንጫ
ዓይኑ ቆርቆረ	- ዓይኑ ጨምጨመ፣ ዓይኑ

ጎድጎደ

ቆርበት

- ቆርበት መሬት - ሓመዱ ዝተባሕገ
- ቆርበት ከደነ - ለዋረደ
- ቆርበት ኮነ - 1. ዓርጉደ
- 2. ረገደ/ ጨርቲ
- 3. ነቕፀ/ ጣይታ

ቆርጠመ

- ሕግም ቅርጥግት - ጥዕይ እናመሰለ ሰብ ዘላቂ ሰብ
- ቁርጥም አበለ - ጥርቅም በለ
- ትምህርቱ ቆርጠምጦ - አዕነባ
- ም አበለ
- እድ ዘቐርጥም - ጥዕም ዐብሒ
- ዕድመ ቆርጠመ - ብዙሕ ዓመት/ ዕድመ በላዕ

ዕድመ ቆርጢሙ'ዩ፡ ቁመት ገን ይብሉን፡፡

- ዘረባ ቆርጠምጦም - ዘረባ መለሽ
- አበለ
- ጥረ ቆርጢምካ ዕበ - አይትምፅዕ ቆለዓ ምሰል
- የብዕቲ ዘቐርጥም - ሃውሃዋ ዘሉም

ቆሰለ

- ሰጋ ቆሰለ - ዳዕነወ/ሰጋ ሳልሰቲ
- ቀብለት ከብዲ - ትሽረት
- ቆሰለ-ሰጋ - ቁምጥና፣ደዌ፣ቃንዛ ሰጋ
- ቆሰለ- አሕወዋ - ሕኒኡ ፈደዋ
- ቆሰለ ቆላ/በረዛ - መርዛም፣ቀልጢቶ ዘይሓዊ
- ቆሰለ እዩ - ጉራቕ፣ ተአና'ፊ
- ቆሰለ ሽልቢ - ዘይ'ረከብ፣ቀልጢቶ ዚሓዊ
- ቆሰለ ሽረምቲ - 1. ብቐሊሉ ዘይፍታሕ፣ ዘይድቅሰ ነገር
- 2. ቀልጢቶ ዘይሓዊ

- ቆሰለ ገፍሐ - በሸቐሸቐ በለ፣ ረሽሰ
- ቆሰለ ጎድኦ - ብዘሕምም ነገር ተንኩዋ
- ቐሊሉ - ትንኩፍ፣ ሕመም

- ብምት ዕሽል ወዱ ቆሱል ሰለዝኾነ አብ ዘዚሽዶ ቀብሪ አሕሊሙ'ዩ ዚበክይ፡፡

- ብሰሓቕ ቂሰለ - ከብዱ ከሳዕ ዚሓምም ሰሓቕ

- ተቋሰለ - ተቐሓሓረ
- አቐሓሊ - መትከር
- ከም ቆሰለ ፈርሐ - ተሸናሽነ
- ከብዱ ቆሰለ - ተሸነ፣ ሓረረ
- ከብዲ አቐሰለ - 1. ብዙሕ አሰሓቐ
- 2. አትከሽ

ቆሰቆሰ

- ሓዊ ቆሰቆሰ - 1. አበአለ፣ አናሽፈ
- 2. አሳወረ
- 3. ሓዊ አጥፈለ/ ትንታግ

- ነገር ቆሰቆሰ - ነገር አለዓዓለ፣ ነገር አምበድበደ

- ኢዳ ሽትቆሰቆሰ ኢላ - እተንድዶ ዕንፀይቲ ሰኢና
- አይትቆሰቆሰኒ - ዝዘንጋዕኹም ነገር አይተላዕለለይ

ቆብዕ

- ቆብዕ ደርበዋ - ምንኩስናኡ አፍረሰ፣ተመ ራብሐ

- ቆብዕ ሰቐለ - መንኩሰ
- ቆብዕ ዓይኒ - ከበር ዓይኒ

ቆንን

- ተቐንን - 1. ሰሽረ

ቆጪጪ

- ቁጭጭ በለ
- ቁጭቁጭ በለ

ቆፀለ

- በዓል ቆፀለ

ቆፀረ

- ሓጥያትና ቆፀረ
- ሕሰራኑ ቆፀረ
- መቐፀሪ ዘይብሉ

- መቐፀር መዓልቲ
- መቐፀር አመል
- መቐፀርያ
- መቋፀርቲ

- መገሊ ቋፀረ
- ምስክር ቆፀረ
- ሰብ ቂፀረ

- ሰንቲ ቋፀረ
- ቁፃር

- ቆፅሪ ዘይብሉ

- ቅጥኒ ቋፀረ
- ቆፅሪ

- ቆፅሪ ብቐፅሪ
- ቆፃር መዓልቲ
- ቆፂሩሉ

- አርፈድካ እንተመፃለኻ'ኪ ናይ ምሉእ መዓልቲ ቂፂሩልካ'ዩ፡፡

- ቐሓር
- በዓብዕ ዚቐፀር
- ቢት ቆፀረ
- ብቐፅሪ
- ተቐፅሪ

- ተቐፂሩ ዘይ'ውዳእ
- ተቂፃፀረ

- ተቐጥፀርኩም አይበለና

- ነገር ቋፀረ
- ናብ ቀሓሪ ዘይ'አቱ
- አቋፀረ
- እርይ ቆፅር
- ከም ጥንስቲ መዓልቲ
- ቆፀረ
- ዋሕሰ ቆፀረ
- ዓይኑ ገብዓት ቋፀረ

- 2. ተጠርዘዝ፣ ተጀነነ

- ተሰመ'ዐ
- እንፀርፀረ

- ብህዝቢ እተመርፀ ሹም

- አበላና ፀብፀበ
- ተአዋ'ደ
- 1. ወሽራሽ
- 2. መድገምያ ዘይብሉ

- መሕለፍ ገዜ
- ዘይ'ረብሕ
- መድገምያ
- 1. ዘይ'ጠቅም
- 2. መባዝሕቲ

- መገሊ ሓዘ
- እማይ አቐመ
- 1. መራሽቢ ገዜን ቦታን መደ'በ

- 2. በዝሒ ሰብ ፈለጠ፣ ሰብ ፈቐደ
- 3. ሰብ ዓሰበ

- ተዳለወ፣ ሰንቲ ቀረበ
- 1. ትሕዝቶ፣ ሒደት

- 2. ዓሰበ
- 1. አዘዩ ብዙሕ ዝሸነ፣
- 2. ወገኑ ዘይብሉ፣ እሃዝ ዘይተፀሓር

- ምእላም ጀመረ

- 1. ዓሰበ
- 2. ፈቐደ
- 3. ፀብፀበ
- ወሰነ/ጊዜ
- ዕባሕ ሉሚ፣ብወዓል ሕደር
- ሰነፍ፣ ሃካ'ይ
- 1. ርእዩሉ፣ አብ ገምት አእቲዉሉ
- 2. ሓሲቡሉ

- ዓሰባ
- ብዝሒ ዘይብሉ፣ ሒደት
- ብብዝሒ
- ውሉን፣ ውሑድ

- 1. ተዓሰበ
- 2. ተደመረ፣ ተፀብፀበ

- ዘይተአደነ
- 1. ተሸታተለ

- 2. መለሸ፣ ወነነ
- 3. ተአሳሰረ፣ ተሓላለሽ
- 4. ተሓሳሰበ፣ አፃረዋ

- ደሓን ይቐንዮና፣ ዕንቅፋት አይገጠመና

- ተቐየመ
- ዘይ'ረብሕ፣ ሽለል ዚበሃል
- መዓልቲ ወሰነ
- ሓደ ብሓደ

- ተሸነሐ

- ዋሕሰ አቐመ

- ሓገዘዘ

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

ዘርኡ ቆፀረ	- ዓሉቱ ወለዶኡ ዘርዘረ
ገንዘብ ቆፀረ	- ገንዘብ ዓቕረ፣ ገንዘብ አጠራቆመ
ፈደል ቆፀረ	- ፈደል ፈለጠ /አዕነዕ
ፈደል ዝቆፀረኳ ነይመበል	- 1. ካብ መሃይም ነይሓይሽ
	- 2. ምምሃሩ ዘጠራጥር'ዩ
ቆፀሩ	-
መን ተቆፀ በሉ	- ዓቕሙ ኪፈልጥ ምተገበለ
ቆፎ	-
ቆፎ	- ወጅሃላይ
ቆፎ ከብዱ	- ሃንጀማ
ቂመተ	-
እጽ'ጊትካ ሃባይ ጻዕር	- ደጊኡ ርኢኻ ዘይምፍራድ
እጽምተለይ	- ርኢየለይ
በለ	በ
መን በለ	- 1. መን እዘዘ
	- 2. ዘውረዮ መን'ዩ
መን ትበሃል ንስኻ	- እንታይ ጥል'ቕ እበለካ፣ መን ዘራይ ጌሩካ
ሰብ በለ ኢልካ	- ነገር ከየረጋገዕካ
ሰብ በለ እዝጊ በለ	- ሰብ ዝበሉ ምፍፃሙ
	አይተርፍን
ሰብ ዘይበሉ በለኪ በለ	- ዘይወፃለ፣ ሞሉ፣ ሓሶት
	- 1. ሃክ'ፈ፣ ተሃከፈ
	- 2. ወቕዕ
	- 3. ተመገበ
በለካ ለዝፃካ	- ሓሶት
በለካ' በለካ'	- 1. ለኻዕካዕ፣ ዘይተረጋገዐ ወረ
	- 2. ስራሕ ጉያ ጉያ
በለካ የለካ' በለ ተበሃሃለ	- ሕሚት
	- 1. ተኻተዐ፣ ተኸራኽረ፣ ተሃላለኸ
	- 2. ተሃበጠ፣ ተሸማሸመ
በለ ኢለዮ	- 1. ተዋዲቐዮ
	- 2. ልሕስ አቢለዮ
	- 3. ደኪረዮ
	- 4. ጠዊቐ አዛሪበዮ
	- ደሓን ፣መሸም
በለ እስቲ!	
በለ'ስቲ ዕባሕ ምፃእ'ሞ ከዕንሓልካ'ዮ።	- 2. ተውዕልካ፣ እስቲ ትገብራ!
በለ'ስቲ እታ ዝሓዝካያ እምኒ ደርብያ፣እስቲ ተዋቓሷ	
በለ እባ!	- 1. ዘይትዛረብ ደላ!
	- 2. ሰማዕ እስኪ
በለደላ	- 1. በርትዕ፣ ቀዕል፣ ድፋእ
	- 2. ሓቂ ተዛረብ
	- 3. ተለመን
በሉ!	- 1. ደክሮ፣ ከይተናሕሰዮሉ፣ አጥርጦ
	- 2. ንገር
በሉ ኢሉዎ	- 1. አጥሪጡዎ፣ ሃሪሙዎ
	- 2. አዕቢቐ ተመጊቡ
	- 3. ቀፂሉሉ
በሉ በሉ	- ዕግርግር፣ ሕንፍሽፍሽ፣ ሓዘ ትሰዶ
ቢሉ ቢሉ	- ወዲሉ ሓዲሩ፣ ቀስ ብቐስ

ባልቲ	- ቀልዲ፣ ባጫ
ቢላ ቢለው	- ወረኛ ሕምዮት
ብሂሉ ጠፊኡኒ	- መፍትሒ ሰኢነሉ፣ ቅጥዕ ጠፊኡኒ
ብሂል	- ፍታ'ሕ፣ ትርጉም፣ ሰርዓት፣ ልምዲ
ብሂል አሉዎ	- 1. እገል አሉዎ፣ ጠንቂ ከምዕእ'ዩ
	- 2. ውስጠዘ አሉዎ
ብሂልካ ይፈለጥ	- ጉድካ ይቀላዕ
ብበል አይትበል	- ብብዙሕ ክርክር፣ ብልመና
ብዘበ'ለ አቢሉ	- ዝገበረ ጌሩ
ናብ ዘበ'ለ እንተበለ	- አብዝላተወ እንተላተወ
ናቲ ዘበ'ለ	- 1. ገንዘቡ
	- 2. ወገኑ ዝኾነ
	- 3. ናቲ ነገር
ንሓደ ዝበልካዮ	- ምስ ፍቕሪ ንእሽተይ ይእክል፣ ምትሕልላይ ዝመስልዎ የሉን
ንኸልተ ይኾን	- 2. ወገኑ ዝኾነ
ንጭላይ በሉ	- 2. ወገኑ ዝኾነ
ንወይናይ በሉ	- 2. ወገኑ ዝኾነ
ኢሉ ኢሉ	- 2. ወገኑ ዝኾነ
አብ ዝበልካዮ ዚላቲ	- 2. ወገኑ ዝኾነ
አይተባህለን	- 2. ወገኑ ዝኾነ
አይትብለንን	- 2. ወገኑ ዝኾነ
እንበለ	- 2. ወገኑ ዝኾነ
እንታይ በሃላይ ኮይኑ	- 2. ወገኑ ዝኾነ
ስዋ ስገም እንታይ በሃላይ ኮይኑ	- 2. ወገኑ ዝኾነ
እንታይ በለ በለኒ	- 2. ወገኑ ዝኾነ
ንሉ መሊቐ እንተዘይጠፈሉስ እንታይ በለ በለኒ!	- 2. ወገኑ ዝኾነ
ካብቲ ዝበልኩኻ አይ'ሓልፍን።	- 2. ወገኑ ዝኾነ
እንታይ በለ	- 2. ወገኑ ዝኾነ
እንታይከ ዘይተባህለ	- 2. ወገኑ ዝኾነ
ከምኡስ በለ	- 2. ወገኑ ዝኾነ
ከመዮ ዝበልካዮ	- 2. ወገኑ ዝኾነ
ከምዚ ዝበለ	- 2. ወገኑ ዝኾነ
ከምዚ ዝበለ የሉን	- 2. ወገኑ ዝኾነ
ከም ዝበለ	- 2. ወገኑ ዝኾነ
ከይበልካዮ!	- 2. ወገኑ ዝኾነ
ከይብሉኒ በለ	- 2. ወገኑ ዝኾነ
ከይ'ብሉኒ ቢልካ	- 2. ወገኑ ዝኾነ
ዚሕሽካ አይትግደፍ	- 2. ወገኑ ዝኾነ
ካብ መን ዘይብሉዎ	- 2. ወገኑ ዝኾነ
ኪብል ኪብል	- 2. ወገኑ ዝኾነ
ክትብል ክትገድፍ	- 2. ወገኑ ዝኾነ
ዘይበለሉ	- 2. ወገኑ ዝኾነ
ዘይተባህለ	- 2. ወገኑ ዝኾነ
ዝረኣዮ ይበሉ ኾነ	- 2. ወገኑ ዝኾነ
ዝበለ እንተበለ	- 2. ወገኑ ዝኾነ
ዝበለ ይበል	- 2. ወገኑ ዝኾነ

ናዕል ብሃል ትግርኛ

ዝበልኩ የብለይን	- ሕግቸ አይወደንን
ዝበልካ ክትብል	- እመን አይትእመን
ዝብል የብለ-ን	- ይጠቅም'የ፣ ይኹን
ዝብሉ አሉኒ	- 1. ሓሳብ ክቸርብ
	- 2. ክዛረብ'የ
ዝብሉ ጠፈሉዎ	- ተደናጊሩ፣ ዘመክንዮ ስኢኑ
ይበሃል እላ	- መሲሉዎ
ይበሃል አሉ	- ይነፍስ አሉ፣ ይውረ'ሉ
ይበሊ	- ግርም፣ እፁብ!
ይበሉ!	- 1. ይኹን፣ አሜን
	- 2. ይድሃኩ'
ይብሉኒ ዘይ'ብል	- ደረቆኛ፣ ዘይ'ሓን'ኸ
በለለ	
ሰም ሰብ አበለለ	- አኸፈለ፣ ነቐፈ፣ ጠቀነ
ቡልቡል	- ሓሳዊ፣ ቀደ'ዒ
ቦለል ቦለል በለ	- 1. ዓዶኸ በለ
	- 2. በነነ፣ ተነነ
ንበለል	- ከንቱ
ክዳና ተበለ'ለ	- ፈሰ'መ፣ ፋሕሸወ
ፍቸርም ተበለ'ለ	- ፍቸርም ሃሰሰ፣ ዘሓለ
በለኸ	
በለኸ በለ	- ደየበ
ዝሰተይኹዎ መስተ ናብ ርእሰይ በለኸ በለ።	
እብቲ ጫፍ ከረን በለኸ ቢሉ ዓዲ የግዕድው ነበረ።	
በለየ	
መብሉ	- መሀውተት
ብሉይ ኪዳን	- እሪት
ብላ'ይ ሰፊ	- ግተ'ት
ብላይ ሸርመጣ	- ዓረጊት ላጣሪት
ብሕግም በለየ	- ሰንሰነ፣ መንመነ
እብ ዝገንካ ይብል	- ተኸዲንካ ወድእዮ
ከም ሰፊ በለየ	- ጉስቂለ፣ ስብርብር በለ
ክዳኑ በለየ	- ክዳኑ አረገ
ዘይበሊ ናብራ	- ሕግቸ ናብራ፣ ዘይ'ሓልፍ ናብራ
ዘይ'በልየሉ	- ሕሱር
ዝበለየሉ ሰራሕ	- ዝመለኸ
በለጪ	
ፀሓይ ብልጭ በለት	- ፀሓይ በረቐት
በለፀ	
በለፀፍ	- በሊሕ፣ መታለሊ
ተበለ'ሀ	- አዐሸወ
እበላለፀ	- አመዛዘነ
እብሊፀ ረአየ	- ዘወ'ገ
ዝበለፀ እዩ	- ዝሓሸ'ዩ
በለሐ	
መልሓሱ በለሐ	- መፀፀ፣ መጭቆረ
ቅርሕንቲ በለሐ	- ባእሊ፣ ዕልኢ ተጎሃሃረ
በልዐ	
ሓመድ በልዐ	- 1. ሞተ፣ ተረፍረፈ
	- 2. ሓመድ ገሃፀ
ሓመድ የብልዓኒ	- እነ ንደፈአልካ፣ ቅድሞትኻ!
ሓረ መከራኑ በልዐ	- ተሸገረ
ሓዊ በሊዑዎ	- ሓሪሩ፣ ነዲዱ
ሕድሪ በልዐ	- ጠለመ
ሕፋም ዝበሊ ብላዕ	- ፍንፋን፣ ዕዩ'ፍ ነገር የብልዕኸ
መሃያ በልዐ	- ደሞዝ ረኸበ
መባልዕቲ	- 1. ክፍሊ'ዕፃ፣ መጋጥምቲ

	- 2. መቐሩስ
	- 3. መመቀሪ
መባልዕቲ መላትይቲ	- ዓርኪ፣ መሓዛ፣ ትኸ ነፍሲ
ምብላዕ ምብልዑ	- ምጥፍኡ ዘይተረፎ
ርሱዕ ክይብላዕ	- ብዝተረሰዐ ክይቅፃዕ
ሰብ ተባሊዑሉ	- 1. በኸዩሉ
	- 2. ተሸግጧዎ፣ ሰብ ተቐዳዲመዎ
ሰብ ኪበልዕ በለ	- 1. ሃረምረም በለ
	- 2. ነደ'ረ
ሰብ ኪባላዕ በለ	- ተሸገረ፣ ጠመዎ ሃረምረም በለ
ሳዕሪ በሊዑዎ	- ዓዊ'ሉ፣ ገህያይ ሰፂሩዎ
ሳዕሪ ብላዕ	- ሽህነት
ሰጋ ሰብ በልዐ	- ሓመዎ
በሊዑ በሊዑ	- ውሒጡ ውሒጡ
በሊዑ ንላባ	- ሳጢር፣ ዘየ'ግሱ፣ መይናን
በሊዑ አሉ	- 1. ግሕዳቸ፣ ሳጢር
	- 2. ክሓዲ፣ ዘየ'ግሱ
በላዲቶ	- 1. ሹሽ
	- 2. ኸኸጣ
በላዲ ረኺባ	- ተመርዲዎ
በላዲኡ በዝሐ	- ተጫይኡ በዝሐ፣ ተጠየራኡ በዝሐ
በላዕ መንፀፋ	- ጠላም፣ ካሕዳም፣ ጎዳእ ነፍሱ
በላዕ ሰብ	- እነዋ'ሪ፣ ሓማዪ
በላዕ ነፍሲ	- 1. ጨካን፣ አረመኔ
	- 2. ሃንጀግ
በላዕተይና	- 1. ተቐባል ብላ'ዕ፣ ግብይና
	- 2. ቀለ'ብተይና
በልዐ	- 1. መጠጠ/ ብጠላዕ
	- 2. አስሓየ፣ እቐንዘወ
	- 3. ነኸህ/ ባልዕ
	- 4. ተመገበ
	- 5. ደኸኡ አበለ/ ፍልሐ ወዘተ...
	- 6. መዝመዝ/ ብብላ'ዕ፣ ብጉብ'
ብሉዕ	- 1. ሃላሊ፣ እመንዝራ፣ ህጪኸ
	- 2. ሕሉፍ፣ እቐዲመ ዝተኸፍለ ገንዘብ
ብሉዕን ዘይብሉዕን	- ርኹብን ሰሉንን
እኸለ ግይ ብምውሓዱ ዕዳም ብሉዕን ዘይብሉዕን ኮነ።	
ብላ'ዕ	- ጉብ'
ብላ'ዕ መሬትፅ	- ንወለደኛ ዚወሃብ እኸለ
ብላዕ ስተ በለ	- ጋበዘ/ ብዘይዓቕን
ብላዕ ስተ ኾነ	- ሸሻይ መልእ
ብላዕ ዝበሉ	- ዝዓደ'ሉ
ብልዲ ሓላፊ	- ብዚሓልፍ/ ብዘይጠቅም አይትነቐፍ
ብል'ዖት	- ፍስካ
ብሓላብ ተበልዐ	- ተሰቀቐ፣ ተሸቐረረ
ብሕግም ተበልዐ	- ሳፀየ ፣ ግህመነ
ብኢደይ ከምዘይበልዐ	- ሕግቸ ከምዝፈደይኹዎ
ብጋሻ ተበልዐ	- ብቐለብተይና ተወረረ
ተበሊዑ ፀወዮ	- ሸምጠጠ
ተበላላዕ	- 1. ትስኢት ፈልሐ
	- 2. ተመናጪተ
ተበላ'ዒ	- 1. ለጋ'ስ
	- 2. ሃው ሃዋ ዘለዎ

ተበልዐ	መግቢት ጥዑም
	- 1. ተመዝበረ
	- 2. ሓቅቅቲ ሓዲንቲ
	ድጉራ... ወዘተ
	- 3. መረ'ተ
	- 4. ብፍትወተ ሰጋ ነደደ
ተዝካፍ በልዐ	- ራህዋ፣ ማቶ' ረኽበ
ነገር ዝበልዐ	- ክኢላ ሚላ ዘረባ
ነፍሰይ በሊዑኒ	- ተጭተጭ ኢሉኒ
አባለዐ	- 1. አቃ'ተለ፣ አጣ'ፈአ፣ አናቕተ
	- 2. አብ መአዲ ተሓወሰ
አብላዕሊዑም	- ብኢሉም፣ ሃረምረም ኢሉ
ካብቲ ዘይጠፃመ እቲ	ዝጠፃመ አብላዕሊዑም፡፡
አብ ብሉዕ አተወ	- 1. ብዘይገበኑ ተለከመ
	- 2. መአዲ ምስተላዕለ በዕሐ
አይ'በ'ላዕ	- ካብዘይምርካቡ ምርካቡ ገዲዱ
አይ'በል'ዕ አየ'በል'ዕ	- ዓፃው ሸሻይ፣ ዓንቃፊ
አይ'በላዕ አይስተ	- ከንቱ፡ ብላሽ፣ ዘይ'ረብ'ሕ
እንታይ ድዩ በሊዑ	- ከመይ'ሉ ድዩ ፀጊቡ!
	እንታይ ድዩ ለኺቲ
ከብዲ ሰብ በልዐ	- አሕዘነ፣ አራረሀረሀ
ከይበልዐ ብሉዕ	- 1. ተመራሪ፣ ተነቃፊ
	- 2. ምስጉን ነፍሲ
ኪበልዑም ዝደለዩ	- ነገር ድልይልይ
አባ ጉምባሕ	
ኪብላዕ!	- ክርክብ!፣ ሃኘው በል!
ከንደይ በሊዑካ	- ከንደይ አሽፈሉካ፣ ከንደይ መጢጡካ
ወላዲካ አይበልፃልካ	- ሃብቲ ወላዲ ንውላድ አይኸውንን
ዓይኒ ሰብ በሊዑም	- ተዓዩኑ
ዓዕሙን ሰጋኡን	- 1. ሓምጽም
በሊዩም	- 2. ተበሊዩም
ዘይተበልዐ መሬት	- ድንግል መሬት
ዝሉልን ወዑይን በልዐ	- እና'ማ'ረዕ ተመገበ
ዝበልዐ ዮብላዕለዮ	- ካብ ዝሰኣነ ዝረኽበ በኣሰ
ዝበልዐት ከብዲ	- 1. ሓቂ እትቐብር/ ብጉብ
	- 2. መላሊት ውሬታ፣ ሓቂ ዘይተጥፍእ
	- ናይ መጨረሻ ዋጋ ኡኽ
ዝብላዕ ዋጋ'ባ	- ምስኪናይ
ይብልፃኒ!	- ከምልቢ ተመገበ
ኣልጋኡ መሊሉ በልዐ	- ዓዘዝ ኢሉኒ
ድቃስ ኪበልፃኒ'ሉ	- ተኸሓሰ
ጋር ነፍሲ በልዐ	- ብጥይት ተቐቲሉ
ጥይት በሊዑም	- ዓውል ዓብሊሉም
ፃህፃይ በሊዑም	- 1. ሞይቱ
ፍልሐ በሊዑም	- 2. በኹሊኹ
	- 3. ናብ ሓመድ ተለዊጡ
በሉኸ	
በሉኸ በሉኸ በሉ	- ተነዮ'ተ፣ ተጀሃረ
በሉኸሉኸ በሉ	- 1. አጉረረ፣ ቀዮ'ዕ
	- 2. ትኪኃፋ አውፀአ፣ ገዕዮት ረኽበ
ባሊኻይ	- ሓላዊ
በሓቂ	
ግይ ብሒቶ	- 1. ጉዝጉዋዝ ሃብቲ፣

ቤት ኪወፅእ ከሉ	ቅሙጥ ሃብቲ
ንሸግር ተቃሊዑ አሉ፡፡	ግይ ብሒቶ ስለዘይነበር
	- 2. ዕላል ልውስ
ብሒቶ	- ልሕሉሕ፣ ሰነፍ፣ ድኹም
ብሒቶ ብሒቶ ጠፃመ	- መቐረት ሰኣነ
በሓተ	
ሰይጣን ብሒቱም	- ሰይጣን ሰራፍዎ፣ ሰይጣን ደቢሉም
በረረ	
በሪፍ ኸደ	- ብጉያ' ኸደ፣ ነፈፀ
በራሪ ወረቐት	- ንበዓል ቅብ'ሊት ዚወሃብ
በራሪ ጥይት	- ንዘይተሓሰበ ሰብ ዚወቅዕ
ብፍር መሰለ	- ፀረዩ/ ግይ
ብራ'ርያ	- ክርታትያ፣ ዘይፍለጥ
ብር ብር በሉ	- ነፈፀ፣ ሰምበደ
ተባራሪ ወረ	- ዘይተረጋገፀ፣ ሓሶት
አብሪረ	- ሸርመጣ
በረቐ	
መስቀል ብራ'ቐ	- ድሕሪ ባሕቲ መስከረም
ምብራቕን ምዕራብን	- ዘይ'ራኽብ ሓሳብ
በረቐ ነጉደ	- 1. ወረ
	- 2. መፀእ መፀእ
በረቐረቐ በሉ	- 1. አረገ /ሰብ
	- 2. ተነዮ'ተ፣ ተጀሃረ፣ ሓሰወ
	- 3. ነኾለ
በርቂ ኾነ	- ተግሀ፣ ነፍዐ
ብርቂ ኾነ	- ተሓደሰ፣ ተፈተወ
ነገር ተባሪቐም	- ዘረባ መሊቐም
ካበይ በረቐ	- ካበይተረኽበ፣ ካበይ መፅእ
ፀሓይ በረቐ	- 1. ፀብሐ፣ ፀብሓት ኮነ
	- 2. ፀሓይ ወፅእ
	- 3. ፍስሓ ሰፈነ
ፀሓይ በርቂ	- ንጎሆ
ፀሓይካ አብሪቐካ	- አራፊድካ
ንጉስካ መሪቐካ	
በረኽ/በረኽ	
በረኽኖ	- 1. ሃርበኛ፣ ሃዳኒ፣ ዓማዲ፣ ሸፍታ
	- 2. ቆለኛ
በረኽ በረኽ በሉ	- ሰንፈላል በሉ፣ ደገ ደገ በሉ
በረኽ አተወ	- 1. ፋነነ፣ ሸፈተ
	- 2. ፈሰሰ
	- 3. ተበላሸወ
በፍኽ ሰኒ	- ፈያ'ር
ብበረኽይ ኢዮ	- ንዛይ አይክድኩን፣ ደገ ምስፀናሕኹ'ዮ
በረ'ዐ	
ብርዒ መሰለ	- ወቀ'ለ፣ ፋሕሸዉ፣ ቃዕጠወ
በረዮ	
መብረይኽ ውለድ	- መዕረፊኽ ውለድ
ብዕራይ መብረ	- ብዮግን ፀጋም ዚአቱ
ተባሪዮ	- ተሓጋዝ፣ ተቐያየረ
አብሪዮ	- አዕረፈ
አድጊ'ኳ ወሊዳ እተ ብሪ	- ዘዕርፈኒ ውላድ
	አይረኽብኩን
በረዶ	
ሰብነተይ ነፍሰይ	- ትዝሕዝሕ በሉ
በረድ ኮነ	
ሰኒ በረድ/ዶ	- ዓዕዳ ሰኒ ዘሉም ሰብ

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

ዓይኒ በቅላ	- አገራ
ይብቃል አይብቃል	- አመቺ ጸባቸ ብለዋኑ
ሳልሳ መስተል	ዚርከብ
በተረ	
በትረ ያዕቆብ	- ውርውራ'ይ፤ እያ'ናችላ
በትረ ሓያል'ዩ	- ውትረቱ ብርቱዕ'ዩ
በትረ ምሰ	- መገሰ፤ ምድዋ
በትረ ተግዘዝ	- ተበላሰ፤ ተዛበጠ
በትረ ዉንዩዎ	- ከለፍለፍ አቢሉዎ
በትረ በትር	- ወድ ወዶ
በትረ እውዲቹሉ	- ሃሪሙዎ፤ ደኪሩዎ
በትረ ዓሻ	- ትጥሂ ዘይብሉ እውጃችላ
በትረ ጉሰህ/ ጎተት	- ምርሐት መሪት
በትረ ጠዓመ	- ተቐፅሎ፤ ተወቅዕ
በትረ ፈራሕ	- ምሕረት ዘይብሉ
	መውቃዕቲ፤ አብዝዓለ
	ይዕለብ
በሰማይ ዝወረደ	- ቁጠዕ ፈጣሪ፤
በትረ	ዘይተሓሰበ ሓደጋ
በት'ር ትጥ'ው	- ገንጫር፤ ተገንጫር
ዘረባሉ በትሪ'ዩ	- ነጃዕ'ዩ፤ ዘረባሉ ዳርጋ
	ውትረት'ዩ
በተነ	
ሓሳቡ ተበታተኑዎ	- ሓሳብ ተዘራገዎ
ሓዳሩ በተነ	- ተፋተሐ
ርእሱ በተነዎ	- በርቱሒዎ
ቀምሻ በተነ	- ተዉባቢሙ ዝፀንሐ
	ዘርጊሓ
ቀብሪ ተበተነ	- ቀባራይ ተመልሰ፤
	ምላሽ ቀብሪ ገነ
በት'ኒ	- መዘርገፍ
ብቱን ሓሳብ	- መጠርነፈ ዘይተገብረሉ
ብቱን ቃል	- ኩምራ ቃላት/ በዓል
	ቤትን አሳሪ እንቀፅን
	ዘይብሉ
ብቱን ንባብ	- ተራ ንባብ፤ ትርጓሜ
	ዘይብሉ
ብቱን ወረቐት	- ዘይተጠረዘ
ብቱን ገንዘብ	- ሽሩፍ ሰልዲ
ብቱን ዉርቲ	- ዘይተሰፍዩ ዉርቲ
ነፃላ በተ'ና	- ተወሊ'ላ
አጼባ በተ'ነ	- አጼባ አፍረሰ፤ አሰናበተ
ወረቐት በተነ	- 1. ወረቐት ዓደለ
	- 2. ወረቐት ዛሕዘሐ
ዕዳጋ ተበተነ	- 1. መልሲዕዳጋ ገነ
	- 2. ዕዳጋ ተዘረገ
ገንዘቡ በተነ	- ገንዘቡ ዘረወ፤ ኪነሚን
	ገበረ
ገንዘብ በተነ	- 1. ገንዘብ አሸረፈ
	- 2. መፅወተ
ፀጉሩ በተነ	- 1. ሰንተረ፤ ዘርገፈ
	- 2. ፀጉሩ በንግግር
በነነ	
ብን በለ	- ፀረዋ
ብን ዝበለ	- ዝወፀአሉ
ኩም ትኪ/ገመ	- አሰሩ ጠፍአ
በነነ	
በተሽ	
ሕቕደ ከብተሽ ሊለ	- የመና ደገሙ፤ ሕቂይ
	ኩቐረዕ'ለ
ሕቕሒሉ ተበትከ	- ጎሃዩ፤ ሓዘነ

መንገዱ በተሽ	- አዳሪፀ
መዓልቲ በተሽ	- ወሰነ ነ ቆረፀ
መዓንጣ ትበተሽ	- ቀባ'ዕ
መዓንጣሉ ተበትከ	- 1. ሓረረ፤ ሓዘነ
	- 2. አምቡቱ ተቐረፀ
ሰር በተ'ሽ	- ሰር መሐ
በተሽ	- 1. ነደዋ
	- 2. ቆረፀ
በተሽ	- ቆመና
በተ'ሽ	- ነዳይ
በትኪ	- ሕግቕ፤ ሰነፍ፤ ምዉት
ብትሽትሽ አበለ	- 1. አሕሊሙ ወቅዕ
	- 2. ቆረረፀ፤ ሰላላዕ
ብትሽ ዝበለ ዘረባ	- ቀርጂ ዘረባ
ተባተሽ	- ተዉሻሽነ፤ ተቐወራሪፀ
ተኩዊሱ ፈትሊ	- ዉሃቲ፤ ዓላ'ሚ
ዚበትሽ	
ትብተሽኒ በለ	- አቕበ፤ አበዋ
ናይ ይበተሹ ሰርሐ	- ናይ ህልሽ ዝበረ
አባተሽ	- ተወደአ፤ አዳሪፀ
አባ ትሽ	- ሰለነት
አይ'በትከለ'ይን	- መዘዝ አይ'ሰደ'ን'ን
	ጣጣይ አይተወደአን
አይ'በት'ሽን	- ካብ ሊዱ አይ'ፈለ'ይን
ኪብተሽ በለ	- ማህመን
ዕድሚሉ ተበትከ	- መዓልቱ ሓፀረ፤ ሞተ
ዘረባ ተበትኹዎ	- ሓሳብ አዳሪፀዎ
ዘይ'ብተ'ሽ መከራ	- ዘይ'ውዳ'እ ሽግር
በቲ	
በቲ በለ በቲ	- ዝሽነ ሽይኑ
በቲ እንተበለ በቲ	- ዝገበረ እንተገብረ
በታን በታን	- አሸበሽብ
እንተ በቲ እንተበቲ	- ብዝሽነ ሽይኑ
በትዕ	
መዓንጥሉ ተበትዕ	- ጀረ'ቐወ
ነገር በትዕ	- ነገር ሓንከረ፤ ነገር
	ሓንፈሽ
በንጂረ	
መሪት ኪብንቀራ	- 1. ሃለው በለ፤ አለ'ሽ
ደለዋ	
	- 2. ሃወሽ
መሪት ከትብንቀር'ላ	- 1. ተሽህሲ በርቲዕ
	- 2. ጉይላ ደሚቐ
በንቀሩ ተዛረበ	- ሓሸለሹ
በንግግር	
ሓዳሩ በንግግር	- ተፋተሐ፤ ሓዳሩ በተነ
በአሰ	
መባእሰቲ	- መነሓንሕቲ
መብእሲሉ	- መግደዲሉ፤ መግነኒሉ
በአሰ	- ገደደ
ተበላእሰ	- ተጎሃሃረ
ንስሻ ትብእሰ ንስሻ	- ተሓላለዋ
ትብእሰ ተበሃላ	
ንዝበእሰ ይብእሰ	- ንዝገደደ ይገደደ
አብእሱዎ	- አብዚሉዎ
እናበእሰ ሽይዱ	- ደቢሉዎ
እንተበእሰ እንተበእሰ	- እንተገደደ እንተገደደ
ካብ መን ከይ'ብእሰኒ	- ካብ ህዝበይ አይገደ'ን'ን
ካብሉ አይብእሰ	- ዝሽፍሉ አይምገእ
በሽተ	
ብደዉ በሽተ	- ባሕበሐ
በሽዋ	

ናዕላ ብሂል ትገርኛ

መብከዪ	- መሕዘኒ፣ መቼዘኒ
ሰብ አብከዪ	- 1. ሰብ አላቸዮ፣ አሰኪሐ
	- 2. ሰብ አሕዘነ፣ ሰብ አገበዐ
ብኸያተ ወደለ	- 1. ተላቸዮ
	- 2. ሐዘኑ ናብ ሓጉስ ተለወጠ
ብኸያተ መጊኦዎ	- ሕጎችንች አሉ
ብኸያተ ብኸያተ ነፃ	- ዋይዋይታ በዝሐ
ብገንዘብ ሰብ በኸዮ ተባኸዮ	- ናይግቱ ኪወስድ ደለዮ
	- 1. ተሓዘነ
	- 2. ተበላሰ
አዕዋፍ ሰግይ በኸዮሉ	- ዘይበኸዮሉ የሉን
በኸረ	
በኸረ እዝረ	- ገመጀመርታ ገዜ ዝተሰምዐ
በኸረ ዓመት	- ዝኸረ ፋልግይ ዓመት
በኸረ ዓርኪ	- ዓርኪ ርእሲ
በኸረ ዓይኒ	- 1. ገመጀመርታ ገዜ ዝተራእዮ ነገር
	- 2. ቀዳማይ ውሳድ
ብኸረት ተበኸረ	- ሕጉላት
አባኸረ	- ፋልግይ ውሳዳ ረእዮ
እንታይ ከይበኸረኒ	- አመታረፈ
ኩባዲ ብኸረ	- ዝጉድለኒ የብለይን
	- ውሒ፣ጥ፣በላዲ፣ ሃንጀግ
በኸኸ	
በኸኸ በኸኸ በለ	- 1. ሓሰወ፣ ተዘጋጠ
	- 2. በነነ
በዓል	
በዮ በዓል	- ዝኸፍፍፍ በበለ
በዓል ወልድ	- ስራሕ ዘይፍፍፍ ሓሉ ዕለት/ ድሑር ባህሊ
በዓል እዞ	- ትዕግስተይና፣ ውሕሉሉ
በዓል እንዳ	- አቲት
በዓል ዕፃ	- 1. ግጥሚ፣ክፍሊ፣ አባ'ያ'
	- 2. ዕድለኛ፣ አጋጣሚ ዝሃቦ
በዓል ገንዘብ	- 1. ዕገው፣ ሃብታም
	- 2. ዋና፣ ወናኒ
በዓል ጋራ	- ተዓይ፣ ወደረኛ
ባዕሊ ተይ	- ብገዛእ ርእሰይ
ባዕልኻ	- ንስኻ
አብዓለ	- አኸበረ
በዚ	
በዚላ መልክ ከይተገለጸ	- ግብቲ፣ ሃንደበት
በዚ ዝመልኦ	- 1. በዚ ምክንያት'ዚ ዚለዓል፣ በዚ ዝተላዕለ
	- 2. ነዚ ዚመልኦ
በዝሐ	
በዝሐ ወሓድ	- ዝተረኸበ፣ ዘሉ፣ ዝኸነ
ብዙሕን ውሑድን ተዘረበ	- አግረረ፣ ዝኸነን ዘይኮነን ዐወዮ
አብዚሑዎ	- አግዲዱዎ
አይ'ብሓሕ'ባ'	- ደላክል'ባ'፣ ትዕግስተይ አይተውድእኒ
ኪበዝሕ ኪበዝሕ	- እንተ ተደጋጊመ፣ ድሕሪ ገዜ፣ ኪብል ኪብል
በዮነ	
በበይኑ እዩ	አይቀራረብን፣ አይራኸብን፣ ዝተፈላለዮ

በዮ'ናይ እንደ	- አበይ ዘሉ ዝለለት
በዮናይ ክለለት	- ክበይ ዝመልሳ ዓቕሚ
በይነ መውሰዮ	- አብ መን ዝልተ እንዳ ታት ዚገበር መውሰዮ
ንበይኑ እዩ	- 1. ልቦኽ'ዩ
	- 2. በዓል ፈረጃ የብሉን
ዳርጋ በይነይ	- 1. ምልክል
	- 2. ዓጋር
በይህ/ በእ	
በይህ/በእ ሓለፈ	- ተበጀ፣ ወ
በይህ/ በእ አድ	- 1. ሞልፋ
	- 2. መቐጥጥር በላ
በይህ ነፍሰኻ ይኹን	- ቅድመትካ ይኹን፣ እንኳን ብሉሉ ሓለፈ
በይህካኒኽ	- ምስኪናይ፣ ተሕዝን
በይህይ ኪድ	- ተነጋሕ፣ ቅድመይ ተዓለው
በድበድ	
በድበድ በለ	- ተንፈጥፈጠ
ብድብድ	- 1. ሰነፍ፣ ሕግች
	- 2. ዉናዊ
በድኒ	
በድኒ ጠረጠ	- ለበዮ ሃበ፣ ተላበወ
በጊዕ	
ቆርበት በጊዕ ዝለበ	- ተንኮለኛ፣ ለበጠኸይሊ
በጊዓላ	- ዓጋር
በግ	
በግ በለ	- 1. ሓረቕ
	- 2. ዐረዮ
	- 3. በርህ፣ ነደደ
በጉ	
በጉ በለ	- 1. ተቐበረ
	- 2. ተበጀለ፣ ተበጀረገ
በጉ አቢሉ ተዛረበ	- ሓሸለኹ
በጠሰ	
መገንጠሉ ኪብጠሰ በለ	- 1. ግህመኝ
	- 2. ተሓለገ
ብጠሰ ወረቐት እይዕ ሓፈን	- ደብዳቤ አይለእኸን፣ ደሃይ አጥፊኡ
ብጠሰ ቅንጥስ	- ስንእንእ
ብጠሰ ብጠሰ ተበጠሰ	- ቀተለ
	- 1. ተቐበረ
	- 2. ተቐረፀ
ፈተና በጠሰ	- ፈተና ሓለፈ
በጤች	
በጤች አበለ	- 1. ተፍለ፣ ደጉሐ
	- 2. ተቐረፀ
ከብዱ በጤች በለ	- ዘረ፣ጠ
በፅሕ	
መርገመይ በዚሑይ	- አህታይ ሰሚሩለይ
መባ'ዕሒ	- መና'ኸረ፣ ወሸላኸ
መባዕሕቲ	- መሓዝንቲ፣ መዳብስቲ /አብሓዝን/
ሰብ ዝበፅሐ በፅሐ	- ንልመሰ
ሰብ ዝበፅሐ	- ዝተፈለየ መከራ
በዚሑዎ	- አይረኸበን
በዚሑዮ'ሉኹ	- ፈሊጠዮ'ዩ
”ግብርኹም ፈሊጠዮ'ሉኹ፣ ተጠንቀቅ!”	”አሉዎም
በዚሑዮ	- ብግብሪ ስጋ ተራኺቡዮ
በዚሑዮ	- 1. አኺሉዎ፣ ኮይኑዎ፣
	- 2. ርእዮዎ/ አብ ገዜ

	ሕግ
	- 3. ተረኪቡ
በገሕት በገሕት በላ	- 4. በግራ/ ሕግየት
	- 1. አተባበሪ አርክብኩ
	አርክብኩ በላተላተሰፈው
	- 2. አገልኩ አገልኩ በላተ
	ተመጣጠነ/አብ ዘይገኝ
በፅሐ	- 1. አልተሰ
	- 2. አርክብኩ አተወ
በፅሐ አይበፅሐ	- 1. በሰላ አይበሰላ
	- 2. አተወ አይአተወ
	- 3. አሽላ አይአሽላ
በፅሐ ሰይጣን	- 1. እንቁት፣ እንቁር
	- 2. ነገራዎ
ብፅሐ ጋግ	- ፃዕሊ ሀብይ
በፅሐ ጠቢብ ሙሉ	- ሙልከዐ
ብፅሐ ት	- ገደ፣ እጃዎ
ብፅሐዋ ገበለካ	- ርሽቦ ገበለካ፣
	ዝተላዘዘካ፣ ዝተፈረደካ
ብፅሐ ብፅሐ በላ	- ስግር ስግር በላ
ብፅሐቲ ዓል	- ወሺፍ
ተበፃፀሐ	- ተጠያየኛ
ተባፀሐ	- አሽላ፣ ተመቻረሐ
ነገሩ አበይ በፅሐ	- እንታይ መፍትሐ
	ረሽቦ
ነገር አባ'ፀሐ	- ሓሽላኹ፣ አቋሰጠ
ናብሉ የብፅሐና	- ይፅፈረና፣ናብሉ የብት ዓና
ናይ ልቡ በፂሐሉ	- ሰግሩሉ
ናይ ልቡ አብፀሐ	- ዝበሉ፣ ዝፈከሮ ዝበረ
ናይ ይጠገሐ ይጠገሐ	- 1. ብታህግሽ፣ ብጉያ
	ጉያ እተሰርሐ
	- 2. ጠቕሞግዕዕ
አባፀሐ	- አሰባየ
አባ'ፀሐ	- አመቻረሐ
አባፀሐ	- መናእሰይ
አበይ ከብፀሐ'ሉ	- 1. ብሉሉ አይ'ለምዕን
	- 2. ናበይ ደልዩዎ
አበይ ከይባፀሐ	- አይጨካኸኑን
አብደ'ጠገሐ በፂሐ	- ከአትዎ፣ ከሽዶ
	አብዘይ'ግባኢ ከይደ'የ፣
	ተንከራቲተ
አብደጠገሐ አብደሐ	- 1. አምሰላ፣ አመርዓወ
	- 2. ሓብአ፣ሰወረ፣አዕዘረ
አብዝጠፀሐ ይብፃሕ	- 1. ዝገበረ ይገበር፣
	ይፈቲን
	- 2. አብ ዝአተወ ይእቶ
	- 3. የላሰግይ ይላቸል/ የጋ
አብዝጠፀሐ የብሉን	- ዚገብር የብሉን፣
	አየርክበለይን
አብዝጠፀሐ ምስ በፅሐ	- 1. ዝአሽሉ ምስ ሓዘ
	- 2. ምስረታኛ፣ ምዕ ምስ
	ፈዘ
	- 3. ድልዩቱ ምስ ፈፀመ
አብዝብፃሕ በፂሐ	- ኩሉ ፈቲነ፣ከይጠርኩዎ የለን
አብሉ አይበፅሕን	- 1. ከገድኩ ዚአክል
	አይከፍልን'የ
	- 2. ናብሉ አይከይድን'የ
	- 3. ናብ ባእሊ
	አይህትንን
	- 4. ደረጃይ አይኮነን
አብዚብፃሕ	- ዝጠረ እንተጠረ፣ላሕ
እንተበፅሐ	እንተበላ
አየባ'ፀሐንን	- ገዜ አይዘበረንን

አየ'ባ'ፀሐንን	- አየካይደንን
አየብፅሕ!	- አየውርድ፣ አይ'ሃብ
አይትብፃሕ!	- አይትዕቢ !
እናብፀሐ ይመልሶ	- ሞተ ምስተባህላ ሙሊሱ
	ነፍሲ ይዘርአሉ
እሽሊ ባፀሐ	- ሰወተ
ኪዳን እዝጊሄር	- ቃል አተወ
ይብፀሐኒ በላ	
ዘይበሕገኹዎ	- ኩሉ ዳህሲሶዮ
የብለይን	
ዘይበፅሐ ይብፀሐዮ	- 1. ዘይፈተነ ይፈትና
	- 2. ንዝምካሕ የውርደሉ
	- 3. ዘይረሽቦ ይርከቦ
ይብፃሕ	- ይድረሰታ
ይብፅሐኒ'የ	- 1. ገደ አሉኒ፣ ይዎል
	ከተኒ'የ
	- 2. ዘመደይ'የ
በፈፍ	
በፈፍ በላ	- 1. ሓሰወ
	- 2. ፈሰሰ
በፈፍ አበላ	- ርእሲ ፈገላ
ባህነን	
ከምትኪ/ገመ ባህነን	- 1. ጠፍአ
	- 2. ዘራእቲ ሃጉጉ
ባላ	
ባላ ሰድራ	- አላይ ሰድራ
በላ ዘይብሉ	- 1. ጥዑይ
	- 2. ዘፈር ዘይብሉ
ባሕሪ	
ባሕሪ መዝገብ	- ቀንዲ መዝገብ
ባሕሪ ሽብዱ	- ዓቃ'ል
ባሕሪ ወጣ	- ሓድሽ
ባምባ	
ላዕለይ'የ እምበር	- ዘሉኒ መሲላ እንተተ
ወሽጠይስ ባምባ'የ	ረኢኹ'ኳ ሽገረኛ'የ፣
	ትሕዝቶ የብለይን
ባም በላ	- 1. ነገላ
	- 2. ጎደላ
ባረሽ	
ባረሹ ሃበ	- መሪ'ቼ ሃበ
ብሩሽ መዓልቲ	- ሰናይ መዓልቲ
ብሩሽ ዘርኢ	- ዕድለኛ፣ ወድ ርሐላት
እዝጊሄር ዝባረሽ	- ትዱስ
ባርዕ	
ሰብነቱ ባርዕ ኮነ	- ተራሰነ
ባርዕ መለሰ	- አና'ሽፈ፣ አገራጩ
ነፍሱ በረ'ዐ	- ወቀ'ል
ዘረባ ተባራዕዎ	- ዘረባ መሊቆዎ፣
	ሸርተፍ ኢሉዎ
ባዕሊ	
በባዕሉ	- በብወነኑ፣ በብነፍሱ
ባዕሉ ዚውቃዕ	- ሕሰር ሰብ
በዕሉ ይፃቢ	- 1. ጋቢ፣ ድፍለ
	- 2. ጥርዙዝ፣ እንቁር
	- 3. ባዕላ ኢታይ
ባዕሉ ይፈልጥ	- 1. አምላኽ ይሓገዝ
	- 2. ምቕንጫሩ
ነንባዕሉ	- ነንሕድሕዱ
ንባዕሉ ዝጠልኩዎ	- ንርእሰይ ዝገባርኩዎ
ባይታ	

ናዕላ ብሃል ትግርኛ

ምቹለ ባይታ	- ጥጡሕ ኩነታት
ባይታ ዘቢጡ	- 1. ወዲቹ/ ገንዘብ
	- 2. አሊ'ኹ
	ሀለው'ቢሉ
ቤት	
ባዓላቲ ቤት	- አቲት፤ ባዓላቲ እንዳ
ቤተ'ልቦ	- ጨበረ'ር
ቤተ-ሕፃናት	- መውዓል ሕፃናት
ቤተ-ሰብ	- ሰድራ፤ ዘመድ
ቤተይና	- ተረብታ ዘሉዎ፤ ፈታዊ
ቤተ'ዝሂር	- በተሽቢያን
ቤተ'ፋይተት	- እንዳ አመንዝራ/
	ምንዝርና፤ ቤተ ሳሕሳሕ
ቤት ሀንፀት	- መላረጫ ጠባይ፤ ቤት
	ሓብሊ
ቤት ሓጉስ	- ደስታ ዝመልእ ይኹን
ቤት ግሕቡስ	- ገበነኛታት ዚቐዕሱ
ቤት ምሕፃን	- እንዳ መርዕ
ቤት ሰበ'ር	- ሊግ ሰብ፤
	ዘይተመርዓው/ት
ቤት ሸጃይ	- ሃብቲ ዝበዝሐ ገዛ
ቤት በረኸት	- እንዳ ሰሰን፤ ረድኢት
	ይኹን
ቤት ተከ'ል	- ሓድሽ ውፃእ ጎጆ
ቤት ነቀ'ል	- ሰደተይና
ቤት አንበሳ ይኹን	- ጀጋኑ ይወለዱሉ
ቤት ዘይብሉ ቤት	- 1. ናብራ ዘይፈተነ
ይሃቦ	ይፈት'ኖ
	- 2. ሽግር ሰብ ከከም
	ገዛኡ ይርእዮ
ቤት ዕዮ	- ዝኾነ ነገር ዚሰርሓሉ ቦታ
ቤት ይቕረብኩም	- ገዛ እተዉ፤ እላግሱ
ቤት ይቐዓር	- እቲ ህልቂት እዝዩ
	ከቢድ ኔሩ
ቤት ፀሉት	- መፀለይ ቦታ
ቤት ፈረ'ስ	- ሓዳሩ ዝበተነ/ዝፈትሐ
ቤት ፍርዲ	- መጋባእያ
ዕዮ ቤት	- ተመሃራይ አብ ገዛ
	ወሲዱ ዚሰርሐ
ብሊን	
ብሊን ዓይኒ	- ዝያዳ፤ ሓለፋ
ብልሓት	
ብልሓቲ ጠረኡዎ	- እጊ'ውዎ፤ መፍትሒ ሰሊኑ
ብልሓትካ ይፈለጥ	- ጉድካ ይቀላዕ፤
	ምሽጥር አሉካ
ብረት	
ምስብረቲ	- 1. ምስ ሓይሉ
	- 2. ምስ ዕጥቁ
ብረት ለበ'ስ	- ድፋ'ዕ
ብረት ተግዘዝ	- ተዋገእ፤ ተታሽሳ
ብብረት ዓይኒ	- ብትሽከል ዝተረአዮ
ብፋር	
ብፋር መሰለ	- ፀረዮ/ ግይ
ብራና	
ብራና መሰለ	- 1. ወቀ'ለ፤ ተሕሸወ፤ ታዕጠወ
	- 2. ረቐቐ
ብር	
ብር እናበለ	- 1. እናሓሰበ፤ እናፀንሐ
	- 2. እናነቐሐ

ብር ከይበለ	- ከይፃበዮ፤ ብጋናኡ
አበራበራ	- 1. ጉሰጉሰ፤ አለፃፃለ
	- 2. ንቕነቐ፤ መፃር አቋረፀ
ብርኪ	
ብርኪ ብርኪ	- ብሓባር ሰሪሕኻ
	ብሓባር ምጥቃም
ብርኪይ ብርኪኻ	- 1. ተሓጋዝ፤ ተደጋገፈ
ተበሃሃለ	- 2. ተቐዳደመ
ብርኪይ አውፅኢ በለ	- ሃደመ
ብርኪ ሓቕፋ ደቀሰ	- ተሽርመዮ
ብርኪ ዓፀፈ	- ዓረፈ፤ ኮፍበለ
ብርኪ ፈለዮ	- 1. ጎጆ ወፅኦ
	- 2. ነውሐ/ዕቶን፤ ምሽላ
ብርኪ ፈሰሰ	- ሓይሉ ደሽመ
ብርኪ ሓፂን ብርኪ	- ሕፃን አብራሹ ተሪፋ
ሓፂን በለ	ደው ንኺብል አተባበዕ
ብርኪ ከይፈዘዘ ዓይኒ	- ብገዝ ንእስነት
ከይደገዘዘ	
ብርኪ መሽኻ	- ደሽመ
ብርኪ አውፀኦ	- ብርኪ ፈለዮ
ብርኪ ገነ	- ሰመረ
ብርኪ አተወ	- ተወፃፃለ፤ ተፋረቐ
ብርኪ ዕናሕ	- 1. ዘበገርቡን
	- 2. ንእቡድ ቢዳዕ
ብርኪ ፈለዮ	- 1. ነውሐ/ዘራእቲ፤
	- 2. ደረጃ አውፀኦ
ብርኪ ነዊሑ	- ባሂሓ፤ ጎርዚዋ
ብርኪኻ ይፅናዕ	- ጉልበትካ ይበርቅዕ፤
	ሓይሊ ይሃብካ
	- ተወፃፃለ
ተበራረሽ	- ሀርኩት
አብራሹ ዘይፃዕፍ	- ሕድገት ሓተተ
አብ ብርኪ ወደቐ	- ሰኒፋ፤ ደኺማ፤ ተሃኪያ
አብ ብርኪ ጠኒሳ	- ደቁ፤ ደቂ ሕቐኡ
ካብ አብራሹ ዝወፅኦ	- ውላዱ
ወድ ብርኪ	
ብስ	
ብስ ብስ ተበሃለ	- ተፀልኦ
ብሉ	
ብሉ ንብሉ	- ብቐሰበት
ብሉን ከንድኡን	- ካብሉ ዝተላዕለ ከምሉ
	ብዝአመሰለ ምሽንያት
ብሉን ፈረቓኡን	- አገጉል፤ መንሳ መንሳ
ብሉ ዝመፅኦ	- 1. ብሰንኩ፤ ብጠንቁ
	- 2. ብዛዕባኡ
	- 3. ካብሉ ዝተላእኸ
ብሉ አቢሉ	- 1. ተፃሊ፤ ንእግረ መንገዱ
	- 2. ምሽንያት ገቢሩ
	- ብዘይሸሉ፤ ካልእ
ብዘይ ብሉኡ	
ብዕራይ	
ብዕራይ	- ዓሻ፤ ሃላይ/ንሰብ
ብዕራይ ግሕረድ	- ሃዝራጥ
ብዕራይ ፀጋም	- ብርቀዕ፤ ሀርኩት
ብድድ	-
ካብ መሬት	- 1. ደሽደሽ/ ሰብ
ብድድ አይበለን	- 2. ጨሽሂረ/ ዘራእቲ
ቦታ	
ቦታኡ አይኮነን	1. ደረጃኡ አይኮነን
	2. ርስቱ፤ መሬቱ አይኮነን
	3. ግቡኡ አይኮነን/ ነገር
ካብ ቦታ ናብ ቦታ	ካብ ሰፍራ ናብ ሰፍራ

ተ

ተለሃቸ	
ብበትሪ እለ'ሃቸ	- ዘበጠ፣ ሃረግ
እብ ሙርግግ የላህቲ	- ደሕወሰኒ፣ የገሕሰኒ
ተለጻጻ	
ሕግግ ተላጺሉቸ	- 1. ገኑ መጺሉቸ
	- 2. ቃገዛ ጀግኖቻቸ
መለጻሊ የብሉጉ	- 1. ናይ መጨረሻ
	ውድቀት ወዲቸ'የ
	- 2. ሓብሓበይ የብሉጉ
መልሱ	- ሓለፋ፣ ዚያዳ
ጉመልሱይ ለገሰ ዝገወጉ መረባሊ የሉጉ።	
መልሱ የልዕልካ	ተመገጠል!
ገጽጽ ተላጺሉሉ	ተሸይጡሉ
ብዘይለጻል ተለጻል	1. ብዘይ ወጻሉ ተሓመየ
	ተነቸፈ
	- 2. ብዘምገንያት ኮረየ
ተለጻለ	- 1. ዓመፀ
	- 2. ተዘከረ፣ ተሰመየ
	- 3. ጉደለ
	- 4. በክፍል ፈለሐ
	- 5. ተወገደ
	- 6. ተበገሰ
	- 7. ሃብተመ
ገሰራሕ ተለጻለ	- ተገሀ
እዝሊ/ዘራእት ተለጻለ	- በቸለ
ዓውዲ አልጻለ	- ዓውዲ ሓደገ
ተላረፍ	
ተለፈፍ ወቕዕ	- ስልኪ ደወለ/ገበረ
ተለበበ	-
ትልባብ ጨርቂ	- ቁራ'ዕ ጨርቂ/ዝአረገ
ተሓተ	
በግይ ትሕት ምድ	- ከተ፣ ፈጂግ
ሪ ልዕል እንተበለ	
ብታሕታይ ስኑ ለተቸ	- 1. አባጪወ፣ እነወረ
ትሕተን ልዕለን	- እንኮ ውላድ
ዘይብሉ	
ትሕቲ ሚሐ	- ዘይ'ረብ'ሕ
ትሕቲ ሰብ ሓደረ	- ነሐስ፣ ደዝየ
ትሕት በለ	- 1. ለጠቕ በለ
	- 2. ተመቐለለ
ገታሕቲ አበለ	- 1. አቐመጠ፣ አፃሕፀሐ፣
	- 2. አንቆልቆለ
ገዘለጪ ብትሕቲእም	- ፅጉ'ም፣ ሽጉ'ር
እብ ትሕቲ ሙልሓሉ	- ሕሹዝ በለ፣ ሰላሕ ቢሉ
ተረፈ	ተዛረበ
አትሒቱ ረአየ	- ነፃቸ
አትሒቱ ገመተ	- 1. አቆ'ናፀበ፣ አሃ'አላሰ
	- 2. አሕሰረ
ካብ ታሕቲ	- ካብ ሱር፣ ካብ መሰረት
ዋጋ አትሓተ	- አሕሰረ ዋጋ አጉደለ
ገባሩ ትሕቲ ምድሪ'የ	- ጉራሕ'የ
ተሓገሰ	
መሓገሊካ ውለድ	- ብውላድካ ባህ ይበልካ፣
	ምእዙዝ ውለድ
ወትሩ ሕገሰ	- አይ'ቐንጎ፣ ዓላ
ተመገፀፀ	
መብፃ ደኹኒ በለ	- ተሰላለ
ቆልዓ መብፅዓ	- ሕገቱቸ
ብመብፅዓ ዚርከብ	- ብቐሊሉ ዘይርከብ

ተመነየ፣

ተመነካ ዘይርከብ	- ብሉፅ ሓልፈ
ተመነዩ ዝሰርሐ	- ተላኒኑ ዝገበር
ተመነዩዎ	- ስልኪዩ
ተመን፣	
መንደላይ ተመን	- 1. መርዛም ሕገዛም
	- 2. ነገራም
ተመን'የ	- ርጉም'የ፣ ተገክልኻ'የ
ተመን ተትሪ	- ዘይምሕር፣ መርዛም፣ ሃላናይ
እብ ርእሱ ተመን	- መጥፍሊሉ መሃዘ
ጠምጠመ	
ተመከሐ	
ሓደ ሙጻቲ ከምከ	- ከዕወተልካ'የ፣ ከጋብዘካ'የ
ሓልካ'የ	
ተመከሐ ሰርሐ	- ተላኒኑ ሰርሐ፣ ተጠ
	ንቲቹ ሰርሐ
ወሊድካ ከይወዳእካ	- ዓዘራ አይተብዝሕ
አይትመካሕ	
ተግሀለለ	
ተግሀለላካ ዘይርከብ	- ቅቡፅ ዚያዳ
ተግለሐ	
ተግለሐሐ	- ለከ'መ
ተግለሐተኛ	- ገእገሪ መንገዲ ዚወስድ
አግለሐ ተግለሐ	- ለኸሙኛ
ተምሀ	
ቂልዓ ተተሚሁዎ	- ቆልዓ ሞይቱዎ
ተምሀ ዓይኒ	- ሓሳድ፣ ጠባ'ን
ካራ ተምሀ	- ካራ ስሓለ
ተምመ	
አታምመ	- 1. አብ ምንጋጋ እዝጠ
	- 2. አጣመመ
ተረረ	
ተረር አበለ	- 1. ጉሰዕ
	- 2. ተደደ፣ ተርበዐ፣
	ተውለለ
ተረር ልቢ	- ዕቡ'ይ
ነገር ተረሩዎ	- ከቢዱዎ
አባ ተረ	- ብርቱዕ፣ ትርኑዕ፣
	ዕንኩር፣ ደፋር
ተረሽ	
በዓል ታረሽ	- ትንግርተኛ፣ ጉኑን፣
	ዘስመየ፣ ሰራሕ ቸያ
ተረፈ	
ተረፍ መረፍ	- ጥርቅም ቃም፣ እርደራይ
ትረፍ በለ	- ይቐረ በለ
ትሩት	- ምዕዋት፣ ዐጋ
ትርፈ ዘረባ	- ብደ'ዐ፣ ዓዘራ፣ ትምክሕቲ
አመታረፈ	- አሰናሽለ
አትረፈ	- 1. ከሰበ
	- 2. አዕንሐ
	- 3. አጉደለ
	- 4. ገዝሐ
እንታይ ተረፋዎ	- 1. ዝጉደሉ የብሉጉ
	- 2. ተሃሰዩ እዩ
	- 3. እንታይ ረሲዑ
እንታይ ከይተርፈኒ	- ዝጉደለኒ የብሉጉ
እዚ ተረፋዎ ዘይትበሃል	- 1. ሸገ
	- 2. ወሓለ
ዝተረፈ የሉጉ	- 1. መሊሉ፣ ኩሉ አሉ፣
	ዝተላእነ የሉጉ
	- 2. ዘይተረበ፣ ዘይመዕለ፣

	የሉን
ይትረፈኒ	- 3. ኩሉ ጥይቱ
ይትረፍ ይትረፍ	- አይደለን
	- አይትብከ፣ አጀገ/ገ /
	ንሕፃን
ተርተረ	
ብበትሪ ተርተረ	- ደኮ'ዐ፣ ደከ'ረ
ተርተሩ ተዛረበ	- ሓቂ እውፀአ
ከባሩ ከዛዕ ዜትርተር	- ብዘይዓቅን በልዐ
በልዐ	
ተርከሰ	
ለህ ከባሩ ተርከሰ	- ተፈሰ'ሀ
አተርከሱና	- 1. መስተ አፅገቡና፣
	አጥሊሉና
	- 2. አጀብጂቡና
ተንሰላ	
መተንሰላ የብሉን	- ተሃሰዩ ተጉዲኡ
ብቸሊሉ ዘይተንሰላ	- ዓቃ'ል፣ መስተውዓሊ
ተንሰላ	- 1. ተላዕለ፣ ጀመረ
	- 2. ተበራብረ
	- 3. ሓፍ በለ፣ ቀጥ በለ
ከመደትንሰላ ዝረ	- ደኮ'ዐ፣ ደቆ'ዐ፣ ወፍለቸ
ተበላሰ	
ምስ እኸሊ ተባሊሉ	- እኸሊ አይብላዕን ኢሉዎ
ምስ ዘይበላሰ ዜበላሰ	- ፈታዊኡ ዘይፈልገ፣
	ዓቕሙ ዘይፈልገ፣
ምስ ገንዘቡ ተበላሰ	- ብረሃፀ ተፃውተ፣ ገንዘቡ
	ሓምሽሽ
እዝሂሄር	- ፀሊኡሉ፣ ሓዚኡሉ
ተባሊሱዎ	
ወሰፋቱ ተባሊሱዎ	- ዝበልዎ አይሰግምዕን
	ኢሉዎ
ተተፍኝኝ	
ተተፍኒኑ ረአየ	- ተቐፈረ
ተቃኸሰ	
ሓዊ ትኸሰከሰ በለ	- ስልምትምት በለ፣ ቀ ሃመ
ትኸሰ ድመ	- መታለሊ፣ መጽሀለሊ
ተንተገ	
ተተንቲጉ ወዕአ	- ኩሉ ወዕአ
ተንትገ!	- ጎመራ!
ትንታግ መሰለ	- ቂህ/ብሕርቃን
ትንትግ በለ	- ግልብጥ በለ፣ ገንዘብ በለ
ተንከፈ	
ልቡ ተተንከፈ	- ሓዘነ፣ ተጠፃሰ
ሰግይ ተንከፍ	- ሸልሓጥ
ተተናኸፈ	- 1. ተሸግጠጠ
	- 2. ተተናኹዩ
ትንከፍ	- 1. ቁሱል/ብሓዘን
	- 2. ልኸፍ፣ መዕገርገሪ
ትንከፍ ትንከፍ አበለ	- ሕልፍ ሕልፍ በለ
ትንከፍ ከይተብሉ!	- ከይትወቐዎ!
ክብሪ ተንከፈ	- ደፈረ
ተንኮለ	
ብተንኮለ ተበልዐ	- አዝዩ ጎርሐ፣ ሓሰመ
ተተናኸለ	- 1. ተፀናተወ
	- 2. ተሰራራሐ
አተንኮለ	- አጠንቀቅ፣ አጉረሐ፣
	አለበመ
ተንፈሰ	
መተንፈሰ/ፍለ ረኸበ	- መሰ'ል ምዝራብ ረኸበ

ትንፋሱ ሓለፈ	- ዓረፈ፣ ጥተ
ትንፋሱ ኪመልቶ በለ	- ላህለህ፣ ደኸመ
ትንፋሱ የሕልፈሉ	- መልዕሎኡ'ዩ
ትንፋሱ መለሰ	- ተመላጥሽ
ትንፋሱ ረኸበ	- 1. ቀሰን፣ ሃድአ
	- 2. ናህዋ ረኸበ
ትንፋሱ ከልአ	- ሸወ'ዘ፣ ሃወ'ዝ
ትንፋሱ ትጥለቶ	- ከረው በል!
ትንፍሱ ከይበለ	- ከይተዛረበ
ትኸ ትንፋሱ	- ፍቕራት
ተላንጉተ	
ተላንጉት ተሰበሰበ	- ሓኸትኮት በለ፣
በለ	ትመሰሙሰ በለ
ተከ'አ	
መተካለታ ዘይብሉ	- 1. እፀብ፣ ድንቂ፣
	ተወዳዳሪ ዘይብሉ
	- 2. ፅኑት፣ ሓድጊ አልባ
ይተካለ ይለ'ቀ'ብ	- አብ ርእሲኡ
ኪትካለ ይኹን	- አምላኛኡ አየጥፍአ
ተከዎ	
ትኪትኪ ጠፃመ	- ጣዕሚ ትኪ ሃበ፣ ትኪ
	ትኪ ዉነወ
ተከሰ	
መስተል ምስተተከሰ	- መስከረም ምስ በሓተ፣
	ድሕሪ መስተል
ምትካሰ መስተል	- ቦታ መብዓሊ ጸግራ
ትከሰ ሕምብርቲ	- ሓላዊ
ትከሰ መፃኮር	- ዙንዙን
ትከሰ አበለ	- አሕዘነ፣ አትከኸ፣ አርደአ
አታኸሰ	- አዋ'ገአ
ኪትከሰ በለ	- 1. ሃጠረ፣ ረጎደ
	- 2. ኪፍንጀር ተረበ
ተኸለ	
ሕግም ተኸለ	- ሕግም አሕደረ
መትከል እግሪ	- መውፅኢ ጎጆ
መትከል እግሪ ዘይብሉ	- ፀቢብ ቦታ
ግይ/ ዝናም አትከለ	- ሰረበ
ሰሙ ተኸለ	- ዝና ረኸበ
ሰርዓት ተኸለ	- ደንገገ፣ ሕጊ ሓንፀፀ
ተኸለ	- 1. ረብሐ፣ ጠቐመ
	- 2. እቕመ
ተተኸሉ ወዓለ	- ቅኒን በለ/ አብሰራሕ
ተኸሊ ነቕሊ	- ገባሪ ሓዳጊ
ተኸሊ መልከዕ	- ምስሊ መልከዕ፣ ቁም
	መልከዕ
ተኸሊ ወይኒ ኹን	- ዘርእኻ ይብሃሕ
ታቦት ተኸለ	- በተኸለዎን ሰርሐ
ትኸል ንቐል ኮነ	- ገዘ ሃይሃይታ ሰራሕ
ትኸል አይትገደፍ	- የዕንትካ፣ ፍልሊ ገደ
ትኸል ኩን	- ዘርእኻ ይለምልም
አትከለ	- መከተ፣ ተኸላኸለ፣ ሳዕስዕ
ዋሕስ ተኸለ	- ዋሕስ እቕመ፣ እቕረበ
ዝናም አትከለ	- ዝናም ጀመረ፣ ሰረበ
ጓይላ ተኸለ	- ሳዕስዒት ጀመረ
ተኸተለ	
ተኸታተለ	- 1. ፅን በለ፣ ተረደአ
	- 2. ተቋፃፀረ፣ ሰፃበ
እዝሂሄር ይከተልካ	- ምላሻ ይኹን፣ ይሓገዝካ
ተኸኸ	
መትከኸ	- መሰልከ
ኸጋራ አትከኸ	- ኸጋራ ሰተዩ

ተሸበ በለ	- 1. ደሽመ፣ ሰልከዋ - 2. ሞተ - 3. ጎሃየ፣ ሐዘነ - 4. ሐረረ፣ ተጃፀለ
ተሸሸታ	- መትከር፣ አትከረ
ዕጣን አትከሸ	- ዕጣን ደከ'ረ
ተሸመ	
ትሹፍ ትሹፍ አበለ	- ትንኮይ ትንኮይ አበለ
ተሸሐዐ	
ብትኳዕ ዝግበዋ	- ደሽታም፣ ብዓርሽ
አትኩዐ	- ዓርሽነ
ተወራደሐ	
ተወራደሐ	- ለገሰ/ ብገንዘብ ሰብ
ተውለሐ	
ተውላሕላሕ በለ	- 1. ሰትሹትሹ በለ - 2. አብረቸረቸ
ተሹ	
ተሹ በለ	- 1. ሐረቸ - 2. ተፈንጀረ
ተሹ አቢሉ ተዛረበ	- ሐቲ ቸልዐ
ተፀበዋ	
መዓልትኻ ተፀበ	- መዓልቲ ፍጻ አሉካ፣ ገዜኻ ተፀበ
ተፀባዪ	- 1. ተአንጋዲ - 2. ፀናሒ
ተፍለ	
መራት ተፈሉዎ	- መጃብር ተሐሲመዎ
ዋት ተፈሉዎ	- ብፅኑሕ ሐሚመ ሐወዋ
ትፋለ	- ጉሉ'ል፣ ፅሉ-አ
ትፍላደ በለ	- አጨነቸ፣ ውለዳ በለ
ትፍላ ሊሉ	- ልክዕ ዚመሰል
እቲ ቸልዓ ትፍላ'ሉ ነበሉ ይመሰል።	
ከፍተኛ ርብ ትፋለ	- ተመራሰሐ
ተመለ	
ውሒጡ ተፍላ	- ካብ ከቢድ ሓደጋ አውፀለ/ መሓረ
ደፍ ተፍላ	- ደፍ ጎበዐ፣ ደፍ አምለሰ
ቱር	
ቱር ግንቱር	- ቀንጠ መንጢ
ታተ	
ታተ በለ	- ተሳለዋ
ትትያ መለለ	- ለምዐ
ታቦት	
ታቦት አእተዐ	- 1. ወዲ ሃገር፣ ወደ 'ባ'ት ኮነ - 2. ታቦት ከጣዕ ዚምለስ ፀገሐ
ታለላው	
ታለላው ዘይብሉ	- አገዡ ብዙሕ
ትርጉኪሉ	
ትርጉኪሉ ደቀሰ	- ቀሰነ
ትርሐስ	
ኢሉ ተተርሐስ	- ሞተ
አተራኢሉ ወለደ	- አከታቲሉ ወለደ
እምረ ትርሐሱ	- ድኻ፣ ስሉን
ወላኢሉ ተተርሐስ	- ቀተለ
ወላኢሉ አተራኢሰ	- ረፍረፈ
ትንዕ	
ትንዕ በለ	- ሓሰነ፣ ሃቀ'ነ

ቸ	
ቸቸ/ ሸሸ	
ቸቸ በለ	- 1. ዓንደረ፣ አላገፀ/ አብ ልዕሊ ሀዘቢ...
	- 2. ሰረረ
ቸንቸን በለ	- ጎሃየ፣ ሃደመ
	ኃ
ነሃለ	
መራት ነሃለ	- መራት ሃመመ
ነሃረ	
ቁሰሉ ነሃረ	- ሃርሃረ፣ ገደደ
ብናህሪ ተዛረበ	- ነደ'ረ
ብናህሪ ሽደ	- ሸሸሽ፣ ተወንጨፈ
ተነሃሃረ	- ተሓራረቸ፣ ተነጻደረ
ነሰነሰ	
ሰቲ ነሰነሰ	- ሰቲ አንፀፈ፣ ጉዝጉዝ
ተነሰነሰ	- 1. ዘው በለ - 2. ሐሰወ - 3. ተጀሃረ
ንሰነሰ	- መጉረሪ
እሽለ-ማይ ነሰነሰ	- አብዚሑ ሃበ፣ ለገ'ሰ
ገንዘቡ ነሰነሰ	- ገንዘቡ ዘረወ፣ ሐሸሸ
ገንዘብ ነሰነሰ	- ገንዘብ በተነ
ምረፀኒ እና'በለ ብዙሕ ገንዘብ ነሰነሱ ኢዩ።	
ጨው ነሰነሰ	- ፈይ አበለ
ጭራኑ ነሰነሰ	- ተመሻሸነ
ነሰለ	
መንሰኢ ኢድ	- ማልዶ
ኢድ አንሰለ	- አተሰፈወ፣ ቃል አተወ
ነሰዐ	
ንሰዐ ንሰዐ አበለ	- 1. አባ'ፀሐ - 2. ሓሓሊቶ ዘርኢ በተነ/ አብ ዘዝሰሓወ - 3. በፍንጭ ፈውሲ አእተወ
ነቸለ	
መንቀሊ ሃብቲ	- ርእሰጠማል
መንቀሊ ሓሳብ	- መሰረተጠሓሳብ
ሱር-ነቀል	- መሰረታዊ ለውጢ
ብል'ዕቲ ነቸለ	- አወራረደ
ብጋሻ ተነቸለ	- ተጉብአ፣ ተመጥመጠ
ተነቸል!	- ተቸሰፍ
ነቀ'ል ተከ'ል	- 1. ገባሪ ሓዳጊ - 2. ሰበሽ ሳገም
ንቸለተ	- ወራር፣ ጥፍአት
ንቸሉ ሽነ	- በገሳ ሽነ፣ ውፈር ኮነ
ንፃዲ'ዝጊሂር ነቸለ	- ማህመን፣ አብ ቀልቀል ሞት በፅሐ
ካብ ርስቲ ነቸለ	- ሰንጉ፣ ካብ ርስቲ ሰረዘ
ነቸለ	
ነቸለ	- ሕሳር፣ ርካሽ
ንቸለ በል!	- ተመንከል
ዋጋ ነቸለ	- ዋጋ ነከዋ፣ ዋጋ አውራጃ
ነቸዘ	
ነቸዘ	- በሊዑ ዘይ'ፀገብ ሰብ
ነቸዘ ዘለዎ እሽለ	- ሓሸላሽ
ነቸዐ	
መራት ነቸዐ	- ደረቸ፣ ሓሪ' ሽነ
መንቀዕ ንብፃት	- ደበሰ
መንቀሂሉ'ዩ	- መግደዲሉ፣ መግነኒሉ'ዩ

መንቀጃ ደም	- ጋር ነፍሲ
ርእሱ ነቅፀ	- ሓሰላ
ሰብ ነቅፀ ወፃላ	- ከይበልዐ ከይሰተየ ወፃላ
ብመስተ ነቅፀ	- ሰብረ
ብደጪ ነቅፀ	- ፈዘዘ፣ ነዘለ
ነቅጂ	- 1. ሓሰላ
	- 2. ሓርሬ/ ሓሪ
ነቅፀ ሓደረ	- 1. ከረው ቢሉ ደተሰ
	- 2. የሙ ሓደረ
	- 3. ሞይቱ ሓደረ
ነቅፀ ላሕሚ	- ንፃፍያ
ነቅፀ	- 1. ማዕጣጥ
	- 2. ታጭዋን፣ ደረቕ
ንቅፀ መንገዲ	- ገዲ፣ ዘይብሉ
ንቅፀ እንጀራ	- ፀብሒ ዘይብሉ፣ ኮረንሾ
ንቅፀ እገሪ ይኹን	- ብሉኡ ይከተት፣ ካብ ዳግም ሓዘን ይሽል፣ል
ንቅፀ እገሪ	- ቅርሱስ
ንቅፀ ጡብ	- ንፃፍ፣ ፀባ ዘይወዕለ
ንታ'ዕያ ላሕሚ	- ንፃፍያ ላሕሚ
ንቅፀና	- ድርቅና
ንቅፀቲ ላሕሚ	- ንፃፍያ
ንብፃት እንቀፀ	- 1. ንብፃት ደረዘ
	- 2. ጠበረ፣ አበ'ደ
	- 3. ሓዘን ናብ ታሕጓስ ለወጠ
እዱ ነቅፀ	- ስእነ፣ እዱ ለመሰ
እንቀፀ	- ወቕፀ
እንቅጂ	- ሀልኸኛ
ከብዱ ነቅፀ	- 1. ከብዱ ደሪቕ
	- 2. ፍታን አብዩዎ
ጉረርኡ ነቅፀ	- ፀምለ
ነቅፈ	
ተነታ'ፊ	- ተነታ'ሊ፣ ተእና'ፊ
ነቅሐ	
ተነቅቅሐ	- ተጉራረሐ
ንቅሐ ንቅሐ በለ	- ነጠፈ
እነቅቅሐ	- 1. አተባበዐ
	- 2. አበራበረ
ነቅነቅ	
መሬት ተነቅኒቃ	- መሬት ተናዒባ/ ብኸራዊናት፣ ብጎይላ
ምውት ነቅነቅ	- ሓመዋ፣ ምውት ነቅፈ
ርእሱ ነቅነቅ	- 1. አበየ
	- 2. ጠለ'ቐ
	- 3. ሓዘነ
ሰር ነቅነቅ	- ዓሌት ጠቀ'ስ ዘረባ
ብቐሊሉ ዘይገቅነቅ	- ሀዱእ፣ ዕጉ'ስ
ሰብ	
ተነቅነቅ	- 1. ተበገሰ፣ ሰፍራ ለቐቐ
	- 2. ለንቀይቀይ በለ
ነቅኒቕ ተለዓለ	- 1. ኩሉ ነቐለ
	- 2. ኮነ ቢሉ ተለዓለ
ነቅናቂ ዘይብሉ	- ድልዱል፣ ተንካሬ ዘይብሉ
ነቅ ዘይብሉ	- 1. ተሪር/ ዓለባ
	- 2. ድልዱል፣ ሓያል
	- 3. ከቢድ፣ ዘይድፋለ
ነቅ ዘይብሉ ሃብቲ	- ድልቢ ሃብቲ
ነቅ ዘይብሉ ሰራሕ	- ዘይድፋለ
ነገር ነቅነቅ	- ቆስቆስ፣ ነገር አለዓለ
እነቅነቅ	- 1. አናወፀ፣ ነውነው
	- 2. አለዓለ

ነቅረ	
ተናቕረ	- ተበላሰ
ነቅርቅር በለ	- ጥልምልም በለ
ነቅር	- ጨንቋር፣ ጠምባሰ
እናቕረ	- አበላሰ
እንቀረኒ እልካየ	- ሕሱም፣ ጠግዕ
ዘየንቀር	
እንቀሩ ሃበ	- ጨሊጡ ሃበ
ነቅተ	
መሬት እሾዝ	- መከራ አውረደ፣
ነቅተላ	መሬት ሕንዚ ነዚሑላ
እና'ቐተ	- አበላሰ፣ አዋደለ
ነቅሩሐ	
መንቋሕቋሕታ ረገዝ	- ፈለጠ ተመምህረ
ዓይኒ እንቁሕ	- ዘጥፍእኹ ዘክር
ዓይኒ እንቁሕ	- 1. መመየ
	- 2. ረእየ
ዓይኒ ዘንቁሕ ኹሉ	- ዝግበየ ዝነላሰ
ነበረ	
መናበራሉ ሓዘ	ደለበ፣ አብዚሑ ሓዘ
ነበረ ሽነ	- ዛንታሽይት ተረፈ፣ ድር ሞይቱ ድር ተረሰዐ፣ ተቐበዐ
ነበረ ይበሉኻ	- ይመንጥልካ
ኔሩ ኔሩ	- ሰሰጊሩ
ኔሩኒ አየብልካ	- አርኢዩ አይሽላእኻ
ኔሩካ ድዩ ናይ ሉሚ	- በደለይ አፍልጠኒ
ኔርካ ኔርካ	- አሐዲሰካ፣ እና'መንጎኻ
ናብ ዝነበር ተመለሰ	- ከም ቀደሙ ሽነ፣ ንድሕሪት ከደ
ናብራ አላዒላ	- ሓዳር ጌራ
ናብራ ፈተነ	- ሓዳር ገበረ
ንቡር ኔሩ	- እዚ ኹሉ ተፀቢዩ
ንቡር ከይተርፍ	- ንሰም፣
ንቡር ገበረ	- ስርዓት ፈፀመ
ንቡር ኢዩ	- ዝግባእ ኢዩ
እና'በረ	- አገልገለ፣ አዳ'ወየ
አብታ ዘይነበረቶ	- አይክንደይ ዓቕሙ
አብዚ ነበረ አይተባህለን	- ፀነተ፣ በረሰ፣ ሕቕቕ በለ
እና'ብርኒ	- ድልዱል ነገር
አይነበረኒ አይጠፍእኒ	- ቀደመይ ንቡ
አይ'ናበሩን	- ሓቢሮም ዚቕመጡ
	አይኮኑን፣ አይላነዩን
እንታይ ኔሩኒ	- እንታይ ገዲሱኒ
ከምዘይነበረ ሽነ	- 1. ባደመ፣ ደበ'በ
	- 2. ተረሰዐ
ከምዘይነበረ ገበረ	- አዕነተ፣ ደምሰሰ
ከምዘይ'ንበር የለን	- ብጠርበስበስ ይሕለፍ'ሉ
ነብሐ	
ከም ከልቢ አብ ዝሕ	- ናገራም
ኪነብሕ	
ነብሪ	
ነብረ-ጠሊ/ነፍረ-ጠሊ ሽነ	- ፋሕፋሕ በለ፣ ተበታ'ነ
ነብርን ጥየልን	- ፅርዒት ቅደት አልባ
ነብዐ	
ህዝቢ ነብዐ	- ህዝቢ አግረረ፣ ህዝቢ አገፀርፀረ
ሓግተይሶ ሓግት ካ ይነብፃ በለ	- ጠወየ፣ ፀመቂ/ሕፀብ ከዳን
ነባዒ	- 1. መንፀርፀሪ
	- 2. በግዪ

ንብዓት ሓርገዕ	- ባጫ፣ ንምምላል
ንብዓት ድኻ	- ተባሂሉ ዚብከ
እናብዖ	- ግሰቃ ድኻ፣ መርገም ድኻ
እንዝሕ እንዝሕ ነብዕ	- ጥሚቕ
ዝርንዝሕ ነብዕ	- እሕሲሙ በኸዩ
ዓይኒ ዝዳዕ ነባ'ዕ	- በኸዩ
	- ጌሩ ከምዘይገበረ ከእምን ፈተነ
ነትዕ	
ልበይ እንቲዑኒ	- ልበይ እቐሓሉኒ፣ እሕሪሩኒ
መሬት ነትዕ	- ቀዘረ
ርእሲ እንተዕ	- ተውለሐ
ቀሰሉ ነትዕ	- መገለ
ኪነትዕ በለ	- ሃጠረ፣ ሃዝረጠ
ነሓሳ	
ምስ ንእጃተይ ንእጃተይ	- ልኡም ሰብኸከም ገዑ
ፍልጻ ብንእሱ	- ዕባሕ ሉሚ እይትበል
ብንእሽቶይ	- ብዘይ'ረብ'ሕ
ብንእሽቶሉ	- 1. ብውሑዱ
	- 2. ብሕፃኑ
ብዝረር ንእሰነቱ	- ብጭልፋዑ፣ ዓለም ከይፀገበ
ነንእሽቶይ	- 1. ቁቀሩብ/ ጊዜ
	- 2. ከይዓበዩ
ነእሰ	- 1. ቀለለ፣ ሓሰረ፣ ተዋረደ
	- 2. ተሓተ
	- 3. ደቐቐ
ንእሰካ ድዩ	- ንምንታይ ትንዕቐኒ
ንእሽቶይ ሰብ	- ቀለል፣ ፈኩዊስ
ናይ ዓብዪ ንእሽቶይ	- ሕሱር
ንሑስ	- ዕሽል
ንንእሽቶይ	- ንጥልቀት፣ ሻንጥፎት
ንእስ ንእስ ዝበለ	- ደደቲቐ፣ ቅልል ቅልል ዝበለ
ንእሰነቱ ዘይመነወ	- ቁልዕነቱ ዘይወደለ
ንእሰነት አልዓለ	- ባፀሐ፣ ጎልመስ
ንእሰነት ዕዳ	- ምስትውዓል ዝጉደሉ ዕድመ
ንእሽቶሉ ዝ?	- ንምኽኑኽ
ካብ መን ንእሰ	- ካብመን ትሒተ፣ ካብ መን ሓሚቐ
ካብ ንእሽቶይ ከላዕ ዓብዪ	- ሓደ ኸይተረፈ
ዝነእስ ዝዓበዩ	- ከሉ፣ ቆልዓ ምስ ዓብዪ
ፍንእሰካ!	- ውርደት ተዓደል!
ነኸለ	
ሓላሊኡ ዚነከስ	- ሓጋዚኡ ዚጎድእ
ሰኑ ነኸለ	- ተፀመመ፣ ሓቦ በለ
ነኺሉ ሓዘ	- 1. ተፃበለ፣ ተፃረደ
	- 2. ገጠመ
ነኸለ ጠብ አዲሱ	- ከዳ'ዕ
ነገር ነኸለ	- ተቐየመ
አናኸለ	- አበአሰ፣ አመናጪተ
እምኒ ምንካስ	- ዘይኸውን ነገር ምፍታን፣ ዘይሰምር ፃዕሪ
እኸለ ነኸለ	- ምብላዕ ጀመረ/ ሕፃን፣ ሕሙም
ኮም ከልደ እብ ገሒ ዚናኸለ	- መሕሰሪ ሰብ

ከንፈሩ ነኸለ	- ተሓነ'ዩ
ከንፈ ዘገለለኩ ተነኸለኩ	- ዘይኢደይ ረኺበ
ንንዘብ አንከሰ	- ጉቦ ሃበ
ነገላ	
ልቡ ተነኸለ	- ሓዘነ፣ ራህረህ
ቀሰሊ ነኸለ	- ሸምጠጠ
ተነኸለ	- 1. ተሸማጠጠ
	- 2. ተተናኸፈ፣ ተተሓሓዘ
ተነካእይ ሰብ ነኸለ	- ተቐየሚ፣ ተአናፋይ
	- 1. አሸሞረ
	- 2. አለ'ዓዓለ፣ ቆስቆስ / ዝተረሰበ ነገር ወዘተ...
ንኹለ	- ቀሱል፣ ሕሙም / ብዘሕዝን፣ ብዘቐይም
ንገለ ከይተብሉ ዘይንካእ ሰብ	- ከይትወቕዖ
	- 1. ሕፋር፣ ክቡር
	- 2. ብርቱዕ፣ ሓያል
ዘይንካእ ዋጋ	- ክባ'ር
ነወረ	
መነወ'ር	- መፀለ'ም
ነውሪ ገይፁ	- ዘይ'ሓንኽ
ነውራም	- ጉዳም
እነወረ	- 1. አፀለመ፣ አካፈለ
	- 2. ጓል ደፈረ
ነውሐ	
መዓልቲ ነውሐ	- 1. ግዜ ረሓቐ
	- 2. ምምላይ አበየ፣ ግዝ ተጠለዐ
ሱሩ ነውሐ	- መዘዙ በዝሐ
ቁፀራ ተናወሐ	- ተመሓላለፈ
ነዊሕ መልሓስ	- ደረቕ
ነዓቕ	
መነዓዓቕ	- መተዓዘዘሲ
ነፍሰይ ንዒቕ	- ርእሰይ ገሚተ
ከእለቱ ምስ ረኢኹም ነፍሰይ ንዒቕያ።	
አስተነዓቕ	- አቁናፀበ
ዓለም ነዓቕ	- ዓለም መነነ፣ በራሕ ዓለም ፈንፈነ
ነዓኻ	
ነዓኻ ርእዩ አይፈጠ ረገን	- ካባኻ አይዕበይን፣ ካባኻ አይትሰፈውን
ንዓኻ ንዓኻ ተበሃላ	- ተሓላለዩ
ነዓኻ አይገበረኒ	- ከማኻ አይሃበኒ፣ ካባኻ ይምሓረኒ
ነዓኻ ዘይኮን	- ካባኻ ሓሊፉ ንመን
ንዓኻ ዝበሉ	- ዝእዘዘልካ፣ ዝሓሰበልካ
ዘይንዓኻ ንመን ጠ ዓም	- ከማኻ ዝመሸእ የሉን
ነዓ	
ነዓ እብለካ'ሉኹ	- ወስ ከይትብል
ነዓዖ እንደ'ም!	- እስቲ ትቐርበኒ!
ድቃስ ነዓ እንተበልኩ	- ክድቅስ እንተደለኹኪ
ነዓይ	
ነዓይ ነዓይ በለ	- ተሻመየ፣ ተጨማጪመ
ነዓይን ነዓኻን	- ንኸልቴና
ነዓይ ዝበልኩም	- ዝሸጉጉኩም፣ ዝዓቐርኩም
ነዓይ ይገበረለይ	- 1. አባይ የውዕሉ
	- 2. ከማኻስ ንዓይ ይሃበኒ
ነዓይ ደኣ ደሊኻኒ	- ካብኡ ንላዕሊ ደኣ እንታይ ደሊኻ
ነዝሐ	

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

ሓዊ ነዝሐ	- 1. አበአሰ፣ አናቸተ
ተነዝሐ	- 2. ጉዋህሪ በተነ
እሸቡ ነዝሐ	- 1. ሓሰወ፣ አጉረረ
እንዝሐ እንዝሐ/	- 2. ተበተነ
ዝርንዝሐ ነብዐ	- ሽግር፣ መከራ አውረደ
ወረ ነዝሐ	- አሕሲሙ በሽዋ
ነደለ	- ወረ አናፈሰ፣ ወረ
ከውሒ ዚነድል	አባዘሐ
ትዕድልቲ	- ዕዙዝ ገምባር
ነደደ	
መሬት ነዲዳ	- ዋዲ፣ ሃሩር በርቲዑ
ሰብነቱ ነደደ	- ተራሰነ
ብወርትን ብሩርን	- ተሰላሊግ፣ አጊግ፣
ነዲዳ	ተወሪግ
ብጥይት እንደደ	- አሕረረ፣ ተተለ፣ ፈገመ
ነዳ'ድ	- ተራሰነ ነዳ'ር
ንዳድ ሰዲዳሉ	- ነፍሱ ተራሲኑ
ዓይነ'ንድዲ	- ነጫቢ፣ መንዲባ
ነገረ	
መንገራ	- ካሕሳ፣ ጋር ነፍሲ
መንገዲ' ዘረባ	- ሜላ አዘራርባ
በዓል ነገር	- መማጉት'ቲ
ባዕሉ ይገገር	- ባዕሉ ይመስከር፣ ባዕሉ
ብነገር ነገር ዝተላዕለ	ይዛረብ
ብነገር አሰልኮዋ	- ብምሽንያት ሓደ ነገር
ተነገረ	ካልእ ነገር ተወከኦ
ተናገረ	- ጫቸጫቸ፣ አትከረ
ትንግርቲ	- 1. ተዘንተወ
ነገረኛ	- 2. ሰምዐ፣ ተረደአ
ነገረ ዓለሙ ሓደገ	- ተማጉተ
ነገረ ዓለሙ ጠፍአ	- እፁብ፣ ገሩም
ነገር ቋፀረ	- ሰባ'ብ
ነገር አምፀአ	- ዕሽሽ በለ
ነገር አንበድበደ	- ቅጥዲ ሰኣነ
ነገር ጠምዘዘ	- ተአተ'ለ
ነገር ደለዋ	- 1. ሽግር ወለደ፣ ሽግር ፈጠረ
ነገር ገን	- 2. ወግዲ፣ ዕላል ጀመረ
ነገሩዎ	- አቋሰጠ፣ አጣ'መዐ፣ አጣቸሰ
ነፍሰይ ነገሩኒ	- ንፅቡቹ ብሕማቸ
ናትካ ነገር	ተርጉመ፣ ነገር ጠወዋ
ንነገር ነገር የምፀአ	- አዕገርገረ
ንግርቲ	- ይኹን'ምበር
አብ ነገር አተወ	- ሓቂ አውዲኡ ፀውደዎ
ከም ነገሩ	- ስሽፍ ከፍ ኢሉኒ፣ ጠርጠረ
ከሉ ነገሩ አይፀቀን	- 1. ገሩም ተግባርካ/ ገፈጣሪ
ወዳ'እ ነገር	- 2. ንስካ እትሰርሕ/ ነቐፈታ
ዘንገረ	- ብምሽንያት ሓደ ነገር
ዘይተነገረ የለን	ካልእ ይመፀአ
ዝሓለፈ አይንገር	- ትንቢት
ፀሓር ነገር	- ጣጣ አምፀአ
ነገሰ	- አይ'ኸፍእን
	- እስቃ ጭዕኡ አየ'ሕጉ'ለን
	- ጠበቃ፣ 'አበካቶ'
	- 1. ዘሰመየ፣ በዓል ዝና
	- 2. አውደቐ
	- ሓድሽ ነገር የለን፣
	ብዙሕ ተወርዶ'ዩ
	- ከንደይ ሽግር ሓለፈ
	- ተንኳዪ፣ ፋሕጣር ነገር

መናገስቲ	- 1. ከፍሊ፣ አባ'ያ
መንገስተ-ሰማይ	- 2. መቓምምቲ
መንገስተ ሰማያይ ዝኾነ መነባብር	- ምሹእ፣ ገነት
መንገስተ ሰማያት	- ገነት የእትዎ
የዋርሶ	
ሰላም ነገሰ	- ሰላም ሰፈነ፣ ሰላም ኮነ
ሽግር ነገሰ	- ጸገም ገነነ፣ ሽግር ሰዝሐ
ታቦት ነገሰ	- ታቦት ከበረ
ነገሰ	- 1. በልዐገ
ነገር አናገሰ	- 2. ገነነ ዓዲ ገዝአ
ነገሰካ ዲኻ!	- አጋነነ
ዘራእቲ፣ ገህያይ	- ነፃካ ዚመልኸዶ
ነገሶዎ	የሉን'ዩ፣ ሕጊዶ የሉን'ዩ
ነገደ	- ገህያይ ዓብሊሉዎ፣
ነገዱ በርጊዱ	ዓውል ውሒጡዎ
ንድሕሪት ነገዱ	
አይዘመደይ	- ዕዲሩ፣ ሽይጡ ለዊጡ
አይነገደይ	- ከሲሩ
	- አይፈልጦ አይጥይቕ
ነገፈ	
መንገፍ ዓይኒ	- 1. ፀላኢ
መንገፍ ዝጋ	- 2. በሰር
ተነገፈ	- ገላጋሊ
ንጋፍ	- 1. ተጀሃረ፣ ሓሰወ
ንጋፍ ድጉሪ	- 2. ተዓዘረ
ንጋፍ በለ	- 3. ተወደአ
	- 4. ተራገፈ
ንጋፍ ንጋፍ አበለ	- ቁንጣር፣ ሒደት
ኢዱ ነገፈ	- ተረፍ ዘርኢ
አና'ገፈ	- 1. ከደ
አንገፈ	- 2. ተወደአ
ንንዘቡ ብቐማር አንጊፋዎ፣ አወረሰዎ፡፡	- 3. ረገፈ
አንገፍገፈ	- ሳዕሰዐ
ካብ ዕዳ ተናገፈ	- ወደአ፣ ጥራይ ኢዱ
ንንዘብ ነገፈ	ተረፈ
ገፍ አበለ	- 1. አዋደአ፣ አጫረሰ
ነጋሪት	- 2. ገላገለ
ነጋሪት ፀዓነ	- 1. አወደአ፣ መጠጠ/
ከብዲ ነጋሪት	ብቐማር
ነግ	- 2. አወልወለ
ነግ ፈረገ በለ	- 1. አንፀርፀረ፣
ነግህ	አስካሕከሐ
መሬት ነግህ	- 2. ርእሱ ነቕነቐ፣
ናይ ንግሆ	አንገብገበ
ንጉሆ ንጉሆ	- ናፃ ወዕኦ
አንገህ	- ወደአ
	- ወቐዐ
	- ቀሚስ ለበሰ፣ ተሸዋመ
	- ፈርሳም፣ ሃብላቸኒ
	አጋንዱር
	- ተጠራጠረ፣ ተመጋመገ
	- 1. ፀበባ ሓለፈ
	- 2. ፀብሐ
	- 1. አግን እቲት፣ ፈላግ ደ
	- ጊሓት፣ ጊሓት
	- ገሰገሰ፣ አውገሐ

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

ካብ ሰናይ ንነሆኡ	- ካብ መፈለግታኡ
ካብ ንነሆ ናብ	- ብቐጠብ
ምሽት	
ነገሐ	
ልቢ ነገሐ	- ሃብሃብ
ተነገሐ	- ሞተ
ጨው ነገሐ	- ጨው ነገ!
ነገደ	
ነገዳ ሓጋይ	- 1. ወደቅ፤ መዝገብ ዱባ'ላ
	- 2. ዓቢ ሓሰት
ነገዳ ዝሽነ ዘረባ	- ቃል ሓይሊ ዝመልእ
ንባብ እንገድገደ	- እንበልበል
እንገደ	- ጫጎደ
ዓይኒ እንገደ	- ዐፍዐ
ጭጎራፍ እንገደ	- እንተጉ
ነጠረ	
ነጥረ ባርቕ	- ዓዘውዘው
ነጥሪ	- በረድ
ንግር ዮብሉን	- ሕዋስ ዮብሉን
እንጠረ	- 1. ዘርእ
	- 2. እውደቐ፤ እንጠቢ/መቐላቐሽ
	- 3. ቀተለ
እንጠረኛ	- ነሃባይ፤ ጥበበኛ
እንጠሩ ሰ'ደደ	- እርሓቕ
እዕይንቱ ኪነጥራ ሊለን	- 1. ተቐንዘው
	- 2. እዲንቱ ኪወልእ ሊለን፤ እዕይንቱ ተቐን ጢረን
ክፍሊ ተናጠረ	- ክፍሊ ዘለለ፤ ዓዕፈ
ጥር ሊሉ ተፃረረ	- ተጻረረ፤ ሊሊሊሉ ተፃረረ
ጥር እትብል	- ዋላ ሓንቲ
ጥር ጥር በለ	- ዘለለ
ጥር ዘየብል	- ዘየሕልፍ፤ ጥብቂ
ጥይት እንጠረ	- እፈናጠረ
ነጠቐ	
መንገዲ ነጠቐ	- ተሓንበበ
ተነጠቐ	- ዓረገ
ተናጠቐ	- ተመናጠለ
ነጠቐ	- 1. ተበለፀ
	- 2. መንዘዐ
ንጥቕ በለ	- ዓዘዘ
ንጥቕ ንጥቕ ለበለ	- ኩልስ ኩልስ ለበለ
ነጠበ	
መንጠቢሉ	- ጠፊሉ ተሪፋ
እይተፈልጠን	
መንጠቢሉ ጠፊሉዎ	- ጨኒቐዎ፤ ተላይዱ
ቃል ዘየንጥብ	- ዘይጋገ
ብሰግይ ነጠበ	- ብዝገሂር ወረደ፤ ዱባ'ላ ወረደ
ነጥቢ ብነጥቢ	- ሓደ ብሓደ
ነጥቢ ዘይብሉ	- 1. መእሰሪ ዘይብሉ
ዘረባ	- 2. ቁም ነገር ዘይብሉ
	- ወደቕ
ናጢባ	- ትንፍስ ላይበለን
ንግብ ቃል	
እየወዕለን	
ንግብ ዘይብሉ	- ዕሩይ፤ ሕዋስ ዘይብሉ
እብ ከብዲ ጥብ	- ዝተበልዐ ተበሊዑ ዘየፀገብ
ዘይብል	
እብዚእ ነጠበ	- ሕቕቕ በለ
እይተባህለን	
እብ ዘይነጥቦ ዘይብሉ	- ወልግጥ፤ ወላ'ም
እናጠበ	- እዋህለለ

እንጠበ	- ቁንጢሩ ወሰኸ፤ መረቐ፤ እውደቐ
እንጠብጠበ	- 1. ብዙሓት ወለደ
	- 2. እውደቐ፤ አጥፊእ
እዕይንቱ ኪነጥባ ሊለን	- ቀኒሉ
እይነጥቦ	- በቃቕ
ካበይ ነጠበ	- ካበይ ተረኸበ
ኪነጥባ ሊሉ	- እፍቂሩዎ
ዘረባ ጥብ ዘየ'ብል	- ትኩር፤ ዘየ'ሕልፍ
ነጨጨ	
ነጨጨ	- ጎጨጨ፤ መንጨተ
ነጨ'በረ'ር	- ጨበረ'ር፤ ሊግ ሰብ
ነጭ ነጭ በለ	- እንፀርፀረ፤ ገርጨውጨው በለ
ነጭ ለበለ	- 1. ሰረቐ፤ በልደጉ
	- 2. መንጨተ
ነፀለ	
ግሕረኛ እንፀለ	- ካብ ዕርፊ እምለቂ
ግዳሉ ነፀለ	- ሓወዮ፤ ለቐቐ
ምንጋጋ እንፀለ	- እጉረፀ፤ ዳዕመስ
ምንግ'ል ጥንሲ	- ጥንሲ ምስዳድ
ሰለስተ ነፀላ	- ሰለስተ ድርብ/ሰለስተ ድጋዎ
በብንፅል ሸጠ	- ሸርሸረ
በብንፅል	- በብሓደ
"ሰብሉት እንተኸይንክን በብንፅል ምዕላ"	
ሊሉዎም፡፡	
ብሓደ ነፀላ ዝዓበየ	- መግሕንቲ ሓመድ፤ ዓርኪ
ተነፀለ	- ሞተ፤ ተፈለየ
ተነፀለ	- ተፈላለየ
ነፀ'ለ	- 1. እሸረፊ/ ሰልዲ
	- 2. ፈለየ
ነፀላ መንድቕ	- ፍርቂ መንድቕ/ ጉድኒ መንድቕ
ናዕላ	- ሕፃን
ንፅል ክዳን	- 1. መረሃጫ ዘይብሉ
	- 2. ረቂቕ ክዳን
ንፅል ጣይታ	- ረቂቕ እንጀራ
እፋ ነጂሉዎ	- ዘረባ መሊቐዎ፤ ነገር ሸርተፍ ቢሉዎ
ኩርምቲ እንፀለ	- እዕመስ
ነፀረ	
መንፅር	- መረእለዮ
ሰብነቱ ነፀረ	- ፀበቐ፤ ብርቐርቐ በለ
ብመንፅሩ	- ብተወላኸ
እነሮረ	- ግልጂ ገበረ፤ ለብረሀ
እነፃዐረ	- 1. እማጉተ
	- 2. አተኸኸለ
	- 3. እመዘዘነ
እንፃር	- ተፃይ
ነፀየ	
ንንዘብ ተነፀየ	- 1. ተቐፅዐ/ ብዳኛ
	- 2. ተበልዐ/ ብቐማር
	- 3. ተሰረቐ
ፀጉሩ ነፀየ	- 1. ተበላጪው፤ ሓረቐ
	- 2. ፀጉሩ መንጨተ
ነፀገ	
ሓሳብ ነፀገ	- ተቐወመ
ግጨሉት ተነገጉዎ	- ተላዲቡ፤ ተመሓደኹ
ቆሉ ነፀገ	- ቆሉ በተነ
ንብዓት ነፀገ	- በኸየ፤ ንብዓት ሓበለ
ንፅገ ንፅገ ለበለ	- እመ'ቃረሓ፤ ላባ'ፀሐ

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

ጸባላ ነፃግ	- ገጠብ፣ ምሕረት ሃበ
ፀገ አበላ	- መገዘወ፣ ፈገፀገ
ነፃፈ	
መገፀፍ መሳብ	- ብታሕቲ ዝገብር
	እንጂራ፣ ጉዝጓዝ ጊባቦ
ተነጻፋዎ ደቂቡ	- ተቲሉ ሞይቲ
	ተገዝጉዊዙዎ ደቂቡ
ነገር እንፀፈ	- ተገዝላ ሓበበ
እደይ ከይተነፃፍኩ	- ከይሞትኩ
እፋ ነፀፈ	- ደሸየ፣ ሰለነ
እሽሊ እንፀፈ	- በልዐ፣ እሽሊ ወደላ
እሽሊ ከየንፀፈ መስተ	እይሰትይገ፣ ከይተመገበ
ዕፃ እንፀፈ	- ዕፃ አዕነሐ
ዕፃ እንገፈሉ በእዝፍሕዝ	ዝገብኒ ገንዘብ ተልጢቶ
ተወፈሉ፡፡	
ዘይነፀፍ ታሪኽ	- ዘይ'ሃበሰ ታሪኽ
ገንዘቡ እንጸፋዎ	- መተሚጡዎ
ገንዘብካ ተነጻፍካዮ	- ሃብትካ ገርእሰካ
ደቅሰ	!
ፀላእቱ እንፀፈ	- ፀላእቱ ወደላ፣ ፀላእቱ
	እርገፈ
ነፅህ	
ልቡ እንፀህ	- ለው'ህ
ንፅህቲ ሓፍቲ	- 1. ገግብረ ስጋ
	ዘይትእመት
	- 2. መገፈሳዊት ሓብቲ
ንፅህቲ እይከነትን	- 1. ምስ የገነላ ኢያ፣
	- 2. ትሕመይ ኢያ
ንፅህና ዘይብሉ	- 1. ጉርሒ ዝመልእ፣
	ቅንዕና ዝጉደሉ
	- 2. ፅርየት ዘይብሉ
ንፅህና ዝሓለወ	- ቅዱስ
ነፈረ	
ልበይ ከትሃፍር እላ	- ትርጉታ ልበይ በርቲዑ፣
	ተሃንፈፀ
መናፈሪመናፍር ሰለነ	- መንተሳቕሊ ገንዘብ፣
	ዓቕሚ ሰለነ
ሃፍሪ ዓይኒ	- ሓበላ
ኪሃፍር እሉ	- ፈይፈይ እሉ
ዓይነይ ፍርፍር እሉኒ	- ዓይነይ ተገንብጊቡ
ፀካ'ዝ	- ድሽድሽ
ፀኪ ነፈሩዎ	- ፀኪ ወጊሉዎ
ፍር በለ	- 1. ዓበየ፣ ኩኩዐ
	- 2. ሰምበደ
	- 3. ነፈረ፣ በረረ
ነፈሰ	
ሕግመ ነፈሱሉ	- ፈሽሑዎ
መተንፈሲ ዝልእ	- ዓፈነ፣ መሰ'ል ከልእ
ርኽብት መናፍብቲ	- እጋንጉቲ
ሰሽራኑ ነፈሱሉ	- ሓሊቶሉ፣ ሰሽራኑ ወጊሉሉ
ተናፈሰ	- 1. እየር ተቐበለ
	- 2. ወረ ተጋፈሐ
ትንፋስ ካልእ	- ረበ'ፀ ሃው'ዝ
ትንፋስ ዘይህብ ሰራሕ	- እድካሚ፣ ሃህዋ ዘይብሉ
ትንፋስ በለ	- 1. ተዛረበ
	- 2. ዕረፍቲ ገበረ
ነፈሰ	- 1. ቀለለ፣ ፈሽሰ/ሰብ
	- 2. ጣዕሚ፣ መዓዛ ጉደሊ/
	ሰዋ፣ ምዋሰ
	- 3. ፈሽሰ/ዘይ/ ደመና ተበተነ
	- 4. ተንፈሲ/ ኩሰለ ጎግ
ንፋስ	- ሓሳዊ

ንፋስ	- 1. ውዑይ ሰብ
	- 2. ትልጡፍ
ንፋስ ሃበ	- ነፍሐ
ንፋስ መልእ	- እየ'ረ
ንፋስ በረካ	- 1. ሓሸላኩ፣ ህበቡላ
	- 2. ህበቡላ
ንፋስ ተለዓለ	- ፈሸ በለ
ንፋስ ተቐበለ	- ተሸራሸረ
ንፋስ ናብ ዝፈለ	- ፅኑዕ መትከል ዘይብሉ፣
	ገልበተበጣ
ንፋስ አትዩዎዎ	- ተቐያይዎዎ ተባሊሶዎ
ንፋስ አዱንያ/	- ሒሹዎ፣ ቀሊሉዎ
ንፋስ ድና ረገሱ	
ንፋስ ዘምፀእ ዘረባ/	- ሓሶት፣ ተባራሪ ወረ
ወረ	
ንፋስ ዝወቕዖ ወረ	- ጋህዲ፣ ዝቐንጠወ ወረ
ንፋስ ዚወሰዶ ሰብ	- ግሕጽቶ
ንፋስ ዝወሰዶ	- ረቲቕ ጣይታ
እንጂራ	
አውሉ ንፋስ	- ህበቡላ፣ እባ ገብራ
እሽሊ እናፈላ	- እሽሊ በተግ፣ እሽሊ
	እፀጊያ
ዘረባ ነፈሱዎ	- መሊቐዎ
ዕጋቡ ነፈሱሉ	- ተአዲቡ፣ ዝሒሉ
ዕጋቡ እንፈሱሉ	- ደኪሩዎ
ነፈዖ	
ሓምሹሽቲ ነፍዩሉ	- ፋሕሺጂ፣ ጫዕቢሩ
ተነፈዖ	- ተጀሃረ፣ ሓሰወ፣ ተዘረቄ
ነፈጠ	
በና'ፊጥ እምፀእ	- ብገዲ፣ ከይፈተወ እምፀእ
ነፋጥ	- ነጎ'ል
ነፍሐ	
ሓዊ ነፈሱሉ	- ተራሲኑ
መሪት ተነፍሐ	- ኮበረ
መናፍሐ	- መጉረሪ፣ ሓሳዊ
ብሓሶት ተነፍሐ	- ዓደሹ በለ
ብቐሪ ተነፍሐ	- ከርደደ
ተነፋፈሐ	- 1. ተሸራረዖ
	- 2. ሓበጠ
ተናፈሐ	- ተዛበጠ፣ ተጉዋሰጠ
ነፋሒቶ	- ተለዋዋጢ ጠባይ ዘሉዎ
	ሰብ፣ ዝረአዩ ዚሽውን
ነፋሕ እምብልታ	- ፈፃዪ እምብልታ
ንፋሕ	
	- 1. ሰጉዳዎ
	- 2. ሓሳዊ
እፍንጫሉ ነፍሐ	- ተሽርፈፈ
ዕጋብ ነፈሱዎ	- ተአንቲቱ
ነፍሲ	
መገፈሰ ትፋስ ዝመልእ	- ሄር
ምስ ነፍሱ ዚበእስ	- ገዛእ ርእሱ ዚብድል፣
	ሸልካፍ
ምስ ልሉቱ ዚበእስ	- ሃልፋዕ
ሰለ ነፍሲ	- ሰለ ዕድቲ፣ ሰለዝጊሄር
ብነፍሰይ ኢየ	- ብዘይ ቃል ዓለዎ
ብነፍሱ ሓደረ/	- ርእሱ ዝላለ
ዝደ	
ብነፍሲ ብሰጋ	- ብሰግይ ብምድሪ
ብነፍሲ ተደላለዖ	- ተሃዳደነ፣ ተፃረደ
ብነፍሲ እርከበ	- ኩተፍ በለ
ተሽ ነፍሲ	- ግሕርር፣ ፈታዊ

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

ነፍሱ-ዝጻዕ	- ምህሙን
ነፍሱ-የር	- ጥንስቲ
ነፍሱ	- መልዕሎይ፣ ህይወተይ
ነፍሱ ሸይጠ	- ጨኪነ፣ ህይወተይ ቀቢፀ
ነፍሱ ምሳይ	- ምስ እእምርይ
እይነበረን	እይነበርኩን
ነፍሱ ነጊሩኒ	- ግንብንብን ሊሉኒ፣ በዝፍክፍ ሊሉኒ
ነፍሱ	- ኩላትላና
ነፍሱ ማተይ	
ነፍሱ ከም ነፍሱ	- ሽግረይ ከሊላ፣ ከምዓቕመይ
ነፍሱ ሓለወ	- ተጠንቀቐ
ነፍሱ ሓለፈ	- ዓረፈ፣ ሞተ
ነፍሱ እብዩም	- 1. ራህራህ - 2. ደጊሙ
ነፍሱ እውደቐ	- ተጉሳቐለ
ነፍሱ እውፀእ	- 1. ሓቲ ነገረ - 2. ሃደመ
ነፍሱ ከትወፅእ	- 1. ደጊሙ፣ ሳፂዩ
እላ	- 2. ተሳቐዩ
ነፍሱ ወደእ	- መንመን
ነፍሱ ወፂእ	- በምቢደ
ነፍሱ ጠርጠረ	- እምነት ስእነ
ነፍሱ ፈለጠ	- 1. ቀልቢ ገበረ፣ ለበመ - 2. ውነ መለሰ
ነፍሱ ፈተሽ	- ነፍሱ መርመረ
ነፍሱ እይሓደገሉን	- ዳኣንጊሩ ዘቢጡም
ነፍሱ እጥፈእ	- ቀተላ፣ ህይወት እሕለፈ
ነፍሱ ሽነ	- 1. ከበረ - 2. ተፈታውነት ረሽበ
ነፍሱ-ወክፍ	- ሕድሕድ
ነፍሱ ዓደገ	- ፀደቐ፣ ኪረ
ነፍሱ ዘርእ	- ተመሓየሽ፣ ተገብሩሽ
ነፍሱ ዘይብሉ	- 1. ጨካን - 2. ማሕቋቐ
ነፍሱን ትሕለፍ	- ከረው በል
ናብ ነፍሱ ተመልሰ	- ተናሰሐ፣ ተጠፃሰ
ንሓደ ነፍሱ	- ግውልቁ
ንነፍሱ ከ እንታይ	- 1. እንታይ ከምገሸውን እንታይ ፈለጠ
ሒዛ	- 2. ብደዐ እይሰርሕን
ንነፍሱ ዝበለ	- ደላይ ዕድቂ፣ ርህሩህ
ንነፍሱ እይበል	- ግዕዱ በእሶ
ንነፍሱ ጊብል	- ገጥቐሙ ሊሉ፣ ገርእሰ ኪሕሾ
ንነፍሱ ይፈለጠ	- መካ'ር'ዩ
ሳ'ዩ	
ንነፍሱ ይግበረልካ	- 1. እምላሽ ይቀበለልካ - 2. ዝበላዕካዩ ገጥዕና ይግበረልካ
ንነፍሱን ፍለጠላ	- እጠንቀቐ፣ ጠለ'ቐ
በለ	
እብ ነፍሱ	- ተፈድዩ
ረጊቡም	
እብ ነፍሱ ውዲሉ	- ገሰብ ዝሓለቦ እብ ርእሱ ተጠምጢሙ
እብ ነፍሱን	- ወይለጊ
ትረሽባ!	
እብ ነፍሱን ትረሽቦ	- ግዕድቂ ኪሽነካ'ዩ

እነ'ው ነፍሱ ሒዛ'ዩ	- 1. ገህይወተይ እስገእ'ዩ፣ ሓጥዶት ስፈርሕ'ዩ
	- 2. ነፍሱ የር'ዩ
እይነፍሱ እይንግእሊ	- ገበለል፣ ከንቱ
ከም ነፍሱን ረእዮ	- እይትጨካን
ዘይነፍሱ ሒዛ	- 1. ፀኒሳ - 2. እካላታ ሃዝሂዙ
ዝበለ፣ እብ ነፍሱ ተረእዮ	- ሰብነቱ መስከረ
ነፍሱ	
ተነፋነፈ	- 1. ተዛበጠ - 2. ተጨናነወ
ተነፋነፍ ሰረ	- ወሽወሽ
ነፍሱ	- ዓናፍ
ኡህ	
ኡህ ዝናብ	- ብርቱዕ ማይ
ናት	
መን ከም ናትካ	- 1. ገመቐርብ ዚወዳደር የለን
	- 2. ጥሪትካ ዚመስሉም የለን
በብናቱ	- 1. በብሽግና፣ በብቐሰሉ - 2. በብወገኑ - 3. በብጥሪቱ
በናትካ	- 1. ብዛዕባኻ - 2. ብገንዘብካ - 3. ብስጋኻ
ነና'ቱ እሉም	- 1. እዕድሉ፣ ፀዕሕፍቱሉ እለም
	- 2. በብዕሒቱ እሉም
ነናቱ ተዛረበ	- ዘዝመስሉ ተዛረበ፣ ነናይ ውልቁ ተዛረበ
ናተይ በለ	- 1. እቕረበ - 2. ገንዘበይ በለ
ናተይ ቢሉ ሓዘ	- ተዓጠ'ጠ
ናተይ ዝበለ	- 1. በዓል ገንዘብ፣ ዋና'ዩ ዝብል
	- 2. መቐርብ ዝሽነ
ናተይ ዝበልኩም	- ዝእመንኩም
ናቱ ዘበ'ለ	- 1. ገንዘብ - 2. ወገኑ ዝሽነ
ናቱን ዘይናቱን ሃበ	- እፀለመ
እብዘይናቱ	- 1. እብዘይቦታሉ - 2. እብዘየለትዎ
ከም ዘይናቱ ረእዮ	- 1. እጓንዩ - 2. ዕሽሽ በለ፣ ንሓፈ
ዘይናቱ ሃበ	- ጠቀ'ነ፣ እፀለመ፣ ሓመዩ
ዘይናቱ ሽይኑ	- ግዕዱ ዘይበሉ ሽዩኑ፣ ይዕበየልካ ዘይበሉ ሽይኑ
ዘይናትካ ናትካ	- ናይ ማትካ እይጠትምን
እይሽውንን	
ንሉ	
ንሱ' ንሳትካ	- ንንሕድ ሕድካ
ንሱ' ንሳቶም	- ንንርእሳም
ንሱን ሰኻ	- ንንባዕልኻ
ንሱ ባዕሉ	- ዓርሱ፣ ባዕሉቱ
ንሱ ብገሱ	- መለሳ ዘይብሉ
ንሱ ንገሱ	- ካብእ. ዝይሓልፍ
ንሱን ወድ ንሱን	- ከምኡታት ዝእመሰላ ነገር
ብዘይንሱ	- 1. ካልእ - 2. ዝተረፈ
ንሱን ዘይንሱን	- ከጢንን ዘይከጢን

ናዕላ ብሃል ትግርኛ

ንሱ ከንሱ	- ከበላሰ
ንሱ ከንሱ ንስቢ	- ከልተ ሓደ
ንንስቢ	
ከፍቲ ንሱ	- ከፍሉ
ከሉ ንሱ	- ዚግረፅ ፍብሉን
ዘይንሱ ሙሉ	- ተጉሳቸላ፣ ተለዋወጠ
ዘይንሱ ሰብ ጤሉ	- ሰጉዳም፣ ምኩሕ
ዘይሙ ስሉ	
ንሳለ	
ንሳለ ወደሉ	- ንጥለተት ተሪቶ፣ ንሳክላ
ንሳሐ	
ንሳሐ ለተወ	- ተናዘዘ
ንሳሻ	
ብዘይንሳሻ	- ብዘይካሻ
ንሳሻ'ባ ንሳሻ'ባ	- ተሃላላሽ
ተበሃለ	
ንሳሻን እንታይ ሊኻ	- እንታይ ለእተወካ
ዘይንሳሻ	- ዘይኮንካ
ንፃሻ	
ንፃሻ ርእዩ	- ዕሕፍቶይ ለሉኒ፣ካባሻ
እይፈጠረን'ን	- እይትሰፈውን
ንፃሻ ዘይበሉ	- ፈጣሪ ዘይፈተወልካ፣ ናትካ ዘይኮነ
ንዮ/ ንዮው	
ንዮ በሉ	- 1. እድላዩ ላይኮነን
	- 2. ሰገን
ንዮ'ዋይ	- ኪነዋይ
ንዮ'ን ነዘን በለ	- 1. ተጠራጠሪ ተወላወለ
ብዮጋ ንዮ'ን ነዘን ከይበለ ዕቡቹ ተፈን ገዢሉ፡፡፡	- 2. ተንከራተተ
ንዮው ንዮው	- ርሑቹ፣ ለበይ ለበይ
እይ ንንዮ ላይንነዘ	- ለጉላጉል
ካብሉ ንንዮ	- ብድሕሪሉ
ከነንዮው ድግ	- ሙሊሱ'ውን
ንጉት	
ንጉቱ ለውደቹ	- ሰነፈ፣ ሓመቹ
ንጉቱ ገተረ	- ተብሐ፣ ደፈረ
ሃ	
ሃሽኖሽ	
ሃሽኖሽ	- ሃንጓጓቹ
ኖምኖም	
ኖምኖም በለ	- ጣምጣም በለ፣ ተመናጠለ
ኖር	
ኖር በለ	- በሽዮ
ኖው	
ኖው ኖው ኮነ	- 1. ሃዕባ በርተዕ
	- 2. ጥፍጥፍ ኮነ
ሃኝ	
ሃኝ በለ	- ኒን በለ፣ ፖርፖር በለ
ሃሽ	
ሃሽ በለ	- ተጨቓጨቓ
አ	
አረአ፡	
አረአ!	- እዮ'አ!
አፍ፡	
አፈይታ	- ሀድላት፣ትላነት
አፍ አፍ በለ	- 1. ነፍሱ/ሽምቆ፣ ሓዊ

	- 2. ተንፈሰ፣ግረፈ
	- 3. ሓረቹ
አፍ አፈ በለ	- 1. እቸበጠ፣ላሕንቀዋ፣ላሽበረ
	- 2. ላዝሓለ
	- 3. ጋለሀ
አፍ ሊልካ ዚሽይድ	- ራቲቹ ጣይታ
እንጌራ	
እፍ ዝበለ መይዳ	- ጭልጥ ዝበለ ጎልጎል
ኢሉ፡	
መን ኢሉ-ኳ	- መን ለዚዙኳ
ናበይ ኢሉ	- ናበይ ነጂሉ
ኢሉ በለ	- ተዛረበ፣ ጠቐሰ
ኢሉ ኢሉ	- ውዲሉ ሓዲሩ
እንታይ ኢሉዎ	- 1. ይንሓፎ፣ይሕደን/ነገር
	- 2. እንታይ ሙሊሱሉ
	- 3. ይትረር
	- 4. ንምንታይ ደልዩዎ
ከንደይ ሊልካ ዚሽረብ	- ተዛረብካ ዚውዳለ ላይኮነን፣ ጉዳ ብዙሕ'ዩ
ከንደይ ሊልካዮ	- 1. ከንደይ ትሽጠ
	- 2. ከንደይ ገግቲካዮ
ኢታይ፡	
ባዕላ ኢታይ	- ነፍሱ ዚንእድ ሰብተወራ ዛዪ፣ ተመገላጂ
ኢንታ/ቶ፡	
ኢንታ ለውፅእ	- ነቐፈ፣ለስተሓቐረ
ኢንታ ዘይብሉ	- እሩም፣ለባም
ኢንታሉ ሽልክ	- ወርዘዮ፣ ነውሩ ወገ'ደ
ኢድ፡	
በለስተ ኢድ	- በለስተ ዕዕፈ
በብእዱ	- በባዕሉ
በዓል ኢድ	- 1. ነሃባይ፣ ጥበበኛ
	- 2. መትሓዲ ዘሉዎ ነገር ሓባዲላ
ብእደ እገሩ መፅእ	- ብዘይ ላስገዳድ ቀረበ
ብእደ ወነን	- ባዕሊ፣ገዛ'እ ርእሲ
ብእዱ ተሽሓሰ	- ደከ'ረ፣ብሓይሉ ተጠቐመ
ብእዱ ሽደ	- ግልዶ ሃበ
ብእዱ ጠፍእ	- ባዕሉ ጥተ፣ሀይወቱ ላጥፈለ
ብእድ ሰብ ከፍለሰብ	- ሕንኳለ ሰብ ከይሕሰበለይ
ብእድ ሰብ ጠፍእ	- ብዕላኳ ተቐትለ
ትንፋሱ ላብ እዱ	- ፈርሐ፣ረዓደ
ዉበጠ	
ናብ እዱ ይቀበልካ!	- ይቐሰፍካ!
ናይ ኢድካ ይሃብካ	- ብገብርኻ ተፈደ
ናይ ኢድ	- ናይ መስርሒ ከፍለት፣ ሰብ ሰራ'ሕ
ናይ ኢዳ ናይ እገራ	- 1. ዘሉ ሰልግታ
	- 2. ዘሉ ጥሪታ
ኢዶድ	- ትንታገ
ኢደ-ምሉእ	- ዕጉው፣ብልፅግ
ኢደ-ሰሉጥን	- ውሕሉል፣ጥበበኛ
ኢደ-ሰብ	- ሰራይ
ኢደ ኢድ ዝረ/በርሐ	- ተሓጋዝ፣ተሻጫ
ኢደ-እገረይ	- ሓጋዚዮ
ኢደ እገሩ ሓዘ	- ጥራዩ ተረፈ
ኢደ እገሩ ጠፍእ	- ትጥፂ ሰለነ
ኢደ እገራ	- እንደ፣ከእለት
ኢደ እገራ ዘይብሉ	- ውዛ'ል፣ምልቡስ
ኢደ ሹላሕ	- ዘድመጥ ቀልጢቶ ዘይሓዊ

ናዕላ ብሃላ ትግርኛ

እደ-ቅዱስ	- 1. ወሐለ
	- 2. ወረዳተኛ
	- 3. ሰራሕ ሕርመ
እደይ ብእደይ	- ባዕለይገዛ'እ ነፍሰይ
እደይ እድካ በለ	- ተሓጋገዝ
እዱ ሃበ	- 1. ነገፈገወደለ
	- 2. ተግረኸህ ተተሓዘ
	- 3. ሰላም በለ
እዱ ሓለቶ ዐጊሑ	- ልጅህ ተፈድዶ
እዱ ሓዘ	- ጉም በለ
እዱ ሓዐረ	- ሰላነገደኸዎ
እዱ ረኸበ	- ተፈደዎ
እዱ ሰሃኖ	- ልጅህ ረኸበገገብሩ ረኸበ
እዱ ሰላነ	- ውሬታሉ ጠፍለ
እዱ ብእዱ ቸረዐ	- 1. ነፍሱ በደለ
	- 2. ወገኑ በደለ
እዱ እርሳዎ	- ከእለቱ እመስከረ
እዱ እብ ዘዋለትዎ	- ወሐለገዘሊሳ'ዩ
ዩብሉን	
እዱ እውዲቸዎ	- ተፈድዶገገብታ ረኸቡዎ
እዱ እጣመረ	- ሰነፈ
እድ መለሰ	- 1. ውሬታ ሸፈለ
	- 2. ሓበረተሓወሰ
እድ ያላለ	- ሕልፍን ትርፍንገዐጋ
እድ መልላሽ	- ገባር ዕቡቸገባር ሰናይ
እድን ግንካን ኮነ	- ተሓጋገዝተሓባበረ
እድ ሰበረ	- ውሬታ አተፈለ
እድ ሰብ ራሳዎ	- 1. ተጉቡ'ዐ
	- 2. ሰላነ
እድ ሰብ ተወዘዎ	- ጥንን በለ
እድ ሰዓመ	- ተመሳሽነትተላግለመ
እድ ቋልዓ ጠላ'ዕ	- ብቼሩብ ዚዕቐ
እድ ብእድ	- 1. ብትሕዝተሓዝ ከሕዝ
እድ ብእድ ከሰላሳዕ ውዲሉ።	
	- 2. ወዓል ሕደር ዘይብሉ
ነቲ እቸሉ እድ ብእድ ከፈሉ ወሰዱዎ።	
እድ አለተወ	- ሓበረተሓወሰ ሻራ ተሓወሰ
እድ አዘር	- ሓልጎቦ
እድ አዛወረ	- ሰዎ እመሓለፈ
እድን እግርን ኮነ	- ተሓባበረ
እድ ከደነ	- ወልመተመሰዎ
እድ ይባርኸ	- እዙ'ው በራሕገገ ተወዎ
	- መግቢገመስተ.....
እድን ጉዋንትን	- ሰዎዎዕገሰነያ ዝመልእ
እድካ አይትሰለጎ	- ገብርኻ ትርከብካእኪትካ
	ተፈደ
እድ ፈትሐ	- 1. ኪረ
	- 2. መሰ'ሰ
ደካ'ኑ ሳላ አንጊሁ ዝሸፈተ ናይ ብር ከልተ ሸሕ	
እቸሉ ሸይቡ እዱ ፈቲሉ።	
እብ እደይ እውዲባይ	- እዎበርኪኸለይ
እብ እዱ ዋይቲዎ	- 1. ብድንገት ቀቲሉዎ
	- 2. ባዕሉ ገጊዙዎ
	- 3. አብ ሕቸኑ ሃሪቶ
እብ እዱ አለተወ	- ወን'ነ
እብ እዱ ዝድራፋ	- ብዕለታዊ እቶት
	ዚመሓደርገሸታሳይ
እብ እድ ሃበ	- አረከበ
እብ እድ ከፈለ	- ብዘይ ወዓል ሕደር ዊሕ

	እበለ
እብ እድ ወደቐ	- 1. ተጎበ'ዐገላደራ'ዕ ረኸበ
	- 2. ተተሓዝተግረኸህ
	ተመለኸ
እብ እድ ዘሉ	- ትሑዝገገጥብጥ
አእያድ	- አእያው
ከዎ እዱ	- 1. ከዎ ግብሩ
	- 2. ከዎ ከእለቱ
ካብ እድ ናብ እፍ	- ድራር ዕለትገግ ግሕድር
ካብ እዱ አይፈለይጎ	- አይ'በት'ኸን
ካብ እድካ አይፈለ	- ብርኽብካን ገበርገጥሉእ
	ይሃብካ
ካብ እድ ናብ እግሪ	- 1. ብቸዕበት
	- 2. እዝዩ ቀረባ ዝኾነ
ወርቂ እዱ	- 1. ፈገ'ርገጉሊሳ
	- 2. ውሕለሉ
ዘይእዱ ዐጊሑዎ	- ሕግቸ ተፈድዶገዘይናቱ
	ረኸቡ
ዕሩይ እድ	- 1. ገበን አልባገላዱ'ብ
	- 2. ወሐለገንፁህ እድ
አሃዝ፡	
አሃዝ ዘይብሉ	- ቆጂርካ ዘይውዳእገ ቀፅሪ
	ዘይብሉ
አሃዜ ኩሉ ዓለዎ	- ልዑል ፈግሪ
አሃዱ፡	
አሃዱ ሊሉ	- ካብ መጀመርታ
አለመ፡	
ነገሪ ዓለዎ	- ሜላ
ነገር አለመ	- አከ'የገላዎኸመ
ከዳን አለመ	- አነበገዓለባ ሰርሐ
ዘይእለዎ ነገር ያሉን	- ብዙሕ ሓሊኑ
ጉድ አላግረ	- ሓሹልገዘይርሉይ ዚሃረብ
አለኸ፡	
ሸንቲ አለኸ	- አጠሰጠሰ
ትጫ አለኸ	- ትጫ ናብ ጥጅእ አለተወ
ነገር ተአሊኹሉ ሊሉ	- ተገኩል ተግሂዙሉ
እብ ሸገር ተአለኸ	- ተአዎ'ደ
እብ መስተ ተአሊኹ	- ካብ መጠን ገላዕሊ ሰተዩ
ወዓለ	
እሉኸ ነገር ሊሉዎ	- እጃል ቲዎ ሊሉዎ
አለዎ፡	
ግለሰዎ ዘይብሉ	- ዘይተአደነ
ተአለዎ	- አእገፈተገላዎራሕ
አለዎ	- 1. ወገደገላገ'ሰ
	- 2. ናበዩ
አለይ መለይ በለ	- ሓብሓበገ አለ'ዓሊ
አላይ ራሳ	- ገናዚ ራሳ
ዘይ'እለ'	- ሕንገድገከናብ
አለፈ፡	
አለፈ ወለፈ	- ሃጠው ተጠውገዓዘርቆዘር
አለ፡	
በሊሊ ሊሉ	- 1. ሳጢርገግ ግሕድቶ
	- 2. ከሓዲገ ዘዎ'ግሉ
አለኛ/አሉኛ	- ከዳዕገግልግይ
አለብልታ	- 1. ሕዎቶት
	- 2. ጥልመት
አለተኛ	- ግልግይ
አለቸግግ	- ጥልመትገሕደት
አለባብ፡	

ᑦᑭᑦ ᑎᑦᑭᑦ ᑭᑦᑭᑦ

አልባቡ ጠፍላ - ሃንሃን

አልቦ፡

እምሃቦ አልቦ - ካብ ዝሸነ

እስመ አልቦ - ዋላ ሓንቲ'ኳ

አልፃለ፡

ሀዘቢ አልፃላ - አነፃብ

መላዕልትካ አይኮነን - 1. መዛርብትካ አይኮነን

- 2. መዘናኻ አይኮነን

መላፃሊ - 1. መዘከሪ

- 2. መብኩዒ

- 3. መስፍሰፊ

መስተ አልፃላ - እብዚሑ ሰተዋ

መፃርጉ አልፃላ - ከብሪ ቐንጠጠ

ግይ አልፃላ - 1. እብዚሑ ሰተዋ፤ ዘጠ

ረገሃንጎረ

- 2. ብዙሕ ግይ አለተወ

ለኸሊ

ሰብ አልፃላ - 1. ሰብ ሓመዮ፤ ሻፈ

- 2. ሰብ ሰመዋ

- 3. ሰብ ወገደ፤ ሰብ አለዋ

ስም አልፃላ - ረቐሩሐ፤ ሰብ ዘከረ

ስዋ ተላዕለ - 1. ሰዋ ተቐጠፈ

- 2. ፈልሐ

ሸቐጡ ተላዒሉሉ - ተሸደጡሉ

ብሒቐሩ ተላዕለ - በኸወ፤ ፈሽኽ በለ

ብንእሽቶይ ዘይለፃላ - ህዱእ፤ ግዳሳ

ነንፋ አልፃላ - ክትዑ ሰረ'ዘ፤ መዝገቡ ሰረ'ዘ

ነንር አልፃላ - 1. ቆስቆሰ፤ ነንር ጀመረ

- 2. ተቋዋቂ

- 3. አስተላመረ፤ አውከለ

ንዘረባ ዘረባ ዮሐዕሉ - 1. ንተረሰዐ ነንር ብነንር

ይዝከር

- 2. ንኹሉ ነናይ ባዕሉ

ምኸንዶት አሉዎ

አለ'ፃላ - 1. ቂጠመ፤ ፈገረ

- 2. አለዮ፤ ሰዋ

- 3. ወንነወወገኑ አትሓዘ

አለፃላላ - 1. ጉሰጉሰ፤ ደፋፈለ

አልፃላ - 1. አንወሐ

- 2. አተንሰለ

- 3. ዘከረ

- 4. ወሰደ/ብዕሒት

- 5. ቀጠፈ

- 6. ወገ'ደ፤ አለዋ

አልፃላ አቐመጠ - አስተንተነ፤ አሰላሰለ

አልፃሉ ተዛረበ - ሓሰወ

አልፃላካ ዘይ'ዕገብ - ቁም ነገረኛ፤ ነገር ዕቡቕ

በብ

አይተላዕለለይ - 1. አይተዘከረኒ

- 2. አይትውሰደለይ

እንታይ ዘይለፃለኒ - ዝጉድለኒ ዮብሉን

እጉሩ አልዕላ አልዕላ - ፈጠነ፤ ትላጥፍ ትላጥፍ በለ

አበለ

እጉሩ አልፃላ - 1. ሰጉመ፤ ገዕዝ ጀመረ

- 2. እጉሩ ጢል አበለ

ከይተላዕለኒ - 1. ከይትሰምየኒ ከይትፀርሓኒ

2. ከይተሰብደኒ

ከምዘይላዓል የሉን - 1. ተወድሞ እናበላ ተንሲኦ
 - 2. ተመግሞ ተሲኦ ተጉቲቱ ተንሲኦ
 ከም ዘይላዓል ገበረ - ሃብተጎድእገላንሆዋ
 ከሱ አልዓለ - ነገሩ ሰረዘ
 ዘልዓለ አልዒሉ - ዘጉደለ አጉዲሉ፡፡ ዘገጠፈለ አጠፈሉ
 ዘልዕሉ ሰለነ - 1. ሓበረ፡፡ ሰላንዓዳጋይ ሰለነ
 - 2. ናባዪ፡፡ ሓብሓቢ ሰለነ
 - 3. ተረሰዐ፡፡ ዘዘካሪ ሰለነ
 - ተመንጠል፡፡ ቦገ በል፡፡
 የልዕልካ! - ሕፁዎት ደትና ነመርዕዎም
 ገደና ሃቡና ዓልኩም ውሰዱ
 አልፋ፡ - ዘለዓለግውነት ዘሉዎ
 አሉ፡ - ሓለፍቲ ሊናገሩንቲ ሊና
 ሉጊ አሉና ጳጳሩ - ገዲ የሉን
 የሉናን - 1. ኩሉ
 ባዕለይ አሉኹዎ - 2. ብዝተረገበሰ፡፡ ብዝተገለለ
 ብዘሉ - 1. ብቐበት
 አላታቢላ - 1. ምናልባሽ
 አላታን የብላን - 2. ቅጥዲ ዘይብሉ፡፡ ትኹን
 አላታን የብላን አፈሪምካ አለትሓዩ፡፡ አይትኹን
 አሉ ዚበሃል - 1. ዝበለፀገሕ፡፡ ዘይብሉ
 አሉኹልካ - 2. ምንም ከይተረፈ
 አሉኹ ግለት - 1. አጀካ፡፡ አሉኹ
 አሉኹ ግለት - 2. በጊሐልካ
 አበይ'ሉኻ - 1. ወንጠርጠርገዓቕምኻ
 አበይ ዘሉ - 2. ዘይምፍላጥ
 አበይ ዘሉ - 3. ዕምርኻ ዘይምፍላጥ
 አበይ ዘሉ - 1. አይተረደላካን
 አበይ ዘሉ - 2. አበይ ትነብር?
 አበይ ዘሉ - 1. ካበይ ዝመዕለገዋላ ሓደ
 አበይ ዘሉ - 2. አበይ ዝተቐመጠ/ንነገር
 አበይ ዘሉ - 3. አበይ ዚነብር
 አብላ አላትካ - ሊድካ ሓሊፋ ትዕናሕኻ
 አብሊ'ሉኹ አብቲ'ሉኹ - 1. ሓብለቐላቐላ
 አንተዘሉ - 2. ወዘንዘን
 አንተዘሉ - 1. ወይድግ፡፡ አንተዘይኮነ
 አንተዘሉ - 2. አንተዘይተረገበ
 አንታይ አሉዎ - 1. ይከላል'ዩ፡፡ ተላል'ዩ
 አንታይ አሉዎ - 2. ድኻ'ዩ
 ከምዘሉ - 1. ብምሉሉ
 ከምዘሉ - 2. ከምዘይከደ፡፡ ከምዘይጥተ
 ከምዘሉ - 3. ከምዘይተወደለ
 ከምዘሉ - 4. ለውጢ ዘይብሉ
 ከምዘሉ - 5. ዝቐጥሎም ዘይብሉ
 ከምዘሉ - 1. ዘረብሕን ዘይረብሕን
 ከምዘሉ - 2. ምንም ከይተረፈ፡፡ ከሉ
 ከምዘሉ - 3. ጥቅሉን ልመዕን
 ከምዘሉ - 4. ከኸውን ዘሉዎ አይተርፍን
 ከምዘሉ - 5. ስንዳም፡፡ ጥርዙዝ

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

አመል:

- በዓል አመል - ውሉ'ፍገልግደኛ
- ንእመሉ - 1. ንእሽተይ ንእሽተለይ
- 2. ንወልቱ
- አመልእ - ሃይሙ.
- አመል ለወጠ - ጠባይ ተየረ
- አመል እድ አሉዎ - ቀጣፊ'የገይጉሐል'የ
- ከም አመሉ - ከም ልግዱ
- ዘይአመሉ - ዘይተፈጠር'ሓድሽ ፀባይ

አመልከተ:

- ንምልከት ዚእከል - ንግብ'ሕንጢቐለይ
- ንዳኛ አመልከተ - ጠርዕ
- አምላኽ የመልከትካ - አምላኽ የብርሃኣካ

አመተ:

- ንእመት ስድሪ እሳታ - ረቂቕ'አድልዎ ምግባር
- አመተ - ሓለ'ነ
- እመት መልሓሰ - ለፍላፈ

አመኝ:

- ርእሰ ተላግንነት - አብ ዝሃእ ርእሰኻ ምድጋፍ
- ተላግመኝ - 1. አረጋገፀ
- 2. ተረዳደለ
- ተላግኒ - ሓቲ'ሓቲ
- ተላግኒቶ - ምናልባሽ
- ናይ'ግን - ናይ ብሓቲ
- አመኝ - ተቐበለ'አምላኽ
- አመኝ ላይአመኝ - ተቐበለ ላይተቐበለ
- አግን - አቲት ቃል ዚዳን
- አግኒት ሓዘ - ተወሸመ
- አግን በለ - ያላሽ በለ'አዱ ሃበ
- አግን ብአግን - ብሓቲ
- አግን ላውዕለኒ - በናይ መዓልቲ ንበረለይ
- አግን ሊሉ ተቐበለ - አመኝ
- አግን ! - ሓቲ !
- አምነተ-አልቦ/አልባ - ከሕደት'ከሓዲ
- አምነተ-ጉሉ - ትቡል
- አምነት ሰለኝ - ተጠራጠረ'ተወላወለ
- አምነት አጉደለ - ከድቦ'ጠለመ
- አምነቶ - ሓበን .
- እዝሂሂር አግኒ - ብተስፋ ፀኒዑ
- ወድ አግኒ ሊዩ - 1. ሰፍሩ ላይጎደለ ላይሓለፈ
- 2. ካብ አቲት ቃል ዚዳን ዝተወለደ'የ
- ዘተላግምን - ድልዱል'ዕነዕ'ዚሕብን
- ዝእመኝ አግኒ - ዝሓዘ ሒዙ'ድልዱል ወገን ሒዙ
- ጉልበቱ አግኒ - 1. ብሓይሉ ተመዚሑ
- 2. ብዓይነ ብርኩ ተሓቢኑ

አመኪላ:

- አመኪላ ዘይብሉ - ገርሂ'ለጥህ'ዕተፍ'ዚወዕለ ዘይብሉ

አምዑት:

- አምዑት ዘይቆሪ - ሰገን'ዕሽል
- አምዑቱ ፈበለ - ረዓይ'ጀረቐወ
- ደርሆ በምዑታ ትገወት - ዓሻ ብነፍሱ'ብናቱ የላገዕ

አረንጓዴ:

- አረንጓዴ ሓዘ - ዕላል ሓዘ'ዕላል ገተረ

አረዋ:

- ብእርይ ቁዕር - ሓደ ብሓደ'ኩሉ
- ብጥይት አረዋ - ቀተለ'ረፍረፈ

ነገር አራረዋ

- እሩይ መልከዕ - አቀ'ባበለ'አቀናደበ
- እሩይ አንደበት - ቆገጽ
- እርይ በለ - እዱብ
- እርይራይ - ሞተ'ተወደለ'ተዛተረ
- 1. ጥርት'ሞታ'ሞታ'ሓገጸ'ማገጸ
- 2. ድጃሉ

አረገ:

- ሰብ ዘእረገ - ሰብ ዘሰልከየ'ሰብ ዘከከ
- ብገፋ አረገ - ወርፀቦ'ተርፀቦ
- ብደጪ አረገ - ግእመኝ
- አረገ - 1. በለዋ
- 2. በሰበሰ'ጠሰጠሰ
- 3. ሸም'ገለ'ደ'ሸመ
- ጃዕጃዕ
- ብዕሽሉ ተቐጥፈ

አራ'ግ ነፍሲ

አብ መሬት አረገ

አርሓው /ረሓው:

- ግዕዝ አርሓው - 1. ዕድል አፀበቐ
- 2. ግዕዝ ሽፈተ
- ሽደን
- አርሓ - ድዑል'ግጉላ
- አርሓ አባጊዕ - ዘይረብሐ
- አርሓ አናፁ - ቃርን
- አርሓ ዛግራ - ኩኩናይ'ዓንዳፍ
- አርሓ ደርሆ - ዓባይ ዓባይቶ
- አርሓ'ዓብዕቲ

አርበሽቲ:

- አርበሽቲ ገዕዳ ገነ - ገሕ በለ

አርነብ:

- መአርነቢ ዘይብሉ - ጋሕማጥ
- አዱ አርነብ - አደ'በ
- አዱ እርነብ ላይኮን - ጉሒላ'የ
- አፍካ አርነብ - ተዓገሰ!
- አርነብ - ወረጃ'እዱ'ብ
- አርነብ ዝበለት - ሰትርቲ'ቀበጥበጥ ዘይትብል
- እዝሂሂር ንዘቡ አርነብ - ወለደ/ብምት
- እግሩ አርነብ - አደ'በ'አንሰሓበ

አርሰኝ:

- አፍንጫሉ አራሲ'ዎ - አሸሂቶዎ

አርዑት:

- አርዑት ሰበ'ር - ፋሉል
- አርዑት ባርነት - ጥፋና'መዕተቲ'ባዕዳጽ ግዛቲ
- አርዑት ተሰከመ - 1. ሓላፍነት
- ሓዘ'መከራ'ሰቃይ ፀወረ
- 2. ተፀመደ
- አርዑት ፀዓኝ - 1. መግዛእቲ አትረረ
- 2. ፈቐደ/ ንሽልቢ

አርዮስ:

- አርዮስ - 1. ከዳዕ'ጠላም
- 2. እኩይ'ርጉም

አሰልሰለ:

- አሰ'ላሰለ - 1. አመዛዘነ
- 2. ሰራሑ አገማገመ
- ደሰልሰለ በለ - ውግዘት አልዓለ'እምም በለ

አሰረ:

- መልሓሉ ተላላሰረ - 1. ምዝራብ ሰለኝተ'ቸ
- ላተላ'አልደበ
- 2. ፀምእ
- መእሰሪ አፍ - 1. ግልደ'ህያብ
- 2. መሸበብ
- መዓንግሉ አሰረ - ሽገር ተገደረ'ተገመ'መ
- ማዕተብ አሰረ - 1. ሓቲ ሓዘ
- 2. በሰጥኝ

ናዕላ ብሂል ትገርኝ

ቀሺ አሲፋዎ	- ቀሺ ገዢዎቹ ገዢቶች
ቃል ኪዳን አሰራ	- 1. ተሳታፊነት ተፈጻሚ
ብላጽር/ብላጽብራ	- 2. ውዕል አተወ
ተላሰራ	- ሐላፊነት ተሰክመ
ብሙዕሰቦ ተላሳሰራ	- ተዛመደ
ብሰራሕ ተላሰራ	- ብሰራሕ ተቋርጧ
ብተችሚ ተላሳሰራ	- ተፋቅረ
ተላሳሰራ	- ደሽመጥፊዎች ድምድ በላ
ነገር አሰራ	- 1. ነገር ዛዘመ
እዱ ተላሳሰራ	- 2. ውዕል አተወ
አሰሩ የሉን	- ምስራሕ ሰላን
አሰር ሓዘ	- ምልዘቱ ጠፈሉ
	- 1. ሰዓብ
	- 2. ኮቲ ሓዘ
አሰር መሰራቱ ጠፍሎ	- ሀልፊ በላጥነት ተተመደ
አሰር መሰደፋ የሉን	- ሃላፊ የሉን
አሰር ዘይብሉ	- 1. ምንኪዕገዝላገላንደ እንደ አልባ
	- 2. ምልክት ዘይብሉ
አሲርዎ ገዘልዎ መሰለ	- ላይኛ ግሰነግሕቂቂ
አብ ነብዕቲ ፈትላ አሰራ	- መስተላምር ገበረ
አተ'አሳሰራ	- አዛመደገላገናዘበ
አፋ ተላሰራ	- አፋ ተለከተ ተለገመ
አፍ አሰራ	- ኩምተረገመረረ ሐበርበረ...
እግሩ ተላሳሰራ	- ምንገደ ሰላን ሓንኮልኮል በላ
ከብደይዶ ዝብሊ	- ካብ መን ከይብላሰኒ
አሲረላ'የ	
አስሕክ:	
አስሕክ ዘይብሉ!	- ይብሉኒ ዘይብሉ
አስከሬን:	
አስከሬን መሰለ	- ላይኛ ግሰነግሕ ሃበረ
አስከሬን አውፀላ	- ራሳ ካብ ገዛ አውፀላ
አሻብ:	
አሸበሸብ	- ናቦ ናቦጥምናልባሽ
አሻባይ	- መላሰ
አሻብ ነሻብ	- እንታይ እዋኑ
አሻብሉ	- እንታይ ገዢሉ
አቕሓ:	
አቕሓ ላዕሊ	- ልዕሉት ተላለፉ
አቕሓ ኢልናከን	- መን ናብ ሰብ ቆፀረከን
እንደመላቹ	
አቕሓ አይበሉን	- ንዲቹዎገላግ'ዲሹዎ
አበለ:	
ብዘበ'ለ አቢ'ሉ	- ዝገበረ ጌሩገዝፀፃሪ ዕዲሩ
ናበይ ኢየ ዘብ'ሉ!	- አበይ'የ ዝላትዎ!
ናበይ አበ'ለ	- ናበይ አእንፈተ
ናበይ አቢ'ሉ	- ብምንታይ ዓቕሙ
አበር:	
መልከዐይና አበረይና	- ብረአይኒ ረአይኒ መከራ ይመልኦ
አበሰ:	
አበሰኩ በላ	- አላሽ በላ
አበየ:	
አበየ	- 1. ዓንተፀተሓንገደ
	- 2. ተሓሰመ
	- 3. ካብ ዓቕሚ ነላዕሊ ዝነ
አባይ	- ከኖብ'ላልፈገገራሕ
ዓይኑ አብዩዎ	- 1. ዓይኑ ደሺመ

አበይ:	- 2. ሰሊዐነሃሪት
አበይ'የ	- 1. እንታይ'የ ይኹን
	- 2. መን'የ ነበ'እንተዝመን ኔሩ
አበይ ናበይ	- ኪመጣን ዘይኸለልገ
	አይራኸበን
አበይ አበይ በይሉ	- 1. ተወንጪቶገግጢሉ
	- 2. ርሒቹ ተፃዢሩ
	- 3. በልፂኑ
አበይ ከብፀሉ ኢሉ	- 1. እንታይ ኪጠቕሙ'ሉገንሙሉ
	አይኮን
	- 2. ከላዕ አበይ ከሰንዮ'የ
አበይ ከትብሉ	- 1. አይትፈልጦን
	- 2. አይትረኸቦን
አባል:	
ሓደ አባሉ	- ሓደ መንገዱ
አባይ:	
አባ'ያና ይኹን	- ይርሓሰና
አባይ:	
አባይ ገደሩ	- 1. ባዕለይ አለኹዎገ ባዕለይ ከፍዕመልካ'የ
	- 2. ምላይ ይዕንሓልካ
አቤት:	
አቤት በላ	- 1. ጠርቦገላመልከተ
	- 2. ሃለዋቱ አፍለጠ
አቤት አቤት በላ	- ተጨነቅተግሀለላገምሕረት ሓተተ
አብ/አቦ:	
ሕግቕ ናይ አቦ	- ዘይ'ረብሕ ልግድገዕዶይ ባህሊ
ራዛ ናይ አቦሉ ሓዛ	- ተገባር ወላጲሉ ተሸተለ'ለአበር ወላጲሉ ሓዘ
ብስም አብ በላ	- 1. ሃድኦ
	- 2. ባረኽ
በአቡነ አቡነ ዝተረኸበ	- ብብዙሕ ለመናገር ብብዙሕ ፀሉት ዝመልኦ
ናይ አቦሉ ረኸበ	- ከበረገግዕረገገገቡሉ ረኸበ
አብ-ላሕም	- ንላ-ላሕም
አብ-ምኔት	- ሓለቕ መንኮላት
አብ-ነፍሲ	- ናዛዚ
አቦ ንስሓ	- መኻሪ
አብ-ክርስትና	- አበልገ
አብ-ወልድ	- ዓዕመ-ሰጋገዘመድ
አብ-ወሉድ	- ወላድን ወሉድን
አብ-ወሉድ ኮነ	- አለገ
አብ-ደም	- ደመኛገበዓል ደም
አባ'ጃዊ	- አርሓ ደርሆገዓንዳፍ
አብ ንላብ አበለ	- አለፋለፈገላናገረገመርመረ
አባ ኸስትር	- ዓዲዳገመድሚዳይ
አብ-ዳስ	- ሓለቕ አሳሰይቲ
አቦ ገዛ	- ሓላፊ ስድራገ አላይ ስድራ
አቦ ንይላ	- 1. አላይ ጉይላ
	- 2. ወና'ም
አቦሉ መሰለ	- 1. አበር ወላጲሉ ሓዘ
	- 2. ምስሊትርፂ ወላጲሉ ሓዘ
አቦሉ ዘፍለጠ	- ሓደ አፋ
አቦይ እንይ ከይበለ	- ጋና ኸሉ
አብሉ:	
ናብሉ ኢየ	- 1. ከዘልዕ'የ/ነቕደም በላ ንዝበሉዎ ሰብ
	- 2. ከኸይድ'የ

አብሉ ርገሏ	- ሓቲ ተዛራብካ
አብሉ ናብሉ	- ጥፅጥፅ
አብሉ ሽሉ	- 1. ብትሑዙ
	- 2. ቦታ ከይለቅቅ
	ከይተንቀሳቅሰ
	- 3. ብምሉሉ፣ኩሉ
	- 4. ብሽዱኑ
ካብሉ ናብሉ	- 1. መለሳ ዘይብሉ
	- 2. ቀረባ ንቅረባ

አተወ:

ሓሳብ አቲዉዎ	- ተኪዙ
ሕመኝ ተላታቲዉዎ	- ተሰኒኑዎ
መለትወቲ	- 1. እቶ-እቶ ንዋይ
	- 2. አፋፈት
	- 3. መባዕሕቲ
መለተዊሉ ጠፍሉዎ	- ጨነቅዎ
መለተወ እገሪ	- መቀራረቢ፣ሀያብ
መለተወ ዓዲ	- ኩልኳሉ፣ ንእሽቶይ ትሕዝቶ
መለተወ ዓዲ ዘይብሉዎ	- ዚምረዕ ዘይብሉዎ፣ እልፈ ዝሰንፈ
ማእቶ አይትእቶ!	- ብዝወፃእኻቶ ትረፍ
ሰበይቲ እለተወ	- ተመርዓወ
ሰብ እለተወ	- 1. ሰብ ሓወሰ/አብ ምሽጥር
	- 2. ጋሻ ተቐበለ
ሱባእ አተወ	- ካብ ሰብ ተፈልዮ፣ብሓተ
ሰራሕ አተወ	- ሰራሕ ጀመረ
ቃል አተወ	- ተመባፀዐ
ቃል ኪዳን ተላታተወ	- ከይጣለም ተመሓሓለ
ቅዳሰ አተወ	- ቅደሰ ተጀመረ
በረኻ አተወ	- 1. ፋነነ
	- 2. ፈሰሰ
	- 3. ሸፈተ
ብዘይእቶ አተወ	- ተጓሕለወ
ብዝአተወ አቲዉ	- ሽዑ ንሽዑ
ተላታተወ	- ተዋሰበ
ትምህርቲ አትዩዎ	- ተረዲሉዎ
ንስሓ አተወ	- ተጠፃሰ፣ተናዘዘ
አብ ልቢ አተወ	- 1. መሰጠ፣ማረሽ
	- 2. ተረደ፣አ፣ተሰቂረ
አብ መንጎ አተወ	- 1. ተዛረበ
	- 2. ተማእኸለ
	- 3. ተቐርቀረ
	- 4. ዓረቕ፣ገላገለ
	- 5. አብ ጅመር ተሓወሰ
አብ ዘየእትዎ አተወ	- ጠብሉኝ በለ፣ተሓለኝ
አብ ዘይእቶ አተወ	- ተሃየፈ
አብዚአ አተወ	- ሓቅቅ
ከይተብሃለ	
አብ ዘይእትዎ ዮብሉን	- 1. ክርታትዎ
	- 2. ጠብላቅኑ
አብ ዝአተወ አቲዉ	- ዝገበረ ጌሩ
አብ ዝአተወ እንተአተወ	- 1. አብ ዝበዕሐ እንተበዕሐ
	- 2. እብ ዝተሳተፈ እንተተሳተፈ
	- 3. አብ ዝሸደ እንተሸደ
አብ ዝአተወ ደእቶ!	- ባዕሉ ይፈልጥ፣ምኝንጫሩ
አብ ዝአተዋ አቲኻ	- ተሸታቲልካ፣አብ ዝሸደ ኪድካ
አብዚ እቶ ዘይበሃል	- ዘይረብሕ
አታወ ወፃእ	- አሳገድ
አታዊ-ወፃእ	- መኝርብ፣ፈታዊ
አተዊ ነፍሲ ወዕሊ	- ዓቢገዓር ሽን፣ጭንቲ ሽን

ነፍሲ ኮነ	
እትው ውዕለ	- ትውይ ምልስ
እት'ዋት	- 1. ግብ'እ፣ምል'ሶት
	- 2. ምህርቲ
እቶ እቶንዋይ	- እጋግዘ
እንታይ አእቲዉኒ	- 1. ሕራይ
	- 2. ንምንታይ'ለ'እንታይ መሊሱኒ
እንታይ ኪአትወኒ'ለ	- እንታይ ክርብሓሉ ሽይነ
እንኳዕ ደሓን አቶኻ	- እንኳዕ ብሰላም መፃእኻ
እንዳሰብ አተወ	- 1. ተዓሰበ
	- 2. ዕቡኝ ተዋሰበ
እንዳ ዋሕሰ አተወ	- ዋሕሰ ዓገተ
ወፈርካ አይትእቶ	- አይምለስካ
ዓዲ አተወ	- 1. ባፀሐ
	- 2. ናብ ገዛ ቦላ
ዕብዮት አትዩዎ	- አሪጉ
ዘይአተኹዎ ዮብለይን	- 1. ዘይበፃሕኩዎ፣ዘይከድኩዎ ዮብለይን
	- 2. ዘይገበርኩዎ ዮብለይን
ገደል ደእቶ !	- ራሕ ይበል፣ይጠንጠን !

አኒ:

አነነ'ት	- ምክ'ሐ፣ትምክሕቲ
አነ አነ ተበሃሃለ	- ተቐዳደመ፣ተወዳደረ
አነሽ ናበይ ምስ ከድኩ !	- እንታይ ኩይነ ደየ !
አነዎ ንሰኻ	- ከምናትካ እንተዝገጥመኒ
እንተዝሸውን	
አነሽ እንታይ ከሽውን	- 1. ነዓይክ
	- 2. እንታይ ክሕገዝ
አነ ዝበለ	- ዝበለፀ፣ዝሓለፈ
አነ ጉይታይ!	- ተውሳኸይ፣ተቐፀዎ!
እንዳ አነ አነ	- እንዳ ቀፀዕ
ከማና አይትኹን	- አይትጨክን/ፈጣሪ

አንሳሕሽኸ:

ብሰብ አንሳሕሽኸ	- 1. እሽምረ፣እምሊልካ በሉ በለ
በሰብ አንሳሕሽኸ ፀረፈ::	- 2. ብሰብ አሳ'በበ፣ናብ ሰብ አዎን

አንቀደ:

ዘንቀደ አይትምዓድ	- ንዘይሰምዓካ ሰብ አይትዛረብ
-------------	---------------------

አንቃዕረረ:

አንቃዕረሩ ተዛረበ	- ነዘይ መዘናኡ ተዳፈረ
አንቃዕረርካ	- ነዊሕ፣ሰማይ ተንከፍ
ዚጥመት	

አንበሳ:

አንበሳ ኢዩ	- 1. ጅግና'ዩ፣ደፋር'ዩ
	- 2. ሓያል'ዩ
አንበሳ በረኻ	- ዘይ'ዳ'ነ
ሓራሰ አንበሳ ገቢራ ተወዕለኺ	- ሓይሊ ብርታዕ አይፈለኺ
ዲኖ አንበሳ ከደነ	- አማዕረገ

አንበበ:

አንበበ ኢድ	- ጠንቀዋሊ
---------	---------

አንበጣ:

አንበጣ	- 1. በሊዑ ዘይፀገብ
	- 2. ማእለያ ዘይብሉ

አንቺ:

አንቺ መንቺ	- ጎንጊ፣ቅርሕንቲ
---------	-------------

አንጠልጠለ:

ሓሳብ አንጠልጠለ	- ሓሳብ አንሰላለወ
------------	--------------

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

ግድ ለንጠልጠል	- ግድ መፅሐ
ምዕረቱ ለንጠልጠል	- መግላጪ ግዕዝ
ብሓድ ለዝኒ ለንጠ	- ተንጠላኝ ለንጠል
ለጠል	
ብጻኛ ለንጠልጠል	- ከሰሰ
ለንጠልጠሉ ለምፅሐ	- ለገደዱ ለችረበ
ጠልጠል በለ	- 1. ተሓንቸተሰቸለ
	- 2. ዘልዘል በለ
ለንጥፍ፡	-
ለንጥፍ ሽልተ	- መጣቻሊ
ግንደላ	
ለንጥፍ ዘይትሓልፍ	- ሰጡም ነገር፣ዕኑዕ ነገር
ለንጥፍን ድጋግ	- ዕርዲ፣ጠፋለን ለጥፋለን
ግብሩ ለንጥፍ	- ለዝዩ ጎራሕ'ዩ
ለይትበትካን	
ለንፀፈ፡	
ለንፂሩ ቆልፍ	- ሸርመጣ
ፃውዴ ለንፀፈ	- ተለግመን፣አረጋገፀ
ለንፈ፡	
ለንፈ ለንፈ ነገር	- ጫፍ፣ጫፍ ነገር
ለከበ፡	
ትድግ ጥራጥ ለንፈ	- ነገር ከይተበላሸው
ምእኩብ	ምጥንቃቄ
ሊደ ለንፍ ለከበ	- 1. ተአውለለ፣ሰነፈ
	- 2. ተአደበ
ሊዱ ለከበ	- 1. ነፈገ
	- 2. ተአረመ
ለከበ	- 1. ሓብሓበ፣አለ'ዓለ
	- 2. ጉጀ'ለ፣አጉደ
	- 3. አጠራቆመ
	- 4. አርነበ፣ጠርነፈ
	- 5. ፀብፀበ
ለኪቡ ሃበ	- ምሉእ ዘይጉዱል ገበረ
ለካቢት ለምፅሐ	- ተላቢት ለምፅሐ፣ሰበይቲ
	ለእተወ
ለካብ ሰድራ	- ናባዪ ሰድራ
ለጊበኛ	- ጉባሊተኛ
ለጊባ	- ሞዕላ
ለንኳዕ ብሰላም ለከበካ	- ለንኳዕ ደሓን መፃላካ
ለከብካብ	- ለርይራይ
ለንፍ ለከበ	- ዘሓጠ፣ድሕር በለ
ዙተላከበ ለንተተላከበ	- 1. ዝመፅሐ ለንተመፅሐ
	- 2. ዝተጎጀለ ለንተተጎጀለ
	- 3. ዝተደለበ ለንተተደለበ ለብቲ
ለክ፡	
መን ለኮካ በለ	- ለፍንጭ ሒዙ ሓተተ
ለኮ በኮ	- ዘመድ ብዘመድ
ለኩተ፡	
ምድረ ሰግደ ለኩት	- ጨነቸ፣ሓርበተ
በለ	
ለኸለ፡	
መጻፊት ለኸለ	- 1. ዕድመ ተበትከ
	- 2. ገዜ በፅሐ
በብላይ ለኸለ	- በፀሐ፣ጉልመበ
ተላካኸለ	- ተተካኸለ፣ተመግራሪዩ
አተላካኸለ	- ለባ'ፀሐ
ለኸለ	- ለብተዕ፣ፈፀመ
ለከ'ለ-መለል	- 1. ገዑለ፣መባሕት፣አጃም
	- 2. ብፅሐ
ለከ'ለይ'ዩ	- ነፃይ መለ'ለ'ዩ
ለኸሉ ተራፋዎ	- ጂቻ ሊሉዎ፣ካብ ግባን

ለይትእኸል !	ንላዕሊ ኮይኑም
እኸል እኸል በለ	- ለይትሰበ፣ተቐንጠብ!
እኸል፡፡ ቃል	- ለልክ፣ ለልክ፣ ለበለ፣ቆጠ
ከላዕ ዚእኸሉ	- ብፅሕቲ ጉዋል፣ወሺፍ
	- 1. ከላዕ ዚፈገድ
	- 2. መኒጪ ከላዕ
	ዚገድፍ፣ፍጊዕ ከላዕ ዚብሉ
ከንዲ ሰብ ለኸለ	- ፃብዩ
ይእኸል !	- 1. ዘረባካ ዕገት
	- 2. በቃ! በቃ!
ይእኸል ይበለፍ	- መፃቱ ዩዝሕለልፍ
ዝእኸለ ዘይእኸሉ	- ሃርጓም
አወደ፡	
መን ይእውደኒ	- 1. እንታይ ገደ'ይ
	- 2. ዘለትሓኒ ዩብለይን
ንእቡድ ሃበ	- ለመ'ሓለፈ፣አለቀሐ
እውድ እውድ በለ	- ለንቕንቕ በለ
አዋደደ፡	
መሳርዕ አዋደደ	- ናውቲ ግሕረሱ ለወሃሃደ
	/ለለግመዕ
ነገር አዋደደ	- ነገር ለቃመመ፣አወሃሃደ
አውፅለ፡	
ተአውለለ	- ለነፈ፣ሓመቸ፣ተሃወከ
እውላይ ተውላይ በለ	- ለመናተላ፣ተጠራጠረ
አውራ፡	
ብእውራሉ	- 1. ኩሉ፣ብጠቐላላ
	- 2. ብዓብይሉ
አውራ አውራ	- ቀንዲ ነገር፣ካብ ኩሉ
	ንላዕሊ
አውራ'ኳ	- ብሕልፈ ሽላ
አውያት፡	
መላሰ ለውያት	- ነጋር ወረ ዘይተረር
ዘይብሉ	
አእወዩ	- 1. በሽዩ
	- 2. ለቃብሩና በለ
አውያትን ጫትን	- ለምባጋር፣ሀውከት፣ጭራሕ
	ምራሕ
አዘዘ፡	
ምእዙዝ	- ምቕሉል
ብሰግይ ተአዚዙዎ	- ተፈሪዱዎ፣ፈጣሪ ፀሊኡሉ
አዘዚ ዘይብሉ	- 1. ውልቀ-መላሺ
	- 2. ቀይደ-በተሽ፣ፋሉል
አዎ'ደ፡	
ምድረ ሰግደ ተአዚዙዎ	- ሓርቢቱዎ
አዎ፡	
አዎ'ግን	- ለይዘና፣ዝርትዕ
አዎ' በዎ'	- ወገን ብወገን፣ብሕውነት
	ብሕምነት
አዎ ታምለካ	- ተፃፂቅልካ፣ዕሕፍቶካ
	ፀቢቆልካ
አዎትኖካ	- ተፃፂልካ፣ፈጢሩልካ
አዎም፡	
አዎም በለ	- ለጠንቀቅ
አይተ፡	
ወድ አይተ!	- ወድ ጅግና፣ወድሃብርም
አደባባይ፡	
ምሽጥር አደባባይ	- ጉልዲ፣ጉህድ ነገር፣ዕሓይ
	ዝፀቐዩ ዘረባ
አደባባይ ለውጊሉዎ	- ለቃሊዕዎ
አደዳ፡	

ናዕላ ብሂል ትገርኛ

አደዳ እሰይ እሰይ ኮነ	- ታሕጃብ ዐላእቲ ኾነ
አደዳ ፈታውን ዐላእን ኮነ	- ተዋረደ
አደዳሉ ረዝብ	- መፍቶቱ ኮይኑሉ
አደገ፡	
ሓደ አደገ	- ሓደ ዕዕነት፣ ሓደ ድልዳል
ብአደገ መለሰ	- ገበን መርዓቱ ቀልዕ
ንአደገ ዘይከበደ ንመዓን	- እጉል ተዓጣጥነት
አዳገ እንጀራ	- ዓርዓድ፣ ዓዓጥ
አደገ ጌዶ	- መዕዓኛ
አደገ ሊዩ	- 1. ፀዓራይ፣ ዩ፣ ሰራሕተኛ፣ ዩ
	- 2. ፀዋ፣ ሊዩ
አደገ ኾነ	- 1. ደንዘዘ፣ ደንቀረ
	- 2. ተዓገሰ፣ ከላለ፣ ተዓወረ
አደገ ዘይበከዋ ዘረባ	- ከዚ ውርደት
አደገ ዕመድ ኮነ	- ሃይሃይታ ኾነ
ካብ አደገ ዚጥዓ	- ምሉእ ጥዕና ዘሉዎ፣ ትርዕይ
አዳም፡	
ወዲ አዳም	- ከሉ ሰብ
ፍራ-አዳም	- ዓካር ጉረር
አዳራሽ፡	
አዳራሽ ዓዲ ዘሉዎ	- ጉዳ፣ ስፋት
አዳበኛ፡	
አዳበኛ ወሰደ	- ለኻኸመ፣ አጋጊዩ ወሰደ
አዳበኛ ጠፍአ	- ከንቱ ተረፈ
አጅቦ፡	
ሰኒ አጅቦ	- ገዕዳ ሰኒ ዘሉዎ ሰብ
አገል፡	
አገለኛ	- ሰባ፣ ብ፣ ጠንቃም
አገል አምፀአ	- ጠንቂ፣ ሽገር ሰሓብ
አገረ፡	
ትድጊ ዝአገረ	- ልዕሊ ሽሉ፣ ትድጊ ሽሉ
አገገገብ፡	
እንኳዕ አገገገብካ	- እንኳዕ ገጠመካ
ገብገብ ተበሃሃለ	- ተሓናኝኛ
ተተሓሓዘ	
አገኛዕ፡	
አገኛዕ በለ	- ሊድ ጠቐዕ
አጋ፡	
አብ አጋ እርጋን	- አብ ገዜ ዕብዮት
አጋ ሀዘ/ሕዘ፣ ሕዩ	- ቆሩብ ትድም ሊሉ፣ ጥፅ ሀዘ
አጋ-ምሽት	- ፀሓይ ዕድቕድቕ
አጋውል	- እንደ
አጋ ዕባ፣ ሕ	- ጥፅ ወጋሕታ
አገለገ	- ወታእ
አጎመ፡	
እጉግ እጉግ ኾነ	- ተላጎደ
አጎበር፡	
አጎበር ተሸለ	- ካልኣይ ቀብሪ ገበረ
አጎበር ዞረ	- በቐሊ ወይ ሓዘንተኛ ቃራካ ኮለለ
አጎዛ	
አጎዛ	- 1. ገርፋፍ
	- 2. ካብ ቆርባተ ጠለ-በጊዕ ዚሰራሕ
አጎዛ በጊዕ	- አታላሊ፣ ጉራሕ
ዝለበሰታገዛ	
አጎደ፡	
ሓዊ አጎደ	- 1. አናኸሊ፣ አበአበ፣ አጣመዕ
	- 2. ሓዊ አናኸሊ
መጎ አጎደ	- መጎጎ አርሰነ

አጎድ	- ረጉራጉ፣ ረቐራቐ
እጉድ በለ	- ዓጎጉ
አጣቐዕ፡	
ብሓደ ሊድ ምጥፅዕ	- ከንቱ ፈተነ
ሊዱ አጣቐዕ	- ዝነበር ወደአ፣ ነገረ
ሊድ ንሊድ ተጣቐዕ	- 1. ብዋጋ ተሰግመዕ
	- 2. አገኛዕ ተበሃሃለ
አጣቐዕ	- 1. አናኸሊ፣ አዳመኛ
	- 2. አዳመኛ፣ አንጪብጪብ
ጥቅ'ዕ ጥቅ'ዕ አበለ	- ወታተፈ
አጥረዮ፡	
ሓይሊ አጥረዮ	- በርተዕ፣ ዓርጠመ
አጥረዮ ጠሓነ	- ገርደፈ፣ ከርከረ
ገንዘብ አጥረዮ	- ፀገ'ወ፣ በልፀገ
አፈኑ፡	
እፍን ክድን በለ	- ከበንበን በለ
አፍ፡	
ሓደ አፈቱ	- 1. ሓደ መንገዱ
	- 2. ብጥራሹ
ሓደ አፍ	- 1. ምቃል፣ ከፋል
	- 2. ሓቂ፣ ወሰልትና ዘይብሉ ዘረባ
	- 3. ሓደ ሽሓሶ
	- 4. ፍልልይ ዘይብሉ ዘረባ
ዘረባ ክልቲአን አሓት	ሓደ አፍ ኮይኑ ተረገሱ፡፡
	- 5. ሓደ ቁዋንቁዋ
ሓደ አፍ ኮነ	- ሰመረ፣ ሓበረ፣ ሓደ ሓብ ኮነ
ሓደ አፍ ገበረ	- ፈፀመ፣ ጪረሰ
መሸፈቲ አፍ	- 1. አብ ገዝ ሕፃ ንሕፃይ ክዳን ተባሂሉ ዚወሃብ ዕል'ባት ሓገዝጊ
	- 2. መሸፈልቲ
በብአቶ ተዛረበ	- 1. ዘዚ መሰሉ ተዛረበ
	- 2. በብቋንቋሉ ተዛረበ
	- 3. ታራ ከይሓለወ ተዛረበ
በዓል አፍ	- 1. በዓል ገደ
	- 2. ተዛራባይ፣ መልሓሰኛ
	- 3. ከፋት
በዓል ሊድ	- 1. ጥበበኛ
	- 2. ሰራቂ
	- 3. እጀታ ዘሉዎ
ብሓደ አቶ	- ሕንክት ዘይብሉ፣ ይብሉኒ ዘይብሉ
ብአቶ ዚሓድር	- ለመ፣ ጥ፣ መታለሊ፣ ተበላ፣ ኒ
ብአፍ ነገረ	- አስታእመረ፣ ብፅል ነገረ
ብአፍ ጥርፎስ	- ግሕጽቐ
ዚአቱ	
ብአፍካ ተደፋእ !	- ከረው በል !
ንአፍ	- 1. ንወረ
	- 2. ንቐለብ
ንአፍ ዚሸብድ	- 1. ክትዛረቦ ዚሕፍር
	- 2. ጉምዳድ፣ ዓርዓር ፈውሲ
አብ ለፈይ ምምፃእ	- ምውካእ አብዩኒ፣ ከንጊዐ፣
አብዩኒ	
አብ ለፈይ ሊሉ	- ምዝካር አብዩኒ
አብ ለቶ ዚተርፍ	- ዚብሉ ንስግዕ፣ መልሱ ንስግዕ
አብ ለቶ ፀኒሑ	- 1. ከዩስተንተን ተዛረቡ
	- 2. ከገሰር ፀኒሑ
አብ ለፍ ሓዘ	- ከሉስ፣ ንስግዕ፣ መልሱ
አብ ለቶ ዘለትዎ ገብሉን	- 1. ለፍላጊ፣ ዩ፣ ሃልከፍከፋ፣ ዩ
	- 2. ዚፍንፍኖ ዓይነተ ምዝጊ ገሉን
አብ ለፍ ሰብ አተወ	- ተሓመዮ

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

እብ እፍ ነገረ	- እዝኩቲ እንደምበብ እስመዐ
እብ እቶ ዘርእ	- ካልእይገልግይ ከይሓረብ ዘርእ
እብ እፍ ደገ ጥት በልኦ	- ደኸመተወወዐገገግር ጥት ተተሓዘ
እፈ-ለ-መ'ጥ	- እታላሊገመምሰሊ
እፈ'ርከቡ	- ሀፀ-ፀ መፀዋዕታ
እፈ-ገንብ	- እፈፃሚ ትእዛዝ
እፈ-ዋሽ	- ጥለ-ፍ ቀምሽ
እፈ-ጓጓዳ	- ከዳገ ሕዕይቲ
እፈ-ጨለ'	- ተበላ'ዒገበሊሕ ሰብገሽሓጢ
እፈ-ፍግግ	- ልዙ'ብ ሰብተዋዛዪ
እፈ-ፀያፍ	- ኩልታፍ
እፈ-ፀፍ	- ተመፃፃፂገመሊሉ ኪረአይ ኪደሊ
እፈኛ	- 1. ወሃብ ቃልገወኪል
	- 2. ነገረኛገለፍላፈ
እፈ'ፈ	- ከርከመ
እቶ ሓዘ	- 1. ብዕሒቱ ወሰደ
	- 2. ትም በለገሉብ በለ
እቶ ሓንቲ'ያ	- ሓቀኛ ኢዩገወሰዋሊ
	አይኮነን
እቶ መሊኡ ተዛረበ	- ብትብዓት ተዛረበ
እቶ ተፃንቀፈ	- ተጋዝዮ
እቶ አልዓለ	- ግዲኡ ወሰደ
እቶ ሽፈተ	- 1. በልዐ
	- 2. ሰራሕ ፈቲሖ ተቐመጠ
	- 3. ተዛረበገህለፍለፈ
	- 4. ተሃንቀወገተፀበዮገሃረረ
እቶን እሽልን ዘደፈላለ	- ቃቂግገወዳእ እሽሊ
እቶ ዘምፀላሉ ተዛረበ	- ከዮስተንተነ ተዛረበገነገር ደርጉሖ
እቶ ገዲቶ	- ገርእሱ ከይበልዐገከይሰለዐ
እቶ ጠወዮ	- 1. ተገረመ
	- 2. አትሞመ
እቶ ፀዋቂ	- 1. ሃውሃዋ ዘይብሉ ምገቢ ተመገበ
	- 2. ሓሰረገሰግዒ ሰእነ
እቶፍኖት ዘይብሉ	- 1. ተሰፋ ዘይብሉናገፍታሕ አልባ
	- 2. እንደ ዘይብሉ
እፍ ሂዱዎ	- ክእለቱ ዘረባ አሕዲሩሉ
እፍ ሃፀይ	- ትእዛዝ ንጉሰ
እፍ ለልቶ	- እንስተይቲ ግዕዋ
እፍ ለወጠ	- 1. ቋንቋ ለወጠ
	- 2. ወሰለተ
እፍለ	- 1. ፈለግ
	- 2. ሓድሽ
እፍ ልቢ	- ሃምባቂደተገደረት
እፍ ሓለወ	- 1. ተፀናፀነ
	- 2. ለበዋ ተፀበዮ
እፍ ሓዘ	- 1. ፍጀት ከልእ
	- 2. ዓዘመገአደንዘዘ
	- 3. ለጉመገላፍ ለኸተገላፍ ዓበለ
እፍ መላፀ	- መልሓሰኛገለቕግዕ
እፍ መልእ	- ወሰኸገምሉእ ገበረ/እብ ዕዳጋ
እፍ ጥት	- ፀበባገገግርገዕፀሪ - ጥት
እፍ ሸበበ	- 1. ለጉመገላሰረ
	- 2. መሰል ምዝራብ ዓዕወ

አፍ ንሐፍ መልእ - ሰፈረ፣አንጀርበበ
 አፍ ንሐፍ - መረአእየ፣መንዕር
 አፍ ንሐፍ ገጠመ - ቀጀም በለ
 አፍ ንገብ - ፈሰሰ፣ገብሪ
 አፍ ተካፈተ - ተወጃቸሰ፣ተደፋፈረ
 አፍ አሉዎ - 1. ብልሒ አሉዎ
 - 2. ክእለት ጽንጽ አሉዎ
 - 3. ለመጥ ሊየ፣አፈ-ጩላ ሊየ
 - 4. ብፅሒት አሉዎ
 አፍአመ - አዘከረ፣አውከአ
 አፍ እርከበ - ለበዋ ተቸበለ፣ቅድሚ ጥት
 በፅሐ
 አፍ እትሓዘ - 1. ትም አበለ
 - 2. አገረመ፣አደመመ
 አፍ አውፀለ - 1. ነትዐ /ቀሰሊ
 - 2. ቀዘረ፣ፈልፈለ
 - 3. ምዝራብ
 ክእለ፣በልሐ፣ወርፀፀ
 - 4. ከፈተ
 አፍ-አፍ በለ - አሸኩጉ፣አሸምበበ
 አፍ ለዕረዋ - ምዝራብ ከአለ
 አፍ ለፈ - በቂፀ
 አፍ አፍ አሽለሰ - ደጋጊመ- አሽለሰ
 አፍ ከልአ - ፍጀት ከልአ
 አፍ ከፈር - ገፈሕ አፍ
 አፍ ከፈተ - ዘረባ ጀመረ፣ዘረባ ሽላለ
 አፍ ወረጦ - አራይ ነገር፣ለሽመኛ
 አፍ የብሉ መለፍለፍ - ልጉም ሊሉ
 የብሉ -
 አፍ ደገ - ድርኮገሹት፣ አፋፌት
 አፍ ደገ ዘይብሉ - 1. አፋፍኛት
 ዘይብሉ፣አንፈት ዘይብሉ ነገር
 - 2. መእተዊ ዘይብሉ
 አፍ ኩቱ - ሞርግር፣ሞጥግጥ
 አፍን ሰንን ኮነ - መልእ፣ጥርፍፍ በለ
 አፍን ከንፈርን ኮነ - ተደጋገፈ
 አፍ ዘየሸድን - መስሐቂነ
 አፍካ መፃር ይፍሰለ - ከም ትምኒትካ ይኹነለይ
 አፍ ዘየፀፀው - ሓጫጫ፣ተራቢ
 አፍካ እከብ/ሓሉ - ተአደብ፣ተፃገሰ
 አፍካ ይፅም - አብ በል፣ሰኝ በል
 አርይ - ለፍላፈ
 እንተብላፍ እንተብግፍ - ወይ ብዘረባ ወይ ብሀያብ
 ከም እፋ - ከም አዘራርባኡ፣ከም
 አንደበቱ
 ከም አፍካ ይገበረለይ - ከም ሓሳብካ ይኹነለይ
 ካብ አፈይ ቆሊቡ - ነፃይ ኩሊፋ
 ካብ አፈይ አይወፅእን - አይተዛረብኩን
 ካብ አፈይ ወኒኡ'ዩ - ዘረባይ አይልውጥን
 ካብ እፋ ዘይፈለዮ - ኩሉ ሳዕ ምስ ዘከር
 ካብ እፋ ረጂበዮ - ባዕሉ ነጊፋኒ
 ካብ እፋ አየ'ውፅእን - ኩሉ ሳዕ ምስ ዘከር'ዩ
 /አይ'ፈለዮን
 ካብ እፋ ከይወፅእ - ዘረባኡ ከይወደእ
 ካብ አፍ ጥት ወፅእ - ንዋራ አምለጠ፣ንሕንጢጥ
 ወፅእ
 ካብ ላፍኩም ላይትፍ - ወድሱኒ በለ
 ለዩኒ
 ካብ አፍካ አውፅአዮ - 1. ላይተልዕሉ፣ላይትዘከር
 - 2. ሕግኝ ዘረባ ላይትዛረብ
 አፍቀረ፡ - ጅግፍ
 አፍቃራሃገር - ጅግፍ

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

አፍንጫ:

በፍንጫ ዚአቱ ዓለባ	- ትግን ዓለባ
በፍንጫሉ አምረኡዎ	- ከይፈተወጠናፈጥ አምረኡዎ
በፍንጫሉ ተዛረበ	- 1. አጉረምረመ
	- 2. ዓነፍነፍ በለ
በፍንጫሉ ከእትዎ በለ	- ኪርና ፈቲጫዎ
በፍንጫሉ ከላዕ	- ቲፍ በለ
ዚወዕለ ተመገበ	
በፍንጫሉ ዲሺ	- ውላድኪዶ ገበይኑ'ዩ
ወሊድኪዶ	
አብ አፍንጫ በዕሐ	- አቕጠዐጥአነደ'ረ
አፍንጫ ልግና	- ጠፍናቕ
አፍንጫ ልገታጦ	- ደፍናዕ
አፍንጫ ሓዘ	- አገደደገግ'ዲ በለ
አፍንጫ መጥሓገ	- ጎርግም
አፍንጫ ምንካለ	- ዘይዝውን ነገር ምፍታን
አፍንጫ አሽረፈ	- 1. ከልከለነፈገ
	- 2. አገደፈገወቕዐ
አፍንጫ አድጊ መሰለ	- ዓጉወ
አፍንጫ አፍንጫ በለ	- አሽረፈ
አፍንጫ ከውቃዕ ዓይነ	- ሰጋ ናብ ሰገሉ'ዩ
ይነብዕ	
አፍንጫ ሽምስ	- ገፈሕ ዘፍንጫሉ
አፍንጫ ዓላ	- ድንፍዕ
አፍንጫ ዓተር	- ገምሓዛ አፀጋሚት ዝሽነት
አፍንጫ ዚቈርዕ	- ባሕባሕ
አፍንጫ ዝብሊ	- 1. ኪብላዕ ኪበተ ከሉ
	- 2. ናይ ሞሽታት ከእለቱ
	- 3. ልዑል ዝሆነ
አፍንጫ ድመ	- ጠፋን
አፍንጫ ጊሐ	- ደፍጫዊጥኩርፈት
አፍንጫ ገንዕል	- ኮርፋድ
አፍንጫሉ ዘዕረፍ	- 1. ልቢ ዘይዓገፀገዕሽል
	- 2. ነጋልጥ ነፋጥ
ኩራሉ አብ	- ሓራቕ'ዩጥተላናፈ'ዩ
አፍንጫሉ'ዩ	
ካብ አፍንጫሉ	- ህንዘልገዕኑ'ድገዘዩመዛዝን
አርሒቕ ዘይሓሰብ	

አሂ:

አሂ በለ	- ከመይ'ሉ-ካ
አሂ ደላ	- ከመይደላገደወኒ
አሂናይ ደላ!	- እወጥእሞሽልክ!
አሂን ምሂን ተበሃሃለ	- 1. ተላዘበጥተላካዩ
	- 2. ተወጃቐሰ
አሂው በለ	- ሰሓቕ

አህ:

አህ በለ	- 1. ፅዝባ በልጥላዓምዕ
	- 2. ተላዘዝ
አህህ በለ	- 1. ተቐንዝወጥተላቐዩ
	- 2. ጎሃዩጥሓዘን

አልበት:

አልበት ፀዝ	- መከራ በልዐጥተሰተዩ
---------	----------------

አሒው/አሒጅሕ:

አሒጅሕ በለ	- 1. አግረረጥአገገፍገፈጥሰከሐ
	- 2. ቆረረ

አሒሕ:

አሒሕ/ሰይተሓንቀ	- ዘይበዕሐ ሰብ ተመካሓይ'ዩ
------------	--------------------

አዎ

አዎ ኩሉ	- መጃብር
-------	--------

አምበር:

አምበርከ	- ገምሻኑኸ
አምበላር	- ህጃይ
አምብር አምብር	- ብሕልፈጥ አውራ አውራ

አምቢ:

አምብሊተይ	- ጠንጠን ኩሉ
አምብን እሽን	- መልሲ ከልክ ጥርጊ
አይበለን	- አዩፍለጠን

አምባ:

አምባ ልቡ	- ዕቡ'ይጥእንቱት
አምባ ዘፍርሰ	- ሀርኩትጥፀጎሪ
አምባጋር	- ትርምሰምሰጥህውከት
አምባጋር ተሽለ	- ባሕሲ አልዓለ
እዛ አምባይ መን	- ዝደፍረኒ ዩሉን በለጥላገረረ
ይወርሳ በለ	- ተመከሐ
ከንዲ አምባ ሾነ	- 1. አገዩ ገዘፈጥገሃን
	- 2. ኮረፍጥገፍሕ በለ

አምብላለ:

አምብላለ ዚመሰለ	- ውፁእ ዓዕዳ ጣፍ
------------	--------------

አምኒ:

ቆገቲ እምኒ ከይደርበዩ	- ምንም ከይሰርሐ
እምኒ አርበዓ ለምኒ	- መመዘኒ ጠጥ እምኒ
ሓምሳ	
እምኒ-ዕሑፍ	- አንቀዕ
እምኒ ልቢ	- ተሪር ልቢጥንጃዕጥላባይ
እምኒ ሓይሊ	- 1. ሃካይጥሓልፈ
	- 2. መፈተኒ ዓቕሚ ዝዛት
እምኒ ግሽብቲ	- መሰኻቲት
እምኒ ርባ	- አብዚ እቶ ዘይበሃልጥ
	- መትከርጥዘይረብሐ
እምኒ ሽርናዕ	- አድላዩጥፀኑዕጥድልዱል
እምኒ ሾነ	- 1. ደረቕ
	- 2. ተፀነ'ን
	- 3. ደንዘዘ
እምናይ	- ልግመኛጥላሕዳይ
ዘመን እምኒ ሕምባሻ	- ጥንቲ፡ድርጥዘመን ብዓሻሉ

አፍፍ:

አፍፍ በለ	- አቕበጠጥሓንቀቐሽቐረለ
አሸሽኑ:	
መልሓሉ እሸሽኑ ኢዩ	- ነፃ'ው'ይጥዘላፍ'ዩ
መሪት እሸሽኑ ኮይና	- 1. ሰላም ጠፈሉ
	- 2. ሽግርን ፀበባን ሰፊት
እሸሽኑ	- ስገንጢር
እሸሽኑ ምድሪ	- ተሽርባ
እሸሽኑ ምድሪ ቤት	- ምንቀፍ
እሸሽኑ አይውጋእካ	- ደቕናዕካጥላይትተፃንቀፍ
ገዑ እሸሽኑ ተሸድነ	- ተቐፈረጥተፀወገ

አሺ:

አሺልካ!	- እሞሽልካ!
አሺ ሕራይ በለ	- ተሰግመዐጥይኹን በለ
አሺ አበለ	- አእመን
አሺ እሺ በለ	- ፍጅድ መልክ
አሺ ዘይብል	- 1. አልዋን
	- 2. ተሪር
አሺዶ	- ሕራይዶ
አሺ-ሸ	- ተካ'ል

አቲ:

አቲላን እቲላን	- 1. ሕግቕ አይተዛረበን
አይበለን	- 2. እዩግረፀጥጥላይተወላወለን
ካብትን ካብትን በለ	- አራሪፍ

ኖል ብሂል ትግርኛ

እንደዕለ	- ባዕለ ይፈልጥ
እንዲህ እንዲህ	- ዘፍርሕ'ዩ
እንዲህ ጉይታይ	- ዘጨንቅ'ዩ
እንዲህ	- 1. እንታይ'ዮ ፈላጠ'ዮናልባሽ
	- 2. ይገበር
እንዲህ ደላ'ዮበር	- ምናልባሽ'ኳ
እንደዕለ'ዲሉ	- እንታይ ፈላጠሉ
እንደ:	
በዓል እንደ	- ውሕሉል
እንደራ:	
በዓል እንደራ	- ሃብታም'ዕጉው
በዓል እንደራን ይኹን	- ንሃብቲ ይገበረልካ
ን'ንደራሉ ሊሉ	- ንረብሓሉ ቢሉ
እንደራ መባር	- ደበበ
እንደራ ምሽት	- አብ ዕብዩት ዚርከብ ፀጋ
እንደራ ሓባር	- መሀለኪ'መትዓቢ
እንደራ ሕሉም	- ስእነት ዘይገብር ያለን
እንደራ ረከበ	- በልፀገ
እንደራ ሰእነ	- ደኸዩ
እንደራ ቋራጣ	- ናብ እንዳ ሓዘን ዚመስድ ግይታ
እንደራ ብ'ንደራ ኾነ	- 1. ሃብቲ ብሃብቲ ኾነ'በልፀገ
	- 2. ብዙሕ እንደራ አተወ
እንደራ ለሉም	- በዓል ፀጋ'ዩ'የሃብታም'ዩ
እንደራ ኸፊቱሉ	- ሃብቲ ሂሰ-ም'ዕጋ ረኺቡ
እንደራ አብዩም	- 1. ሽግር አጥቲዑም
	- 2. ምገቢ አይብላዕን ቢሉም
እንደራ ኾይኑሉ	- ፀጊ'ዉ
እንደራ ኪሕኸህ	- ፀጋ'በረኸት መሊሉሉ
መግለቶ	
እንደራ ኾይኑኒ	- ክነብር'ለ
እንደራ ወግሉሉ	- ከቢሩ'የሃብቲሙ
እንደራ ዓለም	- ብብዙሕ ዓዕሪ ምንባር
እንደራ ዓለም ብላዕ	- ዕድሜካ ይንዋሕ'የፀጉካ
እንደራ ዓውዲ	- ከይበኸሎ ዝተሰንከተ አፍለ
እንደራ ዚበልዕ ሰብ'ዩ	- 1. ሂር'ዩ'የላሪ ግሪሃ ዘይብሉ'ዩ
	- 2. ሀርኩት'ዩ
እንደራ ፈላሰሉ	- ፀጊዉ'የሃብቲሙ
እንደራን ይበፋሕ	- ሃብትካ ይለምልም
እንደራይ ዓፂዉለይ	- ዓጢ'ሉኒ
እንደራሉ አብሰለ	- ተሰግመዐ'ለፍተወተመቐመ
እንደራሉ አንቋልቋለ	- ሃብቱ'ቐጠነ
እንደራሉ ደፈነ	- ዕድሉ- ዓፀወ/ፀዋቐ
ዓዲ እንደራ	- 1. ሰራሕካ ዚብለዩ ዓዲ
	- 2. ለምለም ዓዲ
ዘይ እንደራሉ ኾይኑ	- ተረባሕ ዘይበሉ'ተበልፀጉ
	ዘይበሉ
ደገይ እንደራ	- ሰራሕ ኪነብር ዚደሊ ሰብ
እንጉይ:	
እንጉይ በለ	- ፈፂሙ ፀልላ
እንጉይ ብላዕ ኾነ	- 1. ሰርዓተ አልባነት ሰፈነ
	- 2. ምትእምግን ጠፍለ
እንጉይ:	
በዓል እንጉይ	- በዓል ውዕለት'የባሰባ
እንጉይ ለሉኒ	- ሓለፋ ለሉኒ
ዝበላዕኹም ብ'ንጉይ	- ተሸቑራሪ
ወራዱ	
እንግርጠላ:	
እንግርጠላ ይለቶ !	- ህልም ይበል !
እኛ:	
ናይ እኛታታ	- የገነነትገቶ ጀግራዋ
ተራእዩዋ	

እንይ ውሽን	- ሕማም ንፍዮ
እንዳ'ኖላ ዝሓረሰት...	- ዘርፈጥፈጥ ሊሳ'ረፈጥ ሊሳ መሊላ
እኛ'ልገ	- አደ ጥምቀት
እኛ እምበይቶ	- ዓባ'ይ'እኛ ሓገ
እኛ ክልተ'በለሰተ ወዘተ	- ሰእን ክልተ ሰለሰተ ቐርቢ
..... ቐርቢሉ ጥይታ'ያ	ዚተርፍ ነገር ያሉን
እኛ ገዛ	- አግላዚት
እኛን ወድን	- ፍቐራት
እክለ:	
ብእክለሉ ላሉ	- አይላረገን
እቲ ማርቆስስ ብ-ማርቆሱ ላሉ	- ብነክሉሉ
እኩይ:	
እኩይ	- ተንኩል
እኩይ	- ርጉም'ሕሉም
እኩይ መንፈስ	- ርኹስ መንፈስ
እኩይ ተገባር	- ዓመፃ፣ በደል
እኩይ ንብዓት	- ቅቡል ዘይኮነ መረረ
እኪት	- ተንኩል
እኳ:	
እኳ ሓደ	- ወይከ'ምንም
እኳ ደላስ	- የግዳስ
እኸሊ:	
እኸሊ-ማይ	- ሸሻይ
እኸሊ-ማይ ፈሰሰ	- 1. ፀጋ'የሃብቲ በዝሐ
	- 2. ብዘይ ዓቕን
	ተበልዐተሰተዮ
እኸሊ- ማይ በለ	- አአንገደ
እኸሊ- ማይ ተወደላ	- ናብራሉ አብቀዕ
እኸሊ ሓዘ	- ምብላዕ ጀመረ/ሕፃን
እኸሊ ረገዕካ እኸሊ ኾነ	- ተራዕሪዐ'ዕዳጋ መልላ
እኸሊ በዚሉም	- ሓፈሱ
እኸሊ ብእኸሊ ኾነ	- 1. ሓፈሰ
	- 2. እኸሊ በዝሐ
እኸሊ ንመንቀተለ	- ንምንታይ ዘይትበልዕ'እኸሊ
	አይጓዳን
እኸሊ አልዓለ	- 1. አብዚሉ ተመገበ
	- 2. ሓፈሰ
እኸሊ አብዩም	- ሸውሃት ሰኢኑ
እኸሊ አይ'ሓርዋ	- ገፋጢ'የርጋፍ
እኸሊ አይመኑ	- ኻኼጣ'ዐጊበ ዘይፈልጥ
እኸሊ እትበልዕ	- ሸገ'
ዘይትመስል	
እኸሊ ዘበጠ	- እኼደ'እርገፀ
እኸሊ ዝኾነ ሰብ	- ልዙ'ብ'ለዋህ
እኸሊ ዝጠፃመት	- ዓርቋም
ዘይትመስል	
እኸሊ ጉዝጉዝ	- በላዒ
እኸሊ ጥፂሙ ዘይፈ	- ሃደ'የርገፍገፍ በለ'ሰጠ
ልጥ መሰለ	- ምጠም በለ
እኸሊ ዕቡቕ	- 1. መመልከዒ
	- 2. እኸሊ ፈውሲ
ዓዲ እኸሊ-ማይ	- ሃብታም ዓዲ
ዘይእኸሊ-ማይ ኹይኑ	- ብልፃዩ ዘይበሉ'ዘይዕገሉ
	ኹይኑ
እዋን:	
በብእዋኑ	- በብጊዚሉ'ኩሉ ላዕ
በእዋኑ	- 1. ብቐትሩ'ዘይመስዩ
	- 2. ብሰዓቲ'ብመፃልቱ
አብ እዋኑ	- አብ እጋኑ
አብ ዘይእዋኑ	- 1. ከውጥ

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

እየኑ ሓሊጢ	- 2. መዓልቱ ከይላኸለ
እየን ዘይብሉ	- 1. አብ ሰራሶ ገዜሉ
ከከም እየኑ	- 2. ተጠባብሶ ለግንባር ርእዩ
ካብ እየን ናብ እየን	- ውድ'ቸቲ
እዚ:	- ከከም ገዜሉ ከከም ኩነታቱ
እብዛ ሽምቢላ ይምፀ	- ተሰ ብቐሰ'ካብ ገዜ ናብ ገዜ
ሓግትካ	- 1. እናተበልፀ ተሰተየ
እዚ ነዚ ይለ/እዚ በዚ	ንዘርከበ ሰብ
እዚ ዘይ'በሃል	- 2. ተበሊፀ ተሰተየ ምስተወደለ
እዚ ዘበሃል	ንዝላተወ ሰብ
እዚ ዘበሃል	- ካብኡ: ንዘይሓልፍ
እዚ ዘበሃል ሰራሕ	- 1. ማንም'ዘይፍለጥ
እዚላ እደይ እዚላ	- 2. ዘይተለደነት እልፈት
እገረይ	- ፍለጥ'ዚ ድነ'ቸ'ርኡይ
እዚላ'ባ እቲላ'ባ በለ	- ምንም ያብለይን
እዚይ ከርእየኒ!	- እመሽነየተ እመሳመሰ
እዚይ ዘይ'ዚ	- እንተኹይኑይ!
እዚን እትን ዘይብሉ	- ካብቲ ዝተገመቱ
እዚን ወድ'ዝን	እይሓለፈን
ከምዚ ዝበለ ያሉን	- ብዘይ አድልዎ
ከንድ'ዚ ዘይበሃል	- ዚረብሕን ዘይረብሕን
እዚኒ:	ከምዝታት ዝእመሰለ
ተለብ እዚኒ	- መድምም'የተለፀ-ብ'የ
በዓል እዚኒ	- እሃዙ ዘይተፈልጠ
ስዋ ወ/ር ታፈሉ በዓል እዚኒ'የ::	
ብሓይ እዚኒ ሰሚዑ	- ከትሰምዖ ዘብህን
ብሓይ ዘፍሰሰ	- ጉንጉጥ ፍለጥ
ብእዝይ ሰሚዮ	
ብእዝኒ ወጪጡ	- ባዕለይ ሰሚዮ
እምፀለ	- እገዳዱ እምፀለ
ንእዚኒ ዚኸብድ	- ከትሰምዖ ዘዕልእከትሰምዖ
ንእዚኒ ያሉን	ዚፍገገ
አብ ሳንቃ እዚኒ	- ወሪሖ ያለን
እላተወ	- አድሃበተለቸለበተለስተውዓለ
አብ እዚኒ በዕሓ	
አብ እዚኒ ለቐታ	- ሰምዐተወረ ተቐበለ
አብ እዚኒ ነገረ	- ሓደት ተቐባር
አብ እዚኒ ዘይላቲ	- 1. አሸምበበ
እዚን ወዘን	- 2. ሕሹሹ በለ
እዚን ወዘን	- ሓሶት
እዚን ወዘን	- ሰርሓ አፍረሰ'ካፀበቐ
እዚን ወዘን	አሕመቐ
እዚን ወዘን	- ገርኒው'ሉኹ
እዚን ወዘን	- እየሰገዕትን እይፈልጥኩን በለ
እዚን ወዘን	እዚን ወዘን
እዚን ወዘን	- ዕሸሽ በለ
እዚን ወዘን	በለ
እዚን ወዘን	- ፍፁም አይሰገዕትን
እዚን ወዘን	- ዕን በለ'ካድሃበተለስተውዓለ
እዚን ወዘን	- ዓርሚ መገልጺ
እዚን ወዘን	- ፀመመ
እዚን ወዘን	- ዝን በለ
እዚን ወዘን	- ጽንጽ ዘይፈልጥ
እዚን ወዘን	ዘይሰምዕ
እዚን ወዘን	- 1. አቐለበ
እዚን ወዘን	- 2. አገለበደ
እዚን ወዘን	- ገልባድ

እዚኒ አንጭዋ	- አዝያ ንእሽቶ ዝሸነት
እዚኒ ጉር	- ገልባድ
እዚኒ ወትረይ	- ጭራሽ አይሰገዕትን
ይገበረለይ	
እዚኒ ዘይብሉ	- 1. ሀርኩት
	- 2. ፀግም
	- 3. ዘይ'ርዳ'እ
እዚኒ ጣዕዋ	- አዛንገልባድ
እዚንገ እኩዋ	- አተኸሊልካ ሰግዕ
ፀግም እዚኒ ሃበ	- ትዕስ በለ
እዚን/እዚን/እዚን:	
ሰላምታ ናይ እሂር'የ	- ሰላምታ እይ'ንፈ'ንን
ብ'ዝሂሂር ኢለ	- አግሕሂን
ናይ እዚን/እዚን ሰብ	- ሂር'ለዋህ
ናይ እዚን/እዚን ኢለ	- ሓቲ እሃረብ'ሉኹ
ንዚሂር ሃበ	- 1. ፍርዲ ካብ እምላሽ ተጠየ
	- 2. ይቐረ በለ'ካፀበቐ ሓደን
ንዚሂር ኢለ	- ፈጣሪ ከይቐየም ኢለ
ንዚሂር እሚን	- ንዕሉ ሓዘ
ንዚሂር ከውርዶ'ሉ	- 1. አግሪፍ
	- 2. ዕጋብ ተሰሚዑዎ
ንዚሂር ዝሓደረ	- ዓድቐተብቐዕ
ንዚሂር ይጥፋም በለ	- ሸለል በለ
አይንዝን	- ከንቱ'ካጉዋጉል
አይንሸምዝን	
አብ እዚን/እዚን ተወከለ	- አብ ፈጣሪ ተፀገዐ
እዚን/እዚን	- ማለያ ዘይብሉ
እዚን/እዚን ሂሰዎ	- ዕድሉ ፀቢቐ'ፈጠሩሉ
እዚን/እዚን ርእዩሉ	- እንኳን አርሃውሉ
እዚን/እዚን ብዝፈለጠ	- እምላሽ ምስክረይ
እዚን/እዚን ተቐቢሉሉ	- 1. ፈኩዊስ ጌሩሉ
እዚን/እዚን ተቐቢሉሉ'ምበር	ከምቲ አደረባብያሉስ
መንተፃ ነቢሩ::	
	- 2. ፀሉቱ ሰሚዑዎ
እዚን/እዚን ተቐቢሉሉ	- ሓቐሩዎ
እዚን/እዚን ተቐቢሉሉ'ምበር	ካብቲ ገደል'ቲ ፀዲፍካይ
ይደሓን ኩይኑ::	
እዚን/እዚን አግሂሩዎ	- መንገዱ ሓቢ'ሩሉ'ከሂር
	መሪሑዎ
እዚን/እዚን አብ ዝበሉ	- እምላሽ አብ ዝፈቐደ
እዚን/እዚን ከምዝፈለጠ	- ባዕሉ ይዳንዮ
ይገበር	
እዚን/እዚን ይርእዮልካ	- ዓዕርካ ይመሰለልካ
እዚን/እዚን ይተሓወሶ	- የሰምር'ፍቐድ እምላሽ
	ይኹን
እዚን ይኹንካ!	- የሸለልካ! ነጋዳ'ኳ
እዚን/እዚን ይፈልጥ	- ደሓን ንዕሉ ዝእግም ያሉን
እዚን/እዚን ፍራሕ	- ማስቃ'ሉዎ'ገደብ ገበር
ከም እዚን/እዚን	- ሓቲ ንምዝራብ'ከም ሓቐስ
ከንዳ እዚን/እዚን ንጉስን	- ከቡር'ከቶር ሰብ
ወድ እዚን/እዚን	- ትንሰሰ-ብሂር
እገሪ:	
ሓደ እገሪ	- 1. ፋልግይ ንዕዘ
	- 2. ሓደ መሓውር
መምለስ እገሪ	- 1. ንልሉሽ ዚወሃብ ዘየፀገብ
	ዋጋ ድኻም
	- 2. መእተዊ ዓዲ
መርገዕ እገሪ ዘይብሉ	- ጭርንጭር'ከምቐረቐር
ረመዕ እገሪ	- 1. ቅርሶስ
	- 2. ፀላእ
ርሑስ እገሪ	- ዕድለ'ፍላጎት ነገር ዚፀገላን
	ዚሰባን

ርሐሰ እግረ ረገዱ	- በረከት ዘለዎ ጋሻ አቲዩዎ
ብሓደ እግረ ደው አበላ	- አጨነቅጥጥጥ
ብእግረይ ሐዘኒ	- 1. ተፃዘመ
ንሓወይ ከይደ ከይርእዮ	- ብእግረይ ተታሐዘኒ
	- 2. ሓንኪዊሉኒ
ብእግሩ ኸደ	- 1. ሓሰረገረኸሰ
	- 2. ብዘይ መፅዓኛ፣ በዘይ ግኪና ብመሓውሩ ተጉዋዕዘ
ብእግረ ብፈረሰ	- ብሀፀዕ
ብእግርካ አይትምፃእ	- አይምለስካ፣ ራሳካ ይርእዩኒ
ብኸልተ እግሩ ደው በለ	- ተደላደለ/ብናብራ /ርእሱን አለ
አብ ትሕቲ እግሩ	- መለኸተቸው፣ ወፃዕ ረገዝአ
አእተወ	
አብ እግሩ ተላሲሩዎ	- ዘይሰድድ ሐዘዎ
አብ እግረ ኸይኑ	- ብንእሸተዩ/ብዕድመ
አብ እግረይ ኸይኑ ሕግቸ	- አቸሓ ሸይጡለይ።
አብ እግረ	- ታሕቲ፣ አብ ጉንዳ
አብ እግረ ወደቸ	- ሕድገት፣ ሰርዖት
	- ሓተተ፣ ፈፈው በለ
አብ እግረ ዕትር	- ሳኸራም
ዚውዕል	
አጋር	- እግረኛ ሰራዊት
እግረ ሰላሕ	- ትልጡ፣ ተጠገን እግረ
እግረይ ተላሲረ	- ምኽያድ ከልኪሉኒ
እግረይ ትቆረዕ	- 1. ፈፂመ አይከድኩን
	- 2. ፍፁም አይከድን
እግረይ አብዩኒ	- 1. ምጥፃም ሰላኑኒ
	- 2. አይንቀሳቅስን አሉኒ
እግረይ ከይትቆረዕ	- ንምንታይ ከድኩ
ነበረት	
እግረይ አውዕሊኒ በለ	- ሃይመ፣ ጢጥ በለ
እግረ ደቂቸ	- ታተ ምባል፣ ጉዕዝ ሕፃናት
እግረ ተኸለ	- 1. ዘይተደላደለ ናብራ፣ ሓድሽ ጎጆ
	- 2. ተንከርከር ዝጀመረ ሕፃን
እግሩ ናብ ዝመርሖ	- ዓላውሉ፣ ሰላማ ዘይብሉ
	- ጉዕዝ
እግሩ ናብ ጉድጉዋድ	- አረገ፣ ሽምገላ
ሰደደ	
እግሩ አልፃለ	- ሰጎመ
እግሩ እናቸውፀረ ኸደ	- ሰለይ በለ
እግሩ ከይላተወ	- ከይፃረፈ፣ ብቸልጡፍ
እግሩ ከይወዕለ	- ብዙሕ ከይፀንሐ፣ ከይረሓቸ
እግሩ ከይፃርፍ	- ዙንዙን፣ ዘዋሪ
እግረ ሓለወ	- ተፀናተወ
እግረ ሐዘ ለመነ	- ፈፈው በለ፣ ላገቢቹ ለመነ
እግረ ሓዘ	- 1. አሰረገሸም ተቸ
	- 2. ኮቲ ሓዘ
እግረ መኹሰ	- ጃዕቋቋ፣ ተርባብ
እግረ ግል	- ቁም ከብቲ
እግረ ግዕደድ	- ጨጋዕ
እግረ ሰፃመ	- 1. ተመሸኸነ
	- 2. ብትሕትና ሰላም በለ
እግረ ባዴላ	- ፀልፋዕ፣ ፀፋ'እ
እግረ ተኸለ	- 1. ናብራ መሰረተ፣ ጥሪትን ሃብትን አፍረዮ
	- 2. ታተ ምባል ጀመረ
እግረ አሕዕሪ	- ርክ'ብ አቀዋሪዕ
እግረ አርሓቸ	- 1. ተሰደ'ደ
	- 2. ዘሓጠ
እግረ አውፀለ	- ዙረት ጀመረ
እግረ ከሰዕ ዚነቅዕ	- አብ ዝተኸደ እንተተኸደ

ተኸይዱ	
እግረ ዝብሊ	- ደፍላዕ
እግረ ጭራር	- ግሕጃቸ
እግረ እግረ	- 1. ሽዑ ሽዑ፣ ብቸልጡፍ
	- 2. ምስፃብ፣ ምርካብ
እግርን ግሕለኻን ኮነ	- ተመሓለፈ
እግርኻ ይፀም	- አይትዙር
ካልአይ፣ ሰልላይ	- ንካልአይ፣ ሰልላይ ገዜ
ወዘተ... እግረ	- ምምልላስ
ካብ እግረ ከይተፈለየ	- እናሰፃብ፣ እና'ርከበ
ካብ ዕፍሪ እግረ ከላዕ	- ኩለ'ንትና፣ መላእ አካላት
ፀጉሪ ርእሲ	
ግናዕ እግሩ	- ምሩቅ፣ ዕድለኛ
ዝተሰፃመ	

አም፡	
አመዱር	- ኩሉ
አም ዮሉ ሰብ ዮሉ	- ጭውጭው ኢሉ፣ ፀረውረው ኢሉ
አም ዮብሉ ንውዲ ዮብሉ	- ምፃእተይና፣ ሰደተይና
ዘዕለልካሉ አም'ኪ	- መግሰን ውሬታ ዘይምገንገ
ዚምላገን/ዘይቆረዕ	

አሪት፡	
ዘመነ አሪት	- ጥንቲ

ከ

ከለለ፡	
መሬት ከለለ	- ደረ'ተ፣ ደብ'ው፣ መሬት አራዝ
ከለ'ለ	- ጋረደ፣ ሓፀረ
ከለል	- 1. ጭጉኒ፣ ትሉ'ዕ
	- 2. ከፋፈት
	- 3. ዓጋፎ
	- 4. ሰጺ

ከለለ፡	
ትምህርቲ ኸለለ	- ደጋጋሚ አዕነዕ፣ ደጋጋሚ ገለዘ
ከለለ ጥይት	- አሰሉ ተተኩረዮ ድባሉ ተሓዲሱ እተሰርሐ ጥይት
ጠሰሚ ከለ'ለ	- ጠሰሚ አንዛህረረ/አንዛህረረ
ጥይት ከለለ	- በዮ'ደ

ከለበ፡	
አባል፣ ከለቢ በልዕ	- ሰንገ ሰንገ አበለ፣ ከይሓዩኸ ወሓጠ
አብ በተኸለያን	- ሓሰረ
ዝላተወ ኸለበ ኮነ	
አካላበተ	- አኸገረ፣ ሃወኸ፣ ፀረፍቲ ኸለላ
አፍካ ከለቢ ደኸነሉ	- ነውረ፣ ፀያፍ አይትዛረብ፣ ከይትደገም!
ከለብለብ በለ	- ቀለለ
ከለበትበት በለ	- ተንከራተ፣ ተገልታዕታዕ በለ
ከለቢ	- ሸርመ፣ ጣፃጣሪ/ት
ከለቢ ኸረምቲ	- ረቆራቆራ፣ እተናይ
ከለቢ ዘይበልዮ	- ፀያፍ ነገር፣ ፍንታን ነገር
ከለቢ ገበረ	- አራኸለ
ከለብን ድመገ	- ዕርጻ፣ ተፃላኒቲ

ከለተ፡	
ሰብ ከለተ ዓለም	- ሃብታምን ድኻን
በላዕ ከለተ ሰጋጣሪ	- ከሓዲ፣ ጠላ'ም
ብኸልተ ኸራ ዚበልዕ	- ጣልግይ
አብ ከለቲና ዚተርፍ	- ምሽጥር'ዩ
ካልኢት	- ናይ መጨረሳ ገዝ
ካልአይ ተወሊዱ	- 1. ፀቢቂ፣ ወገን ንእስነቱ

ናዕላ ብሃል ትግርኛ

	መሊሱ
	- 2. ብመንፈስ ተሓዲሹ
ካልእይ ዘረባ	- ጥልመት ከሕደት
ካልእይ ዘይብሉ	- 1. ብሉፅነት ወዳዳሪ ዘይብሉ
	- 2. እንኮ ርእሱ
ካልእይ ዘር	- ድግግ
ካልእይ ፍጥረት	- 1. ሕዳስ/ብመንፈስ-ብሰጋ
	- 2. ዳግግይ ትንሳኦ
ክልተ ልቢ ገነ	- እቃ'ረነገግንታ ሓሰበ
ክልተ ሙሉስ ተዛረበ	- ሓትን ሓሶትን ወወገወሰለተ
ክልተ ርእሱ ገነ	- 1. ወለደ
	- 2. ካልእይ ሰብ ረኸበ
ክልተ ብሽልተ	- ግዕረ
ክልተ ሊድ	- ዕዕፊ
ክልተ ሊፍ	- 1. ውስልተና
	- 2. ዕዕፊ
ክልተ ገዕ ረእየ/ኮነ	- መንጉ መንገ ገነነተመናተላ
ክልተ ፀጉሪ አብቆለ	- 1. አረገገሽግላ
	- 2. ሰየበ
ክልተ ሳዕ ተራእየ	- ሽግርን ግጽን ቀመሰ
ክልተ ሳዕ ተፈጠረ	- ካብ ከቢድ ሓደጋ ተረፈ
ክልሉ:	
መሽላእታ	- ዕንቅፋት
ጽእታው ምውጻእ	- ግጽ/አዕበበገላጫ/የተሰከረ
ክልሉ	
ትዕግስቲ ሽልላ	- ሃወሽ
ነባኝ ሽልላ ዕድመ	- ዕምርኝ ይንዋሕ
ይሃብካ	
ነውሩ ሽልላ	- ፀባዩ አረመ
ነፃኝ አይሽልላኒ	- ደው በለለይ
ነፃይ ይሽላእኝ	- ካባኝ ብሞት ይፍለየኒገነፃይ
	የስእንካ
እመል ከሊኡዎ	- ቀጭኖ
እንከላለላ	- 1. እፃነሐፍተዘናገዕ
	- 2. ፃንቀፈ
እዚ ሽሽይ'ዚ	- 1. ወዲኡ መሓለ
ይሽልላኒ በለ	- 2. ብሽግር ይቐዕዲ በለ
ፃንቀር ክልላ	- ፃንቀር ቆረፀገሰደደ
ፃጉ ክልላ	- ኪርና ባህ አበለገላሕጉሰ
ሸሃበ አይክልላንን	- ሸገደለኒ የብለይን
ፀድፈ ዝፈጠረ	- ባዕሉ ኪርሁዎ'ዩ
መደያይቦ አይሽልላን	
ፅፍሩ ሽልላ	- 1. ተጠንቀቐ
	- 2. ፅፍሩ ቈረፀ
ክልክለ:	
ክልክለ ክገሪ ይኹን-ለካግይ አይኹንገበሉ	
	ይላክል ይበሉ
ክሓደ:	
ኪሓደ ኮነ	- ፃንጨቐገነገረመ
ክመይ:	
ክመይ በለ	- እንታይ ኮነገለበይ በዕሐ
ክመይ ኢሉ	- 1. ብምንታይ
እቲ ሰብ'ቲ ክመይ'ሉ እዩ ዘመድኻ ገይኑ?	- 2. ምሽንገያትኸ
ክመይ'ሉ ገንዘብካ ይተርፈካ	
ክመይ ዝበለ	- 1. ዝበለፀገላፃለ
	- 2. ዝበለሰገዝገደደ
	- 3. ሃፍይ ዚመለሰ
ክመይ ዚብል ለባዎ	- ዘረባ ሰብ ዚሰግር
	ግእምር'ዩ
ክመይኢላ	- እወገብግጉግ

ክመይ ገበርካ	- እንታይ ሓሳብካገንታይ
	ወሰንካ
ክመይ ጌሩ/ገቢሩ	- ዘይሽውን ነገር'ዩ
ክመይ ገቢሩካ ?	- እንታይካ ሓሚምካ
ክማኸ:	
ክማኸ ዝበለ የብዝሕ	- ሕያዋይገለጽህ ሰብ ይሰሰን
ክማኸን ዘይከማኸን	- ዚረብሕን ዘይረብሕን
ክምኡ:	
መን ክምኡ !	- ዚወዳደር የሉን
ብሽምኡ	- 1. ብዘይ ገንዘብ'ብናገ
ሓደ ቕያር ጫግ ብሽምኡ ሂቡኒ::	- 2. ብዘይ ምሽንገያት
ብሽምኡ ተቐደመኒ'ሉ::	
	- 3. ዋጋ ዘይብሉ ገልልኒሉ
ናቁ ጸህራ ብሽምኡ'ዩ::	
	- 4. ንዕሉ ብዚመሰል
እንተ ኸማይ	- ክም ዝመሰለኒ
ክምኡ ኸምኡ	- ክም ነገሩ
ክምኡ ዝበለ ሰብ የሉን	- ተወዳዳሪ የብሉን
ክምኡ ድግ	- ብተወሳኺ
ክምኡ'ሉ	- 1. ክይተለወጠካምተደመ
	- 2. ወርትግገዘወትር
ክረመ:	
አካርምኒ	- ድልዱል
ክረምቲ ይበለና	- የዕንሓና
ክረመ ይጠብው	- እናሓደረ ዚገለስገዘይመሓየሽ
ክራሚ	- 1. ዕቕርገዘፀንሐ
	- 2. ዚሽርም
ክረምቲ ዝተወለደ	- ሓፂ ዘይነደሉ ሰብ
ክረረ:	
ነገር ክረረ	- ፀንፀገበርተዕ
አብ ዕሓይ ክሪሩ ወፃለ	- ብዕሓይ ተጠብሰገብዘይ
	እሽለ-ግይ ወፃለ
አሽሪሩ ወቐዕ	- አመርዘዘ
ክረ'ረ	- ክሪር ወቐዕ /ሰርሐ
ክሪ'ር መስተ	- ደረቕ መስተ
ክሪ'ር ዕልኢ	- ብርቱዕ ቲም/ባእሊገሱር
	ዝሰደደ ቕም
ፈትሊ አሽረረ	- ፈትሊ ፈሓስ
ክረው:	
ክረው በለ	- 1. ጠበቐገሰጠመገፀንዕ
	- 2. ደረቐገ በሰላምየሰ
	- 3. ሞተገ ፍገም በለገሃቐዕ
	- 4. ልቡ አጥፊኡ ደተሰ
	- 5. ሰሽረ
	- 6. ሃቐገከሸው በለ
እንክሪሪካ ዚብኸ	
ክር:	
ክር ዘይብል	- 1. ሓሳብ
	- 2. ብቐሊሉ ፍጥነት ገር
ክርግሕ:	
ክርግሕ በለ	- 1. ሰሽረ
	- 2. ሃቐዕ
ክርሲ:	
ፍሰ ክርሱ እዩ	- 1. ፍሰ ነፍሱ'ዩ/ፍሰ
	ገዘይበልፍ
	- 2. ፍሰ ሓሳብ'ዩ/ፍሰ
	ሰዋ...
ክርሱ አብዩዎ	- 1. ፍሰ ሓሳብ'ዩ/ፍሰ
	አብዩዎ/ፍሰ ሓሳብ'ዩ/ፍሰ
	- 2. ፍሰ ሓሳብ'ዩ/ፍሰ

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

ክርሲ ወላ'ድ	- ብቐላቐላ
ክርሲ ዘይብሉ ለገላ	- በሽባባ
ክርተ፡	
ሕቐላ ክርተም በሉ	- ጎሃዮላዛዝ
ክርተም	- ቀብቋብ ገናይ
ክርተም በሉ	- 1. ጥተ
	- 2. ሓሽም በሉ፣ ዓጠም በሉ
	- 3. ኪርኪር በሉ
ክርተም ሊሉ	- ልክዕቲም'ጥ
ክርተም ተብላኒ በሉ	- ለቐበፀጥላበዮ
ክርተም ገበላ ዘረባ	- ቀርጊ
ክርተም ትም ለበሉ	- ለሕሲሙ ብበትሪ ወቕዕ
ክርተም ለንተበሉ!	- ከተ !
ክርተተ፡	
ግክርተተ	- ዘዋሪጥብላሊ
ተንከራተተ	- ተቐላበዕ
ክርተተሉ	- ፀሊኦሉ፣ ፈጣሪ ሓዚኦሉ
እንታይ ክርተተሉ'ዩ	ፍቓድ ለበሉ ረጊፀ ዝኸደ !
ክርደደ፡	
ብቐሪ ክርደደ	- ደንዘዘ
ክርደድ	- ቆዳር
ኮርደድ	- ቆርጫጭ
ክርዘዘ፡	
ብመስተ ክርዘዘ	- ሰሽረ
ብቐሪ ክርዘዘ	- ከንደደ፣ ከነነ፣ ብቐሪ
	ተጨባበጠ
እኸርዚዙ ወቕዕ	- ለትሪፋ፣ ወቕዕ፣ ለመርዚዙ ወቕዕ
ክርፈሐ፡	
ክርፋሕ ናብራ	- ፀገም፣ ሽገር ዝበዝሐ ናብራ
ክርፋሕፋሕ በሉ	- ቆርበዕ፣ ገርፋዕፋዕ በሉ
ክሰሰ፡	
ትኸሰሰ በሉ	- ከተ በሉ፣ ለበደን
ኮሊ ወቓሊ ዘይብሉ	- ገባሪ ሓዳጊ፣ ፋሉሉ
ክሰተ፡	
ትምህርቱ ከሊቀሉ	- ገሊፀሉ፣ ትምህርቲ/ቀለም በሪህሉ
ከላቲ-ክርሰ	- ከፋት ሸውሃት
ክሰተነ፡	
ክሰታን ሓረ	- ዝኸሰተነ መሰሊም
ክርሰትና ሓዘ	- ላለገ
ክርሰትና ተላዕላ	- ተጠመቐ
ክርሰትና ላልዓላ	- 1. ለጠመቐ
	- 2. ላለገ
ክሰከሰ፡	
ለዕፅምቱ ክሰከሰ	- ህይወቱ ወፈዮ
ክሰከሰ	- ከዓወ
ገንዘቡ ክሰከሰ	- ገንዘቡ ለፍሰሰ፣ ገንዘቡ ዘረወ
ክበረ፡	
ቃሉ ለኸበረ	- ዝበሉ ፈፀመ
ቃሉ ለኸበረ	- ተላዘዘ
ላኸበረ	- 1. ከበንበን በሉ፣ ለግዕረገ
	- 2. ዋጋ ወሰሽ
ላኸባር ሕጊ	- ዓቃብ ሕጊ
ከበረ	- 1. በልፀገ
	- 2. ዓዳዮተሓፈረ
ከበር ዘይብሉ	- ገዳ ዘይብሉ
ከብረ በዓል	- ፅምብል
ከብረ-ገፅህና	- ድንገልና
ከብረ-ወሰን	- መሰ'ል

ከብረት ዘይፈትው	- ውርደተይና
ከብሩ ሓለወ	- ወርዘወ፣ ላደ'በ
ከበር፡	
ከበር ሓምማም ወቕዕ	- ኪርና ተፈሰህ
ከበር ለዝኑ	- ፀመመ፣ ገልደመ
ተቐደደ/ተበትከ	
ከበር ዓይኒ	- ቀብዕ ዓይኒ
ከብዱ ከበር ሓምሰሉ	- ህርደርደ በሉ
ከበደ፡	
ሕማም ከበዱዎ	- ፀኒዑዎ
ርእሰይ ከበዱኒ	- ርእሰይ ሓሚመ
ርእሲ ኸበደ	- ነግናግ፣ ሓንሓን
ሰማይ ኸበደ	- ላድበንበን
ሰብ ደኸበድካ	- ላይትተዓብ'፣ ሰብ
	ላይትንግቕ፣ ዘረባ ሰብ ሰማይ
ናብራ ከበደ	- ዕዳጋ ወሰኸ፣ ናብራ
	ኸበረ፣ ሽገረ
ነገር ላካበደ	- ላጋነነ፣ ነገር ላጋደደ
ነገር ከበደ	- መዘዝ ገፍሐ፣ ነገር ከረረ
ንመሬት ዚኸብድ	- ወረጃ'፣ ከቡር ሰብ
ንዝኸበደ ደኸበደ	- ንዝጨነቐ ደጭነቐ
ላይኸብደ	- ላይድዑር
ከቢድ ሕተ	- ዘጨንቕ፣ ዘመራምር ሕተ
ከቢድ መዓልቲ	- ግዕንቲ ዘሉ-ዎ
ከቢድ ግእገር	- ምዕሩግ
ከቢድ ሰብ	- 1. ብቐሊል ነገር ዘይለዓል፣ ሰቕተኛ
	- 2/ ምዕሩግ
ከቢድ ወዓሊ	- ብዙሕ ገንዘብ
ከቢድ ዘረባ	- ብቐሊሉ ዘይሕለፍ፣ ሽላ ዘይረሐ
ከቢድ ዝናም	- ኑህ፣ ሓያል ዝናም
ከቢድ ዕላል	- ምዕሩግ፣ ግሩ'ም፣ ውቁ'ብ
ከብደት ሃበ	- ለትኮረ፣ ተገደሰ፣ ፀቕጢ ገበረ
ከብድብደ በሉ	- ዕዕንዕን በሉ፣ ዕልላል በሉ
ከበድብድ ሊላ	- ጠኒሳ/መሊላ
ዝወለደት ዝኸበደት	- ቀልዕነታ ዝወደላት፣ ሓፋነት ለትቐበል
ንዚ ከበደ	- ገዝ ዓፀበ
ፀጉሩ ኸበደ	- ወቀ'ብ፣ ግዕረገ፣ ከበረ
ከብቲ፡	
ከም ከብቲ ሕውስ በሉ	- ሰላምታ ከዮቕረበ ተደንበረ
ከብቲ ግሕረድ	- 1. ሃዝራጥ
	- 2. ምስ ተቃሊኡ ዚኸይድ ሰብ
ከብዲ፡	
ሓደ ኸብዲ	- 1. ለንኮ ውላድ
	- 2. ሰሙር ሓሳብ
ርጉዕ ከብዲ	- ሓሳብ፣ ሓሽላገጥ
ብኸብዲ ሓዘ	- ለተመዋ
ብኸብድኻደ ከኸይድ'ዩ	- ነፃነ ሂበ ለነዝ ለንታይ ከበልዕ
ናይ ከብዲ	- 1. ምሽጥር፣ ምሽጥረኛ
	- 2. ዕንሲ
	- 3. ሓቲ፣ ናይ'ማን
ላብ ከብዱ ተሰከመ	- 1. ተዓገሰ፣ ዕሽሽ በሉ
	- 2. ምሽጥር ከበተ
ላብ ከብዲ ላተወ	- 1. ተበሃገ፣ ተፈቐረ
	- 2. ተበልዕ
	- 3. ላስቆርቆረ
ላብ ከብዱ ዓቂረ	- 1. ቲም ሓዘ
	- 2. ምሽጥር ከበተ
ላብ ከብዲ ለኖሉ	- ጃጀወ

ናዕላ ብሃላ ትግርኛ

ኪላቁ ደለዋ	
እብ ከብድሃ ገበር	- አይተውርዋ
ከም ከብድሃ	- ከም ምብላዕሃ
ከብደይ ምግባር	- ምጥካን አብዩኒ፣ራህሪህ
አብዩኒ	
ከብደይ ቀደድ በለ	- ቃሕ አሉኒ፣ተባሕ አሉኒ
ከብደይ እምኒ	- ጨኪነ፣ቆሪፀ
እትዩዎ	
ከብደይ ከም ከብደይ	- ውሽሕይ ብቐሉሉ
ከብዱ ሃበ	- ምሽጥር ቀልዕ
ከብዱ ሓመመ	- 1. ተሽሽጥሃዋ
	- 2. ብሕማም ከብዱ ተላቐዋ
ከብዱ ሓቂፈ	- ተጨካኝ፣ረዓይ
ከብዱ ሓሽሽ	- 1. ጠመዋ
	- 2. ሓሽፍ በለ
ከብዱ ማይ መልእ	- ራዕራዕ በለ፣ፈርሐ
ከብዱ ረሓቐ	- ጠመዋ
ከብዱ ቐወረፀ	- ጨከነ
ከብዱ ነገፈ	- ምሽጢሩ ዘርገፈ
ከብዱ ተቐጠነ	- ጃጀወ፣ሕብይብይ በለ
ከብዱ እምላኹ	- በለዕ ገመት በሃሊ፣ፈታዊ
	ከርሱ፣በላዒ
ከብዱ እንጢቡላ'ሉ	- በለዑ'ዩ
ከብዱ ካራ እቲዩዎ	- ሓሪሩ፣ሓኪኑ፣ጉሀዩ
ከብዱ ወርወር በለ	- ፀገበ
ከብዱ ዘመዱ	- በላዒ፣ሃንገሊግ
ከብዱ ጥሩቕሩቕሩ	- 1. ፈርሐ
በለ	- 2. መዓናጥሉ አድመፀ
ከብዱ ፎቕፎቕ በለ	- ዘረ'ጠ፣ጃጀወ
ከብዱ ሓወርያ	- ቅነ ሓወርያ/ቅድሚ ሓወርያ
	ዘሉ ቕነ
ከብዱ ቐወልዓ	- እና ሽዑ ዚጠሚ
ከብዱ ንሽብዱ	- ሓሳብ ንሓሳብ
ከብዱ እድ	- መርዓቶ፣ራህ-አድ
ከብዱ እልባ	- 1. በላዕ ፀዋር
	ደርህ፣ጉብይና
	- 2. ሓሽላኹ
ከብዱ አድጊ ሽነ	- ወጋሕጋሕ በለ፣በርሃው በለ
ከብዱ ወላድ	- 1. ርህሩህ
	- 2. ፀዋ'ር፣ ዓቃ'ል
ከብዱ ዘይብሉ	- 1. ዛፋ፣ጥ፣ጃጀዊ
	- 2. ዕፅው ሽውሃት
ከብዱ ዚቐርፀ	- ዚሕዝን
ከብዱ ይፀር	- ብሽዱኑ፣ስቕ ጥዕም
ከብድን ሕቕን/እንገዳዕ	- ዘይቃዶ ዘይለግማዕ
ከከም ከብድና	- ከከም ግብርና
ከከብድም ይፋለሙ'ዮም	- ገገብርም ይፋለሙ'ዮም
	መንተም ይፋለሙ'ዮም
	- ካልአይ፣ሳልሳይ
ካልአይ፣ሳልሳይ	ወዘተ...ውላዳ
ወዘተ...ከብዱ	- 1. ተመሳሳይ ባህርይ
ካብ ሓደ ሽብዱ	ዘሉ-ዎም
ዝወፅኡ	- 2. ደት'ና'
	- 1. ምግቢ ዘይረሽበት
ጥራይ ከብዱ	ከርሲ፣ዘይተግንገለት ከርሲ
	- 2. እንትርፈ ምብላዕ
	ምብራሕ ዘይፈቱ
	- ሃርገም
ፈታው ከብዱ	
ከተረ:	- መንገዱ ዓፀወ፣መንገዱ ዓገተ
መንገዱ ሽተረ	- መብገሙትረብ ዓፀወ፣ገደ
ማይ ከተረ	

ከታር ዘረባ	ገገተ
ከተተ:	- ፍጀት ዘይህብኩላፍ ዘረባ
ጥተ ዓርቢ ከተተ	- ሓለፈ፣ምድራዊ ህይወቱ
	ፈፀመ
ሰራዊት ከተተ	- ዘመተ፣ንሹዊናት ተላዕለ
ነገሩ ሽተተ	- ፈፀመ፣ጣጣኡ ወደእ
እገሩ ሽተተ	- 1. ተሰተረ፣እገሩ አርኸበ
	- 2. እገሩ ወደዋ
ከብዱ ሽተተ	- ቀለቡ ሽላለ
ከታት አበላ	- ሰታሪ
ከትት ዝበለት	- እድ'ብቲ
ከዳን ከቲ'	- ከዳን በዓል
ዓውዲ ሽተተ	- እሽሉ አከበ
ዕዳ ሽተተ	- ዕዳ ከፈለ
በታ መገል ከልተ ዕምዲ እንጣጢዕይ ዕዳይ ከሽትት'ዮ::	
ጣጣ ከተተ	- ዕዳኡ ወደእ፣ሽፈነ
በቲ ዝሃብካኒ ገንዘብ ጣጣይ ከቲተ::	
ዕያቱ ሽተተ	- ነውሩ ወገ'ደ
ከነነ:	
ብቐሪ ሽነነ	- ከድከድ በለ
ዝሽነነ ምዩስ	- ደረቕ ምዩስ
ከንበለ:	
ተሽንበለ	- 1. ጥተ
	- 2. ተዓለወ፣ፍገም በለ
ከንብል በለ'ም	- ኪዕሪ ካብ ዚሽለለሉ ደረቕ
አይፈለለን	አይወፅእን፣ገምዕራዩ ቀለል'ዩ
ከንብልብል በለ	- ረገደ
ከንተተ:	
ተሽንተተ	- 1. ተወለ'ለ፣ተመላሽዐ
ብቐጥን ቀናን ስልግትን ተሽንቲታ እተወት::	
	- 2. ከላድ ተቐልዐ
ከንቱ:	
ከንቱ ሽነ	- 1. ቢጣጦ ሽነ
	- 2. ተቐንጠበ
ውዳስ ሽንቱ	- ባጫይ ናእዳ፣አፋዊ ናእዳ
ዓለም ከንቱ	- ሰብ፣ሃብቲ ጠፋኢ'ዩ፣ዓለም
	ሓፈት'ዩ
ከንፈረ:	
ከንፈሩ ሃሽበ	- 1. ጠለ'ቐ
	- 2. ከላለ፣ተገወረ፣ፀገዐ
ከንፈሩ ደርበዩ	- ተሽርፈፈ
ከንፈር ንከንፈር	- እፍ ንእፍ
ከንፈር መጉዲ	- ጀላዕ
ከብረት ብሽንፈር	- ብእፍ ይሽበ'ር ብእፍ
	ይሕበ'ር
መርዓት ከጠራ ብመንጠር፣አይብመንጠርን ብሽንፈር!!	
ካብ ከንፈሩ ከይወፅእ - ገና ከይተሃረበ	
ከላለ:	
ተሽእእለ	- ተፀዋወረ፣ተግጋገበ
ተሽእለ	- 1. ደሽመ፣ተፀነ'ዐ፣ብእፍ ጥት
	ተተሓዘ
	- 2. ሰሽረ
አሻእሉ ይሃቦ	- ትዕገስቲ ዮውርደሉ፣ዓቕላ
	ይሃቦ
አይተሻእለን	- አይጠዓመን፣በርቲዕ
እንተተሻእሉ	- እንተተሽይኑ
ከም ዘይከለል ዮለን	- ገድን'ዩ፣ብገዳ ኪዕወር'ዩ
ከላለ	- 1. ተግንሰ፣ተገወረ
	- 2. ለመደ፣ፈለጠ
ከብዱ ሽሊለሉ	- 1. ጨኪኑ

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

	- 2. ምስጢር ሓቢኡ
	- 3. ኩሉ ተበላዕሉ
ኩሉ ዚከላሉ	- ገባሪ ኩሉ ከእንጥ ዘይብሉ
ከእለት የብሉን	- 1. በልጣን የብሉን ገጽታ
	- 2. ዝላላ'ዩ
ዝሃቦ ዝላላ	- ሽግር ተገደረ ዝወረደ
	መከራ ተሸከመ
ይበላላሉ!	- ሽሓጢ ተበላላ'ዩ!
ክወላ:	
እዝሂር ገዑ ዝወላ	- እሂር ወክነት እሂር ተወሳኝ
ገዑ ዚወላ እየምዕለ	- ሞት ኮይኑ እይምገለ
ገዕዝ ይከወል	- የተፍለካ
ክወላ:	
መሪት ከወላ ዝይና	- መሪት መል ኮይና መሪት ደሪቅ
ግልግ ከወላ	- ምንም ዘይበቅሉ ቦታ
ከወላ ልቡ	- ድንዘት ዘይርእዮ ወክነት
	እይግዳ
ከወላ ዚፍገዕሉ	- ዕቡቅ ዕሕፍተ
ዕድል	
ክወላ:	
ነገር እግላ	- ሓሽለኹ
ክወላ:	
ከወላ	- 1. ደቀሰ
	- 2. ደረቅ/ትግል ምንም
ከዋደ/ከደ	
መብራህቲ ከደዱ	- መብራህቲ ጠፊኡ
መከዳ ሰራሕ	- እመሓዳሪ
መከዳ	- 1. ሰምምዕ
እቲ ለቢሉም ዘሉ ልብሊ	- ምስቲ ሓግሉ መከዳ'ዩ
	- 2. መጋይሽቲ
መግልቲ እካዋደ	- እየ'ነሐ'ካ ዳወዮ'ካ ላደደ
መግልቲ ዝደ	- 1. ገዜ ሓለፈ
	- 2. ገዜ ነውሐ
ግደ ከደ	- ነፈሰ'ደ መና ፈገላ
ሽፍፍ ዝይዱሉ	- ተሸይጡሉ
ብዝዝደ ዝይዱ	- ሽዑ ገሽዑ
ብዝዝደ ደሺድ	- እይመለሰኒ
ናበይ ከይዝደኒ	- ከርክበሉ'ዮ
ናበይ ኪድካ	- እንታይ ትሓስብ'ሉካ
ናብ መገ ከይዱኒ	- 1. ገሰካ ዝበላዕዝዮ ዳርጋ
	ዝበላዕዝዮ'ዩ
	- 2. ምላካ ዘሉ ደርጋ ምላይ
	ዘለ'ዩ
ናብ ዝዝደኒ የብሉን	- ከርክበሉ'ዮ
ናብ ዝዝደ ደሺድ	- እብ ዝእተወ ይእተ
ናይ ከብዳ ከይዱዋ	- እየ'ኒራ'ካ ሸለግ
እግራ ዘሉ ናበይ	- ዳርጋ እብ ኢደይ ዘሉ'ዩ
ከይዝደኒ	
እብ ከይዱ	- 1. እብ ዝብግ እግሊ
	- 2. ገብረ'ዩ ትገዳሕራይ
እብ ዝዝደ እንተዝደ	- እብ ኩሉ
እካዋደ	- እሰዋ
እካዳ ሸራቦ	- ዘንታ'ካ ሰለይታ
እካዳ ዓለም	- ግለሰብ'ዩ
ይፈልጥ'ዩ	
እንታይ ከይዱኒ	- 1. እንታይ ገዳሱ'ኒ ሸራይ
	- 2. ዝደለኒ የብሉን
እግሊ እካዋደ	- ዘጠጠ
ከድቲ እና	- 1. መወትቲ እና
	- 2. ዝገበቲ እና'ዩ ሸራይ

ከይዱ ኒፋ	እይኮንናን
	- 1. ገሰንጢ ተራቲብ ላደጋ
ከይዱ ዓዲ የብሉን	- 2. በዊሉ ተመሊሱ
ከደ	- መከፍለት
	- 1. ዘወረዘመወ
	- 2. ለቐቐ
	- 3. ሞተ
	- 4. ተሸጠ'ተላዕለ
ከደ ዝደ ኪበሃል	- ሞተ ሞተ ኪበሃል ተይዶ
ቀንዮ	
ከድ ከድ በለ	- ተብቶብ በለ
ኪደለይ	- 1. ተለእኸኒ
	- 2. ራሓቐለይ
ከደናይ	- ተላለ
ከይድ ከይድ በለ	- ተመላላሰ
ከይድ ከይድ በለ	- እግሪ እይተድሕር
ዓይኑ ምስካ ዝደ	- ባህረ'ድልየት እሕደሪ
ዝሽደ እንተዝደ	- 1. ዝሞተ እንተሞተ
	- 2. ዝተፀርገ እንተተፀርገ
	ዝገዓዝ እንተገዓዝ
	- ሽለል ኢላ'ዮጋ ጎዳለ
ይሺደኒ'ለ	
ከይ:	
ከይ በለ	- ትሽ በለ'ተገዕ
ከደና:	
ሓመድ ተሸድነ	- 1. ተደበዋ
	- 2. ፋሕሽወ
መሪት ከደና	- 1. በዝሐ
	- 2. ፀልመተ
መከደንቲ	- መላብሰቲ
ሞት ከደና	- ሞት ከብረት
በዓል ኪደና	- እሚን
ብዝደኑ	- ምሽጥር እይተላዕ
ትኪ ተሸድነ	- ሓመቐ
ነውሪ ዝደና	- እበላ ዝበተ
እድ ከደና	- ፀልመተ
እወይንቲ ከይተሸድና	- ድቃሰ እብደኒ ሓዲተ
ሓዲን	ሰለም ከይበልኩ ሓዲሪ
ከደና	- 1. ከበተ
	- 2. እልበሰ'ከፈነ'ኒ ጋሪደ
	- 3. ሽፈን/ዘራሕቲ
ከደን ከደን በለ	- ሓብእኩወላ
ከደን ራሳ	- መገንዝ
ከደን ባሕሪ	- እብ ፋብሪካ እተሰርሐ ዓለባ
ከደን ዳሳ	- እቦ ወዲ ገላቦ ጉዋል
ዓይኒ ዝደና	ዘቐርቦ ገንዘብ መጥፍለ ሓደ
	- 1. ፀልመተ
	- 2. ሽፈን
	- 3. ወልገመተፀፍዕ
ይሽደና	- ደስተረና ከብ ከተለ
	ይሰውረና
ጉዋል ከደና	- ጉል እእተወ
እቲ ወዲ ሓምባ ዓመት	- ሰብእይ ገመበል ራብዓይ
ገዜሉ ጉዋል ከደና:	
ገርግ ተሸደን	- ከብረት ተዓደል
ፀለሉ ተሸደን	- ዝቀለ
ከፈለ:	
ልቕሕ ዝፈለ	- ሕን መለሰ/ደዋ
ልብ ተሸፍለ	- ላንግ ላንግ ዝነ
መሽፈለ	- መሸፍን/ፋጋ
መሽፈለቲ ዝበረ	- ቀርባ በለዕ
በብዝፍለ	- በብምድብ
ተሸፋፈለ	- 1. በዓላግ ተፈላለዋ

ሰራተኛ	- 2. ተመቻቸላት ተቆራረፀ	ብዙሉ ወገን	- ብዙርያሉ
ሰራተኛ	- 1. ሊለዩገበታትን	ናይ ኩሉ	- ናይ ሓባር/ሓባራዊ
ሰራተኛ	- 2. ለመቻረሐ	ካብ ኩሉ	- ለብ ዝኸድኩሉ ብብዙርናዕ
ሰራተኛ	- ውሉድ	እዚ ሽሉ	- ብምሉሉ! ከንዲ ዚላክል!
ሰራተኛ	- ለቲት	ኩለንተናዊ	- ሓፈሻዊ
ሰራተኛ	- ግጥመይ'ዩገዕፃይ'ዩ	ኩሉ ሓይ/ሕይ	- ዚምረፅ ዘይብሉ
ሰራተኛ	- ለባ'ያ'	ኩሉ መፃልቲ	- ወርቅግ
ሰራተኛ		ኩሉ ሰቡ	- 1. ፈታዊሉን ፀሓሉን
ሰራተኛ	- ብዙሓት ወለደ		ዘይፈልጥ
ሰራተኛ			- 2. ሕወሰ
ሰራተኛ	- 1. ኪረገላወህ	ኩሉ ሰብ	- 1. ሰብ ካብ ሰብ ላይንእለን
ሰራተኛ	- 2. ሓሳብ ገለፅ		- 2. ብምሉሉ
ሰራተኛ	- 1. ወገሐ	ኩሉ ሳዕ	- ዘወትር
ሰራተኛ	- 2. መሬት ፈሽላ	ኩሉ ነፍሱ	- መላ'እ ላካላቱ
ሰራተኛ	- 1. ዕድል ላዕበቕ	ኩሉ ነፃይ	- 1. ሃንጋፍ
ሰራተኛ	- 2. ላርሓወ		- 2. ካባይ ላይሓልፍን
ሰራተኛ	- 1. በርህገደመናገግመ	ኩሉ ላባሻ ይረኽብ	- ምሉእ ጌሩ ይሃብካገፀጋሻ
ሰራተኛ	- 2. በረኽት ወረደ		ይብሃሕ
ሰራተኛ	- ላርሃወ	ኩሉ ወጥ	- ዚሕሽ ዘይብሉ
ሰራተኛ	- ዕን በለ	ኩሉ ጊዜ	- 1. ንላመሉ
ሰራተኛ	- ምግብ ደለዩ	ኩሉ ገዘ ሉሚ ተርፍና	ሊና።
ሰራተኛ	- ጋሕታንገተፋዕ		- 2. ዕለት ዕለት
ሰራተኛ	- ብሩህ ላእምር	ኩላ ሽሉ	- ብሓፈሻገጠቕላላ
ሰራተኛ	- ላስተውዓሊ	ኩልሕሚሽ	- ተፃይ
ሰራተኛ	- ዕድለኛ	ካብ ኩሉ	- 1. ዚያዳ'ኳ
ሰራተኛ	- ሸቕጥ ጀመረ		- 2. ካብቲ ካብቲ
ሰራተኛ	- ሞገተ ጀመረ	ክላለተ ኩሉ	- ፍፁም ክላለት
ሰራተኛ		ኩሊት፡	
ሰራተኛ	- ነቐፈገሓመዋ	ኩሊት ዝሸነ መሬት	- ለበገፍርያም መሬት
ሰራተኛ	- ተፃረደ	ነገራት	
ሰራተኛ	- ሓላ'ይገገሉ'ስ ኮነተበጋ'ን ኮነ	ኩሪም፡	
ሰራተኛ	- ፈኩዊበገ ተሊል	ኩሪም፡	- ዘይ'ሰግዕ ቋንቋ
ሰራተኛ	- ንተንኮሉገንፀይትነቱ	ኩርግም፡	
ሰራተኛ	- ዝወፅአሉ ፀይቂገርጉም'ዩ	ኩርግም እንጊራ	- ቁራብ እንጊራ
ሰራተኛ	- ሰም ላዕለመ	ኩርምቲ፡	
ሰራተኛ	- ደሓን'ዩ	ብኹርምቲ ሰሓቕ	- 1. ተፈሰህ
ሰራተኛ	- 1. ደሓን'ሉ-ኹገሓሸኒ'ዩ	ላብ ኩርምቲ ሓዘ	- 2. ላላገፀገሓዉዉ
ሰራተኛ	- 2. ሕራይገይሹን	ላብ ኩርምቲ ዚተርፍ	- ተቐዋመተላተ'ለ
ሰራተኛ	- ሕራይገዕቡቕ ኔሩ	ካብ ኩርምቲ ናብ	- ሓንሸገዞፀግገብ
ሰራተኛ	- ርኽብ መንፈስ	ኩርምቲ	- ካብ ጫፍ ናብ ጫፍ ሓፃለባ
ሰራተኛ	- ሰሕታን መፃልቲተካ'ል	ኩቦ፡	
ሰራተኛ	መፃልቲ	ኩቦ ገነ	- 1. ነቐፀ
ሰራተኛ	- እኩይገላሽሰ		- 2. በሽተገላሸቕ
ሰራተኛ	- ፀይቂ	ኩቦ ደርበዩ	- ፀልላገሓረመ
ሰራተኛ	- ጭንቂ		
ሰራተኛ	- 1. ገራቕዮንገገንገገ	ኩዕ፡	
ሰራተኛ	- 2. ሕግቕ ልግድ	ኩዕ ኮነ	- ሞጊገነነሃሩር ኮነ
ሰራተኛ	- ሕግቕ ላይ'ጉግናካ	ካልእ፡	
ሰራተኛ	- ሕግቕ ትርኢትገድ ዓይኒ	ብካልላይ ሊዩ	- ብጉዳዮ'ዩ
ሰራተኛ	- ዘመነ'ዓፀባ	ብካልላ መጻይ	- በዘይ'ቲ እተጠቐሰ
ሰራተኛ	- እከይ	ብካልላ ላቢሉ	- ተመክሊዩ
ሰራተኛ	- ሕግቕን ደሓንንገሕሸን	ብካልላ ወገን	- ብተወሳኺ
ሰራተኛ	ዘይሕሸን	ናብ ካልላ ሽደ	- 1. ብሓሳብ ዛውነ
ሰራተኛ	- ዝበላሰ ላይረኽብገዝገደደ		- 2. ገዢ
ሰራተኛ	ላይወረድ	ናብ ካልላ ወሰደ	- 3. ዘይኮነ ሓሳብ ላምፀለ
ሰራተኛ		ንካልላ በሉ	- 1. ነገር ጠወዩ
ሰራተኛ		ንካልላ ላምሲሉ	- 2. ቦታ ላዛወረ
ሰራተኛ		ላብ ካልላ	- ንእተላገፀ ላላገፀሉ
ሰራተኛ		ክይተባፃሕና	- ላመሽኒይገገ ዘረባ ላገዲ'መ
ሰራተኛ			- ክይተበላሰናገፀልኢ ክይከረረ

[illegible]

ናፅላ ብሂል ትግርኛ

በዝግገን ዘይኮነን - በዘረብሕን ዘይ'ረብሕንግይ ተጠነብዎባል

በሰባቶ ኮነ ብሕግቶ - ብዝግገን ነገር

ገምገሑ - ገንገሩ

ገፃገ ከይኮነኩ - ሕንደ ዝፈድዮሉ ገዘ

እይቶተለኒ - እይቸልኣኒ

ገፃገ ገሽውን - ላብ ካሕሳገ ዮውዕለኒ

መፃልቲ ይሃበኒ - ካበይ ናበይ

እበይ ኩዌንካ - እይፈላሊኹም /ንመርዑ

እብርሃም ሳራ ጉኑ - እጉሉ ቦታ፣ሕሱር ቦታ

እብዘይ ኮነ ቦታ - ላብ ፀበባ፣እብ ገዜ ሽገር

እብ ዝገነ - ላብ ዝማእመላ

እካ'ውን - ላባ'ፀሐ

እይትጉን! - አየዕቢኻ !፤ተቐለፍ !

እይካውኑን - እይ'ቃመጡን

እይጉን እይጉን'ውን - እንተነላሰ እንተነላሰ

እይ'ጉን እባ' ዳላ - እምላሽ እይገበር፣አየውዕለ-

እይኮነን - 1. እይፋሉን

እይ'ገንን - 2. እይሰመረን

እንተገነ - 1. እይ'አከልን

እንተገነሰ - 2. እያ'አይ

እንተገነ ገነ - እንተተገኣሉ

እንተገነ'ውን - 7ን

እንተገይኑዶ - እንተቐንዐ ቀንዐ

እንተዘይኮነ - እንተተፈፀመ'ውን

እንተዘይኮነ - እኳይ ተረኺቡ

እንተዘይኮነ - 1. ወይድግ

እንተዘይኮነ - 2. እንተዘይቀንዐ

እንተዘይኮነ እንተዘይኮነ - 3. እንተነላሰ

እንተገን/ኪሽውን - በውሑዱ

እንተገን መፃልቲ - ብሕልፈ፣ምናዳ

ከምዘይኮነ ገነ - ኢሉ ኢሉ፣ እብ መወዳእታ

ከምዘይሽውን ገበረ - ሓመቐ፣ዘይንሱ መሰለ

ከምዘይገነ ገበረ - ፀዋቐ፣ዓዩን

ከዋኒዮ - አመቻቻላ

ከይኮነ ተኮ'ን - ሓጋዚዮ

ኮነታቲ - ከይኮተተ ጎተን

ኩን ዝበሉ - 1. ሃለዋቲ ባእላ

ካብ ኮነ - 2. ተግባሩ

ከውንን ዘይከውንን - ዝፈቐዶ

ኮነይመን - ካብ ተፈፀመ

ኮነ ተረፈ - ሓሶት፣ሓትን ሓሶትን

ኮነ ኢሉ - ዝገነ ይጉን፣ምናልባሽ

ኮነ አይበሉኻ - ዝገነ'ገይኑ

ኮነ አይኮነ - ተላኒኑ፣ብፍልጦ

ኮይኑሉ - ጨኪኑ እይምፃእኻ

ኮይኑዎ - 1. እሸበሸብ

ዘይኮነ - 2. መልእ አይመልእ

ዘይ'ሽውን - 1. ቀኒዑዎ፣ፀቢቐሉ

ዘይ'ሽውን ነገር - 2. ጥፂሙዎ፣ሓሊፋሉ

ዘይገን ከይኑኒ - 1. እብቂዑ

ዝገነ ሰብ - 2. እሺሉዎ

ይሽውን ኢሉ - 3. ጠቐሙዎ፣ረዲሉዎ

ዘይ'ሽውን - 1. ሓሶት፣ዘየተገብረ

ዘይ'ሽውን ነገር - 2. እይከምኡን

ዘይገን ከይኑኒ - ዘይ'ሕለም፣ዘይ'ገበ'ር

ዝገነ ሰብ - ዘይ'ሕሰብ፣አጉል ነገር

ይሽውን ኢሉ - ሸገሩኒ

ዘይ'ሽውን ነገር - ሓደ ሰብ

ዘይገን ከይኑኒ - 1. ተተሰፈወ

ዝገነ ሰብ - 2. ብገምት

ይሽውን ኢሉ - 1. ተተሰፈወ

ዘይ'ሽውን ነገር - 2. ብገምት

ይኸን አይ'ኹን
 ይኸን 'ምበር
 ደሐን ኩን
 ደሐን ኮን
 ኮኸብ፡
 ቆፃር ኮኸብ
 ከንዲ ኮኸብ ሰማይ
 ኮኸበይ አይኮነን
 ኮኸብ መለለ
 ኮኸብ ሰግዶ አቅላሩዎ
 ኮኸብ ሰማይ
 ኮኸብ ሰራሕተኛ
 ኮኸብ ድራር
 ኮኸብ ዕባ'ሕ
 ኮኸቦም ገጠሙ
 ኮፃተ፡
 ልቡ ኩዲትካ ዘይርከብ-ተንኮለይና
 መሪት ከትኮፃት
 ሓዲራ
 መቻብሩ ገፃተ
 መቻብሩ ዘይኮፃት
 ምሽጥር ኩዲቱ
 አውፀአ
 'አብ ዝኹፃታ
 ጉድጉዋድ አተወ
 ኩዕትዕት በለ
 ኪዕቲ ምድሪ
 ጉድጉዋዱ ኮፃተ
 ኮፍ፡
 መልሲ ኮፍ ኮፍ አበለ-ብትሽኸል መለሰ
 ብሽፈይ
 ብሽፈይ ዘውለድኩዎ
 ከፍከፈ
 ኮፈ ሽፍ ከደ
 ኮፍ ኢለ አውጊሐዎ
 ኮፈ ኢሉ
 ኮፍ ኢሉ ነበሉ ይመስል።
 ኮፈ አቢልናካ በሊዕና-በይንና በሊዕና ሓዲገናካ
 ተመጊብና
 ዘረባ ኮፍ ቢሉ ዚፀንሑ-ዛርቡን፤ ዘረባ ገቹንዎ
 ኩርኩዕ፡
 ከርከሙቲ እገኒ
 ኩደመ፡
 ኩድሚታ
 ኩድም በለ
 ኩድም
 ኩዳም
 ኪሕ፡
 ኩዋሕ ኩወሕ
 -3. ይጠትም ኢሉ
 -ምናልባሽ
 -ነገር ገና
 -ደሐን ዕናሕ፤ ደሐን ወፃላ
 -ሐሸተመሓየሽ
 -ጠንቋሊ
 -አገዩ ብዙሕ
 -ቀዳዊዎ አይኮነን
 -ብርሃን ደመቐ
 -ሓነግ አቢሉዎ፤ ሓፍ አቢሉ
 ዘንገሩዎ
 -ዘይርከብ፤ ብለ-ፅ
 -ሀርኩት ሰራሕተይና
 -ምሽት ደሚቹ ዚረላ
 -አጋ ወጋሕታ ዚረላ
 -ተሳኒዮም፤ ዕድሉም ዐቢቹ
 -1. ብተሽጊ ተጨኒቃ
 -2. ጉይላ ሂር ኪብላ
 ሓዲሩ
 -አብ ፀበባ ወደቆ፤ አብ
 ጥፍአት ጠሓለ
 -አሼሰ፤ እኩይ
 -ሕቡእ ምሽጥር ቀልዕ
 -ባዕሉ ዝመሃዞ እከይ ተጠ
 ምጢመዎ፤ ብእኪቱ ተቐፅዕ
 -ተበነቓቐረ
 -ብትሕቲ ምድሪ ዚሰራሕ
 ገዛ
 -መጥፍኢሉ መሃዘ
 -ብትሽኸል መለሰ
 -1. ሰራሕ
 ከይጀመርኩ፤ ብቐመይ
 -2. ከይተንቀሳቐስኩ
 -አጠላሊዕ ዝፃብዮ
 -አፈ'ፈ
 -ተፈሓኹ
 -ከይደቀሰኩ ሓዲረ፤ ድቃሰ
 አብዩኒ ሓዲሩ
 -ልክዕተም'ጥ
 -ጉንዲ እገኒ
 -ቀልዋጢ
 -1. ብዘይ ሰራሕ ኮፈ
 በለ፤ ኢሩ ሓዘ
 -2. ኩድ'ጭ በለ
 -ጭሉፋ
 -ሰላዕ
 -ብርካሽ ሸጠ

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

ኩዋሕ ግሕፅ	- ዝሽነ'ሰብ ለቢዱ ዚሓርሶ መሬት
ኩዋሕ ላቢሉ ተዛረበ	- ሓቲ ቐልዕ
ኳሽኑ	
ኳሽኑ ሓራሉሉ	- እዝጊ ፀሊኡ-ላ/ዓይነት ባህላዊ ፀወታ
ኳሽኑ ሊዩ	- 1. ፈራሕ'ዩ - 2. እዝዩ ፀሊም'ዩ - 3. ዝተላእኾ ዜብዕሕ አይኮነን
ዕዳጋ ኳሻት	- ንእሽቶ ዕዳጋ
ኳዕ:	
እንኩዋዕኩወዕ	- ሰጉጉ
ኳዕ በለ	- 1. በርህፕደመቐ - 2. በርገገ
ኳል አበለ	- 1. ርእሲ ወቐዕ - 2. እዓዕደወ/ዝተሓፀበ ዓለባ
ኳዕ ኳዕ በለ	- በሰለ/ፀብሒ
	- ①
ወለል:	
ብዘይ ኩታኡ ወለል	- ብእንዳግቱ ተወራደሒፕ
በለ	- በዘይናቱ አጋዩፀ
ወለል በለ	- ሽነን በለ
ወለላ ዝሽነ ዝናም	- ነውጂ ዘይብሉ ዝናም
ወለዕ:	
ኩዊናት ወለዕ	- ኩዊናት አልዓለ
ወልዕ በለ	- 1. ሓረቕ - 2. ሰሽረ - 3. ተሾለዕፀሪፕግሕበለ - 4. ብልጭ'በለፕ በርህ
ወለደ:	
ሓሳብ ወለ'ድ	- ፈጠራ
መሬት ወለዲ በለ	- ሃለው በለፕአለ'ሽ
መዋለዲ	- 1. ቆጣቢ - 2. ቆግር ዓሊት
ብዕራይ ወለደ	- ናይ ሓሶት ሓሶትፕዘይእመን ነገር
ተወለድ !	- እዩጅግናፕፕጉፅ
ተወላዲ	- ወደ'ባ'ትፕተረሳቲፕወድ ሃገር
ተዋለደ	- ተዛመደ
ትውልዲ	- ዘርኢፕዓሊት
ነገር አዋለደ	- አቃ'መመፕነገር ጠወዩ
ናይ ወላድ መዝን	- 1. ወሊዱ ዕቡቕ ዘይረእዩፕ ብውላዱ ዘይተሓገሰ - 2. ወሊዱ ብዋት ዝወደአ - ንዘልአለምፕንዘርኢ ዘርኢ - ርህሩህ - አዋልድ - ከምኡ አይተወለደን
ንውሉድ ወለደ	
አንጀት ወላድ	
አውላድ	
ከምኡ አይተወለደን	
ካብ ወለደ ናብ ወለደ	- ካብ ዘመን ናብ ዘመን
ካብ ዝወለድካ ወለዳ'	- ካብ ዘምገለኻ አምዕአዖ
ወለደ ዘመደ	- ተዛመደ
ወለደኛ	- ግይ ቢትፕዓሊት
ወለ'ድ ከፈለ	- ሕራፕ ከፈለ
ወለደ	- ዓሊትፕዘርኢ
ወሊደ ይበል!	- ብደቀ ይመካሕፕፕብደቀ ይተሓበን!
ወሊዱላ	- ደቐለላፕቂልዓ አትሪተላ

ወሊዱ ከም ዘይወለደ	- ሓሰረ
ንነ	
ወሊዳትሉ	- ውላድ ረሺቡ
ወሊድካ ቐፃዕ	- ቂልዓ'ግትካ አይትውቃዕ
ወሊድካ አይትበዓም	- ዩምከንካ
ወላዲ	- አቦ
ወላ'ድ	- ፈራዩ/ት
ወርሒ ተወሊዳ	- ወርሒ ወፂኢ
ወድ ውለድ !	- ተዓወት !
ውለዳ'በለ	- አጨነቐፕአዕበበ
ውሉድ-ቐለም	- ተመሃራይፕደተጠመዝመር
ውሉድ ሰብ ዚመስል	- እዝዩ ዕቡቕፕተፈታዋይ
ውሉድ ወለደ	- ሰረትፕዘርኢ
ውሉድ ዩብሉ	- ፃንታ ተረፈ
ተውላድ ዩብሉ	
ውሉድን ወላድን	- ስምምዕ
ወላድ ህበይ	- ዋንጭልፕውጫል
ወላድ አድጊ	- ሓውለፕዒሉ
ወላድ ዓርኪ	- ዓርኪ ምድሪ
ወላድ ዝብኢ	- ኩርኩር
ወላድ ዳኛ	- ወኪል ዳኛ
ወላድ ድመ	- ዕዋል/ዒዋል
ውለደ	- ጭልቆፀፕዘይወንወን
ዝወለደ ይውለድ	- ዝመዕአ ይምገእፕዝሽነ ይሹን
ዝወለደት ከብዲ	- በቐረባቐረ
ንንዘብ አዋለደ	- አቆናጠበ
ንዜ ዝወለደ	- ንዜ ዘምፀአ
ወለፈ:	
ወለፎ	- ለፍላፊ
ወልወለ:	
ልቡ ተወላወለ	- ተመናተአፕተጠራጠረ
ምድረ ሰግይ ወልወል	- ጠለሰ በለፕዝሕልሕል
በለ	- በለፕፀሓይ ወልወለ
ውልውል ዘይብሉ	- ዘዩጠራፕርፕዘዩካትዕ
ገራት ወልወለ	- ጠልጢሉ ሓረሰ
ወሓዘ:	
ህዝቢ ወሓዘ	- ብበዝሒ ተጉዓዘፕጀር በለ
ወሓደ:	
ልቢ ውሒዱዎ	- ሃንዚሉ
ብውሒዱ	- ብንእሽተኡ
ተወሓደ	- ነሐስ
እስተወሓደ	- እነአእስፕነዓቐ
እንተወሓደ	- ዩሉን እንተተባህለ'ኳፕ
እንተወሓደ	- እንተነሐስ እንተነሐስ
ወሓደ በዝሐ	- ዝትረሽበፕዘሉ
ይውሓድ ይብዛሕ	- መጠኑ ብዘዩግድስ
ጥዕና ተዋሒዱዎ	- ተሽቢሉ
ወሓጠ:	
መሬት ወሓፕኒ በለ	- 1. ተአዩደፕተጨነቐ - 2. ሓነሽፕሓፈረ
መሬት ውሒጡዎ	- ህልም ኢሉፕተሰሪመ
መውሓጢ	- መዝፈዩፕመተርከሲ
ሽግግል መላፀ ወሓፕ	- አብ ዓይኒ ሽግግል አዩለትካ
አይበልካ	
ቀጠፀ ወሓጠ	- ትዕግስቲ ዝረፕከላለ
ትዱም ዩውሕጠኒ	- ትዱም አይሽፋእፕዘሉኒ ከላዕ ዝውድእ ዕድመ ይሃበኒ
ተወሓጠ	- 1. ተዓብለለ
ንሱ አትሪፋ ይከ'ራዝር'ምበርፕሓሳቡ በቲ አገቢባኛ	- ተዋሒጡ'ዩፕተነፂጉፕ

504 NYA 4705

[illegible][illegible]

ናዕላ ብሃል ትግርኛ

ካብ በቐሊ ወረዳ	- ዝገ በለ
ካብ ጎረር ከይወረዳ	- ብቐበትገዝተሓይከ ከይተወሓጠ
ዝበልዎ እኸሊ ካብ ጎረር ከይወረዳ ከይዱ።	- በቲ በለ በቲገዝኻ ገይኑ
ወረዳ-ደቡ	- 1. ተውላኹ
ወረዳ	- 2. ተግዲቲዎተታሒዞ
ወረዳ መርዓ	- ገያዲገለጃቂ
ወረዳ ግይ	- 9ኻብ መርዓውን መርዓትን
ወረዳ ዕዳጋ	- 1. ሓዋር ግይ
ዋሕሰ አውረዳ	- 2. ፈላስ ግይገዳሚ ግይ
ዋጋ ወረዳ	- ወድ ሶዳጋ
ወረዳ-ደይብ	- ዋሕሰ አገርነወ
ወረዳ ደይብ ዘይብሉ	- ዋጋ ጎደለ
ወርደት	- ክርክርገጭትጭት
ወርደት ተዓደል !	- ቀርጂገዘዋዳኸምገዋጋ ዕዳጋ ዘይብሉ
ወርዳ ገባብ	- ክሰፈት
ዓንቀር ወረዳዎ	- አይትገበርገፍሕስርካ
ዕዳሉ አውረዳ	- ሳልሳይ ገባብ
ዕዳጋ አውረዳ	- ሃናት ሒዞዎ
	- ሓሳፊነቱ ደርበዋ
	- 1. እሕሲፍ ሸጠ
	- 2. ዋጋ ነክዋገሓሰረ
	- 3. ገዕዳጋ ወሰደ
ጀበና/ገሕሊገወረዳ	- ቀረበ
ጫፍ ወርዳ	- ጫፍ ነገርገላንፊ ነገር
ፀሓይ ወረዳ	- ፀሓይ አንቆልቆሂላ
ፀባ አውረዳ	- ብዙሕ ተሓሊባ
ዕዕነት አውረዳ	- አራጎገፈ
ወርቂ፡	
መራት ወርቂ	- ብገንዘብ እተገዘአ መራት
እመለ-ወርቂ	- ልኡምገልዘብ ጠባይ ዘሉዎ
ወርቀ-ዘበ	- ብወርቂ ዝተሰለመ ካባ
ወርቂ	- 1. ሃብቲ
	- 2. አዝዩ ዕቡቕ ዝኾነ ነገር
ወርቂ ሸለመ	- አንቆጥቆጠ
ወርቂ አጥዓመ	- አብ ወርቂ አጥለቐ
ወርቂ ፀላም	- በላዕ ጉቦ
ወርቅን ስምዕን	- 1. ውስጠዝ ዘለዎ ዘረባገገጊያዊ ዘረባ
	- 2. ውህድገስምምዕ
ወርቅን ጨርቅን ኮይና-ተሸላሊግገጥራት አጥሪያ	
ወርወረ፡	
መወረወረ	- ገመናገዲገመንተላቐሊ ዚኸውን ገንዘብ
ተወርደሩ አተወ	- ህሩግ በለ
ተወርዋሪ	- ተወንጫፈ
እወራወሪ	- አካዋደገላኻሕ
ወርደሩ ሰተዋ	- ገስም እበለገጭልጥ እበለ
ዋርዋር በለ	- 1. መስመስ በለ
	- 2. ሓበጠ
ወርደሐ፡	
ተወራደሐ	- ለገሰ
ብገንዘብ ሰብ ተወራደሐ፡	
ወሰብ፡	
መውሰብ ዝላኸለ	- ርሑቕ ዝምድና
ዝምድና	
በይነ መውሰብ	- አብ መን ዝተፈላለዩ ዓሊታት ዝገበር መውሰብ

አዋሰበ	- 1. አዳቐለ
	- 2. አምሰለገላመርዓወ
ወሰነ፡	
ሓሳቡ ወሰነ	- ሓሳቡ መደበገሓሳቡ ነፀረ
መዋሰንቲ	- መዳብወቲገረባብቲ
መዓልቲ ወሰነ	- መዓልቲ ቐረፀገቆሪ ሓዘ
ሰበይቲ ወሰነ	- አብ ርእሲ ሓዳር ዝተደረበት ሰበይቲ ውሽግ
ሰብአይ ወሰነ	- ውሽግ
ብወሰን ወሰነ	- ብተዘዋዋሪ
ብወሰን ወሰን ሓቲተ	መንነቱ ፈሊጠዮሉኹ።
ነገር ወሰነ	- መደበ
ንዘይተወሰነ ገዜ	- ካብ ክላብ ዘይብሉ
አዋሰነ	- 1. አጉዋዝገሸለል በለ
	- 2. አዳበወ
እሩ ወሰነ ዘይብሉ	- ገስፍገገርተጥ
ካብ ወሰነ ናበ ወሰነ	- ካብ ጫፍ ናብ ጫፍኩሉ
ወሰነ	- 1. ጠረጎሪ
	- 2. ገምገመ
	- 3. ቐረፀገጨከነ
	- 4. በዩነፈረደ
ወሰን ሓለፈ	- 1. ክብሪ ገሃሰካብ ልክዕ ሓለፈ
	- 2. ዶብ ጠሓስ
ወሰን ሓዘ	- 1. ዓገበገላብተዕ
	- 2. ተፀገዐ
ወሰንተኛ	- ዕጋዕተኛገምገለተኛ
ወሰን ወሰን በለ	- 1. ዘሓጠገላንሰሓበ
	- 2. ፈርሐ
	- 3. ቀምጨጭ በለ
ወሰብ ዘይብሉ	- 1. ዕዙዝገልዕል
	- 2. ዶብ እልቦ
	- 3. አዝዩ በዙሕ
ወላጎ ሰብ	- 1. እድላዪገተደላዪ
	- 2. በዶጎገፈራዲ
ወላጎ ገዜ	- ሕርቡት ገዜገይ ቀርጂ ገዜ
ወዲ ወሰን	- ብደገ ዝተወልደ
ውሱን	- ምዱብ
ወሰኸ፡	
ሓሳብ ወሰኸ	- 1. አብ ጭንቀት አተወ
	- 2. መጠናኸሪመራጎዲ ሓሳብ ሃበ
መሃያ ወሰኸ	- 1. ደምዝ እዕበዋ
	- 2. ብመሃያ ዓበዋ
መንገዲ ወሰኸ	- 1. ብኸንቲ ደኸመ
	- 2. መንገዲ ቀፀለ
መዋሰንቲ	- መዳርብቲገመጣልያ
ሰብ ወሰኸ	- 1. ሰብ ሓወሰ
"ዘረባና ሰብ ንወሰኸሉ" በለ።	- 2. ሰብ ደረበገሰብ እፀገዐ
አብታ ፀባብ ገሃሉ ሰብ ወሲኹ፡	- 3. ሰብ በዝሕ
አብ ከተማና ሰብ እናወሰኸ ደኸይድሉ፡	- 4. ተግለላ
እቲ በዓል ግዚና ሰብ እናወሰኸ ከይዱ፡	
ኸመት ወሰኸ	- 1. ዓበዮካብ በለገልጣን ወሰኸ
	- 2. መዓርገ ሃበገልጣን
ቆመት ወሰኸ	- ነውሐገዘለግ በለ
ብተወላኺ	- ከምሉ ድግገላብ ርእሲሉ
ተወላኺ	- ተደራቢ

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

ትምህርቲ ወሳኝ	- ት/ቲ ቀፀለ፣ፍልጠት አግባብ
ነፍሲ ወሳኝ	- ሃጠረ
እንተ ወሳኝ እንተወሳኝ	- ድፋእ እንተበለ
ከዳን ወሳኝ	- ከዳን ደረብ
ወሳኝ	- 1. በአሰጣጥ ደረብ ደንፈቦ - 2. ቀፀለ፣ግብለ
ወሳኝ	- ዳሪባ
ወሳኝ ወሳኝ	- ደራሪቡ፣ ለገሽሙ
ወሳኝ ወሳኝ	- ጠቅሊሉ ተፀሊሉ
ወሳኝ ወሳኝ በለ	- እውኖው
ወሳኝ	- መመሳሰሉ
ወሳኝ	- ዳግም ተዳደረዳ ደረብ
ወሳኝ ወሳኝ	- ከበረጃ አገበረ
ወሳኝ ወሳኝ	- መዋላሉ ቀፀለ
ወሳኝ ወሳኝ	- ሓሰወ
ወሳኝ እንተወሳኝ	- ዝሃብ እንተሃብ
ወሳኝ ወሳኝ	- አብ ልዕሊ ዝነበር ደረብ
ወሳኝ ወሳኝ	- ዝሄ እናወሐ፣ እዋን ቀፀለ
ወሳኝ:	
ልቡ ተወሰደ	- 1. አፍቀረ - 2. ቀልቡ ረሓቅ
ልቢ ወሰደ	- መሰጠ፣ ሰላሳ
መዋሰደ	- ወቃ፣ ሪፐጠቃ፣ ሪ
ሚዛን ወሰደ	- 1. በለፀግብለለ - 2. ዘዘወገዘበለ
ግድ ወሰደ	- 1. ቀጠኑ - 2. ጥሒሉ - 3. ሰገሩ - 4. ተባሕጉዊጉ
ተወሳዳ	- 1. ተዳሻዊ፣ ተቃላሊ - 2. በኖኒ
ንዓኝ ወሰደ	- ብእኝ ይወዳእ
ይተዳረቅና	
አዋሰደ	- 1. ወፈፍ አበለ - 2. አካደ፣ አመናመኝ - 3. አገዳዝ
አውሰደ	- ተመንጠለ፣ ተመንዘዐ
እንታይ ወሰደ	- እንታይ ኪገብር ከደ
እናወሰደ ይመልሱሉ	- ሞተ ኪበሃል ህይወት ይሰርዕ
እዝሂሂር ወሰደ	- ሞይቲዓሪፋ
እግረይ ወሰደ	- ከይሓሰብኩም ኸይደ
ወሳዳ	- 1. ሊባ፣ ሰራቂ - 2. ተሸካሚ፣ መብፅሒ - 3. ዓዳጊ - 4. ሓሸላኸ
ወሳዳ ሰኣኝ	- አይሸፍንን በለ
ወሳዳኝ ይኹን!	- ይመንገድህ፣ ሓዘክ ይኸድ!
ወሰድ አበለ	- ንጥቅ አበለ፣ ዓዘዘ
ብቈመት ኮነ ብርጉዳ ካባኝ ንሱ ወሰድ ይብልድ::	
ዘረባ ናብ	- ነገር ከም ተርጓሚሉይ
ዝወሰድካይይ	
ዘረባእም ንፋስ	- ከንቱ ተሪፋ
ወሰደ	
ዘረባ ወሰደ	- 1. አላኹመ፣ ሓሰወ - 2. ምሽጥር ሰረቅ
ዝወሰደ ወሰደ	- ዘልዓለ አልዒሉ፣ ዝነጠቅ ነጠቅ
ዝሄ ወሰደ	- ደንጉዮ

ዐዋታ አዋሲዱም	- ዐዋታ ጥፋጥ፣ ተዘናጊዑ
ፍቓድ ወሰደ	- ፍቓድ ተቐበለ
ግሰ:	
ተወሳወሰ	- ተንቀሳቀሰ
ኢዱ ወሰ አበለ	- 1. ትንቦ በለ፣ ኢዱ ዊጥ አበ - 2. ሃበለገሰ
ኢዱ ወሰ ዘይብል	- 1. ሃካይ - 2. እሩም፣ ዘይብርቅ - 3. በቃቅ፣ ሕሱም
ወሰ ቀስ በለ	- ፍሕትሕት በለ
ወሰ በለ	- 1. ሰርሐ፣ ተንቀሳቅሰ - 2. ሃበ
ወሰወሰ	- ሓሳቡ ለወጠ፣ ተወሳወለ፣ አዳገመ
ወሰወሰይና	- ተዋቅዓይ
ወሰ ዘየብል	- 1. ትኩር - 2. ሓያል፣ ብርቱዕ
ዘረባ ወሰ አበለ	- እውከእ፣ ጫፍ ጫፍ ምሽጥር ተናኸፈ ስገር
ወሰፋት:	
መለዓሊ ወሰፋት	- ጠቅራግዕዕዕ
ወሰፋት ተቐባቢሉም	- ንነፍሲ ጌሩሉ፣ ዝበለ፣ ተሰግግዖም
ወሰፋት ተዓፀወ	- ሸውሃት ሰኣኝ
ወሰፋት አበዩም	- ምግብ እይባዕን፣ እይዓልብን ኢሉም
ወሸለ:	
ወሸል ኮነ	- ሓብለቅ
ወሸል መለሰ	- ነገር ከም ዚተርር ገበረ፣ ሓንኮለ
ወሸል መጡ	- ወቃ፣ ሪፐጠቃ፣ ሪ
ወሸኑ:	
ሕግም ወሸን	- ሕግም ንፍቶ
ወሸን በለ	- አልሚመ ጀመረ
ወሸጠ:	
ሓላው ወሸጠ	- እቶናይ፣ ረገሩ፣ ጉ፣ ዓዳ ወዲል
ብወሸጠ	- ብምሽጥር፣ ብልቢ
ንብዓቱ ንወሸጠ	- ብኸብዱ ሓዘኝ
ገበረ	
አርሓ ወሸጠ	- 1. አብ ገዛኡ ዚጉርር፣ አብደገ ብሕም ዘይብል - 2. ምድሪ ቤት - ጀራ፣ ቅፍ፣ ጃጃዊ - ከም ዓቕሙ - ተጎራራሖም - 1. ኩሉ ዚፈልጥ፣ ምሽጥር ገዛ ዚፈልጥ - 2. ፍቕር፣ ዚያዳ፣ ሓለፋ ዘሉም
አንበሳ ወሸጠ	
ከም ወሸጠሉ	
ወሸጠም ተፋሊጦም	- ተጎራራሖም
ወዲ ወሸጠ	- 1. ኩሉ ዚፈልጥ፣ ምሽጥር ገዛ ዚፈልጥ - 2. ፍቕር፣ ዚያዳ፣ ሓለፋ ዘሉም
ወሰጠዘ	- 1. ሰጦር ተግባር - 2. ወሸጠ፣ ሰጦር ዘረባ
ወሸጠይ በለዑኒ	- 1. አግዒሱ፣ እናሲሑኒ - 2. አሕዚኑ፣ ኒጉህዮ
ወሸጡ መን ፈለጠ	- ልቡ መን መርመር፣ ምሽጥር አይፍለጥን
ወሸጡ ዘይፍለጥ	- ጉራሕ ሕቡእ፣ ሰጦር ምሽጥር
ወሸጡን ወሸጡሉን	- ኩለንትንሉ
ወሸጡ ዚፈልጥ	- ምሽጥር ዚፈልጥ አታዊ ወፃኢ
ወሸጡ ወሸጡ	- 1. ሕቡእ፣ ሰጦር

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

ውሽጢ ውሽጢ በላዕ	-2. ሽንሽጉ
ውቀጠ / ወቅጠ	-1. ጉዋንጉዋ ገበረገህ አበላ
ግይ ያውቃህ ከነ	-2. ጉብብላዕ ተቐበለ
ሽግር ወቅጡም	-ውዕሊት አልቦ ገነ
እንታይ ወቅጡኒ'ሉ	-ተሳቂዩ
ከላዕ ዚላሽሉ ወቅጡም	-እንታይ ኮይነ ሊሉ'እንታይ ከፈሉም
ውቅ'ጥ አቢሉ በላዕ	-ድሂጉምገደኪሩም
ውቅ'ጥ ገበለ ዕሕፈት	-ከላዕ ገፀግብ በላዕ
ዘረባ ወቅ'ጠ	-ዕቡቕ ዕሕፈት
ወቅ'ዕ:	-ዘረባ ደጋገመ
ሕልበት ወቅ'ዕ	-ሕልበት አሰናደለ
ሕዋድያ ወቅ'ዕ	-ቀምሲሉ
መንገዲ ወቅ'ዕ	-ዝሽዶ ነገር ከይቀንዖ
መዋቕሩ	-ተረፈገድኻም ሰኒቐ
መዋቕሪ	-ለዝመኛገመጋንዒ
ግዕዝ ወቅ'ዕ	-ረሳ'ን መሬትገቃልዕ
ግይ ወቅ'ዕ	-መሬት
ሰብ ተዋቂዕሉ	-ኩዋሕከወሐ
ሰልኪ ወቅ'ዕ	-1. ዝናም ረኺቡገግይ
ሸቶሉ ወቅ'ዕ	-ቀጥቲሙም
ቤት ወቅ'ዕ	-2. ዝናም አበላሺዉዎ
ተላፊኛ ወቅ'ዕ	-ተሻግዉዎ
ነገር ተዋቂዕዎ	-ሰልኪ ደወለ
ነገር አዋቂዕ	-ሰመረገቀንዕ
ንፋስ ተወቅ'ዕ	-ገጠመገሰኒት/ሰንይ
ናተይ መውቃዕቲ	-ተሰግመዕ
ድዱ?	-ሰልኪ ደወለ
እንግጢዕ ወቅ'ዕ	-ተደናጊሩ
ክራር ወቅ'ዕ	-አና'ሽፈገአበአስ
ክርቢት ወቅ'ዕ	-ተሸራሸረ
ክንዲ ወቅ'ዒ ገነ	-ሕንሕይ ድዩ? ነናተይ
ወቅ'ዕ ደረትዕ	-ንዕቕት ድዩ?
ወቅ'ዕ መሬት!	-ጭልቃ ገበረገደሪዕ
ወቅ'ዕ ዓለባ	-ቃነጥገአዚመ
ዓዲ ተወቅ'ዕ	-ክርቢት ወለዐገክርቢት
ዓዲ ዜውትዕ ዉና	-ፃሕተረ
ዕንቅፋት አይውቃዕኻ	-ጉልበተነሃጉሃጉ
ዕዳጋ አውቀዕ	-ሕቱርገደፋር
ዘረባ አዋቂዕ	-ረሳ'ን መሬት
ገረፍታ ወቅ'ዕ	-ሰጡም ዓለባ
ጭራ ወቅ'ዕ	-1. ብሹዊናት ተጠቂዕ
ፀሓይ ወቅ'ዕ	-2. ለበዳ ሕግም አጥቂዕም
ፀሓይ ዝወቅ'ዖ ዘረባ	-በድኒ
ወተፈ:	-ደቕናዕኻ
ለበይ ውትፍ ውትፍ-ላህሊህገደኺመ	-ንዕዳጋ አውረደገጥጋ እገመተ
አላ	-አጣቕሰገሕሽለኹ
አብ ልቢ ተወተፈ	-አራሰነ
አፍ አቶ ወተፋሉ	-ዋጠዮ
ወታ'ፍ	-1. ክሪሩገደሪቐ
	-2. ደኺመ-ገቀረፈ

ውትፍ በለ	-ተወረ'መ
ዝነሽለ ገዛ ወታተፈ	-ዝንደለ ነገር መላለኸገግር
ዝውትፈለይ ዮብሉን	-ኪምልአለይ ዮብሉን
ወትፋ:	
ንወትፋ	-ንሓላሉገንኹሉ
ከም ወትፋ	-ንዜገንንሓዋሩ
ወትፋ ንሱ	-ከም ልግዱገከም ቀደመ
ዘወትር	-ዘይ'ሓል'ፍ
ወነን:	-ኩሉ ሳዕ
ምእንተ ወኒኻ	-ንስምዒትካ'ልካ
ዋና ነገር	-ርእሰ ነገር
ዋና ዘይብሉ	-1. መላሺ ዘይብሉ
ዋና ገንዘብ	-2. በዓል ናይ ዘይብሉ
ወክለ:	-ርእሰ-ግልገዓይነታ
ሰይጣን ውክል	-ሰይጣን ደፋፈሉም
ኢሉም	
ወኸርያ:	
ወኸሪያ ኢዩ	-ተሰታሰ'ዩገሓሳዊ'ዩ
ወኸኒ:	
ወኸኒ ገነ	-ከበረ/ዕዳጋ
ወዓለ:	
መዋእለ ረሽበ	-ዕድመ ረሽበ
መዋእለ ይሃበና	-ገዜ ይሃበና
መውዓሊ ረሽበ	-1. መግንሒ ሰራሕ ሓዘ
መውዓሊ ዘይብሉ	-2. ምግቢ'ረሽበ
መውዓሊ ገበር	-ኩብላሊገ መንከርተት
ምላሻዶ ውዒለ'ዮ	-ብላዕ
በዓል ግዕል	-ከመዓልካ ዘይትብለኒ
በዓል ውዕለት	-መመሳጥርቲገምሰጢረኛ
በዓል ውዕል	-በዓል ዓስቢ'ሽቃላይ
ተወዓዓለ	-ቀም ነገረኛገሓብ ቃሉ
ተውዕልካ !	ዚርከብ
ንሱ ዝወዓሉ	-ተሰግመዕ
ንዋኒኑ አውዓለ	-በል እስቲ ድፈር
አስተውዓለ	-ንሱ ዝአተዎገንሱ ዝተሓወሰ
አብ ዓይኒ ወዓለ	ነገር
አብ ዝወዓለ ውዒሉ	-ንረብሓኡ አውዓለ
አብ ዝወዓለ ደውዓለ	-አስተዋደዮ
አው'ዓለ	-1. አብ ዓይኒ አተወገተበሃገገ
አውዒሉ ዜሕድር	ተፈተወ
አውዓለ	-2. ዓይኒ ሃረመ
አይትውዓላ ከይትውዕልካ	-አብ ዝወዓለ ውዒሉ-ንምሽቲከውደኸድኸ እናወዓለ
አይወዓልኩሉን	አብ ዝወዓለ ደውዓለ-አብ ዝወደቐ
አይወዓልኩምን	ደውደቕገአስገደ በላዕ
እንታይ ውዒለዮ	-አላ'ፈነ
ከመዓልካ	-ብዙሕ ዘረባገበዙሕ ሰራሕ
ከመሓደርካ	-1. አለቀሕገላዳለወ
	-2. ውዕል አእተወ
	-3. ቋሪገአስረገለቂመ
	-4. አዕነሕገላትረፈ
	-5. ሳዕሰዕ
	-ገብሪ ሓሊፋ ፀናሒት'ዮ'ዋ
	ካብ እኪት ረሓቕ
	-አይለመድኩምን/ሰራሕ...
	-አዮፈፀምኩምን
	-እንታይ በዲለዮ
	-ሰላምታ

ናዕል ብሃል ትግርኛ

ከመግለጽ ዕለል/ነገር	- ነገር ምቀስቋስ
ከይወግል ከይሓደረ	- ብቸሰብት
ወግል ሕደር	- ሎሚ ዕባሕገምትእጉጉዋል
ዋል	- እገባባይቶ
ወዲሉ ሓዲሩ	- ዳሕራይገባሩዘሩ
ወዲሉ ይሓድረሉ	- 1. አደዳሉ'ዩገመፍቶቱ'ዩ
	- 2. መያሉ እዩ
ወዕለት	- ሽቸሊ
ወዕል ግል	- ግልግይ
ወዕል ፈሰሰ	- አብ ቃሉ ዘይርከብገጠላ'ም
ወዕሉ ገነ	- ትዕቢት በዛሐ
ዓዲ ወግል	- ደዝመ
ዘይወግል	- ነጥረ-ባርቸ
ዝወግል ይገገርካ	- ዝተረገበገጠግመ
	ይምዓድካ
ገንዘብ ዓዲ ወግል	- ካብ ጥፍሓት ደሓነገላብ
	መግላ' ወግል
ወግዮ:	
ወዑይ ሽር	- ህዉዝገትልጠፍ
ወዑይ ደም	- 1. ቀጠሶገበሃር
	- 2. ትጉህ
ወግ/ወይ:	
ወግ ወግ በለ	- ብዜግ አልቀሰ
ወይለይ ወይለይ በለ	- 1. ዝረሰዩ ነገር ዘኪሩ እዉ
	እዉ በለ
	- 2. እእወግገዝዮ
ወይልኡ !	- በአሰ! ገደደ!
ወይ ሓደ	- እኪ ሓደ
ወይ መከራ!	- እዩ ሽገርገልዮጭንቲ
ወይ ጉድ !	- ዝገርም'ዩገወይ ዕጋብ !
ዋይ እነ	- እነዩ ከይነብር
ዋይ እነ ጉታ	- እነዩ ሽይከውን
ዋይ ዋይ በለ	- በሽዮገላገዕርዕሪ
ወይባ:	
ወይባ	- ጅግናገንጉዕገሃጥር
ወይለ:	
ወይለ	- ሃዝራጥ
አውደልደለ	- አዝበጥበጠ
ወይለ እድጊ	- ሃላሊ
ወይለ ጣይታ	- ረጉዊድ እንጀራ
ወይለ ፈሰሽ	- ተብላሊገዘዋሪገመውዘንዘኒ
ወይለ:	
ወይለ-ገንቱ	- ሽሕግን
ወይቸ:	
ልብካ አይተውድቸ	- አይትዳህለል
ሓደጋ ወይቸ	- ሓደጋ አብዐሐ
ሕልበት ወይቸ	- ላሽወ
መስቀል አውደቸ	- ብቸርጂ መስቀል ጠለፈ
መንገስቲ ወይቸ	- መንገስቲ ተገልበጠ
መሓዲ ወይቸ	- እሽለ-ግይ ቀረበ
መከራ ወይቸ	- ተአዩሉ
መውደቺ	- 1. መዕረፈገመደቀሊ
	- 2. መንደላህዮ
መውደቺት	- ቀጃዊት ደርህ
መውደቺ ያሩ	- ሃግምገህንዘል
መውደቺ ጎድኒ	- መዕረፈገንእሽቶይ ገዛ
መግልቱ ወይቸ	- ገዜሉ ሓለፈ
መጋረጃ አውደቸ	- ጋረደገለለ
ግይ ወይቸ	- ሓያል ዝናም ዘነመ
ምስ ወይቸ እሉ	- በሕመሙ አሉ

ምውዳቸ ግይ	- ሚግግ ግይ
ምዮስ አውደቸ	- 1. ምዮስ አሰናደኣ
	- 2. ምዮስ አቸረበገምዮስ
	ዓደለ
ምራሉ ወይቸ	- ተሰፋ ቸረፀ
ስብሕቲ አውደቸ	- ከብቲ ሓረዱ አብለዐ
ስሽፍታሉ አውደቸ	- ቀሰነገሓሳቡ ደርበዮ
ስጋ አውደቸ	- 1. አቀራመተ
	- 2. ውድ'ቸቲ ዓደለ/አብ
	ውራይ
ስጋሉ አውደቸ	- 1. ሓሰረገ ነው'ረ
	- 2. ወገኑ አሕሰረ
በረድ ወይቸ	- አጥቀዐ
ብሒቹ ወይቸ	- ገዜ ብኩዮቱ ሓለፈገዝገ
	በለ
ተዋደቸ	- 1. ተሂሽሐ
	- 2. ተለግለመ
እርዕት ወይቸ	- ሓላፍነት ተሰኪመ
እስሓይታ ወይቸ	- ቀሪ በርተዐ
እብ ግእሊ ወይቸ	- ሓመመ
እብ ዓይኒ ወይቸ	- ተጠመተገላብ ትዕዝብቲ
	አተወ
እብ ዝወደቸ ይውደቸ	- አሰገደ በላዕ
እብ ዝወደቸ	- ውኒሉ አጥፊሉ ደቀሰ
ከይፈለጠ ሓደረ	- አቀራርግ ፈደል
አወዳድቸ ብርዲ	- ዕባቸ እዑሓሕፋ
አወዳድቸ እድ	- አመራርግ ሰበይቲ ፈለጠ
አወዳድቸ ከአለ	- አዑሓሕፋ ፈደል
አወዳድቸ ፈደል	- አግውታይ አይትዕይቸለይ
አወዳድቸይ	
አዕብቸለይ	- ሓሳቡ አብ ሰብ ደርበዮ
አዋደቸ	- ምብ'ልላዕ ዘይብሉ ጎድኒ
አዋድቸ እድገ-በቸሊ	ንጎድኒ ምውዳቸ
አውደቸ	- 1. ሓንጠበገፈረዮ/ድባ
	ወዘተ...
	- 2. እድከመ/ዕዳጋ
	- 3. ደርበዮገዝገረ
	- 4. መረቸገእንጠበ
አውዳቸ ይሓምሉ'ዩ	- 1. እዕቢቹ ዜእክል አሉም
	- 2. ይወቸዮ'ዩ
አውዳቸለይ ከይዱ	- 1. ጣጣ ደርቢዮለይ
	- 2. ሓላፍነት ሓዲገለይ ጠፍሉ
አውዳቸም ሽይዱ	- 1. ጠንጢኑም ተዓዘሩ
	- 2. ሓዲጉም ሞይቱ
	- 3. ዓሊጪም ከይዱ
	- ፀረ'ሐ
እምኒ አውደቸ	- ግእለዮ ዘይብሉ ነገር
እምኒ ደርቢካ አብ	
መራት ዘይ'ወድቸ	- እናተላሊጉገብግዲ'
እናወደቸኩ	
እናተላሊጉ	
እቲ ዝሽድኩም ቦታ ቀረባ እንተዘረ'ኳገለእን ዓቸሚ	
እናወደቸኩ እናተላሊጉ'ዩ ከይደዩ::	
እንታይ ወይቸ	- 1. እንታይ ናጢባ ተጉዞጎቶም
	- 2. እንታይ ጠፊሉም
	- 3. እንታይ ምልክት
	ተገቢሩሉ
እድያት አውደቸ	- ጥለሽ ገበረ
ኪወድቀላ'ሉ	- አፍቂሩም
ካብ መደብ ወይቸ	- ተመራሊሐ
ወይቸ	- 1. ተራሽህተመራሊሐ
	- 2. ደቀህብሕግም

	-3. ፈረስ
	-4. ከይተፃውተ ተረፈ፣ ሰዕረት ተጎልበበ
	-5. ሓሰረ
	-6. ሓለፈ፣ተሰወለ፣ተበጀወ
	-7. አረገ፣ደሽመ
	-8. ሓጠች በለ
	-9. ከሰረ
ወደጃ	-ናጤባ፣መዝባ፣ዳብ'ላ፣ወራድ
ወዲሽ ረሺቡዎ	-1. ብሕላር ገዚሉዎ
	-2. ጥፋእ ረሺቡ
ወዲሽ ተሲኡ	-1. ተሸጊሩ፣ተፀጊመ
	-2. ደሺመ፣ለፈዐ፣ብብርቱዕ ጃልሲ
ወዲሽ አይረሽብ	-ዘዋድሲ፣ዘዋብህ፣ ምስላሳኑ ይሓይሽ
ወዲሽካላ እግ	-ደጊም እዚ ዓዲ ዓድኻ'ዩ
ወዲሽ መሬት	-ሃጉዋፍ፣ዓሚሻ
	መሬት፣ረባዳ መሬት
ዋጋ አዋደሻ	-አራ'ሽሰ
ወዲሽ ፍናገ	-መፃገግ ዘይብሉ፣ዋራል አልባ
ወዲሽ	-ሕግች፣ሕሰር፣ድርባይ
ወድቀተሰጋ	-ርሽሰት
ወድቂ ገበረ	-ሰረዘ፣ነፀገ፣ዋጋ አስላኑ
ወድቀት	-ሕሰራገ፣ወርደት
ዕቁብ አውደሻ	-ዕፃ አውፀለ
ዕዳጋ አዋደሻ	-አራሽሰ፣እኑ'እለሰ፣አቂ'ናፀበ
ዕፃ አውደሻ	-ተፋጠሰ
ዝናም ወደሻ	-ሓያል ግይ ሃረመ
ድባህሓምሓም አውደሻ	-ሓገጠበ
ገንዘብ አውደሻ	-ገንዘብ ከፈለገጠንቁዋሊ
ጉዋህሪ አውደሻ	-ፈሓመ
ገብሪ አውደሻ	-ሰለ'ዐ፣አዕደዩ
ገብ'ጦ ወደሻ	-ግዜ ብኩዎቁ ሓለፈ/ብሒሻ
ገፍፂ አውደሻዎ	-ፃዘራ ሴሩዎ፣ብደዐ በፂሑዎ
ጎድኑ አውደሻ	-ቀሰነ
ጨርቁ አውደሻ	-1. ተፀለሰ፣ዓበደ
	-2. ዓለባኡ ደርበዩ
	-3. ኪርና ተበላጪወ
ጨርቂ አውደሻ	-ከደነ፣ሸፈነ፣ጋረደ
ፀላኢ አውደሻ	-ሰዓረ
ፀልግት ወደሻ	-ገብ በለ፣ፀልመተ
ፀሓይ ከትወድሻ'ላ	-ዋፂ በዚሑ፣ነፀብራጃ ሓደሉ
ፀላሉ ወደሻ	-1. ሓሰረ፣ተዋረደ
	-2. ተደገደወ
ፀላል ወደሻ	-ደመነ፣ፀሓይ ብደመና ተጋረደት
ፈሰሰ ወደሻ	-ዕዳ ተሰለ'ዐ
ወደኑ:	
ሓደ ወድ'ን	-ሓደ ዕዕነት አድጊ/አሽሊ
ወደላ:	
ሀልሽ አውደላ	-ለሽ አበለ፣አትከሽ
ሓይሉ ወደላ	-1. ደሽመ፣ረዘዘ
	-2. ነፈሰ/ሰዋ
ሕግመ ወደላ	-1. ቀሰነ፣ተገላገለ
	-2. ሰጃዩ አሕለፈ፣ ሰሽፍታኡ አውደሻ
ሕግመ ዝወደላ	-1. ፅር ዝበለ/ሰዋ
	-2. ዕላጁ ዘሕለፈ
ሕግም ወዲሉዎ	-1. ግሲኑ
	-2. ሕግም ኩስቲሩዎ
መከራሉ ወዲሉ	-ሰጃዩ አሕሊፋ

መወዳእታ ዘይብሉ	-ዘይሓልፍ
መወዳእታኡ	-1. ዳሕራይ
	-2. ሚቱ
መወዳእታኡ	-1. መፈፀምታኡ የዐብቆ፣ የሕገሰና
የርእዮና	-2. መፈፀምታኡ የርእዮና፣ ዕጩት መደምደምታ ይገበር
ሰሓች ወደላ	-ብዙሕ አስሓሻ
ሰራሱ ወደላ	-ጉዳዩ ፈፀመ
ሰጋኡ ወደላ	-1. ግሰነ
	-2. ሰጋኡ በሊዑ ወደላ
ሸገፍ ተወዲሉሉ	-ፀገመ ተፈቲሑሉ፣ሓሊፋሉ
ቁግል ወዲሉዎ	-ብቁግል ተበሊዑ
በረድ ወዲሉዎ	-በረድ አጥፊሉዎ
ብግይ ይወዳእ	-በዓል ዕድሜኻ/ኪ ይኹን /ንሓድሽ ከዳገ
ብሉሉ ይወድላሉ	-ይላክል ይበሉ፣ገዛላፈ
ተወደላ	-ሸገርን መከራን ይርእዩሉ
	-1. አረገ፣በለዩ/ዓለባ
	-2. ሃለቆ፣ተለላመ/ለሽሊ...
	-3. ረገፈ፣ጥተ
	-4. ተዛዘመ/ሰራሕ
ተዋደላ	-ተመናደበ፣ተሹሳተረ
ነገሩ ወደላ	-1. ጉዳዩ ፈፀመ
	-2. ፋይሉ ዓፀወ
ነፍሰ ሰጋኡ ተወደላ	-1. ተሸፍኑረረ፣ተሰተሻ
	-2. ዓበረ
ናይ ሰብ መወዳእታ	-ናይ መጨረሻ ጭዋ፣ጥዑይ ሰብ
ናይ መወዳእታ	-መጨረሻታ
አዋደላ	-1. አበላሰ
	-2. አጫረሰ
	-3. አተሃናኹተ፣አቀታተሰ
አይወደላን እንተተባህለ	-አዋወፀላን እንተተባህለ /ዋጋ
አይወድእ አይወድእ	-ሺሕ ጊዜ ይሕሰር፣አውፅእ'ወገ
እንተወደላ እንተወደላ	-እንተሽበረ እንተሽበረ
	፣እንተወፀላ እንተወፀላ
እዝጊሂር ዘይወደላ	-ተፈፀም ዘይበሉ፣እሓሂር ዘይበሉ
እዝጊሂር ይወድላሉ	-ገዛላፈ የላክል ይበሉ፣የርሀሀሉ
ካልአይ፣ላልላይ	-ካልአይ፣ላልላይ...ዓመት
ወዘተ... ዓመት ወደላ	ደፈነ
ከላዕ መወዳእታ	-1. ንሹሉ ግዜ፣ገንሓዋሩ
	-2. ከላዕ ሚፍ
ከንደይ ወዲሉ	-1. ከንደይ አውፂኡ፣ከንደይ ተዋሂቡዎ
	-2. ከንደይ ተጠቐመ፣ ከንደይ አሺሉዎ
ከንደይ ሜትር ዓለባ ወዲሉ ?	
ከንደይ ወዲሉኳ ?	-ከንደይ ገዚእኻዩ ?
ከዳን ወደላ	-ዓረቻ
ወደላ	-1. ልሕሰ አበለ፣ጨረሰ
	-2. ወሰነ፣መደበ
ወዲእኻ አይትዛረብ ወዲእ ነገር	-ሕግች አይትዛረብ
	-1. ወኪል
	-2. ግእሽላይ፣መሰግምፂ
ወዳደላ	-ፈፃመ
ዋጋ ወደላ	-1. ከጪ
	-2. ዋጋ ተሰግመፀ
ውዳላ ነገር	-ውሱን
ውዳላ	-ብላ'ይ፣ዝበለዩ

ናዕል ብሃል ትግርኛ

ወድእዳለ	- ቅዳሩ ምዳድ፣ ትንጥብጣብ
ዕድሜው ወደላ	- በለ፣ ላረገ
ዘረባ ተወዳሉም	- ዓጀውጀው በለ
ዘረባ ወደላ	- 1. ተወዳዳሪ፣ ተሰማሚ፣ ዘረባ ላሰረ
	- 2. ሓሳቡ ዛዘመ
ዘይውዳለ ጣጣ	- ዘይሓልፍ መከራ
ዘወደለ ይወድላ	- ከንዲ ዘውፀለ የውፅእ
ደሙን ሰጋሉን ወደ'ላ	- ጠመ'ዘ፣ ተማፀየ
ጉዳዩ ወደላ	- ስራዙ ፈፀመ
ገህያይ ወዳሉም	- ገህያይ በሊዑም
ፊትን ጥራጡን	- አበርቲዑ ደኪሩም
አወዳሉም	
ወዲ:	
አይወደ'ይ ንል	- አንገላጥላ፣ ጭደል
እንዳ'ወዳት	- ዝርጉፍ
ወደ'ባ'ት	- ተወላዲ፣ ተረሳቲ፣ ወድ ሃገር
ወደ'ቦ'	- መንቀጥ፣ ወድ'ኖ' ዘይኮነ
ወደ'ቦ'ሉ	- ፈታዊ አቦሉ፣ በቦ' ዚሕወላ ሓው
ወደይ ወሽባ	- አይ መሽባ
ወደ'ዲ'ሉ	- እቶናይ፣ ፈራሕ፣ ረገራጉ
ወዲ ሰራች በትሪ	- ቅድሚ መንፍች ሰኒ ንዘብቆለ ሕገን ዚሰመየሉ
ወዲ ብልጻለይ	- ሕንቀ'ች
ሕርላለይ	
ወዲ ወሊደ ይበል፤	- ጅግና ወሊደ፣ ብወዲ ይተሓበን
ወዳን ጉዋላን ፈልፍ	- ተባባን ፈራሕን ተፈሊጡ
ወድ ሓግተይ	- አቲተይ፣ ሰብአዩ
ወድ መርሓ	- መሽጉር
ወድ መገን	- መርሓ
ወድ መዝሙር	- ሰዓቢ፣ ተሽታሊ
ወድ መድቀስ	- ርእሲ መድቀስ
ወድ መጥሓን	- መዲድ፣ ዓረ
ወድ ግእምን	- ስዲ
ወድ ግእዝል	- ካብ አሚን ዝተወልደ ቆልዓ
ወድ ምዉታት	- ደሽታም፣ ዘሽታም
ወድ ሰበይቲ	- 1. በሰብአይ እደ ዚዓቢቶልዓ
	- 2. ስዲ
ወዲ ሰብ	- ፍጥረት ሰብ፣ ስርኢ ሰብ
ወድ ሽቶሌ	- በሊሕ፣ ከኢላ፣ ሰልጡን
ወድ በረካ	- ህብይ
ወድ በ'ት	- ፀባ'ው
ወድ በይዝኒ፣ በጽቢኒ	- ቀባጢ፣ ሕግች
ወዲ በይዛ'ኖ	- ሕንቀ'ች፣ በትኪ
ወድ ቤት	- ገባሪ ሓዳጊ
ወድ ተባዕታይ	- ሰብአይ፣ ወዲ፣ ተባዕታይ
ወድ'ግሊ	- ወድ መጉላ
ወድ'ኖ'	- 1. እሙን ፈታዊ
	- 2. ካብ እደ ዚውለድ ሓው
ወድ'ኖ'ሉ	- ፈታዊ እኖሉ፣ ረገራጉ
ወድ አዳም	- ዘርኢ ሰብ
ወድ እብሸቲ	- ሕንቀ'ች
ወድ ሽብዲ	- ውላድ
ወድ ወሰን	- ካብ ደገ እተወልደ፣ ድጃላ
ወድ ወደ	- በትር በትር
ወድ ዕዳጋ	- ወራድ ዕዳጋ
ወድ ዓዲ	- 1. ሃገረ ሰበታ'ይ፣ ገጠረይና
	- 2. ዘይሰልጠነ፣ ዘይተግህረ
	- 3. በዓል ርስቲ
ወድ ገዳም	1 እካይዳ ዓለም ዘይፈልጥ
	2 ላገገ ገዳም ዝገባየ

ወድዝ	- አታዊ ወገኢ፣ ቤተይና፣ ውሽጣዊ ምሽጥር ዚፈልጥ
ወድ ጋንታ	- መሓርይቲ
ወድ ጥምቀት	- ውሉደ-ጥምቀት
ወጀህ:	
ወጀሂ ዘይብሉ	- ከፋእ ቀወለ
ወገን:	
ሰራሐ ወገን	- ከምተላ
በብወገኑ	- 1. በብዓሉቱ
	- 2. በብሹርናዕ
	- 3. ከከም ዝመሰሉ
ብሉ ወገን	- በቲ እንፈት'ቲ፣ ብሉ አቢሉ
ብሹሉ ወገን	- ጠሹሉ ንርናዕ፣ ብሹሉ ሸንክ
ብወገንይ	- 1. ብነፍሰይ፣ ንገዛእ ርእሰይ ከምዚ መሰለኒ
	- 2. ብሰጋይ፣ ብዓሉተይ
ወገን	- 1. ዘርኢ ፈለ፣ ሽረ'ኸ
	- 2. አተሻሽለ፣ አርሃበ
ወገንይ ወገንካ	- አድልዎ፣ አፈላላይ
ወገን ሰእነ	- 1. ፋሕ በለ ሓላቕሐ
	- 2. ዘመድ ሰእነ
ወገን አትሓዘ	- መሰር አትሓዘ፣ ሓሳው ራራየ
ወገን ኮነ	- ረድእ፣ ደገፈ
ወገን ፈለየ	- አዳለወ፣ ጋንታ ፈለየ
ወገሐ:	
መሪት ወገሐ	- 1. ፀባሕ ሓለፈ፣ ረሃው
	- 2. ፀብሐ፣ ንገህ
መእስ ይወገሐ በለ	- 1. መእስይ ይነገህ በለ፣ ሰዓ ታት ቆፀረ
	- 2. መእስ ኮን ይሓልፈለይ በለ
እምላሽ የውግሓዩ	- ባዕሉ የፀብቕ፣ ነፍሱ ልቦች ይመልሱ
አብ መይዳ ዝወገሐ	- አንጉል
ዝብኢ	
አዋገሐ	- ተገባ፣ እገ'ባገበ
አውገሐ	- 1. አርሃው
	- 2. ብርሃን ገበረ
አውጊሐዮ	- ምሉእ ለይቲ ከይደቀስ ሓዲሩ
አይ'ወገሐ	- 1. ሃርጉዋም፣ እንጊሁ ዚበልዕን ዚሰትን ሰብ
	- 2. ህርኩት፣ ንገሰጋሲ
አጋጠወጋሕታ	- አጋ ፅባ'ሕ
ከይወገሐ	- ብለይቱ
ወጊሐ ከዓዕ ዚዓርብ	- ምሉእ መዓልቲ
ወጊሐሉ	- ሓሊፋሉ
ወጋሕ ፀባሕ አበለ	- ምሉእ ለይቲ ሓደረ
ወጋሕታ ፅባ'ሕ	- ለይቲ ንገህ፣ ገዳም፣ ገዳም፣ ገዳም
ወገሐ ፀብሐ	- ወርት፣ ዝወትር
ወገሐ:	
መሪት አይውጋእን	- ደረቕ/ዚሕረበ በታ በለ
በዓል ፋና	- ተሓዝ መብራህቲ
ብነገር ወገሐ	- ብእሽሙር ነቕፈ፣ ወሽከበ፣ አገድም ፀወየ
ተዋገለ	- 1. ተሻተዕ
ዓርኩ ነቲ ነገር ከምዚ ይፈፀም	ጌሩ ተዋገለ።
	- 2. ተሻሻለ፣ እብ ዓውዲ ኩዊናት ወዓለ
አዋገለ	- 1. እጣ'መዕ፣ እበለላበ
	- 2. አታገላ

ኖል ብሂል ትግርኛ

ወጋሉ-ገፋሰ	- ቀሊል፣ ቀም ነገር ዘይብሉ ሰብ
ወጉላ	- 1. ተሳሉል - 2. ሕፋስ መሬት
ወገላ ነፍጢ	- አብ ነፍጢ ዝተፃሕፈ ቀፅሪ
ወገላት ሓዙዎ	- ሓጂ-ጉድኑ ሸፎጦ ሓዙዎ
ዓይኒ ንዓይኒ ተዋገሉ	- ዓይኒ ንዓይኒ ተጋጨወ
ገፅ እውገላ	- ሃለዋቱ እፍለጠ፣ ተረኣዮ
ወገዲ:	
በዓል ወገዲ	- 1. ሹመኛ/ሹመይኛ - 2. ግላ እዘራርባ ዘሉዎ ሰብ
ወጠመ:	
ወጠመ	- በልሐ፣ ሸለሐ፣ ወጥወጠ
ወጠምጠም በለ	- ቀለሰ፣ ሓለ፣ ፍኩ ሓለፍ፣ ኩ በለ
ወጠም	- ወራ፣ ም፣ ቀሊል
ወጠረ:	
ሸንቲ ወጠረ	- ሸንቲ ወጠጠ፣ ሸንቲ መፅላ
ብቐለም ወጠረ	- ሓተተ፣ መርመረ
ብትፅቢት ተወጠረ	- ተአንተተ፣ ተነፍሐ
ብዕዳ ተወጠረ	- ከርጥ በለ፣ ተፀገመ
ተወጣጠረ	- ተሓታተተ፣ ተወዳደረ፣ ተገታተረ
አብ ሙዋጥር እተወ	- ተአዮ፣ ደ
ከብዲ ወጠረ	- ከብዲ ነፍሐ
ወንጠር በለ	- ሰጎመ
ወጢፋ ሓዘ	- አጨነቐ
ወጥሪ	- ጥንቲ
ወጠጠ:	
ርእሲ ወጠጠ	- ሸብለለ፣ ዳዕጎለ
በትሪ እውጣወጠ	- ትንዕ በለ
ተዋጠጠ	- ብነገር ተሰሓሓበ፣ ተካተዕ
አዋጣጥ	- 1. ጥንቲ መከራ፣ ጥጢጥ - 2. ህልሽ
እንታይ ወጢጡዎ	- እንታይ ገዲሱዎ፣ እንታይ ዓጢጡዎ
ወጠጥ በለ	- እዕገርገረ፣ ኪዋቓዕ ሃቀነ
ወጠጥ ወጠጥ በለ	- ኩርዕ
ወጢጡ ወሰደ	- እገዲዱ ወሰደ
ወጥወጠ	- ሸለሐ፣ ሞጥጥጠ
ወጥወጥ በለ	- ከለ፣ ብለብ በለ
ወጥጥ በለ	- ነውሐ
ጡጥ ወጢጣ	- ፈቲላ
ወጢር:	
ወጢር ገነ	- ተገህ፣ ንጠፈ
ወፀዕ:	
ተወፀዕ	- 1. ተፀኑ፣ ዐ፣ ተሰነ፣ ፈ / ብሕግ - 2. ተገፍዐ፣ ተበደለ
ተወፀዕ	- ጉድኣት
ነፍሱ ወፀዕ	- ንባዕሉ ጎድኣ
ዋጋ ወፀዕ	- እሽበረ
ወፅኦ:	
ህልሹ እውፀኦ	- ሕርቃኑ እዝሓለ
ሓላፍነቱ ተዋፀኦ	- ተገባሩ ፈፀመ፣ ገደታኡ ፈፀመ
ሓንሳእ ወፂኡኒ	- ሓሳበይ ፀዘረባይ
ሕልጂ ይውፃእ	- ገሃድ ይኹን
ሕግጡ ወፂኡሉ	- 1. ድልዋቱ እርጂዩ - 2. ተፈጂሱ፣ ድሒኑ
መሃያ ወፅኦ	- ደግዝ ተጀመረ

መልሓስ እውፀኦ	- 1. ወርፀፀ - 2. እላገፀ
መሬት እውፀኦ	- መሬት ረሽበ
መዋፅኦ	- ከቲ፣ ዓለባ
መዋፅኦቲ	- መኻይዲ፣ መዛውርቲ
መዋፅኦቲ ይሃቦ	- ይምሓር / ንዝሓመመ ወይ ንዝተአሰረ
መውፅኦ	- 1. መሰለኹ፣ ዊ፣ መሕለፈ፣ መሀደጂ - 2. መቐበሊ/ቀሉ ካብ መቐሓሉ - 3. መቐንጠዊ፣ መንተሊ ስም ወረጠ
መውፅኦ ሰኣነ	- ተዋለኣ፣ ተጨነቐ
መውፅኦ እፍ ገበረ	- ዘወትር ዘልዕሉ፣ ዝሰምጥ ኮነ፣ ተለግመደ
መውፅኦ ካ ድለ	- ጥፋኦ
መፃፃፃይ ኬውፅኦኒ፣ ሉ	- ሰንዘዩኒ፣ ሸዊ፣ ዙኒ፣ ተሸሸ አቢሉኒ
ምስ ዝወፅኡ	- እምላኽ ደሰ፣ ሃሉ፣ ይባልሃዮ
የውፅኦዮ	
ሰብ እይ፣ ወፅኦሉ፣ ን	- 1. ፈታዊ እይ፣ ሽኡን - 2. መፈተኒ ደገ እይ፣ ኮነን - 3. ሰብ እይ፣ ሓልፈሉ፣ ን፣ ሰብ እይ፣ ሸድሉን
ስም እውፀኦ	- ረቐሓ፣ ሰመዮ
ስም ወፂኡሉ	- 1. ፅቡቕ ስም ረሺቡ - 2. ስሙ ተፃዪኑ፣ ሕግጥ ስም ረሺቡ - 3. ተሰደሙ
ሰኒ እውፀኦ	- 1. ሰኒ እብቀወለ - 2. ሰኒ እሸረፈ፣ እጉረፈ
ሸንቅላጥ እውፀኦ	- ገንሐ፣ ወረፈ፣ ፈ
ቃል እውፀኦ	- ተንፈሰ፣ ተዛረበ
ቅዳስ ወፅኦ	- ቅዳስ አብቀዕ
በቦሉ ወፅኦ	- 1. ንቦሉ መሰለ - 2. ሳላ፣ አቦሉ ተግሕረ - 3. ብአቦሉ ተሰገጉ
ብልዕቲ እውፃዕኦ	- ስጋ እውራረደ
ብቓል መፅኦ	- ደገመ፣ እነብነበ
ብዝአተኻያ ውፃኦ በለ	- 1. አጨነቐ፣ እልበበ - 2. መከራኻ ባዕላኻ ተፃወር በለ
ብጉዱ ወፅኦ	- ጉዱ ተቐልዕ
ተዋፀኦ	- 1. ተጠራቐመ፣ ተአከበ - 2. ፀበቐ
ዝተዋፀኦ ሰራሕ ብምሰራሕ ቀዳማይ ኮይኑ ተሸለሙ።	- 3. ብልዕቲ ደርህ ተወራረደ/ሚላ ደርህ
ትንፋሰይ ከውፅኦኒ ሊሉ	- ሳሕ አቢሉኒ
ነውሪ እውፀኦ	- 1. ገበን ቀልዕ፣ ነቐፈ - 2. ጌረ ረሽበ፣ እቃቲር እውፀኦ
ነፍሱ ወፅኦ	- 1. ሰምበደ - 2. ደሽመ - 3. ዓረፈ፣ ሞተ
ነፍሲ እውፀኦ	- 1. ህይወት አትርፈ፣ እምሓረ - 2. ደከረ፣ ደሃሽ - 3. ናበይ ከደ
ናበይ ወፅኦ	- 1. ሓራ ገነ - 2. ካብ ተሓታትነት ደሓነ
ናፃ ወፅኦ	- 1. እምለጠ - 2. ሊዱ ዊጥ አበለ - 3. ዘሓጠ
ኢዱ እውፀኦ	

ናዕላ ብሃል ትግርኛ

እኛ አውፀለ	- ሰርቲ ለመደገፈግ'ር ኮነ
እውፀለ	- 1. በለፀገፍብለለ
	- 2. ቀራረመ
እየፀለ	- 1. አዛላቸጠቸመ
ፎታ ምለካኒ ዋጋ ከገዝለ አየዋዋፅን'ን።	- 2. መርመረገላተተ
ጠተ ላስቲዩ በዙሕ ምሽጥር አዋሂሉም።	- 3. ገንዘብ ከፈለ
እየፀለ ይሃቦ	- ይምሓርገይሰ'ሃሉ-
እውፀለ	- 1. ሰንጉገሰረዘ
	- 2. አፃሕፀሐገሸርሊ ሓዘ
	- 3. ፈለዋ
	- 4. ገንጻም ሰደደገፈነወገለቸቸ
	- 5. አረዋ
ከባርሊ ፃርኩ ቀግላ አውፀለ።	- 6. አፍረዋ
ርለቱ ከይተሓፀቦ ብምቸናዩ ቀግላ አውፀለ፡አፍረዋ	- 7. መሰተገመዝሓቸ
ከባ ሃብቲ እግሩ እሾዝ አውፀለ።	- 8. ዘፈፈ
ለጀጅቦሉ እና'ውፀለ በሊዐም።	- 9. አልገሰ
ካብዚ ገዛ'ዚ እንተዘይአውጊእኻኒ ጥዕና አይረከብን'ዩ አላቶ።	
አውፀለኒ	- 1. መሓረኒገሰተረኒገ
	ከውለኒ
አይ'ውፀለን	- 2. አሕልፈኒ
	- 1. ከምሉ'ሉ አይዛረብን
	- 2. አይ'ዘልቆንገላይ'ዝእለ-ን
	- 3. በቃቸ'ዩ
እንታይ ኪወፀለ	- መንከር'ዩገለፀ-ብ'ዩ
እንኳዕ እዝሂሂር	- እንኳዕ መሓረካ
አውፀለካ	
እንጀራ አውፀለ	- 1. ሰንከተ
	- 2. ጣይታ ወሰደ
እዝሂሂር አውጊሉም	- ምሓሩም
ከም ዝወፀለ ዮውፀለዮ	- ከም ዝኾነ ይኹን
ከም ዝጀመርካዮ	- ሽግርካ ባዕልካ ተፃወር
ውፀለዮ	ለክላሉ
ከብዲ አውፀለ	- 1. በላዒ ኾነ
	- 2. ዘፍጠጠ
	- 3. መፃፃግ ዘርገፈ
ከተማ ወፀለ	- ንኸተማ ኸደ
ካብ ቁፅሪ ወፀለ	- 1. ተናዕቸ
	- 2. ተገለ'ለ
ካብ ቃል ወፀለ	- ትእዛዝ ጠሓሰገትእዛዝ
	አዕበረ
ካብ ደመና ዝወፀለት	- መራ'ር ፀሓይ
ፀሓይ	
ካብ ገዛካ አየውፀካ	- ካብ ሽግር ይባልህካገዕ
	ሰብ አየርሊካ
	- ካልእተወላኺገካብዚ
ካብዚ ወፃኢ	ንላዕሊ
	- ከረምቲ ሓለፈ
ከረምቲ ወፀለ	- 1. ከንደይ ተገዚሉ
ከንደይ አውጊሉ	- 2. ከንደይ ተሸይጦ
	- 3. ከንደይ ሂቡ/ዘፈሉ
	- ዕራቹ ኾነ
ከዳኑ አውፀለ	- ካብ እንዳ ሰፋይይገ ካብ
ከዳን አውፀለ	እንዳ አላግይ ወሰደ
	- ልሉምገኩሉ አብ ከብዱ
ከፋለ አይወፀለ	- ፃዲ ጉዋናገሰገ'ር ባሕሪ
ወፃኢ ሃገር	

ወፃኢተኛ	- ባዕዳዊ ዜጋ
መፃኢኹ አተኹ በለ	- አሰፈልፈለ
ወፅኢ አተወ	- ኩሉ ጊዜ
ውፀ-እ	- 1. ፍሉይገለሉል
	- 2. ሕዋ'ሰ ዘይብሉ
ውፅኢ ፀሊም ደርሆ ፃዲጋ።	
ውፃ'ኢ መፃት	ካብ መፃት ዝተረፈገፍልሖ
	ቸበዋ
ውፃኢ ዝበሉ	- 1. ቀኒ ዝበሉ
	- 2. ጥፋእ ዝበሉ ገንዘብ
ውፅኢት ተታሕዘ	- ሽረ'ኢ
ውፅኢያ	- 1. ከእላ'ገፈዕ'ማ
	- 2. ብቻልካ እንብባ
ውፅኢ ዝበለ	1. ሰሙር ዘይኮነገድፋጉ
	ዘይኮነ
	2. ርሕቹ ዝበለ
	3. ዘጣጥፀዮጣጥ ሓፀርገ
	መንድቹ
ዓውዲ አውፀለ	- ዓውዲ ሰርሖገዓውዲ
	መድመደ
ዓይኒ አውፀለ	- 1. ነትዐ/ቀሰሊ
	- 2. ደፈረ
	- 3. ፀበቸ/እንጀራ
	- 4. መንሸረገእንቆረ
	- 5. ዓይኒ ኸፈተገረአዮ
	ለኩርኩር
ዕፃ ወጊሉሉ	- ዕፃ በጊሉም
ዘውፀለ አውጊሉ	- ዝሸፈለ ኸፈሉ
ዘውፀለ እንተውፀለ	- 1. ዝሃቦ እንተሃቦ
	- 2. ዝተሸጠ እንተተሸጠ
ዘውፀለ ዮውፀለ	- 1. ዝተሸጠ ይሸዮገገዝኻ
	ዋጋ ይደርበ
	- 2. እኸፍል ዝበለ ይኸፈለ
	- ዘይከውን
ዘየዋፀለ	- 1. ፍሉገገሰመዮጥፃገፎ
ዝወፀለሉ	- 2. ኢንታ ዘይብሉ
ይውፀለሉ	- 1. ይሕለፈሉ ሓሸገር
	- 2. ይምነምገይንሃዮሉ
ገንዘብ አውፀለ	- 1. ከፈለገገንዘብ አጥፈለገሃቦ
	- 2. ብፀቡቹ ዋጋ ተሸጠ
ፈተና ወፀለ	- 1. ፈተና ሓለፈ
	- 2. ፈተና ተሰርቸ
	- 3. ፈተና/ሕቶ ተዳለወ
	- መንጉደ ሓዚሰርሖ ኢድ
ዕዮት አውፀለ	
ወፈረ፡	
መዋፍር አለዳ	- ቀረባ መዳረቲ ቦታ
ሰብ አዋፈረ	- ሰብ መደ'ብ
አዋፍራ ንህቢ ኾነ	- ተሓላለፈ
ወፈርካ እቶ	- አይትተፃነተፍገደሓን
	ተመለሰ
ወፈርካን እተዋ	- ደሓን ተመለሳ/ፀባ ሰቲካ
	ዚምረቹ
ገንዘብ አዋፈረ	- ንትርፈ ጋራ ሃቦ
ወፈዮ፡	
ህይወቱ ወፈዮ	- ተበጀወገርእሉ አሕሊፋ ሃቦ
ውቶይ ሰብ	- 1. ሶቡድ ገዕሉል
	- 2. ትጉህ
ዋሕ፡	
ገፁ ዋሕዋሕ በለ	- ገፁ መስመስ በለገታህታህ በለ
ዋልታ፡	
ዋልታ ሳዕሪ	- ልሕሉሕገድኹም ሓይሊ
ዋልታ ጠበራ	- ስለ-ም ዋልታ

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

የሕሰብ:

- መፃር እውሐስ በለ - መጉተመፃር እኸፍል በለ
- በቕሊ እውሐስ በለ - በቕሊ እኸፍል/ከትሕዝ በለ
- ብርእሰይ የሕሰ በለ - ባዕለይ እሓልፍ በለ
- የሕሰ ዘይብሉ - ጠላ'ም፣አሉኛ
- የሕሰ ዘይብሉ ነገር - ዘይተጨበጠ፣ዘየተላግምን

የዕር:

- የዕር - 1. ሓያል ሰበይቲ
- 2. ሓራስ እንበላ

ወህ/የዛ:

- ብዋዛዋዛ - 1. ቀስ ብቐስ
- 2. ብቐልዲ
- ከም የዛ - ጉድና ጉድኒ፣ብቐልዲ
- ከም የዛ ጌራ ስለ ዝነገርኩዎ እምብዛ እይሓረቐን።
- ወዙ ጠፍለ - ፋሕሸወ
- ወዛም - ደግም፣ውቀ'ብ
- ወዝ ዘይብሉ ዘረባ - ቀንጫር፣ላዛ አልባ
- የዘኛ/መዋዘዪ - ቀላዲ፣ሓጫጪ
- የዛ ሰብ እይኮነን - ዘኒዓች እይኮነን
- የዛ የዛ ረአዮ - ሸለል በለ
- የዛ ፈዛዛ - ዕሽሽታ
- ዘረባሉ ወዛም'ዩ - ወግዑ ጥዑም'ዩ፣ዘረባሉ ላዛ

የና:

- እዝጊሂር የናሉ - 1. ከም ግዕተቡ፣ሓቀ
- 2. እዝጊሂር ሓላዊሉ
- የና የና ረአዮ - የግግግ፣የሕዋሕታ ረአዮ
- የናሉ አጥፈለ - አኸሰረ

የጋ:

- ብዋጋሉ ሸጠ - ብዘይ መሸሰብ ሸጠ
- ተዋገዮ - ተሰግመዐ፣ተወፃላ፣ዋጋ
- ዕዳጋ ገበረ - ዕዳጋ ገበረ
- እዋገዮ - እሰግመዐ፣አተራረበ
- እይዋገሉን - መሸጢሉ እይኮነን
- እዚ ዋጋኻ ዘይ'በሃል - ውራታ ዘይሸፈሉ/ፈጣሪ
- ዋጋ ሓጥያት - መከራ፣ጥት
- ዋጋ ሰበረ - አራ'ሽሰ
- ዋጋ ቐለለ - አብዚሑ ሓተተ፣አኸሰረ
- ዋጋ በልዕ - ብኸባር ተገዝለ፣አኸሰረ
- ዋጋ ነፍሲ - 1. ዕድቂ
- 2. ጋር ነፍሲ፣ካሕላ
- 3. እዝዩ፣ኸባር
- ዋጋ እስእነ - አራ'ሽሰ፣እነእእስ
- ዋጋ እዋረደ - አራ'ሽሰ
- ዋጋ እውፀለ - ዕቡች ተሸጠ
- ዋጋ እይሃቦን - ዕሽሽ ኢሉዎ፣ንዲቐዎ
- ዋጋ አጥፈለ - 1. አኸሰረ
- 2. ሕግች ፈደዮ
- ዋጋ ወሰደ - ከበረ
- ዋጋ ዕዳጋ - ውረድ ደይብ ዘይብሉ
- ዋጋ ዘይብሉ - ፋይዳ ዘይብሉ፣ፋንቱሽ
- ዋጋ ጉልበት - ዓለቢ
- ዋጋ ዳዕነን - አኸሰረ
- ዋጋኻ የኸፍለኒ - የኸሕሰኒ
- ዋጋሉ ረኸበ - 1. ተፈደዮ፣ገቡ-እ መቐግዕቲ
- 2. የግ ረሃፁ ተኸፈለ
- ዋጋሉ አይልከፍን - ከባ'ር'ዩ፣መሸጣሉ ከባ'ር'ዩ

የጠየ:

ብጥራ ዋግ !

- እንታይ ኪዋጢ - ብዕሊ ! ፣ብዝገባእ !
- እንታይ ኪዋጢ ናብሉ ዝደ ? - እንታይ ኪሰርሕ

ውልቂ:

- ውልቀ-ሰብ - ሓደ ሰብ
- ውልቂ ዝደ - ጥራይ ኢዱ ዝደ
- ውልቃዊ መሬት - ዕልጂ፣ርስቲ
- ውልቃዊ ረብሓ - ግላዊ ሓብሕታዊ ጥቕግ

ውልንቂጥ:

- ውልንቂጥ አውፀለ - 1. ደሃኽ
- 2. ደሃሊ/ብፀርፈ

ውሽባ:

- ውሽባ እተወ - ካብ ሰብ ተፈለየ/ንጂፍወስ

ዕ

ዕብ

- ዕብ በለ - እጉረረ፣ ሓሰወ

ዕፅ

- ዕፅ በለ - ተፍለ
- ዕፅ አበለ - ደሰ'ቐ

ዒባ

- ዒባ ሰምበት - ሃካይ

ዒግ

- ዒግ አበለ - 1. እዕገበ፣እስከረ፣ግለቐለቐ
- 2. እተከዮ

ዒፍ/ዕፍ

- ርግዮ ዕፍ/ዒፍ - ሓንካሳታ ስፈት
- ሰፈር ዕፍ/ ዒፍ - ንእሽቶይ ዝ
- ዕፍ/ ዒፍ ዳዕር - ለፍላፊ፣ ነገራም
- ዕፍ'ዩ - ቅልጡፍ'ዩ

ዓለመ/ ዓለም

- ቃል ዓለም - ጉብጉብ
- ብዓለመ - ኩሉ ሰብ፣ ብሃገሩ
- ነገረ-ዓለመ - ኩነታቱ፣ ብሂሉ
- ናይ ዓለም ነገር - ናይ ስጋ ነገር
- ንዓለም ይኹን - ለቢስካ ወድአዮ
- እብ ዓለም ከሉ - 1. ከይመነነ ስጋዊ ከሉ
- 2. ከይሞተ፣ ብህይወት ከሉ

- ከም ዓለመ - ከም ሀዘቡ፣ ከምሰቡ፣ከም ሃገሩ

- ካብ ዓለም ተፈለየ - ሞተ፣ ዓረፈ፣ መነነ
- ከላይ ዓለም! - ከንቱ ነገር፣ ብላሽ ኮይኑ

- ዓለል በለ - የደ፣ ዕደት ገበረ
- ዓለመኛ - 1. ምርሉይ፣ ካብ ዓቕመ
- 2. ከመናይ፣ ገዝ ዝሃቦ

- ዓለመ ረአዮ - ተደሰተ
- ዓለግዊ - 1. ምድራዊ፣ ስጋዊ
- 2. መንፈሳዊ ዘይኸነ ሰብ

- ዓለም ለኸ - መሃይም
- ዓለም በቃ - ሓብራዊ መራኸቢ

- ዓለም ትሸዓተ - 1. ዕድመ ይፍታሕ
- 2. ምናን

- ዓለም ትሸዓተ - እዱንዮ ኃይሉ፣ መፈፀምታ

- ዓለም አይተረፈን - ብዙሕ ሰብ ተረኺቡ
- ዓለም እስተ ዓለም - ካብ ጫፍ ናብ ጫፍ

- ዓለም ዝፈለጠ - ጎሁድ ነገር፣ ላይ፣ ጎሁር

ዛፍ ደላገ ወፃላ በላ	ነገር
ዓለሙት	- ሞተ፣ ሐለፈ
ዘለለገግዊ	- ጣሻ
ዓለቶቹ	- ዘይሐልፍ፣ አልፋ፣ እሚጋ
ዓለቶቹ ሊዩ	- 1. ሰታ'ይ ሊዩ፣ ሰዝራም'ዩ
ዓለቶች በላ	- 2. መዝግዚ'ዩ፣ በዝባዚ'ዩ
	- ማይ መልሰ፣ ብማይ
	ተዋሕጠ
ዓለበ	
መዕለብ ነፈርቲ	- መዕረፍ አውርፕላን
መዕለብ ዓይኒ	- ማራኪ፣ ሰሐቢ
መዕለብ ዘይብሉ	- 1. ተወጢኑ ዝተረፈ ነገር፣ መወዳእታ ዘይብሉ
	- 2. መንከርተት፣ መእተዊ
	ገዛ ዘይብሉ
ማሕረሻ አዕለበ	- አዋደደ፣ አልዓበ
ምገቢ ዓለቡሉ	- ዝበልዖ ተወሃሂዱዎ
ነፍጢ/ ጠበንጃ አዕለበ	- አዝገበ
አዕለበ	- 1. እድበዖ
	- 2. አውደቕ/ ዝተደርበዖ
	ነገር
	- 3. ሓሳብ ወሰነ
አብ ሓደ ዕለብ	- 1. ሓሳብካ ወሰን፣ ሓደ
	ሓሳብ ሓዝ
	- 2. ዓሪፍካ ኮፍ በል
አብ ዝዓለበ ደዕለብ	- አስገደበላዕ
ዓለባ ሓጉስ	- ንጥዕና ይኹን
ዓለባ-ቻል	- ውሽጣዊ ትርጉም
ዓለባ ደርበዖ/	- ሸፈነ፣ ከደነ
አውደቕ	
ዕልባት ሃበ	- አገዘመ
ዕልባት ገበረ	- 1. ምልክት እቐመጢ/ አብ መፅሓፍ
	- 2. ሓሳቡ ዛጸመ፣ ውሳኔ ሃበ
ዓለወ	
ዓለወ	- 1. ተተለ፣ ፈገመ
	- 2. ሸፈተ
	- 3. ከዓመ፣ ደፍለ
	- 4. አውደቐ፣ ፈንሸረ
ዓለ'ወ	- ረጉደ፣ ሃጠረ
ዕልዋ	- ሽፍትነት፣ ከድዓት፣ ዓመፅ
ዕልዋ መንግስቲ	- ግልበጣ መንግስቲ
ዕልው በላ	- 1. ደቀ'ሰ፣ ኩርሽ በላ
	- 2. ተሸምበለ፣ ወደቐ፣ ፍገም በላ
	- 3. ሞተ፣ ከረፍ በላ
ዕልው አበላ	- 1. ተተለ
	- 2. ፈንሸረ
	- 3. ወርዊሩ ሰተየ፣ ልትም አበላ
ዓመረ	
ነፍጢ ዓመረ	- ጥይት አገለለ፣ አቀባበለ
ናብ ዝዓመረ	- ናብ ዝደመቐ፣ ናብ ዝሞቐ
ከተማ ዓመረ	- ፀዓቕ፣ ሰፍሐ፣ ደመቐ
ዓምረረ	- ፀቐጠ
ዕልልታ ዓመረ	- ደመቐ
ዕሙር/ ዕምቡር	- ሰዑቕ
ዕምሩ ነውሐ	- መዋኦል ራሽብ፣ ዕድመ

ዕዳጋ ዓመረ	ወሰኸ
ጉይላ ዓመረ	- ደመቐ፣ ወድ ዕዳጋ በዝሐ
ፀወታ ዓመረ	- ዲቕ በለ፣ ጉይላ ደመቐ
	- ተግወቐ
ዓመቐው	
አዕሚቕ ሓበበ	- አስተንተነ፣ መርመረ
አዕሚቕ በልዕ	- በይኑ ተመገበ
ካብ መዓምቐ ልቢ	- ብሓቲ፣ ካብ ውሽጢ ናይ'ማን
ዓመተ	
ሰብ አዕመተ	- 1. ንብረት ወረረ፣ ንብረት ዘመተ
	- 2. ዓይኒ ሰብ ሸፈነ
ዓይነይ ከዕምተኒ	- 1. ከታልለኒ፣ ኪሸወኒ
	- 2. ዓይነይ ኪሸፍነኒ
ዓይኑ ዓሚቱ	- 1. ጨኪኑ
ዓይኑ ዓሚቱ ብር ዓሰርተ ሂሱኒ፡፡	- 2. ብዘይሕገክት
	- ግምት
ዓይኒ ዕሙተይ	- 1. ሓዖ ገበረ
ዕምት በላ	- 1. ሓዖ ገበረ
ዕምት ቢሉ ልቡቕ ዓለባ	ዝሉ፡፡
	- 2. ተወረረ፣ ተጉድኦ
ዓመት	
ንዓመታ	- ንዚመፅእ ዓመት
ንዓመታ ኪብላ ደምታ	- አጉል ተሰፋ
ንዓመትኡ	- ድሕሪ ሓደ ዓመት
ከምዚ ንዓመታ	- ንዓመታ'ዚ እዋን'ዚ
ዓመታት አውፀእ	- አፍተሐ፣ ፍትሓት አገበረ
ዓመታት ዝገበረ	- ዝተረበዕ፣ ዝፀንሐ
ዓመት በዓል	- በብዓሙቱ ዚሸበር በዓል
ዓመት ንዓመት	- ካብ ዓመት ናብ ዓመት
ዓመት ዓመት	- በብዓሙቱ
ዓመት ዓመት	- ከም'ዚ ንዓመታ እፅንሓና
ድገመና	
ዓመት ዘዋለልዕ	- ብዚሓልፍ ነገር እብ ዓይኒ ትዕዝብቲ ዚይምእታው፣ ዘይረብሕ ነገር
ዓመት የገልእ	
ዓመፅ	
ዓመፅ ሸንቲ	- ዓዕሪ ሸንቲ
ዓመፅ ጎመፅ	- በደል፣ ሸፈፕ
ዓዲ ዓመፅ	- ህዝቢ ሸፈተ
ጉዋል ዓመፅ	- ጉዋል አሕሰመ
ዓምበበ	
ዓምበበ	- ንፍቱ እብ ገፅ ሰብ ሸፍ በላ
ዕምበባ መሰለ	- 1. ተወለለ
	- 2. ፀበቐ
	- 3. ነፅህ፣ ፀረዖ ዓዕዳ ዝዳን
	- 4. ተሸላለመ
ዕምበባ መስተል	- ገልገለ መስተል
ዕምበባካ ዮርእየኒ	- መርዓካ ደርዓካ ዮርእየኒ
ዓምበገፕ	
ዕምብዝገፕ ገበረ	- ብመስተ እደንዘዘ
ዓረቕ	
መዕረቕ መእዳ	→ ውሒጣ፣ ሃንጀማ
እምላሽ ደተዓረቕ	- 1. ምሕረት ደላዝዘሉ፣ ናብ ልቡ ደመልሶ
	- 2. ሞቱ እንተዝህቦ
አዕረቕ	- 1. እገበለ፣ ገምገለ
	- 2. ተንጠጠ
	- 3. ከዳን ሰረቐ
	- 4. ከዳን ቀደደ

ዓረቅ	- 1. አሰግመዐ፣ አቀራረብ
ዓረቅፋረቅ በለ	- 2. ዚሽደኖ ሰለነ
ዓርቋም	- 1. አረገ፣ ሐመቅ
ዕረቅ ዝደ/ ወዕለ	- 2. በለየ/ ታኒካ መላሊ
ዕርቀ-ሰግደ ወረደ	- ግሕቋች
ፈጣሪ ተዓረቅዎ	- ጥራይ ዝባኑ ወዕለ
	- ሰላም ኮነ
	- 1. ደችረ አሉዎ
	- 2. ካብ ሰቓይን መከራን ገላጊሉዎ
ዓረብ	
ሕልናኡ ዓረቡ	- ሓርቢቱዎ፣ ዓቕሉ
ንያቱ ዓረብ	ወቢቡዎ፣ ተስፋ ችሪቱ
አዕረብ	- ወኒኡ ዛሕተለ፣ ሞራሉ
አዕረብራቡ ከደ	ወደቅ፣ ተረድ'ልባ ገነነ
ኪዓርብ በለ	- 1. አጥፈኦ
ከላዕ ፀሓይ ዕርብ	- 2. ከላዕ ዚዓርብ ፀንሐ
ዕርብተ-ፀሓይ	- ህልም በለ፣ አጫሁ ዝደ
ዕርቡን ከፈለ	- ግህመን፣ ግሰነ፣ ረረይ
ዕርብ በለ	በለ .
ዕርብርብ ጥፋለ	- ሙሉሕ መዓልቲ፣ ከላብ
ፀሓይ ዓረቡዎ	ፀሓይ ዕድቲ
	- ፀሓይ ፀዳድች
	- ዘበ አሕለፈ
	- ሽርብ በለ፣ ተሰወረ
	- ብሽንቱ የትርፍካ
	- 1. ሓርቢቱዎ
	- 2. ፀልሚቱዎ፣ ገዝ
	ሓሊፋዎ
	- ጠሊቻ፣ ፀሓይ አትያ
ፀሓይ ዓረባ	
ዓረሽ	- በሽሩሪ ዓርኪ .
ዓርኪ ርእሲ	
ዓረፈ	
ዕፋፍ ኩዊናት	- ሓያል ሰራዊት
ዕርፈ-መስቀል	- መቅረቢ ግንካ
ዓረ'ሰ	
ዓርሶ በርሶ	- ቀንጠመንጢ
ዓሰሱ	- ጎታት፣ ገፋፍ
ዓሰገሰገሰ	- 1. ዘይ'ረብሕ፣ ጉሓፍ
	- 2. ባርዕ
ዓሳ	- ሰታይ፣ሰትዩ ዘይፀገብ ሰብ
ዓሰቢ መርፍእ	- አብ ዓይኒ መርፍእ
	ተሰኹዊዓ እትችመጥ
	ፈትሊ
ዓሰፍሰ	- ዳዕሽረ: ዓሰነሽ
ዓሰዓሰ በለ	- 1. አንፀርፀረ
ዓሽወ	
ዓሽ ነፍሲ	- አራ'ግ
ዓሽ አዕነሉ	- ዘይረብሕ
ዓሽ ዝተሸሉ ብልሂ ነይነችሉ	
ዓሽ ደሓኮ'	- ብሕሉም ሕሽሽ ዚወዕለ
	ቐሰሊ
ዘመን ብዓሽሉ	- ሰብ ክይተንኮሊ
ዓቕለ /ዓቀለ	
ናብ ዕቕል ኩን	- ናብ ገዛ እቶ
ዓቃ'ል	- ሰገሰ፣ ሰችተይኖ
ዓቕሊ እንግጢዕ	- ውዑይ ሸር፣ ህጂሽ
ዓቕሊ ገበረ	- ሃድእ፣ ተፀመመ
ዓቕሊ አዕበበ	- ሃወሽ፣ አጫሃቕ
ዓቕሊ ዕበት	- ጭንቲ ትልውላው
ወቢብ ዓቕሊ	- ጭኑ'ች

ዓቀበ/ዓቕብ	
ተዓቕበ	- ተፀገዐ፣ ተግሕፀነ
ንዓቕብ ተንፈሰ	- 1. ተመሓየሽ
	- 2. ላህለህ፣ ተሃንፈዕ
ንዓቕብ አበለ	- 1. አምለሰ
	- 2. ንላዕሊ ገዕ አኣንፈተ
ንዓቕብ ዝአቶ	- ተወላጅ ዘይብሉ፣ ከምዘሉ
አይንዓቕብ	- ጭንቲ ሰቓይ
አይንቐልቀል	
ዓቃ'ብሕጊ	- አሽባራሕጊ
ዓቕበ ቐልቀል በለ	- 1. ፀዓረ፣ ሃለሽለሽ በለ
	- 2. ወረደ ደየበ
ዓቕብ ሰግደ ሓዘ	- ንዓረ፣ ብግዕረ-ሞት
	ተታሕዘ
ዓቕብ ኮይኑዎ	- ሸጊሩዎ፣ ከቢዱዎ
ነታ ንእሽቶይ ነገር ኪፍዕመለይ ዓቕብ ኮይኑዎ::	
ዓቃን	
ብዓቕን	- 1. ብመጠን፣ ብልክዕ
ብዓቕኑ ዘይተሰፍየ ልብሲ ለቢሱ::	
	- 2. ብሰፍሪ
ተዓቓቕን	- ተለሻሽዐ
ካብ ዓቕን ሓለፈ	- በዝሐ
ዓቀን	- 1. ሓለነ፣ ሓሰበ፣ ሃቀን
ምስ ሓረችኩ ከፀርፎ ዕቅን ዕቅን አቢሊ ኔረ'የ	- 2. ለከዐ፣ ገመተ፣ ሰፈረ
ከም ሞዛ እና'ምሰለ ዓቕሙ ይዕቅና'ሉ::	
ዓቕኑ ኮይኑ	- ግዕሪኡ ሽይኑ
ዓቲንካ ተዛረብ	- ወሰን አይትሕለፍ፣ ዘረባ
	አይተብዝሕ
ዓቕን ዘይብሉ	- ብዙሉ ዘይተፈለጠ
ዕቅን ዕቅን አበለ	- ትንዕ ትንዕ በለ
ዓቕሚ	
ሰኣን ዓቕሚ	- 1. ሰኣን ገንዘብ
ሰኣን ዓቕሙ ገዝሉ ከይመለእ ተሪፋ::	
	- 2. ሰኣን ጉልበት
ከም ዓቕምካ	- 1. ከም ፍልጠትካ፣ ከም
	ክእለትካ
	- 2. ከም/ደልኻ፣ ከም ጉልበትካ
ዓቕሙ-ሄዩን ዝበዕሐት	- ጎርዞ ጉዋል፣ ወሺፍ
ዓቕሙ-አዳም	- በዕሐ
ዓቕሙ ዘይፈለገ	- እንቱር
ዓቕሚ ዘይብሉ	- ኮላስ፣ መትላሽ
ዓቕሚ ጩና	- ጠቕሚ ማዕማዕ/ ሰቲኻ
	ዘይፀገበ
ዝዓቕሙ	- 1. ዝሸለለቱ
	- 2. ዝርካቡ
ጢጢ/ ጭፍ ዝዓቕማ	- ዘሉካ ተወከፍ
ትሕጉም	
ዓቕረ	
መዕቕሪ ዘይብሉ	
ነገር ዓቕረ	- ጠቃ'ሪ፣ ወልማጥ
	- አብ ከብጺ ሓዘ፣ ቲም
	ሓዘ
አብ ልቢ ዓቕረ	- አብ ልቢ ፀሓፈ
ዕቕር ሃብቲ	- ትመጥ ሃብቲ
ይዕቕረና	- የዕንሓና
ዓቕበ	
ዕቃ'ባት ሓዘ	- ተወሽመ
ዕቃባ ግርያም በለ	- ብግርያም ተግሕፀነ
ዓበረ	
ሕድሪ አዕበረ	- ከድዐ
ትእዘዝ አዕበረ	- አበየ፣ ትእዛዝ ነፀገ

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

እዝኒ አይጸበር	- ተስፋ አይጸልምት
ዲባራ ምዝንያት	- ትቡል ዘይኮነ ምዝንያት
ዓብርበር በለ	- ዓዘፍዘፍ በለ
ዓባር-ቀጠፍ	- ሽግር፣ ጥምየት
ዓይኒ አጸበረ	- ሃረፈ፣ ሃረምረም በለ
ዕብራን	- ትጥኒ፣ ምምሳን
ዓበለ	-
ልቢ ዓበለ	- አጉረፀ
መጸበስ እፍ	- ብላ'ዕ፣ ጉብ፣ ህያብ
እፍ ዓበለ	- አተሰከረ
እንታይ ኪዓብስ	- ዋጋ ዘይብሉ
ዓበለ	- ዓናፍ
ዕብስብስ በለ	- ዕም ብሽብሽ በለ
ዓበየ	-
መዓብይቲ	- መሰታ'፣ መሓዛ
መዕበያኡ	- ሒዙዎ ዝዓበየ ልግድ
በባሉ ይዓቢ	- 1. እንቱር፣ ዕቡ'ይ
	- 2. ኩታ
ተዓበየ	- ተጠርዘዘ፣ እኳደነ
አይትዕበ!	- ተመንከል!
ዓበየ	- 1. አረገ፣ ዓርገፈ
	- 2. መርሐ
ንሱ ብሓደ ዓመት ይዓብየኒ'ዩ፣ ይመርሓኒ'ዩ	- 3. ከበረ፣ ማዕረገ
	- ወርዘወ፣ ለበ'መ
	- ሰፍሐ/ ከተማ::
"ንሱ'ኳ ኪዓብየኒ'ዩ፣ እንታይ ገባራይ ኮይነ ድየ?" በለ::	
አቀዋሚትካ ዓባይ	- ፋንቱሽ
ዳዕሮ	-
ዓበ'ይቲ ዓዲ	- ወራኩት፣ ንዝተባሓሱ
	ዚዓርቁ
ዓቢ ምስ ቂልዓ	- ኩሉ
ዓባይ	- እኛ-ሓጎ
ዓባይ ጉዋል	- ብፅሕቲ፣ ውሺፍ
ዓብየ ሰብ	- 1. ጭዋ፣ እሩ'ም
	- 2. ሽማግለ፣ አረጊት
	- 3. ውቁ'ብ
ዕበ	- 1. ለብም
	- 2. ዕድመ ይሃብካ
	- 3. ወርዚ፣ ከበር
	- 4. ፀጋኻ ይብዛሕ
ዕቡ'ይ	- ብርጡጥ፣ ውጡር፣ ምኩሕ
ዕብየት ረሽበ	- መዓርግ ወሰሽ
ዕብየት አርአየ	- ተመሓየሽ፣ ለውጢ አምፀላ
ዕብየት አትዩዎ	- ጃዕጂዕ
ዘይዓቢ	- 1. ሕሱር፣ ፈኩዊስ
	- 2. ድሽድሽ፣ አርዳድ
	- 3. በዓል ሓፂር ዕድመ
ፍጅዱ ይዓቢ	- ንሱ ዝበሉ ይኹን /ፈጣሪ
ዓበደ	-
መዓብዲ	- መዛውርቲ፣ መላሽርቲ
ሰብ አዕበደ	- 1. ማረኽ፣ መሰጠ
እቲ ወጃዕ ከበር ሰብ ኪዕብድ'ሉ ሓዲሩ::	- 2. አሕረቕ
	- 3. ሰብ አዕሸወ፣ አታለለ፣
	ሰብ አስከረ
አይተዕብደኒ	- አይተሕርቕኒ፣ አይተጋዮኒ
እንጀራ ዓቢዱላ	- ሽንፍንፍ ኢሉላ
ከም ዝዓበደ	- ደረት ዘይብሉ
እቲ ለጋስ ሰብአይ 'ከም ዝዓበደ ሃቦ' በለ	- አፍቲሩዋ
ኪዓብደላ'ሉ	-

ወይ ዕብዳገ	- ወይ ዕጋቢ፣ ወይ ጌጋ!
ዓበድበድ በለ	- ሃለፍለፍ በለ
ዓበጅ በለ	- ተንከራተተ
ዕቡድ	- 1. ህላላ፣ ኮብላሊ፣ ፋሉል
	- 2. ዕሉ'ል
ዕቡድ ከልቢ	- ሸልካፍ፣ ወልግጥ፣ ለኻፈ
ዕቡድ ገንዘብ	- አብ መዓላ ዘይውዕል
ዕብዲት	- 1. ፋይቶት
	- 2. መንከርተት
	- 3. ዕልልቲ
ዕብዳን	- ትብግን፣ ስሕታን
ፈላቢ ዝዓበደሉ ግዜ	- ዘመነ ዕጋብ
ዓተረ	-
ናዕነት ዓተረ	- ሓራ ወፀኢ፣ ናዕነት
	ተጉናፀፈ
ዋንጫ ዓተረ	- ምስ ዓበይቲ ተተኻሽሉ
	ሰዋ ምስታይ ጀመረ
ዓተበ	-
ዕቱብ መንፈስ	- ዕንኩር፣ ተባ'ዕ
ዓንደ	-
ዓንዲ ሓፂን ኩፃ	- ሓይልኻ ይፅናዕ
ዓንዲ ሰግይ	- ቆግት፣ ጨንጉዋፍ
ዓንዲ ሰድራ	- ሓብሓብ ሰድራ፣ አካብ
	ሰድራ
ዓንዲ ሽነ	- 1. ፈዘዘ
	- 2. ሓበን ኮነ
ዓንዲ ይጠፍኦ	- ላህባብ፣ ዕንዝር
ዓንዳ ርእሲ	- እንኮ፣ ሕለል፣ ውልቲ
ዓንዳ ርእሰኻ ተደፋኦ	- ዘርኢ አይትሕደገ፣ ከረው
	በለ
ዕኑድ	- ላህማም፣ ደንቆር፣ ፈዛዝ
ዓንቀረ	-
ትዕግስቱ አብ ዓንቀሩ	- ትዕግስቱ ወደኦ
በዕሐ	-
ዓንቀሩ ዘይተሸልኦ	- ቀንጫር
ዓንቀር	- ጫፍ
አብቲ ዓንቀር እውሒ ሓሽዊሩ ፍረ እውሒ እውራፋላፍ::	
ዓንቀፈ	-
መልሓሱ ተዓንቀፈ	- ጌጋ ተዛረበ
ቆልዓ ተዓንቀፋዎ	- ቆልዓ ሞይቱዎ
ካብ እገሪ እፍ ይዕንቀፍ	- አብ ምዝራብ ጌጋ አይጠፍእን
ዓንቀፍቀፍ በለ	- 1. ወልደፍደፍ በለ
	- 2. ሰንከልከል በለ
	- አሸገረ፣ ዓጠ'ለ
ዕንቅፋት ኮነ	-
ዓንተብ	-
በብዓንተብኡ	- በቐደሙ ብጋሉ፣ ትድም እሉ
ብዓተቦኻ እቶ	- ብእዋኑ እቶ
ዓንተብ በለ	- ተላለየ
ዓንዲ	-
ዓንድን ምድርን	- ጥንቲ
ዓወረ	-
ሰልዲ ዕውርቲ	- በቲሽ ኢየ
የብለይን	-
ብገንዘብ ዓወረ	- ብንዋይ ተታለለ
አዕዊሩዎ	- በልዲጉዎ
ከዕውረኒ ኢሉ	- 1. ርእየ ከምዘይረኢኹ
	ጌሩኒ፣ ከታልለኒ
	- 2. ዓይንይ ከንቀረኒ'ሉ
ዕውር ዓበቕ	- ሸሕር
ዕውር ፍርዲ	- ሚዛናውንት ዝገደሉ
ዓወን	-

ናዕላ ብሃል ትግርኛ

ዕዋና ዝዋና	- 1. ኮብላሊ፣ ዘዋሪ - 2. ከንቱ፣ ዘርዋ ዘርዋ /ገንዘብ፡፡	ዓይነት ኮይኑዎ	- ተሓሲዱ፣ ተዓይኑ
ገንዘብ ዕዋና ዝዋና ዝቢሩዎ		ዓይነት ወጪኡሉ	- ፈውሲ ሓሲድ ተጌሩሉ፣ መልኪዑ
ዓወጺ		ዓይነታ	- ርእሱ-ግል
ስዋ ዓወጺ	- ስዋ ተብተብ	ዓይነ ንቁሪ	- ደረቆኛ፣ ሰዲ
ዓወጺ እንፀፈ	- ተላግመን፣ እረጋገፀ	ዓይነይ አበለ	- በልደጉ፣ መንዘባ፣ ጉሓለ
ዓወጺ እውደቐ	- እሽሊ አሽዋደ፣ እሽሊ ዘበጠ	ዓይነይ ከይረኢኹ	- ብወረ፣ ብላሉ በልታ፣ ብበለ በለ
ዓወጺ የብሉ ዓፄ የብሉ	- ክርታትያ፣ ምፃእተኛ	ዓይነይ ይደፈን፤	- ከቶ አይረኢኹን
ዓወጺ ይበርከት	- እሽሊ ይበርከት፣ በረከት የወርድ፣ ረድኢት የወርድ	ዓይነይ ይፍሰስ	- ምስኪናይ፣ አነያ እንተዝምተሉ ኔረ
ዓዘረ		ዓይነ ሰሪቹ ረአዋ	- ከምዘይረአዋ መሲሉ ረአዋ፣ ብጎቦ ረአዋ
ተዓዘረ	- 1. ሞተ	ዓይነ በርህ	- 1. ተሓጉሰ፣ ሓገብ ልቡ ሰመረ
እዕዘረ	- 2. ጭልጥ በለ፣ ከደ		- 2. ረአዋ
	- 1. ብሕሳር ሸጠ	ዓይነ ብዓይኑ ረአዋ	- አምሲሉ ወለደ
	- 2. ወሰደ፣ ሰወረ	ዓይነ ተሽለ	- ተከ'ረ፣ ቀው በለ፣ ትሽ ቢሉ ጠመተ
እዕዘር እዕዘር አበለ	- ስንግ ስንግ አበለ	ዓይነ ብጪው ሓፀበ	- ዒቡ ቀንጠጠ፣ ድርቅና አብዘሐ
ዓዘራ	- ብደ'ዐ፣ ምክ'ሐ	ዓይነ ነቕረ	- 1. ጉምበለ፣ ዚብህን ነገር አጥፈኦ
ዓዘበ		ዓይነ አልዓለ	- 2. ዓይኑ ጠፍኦ
ግዕዝብ	- ምስክር፣ እግይ		- 1. ቂሙ ወገ'ደ
ዓይኒ		ዓይነ አብሪሩዎ	- 2. አንቃዕረረ
መዕረፍ ዓይኒ	- ግራሺ፣ ተበሃጋይ፣ ተስፋ ዓይኒ	ዓይነ አንከራተተ	- ፀፊዑዎ
ቅዕበት ዓይኒ	- ህምት	ዓይነ ኦንከራተተ	- ሃረረ፣ ጎምጀወ፣ ብቀቢፀ ተስፋ ረአዋ
ብዓይነ-ሰጋ የራሽበና	- ብህይወት ንምር'ዝብ የብትዓና፣ ንምርእኦይ የብትዓና	ዓይነ አዋርኢየኒ በለ	- ካብ ልቢ ፀልኦ፣ ተቐየመ
ብዓይነይ ሓለፈ	- ብሂገዮ፣ ተሓልወዩኒ	ዓይነ አይከአለሉን	- በቐቐ፣ ሰቢዑ
ብዓይኒ መርፍኦ	- አጪኦቐ	ዓይነ እናረአዋ	- ሕሱም
ሕለፍ በለ		ዘይህብ	
ብዓይኒ ግዕዶ	- ብወረ፣ ብርሐኹቕ	ዓይነ ሽይሓሰዋ	- ከይተወላወለ፣ ነገፈረግ ከይበለ
ነቲ ሰብ'ቲ ብዓይኒ ግዕዶ	- ፀሊአዋ'ሉኹ፡፡	ዓይነ ሽደ	- በሃገ
ብዓይኒ ተዛረበ	- ጠቐሰ	ዓይነ ሽፈተ	- ለበመ፣ መንጃሕጃሕታ ረሽበ
ብዓይኒ ዋጋ ሸጠ	- ብመግዝኢ ዋጋኡ ሸጠ፣ ብዘይመሽሰብ ሸጠ	ዓይነ ወሽቦረ	- ሰሰ'ዐ
ተዓዋን	- 1. ተሓሰደ	ዓይነ ግብ በለ	- ዓወረ፣ ገሃመ
	- 2. ተበላሸወ፣ ተፀዋቐ	ዓይነ ጎልጎለ	- አፍጠጠ፣ አንጎልሓጠ
ንዓይኒ ዚሽብድ	- 1. ምዕሩግ	ዓይነ ጉድጉደ	- ጪምጪመ፣ ዓይኑ ቆርቆረ
	- 2. ከትርእዮ ዘፍርሕ	ዓይነ ጠፍኦ	- 1. ተዘርገ/ ፈትሊ
ንዓይኒ የሉን	- ተላኢኑ፣ ተቐቢፀ፣ ዚረኦ የሉን		- 2. ተደፍነ/ ፈልፋሊ ግይ
አብ ቅድሚ ዓይነይ	- እናረኢኹ	ዓይነ ፀሚቹ ረአዋ	- 3. የረ/ ዓወረ፣ ነቕረ
አብ ዓይኒ አተወ	- 1. ተበሃገ፣ ተጠመተ	ዓይነ ፀዋቐ	- አትኩዊሩ ረአዋ፣ ዓይኑ አጪንቶዊሩ ረአዋ
	- 2. ተፀልኦ	ዓይነ ፀገበ	- ጪንከለ
አብታ ዓይና	- ዝምብል ከይበለ፣ ልክ'ዕ	ዓይነ ፀልግልግ በለ	- ተሓጉሰ፣ ሓገሰ መልኦ
እሽሊ ዓይንዓይነይ	- ምግቢ ሃረር እናበልኩ	ዓይነ ፀልግልግ በለ	- ስልምልም በለ፣ ወርግርግ በለ
እናዋረ		ዓይኒ ፀላኢኻ ይደፈን	- ጠባ'ን አይርኢኻ፣ መንቀኛ የጥፍኦልካ
ከበር ዓይኒ	- ለቐታ ዓይኒ	ዓይኒ ሓዘ	- 1. ፀልመተ፣ ፀልግልግ በለ
ካብ ዓይነይ ንላዕሊ	- ባዕለይ ዝረኢኩዎ ምስክር አይደልዋሉን	ዓይኒ ሓፈረ	- 2. ዓይኒ ሸፈነ፣ ዓመተ
ካብ ዓይኒ ዝገለለ	- ርሱዕ፣ አብርሐኹቕ ዘሉ	ዓይኒ ሓፋር	- ዒብ ዝበረ፣ ሓነሽ
ዓያ'ኒ	- ጠባ'ን፣ ሓገድ	ዓይኒ ሕትቕ	- ሓና'ሽ
ዓይነ-ሕልና	- ዓይነ ሰጋ ዘይኮነ፣ አተሓላባጥ እለምር	ዓይኒ መልኦ	- ጎልሓጥ
ዓይነ-መርፍኦ ዝጠፍኦ	- ቅጥዒ ዘይብሉ፣ ዝፋግ	ዓይኒ መልኦ	- ባህ አበለ፣ አሓገሰ
ዓይነ-ምራን ዘይብሉ	- ጠገለ ዘይብሉ	ዓይኒ መዓር	- ፍቱው፣ ሓለፋ
ዓይነ-ምድሪ	- ለባ'ም፣ ቀልቀል፣ ሓንካሽ	ዓይኒ መዘወር	- ወምባል፣ ሸውራር
ዓይነ-ምድሪ ወፅኦ	- ሓንካሽ	ዓይኒ መፅፋ-እቲ	- ጪምጪም፣ ጪፍናን
ዓይነ-ሰኒ	- 1. ቁንጅና		
	- 2. ቁም ነገር		
ዓይነ-ሰውር	- ግሁም		
ዓይነ-ብርኪ	- ጉልበት		

ናዕላ ብሃል ትግርኛ

ዓይነ ግሾ	- ፍፋይን ዕፋይን ዓይነ ዘሉም ሰብ
ዓይነ ርገቢ	- 1. ዕባቅ ርእየት ኩሐላይ - 2. ሻሽ/ መሸፈኒ ገዕ
ዓይነ ሰብ ኬንቀር በለ	- ደፈረተ ተፃበየ
ዓይነ ሰብ ወጊሉም	- ተሓሲዱ ተጠቢኑ
ዓይነ ሰደደ	- ሃረፈተ ሃረምረም በለ
ዓይነ ሽግግለ	- ሽግግለ ዓገበኛ አይበልካ
ዓይነ ሸጋላጥ	- ሸጋላጥ
ዓይነ ቸገጫ	- ጨንቀዋር፣ ጨምጫም
ዓይነ ቻላይ	- ፍፋይ ዓይነ ገፈሕ ቸዲ ዓይነ
ዓይነ ቸረኛ	- ተፃይ ብርቱዕ ዐላኢ ብስውር ዚከታተል
ዓይነ በተሽ	- ገርነበት ከለሐ
ዓይነ በገይ	- 1. ከፍሊ ናውቲ ሽብዲ - 2. ጎልሓጥ
ዓይነ ብዕራይ	- ፈጣጥ፣ ጎልሓጥ
ዓይነ ብዓይነ	- ብርእየት ብገህይ
ዓይነ ተመጋ	- ውልዳ እሽለ
ዓይነ ገዓይነ	- ገዕ ገገዕ
ዓይነ ገዓይነ ተረእላየ	- ተፋጠጠ ተራሽበ
ዓይነ ገዓይነ ተጋጫው	- ተራላክየ /ሃንደበታዊ
ዓይነ ገዓይነ የረእላየና	- ገዕ ገገዕ የራሽበና
ዓይነ እንቸረ	- 1. በልደጉ መንዘዕ - 2. መንሸረ፣ ዓይነ እጥፈለ
ዓይነ እንቀሪ	- ደረቆኛ ደፋር
ዓይነ እውደቆ	- 1. ጠበነ፣ ሓሰደ - 2. ተፃበለ
ዓይነ እንተገብሩኝ	- ግብ ገበለ ፀልማት
ዓይነ እንቀዳላሊሕ	- ዓይነይ ይደፈን
ዓይነ እንጣጢዕ	- 1. ሰብ ዘሰምብድ ዓይነ፣ዓይነ ሕንዚዝ - 2. ዓይነ ጉሒላ
ዓይነ ሽደነ	- 1. ፀልመተ - 2. ዓመተ
ዓይነ ሽፈተ	- አፍለጠ፣ መሃረ - 2. ፈለጠ፣ ሕማቅን ዕቡቅን መመየ
ዓይነ ሹርኩር	- 3. ቋሕ በለ፣ ቋሕ አበለ
ዓይነ ሽነ	- ጨንቋር
ዓይነ ወቕዕ	- 1. ተበሃገ - 2. ከበረ
ዓይነ ወገላ	- ጨመተ
ዓይነ ዓይነ ረላየ	- 1. ሓሰደ፣ ጠበነ - 2. ደጉሐ
ዓይነ ዓይነ እናረእየት አዕቢያ	- ሃረረ፣ አፍቀረ፣ በሃገ
ዓይነ ዕንጉለ	- ብሓደጋ መኪና ሞይቱ።
ዓይነ ዕዲጋ	- ፍፋይ ዓይነ
ዓይነ ዕዲጋ ዘይብሉ	- ገዕዲጋ ምፋዕ ዝሽነ ቦታ
ዓይነ ዘይመልእ	- 1. ቆዳር፣ ዘይበሃገ - 2. መሪፀ፣ ሓርዩ ዘይሽእለ
ዓይነ ዘይብሉ	- ቀንፀብ
ዓይነ ዘይብሉ	- 1. ዒብ ቀንጠ፣ፍትሒ ዘይብሉ - 2. ሕቱም፣ ድፋን - 3. ዕውር
ዓይነ ዘይብሉ ፍርዲ	- አድልዎ
ዓይነ ጤል	- ፈጣጥ
ዓይነ ጤል ዝበልዕ	- ደረቆኛ

ዓይነ ፈትሊ	- ጫፍ ፈትሊ
ዓይነ ፋር	- ግራቪ ዓይነ
ዓይነ ፍንሻል	- ዕቡቅ ዓይነ
ዓይነን ሓመድን	- ዕርዲ፣ ተፃበለቲ
ዓይነን እዝንን	- ዘይረእለ
ዓይነን ረእ	- እትረገፍ ረእ
ዓይነን አይትፍለየሉ	- ተቋመተ
ዓይነን ዓይነን በለ	- ገንሐ
ዓይነ ጠራጤት መሰለ	- ፈጋዕጋዕ በለ/ እንጀራ
ዘረእየ ዓይነ ይብራህ	- ዘረእየ ይሓብረለይ
ዓደለ	
በዕድል	- ወዝቢ፣ ዘይተሓሰበ፣ አጋጣሚ
ተፃዲሉም	- ዕፃኡ ሽይኑም
ትዕድልቲ	- ተወህቦ
ገዕድሉ	- ዝገምባሩ
አተፃዳሩ ለዐይነዝ	- ሓላፍ ዘላፍ፣ ምዕሩይ ዘይኮነ
አይትተፃደሉ	- እዝሂሂር አይደርቢየልካ፣ እ/ሂር አይፃላእካ
እዝሂሂር ዓዲሉም	- እዝሂሂር ፈትዩሉ
ዕድሉ አልፏለ	- ዕጫኡ ወሰደ፣ ዕሕፍተሉ ተቐበለ
ዕድሉ ዝሃቦ	- ከም ዕሕፍተሉ
ዕድል ከፈተ	- ኩነታት አመቻቸው፣ ገምባር አፀበቐ
ዕድሉት	- 1. ዕሕፍተ - 2. ብዕሒት
ዘይተፃደለ	- ተካል፣ ቅርሱስ
ዓደየ	
ተፃደየ	- ተለቀሐ
ትፃድይ	- ትሽፍሊ፣ መተካለታ/ አምሰያ ከትህብኻ
ናይ ምንታይ ዕዲ	- ስለምንታይ፣ ብምንታይ ምሽንያት
እንታይ ዕዳይ	- እንታይ ገደ'ይ
ካብ ዝተፃደየ	- ዝገበረ ጌሩ፣ ካብ ዘምፀለ አምፂኡ
ተፃድዩ	- ከመይ ዝበለ ሽግር'ይ፣ ወይ ወደቋ
ወይ ዕዳ	- መዝገብ፣ ናጢባ
ዕዳ አብ መይዳ	- ልቓሕ አይሽብዶ
ዕዳ ሹሕሉ	- ከቢዱም ተሰኪፋ
ዕዳ ሽይኑም	- አይውጠጡን፣ አይዕጠጠ ሉን
ዕዳ የብለይን	- አብዘይሽእሉ ልቓሕ ሰጠ ጠ
ዕዳን ባዳን ኮነ	- ልቓሕ ብልቓሕ ኮነ
ዕዳን ዕንድዳን ኮነ	- አይገደሰሉን
ዕዳይ አይኮነን	
ዓደገ	
ሕማም ዓደገ	- 1. አብ ጣጣ አተወ፣ አብ ሽግር ወደቐ
መፃልቲ ዕዳጋ	- 2. ሕማም አሕደረ
ገዕዲጋ እተሰርሐ	- ወድ ዕዳጋ ዚሻየጠሉ ዕለት - ገመሽጣ ዝተሰርሐ፣ ጅርገዕ ጅርገዕ
ከም ዕዳጋኡ	- ከም ዋጋኡ፣ አብ ዓዲ ብዘሉ ዋጋ
ዕዳ'ግ	- 1. ዕሉብ፣ ከዳዕ - 2. ገዙእ
ዕዳጋ ሂቡም	- ሕሳር አጋጢሙም
ዕዳጋ ምሽት	- ብይሹን ይሹን ዚሸየጥ/

ዕዳጋ ረእዮ	ዚዕደግ
ዕዳጋ ሰበረ	- ዋጋ አጣዮቸዋጋ አወዳደረ
ዕዳጋ ሰሊኑ	- ዋጋ አፋረሰ
	- መሸግ አብዩዎቲ ዓዳጋይ ሰሊኑ
ዕዳጋ ተሳዕለ	- ዕዳጋ ተበተነ
ዕዳጋ ነከዮ	- ጎደለ
ዕዳጋ ንገሆ	- ነግ ፈረግ ዘይበሃሉ
ዕዳጋ ኢያ	- ምስ ኩሉ ሕውስቲ'ያቲ ዘሉዋ አይትሓብእን
ዕዳጋ አብዘሐ	- ዋጋ ወሰኸቲ አሽበረ
ዕዳጋ አብዩዎ	- ገዘእይ ሰሊኑ
ዕዳጋ ሽፈቱሉ	- ሸቐጥ ቀኒዑዎቲ ሸቐጡ ተሸይጡሉ
ዕዳጋ ወደላ	- 1. ዋጋ ተሰማመዐ
	- 2. ዘድልዮ ነገር ገዘዘኣ
ዕዳጋ ወፀዐ	- አሽበረቶ ሸጠቲ ብሕሳር ገዘዘኣ
ዕዳጋ ዋግ	- ገሊኡ ብሽባር ገሊኡ ብሕሳር ዚሸዋጠሉ ኩነታት
ዕዳጋ ዘሉ	- ብመሸጢ ዋጋኡቲ አብ ዓዲ ብዘሉ ዋጋ
ዕዳጋ ዘወረ	- ዋጋ ሓተተቲ ዋጋ አፃረዮ
ዕዳጋ ደዋበ	- ዋጋ ወሰኸቲ ከበረ
ዕዳጋ ጎደለ	- ዋጋ ሓሰረ
ዕዳጋ ጠሰሚ	- ጫቶጫቶታቲ ያዕያዕታ ዝመልእ
ዕዳጋ ጠመዮ	- ሸቐጥቲ ቀረብ ወሓደ/ ነኣሰ
ዕዳጋ ፀገበ	- ቀረብ ዓበዮ/ ወሰኸ
ዕዳጋኡ አይከ'ለልን	- ዋጋኡ ሽባር'ዩ
፻፪	
ብዓዱ	- 1. ኩሉቲ ብምሉኡ
	- 2. ብሃገሩቲ ብመሬቱ
ሀዘቢ ኢትዮጵያ ብሃገሩ አዮሽእሉን።	- ሞተ
ንዓዲ እዝጊሄሩ ሽደ	- ሓለፈቲ ዓረፈ
ንዓዲ ሽሉ ሽደ	- ብሰላም ይተላከብ/ ዘራእቲ
ንዓዲ ደቡሉ	- 1. ከም ሀዘቡቲ ከምሰቡ
ከም ዓዱ	- 2. ከም ሃገሩቲ ከም መሬቱ
ዓዱን ዓውዱን	- ክርታትያ
ዘይፍለጥ	
ዓዲ ሃገር	- ዘይፍለጥ ሰብቲ ዓና
ገንዘቡ ንዓዲ ሃገር'ምበር ንናቱ አይሸንን።	
ዓዲ አተወ	- 1. ባፀሐ
	- 2. ናብ ሃገሩ ተመልሰ
	- 3. ካብ ጌጋኡ ተላረመ
ዓዲ ወዓለ	- 1. ደሽመቲ አረገ
	- 2. ረብሐ
ዘሆ እንተተሓረጹ፤ ገንዘቢ ዓዲ ወዲሉ ግለት'ዩ።	
ዓዲ ወዲሉ	- 1. ሰነፍቲ መውዘንዘኒ
	- 2. ድሽምቲ ምልብሰ
ዓዲ ዘሕድግ	- ባሕባሕ
ዓዲ ይመስከር	- ሀዘቢ ይገገር
ዓዲ ይቐረብኩም	- ናብ ገዛ አተውቲ አላገሱ
ገንዘብ ዓዲ ወዓለ	- ገንዘብ ተጠቐበቲ ገንዘብ ካብ ብሽነት ደሓን
፻፲፭	
ልዓም ዓገተ	- ልዓም ሓዘ
ሓሳብ ዓገተ	- ኮለፈ
ኩብቲ ዓገተ	- ዘርዐ
ዋሕሰ ዓገተ	- ዋሕሰ ከሰሰ ዋሕሰ ሓዘ

ዓጠቐ	
ተዓጢቐ ሓዘ	- ተጠንቲቐ ሓዘ
ተዓጣቐይ	- አስተናባሪ
አዮ'ዕጥቐ	- ሀጢኸቲ ሸኩል
ዓጠቐ አበለ	- 1. ጨፍለቐ
	- 2. ዓረም አበለ
ዓጢቐለይ	- ተተሓሕዙኒቲ ተግዲቲኒ
ዓጥቲ ሓዘ	- ፀገዓ ሓዘ
ዕጠቐ!	- ድሉ! ተለዓል!
ዕጡቐ	- ድሉዊ!
ዕጣቐ	- ሰምዶ
ፀርፈ አዕጠቐ	- አዋረዶ
ዓጠኑ	
አዕጠንጠኑ	- አመናተላቲ ተወላወለ
ዓጠጠ	
ዓጠ'ጠ	- ገደሰ
ዓጠጥ በለ	- 1. አጉረምረመ
	- 2. ሸንን በለ
ዓፀመ	
አዕፀምቱ ወዕላ	- 1. ጠገ'አቲ ግሰነ
	- 2. ተሰጠዮ
አዕፀምቱ ዚቐፀር ኮነ	- ዓበ'ረ
ዓፀመ-ሰጋ	- ዘመድ
ዓፀመይ እሾኸ ኮይኑ	- ረገመቲ አጠንቀቐ
ይውጋእኻ በለ	
ዓፀመ- ሰበረ	- ካብ ዘይ መዋሰብቱ ተዋሰበ
ዓፀሚ	- ዘርኢቲ ዓሊት
ዓፀሚ ሃንዛ ይውገኣኒ	- ሃንዛ ዮብልዓኒ
ዓፀሚ ሰበር	- ፀያቐ ዓሊት
ዓፀሚ ቐፀሪ	- ዓሊት ቐፀሪ
ዓፀሚ ብዓፀሚ	- ሰጋ ዘይተገከፈ
ዓፀሚ ዚሰብር ዘረባ	- ዚኩርኩሕ ነገርቲ ዘቐይም ነገር
ዕሩይ ዓፀሚ	- ብዘርኡ ዘይሕመቲ ጭንነት ዘይብሉ
ዓፀወ	
ልሳኑ ተዓፀወ	- ልሳኑ ተለገመቲ እፋ ተለሽተ
ሕሳብ ዓፀወ	- ሕሳብ አወራረዶ
መንገዲ ዓፀወ	- ዓገተ
መዕፀው አፍ	- መለዘቢቲ መምለሲ ቃል
ሸውሃት ዓፀወ	- ምግቢ ከልከለቲ ድልዮት ማቢ ቀዝ
አሺባ ዓፀወ	- አሺባ ዛዘመቲ መጠቓለሊ ሓሳብ ሃበ።
አፍ ዓፀወ	- አተሰከረ
እንጀራ ዓፀወ	- ዕድል ደፈነ
ዕዳኡ ዓፀወ	- ዕዳኡ ከፈለ
ዕዳጋ ዓፀወ	- ዓጠ'ለ
ዕድል ዓፀወ	- ዓንቀፈ
ገዝኡ ዓፀወ	- ሓዳሩ በተነ
ፋይሉ ዓፀወ	- ከሱ ሰረዘ
ዓፀፈ	
መልሓሉ ዓፀፈ	- ወሰለተ
መዕፀፈኡ ጠፈኡዎ	- መልሲ ሰሊኑ
ሰብ ዓፀፈ	- አሽበረ
ቃሉ ዓፀፈ	- ጠለመቲ ውዕል አፍረሰ
ብርኩ ሽይዓፀፈ	- ከይዓረፈቲ ኮፍ ከይበለ
ኢዱ ዓፀፈ	- 1. በቐቐ
	- 2. ሰነፈቲ ወለ'ሀ

ግጥም	- 1. ሓገ'ብገባጥ
ዘይ'ዕዕ'ፍ ቃል	- 2. ኩርሙይ
ዝተገገዘ	- ዕኑዕጥ ለሙን ቃል
ዘላ እትዕዕፍ ሙሉሳ	- ድርብርብ
ግራ	- ሙዋቲት ስጋ
ግራሬሬ በለ	- ሃተ'ፊጥ ለፍለፈ
ግፍራ ሙሰለ	- ለዝፀ ግዕደወ/ ግለባ
ግፍሃፍ	
ግፍሃፍ ዝነ	- ሃውተተጥ ሰሪጥ ደዝመ
ዕለት	
ግለት	- ብቐበትጥ ሽዑ ገሽዑ
ካብ ዕለት ናብ ዕለት	- ካብ ሙዓልቲ ናብ ሙዓልቲ
ዕለታዊ	- ግዜያዊጥ ሙዓልታዊ
ዕለት ዕለት	- ወርትግ
ዕለታለብ	
ዕለ-ዕለብ በለ	- ለመሽነዩ
ዕንቱ	
ሙሪት ዕንቱ ዝይና	- ፀበባጥ መከራ በዚሓ
ዕንቱዊ ሙሰለ	- ፀረዮጥ ቀልጭ በለ
ዕንፅራር	
ሙሪት ዕንፅራር ዝጠረ	- ለእወዮጥ በሽዮ
ዕድመ	
ግዕድመ ይገበረልካ	- ዕምርኻ ይንዋሕ
ዕድመ ሂቡዎ	- መዋእል ረኺቡ
ዕድመ ልክዕ	- ሙሉእ መዋእል
ዕድመ ተባዕታይ ደርህ	- ሓፂር ዕምሪ
ዕድመ ገፃኻ	- ላላኻጥ ገፃኻ ሓዘ
ዕድመ ላሉኒ	- 1. መፀዋዕታ ላሉኒ
	- 2. ዕምሪይ ነዊሕ እዩ
ዕድመኻ ነዊሕ'ዩ	- እናዘከርናካ መፂእኻ
ዕድመ ዮብሉን	- 1. ሰነፍ'ዩጥ ተራር ላይኮነንጥ ተሰባሪ'ዩ
	- 2. ዚሽፈል ዮብሉን
	- 3. ቀናዩ ላይኮነን
ዕድመ ይሃብካ	- መዋእልካ ይንዋሕ
ዕድመ ፀገበ	- ዕምሩ ነውሐ
ዕድሚኡ ተበትከ	- ዕለተ ሞቱ ሓሽለ
ዕግርግር	
ዕግርግር በለ	- ሃወሽጥ ቅልውልው በለ
ዕግርግር ኢሉኒ	- ገፃቐብ ከብለኒ ኢሉጥ ዕውልውል ኢሉኒ።
ዕጭ	
ዕጭ ሓንፈረ	- ለበዮ.
ዕጭ/ ዕፃ	-
ዕጭ ረኺቡ	- ዕጭ ወፂኡሉ
ዕፃ ለውደቐ	- ተፋጠሰ
ዕፃ ዮብሉን	- 1. ተካ'ል ኢዩ
	- 2. ብዕሒትጥ ገደ ዮብሉን
ዕፃኡ ላልፃለ	- ዕድሉ ተቐበለ
ዕፃይ ምፃይ በለ	- ለዕጠጠዮጥ ለመሽነዩ
ዘለለ	
መስመር ዘለለ	- 1. ዘለፈጥ ደፈረጥ ለዋረደ
	- 2. ካብ ላርእሱቲ ማለ ተሃረበ
	- 3. መስመር ሓለፈ
ተምሽ ለዝሊላ	- ሰብኣይ ወሲዱዋ/ ግዜ
	- ግሓለፋ ጉዋልጥ ተወሲባ
ቃል ዘለለ	- 1. ሙል ጠለሙጥ

ተዘለ'ለ	- 2. ቃል ሓለፈ
ነገር ዘለለ	- ግይ ተመልኦ/ ትሰኢት
ላይትዘለለኒ	- ለመ'ፃሽጥ ለምሓፀ
ዘላለ	- ታራይ ላይተሕልፈለይ
	- 1. ዘዋሪጥ ዘግጂ
	- 2. መዝበጥበጢ
	- 3. ነግሪ
ዘላለ ደጎል	- 1. ሰበይቲ'ግቱ ዚደፍር
	- 2. ሰራጂ
ዘለቐ	
መሸቀቐ ዘለቐ	- ጠመዋ
መገዳ ዚዘለቐ ላይኮነን	- ለምብዛ ርሒቐ
ግይ ለዘለቐ	- 1. ጸለ'ሐጥ
	- 2. ለሰሪፀጥግይ ለገጠበ
ብገባብ ዘለቐ	- ለገቢቡ ወደለ
ላዛለቐ	- ለሽለጥ ለዋዕኣጥ ለካዋደ
ከም ዘዛለቐ ዝበረ	- 1. ለቃ'ጠነጥ ቆጠበ
	- 2. ገወትሩ ከምዚሽውን ዝበረ
ዘለቐለቐ በለ	- 1. ለድሓር ሓረጥ ዘሓጠ
	- 2. ፈተሽተሽ በለጥ ላሕለሓ
ዘለቐምቀመ	- ዘይረብሕ ዘረባጥ ሃጠው ቀጠው
ዘልዘለ	
መልሓሉ ዘልዘለ	- ብዙሕ ተሃረበጥ ሰብ ደፈረ
ተሃረበ	
ዘልዘለ ሰቐለ	- ለበከ'ሰጥ ላነላሰ
ዘሓለ	
መፃቱ ለዘሓለ	- ተሰሃለጥመሓረጥመፃቱ ለቐረረ
	- መውዕኢ ሕርቃን
መዝሓል ኩራ	- ቀዲሙ ሞተ
መዝሓል ጥይት ኮነ	- ሰራሕ ተነህ ላብ ገንዲ
ሰራሕ ዘሓለ	- ምሕረት ዮውርድጥ ዮቐረር
ባዕሉ ዮዝሕሉ	- 1. ጠበ'ረጥ ላደፃፃሰ ላበ'ደ
	- 2. ለሀደለ
ላዝሓለ	- ወኒኡ ጠፍለ
ወኒኡ ዘሓለ	- በቐጥ ለበዮጥምሽዮጥ ለበዮ
ዕጽጋ ዘሓለ	- ፈዘዘጥ ቃዘነጥ ቅዝዝ በለ
ዛሕተለ	- ኩዊናት ፖለቲካ
ዝሓል ኩዊናት	- ብርንዶ
ዝሕላ እግሪ	- 1. ዋፂ ቐነሰ
ዝሕልሕል በለ	- 2. ፀመ'ወ
መርዑ ምስ ወዕኡ እቲ ዳብ ዝሕልሕል በለ።	
ዕጋቡ ለዝሕልሉ	- ደኪሩዎ
ዘሓወ	
ገብፃቱ ዝሕው በለ	- ገብፃቱ ሸረብረብ በለ
ላስናይ ዝሕው ኢሉ	- ላስናይ ኪረገፍ ኢሉ
በረድ ምስ ቆሓዎኩ ላስናይ ዝሕው በለ።	
ዘመተ	
ወረ ዘመተ	- ተዋጀዐ
ዘመተ	- 1. መንዘበጥ ወረረ
	- 2. ሙልጭ ላቢሉ ሰረቐ
	- 3. ወራር
	- 4. ወፍሪ
ዘመን	
በፃል ዘመን	- ግዜ ዝሃበጥ ገኑንጥ ዝሽነሉ
ብዘመኑ	- ብግዜኡ
ከም ዘመኑ	- ግዜ ከም ዝፈቐደ
ካብ ዘመን ናብ ዘመን	- ካብ ወለዶ ናብ ወለዶ
ዘመናይ	- በፃል ግዜጥ ሕንቆቕ
ዘመን ብሓባብበሓ	- ጥገቲ

ዘመን አምፀላ	- አዋናዊ፣ ገዢ ገወለዶ
-ሎሚ፣ ዘመን ዘምፀላም ሕግግት ውሑዳት አይኮኑን	
ዘመድ	
ተዘማደወ	- ቤተ ሰብ ኮነ
አዛመደ	- 1. አገናዘበ፣ አነፃፀረ፣ አዋደደ
	- 2. አተራረበ፣ ዘምድና ነገረ
	አፍለጠ
ዘመድ አዝማድ	- ቤተ-ሰብ
ዘመድ ዓደገ	- ፈታዊ አጥረዋል
ዘረበ	
ሕዱር ዘረባ	- እሙን
መዛረቢ ገነ	- መሓጫዊ ገነ፣ መመሰሊ ገነ
መዛርብቲ ገነ	- መጉዋዝምቲ ገነ
ብዘረባ ዘረባ ዘመፀላ	- ብምዝንያት ሓደ ዘረባ ካልኦ ዘረባ ተላዲሉ፣
	- ብወግዲ ወግዓ ዝተላዕለ
ተዘረቡሉ	- 1. ተዘንቲጪሉ፣ ተተራሹሉ
	- 2. ምይይጥ ተገቢሩሉ
ተዛረብካ ዘይውዳእ	- ብዙሕ ጉድ ዘሉዎ
ትርፈ ዘረባ	- ሕግቕ ዘረባ፣ ወቕባ፣ ነቕፋ
ንዘረባ ዘረባ የምፀላ	- ንሓደ ሓሳብ ካልእ ሓሳብ የልዕሉ
ንዘረባኡ ዚአካል	- ንማለቲ ንነገሩ፣ እም ሰቕ
አዛረቡ ዘዛርብ	- ናገራም፣ ተንኳሳይ፣ ለካፈ
አዛረቡኒ	- 1. ሕግቕ አዕዊዩኒ
	- 2. አማኪሩኒ
አይዘረባን	- ዋጋ የብሉን፣ ፍሪ ዘይብሉ'ዩ
እንታይ ከዛረበሉ	- መስደመም'ዩ
ዘረባ ሓዘ	- ምሽጥር ተለዋወጠ፣ ተመሻጠረ
ዘረባ ሓደ	- ዘይእመን፣ ተቐባልነት ዘይብሉ
ዘረባ መሊቐም	- ሸርተፍ ኢሉዎ፣ ምሽጥር አባኪኑ
ዘረባ ምሽት	- እምነት ዘይንበረሉ ፣ ዓዘው ዘዋ
ዘረባ ሰሚዐ	- ምሽጥር ሰሚዐ፣ ወረ ረኪበ
ዘረባ ቕልዓ	- ብሉልን ጥረን
ዘረባ ቕልዓ ሰበይቲ	- ዘይጥቐብ፣ ጭቡጥ ዘይኮነ
ዘረባ ብዙሓት	- 1. ቅቡል ሓሳብ
	- 2. ምሽጥሩ ዘይሕለው
ዘረባ ተወዲኡዎ	- ሃጠው ቀጠው በለ
ዘረባ ንህሆ	- ርጡብ፣ ቅቡል፣ እሙን
ዘረባ እሉ'ኒ	- ዘካፍለካ ምሽጥር እሉ'ኒ
ዘረባ አምፀላ	- 1. ጣጣ ስሓብነገር መዘዘ
	- 2. ቀም ነገር ተዛረበ፣ ምሽሪ ሓበረ
ዘረባ መንገዲ	- ታራ ወረ
ዘረባ አመላለሰ	- አጣቕሰ
ዘረባ ውሻጠ	- ምሽጥር
ዘረባ እንስቲ	- ቆሎ ጥጥቕ
ዘረባ አንጠልጠለ	- ጀሚሩ ሓደገ
ዘረባ አዋለደ	- 1. እንታ አውፀላ፣ ነገር ፋሕተረ
	- 2. ነገር ቀረ'መ
ዘረባ ዘረገ	- ሓንፈሽ
ዘረባ የብሉን!	- ጉድ'ዩ!
ዘረባኻ ለው'ጥ	- ጥዕይ ተዛረብ፣ አርእስቲ ለውጥ
ዘረባ ዓላ	- ብዕልግና፣ ሰድነት፣ ካብ

ዘረባ ጨራሩ	ሰነ ሰርዓት ወፃኢ
ዘዛ'ረበ እዩ	- ጫቕ፣ ጫቕ፣
ዘይምዝራቡ	- ቅዶ ዘበ'ለ እዩ፣ ዘዕወዮ'ዩ
ዘይዝሩብ ተዛረበ	- ዘይምዝካሩ ይሕሽ
ዚዛረቦ ዘይፈልጥ	- ሓሽለኹ
	- 1. ዓጃ'ው፣ ሕግቕን ዕቡቕን ዘይፈሊ
	- 2. ላህማም
ዘረወ	
ሓመድ አዝረጫ ረገመ	- ጨራሱ ረገመ
ነገር ዘረወ	- አውረዮ፣ ወረ እጋፈሐ፣ ወረ አናፈሰ
ገንዘብ ዘረወ	- ሓሽሽ፣ ገንዘብ አጥፈላ
ዘረዋ	
ዘረዋ	- ተደሪቡ አጥቃዐ
ዝሓለፈ ይዝሬኻ	- ዝረአዩ ይውቀዕኻ
ዘረገ	
ሰላም ዘረገ	- ሃወሽ፣ አዕገርገረ
ተዘረገ-ዋ	- አቕሊዓ
ዘረጋ!	- 1. ሃርበኛ፣፣ ጅግና፣
	- 2. መዕገርገሪ፣ ሃዋኪ
ዘርጊ	- ዐይቂ
ዝሩግ መዓንጣ	- ጃጃዊ፣ ጀራ'ቑ
ዝርገርግ በለ	- ድብልቕልቕ በለ
ዘረፈ	
ቅኔ ዘረፈ	- ቅኔ ቆሪ፣ ከይሓበስ ተቐነ'ዩ
ንብረት ዘረፈ	- ወረረ
ዓል ዘረ'ፈ	- አገዲዱ ወሰደ፣ ጨወዮ
ዘርአ	
ምዝራእ እንጣጢዕ	- ረቂቕ ገራት/ መሬት
ርጉም ዘርአ	- እኼሰ፣ ዐይቂ፣ ዘርአ መርገም
ወረ ዘርአ	- ወረ አባዕሐ
ዕውር ዝዘርአ	- ዕቕዕቕ ዝበለዘ፣ ዘይምዕሩይ
ዘርሞ ዘርሞ ገነ	- ተበተነ፣ ከንቲ ጠፍላ
ዘረር አበለ	- 1. እኸሊ ወለደ
	- 2. ጨሓመ
ዘርአ	- 1. ወለደ፣ ዓሊት
	- 2. ምሩዕ እኸሊ
ዘርአ ለማኒት	- ስሐው
ዘርአ ሓደገ	- ውላድ ገደፈ
ዘርአ ምድሪ በተሽ	- ዓሊቲ ዐነተ
ዘርአ ምድሪ ገነ	- ፋሕ በለ
ዘርአ ምድሪ ገበረ	- በተነ
ዘርአ ሰይጣን	- እኼሰ፣ ርጉም
ዘርአ ቕፅሪ	- ዓሊት ዘርዘረ፣ አዋለደ
ዘርአ ዘርአ	- ውሉድ ወለደ
ዘርአ ፊደል	- ቅርጺ ፊደል፣ ዓይነት ፊደል
ዘርአኻ ይብዛሕ	- ፍረኻ ይለምልም፣ ሰሰን፣ ተባረኸ
ዕቡቕ መዛርዕ	- ዕቡቕ መሸከል፣ ቆማ'ት
ዘርዘረ	
ብዝርዝር ነገረ	- ተንተነ
ዝርዝር ዓለባ	- ምሕሙሕ፣ ዘይተወቕዐ ዓለባ
ገንዘብ ዘርዘረ	- 1. አሸረፈ፣ እዳቕቕ
	- 2. ሓሽሽ፣ ዘረወ
	- 3. ገንዘብ መቐቐለ
ዘርገሐ፣	
መንዲል ዘርገሐ	- ለመነ
መዕሓፍ ዘርገሐ	- መዕሓፍ ተልዕ፣ ገንፀለ፣

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

ግእሲ ዘርገሐ	ት/ቲ ጀመረ
ግእሲ ዘርገሐ	- ግእሲ አንፀረ
ግእሲ ዘርገሐ	- ልቡ አጥፊሎ ደቀሰ
ግእሲ ዘርገሐ	- ግመሽግ ሰጥሐገላቸሎ ደርደረ
አዱ ዘርገሐ	- 1. ሃበጥ ኬረጥ መጠፀ
አዱ ዘርገሐ	- 2. አዱ ሰደደጥ ለመን
አዱ ዘርገሐ	- በቃቸጥ ቆቋሶ
አዱ ዘርገሐ	- 1. ሰራሕ ፈቲሎ ተቐመጠ
አዱ ዘርገሐ	- 2. አሳፈሐ
ወረ ዘርገሐ	- አጋወሐጥወረ ጀመረጥወረ
ወገበር/ አትሮፍስ	ሽፈተ
ወገበር/ አትሮፍስ	- መሃረ
ወገበር/ አትሮፍስ	- ዕዳጋ ተሰጥሐጥ ሸቆጥ
ወገበር/ አትሮፍስ	- ተሰጥሐ
ወገበር/ አትሮፍስ	- 1. ቀተለ
ወገበር/ አትሮፍስ	- 2. ወጠረጥተረ/ሰልኪ
ወገበር/ አትሮፍስ	ቆርቦት
ወገበር/ አትሮፍስ	- 3. ሰጥሐ
ወገበር/ አትሮፍስ	- ሳፍሐ
ወገበር/ አትሮፍስ	- 1. ፈታሕታሕ በለ/ አካላት
ወገበር/ አትሮፍስ	- 2. ዘልሓጥሓጥ በለ
ወገበር/ አትሮፍስ	- ሃያብ
ወገበር/ አትሮፍስ	- 1. ሃሕ ቢሎ ወደቆጥሰጥሐ በለ
ወገበር/ አትሮፍስ	- 2. ሞተ
ወገበር/ አትሮፍስ	- ዕላል ገተረ
ወገበር/ አትሮፍስ	- ዕላል ዘርገሐ
ወገበር/ አትሮፍስ	ዘርገሐ
ወገበር/ አትሮፍስ	- ምሽጥር ዘርገሐ
ወገበር/ አትሮፍስ	- ምሽጥር አውፀኦ
ወገበር/ አትሮፍስ	- ፀጉሩ ሰንተረ
ወገበር/ አትሮፍስ	ዘርገሐ
ወገበር/ አትሮፍስ	- 1. ብዙሓት ወለደ
ወገበር/ አትሮፍስ	- 2. አንጠባጠበ
ወገበር/ አትሮፍስ	ዘበኦ
ወገበር/ አትሮፍስ	- ጎራሕ አፍ
ወገበር/ አትሮፍስ	- 1. ሃርጋፍ
ወገበር/ አትሮፍስ	- 2. ሀርኩት ሰብ
ወገበር/ አትሮፍስ	- ሰብ-ዕጥ ሀንፍጥ ዘይምሕር
ወገበር/ አትሮፍስ	- 1. ደንባርጥ ድንጉር
ወገበር/ አትሮፍስ	- 2. ገቸድሚሎ ዝመላላኦ
ወገበር/ አትሮፍስ	- ዘይመሓዘውጥ ዓይንን
ወገበር/ አትሮፍስ	ሓመድን
ወገበር/ አትሮፍስ	ዘበጠ
ወገበር/ አትሮፍስ	- መውደሽደሽ
ወገበር/ አትሮፍስ	- አሽደ
ወገበር/ አትሮፍስ	ዘቢብ
ወገበር/ አትሮፍስ	- ምዑዝ
ወገበር/ አትሮፍስ	- በረድ ኮነ ዐፍዒ ዘይብሉ
ወገበር/ አትሮፍስ	ግይ
ወገበር/ አትሮፍስ	ዘብዘበ
ወገበር/ አትሮፍስ	- አለፋለፈጥ መርመረ
ወገበር/ አትሮፍስ	- በሰበሰበጥ ጠልቀዩ
ወገበር/ አትሮፍስ	- ዘሽሩዘሽሩ በለ
ወገበር/ አትሮፍስ	ዘነበ
ወገበር/ አትሮፍስ	- ካብ ሰማይ ዘኒቡሉ
ወገበር/ አትሮፍስ	- ርሂዉዎጥ ዘይሓሰበ ሸሻይ
ወገበር/ አትሮፍስ	ረሽቡ
ወገበር/ አትሮፍስ	- ሀንዘሉጥ ሀሙ'ል

ወገበር/ አትሮፍስ	ጥይት አዝነበ	- አከታቲሉ ተኮሰ
ወገበር/ አትሮፍስ	ዘነዩ	
ወገበር/ አትሮፍስ	ተዘነዩ	- አዝሀንሀንጥ ጅን በለ
ወገበር/ አትሮፍስ	ሕግጥ ይዝኒዩ ከምዘሉ	አስተወዕልጥሕግጥ ይጀግጥሉ
ወገበር/ አትሮፍስ	ዘንበለ	
ወገበር/ አትሮፍስ	ሓሳቡ ዘንበለ	- ሰድዐጥ ትዋም ቀየረ
ወገበር/ አትሮፍስ	አእምሮ ዘንበለ	- ዘምበዐጥ ደሽመጥ ክእለት
ወገበር/ አትሮፍስ		ምዝካር ዛሕተለጥ ደሰከለ
ወገበር/ አትሮፍስ	ዕትሮ ዘንበለ	- አድነንጥ አጉምበሰ
ወገበር/ አትሮፍስ	ዘንበለበለ በለ	- 1. ሓልከሰጥ
ወገበር/ አትሮፍስ		- 2. ሓንኮልኮል በለ
ወገበር/ አትሮፍስ	ዝንቡለ-አእምሮ	- ዝኑብጥ ዝህሉል
ወገበር/ አትሮፍስ	ፍርዒ ዘንበለ	- ሐቂ ጠፍሐጥ ፍትሒ
ወገበር/ አትሮፍስ		ጉደለ
ወገበር/ አትሮፍስ	ዘንት ዕለት	
ወገበር/ አትሮፍስ	ዘንትዕለት	- ድንቲጥ ወርትግ
ወገበር/ አትሮፍስ	ዘንዶ	
ወገበር/ አትሮፍስ	ዘንዶ ኢያ	- ነዋሕ ኢያ/ ንጉዋል
ወገበር/ አትሮፍስ		አንስተይቲ
ወገበር/ አትሮፍስ	ዘንገዐ	
ወገበር/ አትሮፍስ	አዘንገዐ	- አገረ'ሀጥ አዳሀለለ
ወገበር/ አትሮፍስ	ዝንጉዕ	- 1. እንብዝ
ወገበር/ አትሮፍስ		- 2. ርሱዕጥ ትሩፍ
ወገበር/ አትሮፍስ	ዘንጠለ	
ወገበር/ አትሮፍስ	ሰብ ዘንጠለ	- ቀንጠሐጥ አንኣኣሰ
ወገበር/ አትሮፍስ	ንባብ ዘንጠለ	- አናብባ አበላሸወጥ ዚወድቅን
ወገበር/ አትሮፍስ		ዚላዓለን ሓዋዊሉ አንበበ
ወገበር/ አትሮፍስ	ዘንጠለ	- ሰልዐጥ ጎንኦ
ወገበር/ አትሮፍስ	ዘንግል ዕቡሕ	- ሰዲጥ ቀይደ-በተሽ
ወገበር/ አትሮፍስ	ዝንጥል	- ሐፂር ጎመድ
ወገበር/ አትሮፍስ	ዘከረ	
ወገበር/ አትሮፍስ	መዘከርታ	- መስመዪጥህያብ
ወገበር/ አትሮፍስ	ብደዉ ተተዝኪሩ	- ሓሊቶሉጥ ርሂዉዎ
ወገበር/ አትሮፍስ	ተዘከረ	- 1. መዕወተ
ወገበር/ አትሮፍስ		- 2. ተሰመዩ
ወገበር/ አትሮፍስ		- 3. ተወከ'ሐጥ ትዝ በለ
ወገበር/ አትሮፍስ	ተዝካሩ በልዐ	- ተሰቀ'ዩ
ወገበር/ አትሮፍስ	ዝሽረ-በዓል	- ዕምብል
ወገበር/ አትሮፍስ	ዘወረ	
ወገበር/ አትሮፍስ	ግርያም ዜራታ	- ፀኒሳ
ወገበር/ አትሮፍስ	ምድረ-ሰማይ ዜራዎ	- 1. ተደናጊሩ
ወገበር/ አትሮፍስ		- 2. ጭርውርው ኢሉዎ
ወገበር/ አትሮፍስ	ርእሲ አዞረ	- 1. አስከረ
ወገበር/ አትሮፍስ		- 2. አበ'ዓደ
ወገበር/ አትሮፍስ		- 3. አድከመ
ወገበር/ አትሮፍስ		- 4. አንጨራረወ
ወገበር/ አትሮፍስ	ሰም አዛወረ	- ሰም አመሓለፈጥ ሰልጣን
ወገበር/ አትሮፍስ		ዋንነት ሃበ
ወገበር/ አትሮፍስ	ተዘዋወረ	- 1. ናብዝን ናብትን ሰለጥ
ወገበር/ አትሮፍስ		ተሸራሸረ
ወገበር/ አትሮፍስ		- 2. ቦታ ቀየረ /አቸሎ
ወገበር/ አትሮፍስ		- 3. ከለለ
ወገበር/ አትሮፍስ	ኢድ ሰብ ዜራዎ	- ተሰራ'ዩ/ተፈዊሰ/ ብሕማቕ
ወገበር/ አትሮፍስ	አብ ዓይነይ እናዞረ	- ሕልውይ እናበለኒ/ብዓይኒ
ወገበር/ አትሮፍስ		ሕልፍ'ውን እናበለኒ
ወገበር/ አትሮፍስ	አዛወረ	- 1. እናፈሰ
ወገበር/ አትሮፍስ		- 2. ቦታ ቐየረ
ወገበር/ አትሮፍስ	አዝወረ	- 1. አሽለለ
ወገበር/ አትሮፍስ		- 2. ቀለ'ሰ /ብዕራይ
ወገበር/ አትሮፍስ		- 3. አሽከርከረ
ወገበር/ አትሮፍስ	ዑፍ ዘይትዞሮ	- 1. ጭውጭው ዝበለጥ

	ዕም'ዋ		
	-2. ሕቡአ ቦታ ከልኩል ቦታ		-2. ተዛወረ
ዓይኑ ዞረ	-1. ዓይኑ ተልወጠ ሃረረ	ዛዘመ	-3. ዓዲ ረአየ፤ ዑደት ገበረ
	-2. ናፈቅ		-4. ተፀናተወ
ዘወር በለ	-ረሓቅ፤ ተአለየ፤ ተሰወረ	ዛዘመ	-1. ቀምቀመ
ዘወር በለ	-ተአለ፤ ረሓቅ፤ አልገሰ		-2. ደምደመ
ዘወርወር በለ	-ተናፈሰ፤ ተሸራሸረ	ዛጥ ግጥ	
ዘወር አበለ	-አገለለ፤ ሓብአ	ዘጥጥ በለ	-አውደልደለ
ዘዋሪ	-1. ሀላላ፤ አመንዝራ	ዝባን	
	-2. ኮብላሊ፤ መንከርተት	ግይ አብ ዝባኑ	-ገዘነመ ዝናብ ኩሉ አብ
	-3. ተሸከርካሪ	ዑሓዩ	ዝባኑ ወደቆ
	-4. ዓዋዲ /ቱሪስት	ብዝባን ኢዱ ሰርሐ	-ሕልፈ ሰርሐ፤ ፀዓተ
ዘዋሪት	-ፋይቶት	አብ ዝባንካ በለ	-ዳኛ አጠንቀቆ
ዘዋሪ ሽልቢ	-ሰላ'ልያ	አብዝባንካ ይወዳእ	-ገዕድመ ይገበረልካ ሓድሽ ክዳን ንዝተሸድነ ሰብ
ዘዋሪ ድምር	-1. ሕዱር ሰሽራን	ዝበላዕኹዎ ብዝባንይ	-ተሸቀራሪ፤ ተሰኪፈ ወሪዱ
	-2. ቀዓሊ ድምር	ዝባኑ ሳዕሪ አብቆለ	-ፋንነ፤ ቀዓዲ ሰላን
ዘዋሪ ገፅ	-ቀዓሊይ ገፅ	ዝባን ሳዕሊ ገቢሩ	-ሸለል'በለ፤ አምሓፀ ረአዩ
ዘዋ'ር መኪና	-መራሕ መኪና	ዝበንካ ንወዲ	-ሸገርካ አይትቐላፅ
ዘዋ'ር ዓይኒ	-ሰዳ'ዕ፤ ምስ ዝራአዩ ልቡ ዚውሰድ	ሓወቦ'አይተርኢ	
ዙሪያ ምላሽ	-ብምሉኡ	ፕራይ ዝባኑ ወዕኦ	-ሓሰረ፤ ተዋረደ
ዙሪያ ዘረባ	-ወሽከብ	ዝንተ	
ዜሩ ዜሩ	-1. ድሕሪ ገዜ	ዝንተ ዓለም	-ኩለሳዕ፤ ድንቲ
	-2. ኩሊሉ ኩሊሉ፤አብ ዝበዕሐ በጂሐ	ዝዕም	
ዝዋር አውፀኦ	-1. ካልአይ ደገመ	ዝዕም በለ	-ተታሽሰ
	-2. ዓይነት አውፀኦ	ዝገ	
ገፁ አዞረ	-1. ፀልኦ	ዝገ በለ	-1. ካብ በቐሊ ወረደ
	-2. ገፁ ሽወለ		-2. ቀስ ቢሉ ተጉዓዘ
ዘውተረ			-3. ሃድሐ፤ ተዓገሰ
ተዘውተረ	-ተለመደ		-4. ፀረዩ/ ፈሳሲ
ተዘውተሪ ሽዳን	-መሳርሒ ሽዳን		-5. ሓሽ/ ቃንዛ፤ኩነታት ገፍ
ዘገገል		ዝምዝመ	
ቀዓር ዘዓገል	-ፈላጢ/ ብመሃይማን	አገጥገጥመ	-አመዛዘነ
በዓል ዘገገል /መደደ	-ጠንቀዋሊ	ዝምዝመ/ጀምጀመ	-አረገ፤ ሽምገል
ዘገ		ዝገገ	
ዘገ በለ	-1. ረሽሰ፤ ሓሰረ	ዝገገ በለ	-አረገ
	-2. ደሽመ፤ ለሽ በለ		
	-3. ወደቆ፤ ሓነገ በለ		
ዘገሐ			
ትጥኒ አዝገሐ	-ዘሃ አሰፈሐ	ዮሉን	
ዓይኑ ደም ተዘገሐ	-ዓይኑ ደም ተሸፈነ፤ ዓይኑ ደም ለበሰ	ልቡ ዮሉን	-አንበዘ፤ ፈዘዘ
	-ሳሕታት፤ ለግት	ሰብ ዮሉ አም ዮሉ	-ጭውጭው ኢሉ፤ ሰብ ፀሪሩ
ዘጋሕ	-ከደራይ፤ ወይናይ፤ ዳግ	ቂልዓ ሉሚ ዮሉን	-ኩሉ ለቢመ'ዩ
ዘገሐ ብርስን	-ተጎዓዘ	አነ ዮሉ-ኹሉን	-አደይ አየለትወለን
ዘጋሕ በለ	-ዓፀወ	አንተዘዮሉ	-1. ወይ ድማ፤አንተዘይኮነ
ጉረር ዘገሐ	-ጨው.ነሽተ		-2. እንተተሳኢኑ
ጨው ዘገሐ		ከምዘዮሉ ገበረ	-ዓብለለ
ዛር		ዓብዪ ሉሚ ዮሉን	-1. ዘመነ-ርሽሰት ኮይኑ
በዓል ዛር	-እንዳቐለ		-2. ዘመነጠጥላመት ኮይኑ፤
ዛሩ መግሉዎ	-1. ለዕገርጊሩ	ዓይኒ ዮብለይ ሰኒ	-አስገደበላዕ፤ አብ ዝወዓለ ይውዓል
	-2. አጉራው	ዮብለይ	-ተሓብአ
	-3. ቆሊኡ ተላዲሉዎ	ዮሉ-ኹን አበለ	
ዛራም	-እንዳ ግኒ	ዮሉን	-1. ተወዲሉ፤ ፀኒቀ
ዛር ከም ፈረሰ	-ኩሉ ነገር ከከም አጠ ጆቕማካ'ዩ		-2. ከደዱ፤ ሞይቀ
ዛብያ			-3. ጠፈሉ፤ ተሳኢኑ
ብዛብያ መጎተ	-ተሪሩ፤ፀጊዑ ተሸራሸረ፤ ቀረደ		-4. አይ'ዝውንን፤ ብምንም ዓይነት
ዛወን		ዮሉን ዮሉን	-ዘበት፤ከተላይሕሰብን
ዛወን	-1. ተስቀሰ በለ		

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

የሉን ዘይፈልጥ	- ልቢ ዘይብሉ
የብሉን እንተተባህለ	- እንተተዘይሃለሞ፤ እንተተሰለነ፤ ብሙሐዱ
የሉን ዘይፈልጠው	- በገም ዘይፈልጠው ቆልዑ
ቆልዑ ሕዝ	- ሕዝ
ጸርጋ ዘየሉኹ	- ብህይወት ላሉኹ
	እይብልን
የማን	
መንገዱ የማን ሕዝ	- መንገዱ ዕድቹ ተኸተለ
መንገዱ የማን	- ቅነሶ አስርሓኒ፤
ምርሓኒ	እቕንዓለደ
ብየማን ዐጋም	- ብኹሉ አንፈት፤ ብኹሉ ሸነኽ
ብየማን ዓይነት	- ሰናይ ኮይነሉ
ተሰሉ	
አየማን	- ንበርትዕ፤ አይዘና
የማን ዓይነት	- 1. እሙን ፈታዊ፤ ተንዳሂ ሓጋዚ
	- 2. መብልዒ አድ
የማን አውዕለኒ	- ሰናይ መዓልቲ ንበረለይ
የማን ዐጋም በለ	- 1. ተወላወለ
	- 2. ግልዕልዕ በለ
የር	
የርየር በለ	- ለፍለፈ
የር	
የርየር በለ	- ተንቀጥቀጦ / ብሕማም
የልሆይ	
የልሆይ አበለ	- እትዓበ፤ እስልከየ
የዕ	
የዕ በለ	- 1. መንፋዕታ ገበረ
	- 2. ሰጎን
የዕየዕ በለ	- ዋዊታዊ በለ
ይቕረ	
ይቕረ ተበሃሃለ	- ተዓረቕ፤ ተሰማመዐ
ይቕረ ዘይበሃለ	- ሸለል ዘይበሃለ
ይቕረታ ገበረ	- መሓረ፤ ሳህሊ ገበረ
	ደ
ደሃለ	
አዳህለለ	- አገረሀ
ድሁል ውቃበ	- 1. ግፋፍ ገርማ
	- 2. ፈራሕ፤ ጃጃዊ
ገፁ ተዳህለ	- ፋሕሸወ
ደሃረ	
ድሁር ቀትሪ	- ወዕዋ ዚብርትዓሉ ሰዓታት
ደሃፀ	
ዳህሊ ልሳን	- ጌጋ አዘራርባ
ደለየ	
ብመብራህቲ ደለየ	- ሃለው በለ፤ አለ'ሽ
ብእግሪ ብፈረሰ ተደለየ	- ብህፁፅ ተደለየ፤ ብጥብቂ ተደለየ
	- ብፍቓዱ፤ ብቓሕታሉ
ብድልየቱ	- 1. ተሃዳደነ፤ ተጠማመተ
ተደላለየ	- 2. ተበሃሃገ፤ ተነፋፈቐ
	- 3. ተላላለሸ
ተደላየ ሰብ	- 1. ፍልጠት፤ ዘሉዎ ሰብ
	- 2. ብሁገ፤ ተመራጊ
	- 3. ቲንዲ ዐላኢ
ነገር ደለየ	- ነገር ቆስቆስ
አድሊዩኒ	- 1. አህዲኑኒ

	- 2. ሃለው አቢሉኒ
	- 3. ብሂገዮ
እንታይ ደሊኸኒ	- እንታይ'ልካኒ
ከም ድልየቱ	- ከም ቃሕታሉ፤ ከም ከምሰሉ
ዘየድሊ ዘረባ	- ዓዘራ፤ ትርፌ ዘረባ
ዘይረኸበ ይደልየ	- ብዙሕ ግዱ'ዕ አሉ፡፡
ዳላዪ	- ዓዳ'ጊ
ደላዪ ሰብ	- ሕጼሰ፤ ፈቃ'ር
ደላዪ ሰላኒ	- ዓዳጊ ሰላኒ
ደላዪሉ በዝሐ	- ተበሃገ
ደላይ ነገር	- ሰባ'ብ፤ ሰራ'ም
ድሊተይ አዪ	- ፍቓደይ አዪ፤ ፍታወይ አዪ
	- ሃረርታሉ አዕገበ
ድልየቱ አርወየ	
ደልደለ	
ተደላደለ	- 1. መንባብሮሉ ተመሓየሽ
	- 2. ተመዓራሪየ፤ ተተኸሽለ
አደ'ላዲለ አፈልጦ	- አዕቢቕ አፈልጦ
አደላዲሉ ሃበ	- ምሉእ ዘይጉዱል ጌሩ ዓደለ
እዝጊሄር አደላዲሉ ሂቡዎ፡፡	
ደልደለ	- 1. ሃብተመገበልዐገ
	- 2. በርተዐ
	- 3. ጠጠ'ሐ
ድልዱል ሃብታም	- ዳዕኳን፤ ባዕኳር
ድልዱል	- ዕኑዕ፤ ዕንኩር
ዱልዱል ሰብ	- ጉልቡት፤ ሓዶል
ድልዱል ፍብራ	- ጥጡሕ ፍብራ
ድልድ'ል ጌሩ ሃበ	- ማዕረ ጌሩ መቐለ
ደሓረ	
ልቡ ንድሕሪት ኮነ	- ተሸቐለ
ሕማም ደሓር	- ሰቕቐታ፤ ሰኸፍታ
ብድሕሪሉ	- 1. ብተወላጊ
	- 2. አብዘይነበረሉ
ብድሕሪሉ የብሉን	- ምንኣሉ የብሉን
ንደሓር አሉዎ	- ዕድመ ለቲቡሉ
ንዳሓር ዘይብል	- 1. ሃያ'ብ፤ ለጋ'ስ
	- 2. ወዲሉ ዚሃረብ፤ ደረቐኛ
ንድሕሪት ረአየ	- 1. ዝሓለፈ ዐብፀበ
	- 2. ባዕቤኑ ሓሰሰ
ንድሕሪት / ተመልሰ	- 1. ሰነፈ፤ ሓመቐ፤ ሃብቱ ጎደለ
	- 2. ዘሓጠ
ንድሕሪት ዓፀወ	- 1. ሰብ አብ ገዛ ከሉ ብደገ ግዲ ዝደ
	- 2. ገዛ ዓዲ ያሕታው አሰለኒ
እይንድሕሪት እይ	- እጉላጉል፤ ላንግላንጋ
ንቕድሚት	
አድሓርሓረ	- አግደዐ
እናሓደረ ንድሕሪት	- ዘይ'ዓቢ'
እግሪ አድሓረ	- ዘሓጠ፤ ትርር'ቡ ቐነሰ
ዳሕራይ	- 1. ካልእ መዓልቲ፤ ካልእ ገዜ
	- 2. አብ መወዳእታ
ደሓር ደሓር	- እናፀገሐ፤ አብ መወዳእታ
ደሓር ድማ	- መሊሱ፤ ከምሉ'ውን
ዳሕራይ አይደገምን	- ካልአይ መዓልቲ አይጋ'ገን
ዳሕራይከ	- ንመዓሊ ገዜኽ ዐኒሑኽ
ዳሕራይከ'ም	- መወዳእታሉኽ

ድህር	- ዘይምጽግልግዝ ዝሓለፈ
ድህር እኸለ	- ደንጉዬ እተዘርአ
ድህሩን ቅዱሙን	- ኩላኹሉ
ድሕሪ ላልባ	- ተካሊ ዘይብሉ፡ ሓጋዚ ላልባ
ድሕሪ በብ ተረፈ	- ንእስተሓተ፡ ሓመቕ
ድሕሪ ቤት	- 1. መቐመጫ ጉዋል እንበተይቲ - 2. ገደና
ድሕር በለ	- ፈንተት በለ፡ ረሓቕ
ድሕርሕሪት ከደ	- እንሰሓበ
ድሕርሕር በለ	- ዘሓጠ
ድሕር ዘይብል	- ደፋር
ደሓን	
መዳሕንቲ	- መሰከብ
መድሕን ተኸለ	- ዋሕሰ ገበረ፡ ወሃቢ/ዋቢ ለቕረበ
መድሕን ኮነ	- ተወሓሰ፡ በይዛ ሓለፈ
ተዳሒና	- 1. መዳሕንታ ከይዳላ - 2. ተጠቂግ
አይደሓንካን ዲኻ!	- 1. ሓሚምካ ዲኻ! - 2. አይሓዊኻን ዲኻ
እንታይ ኪድሕነሉ	- ከፈሉዎ'ሉ
እንኳዕ ዳሓን ፀናሕኻ	- እንኳዕ ብሰላም አራኸበና
ወዲቕካ አይትድሓን	- ረገመ
በለ	
ወዲቕካ ደሓን	- ዚሓልዋሉ ይብሉን፤ ፈታዊ ይብሉን
ዚብሉ ይብሉን	
ደሓን ሊዩ	- 1. አይተገድሉን፤ ገሕሰም አይቃልዩን - 2. ዜኸፍእ አይኮነን፤ ቀሊል'ዩ
ደሓን ደ	- 1. ናይ ጥዕና ድዩ - 2. ኩነታት ከመይ'ሉ
ደሓን ደሓን	- ምንም አይኮነን፤ ገዲ ዮሱን
ደደሓኑ	- ጠጥቡዩ
ደመረ	
ድዮር በለ	- ከተፍ በለ፤ ደበኸ በለ፤ ውክ'ፍ በለ
ደመቐ	
መዳመቐ	- መጋ'ነኒ፤ መጣ'ቐዒ
ሰሙ ደመቐ	- ሰሙ ገነነ፤ ሰሙ ዋዕወዕ
ዘረባ አዳመቐ	- ነገር አገሃሃረ
ድምቕምቕ በለ	- ፀበቐ
ጎይላ ደመቐ	- ጎይላ ዓመረ
ደመኑ	
ደመና ሓጋይ ኮነ	- 1. ፋሕ በለ፤ ጠፍአ - 2. እምነት አለአነ
ደመዋ	
ልቢ አድመዋ	- አቐዋመ፤ አጉሃዋ
ሓይ ደም	- ተመሳሳሊ መልክዕ፤ መዳ'ደዪ
ምስ ደሙ	- ምስ ወዙ
ምስ ደሙ ተወሃሃደ	- አብደሙ ሰረፀ
ሰራሐ/ወቂዕ ዘዋድ'ሚ	- ልሕሉሕ፤ ቀንፁብ
ሰብደም	- ብነፍሲ ዚደላለዩ ፅርድታት
በዓል ደም	- ተፃባኢ፤ ፀላኢ
ብደም ተሓፀበ	- 1. ብዙሕ ትንፋስ አጥፈኢ - 2. ተጀለጠ - 3. ብዙሕ ደም ፈሰሰ

አብ ዘይ ደሙ አተወ	- ሃንደበታዊ ቅትለት ፈፀመ
አብ ደም አተወ	- 1. ሰብ ቀተለ፤ ነፍሲ አሕለፈ - 2. ሰረፀ
አፈይ ደም ደም ሊሉኒ	- ኮቐትል ተለዓላ ሄረ
ካብ ደሙ ገፁህ እየ	- አበሳ ይብላይን፤ ሊደይ አየእተኹን
ዋጋ ደም	- ጋር ነፍሲ፤ ካሕላ
ዓይኑ ደም መልእ	- ቀንኢ፤ ተናደደ
ዓይኑ ደም መሰለ	- ዓይኑ ቄሐ፤ ዓይኑ ደም ተጎልበበ/ተዘገሐ
ዓይኑ ደም ሰረበ	- 1. ተመንቀዋ - 2. ዓይኑ ቄሐ
ዓይኑ ደም ጥብ በለ	- ጠበ'ነ፤ ሓሰ'ደ
ደም ነፍሱ ረሓቕ	- ወጅሁ ጠፍአ
ደሙ ነፍሲ	- ባህርይ ተፈጥሮ
ደሙ ውቁብ	- ከቢድ፤ ምዕሩን ሰብ
ደሙ ገቡእ	- ወዛም፤ ፍትዊ
ደመቐ	- ፀላኢ፤ መንቀይና
ደሙ ሓፈሰ	- ሕነ ፈደዋ
ደሙ መለሰ	- ወቀ'በ፤ ተበቀ'ለ
ደሙ ተለዋጣጠ	- ገፁ ተለዋወጠ
ደሙ አንቀፀ	- ሕነ ፈደዋ፤ ሕነ መለሰ
ደሙ አፍሰሰ	- ተሰወሐ
ደሙ ወደኢ	- ጠገ'ኢ
ደሙ ፀዊዑዎ	- ዕለተ ሞቱ አኺሉ
ደሙ ፈልሐ	- ነደ'ረ
ደም መኸገዕቲ	- ስዋ ይስተዋይ/ሰናይ ትምኒት
የስቲዩኒ	- እኸለ
ደም ምድሪ	- ገመወ፤ ደኸመ
ደም ረሃፀ	- ሕሩመይ
ደም ሰብ	- ሰብ ቀቲሉ ሃደመ
ደም ሰብ ረጊዑ ኸደ	- ፅላጅ፤ ሕሰራን
ደም ብላፃት	- 1. ብዙሕሰብ ሞተ - 2. ብደም ጠልቀዋ
ደም ብደም ኸነ	- 1. ቅርሕንቲ ፈጠረ - 2. ነፍሲ አጥፈኢ
ደም ተኸለ	- 1. ተቐተለ - 2. ተፋገለ
ደም ተፋሰሰ	- 1. ተፋገለ - 2. ሓሰረ፤ ተዋረደ
ደም ነብፀ	- ጊዜ ዕጊያታ ሊዩ
ደም ሊያ	- ከንቱ ጠፍአ
ደም ከልቢ ኸነ	- ብህይወት
ደምነት	- ምድ'ልላይ፤ ብርቱዕ ፅልኢ
ደምን ሰጋን	- ውሁድነት
ደምካ	- ገሰኻ ስተዩ
ደምካ ይፍሰስ!	- የጥፍእኻ!
ደም ዘይብሉ ሰብ	- ዉካን
ደም ይኹነኒ	- ሕርሚ!
ደም ደም ዉኒዉኒ	- ቅተልታተል ሊሉኒ
ደም ግብአት	- ዕባቐ፤ ወዝ
ደም ፈትሐ	- ብዙሕ ደም ፈሰሰ
ደመፀ	
ድምፁ ዘይሰማዕ ሰብ	- 1. ዕጉ'ስ፤ ዓቃ'ል - 2. ዓፍፍ
ድምፁ ጠፈሐ	- ሃለዋቱ ተሳኢነ፤ ደሃይ ጠፈሐ
ድምፂ ሃበ	- 1. መረፀ፤ ረቐሩሐ - 2. ተጸሃዋ
ድምፅግፁ ጠፍአ	- ህልም በለ
ደምበ	

ናዕላ ብሃል ትግርኛ

ደግሞ ቆላዕ

- 1. ዕያል
- 2. እንዳበጋግንገደ፤ እንዳ ወዲኒታት፤ ወራዙ አልባ

ደግሞ

ደግሞ በለ

- ተመናተኢ፤ ከልተ ሓሳብ ሐዘ፤ አቃሪነ

ደረረ / ድረረ

በዓል ድረረ

- 1. ሃብታም

- 2. በዓል ዓሰቢ

ደላይድረረ

- አብ ስራሐ ዚውዕል ሰብ

ድረረይ

- 1. ፍቁ ወይ

- 2. እንጀራይ

ድረረ መርፍእ

- አብ ዓይኒ መርፍእ ተለገደ፤ እትቆመ፤ ሓፃር ፈትላ

ድረረ ምዝት

- 1. ዕለታዊ አታዊ
- 2. አብ ገዜ ዕብዮት ዚርከብ ዐጋ

ድረረ ምዝት ዘይብሉ

- በተ'ዝ፤ ነዳይ

ድረረ ሰብአይ

- መግቢ አቦ ገዛ

ድረረ ዓይኒ

- ተስፋ ዓይኒ፤ ባህታ ዓይኒ

ድረረ ዳኛ

- መርእዪ ገዕ

ድረረ ዐገም

- ንገዜ ሽግር ዚዕቅር እሽሊ / ንገዘብ

ድረረ ጎይታ

- 1. ቅዱስ ቀርባን

- 2. ምስገና ዝረሃር

ድረረ ሥም

- ገድ'ፍቲ፤ መለተዊ ሥም

ደረቐ

ለቢ አድረቐ

- አደገገለ፤ አለልከዮ

ግል ተደረቐን

- ግል ዓቢረን

ሰብነቱ ደረቐ

- ዓቢረ

ተዳረቐ

- 1. ከይበልዕ ከይሰተዮ ካብ ዳስ ወዕኦ

ከብዲ ደረቐ

- 2. ውቃቢኡ ተአበደ

ደረቐ

- ፍታን አበዮ

ደረቐ

- 1. ሞተ

- 2. ነቐዕ

ደረቐ መልሓስ

- 1. ደፋር፤ ገታ'ር

ደረቐ ምዮስ

- 2. ንቐዕ

ደረቐ ረፋድ

- ሓቀኛ

ደረቐ ሰሓቕ

- ብሱል ምዮስ

ደረቐ ሰዓል

- ፀሓይ እትገርረሉ ሰዓት

ደረቐ ቁዋንቁዋ

- ሳዚ-አልባ ሰሓቕ

ደረቐ ገዕዝ

- ዓሽታ-አልባ ሰዓል

ደረቐ ጥይት

- ሳዚ ዓሽታ ዘይብሉ ዘረባ

ደረቐ ጥጅእ

- ገዲ ዘይብሉ

ድርቂ

- አለሊ ጥይት

ድርቅና

- ብሱል ፍሉሕ ጥጅእ

- ነቐኒ፤ ጋና

- 1. ትዕቢት፤ ድፍረት፤ ሕንክት አልባ

- 2. ጭካኔ

ደረብ

ሰበይቲ ደረ'ብ

- ተወሽመ

ሰራሕ ተደራረብ

- ሰራሕ በዝሐ

ሰጋ ደረብ

- ራጉደ

ሽግር ተደራረብ

- ዓፀባ በርተዕ

ተደራረብ ተዛረብ

- ዘረዮ፤ ደረገ

ተደራረብ ወቕዕ

- ሓገዝ

ተደራረብ

- 1. ተፀቓቓጠ

- 2. ተሓጋዝ

- 3. ተዓፃፀፈ

ሕግምን ሽግርን ተደራረብ ጎዲኡም'ሉ።

ነፍሲ ደረብ

- ራጉደ

ከዳገ ደረብ

- ወሲኹ ተሽድነ

ደረቡ ወቕዕ

- ለከመ

ድርብ ጣይታ

- ራጉድ እንጌራ

ድርብ ጭቆና

- ዝተዓፃፀፈ በደል

ደረዘ

ንብዓት ደረዘ

- አበ'ደ፤ ጠበ'ረ

ደራረዘ

- ሸሓረ፤ አቀባጠረ

ደራዝ ንብዓት

- ሓበን፤ መደዓሲ

ድራ'ዝ

- ሕሳ'ም

ደረገ

መዳርገቲ ዘይብሉ

- ብሉዕ

አድረገ

- 1. አተሻሽለ፤ ሰኒ አብቆለ

እቲ ሽሪቲ ዝኸበረ ሰኑ ደሪጉሉ እሱ።

- 2. አገጠመ፤ ግዕረ እቕረብ

ምስቲ መሸርሽቱ ዚአክል ንገዘብ አድሪጉ ኢዩ።

አድራጋ ሓለበ

- ብሽልተ ኢዱ ሓለበ

አድራጋ ሓዮሽ

- ብሽልተ ጉርምቱ ሓዮሽ

አድራጋ ተከሳ

- አርጊጉ ተከሳ

ደርጊ ሰኒ

- ዕባቕ ሰኒ፤ አቀማምጣ ሰኒ

ዳርጋ

- አስታት

ዳርጋ ዝሞትኩ

- ብደመት ከምዘሉኹ ንቐር

ዳርጋኡ

- መማዝንቱ፤ መተሻሽልቱ

ድርሓኛ መርሐ

- በላ'ዕተኛ አእተወ፤ ዓቀይታይ

እዘዘ

ደርሆ

ቁመት ደርሆ

- ከርታም

ብደርሆ እተሓርሰ

- አዝዩ ውሑድ

ደራውህ/ደርሆ ከይሰፈራ

- ብእዋኑ

ደርሆ ነቆ

- ካብ ፍርቂ ለይቲ ከሳብ

ደርሆ ዕሒራ

- ሰዓት ዓሰርተ ሄሉ ገዝ

እተውዕለ ምሽጥር

- ብቐሊሉ ዚፍለጥ ዘረባ

ደርሆን ጥረን

- ዕርዲ፤ ዘይቃደው

ደርቆስ

ድርቆስ

- ሓምተለ፤ ዉፍለቐ

ድርቆስቀስ በለ

- 1. ዓበረ፤ ሓመቐ

- 2. አረገ፤ ደሽመ

ደርቦዮ

ሓሳቡ ደርቦዮ

- ቀሰነ፤ ሰሽፍታኡ እውደቐ

ሓፍራቱ ዝደርቦዮ

- ይብሉኒ ዘይብሉ

ሕድሪ ደርቦዮ

- ሕድሪ አንበረ

መዓከፍ ደርቦዮ

- ዓረቐ

ምንጭ ደርቦዮ

- ተሸርፈፈ

ሰጋኡ ደርቦዮ

- አጉዋዦ

ተደርቦዮ

- ሓሰረ፤ ተጎሓፈ፤ ተገተተ

ተደርቢዩ ወዓለ

- አላዩ ዘይብሉ ደቂሱ ወዓለ

ንቐድመኻ ደርቢዮለይ

- ንእግሪ መገዳኻ እብሐላይለ

አይደርቦዮናን

- አይሓደገናን

አይ'ደርቢ

- አይ'ረድ፤ አይ'ረድ፤

አይ'እዝዝ

እዝኡ ደርቦዮ

- 1. ተፀናፀነ፤ ዘይለምዕ

እናመሰለ ሰምዐ፤

እዉናዉነ

- 2. ዝን በለ፤ ተዘነዮ

- 3. ሞራሉ ወደቐ

- ከረ'ዝ

ከብዱ ደርቦዮ

- አፍረሰ

ከህነቱ ደርቦዮ

- 1. ወሽኩብ ተዛረበ

ዘረባ ደርቦዮ

- 2. ሰብ ዘይተፀብዮ ዘረባ

	ተዛረበ
ዚድርበ ገንዘብ አሉዎ	-3. ምሽሪ ሓበረ
ደርበየ	-አዝዩ ሃብታም'ዩ
	-1. ብሕሳር ሸጠ
	-2. እውደቸ/ ብፈተና
	-3. አንጠብጠበ
	-4. ጎሳፈ
	-5. ሰንደወ/እምኒ
	-6. ሃበ
	-7. ካባ ገዛ እውፀእ
ደርቢዩ ዘይድርቢ	-ፈቃ'ር፣ ርህሩህ
ደርቢዩዎ ሽደ	-1. ሞተ
	-2. ቀዳሙ ሽደ፣ ሓሊቶዎ ሽደ
	-3. ጠንጢኑዎ ሽደ/ ንብረት
ድርባይ	-ሕሱር
ገንዘቡ ደርበየ	-አብ ዘይረብሕ ነገር እውዓለ
ጨርቀ ደርበየ	-ዓበደ
ጨርቂ ደርበየ	-ከደነ፣ ሸፈነ
ነቲ አብ ዕርገያ ዝሞተ ሰብ ጨርቂ ደርቢዩሉ።	
ደርጀወ	
ደርጀወ	-1. ደልደለ፣ ረጎደ
	-2. በልፀገ፣ ሃብተመ፣ ተደላደለ
ደርጎሐ	
ነገር ደርጎሐ	-ምሽጥር ፈሸ'ሐ
እሱር ደርጎሐ	-እሱር ፈነወ፣ እሱር ለቐቐ
ከብቲ ደርጎሐ	-ሰዲ ሰደደ፣ ፋትራ ሰደደ
ደስ	
ናይ ደስደስ	-ናይ ብሰራት፣ናይ ታሕጉሞስ
እደላደስ	-አፀናነዐ
ደስ እበለ	-ልቢ አረሰረሰ፣አሸነህ
ደስደስ በለ	-ተበረህ
ደስዳስ	-ዳንጨር
ደስ ደበልካ	-ተፈላህ፣ ተበሰር
ደሸደሸ	-ካብ ዓቕን ንላዕሊ ተጠቐመ
ደቀስ	
መልሓሉ አብ ሓዊ	-ለመ'ጭ፣ ለቕግፅ
የደቅስ	
ነገሩ አደቀስ	-ነገረ ወደእ፣ ነገሩ ዓፀወ
አብ ሓመድ ደቀስ	-ሞተ፣ ሓመድ ተነፀፈ
አየ'ደቅስን	-1. ከሉላዕ ምስ ዘከር'ዩ
	-2. ከሀውሽ'ዩ፣ ቅላነት እይህበን
አደቀስ	-1. ቀተለ
	-2. አጋደመ
አዳቐስ	-1. ዓረቐ፣እስግመዐ
	-2. መሓድርቲ ሽነ
ደቀስ	-1. ቀበፀ
	-2. ቀሰነ
	-3. ሞተ፣ ሓለፈ
	-4. ተጋደመ
ደቂሱ አይደቀስን	-መሊ'ኡ አይቀሰነን
ደቀስ	-ቅሱን
ደቃስ ሰእነ	-ተጨነቐ፣ ተሸቆረረ
ደቃስ ከልእ	-ሃወሽ፣ አፅገርገረ
ደቃስ አይውሰድካ	-ልብካ አይተውድቕ
ደቃስ ወሲዱዎ	-ሰመዎ ኢሉ
ደቃስ ደቃስ ኮነ	-ምስያ ሽነ

ደቂ

ደቀ-መዝሙር	-ሰዓብቲ፣ ተመሃሮ
ደቂ-ሄዋን	-ካብ ሄዋን ዝተፈጥራ፣ ደቂ እንስትዮ
ደቂጠሕድርትና	-ዛርቲ
ደቂ ተባዕትዮ	-ወዳት
ደቂ እኖ	-ካብ ሓንቲ አደ እተወልዱ
ደቐቐ	
ቁልዑ አዳቐቐ	-ብዙሓት ወለደ፣ዕያል እብዘሐ
አዳቐቐ	-ገንዘብ አሸረፈ
አዳቐቐ	-ሸሩፍ ሰልዲ
አድቂቐ ረአየ	-መርመረ፣ አዕነዐ
ደቂቐ	-1. ሸሩፍ
	-2. ቀንፁብ
ደቐደቐ	
ከበር ዲቕ በለ	-ከበር ደመቐ፣ሂር በለ
ድቐድቐ ከተማ	-ዓቢ ሽተማ፣ዕዑቕ አባይቲ ዘለዎ ከተማ
ድቐድቐ ፀልማት	-ግብ ዝበለ
ደቐስ	
ሕማም ደቐዊሱዎ	-ሕማም ጉዲሉዎ
ንድሕሪት ተደቐዊሱ	-ደሽዩ፣ ሰኖኖ አትዩዎ
ደቐቐስ	-1. አሕሊሙ ወቐዐ
	-2. ለንቀጠ
ደበእ	
ድቡእ ድቡእ በለ	ዓይኑ ቅፅርፅር በለ
ደነቐ	
አድናቐት አትረፈ	-ተሞገሰ፣ ስሙ ገነነ
ድንቂ ገበረ	-1. ሕራይ ገበረ
	-2. ተአምር ሰርሐ
ደነነ	
ርእሱ አድነነ	-1. ሓዘነ፣ ተከዘ፣ ሞራሉ ወደቐ
	-2. ሓነሽ
	-3. ተጎምበበ
ደኒኑ አሕለፈ	-1. ተዓገሰ
	-2. ገፁ ሽዊሉ አሕለፈ
ደንገለ	
አደንገለ	-አሰከሐ
ድንገል መሬት	-ተሓረሱ ዘይፈልጥ መሬት፣ በዱ
ደንገፀ	
ተደናገፀ	-1. ተሓላለ፣ ተረሃረህ
	-2. ተሸበረ
ከትርእዮ ዘደንገፀ	-መርዕድ
ዘራእቲ ደንገፀ	-ፀምለወ
ድንጋፀ አትዩዎ	-ርዲዱ
ድንጋፀ ዘይብሉ	-ጨካን
ደንጉዮ	
መደናጉዩ	-ዓንቃፈ፣ መጓተቲ
ተደናገዮ	-ተዓነሐ
አደንገዮ	-እና'ወሐ
እዝኑ ደንጉዩዎ	-እዝኑ ተዓኒዑዎ
ደከረ	
ተዳሽረ	-ተጉዋሰጠ
ዕማን ደከረ	-ዕማን አትከሽ
ጃባሉ ደከረ	-1. ገንዘብ ሓዘ፣ ፀገወ
	-2. ጃባሉ መልእ
ደኩዐ	
ደኩዋዕኹዋዕ አበለ	-ሓግሸ፣ አዕነወ

ድኩረ ገበረ	- ገነ'ሊ፣ ዘበጠ
ገንዘብ ድኩረ ገበረ	- ሓሸሸ፣ ገንዘብ ሓምሽሽ
ደኸመ	
መብራህቲ ደኸመ	- ብርሃን ሃሰሰ፣ ጥልጥል፣ በለ
አይተድክመኒ	- አይተትክረኒ
አድከመ	- 1. አሰልከዋ
	- 2. አልሐመ
እንጀራ ድኸም	- ብብዙሕ ሃዕሪ ዚርከብ ገንዘብ
ዋጋ ድኸም	- ሃማ ረሃዕ፣ ዋጋ ጉልበት
ዓይኑ ደኸመ	- ዓይኑ ፈዘዘ
ዘየ'ዳኸም ዋጋ ደኸመ	- ቀርጊ ዋጋ
	- 1. ተወፀዐ፣ ብአፍ ሞት ተታሕዘ
	- 2. አረገ፣ ሽምገላ
	- 3. በለዋ /ጨርቂ
	- 4. ሰልከዋ፣ ደንገላ
	- 5. ፀዓረ፣ ተዓበ
	- 6. ደቐቐ /ዝተጣሕነ እሽሊ፣ በርበረ ጨው ወዘተ
	- 7. ሓይሉ ወደላ
ደኸመ ዘይፈልጥ	- ሀርኩት
ደኸመ-ለይ	- ፅዓሩለይ
ድምፁ ደኸመ	- ላሕተነ
ድኸም ዝበሉ	- ሃዕረ-ከንቶ
ድኸማን	- አካል ሰንከላን፣ ደጋፊ አልባ አረገቶትን ሕፃናትን
ድኸም ሓይሊ ድኸመት	- ምትወሰ
ደኸደኸ	- ሰንፍና፣ ሕመቕ
ደኸ ደኸደኸ	- ቆንፀበ
ድኸ መደኸደኸ	- ቀርጊ፣ ምጥ፣ ድኸ ወደ ድኸ
ደው	
ብደወይ ከሉኹ	- 1. ብሀይወት ከሉኹ
	- 2. ከዋብረኩኹ
ብደወደው ሓሊቶሉ	- ብሕማም አይተሰነፈን
ሕማም ብደወደው ሓሊቶሉ-ከይደቀሰ አሕሊቶዎ።	
ብደው ተተሰኪሩ	- ሓሊቶሉ
ብደዉ ሽደ	- 1. ከይለሓመ፣ ብተሪሉ ሓለፈ
	- 2. ሃረቐ
	- 3. ከዋብረኩ ሓለፈ
ብደዉ ወዕለ	- ሃረቐ፣ ከዳን ወደላ
ብደዋ አሪጋ	- ብጉዋላ አሪጋ
ብደውካ	- ሓንባላ
አብ ኅድኑ ደው በለ	- 1. ዘድሊ ሓገዝ ወፈዋ፣ ወገን
	- 2. አብ ጥቓኑ ጠጠው በለ
	- ፀቢብ ቦታ
ደው መበሊ ዘይብሉ	- ተዓጣቒ፣ ተቐባል ጋዝ፣ መላ'ለደ
ደው በሃሊ	- 1. ዕድመ ይሃብካ
ደው በላ	- 2. ከይትንቀሳቀስ
	- 3. ተዓጠቐ /አብ ገብሻ
	- 4. ተንሰላ፣ ሓፍ በለ
	- ተፋጠጦም
ደው ተባሂሉም	- 1. ተጣቢቐለይ
ደው ኢሉላይ	- 2. ተሲሉላይ
ደው አበለ	- 1. አቕወመ
	- 2. አፀበዋ፣ ገተረ
	- 3. አቆሞረፀ /ሰራሕ

	- 4. ወጠረ /ብሕቶ
	- 5. ዓይ'በ፣ ዓገተ
ደው አባህላኒ	- አብ በተሸሰ፣ አገንሓኒ
ደው አይበለን	- 1. ተልጢቶ ተሸይጦ
	- 2. ካብ ምኽቶሉ አይተላለን
	- 3. ጠጠው ምባል አይጀመረን
	- 4. ተልጢቶ ከይዱ
ደው ዝበለ ብዙሕ ይርእ	- መጥለል ብዙሕ መርእዩ'ዩ፣ ገዢ'ዩ ብዙሕ ይርእይ
ደው ይረኽብ	- ዕድመ' አይሰ'አን
ደው ደው በለ	- 1. ንእሽቶይ ተፀባዩ
	- 2. ኩሉ ሰብ ተንሰላ
ደዋበ	
ላዕሊ ደዋበ	- 1. ዓቢ ሽመት ረኽበ፣ ደረጃ ወሰኸ
	- 2. በልፀገ
ብቑውሊ አብ ርእሰይ ደይቡ	- ሰጥ አሰኪሩኒ
ደይመደይ	
ደይመደይ ኢሉ	- ኮነ ቢሉ
ደደቐ	
እሽሊ ደደቐ	- አብዚሉ በልዕ
ደደቐ	- ደኸደኸ
ደገ	
ብደጊኡ ሽደ	- ከዋብረኩ ሽደ
ዘረባ ደገ ወዕለ	- ምሽጥር ተዘርገሐ
ደገጠሰላም	- አፋራት በተሸሰ፣ አገንሓኒ
ደገ ወዕለ	- 1. ተልቶላ ፈተነ
	- 2. ንግዳም ከደ
ደገ ደገበለ	- ሰንፈላል በለ
ደገ ደገ ኢላ	- ሰብአይ ለሚዳ፣ ዙረት ጀግራ
ደገ ደገ ዝዓበዩ	- 1. ጥልፀል
	- 2. ፋና
ደገ ፀገዐ	- ጠርቦ፣ ተግሕዕነ
ደገገ በለ	- ዓብረ
ደጋ ደገ ሽደ	- 1. መገሻ ከደ/ ገደባይ ኮነ
	- 2. ዘወረ
ደገመ	
መድገም	- መቐርጥ
ግይ ድጋም	- ግይ ፀሉት
ተደጋጋሚ	- ተደራራቢ
አዋገገመን	- 1. ግት አዋገሕን
	- 2. ቲም አይበለን/ጥይት
አይደገምን	- አይለጥድን፣ ካልአይ አይጋገን
አዳገመ	- 1. ሰንኪያ ካልአይ ተራሕዮ
	- 2. ጥይት ምትኩዋሰ አበዮ
	- 3. ካልአይ ተዳገመ /አብ ቃልሊ
አድገመ	- 1. አጠንቆለ
	- 2. ካልአይ አውለደ
	- 3. ፀሉት አገበረ
ዘይ'ድገ'ም ዘረባ ደገመ	- አለብልታ
	- 1. ከላ'ተ፣ ወሰኸ
	- 2. መራሕረ ፀሉት አገበበ
	- 3. ከላ'ሰ
ደገመ-ቃል	- ዘረባ ምድጋም

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

ደገፍ ደሳን	- 1. ዓቢ ዋንጫ
ዳግግይ ውልደት	- 2. ካብ ብሕጂ አየሰከፍገ
ደግግ	- ሕዳሰጥ ሓድሽ ሀይወት
ደገሰ	- ከለሳጥ ካልአይ ዙር
ከይደገ'ሰ አይገላገልን	- ንዘይ'ኸሕሰ ሕግቶ ነገር
ደገሰ	አየ'ምዕለን /ፈጣሪ
ደገሰ	- 1. ሕግግም ተመልሰ
ዕሓይ ደግሰ በለ	- 2. ጠለሰ በለ
ደገፈ	- ዋፂ ቸክሰ
ሓሳብ ደገፈ	
መግንጣኡ ደገፈ	- ሓሳብ አራጎደጥ ወገን
መደገፍ መግንጣ	- 1. መግቢ በለዐ
ተደጋገፈ	- 2. መግንጣኡ ሓዘ
ደገደገ	- ሓሸር መሸር
ደገግዲግ	- ተሓጋገዘ
ደገ ገበለ	
ደገ ገበለ ዋሕሰ ተገሉ::	- ምናምንጥ ዘይ'ረብሕ
ደገሰ	- ድልዳል
ሓዊ ደገሰ	
ደገፋ	- 1. ሓዊ ቸበረ
ደገሰ	- 2. ነገር አፅነሕ
ደገሰ ሓዊ	- ረገራገራጥ ረቸራቸሩ
ደገሰ በለ	- ሓፀር ሓፀረ
ደገሁሐ	- ሰፈር ቲምጥ
ዓይኒ ደገሁሐ	- ውትፍ በለጥ ገፍትን በለ
ደገሁሐ	
ደገሁሐ ዓይኒ	- 1. ተፍለጥ አምለሰ
ደፈረ	- 2. አንፀባረቆ
መልአሽ ዋት	- ነፀብራቸ
ይድረርካ	
መድረሪ	- ከረው በለ
ነቲ ዓርዓር ፈውሲ መድረሪ ኪገነኒ መዓር ሃበኒ::	- መትብዒ
ሰበይቲ ሰብአይ ደፈረ	- ተጋሰሰ
ሰብ ደፈረ	- አሕሰረጥ አዋረደ
ተደፈረ	- ተዋረደ
አደ'ፋፈረ	- አተባበዐ
አሽሊ አይተደፈረሉን	- ምብላዕ አብዩም
ሽገሱ ዘይድረር	- ሕፋር ሰብጥ ገፍ'ምጥ
ገዛ ተደፈረ	ገርግ ምገላም
ደፈኑ	- ገዛ ተገሰሰ
መግልቲ ደፈነ	
ምሽጥር ደፈነ	- 1. መግልቲ ዕቕጠ
ርእሳ ደፈኖ	- 2. መግልቲ መልክ/ አሽሊ
ሸሻይ ደፈነ	- ምሽጥር ሓብአ
ቅዳሰ ደፈነ	- ምሉእ ተቐኒኖ
ብድተኑ	- ጥቕሚ አጉደለጥ እንጀራ
ተደፈኑ ሓደረ	ዓፀወ
ተደፈኑኒ	- አሕጎለጥ ቅዳሰ አብኮረ
እዝኑ ተደፍነ	- ብሽዱኑ
ደፈነ	- ምሉ ሓደረ
	- ተሰዊሩኒ
	- ገልደመጥ ዓርመመ
	- 1. አሕጎለ
	- 2. ቀተለ
	- 3. ሓተመ
	- 4. ደበዩ ቀበረ

- 5. ምሉእ ገበረ
እቲ ትገሠ ተመገራይ በበለሰጥ ግይነት ትምህርቲ ግእቲ ግእቲ ደፈነ::

ደፋፈነ	- 6. ዓበጠ
ደፈን ደፈን በለ	- 1. ሸፋፈነ
ደተን ለቢ	- 2. አመሳሰለጥ መላለአ
ደተን ሓምሓም	- ነገር ከይገሃድ ገበረጥ
ደተን ገምባር	ሸፋፈነ
ደፍን ዓፄ	- ድንዘገዝጥ ደንቆር
ገብሪ ደፈነ	- ደንቆር
ደፍላ	- ተካ'ል
ሕግግም አዳፈላ	- መላ'እ ሀዝቢ
መሰል ተዳፈላ	- ምሉ አሕደረ
መስተ ደፍላ	
መሰባ ደፈላ	- ሕግግም ወፅ'ዐ
መግልቲ ደፍላ	- ከብሪ ገሃሰ
ሚዛን ደፍላ	- አብዚሑ ሰተዩጥ ሰሽረ
ሰይጣን ደፋፈሉም	- 1. ደሽዖጥ ሰሊኖ
ሰራሕ ደፍላ	- 2. እንጀራ ወዲአ
ተምሽ ደፈላ	- 1. ገዜ አሳ'ደደጥ መግልቲ
ቅጫ ደፈላ	አካዩደ
ብቸላ ደፈላ	- 2. እዋን ደፍላ
ብላፍካ ተደፋለ!	- ዘዘወጥደጥ ዘምበለ
ብጥይት ደፍላ	- ሰይጣን በለ በለ አሉም
ተደፋለ!	- አሰለጠ
ትምህርቲ ደፍላ	- ተመርዒም
ነዊቱ ተደፍላ	- ቲግ ገልቢግ
አብ እግሪ ደፍላ በለ	- አብቀዊላ
አዳፈላ	- ይዕለሻ!
እንጀራ ደፈሉ	- ፈገመ
መግሉም	- ከረው በለ!
እሽሊ ደፍላ	- ተምህርቲ ደፍላ
ከብዳ ደፈሉ	- ፍልጠቱ አሰፈሐጥ ደረጃ
ከረምቲ ደፈሉ	ትምህርቲ አዕበዩ
ዓንዳ ገምባርካ	- ደሽዩ
ተደፋለ	- ይቕሬታ ሓተተ
ዕድመ ደፍላ	- ረብ'ፀጥ አሸከውለ
ይድፍለኒ	- እምብዛ ፀጊጧ
ደፈሉ መፅላ	
ደፋለ በለ	- 1. አብዚሑ በለዐ
ደፋ እታዊ	- 2. እሽሊ ሽዓወ
ደፋእፋለ በለ	- ዘፍጠጣጥ ምጥፍሳ አፍሊግ
ደፋለ ዳገት	- ለረምቲ በርቲዕ
ደፋለ ድንዘታ	- ከነው በለጥ ይንቆትካ
ደፋለ ፀባ	
ደፋፈላ	- ሽምገለጥ አረገ
ደተለ	- ሰጥሕ ገበለልካ!
ደተለ እንተበለ	- በርተዐጥ ሓዩለ
ደተለ ዘይሓፍሰ	- ሀድላ በለጥ ቀሰ በለ
ደፍሊት	- ዘገምታዊ
ደፍላ በለ	- ሃርኮተጥ ተገሀ
ደፍላ ቢሉ ሓደረ	- ጠሓሰ ደረት
	- ሓረሰታይ
	- ከገቱ
	- 1. አተባበዐ
	- 2. ደሽደሽ
	- ውፅዕ
	- እንተበላሰጥ እንተበዝሐ
	- ሃብታም
	- ፀቕጢ
	- 1. ሞተ
	- 2. ደነነጥ ወደቆ
	- ምሉ ሓደረ

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

ድኩሃ ገበረ	- ገነ'ፊ፣ ዘበጠ
ገንዘብ ድኩሃ ገበረ	- ሓሸሸ፣ ገንዘቡ ሓምሸሸ
ደኸመ	
መብራህቲ ደኸመ	- ብርሃን ሃሰ፣ ጥልፍልፍ በለ
አይተድከመኒ	- አይተትከረኒ
አድከመ	- 1. አሰልከዋ
	- 2. አልሓመ
እንጀራ ድኸም	- ብብዙሕ ፃዕሪ ዚርከብ ገንዘብ
ዋጋ ድኸም	- የማ ረሃዕ፣ ዋጋ ጉልበት
ዓይኑ ደኸመ	- ዓይኑ ፈዘዘ
ዘፍጽሞ ዋጋ ደኸመ	- ቁርኒ ዋጋ
	- 1. ተወፀዐ፣ ብእፍ ሞት ተቃሕዘ
	- 2. አረገ፣ ሽምገላ
	- 3. በለዋ /ጨርቂ
	- 4. ሰልከዋ፣ ደንገለ
	- 5. ፀዓረ፣ ተዓበ
	- 6. ደቆቆ /ዝተጣሕነ እገሊ፣ በርበረ ጨው ወዘተ
	- 7. ሓይሉ ወደላ
ደኸመ ዘይፈለጥ	- ሀርኩት
ደኸመለይ	- ፅዒሩለይ
ድምፁ ደኸመ	- ላሕተነ
ድኸም ገበሉ	- ፃዕሪ-ከንቶ
ድኸማን	- አካለ ሰንኩላን፣ ደጋፊ አልባ አረገቶትን ሕፃናትን
ድኸም ሓይሊ ድኸመት	- ምትጧሰ
ደኸደኸ	- ሰንፍና፣ ሕመቆ
ደኸደኸ	- ቆንፀበ
ድኸ መደኸደኸ	- ቀርግድ፣ መናጠ፣ ድኸ ወዲ ድኸ
ደው	
ብደወይ ከሉኹ	- 1. ብሀይወት ከሉኹ
	- 2. ከዋብረኩኹ
ብደወደው ሓሊፋሉ	- ብሕማም አይተሰነፈን
ሕግው ብደወደው ሓሊፋሉ፣ ከይደቀሰ አሕሊፋዎ።	
ብደው ተተሰኪሩ	- ሓሊፋሉ
ብደዉ ሽደ	- 1. ከይለሓመ፣ ብተረሕ ሓለፈ
	- 2. ዓረቆ
	- 3. ከዋብረኩ ሓለፈ
ብደዉ ወዕለ	- ዓረቆ፣ ከዳን ወደላ
ብደዋ አሪጋ	- ብጉዋላ አሪጋ
ብደውካ	- ሓንሳላ
አብ ኅድኑ ደው በለ	- 1. ዘድሊ ሓንዝ ወፊዮ፣ ወገን
	- 2. አብ ጥቓሕ ጠጠው በለ
ደው መብሊ ዘይብሉ	- ፀቢብ ቦታ
ደው በሃሊ	- ተዓጣቂ፣ ተቐባል ጋሻ፣ መላ'ሰዪ
ደው በል	- 1. ዕድመ ይሃብካ
	- 2. ከይትገባቀሰ
	- 3. ተዓጣቂ /አብ ግብጽ
	- 4. ተንሰእ፣ ሓፍ በል
	- ተፋጢጦም
ደው ተባሂሉም	- 1. ተጣቢቆለይ
ደው ኢሉሰይ	- 2. ተሰላሳይ
ደው አበለ	- 1. አቕወመ
	- 2. አፀበዮ ገተረ
	- 3. አቆጥረዐ /ሰራሕ

ደው አባህላኒ	- 4. ወጠረ /ብሕቶ
ደው አይበለን	- 5. ዓይ'በ፣ ዓገተ
	- አብ በተሸሰያን አፃንሓኒ
	- 1. ቀልጢቶ ተሸይጡ
	- 2. ካብ ምጉፋሉ አይተላዕለን
	- 3. ጠጠው ምባል አይጀመረን
	- 4. ቀልጢቶ ከይዱ
ደው ገበለ ብዙሕ ይርእ	- መዋለል ብዙሕ መርአዪ'ዋ፣ ገዋዮ ብዙሕ ይርእይ
ደው ይረኸብ	- ዕድመ' አይሰ'ለን
ደው ደው በለ	- 1. ገእሸቶይ ተፀበዋ
	- 2. ኩሉ ሰብ ተንሰእ
ደዋበ	
ሳዕሊ ደዋበ	- 1. ዓቢ ሽመት ረኸበ፣ ደረጃ ወሰሽ
	- 2. በልፀገ
ብቐውሊ አብ ርእሰይ ደይቡ	- ሰዋ አስኪሩኒ
ደይመደይ	
ደይመደይ ኢሉ	- ኮነ ቢሉ
ደደቆ	
እገሊ ደደቆ	- አብዚሉ በልዐ
ደደቆ	- ደኸደኸ
ደገ	
ብደጊሕ ሽደ	- ከዋብረኩ ሽደ
ዘረባ ደገ ወዕለ ደገጠሰላም	- ምሽጥር ተዘርገሐ
	- አፋፈት በተሸሰያን፣ አንቀፅ
ደገ ወዕለ	- 1. ቀልቀል ፈተነ
	- 2. ገንዳም ከደ
ደገ ደገበለ	- ሰንፈላል በለ
ደገ ደገ ኢላ	- ሰብአይ ለግዳ፣ ዙረት ጀግራ
ደገ ደገ ገፃበዋ	- 1. ጥልጫል
	- 2. ፋኖ
ደገ ፀገዐ	- ጠርዐ፣ ተግሕፅን
ደገገ በለ	- ዓበረ
ደጋ ደገ ሽደ	- 1. መገሻ ከደ/ ገያሻይ ኮነ
	- 2. ዘወረ
ደገመ	
መድገም	- መቐፀርያ
ግይ ድጋም	- ግይ ፀሉት
ተደጋጋሚ	- ተደራራቢ
አዋጃገመን	- 1. ፃት አዋፅሕን
	- 2. ቂም አይበለገ/ጥይት
አይደገምን	- አይለምድን፣ ካልአይ አይጋገን
አዳገመ	- 1. ሰንኪያ ካልአይ ተራሕዋ
	- 2. ጥይት ምትኩዋስ አበዋ
	- 3. ካልአይ ተዳገመ /አብ ቃልሲ
አድገመ	- 1. አጠንቆለ
	- 2. ካልአይ አውለደ
	- 3. ፀሉት አገበረ
ዘይ'ድገ'ም ዘረባ ደገመ	- አለባልታ
	- 1. ከላ'ተ፣ ወሰሽ
	- 2. መፅሓፈ ፀሉት አገበበ
	- 3. ከላ'ሰ
ደገመ-ቃል	- ዘረባ ምድጋም

ኖል ብሃል ትግርኛ

ደጊፍ ደሳፊ	-1. ዓቢ ዋግ
የጥገይ ወልደት	-2. ካብ ብሕጂ አየሰከፍገ
ደገግ	-ሕጻን ሕጽብ ሀይወት
ደገሰ	-ከሰላጥ ካልላይ ዘር
ከይደገሰ ላይዓላን	-ገዘይ'ዝሕሰ ሕግቻ ነገር
ደገሰ	አየ'ዎልን /ፈጣሪ
ደገሰ	-1. ሕግፍ ተመልሰ
ወሓይ ደገሰ በለ	-2. ጠለሰ በለ
ደገፈ	-ዋጂ ቸዝ
ሓሳብ ደገፈ	-ሓሳብ አራገደጥ ወገን
መገገማሉ ደገፈ	-1. መገቢ በለዐ
መደገፍ መገገማ	-2. መገገማሉ ሓዘ
ተደጋገፈ	-ሓሸር መሸር
ደገደገ	-ተሓጋገዘ
ደገገዳገ	-ዎናዎገጥ ዘይ'ረብሐ
ደገ ገበለ	-ድልዱል
ደገ ገበለ ዋሕሰ ተገለሱ::	
ደገለ	
ሓዊ ደገለ	-1. ሓዊ ቸበረ
ደገዋል	-2. ነገር አዕነሐ
ደገለ	-ረገራገጥ ረቸራቸ
ደገል ሓዊ	-ሓፀር ሓፀር
ደገል በለ	-ሰጢር ቲዎጥ
ደገሐ	-ውትፍ በለጥ ገፍትን በለ
ዓይኒ ደገሐ	-ዓይኒ ወገሐ
ደገሐ	-1. ተፍለጥ ለዎለሰ
ደገሐ ዓይኒ	-2. እንፀባረቸ
ደፈረ	-ነፀብራቸ
መልእክ ዋት	-ከረው በለ
ይድፈርካ	
መድፈሪ	-መትብዒ
ነቲ ዓርዓር ፈውሲ መድፈሪ ኪገነኒ መዓር ሃበኒ::	
ሰበይቲ ሰብላይ ደፈረ	-ተጋሰሰ
ሰብ ደፈረ	-አሕሰረጥ ለዋረደ
ተደፈረ	-ተዋረደ
አደ'ፋፈረ	-አተባበዐ
እሽሊ አይተደፈረሉን	-ዎብላዕ አብዩዎ
ሽገሱ ዘይድፈር	-ሕፋር ሰብጥ ገፋ'ዎጥ
ገዛ ተደፈረ	ገርግ ዋገላዎ
ደፈኑ	-ገዛ ተገሰሰ
መዓልቲ ደፈኑ	-1. መዓልቲ ፀቐጠ
ዎሽጥር ደፈኑ	-2. መዓልቲ መልህ አሽላ
ርእሳ ደፈኖ	-ዎሽጥር ሓብሐ
ሸሻይ ደፈኑ	-ዎሉእ ተቸኒኖ
ቅዳሰ ደፈኑ	-ጥቸጂ አጉደለጥ እንጀራ
ብድቶኑ	ዓፀወ
ተደፈኑ ሓደረ	-አሕገለጥ ቅዳሰ አብኮረ
ተደፈኑኒ	-ብሽዱኑ
እሽሱ ተደፍኑ	-ዎሙ ሓደረ
ደፈኑ	-ተሰጂፋኒ
	-ገልደመጥ ዓርመመ
	-1. አሕገለ
	-2. ቀተለ
	-3. ሓተመ
	-4. ደበዮ ቀበረ

እቲ ትዝ ተመገራይ ብሕላስተ ዓይነት ትምህርቲ ግለቲ ግለቲ ደፈኑ::	-5. ዎሉእ ገበረ
ደፋፈኑ	-6. ዓበጠ
ደፈን ደፈን በለ	-1. ሸፋፈኑ
ደፋን ልቢ	-2. እመሰሰለጥ መላለሐ
ደፋን ሓዎሓዎ	-ነገር ከይገሃድ ገበረጥ
ደፋን ገምባር	ሸፋፈኑ
ደፍን ዓፄ	-ድንከዝጥ ደንቆር
ገብሪ ደፈኑ	-ደንቆር
ደፍለ	-ተካ'ል
ሕግፍ አዳፈለ	-መላ'እ ሀዘቢ
መሰለ ተዳፈለ	-ዮዎ አሕደረ
መስተ ደፍለ	
መሰባ ደፈለ	-ሕግፍ ወፀ'ዐ
መዓልቲ ደፍለ	-ከብሪ ገሃሰ
	-አብዚሑ ሰተዮጥ ሰሽረ
	-1. ደሽዮጥ ሰሊኖ
	-2. እንጀራ ወዲሐ
	-1. ገዜ አሳ'ደደጥ መዓልቲ
	አካዮደ
	-2. እዋን ደፍለ
ሚዛን ደፍለ	-ዘዘወጥደጥዘዎበለ
ሰይጣን ደፋፈሉዎ	-ሰይጣን በለ በለ አሉዎ
ሰራሕ ደፍለ	-አሰለጠ
ተዎሽ ደፈለ	-ተመርዒዎ
ቅጫ ደፈለ	-ቂፃ ገልቢጣ
ብቸላ ደፈለ	-አብቀጂላ
ብሐፍካ ተደፋለ	-ይዕለሻ!
ብተይት ደፍለ	-ፈገመ
ተደፋለ!	-ከረው በለ!
ትምህርቲ ደፍለ	-ፍልጠታ አስፈላጊ ደረጃ
	ትምህርቱ አዕበዮ
ነፂቱ ተደፍለ	-ደሽዮ
አብ እገሪ ደፍለ በለ	-ይቸራታ ሓተተ
አዳፈለ	-ረበ'ዐጥ አሸከውለ
እንጀራ ደፈለ	-እዎብዛ ፀጊጧ
መጊሉዎ	
እሽሊ ደፍለ	-1. አብዚሑ በለዐ
	-2. እሽሊ ሽዓወ
ከብዳ ደፈለ	-ዘፍጢጣጥ ዎጥኖላ አፍሊጣ
ከረዎቲ ደፈለ	-ልረዎቲ በርቲዕ
ዓንዳ ገምባርካ	-ከነው በለጥ ይንቆትካ
ተደፋለ	
ዕድመ ደፍለ	-ሸዎገለጥ አረገ
ይድፍለኒ	-ሰጥሕ ገበለልካ!
ደፈለ መዕለ	-በርተዐጥ ሓየለ
ደፋለ በለ	-ሀድላ በለጥ ቀስ በለ
ደፋለ ታዊ	-ዘገዎታዊ
ደፋለፋለ በለ	-ሃርኮተጥ ተገሀ
ደፋለ ዳገት	-ጠሓሰ ደረት
ደፋለ ድንኩል	-ሓረበታይ
ደፋለ ፀባ	-ከንቱ
ደፋፈለ	-1. አተባበዐ
	-2. ደሽደሽ
ደፋለ	-ወፀዕ
ደፋለ እንተበለ	-እንተበላሰጥ እንተበዝሐ
ደፋለ ዘይሓፍሰ	-ሃብታዎ
ደፍለት	-ፀቸጧ
ደፍለ በለ	-1. ዋተ
	-2. ደነነጥ ወደቸ
ደፍለ ቢሉ ሓደረ	-ዮሙ ሓደረ

ዳር	
ዳሩ ረአየ	- ተፀገመ፤ ሕሰራን በልዕ
ዳር ትርእት/መስተ	- ጉድ ዓይኒ፤ መስተገነር
ራኢት	
ዳሳ	
ዳሰ መልእ	- በዝሐ/ ግይ ቤት
ዳሰ ከይፈረሰ ዘይወዕለ	- ቀልዋጢ
ዳሰ ኮነ	- ጀረብረብ በለ፤ ግይ
	አፍሰሰ/ ዝ
ዳነዮ	
መን ዳኛ አሉዎ	- አዛዚ የብሉን
አይዳነን በለ	- ሓንገደ፤ አዕገርገረ
እዝጊሄር ይዳኒኻ	- እዝጊሄር ይፍዴኻ
ዘይዳነ	- ሕንገድ፤ ዓማጊ
ዳኛ ዘይብሉ	- ወቓሊ ዘይብሉ፤ ፋለል-
ዳንጋ	
ነዊሕ ዳንጋ	- ቆማ'ት፤ ልቡቕ መዛርዕ
ዳንጋይ ዳንጋኽ ተበሃሃለ	- ተሓጋገዘ
ዳገት	
ዳገት ገበረ	- 1. አደብ ገበረ
	- 2. ደበ'ወ
ድግዕ	
በዓል ድግዕ	- ገባር ልቡቕ፤ ፈታዊ
ድርሱሺዊት	
ድርሱሹዊት ዳይ'ረገገ	- ገዛይ አይ'አቱን
ድር	
ድር ንድር	- እንታይ እዋኑ
ድርሱሽ	- ቀደመ-ስ እንተገነነ
ድቲ	
ድቲ ሒዛ	- ፀኒሳ
ድቲ አያ	- ነፍሱ-የር. አያ
ድቲ አልፏላ	- ፅንሊ ሒዛ
ድነ	
ድነ መለሰ	- ዘሓለ
ድነ ጥት	- ተጨኒቐ
አንፀላሊጪዎ	
ጀ	
ጀመረ	
በራሕ ጀመረ	- በራሕ ሓዘ
ትምህርቲ ጀመረ	- ቤት ት/ቲ አተወ
ነገር ጀመረ	- ተንኩዮ፤ ነገር ቆስቆሰ
ጃባ	
ከም ጃባሉ	- ከም ሃብቱ፤ ከም ገንዘቡ
ዘረባ ጃባ	- ሓሶት
ጃባሉ መልእ	- ፀገወ፤ ሃብተመ
ጃባሉ አጫኑ	- ብሃብቱ ተመኪሑ
ጀለለ	
ጀላላ ገነ	- ጋዕገዕ
ጀር	
ጀሩ በዝሐ	- 1. ዘርሑ፤ ዓሊቱ በዝሐ
	- 2. ገወ'ደ
ጀርባ	
ከብጺ ጀርባ	- በላፒ
ጀው	
እዝይ ጀው አሉኒ	- ምስግዕ ከሊሉኒ
ጀው በለ	- ብርቀዕ ዝኖብ ዘመ
ጀው አበለ	- 1. ፀፍዐ፤ ገሰ'መ
	- 2. ወርቂሩ ሰተየ
ጀው ዝበለ	- ርሒብ፤ ሃደዳይ

ገ

ገሃነም	
ገሃነም ይአቶ	- 1. ሀልም ይበል፤ አብ ዝአተወ ይአቶ
	- 2. ሓዊ ይብልግዮ፤ ሲኣል ይኹን ሰፈሩ
ገሃድ	
አገሂዱ ነገረ	- ገልጊ ተዛረበ
ገሃድ ወዕለ	- ሓቲ ተቐልዕ
ገሃፀ	
መሬት ገሃፀ	- ላሩ ረአየ፤ ተሸገረ፤ ሓመድ በልዕ
ዓፅመ-ሰጋኡ ገሂፀዎ	- መጥጫጡዎ፤ መልላፍ አቢሉ ሰሪቐዎ
ገሃፀ በለ	- ገሃረ፤ ፈሓመ
ገለለ	
መስተ ገለ'ለ	- አብዚሑ ሰተየ
ግይ ገለ'ለ	- ግይ ቀድሐ
ተጋለለ	- ተማሽረ፤ ተመያየጠ፤ ተሸግገለ
አገለለ	- 1. አለየ
	- 2. መሽረ
ካብ ልቢ ገለለ	- ተፀልእ፤ ተረሰዕ
ካብ ዓይኒ ገለለ	- ተሸወለ
ወይ ገለ !	- ወይ ጉድ!
ገለለ በለ	- ለገሰ
ገለለ ዝበለ ቦታ	- ገለብ ቦታ
ገለ'አደብ	- ፍሉይ ጠባይ
ገለሰ	
ምገላስ ዓድቃናት	- መዕረፍ ትዳላን ይኹን
ይኹን	
ምገላስና አይሽልእና	- ደው የብለልና፤ እናመገእና አይንስእንኩም
ገለፀ	
ገልፀ መልፒ	- ዓሻቡ፤ ወዛለ መዛል
ገልፒ	- ዓሻ በሰር
ገላፅ ምላፅ	- ሓሽር መሸር
ገለፀ	
ሓሳቡ ገለፀ	- አረደአ
ሓንሱ ገለፀ	- አበሰረ
መገለጊ ሃበ	- መብርሂ ሃበ
ምሽጥሩ ተገለፀለይ	- ተጋሂዱለይ፤ ምሽጥሩ ተቐለዕለይ
ትምህርኽ ይገለፀልካ	- ትምህርትኽ ይሽበተልካ
ነፍሱ አጋለፀ	- ጉዳ ቐልዕ
ናብ ሰብ ገልፀ በለ	- ሓገዝ ደለየ
ገላፀ መዕሓፍ	- ጠንቀዋሊ
ጉዳ ተገለፀ	- ተዋረደ
ገልጊ ጉን	- አይትጉራሕ
ገልጊ ገበረ	- አገሃደ፤ ቀልዕ፤ አብረህ
ገልፀ ምልፀ በለ	- 1. ነገፈረገ በለ
	- 2. ተሰፋ ገበረ
ገልፀ በለ	- 1. ተፀበየ
	- 2. ቀልሕ በለ፤ መናዕ በለ
ገልፀ ዚብሉ ሰእነ	- 1. ሓሰረ፤ ረሽሰ
	- 2. ናባዪ ሰእነ፤ ቀልሕ ዚብሉ ሰእነ
ገላገለ	
ተገላገለ	- 1. ተሽሓብ፤ ብላ'ዕ ተቐበለ

	- 2. ሓወዋ/ ኮሶ ዝሰተየ ሰብ	ብገምት	ሰብተዓዚቡዎ
	- 3. ተላቕቕቲ ተፈላለዮ	ተገማመተ	- ብይኸውን
እገልገለ	ተናገረ	አብ ገምት ዘይሓቱ	- ተዓዛዘበ
እንኩዋዕ ገላገለካ	- ጠቕመ፣ ረብሐ	ካብ ገምት ገላዕሊ	- ዘይ'ረብሐ
ካብ ሸገር ተገላገለ	- እንኩዋዕ ፈላለዮካ		- ዘይተሓሰበ
ገላገለ መስቀል	- ካብ ፀገም ተናገረ	ገረመ	
ገላገለ መድቀስ	- ዕምበባ መስቀል	በዓል ገርማ	- ውቁ'ብ፣ ምዕሩጉ
	- ርእሲ መድቀስ፣ ወድ	ዋሕስ ይገ'ረ'ም	- ዋሕስ ይለቕቕ
ገል'ገል	መድቀስ	ዓይኑ ገሪ'መዎ	- ገርሲ መገዓይኑ ፈዚዙ
ገልበጠ	- ሕውየት፣ ድሕነት	ገርም ኮነ	- 1. ሕራይ ኮነ፣ እንኳን
ህዝቢ ተገላበጠ			ሰመረ
	- ህዝቢ ተነፃብ፣ ሕንፍሽፍሽ		- 2. ፀበቕ
ሕሩስ ገልበጠ	በለ	ገረዘ	
መሪት ተገልቢጣቶ	- ሕሩስ ሰብ ሓረሰ	መልሓሱ ዘይተገረዘ	- ገሰሩ፣ገሰዓለገ
መሪት ከትገልበጥ ሊላ	- ሓሲ መዎ፣ ብጉዱ ወደሉ	ተሸሊ ገረዘ	- ፀልፀለ፣ ጠጠፈ
	- 1. ፀበባ፣ ጭንቄ በርተዕ	ገረዘ	- 1. ጋረደ፣ከፈለ/ ቤት
መንገስቲ ተገልበጠ	- 2. ጎይላ ደመቐ		- 2. ከንሸበ
	- መንገስቲ ወደቕ፣ ዕልዋ	ገረፈ	
መገላበጢ	መንገስቲ ተኻየደ	ብሓዘን ተገርፈ	- ብሓዘን ተጠቕሙ፣ብሓዘን
	- 1. መለዓሊ፣ ቁጥሚ		ተቐፅዕ
	- 2. መንቀላቕሊ ቦታ	ብሸገር ተገሪቶ	- ዓፀባ በርቲዕዎ
	- 3. መዝሓሊ	ብጥምየት ተገረፈ	- ብስእነት ተጠቕዕ
መፅሓፍ አገላበጠ	- መፅሓፍ ፈተሸ፣	ገረፍረፍ በለ	- ላዕላይ ክፍሊ ቆርበት
	መፃሕፍቲ መርመረ		ተመላለጠ
ምድረ-ሰማይ	- ከቶ፣፤ዘበት፤	ገለት ገረፈ	- ገለት ሓሰዩ ትራር ፀምቕ
እንተተገልበ		ገራት ገረፈ	- ቀሪም ገራት ሓረሰ
ቃሉ ገልበጠ	- ቃሉ ለወጠ	ገርፍ ገርፍ አበለ	- 1. ጀፍጀፈ
ብጎመድ አገላበጠ	- አሕሲሙ ወቕዕ		- 2. ሕልፍ ሕልፍ ኢሉ
ተገላቢጡ ዚውለድ	- ወደ'ባ'ት፣ ፍሉጥ ዘርኢ		ረአየ
ተገላብጦ	- ግይ ንዓቕብ፣ ገርምቢጥ		- 3. ሓንጠጠ /መሪት
ተገልበጠ	- ተሰልበጠ	ገርገረ	
አገላበጠ	- 1. ጎሓለ	እግሪ ገርገሪ	- ጋሕታን፣ ገፍጫል
	- 2. ለዋወጠ፣ገማጠለ	ገረንገረ ገበረ	- ግዕረ ገበረ
አገላቢጡ ረአየ	- መርመረ፣ ፈተሸ	ገረንገሩ ተቐበለ	- ፍጽኦ ፀገበ
አገላቢጡ ሰዓመ	- መላሊሱ ሰዓመ	ገረንገሪ	- ቁንፁብ፣ ጠምላቕ
ከብደይ ገልብጥብጥ	- 1. ሒዚነ፣ ራህሪህ	ገርነወ	
ኢሉ		ዋሕስ ተገርነወ	- ብናፃ ተለቕቕቲ ተሓረ'ረ
	- 2. ዕውልውል ኢሉኒ	ገርነወ	- 1. ፀመመ
ኮር ተገልበጥ	- ገርምቢጥ፣ ዝልሕንጢጥ		- 2. ጃዕጀዕ
ዓውዲ አገላበጠ	- ዓውዲ በርበረ	ገሰመ	
ዝሩእ ገልበጠ	- ንኻልኣይ ገዜ ዘርኣ፣ዝሩእ	ዓይኑ ገሰም በለ	- ገሃመ፣ ያረ
	ሓረሰ	ገሰም በለ	- ፀልመተ
ገልበጥበጥ በለ	- አሻረወ	ገሰም ቢሉ ሓደረ	- ያሙ ሓደረ
ገልባጢ	- ላሽራም	ገሰም አበለ	- 1. ወርዊሩ ሰተየ
ገልብጥ በለ	- 1. ሓሳቡ ለወጠ፣ ወሰወሰ		- 2. ፀፍዐ፣ ጨልገመ
	- 2. ንድሕሪት ተመለሰ	ፈውሲ ገሰም	- ፈውሲ ሰቕ፣ካብ ጥራይ ከገድ
ገልብጥ ቢሉ ወፅኦ	- ሕጥጥ ቢሉ ከደ	ገሰሰ	
ገልብጥ ከይበለ ሓደረ	- በጥ ቢሉ ሓደረ	ተጋሰሰ	- 1. በተሸሰያን ተላለመ
ገልብጥ ገልብጥ	- ጎልጠመ፣ ቶሉ ቶሉ ሰተየ	ከብረ-ገፅህና ገሰሰ	- 2. ዘመወ፣ ተራሽሰ
አበ'ለ			- ተራሰዮ፣ አነወ'ረ፣
ገልብጠ	- ግይ ንዓቕብ		ድንገልና አፍረሰ
ፍርዲ ገልበጠ	- ንተረታዒ ረታዒ ጌሩ	ገበታ	
	ፈረደ፣ውሳኔ ቐየረ	ምስ ገበታ ንእስነቱ	- ዕድመ ከይፀገበ፣ ብዕሸሉ
ገልጠመ		ገበረ	
ገልጣም	- ደርጋፍ፣ ሃንጻፍ	ሰይጣን ገበር ኢሉዎ	- ሰይጣን ደፋፈሉዎ
ጋራ-ገልጠም	- ተንጠመንጢ	ተተገበረ	- አብ ተገባር ወዓለ
ገሓጠ		ተገቢሩ ዘይፈልጥ	- ጉድገድንቂ፣ ነውሪ
ሓዊ ገሓጠ	- ሓዊ ፀሓረ	ነዓይ ይገበረለይ	- 1. ትድምትካ፣ ሕሰምካ
ገንዘብ ገሓጠ	- ገንዘብ ጎሓፈ		አባይ ዮውዕሉ
ገመተ			- 2. ንዓይ ይሃበኒ
ሰብ ገሚቱዎ	- ሰብ ንዓቕቦ፣	እትገብር ገበር	- ቁርፁ አፍልጢኒ

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

እትገብር ገበር	- እብ ልዕለይ ከትፍዕም ዝእመምካዮ ፈዕም
እንታይ ገበር	- 1. ንምንታይ፤ እንታይ በደለ
እንታይ ገበር ልይ	- 2. እንታይ ዓበሰ
እንታይ ገበር ልይ	- እይረብሓንን
እንታይ ገበር ልይ ኮይኑ	- 1. ዋጋ የብሉን ፋይዳ የብሉን
እንታይ ገበር	- 2. ዚጉዋዳእ እይኮንን
ትብላኒ	- 1. እይትሃውኸኒ
ከም ዚገበር ገበር	- 2. እንታይ ትመኸረኒ
ከም ገብሩ	- ከም ዚኸውን ገበር
ከቶእ ተጋብር	- ከም ስርሐ
ዓዲ ዘየጋብር	- እኩይ
ዘይገብር ገባሪ	- መቀያየሚ፤ ዘየጋምጥ
ዚገብር የብሉን	- ነውራም
ዚገብር ሰእነ	- 1. ዚሰዕቦ ጉድሓት የሉን፤ ዓቕሚ የብሉን
ዝገበር ከላዕ ዚገብር	- 2. ረብሓ የብሉን፤ ፋይዳ እልባዮ
ዝገበር እንተገበር	- ተሸገረ
ዝገበር ገባሩ	- ከሰያይ
ዝገብር ጠፈሉኒ	- 1. ዝእበሰ እንተእበሰ
ገበርኩ በሃላይ	- 2. ምንም እንተሸነ
ገበርኩ ኪብል	- 3. ዝሃበ እንተሃበ
ገባርን ሓዳገን	- ድሕሪ ብዙሕ ሃዕሪ፤ እብ ዝእተወ እትዩ
ጌሩ ንዘይገብር	- እጊ፤ መኒ፤ ዓቕለይ
ገበረለይ ከገብረልካ	- ተመዓዳጂ፤ ተነያ፤ ቲ
ገበር ቢሉዎ	- ኪምሰል፤ ኪእምን
ገብርን ዘይገብርን	- 1. በዓል ስልጣን፤ እዛዚ
ገብረ-ሰናይ	- 2. እሙን ፈታዊ፤ ቤተኛ
ገብረ-ሰዶም	- ንዘይፍዕም፤ ንዘይኸእሉ
ገብረ-ሰጋ	- ንጠቓቕም፤ ንደጋገፍ
ገብረ-እከይ	- 1. ደሪ፤ ኹም፤ ወዓሉ፤ ሉዎ
ገብሪ ይገእ	- 2. ትእዛዝ ኮይኑዎ
ገበን	- ሓትን ሓሰትን
ገበን ተልዕ	- ትኑሶ ሰራሕ
ገበን ፈፀመ	- ወሲብ-ተባዕተት
ገበዘ	- ምጉላብ/ጋሲ፤
ተገበዘ	- ተንኮል፤ ገብሪት
ገብዝ ሰብ	- ቃል ዓለግዊ፤ ተበጥለል፤ ህልዝ
ገብዝ ሰራሕ	
ገብዝ ነገር	
ገበግ	- ሰነፈ
ዓይኒ ገበግ	- ሰነፍ ሰብ
ገብሰሰ	- ውትፍትፍ
ገብሰሰ በለ	- ልሕሉሕ
ገተረ	- ነቀዋር
ምዕጉርቱ ገተረ	- ጉድም በለ
ሸምጡ ገተሩ ተዛረበ	- ምዕጉርቱ ነፍሐ
	- ተላኒ፤ ኑ ተዛረበ፤ ተሪሩ ተዛረበ

ቆርበት ገተረ	- ወጠረ፤ ቆርበት ዘርገሐ
ተገታተረ	- ተሃላላሽ፤ ተዋጠጠ ፤ ተሰሓሓበ
እብ ትድሚ ሰብ	- 1. ቀጪው በለ
ተገተረ	- 2. ተደንደወ፤ ከወ፤ ለ
እእዛኑ ገተረ	- 1. ተፀናተወ፤ ተፀናፀነ
ከብዲ ገተረ	- 2. እእዛኑ እገልበደ
ገተሩ ሓዘ	- ከብዲ ነፍሐ
ገትር ቀጪው	- 1. እጪሃቕ፤ ወጠረ
ገኝኝ	- 2. እዕኒዑ ሓዘ
ሰሙ ገኝነ	- ደረቀኛ
ቀውዲ ገኝነ	- ዝና ረሽበ
ነገር እጋኝነ	- ትንገታ
ወረ ገኝነ	- እዳመቐ
ጋኔናም	- ብሰፈሕ ተወርየ፤ ወረ ተጋወሐ
ጋኔን ቀትሪ	- ሰይጠናም፤ ርጉም
ገኝዘ	- ጪካን
ብነፍሲ ተገናዘዎ	- ተበለ፤ ፀ፤ እገፀ
ገና/ጋና	
ብጋንኡ	- ከይእሽለ
እንደገና	- መሊሉ ድግ፤ ብተወላሺ፤ ገገም
ገናና	- ሰሙይ
ገንሐ	
ገናሕ መኪና	- መራሕ መኪና
ጎረርኡ ገንሐ	- ድምፁ እተሻሽለ
ገንኢ	
እብ ገንኢ ዝእተወ	- ቀም ነገር ዘይብሉ
መብራህቲ	
ኪሰቲ ገንኢ እዩ	- ሰትዩ እይዓገብን፤ ሰታ፤ ይ እዩ
ገንኡ ሽፈተ	- ዓሊቱ ቐፀሪ
ገንኢ ገንኢ ጪነው	- ሰዋ ሰዋ ሸተተ
ገንሸረ	
ሕልበት ገንሸረ	- ንሕልበት ዚኸውን ሸረወ
ገንሸርሸር በለ	- ዓምበቢ/ ቀሉ
ገንዘብ	
እዝጊሂር ገንዘብ	- እዝጊሂር ፈጠረ እዝጊሂር
ወሰደ	- ቀተለ፤ እዝጊሂር ፍጥረቱ እከበ
ገንዘብ ረእየለይ	- 1. ግል ተጽመተለይ፤ ንዋይ እግዕድወለይ
ገንዘብ ርሒቐዎ	- 2. ሰልዲ ሃበኒ፤ ሰልዲ እለትሓኒ
ገንዘብ በልዕ	- ሰእኑ፤ ደሽዩ
ገንዘብ ሰብ በልዕ	- 1. ከጠረ፤ ብሽባር ተገዝእ
ገንፈለ	- 2. ገብ ተቐበለ፤ ግልደ ተቐበለ
	- ሕድሪ ጠለመ
	- 1. በቐለ/ ዘርእ
	- 2. ፈሰሰ
	- 3. ነደ፤ ረ
ገው	
ገው በለ	- 1. ሰሽረ
	- 2. ፀመመ
	- 3. ዋተ
ገው እበለ	- 1. ፀፍዕ

ናዕላ በሂሊ ትግርኛ

[illegible]

ናዕላ ብሄል ትግርኛ

ባለሰ ፲ጠመ	- ተዛባጠ፣ ተዳጉቦ፣
ተገጣጠመ	ተዳገረ
	- 1. ተራቢቡ ተዘራረቡ፣
	ተመላሽረ
	- 2. ተተሓሓዘ
ተጋጠመ	- ተጉዋነፈ
አጋጣሚ	- ወዝቢ
እንተዝገጥመኝ	- 1. እንተዝቐንፃኝ፣
	እንተዝሽነለይ
	- 2. እንተዝረከብ፣ጎፍ
	እንተቢሉኝ
እንታይ ገጠሞ	- እንታይ ወደቆ ረሽበ
ከሞ አጋጣሚ	- ድንገት፣ ወዝቢ፣ ሃንደበት
ኩዊናት ገጠመ	- ተዋገላ
ዓይነይ ገጠመኝ	- ባዕለይ ርእዮ
ዕድል ገጠመ	- ፍርቅና ሽነ፣ ዕሕፍቶ ሽነ
ገንዘብ አገጠመ	- አዋፀላ፣ አድረገ
ገጠመ	- 1. ጎፍ በለ
	- 2. ደረገ፣
	ተሰማመቦ፣ ሰመረ
	- 3. ገጥሚ ፀሓፈ
	- 4. አዋደደ
ገጣሚ	- 5. ሓዘ ፀንቦ፣ ሰጠመ
ገጥሚ	- ፀሓፍ ገጥሚ
	- 1. ትዕድልቲ፣ አባ'ያ፣
	ከፍሊ
	- 2. ቤት እናወቐዐ ዚፀሓፍ
	ከፍሊ ድርሰት
ገጥሞ በለ	- 1. ሞተ
	- 2. መልላ፣ ቅዕዕ በለ
	- 3. ሰጠመ፣ ፀንቦ
ገጥ'ሞ አበለ	- 1. ወርዊሩ ሰተዮ
	- 2. ሃር ሃረ፣ ሸጉወረ
	- 3. አብዚሑ በልቦ፣
	ኩስትር አበለ
	- 4. ረጉረጉ፣ ደርገመ
	- 5. አስጢሙ ከደነ
	- 6. አስነወ፣ አጥቢቐ አሰረ
ገጪወ	
ሰብ አጋጪወ	- አበአሰ
ተገራጪወ	- ተጎናፈጠ
ነገር/ ዘረባ አጋጪወ	- ሓሸለሹ
ዕዳጋ አጋጪወ	- ኩነታት ዕዳጋ ሓተተ
ገፀብ	
ገብ አድጊ ኮነ	- ልቡ ጠፍላ
ገፅ	
ሓደ ገፅ ገበረ	- ወገነ
መርአይ ገፅ	- መቃልፂ፣ ህያብ
መጋዖፂ	- 1. ስልግት፣ ገይፂ፣
	መመላሽፂ
	- 2. ተመራራፂ፣ ተወራራፂ
	- በብዓይነቱ፣ በብመልክቡ
በብገፁ	- በመልክዕ ፈለጠ
ብገፅ ፈለዮ	- ምልክቦ፣ ዕቡቕ ወለሉ ገፅ
ነዊሕ ገፅ	- አይፈልጠን'ዮ
ናበይ ገፅ ከብሉ	- ጠግዕዮ
ናበይ ገፁ ጌሩ ኪህብ	- አብ ቅድሚኡ፣ አብ
አብ ገፁ	ገምባሩ
ከከም ገፁ	- ከከም አመሉ
ካብ ገፅ አንበበ	- ኩነታት ካብ ገፅ ተረደላ፣
	ተዓዘበ
ገፅ በረሽት	- ህያብ፣ ወፊያ፣ አምሃ

ገፁ ሃደመ	- ዓበረ
ገፁ ለበዳ መለለ	- ግደወ
ገፁ ሸፈነ	- ሓነሽ፣ ሓፈረ
ገፁ ሸው በለ	- ዓበረ፣ መጠጉ
ገፁ አሰረ	- ተፀወገ
ገፁ አይተርእዩኝ በለ	- ፍፁም ፀልላ
ገፁ ሽደነ	- ገዝሞተ ሰብ አልቀለ
ገፁ-ያ እንተዘርእዩኝ	- 1. ሓንሳእያ እንተዝረሽቦ
	- 2. እንተዝገጥመኝ
	- ዕያፍ ነገር ርእዩ ቅወይ በለ
ገፁ ሽወለ	- ተቐፈረ፣ ተላሸኩ
ገፁ ዓፀፈ	- ተፀዋወገ
ገፁ ፀለሉ አምለለ	- አቕረበ
ገፁ ሃበ	- ፀያ'ር
ገፁ ሓምለ	- 1. ለወህ፣ ይቕረ በለ
ገፁ መለለ	- 2. ጋእ በለ
ገፅ ረአ	- 1. አድልዎ
	- 2. መልክዕ ረአ፣ ምለሊ ረአ
	- 3. ምሕዳሰ፣ ምሽ'ራው
	- ሓንቐቐ
ገፅ ረአዮ	- አብ አድ ሰብ አይተ
ገፅ ሰብ አይተርእዩኝ	ውድቐኝ፣ አይተደርፃኝ
ገፅ ብገፅ አንበበ	- አርቲቐ ረአዮ፣ ሓደ
	ብሓደ ተመልከተ
ገፅ ገገፅ ተራሽበ	- ብላካል ተራሽበ
ገፅ ገገፅ	- ፊት ገፊት
ገፅ ገገፅ ዮረአኢዮና	- ብሰላም ዮራሽበና
ገፅ አሰረ	- ተፀወገ፣ ተቐፈረ
ገፅ አርአዮ	- አቕበጠ፣ አቕረበ
ገፅ አንበላ	- ጉሩ'ም፣ ምዕሩግ
ገፅ አሽፈአ	- ተፀወገ
ገፅ አሽበደ	- ተቐፈረ
ገፅ አይትርአ	- ከእለት ከይረኢኻ
	ብመልክዕ አይትፍረድ
ገፅ እሽሊ ከይረአዮ	- እሽሊ ከይበልዐ፣ እሽሊ
	ከይለሽፈ
ገፅ አብለዐ	- ብፍሸሽታ ተቐበለ
ገፅ ከልአ	- አጉዋነዮ፣ አረሓሓቐ
ገፅ ዘይብሉ	- ወገን ዘይብሉ ሰራሕ፣
	አፋፍኖት ዘይብሉ
ገፅ ፀጎጎት	- ፀዋግ
ገፅካ ከይርእዩካ	- ጥፋላ፣ ረሓቕ
ገፅካ ደርሓቕ	- የጥፍእኻ
ገፅካ ይጥፋእ!	- ከዋሊ የምዕላልካ!
ገፈጠ	
ተገፍጠጠ	- 1. ዘፍጠጠ
	- 2. ተአከበ
ገፈጥ መፈጥ	- ዘይ'ረብሕ፣ ጎሓፍ፣ እሽብካ
	ብ
ገፈጡ ወሰደ	- ሓደ ከየትረፈ ወሰደ
ገፋጠጠ	- አብዚሑ በልዐ
ገፈፈ	
መዓርግ ገፈፈ	- ሽመት ቀንጠጠ
ቆርበት ገፈፈ	- ቆርበት ቀለጠ
ዓላ ገፈፈ	- ዓላ ሓዘ፣ ዓላ አሰገረ
ደመና ገፈፈ	- ሰማይ ፀረዮ
ገንዘብ ገፍገፈ	- ገንዘብ ከሰከሰ
ገፈፈ	- ከየግረፀ ወሰደ
ገፋፈ	- 1. መዝማዚ፣ በዝባዚ፣ ከታሪ
	- 2. በላፂ
ገፋፍ	- ጎሳበ
ገፋፍ ሓተላ	- ሳሽራም

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

ገፋፍ ዓላ	- ቆላሳ ዓላ	ጉድ አላማ	- ወቃ'ሪ፣ ፈላስ ነገር
ገፍ አበላ	- 1. ወቅባ፣ ጠፍ አበላ	ጉድ አውፀላ	- ምሽጥር ተልዕ
	- 2. ለከፈ፣ ጠፃመ	ጉድ ኮነ	- 1. ዘይተሓሰበ ሽግር ተፈጥረ
ገፍ ገፍ በለ	- አገፀርፀረ፣ ኮረፍ		- 2. ፀገም ረሽበ
ገፍ ገፍ አበላ	- ከጸገ ሓፀባ፣ አራገፈ	ጉድ ወለደ	- 1. ሽግር ፈጠረ፣ መዘዝ ጎተተ
ገፋፍ	- ድሁል		- 2. መሕዘኒኡ ወለደ፣ ርጉም ወለደ
ገፍፍ ቢሉ ዝደ	- ቅንጥጥ በለ፣ ተመለጠ	ጉድ ዓይኒ	- መድምም፣ መስተገክር
ገፍፍ ገፍፍ በለ	- ለሽፍክፍ በለ፣ ገንባገብ በለ	ጉድ ገበረ	- በደለ፣ ዓገ'በ
ገፍፍ ገፍፍ አበላ	- ከፍግረፀ በልዕ	ጉድ ፈልሐ	- መከራ ወረደ
ገፍፍት	- ሰፈፍታ ሰዋ		
ገፍሐ		ጋለሀ	
ምድሪ ይገፋሕዝ!	- ሓዲገልካ'ሉ-ኹ-፤ አብሉ እኒህልካ	መገዲ ጋለሀ	- መገዲ ከፈተ፣ ጣሕሰሰ
		ግደ/ ሰዋ ጋለሀ	- ገፍፍቱ፣ ፀለልታኡ አለዋ
ሰራሕ ተጋፈሐ	- ሰራሕ ተደራረበ፣ ሰራሕ በዝሐ	ጋሕ	
ሰራሕ አጋፈሐ	- አብዚሑ ዓመመ	ጋሕ በለ	- 1. ሞተ
ነገር አጋፈሐ	- አወፃወባ፣ አዳመቾ		- 2. ሃህ በለ
ዓይኒ አገፈሐ	- ሰሰዕ	ጋሕጋሕ ምድሪ	- ወጋሕታ
ገፈሐ ዝብዲ	- 1. ዓቃ'ል	ጋሕ እገትዕርብ	- ምሉእ መፃልቲ
	- 2. ሃንጀማ		
ገፈሐ ዓቕለ	- ዕጉስ	ጋማ	
ገፍዕ		ጋማ ቅደደ	- ተመርዓወ
ተገረዓለይ	- ያዕ በለለይ፣ ዓገብ በለለይ	ጋማ አሰረ	- ተፃውተ፣ ተመርዓወ
አይትገፋዕ	- ተሰማግዕ፣ ከይትናሳሕ	ጋር	
አጋፈዕ	- አካላበተ አላቸዋ	በዓል ጋራ	- ፀላኢ፣ ተዓይ
ገፋዕ	- ውፁዕ	ጋር ነፍሲ	- ካሕላ፣ ዋጋ ደም
ገፍዒ	- ካልእይ ተብረ	ጋርና/ጋራ	
ገፍዒ ሰርሐ	- በደለ፣ ዓገ'በ፣ ብደዕ ሰርሐ	በርቢርካ ጋራ/ጋርና	- ቁም ነገር ዘይብሉ፣ ዘይረብሕ፣ ፍረ አልባ
ጉም		ጋጋ	
ጉም በለ	- 1. ሃህ ቢሉ ተረፈ፣ ሃረር በለ	ጋጋ ሰርሐ	- አደገፀወ፣ አደገዘዘ
	- 2. ተመገዘዕ	ጋእ	
ጉብ		ጋእጋእ በለ	- ተመናተላ
ጉብ በለ	- ጎበጠ፣ ዓበጠ	ጋእጋእ	- ወታእ
ጉብጉብ	- ቃል ዓለም፣ ባዕልካ ጎባዕልካ ምድርራዕ	ጋእ በለ	- 1. ሰጋእ በለ
	- ፅዋት አውፀላ		- 2. ረገእ፣ ገጥ በለ
ኢዱ ጎብጎበ		ገልያ	
ጉገቦ		ገልያ ሓደረ	- ተዓሰከረ፣ ጎይታ ሓደረ
ጉገቦ እገሪ	- ኩርኹረ፣ ሸገና	ገመ	
ጉገዲ		ገፋስ ዝወቕዖ ገመ	- ፋሕ በለ፣ ተሰተነ
ጉገዱ ወዕለ	- ጥራይ ዝባኑ ዝደ	ገነ	
ጉገድ እዝኒ በለ	- 1. ሸገቆጠ	ገራት	
	- 2. ፀፍዕ	ገራት አርዑት	- መሬት ሸሐና፣ መሬት ሓባር
ጉገድ እገሪ	- መእሰር ቅፁዕ	ገራይ	
ጉገድ ዓይኒ በለ	- ዉልገመ ፀፍዕ	አባ'ገራይ	- ዓሽላይ
ጉገድ ዝም	- ትእልፈት፣ ምእልፈት	ገራ አትዩም	- ተዉኒቹ፣ ተደናጊሩ
ጉገጉና		ገራጭ	
ብጉገጉና ሓዘ	- አዉኒቾ	ገራጭ	- ገራጭዋ/ገራጾ
ጉድ		ገራጭ ከብዱ	- 1. በላዒ
ብጉዱ ወዕለ	- አበላኡ ተቐልዕ		- 2. ጎራሕ
ጉጉድ ዝዓቕር	- 1. ሞት ዝደገነዮ	ገብ	
	- 2. ገሽግር፣ ገመከራ ዘዕነሐ	ዓይነይ ገብገብ ኢሉኒ	- ዓይነይ ፍርፍር ኢሉኒ
እንታይ ጉዱ	- እንምታይ ማፃብ!	ገብ በለ	- 1. ፀልመተ
ወላድ ጉዳም	- ርኹብ መከራ፣ ወላዲ ዘይረሽበ መከራ ዮሉጉ	ገብ አበላ	- 2. ጠፍኦ/ መብራህቲ
	- አዮ መከራ!		- 1. ፀፍዕ፣ ገሰ'መ
ወይ ጉድ!			- 2. ረሰዕ
ጉዱ ወዕለ	- ተነወረ		- 3. አፀልመተ
ጉዳም	- ነውራም	ገብገብ ተተሓሓዘ	- ተሓናኒቾ፣ ተጠማጠመ
ጉድ ምድሪ	- ገናይ፣ ድንኪ	ገብላት	
ጉድ ገላልሰቲ'ዩ	- ዘይርላዕ ነገር ዮሉጉ		

ናዕላ ብሃል ትግርኛ

ገብአተ መሬት	- ሐመድ ድበ፣ ገብአተ መቻብር	ገዢው ሊዩ	- 1. ገደሉ'ዩ ታራሉ'ዩ - 2. እዋኑ'ዩ፣ ወርሓቱ'ዩ
ገንባር		ገደ	
ሕግኝ ገንባር	- ተካል፣ ሕግኝ ዕድል	በብገደ	- በብተራ
ሰጋ ገንባር	- ቅለፅ፣ ዘይ'ሕባእ	ብገደሉ	- ብዓቕሙ፣ ብወገኑ
በብገንባር	- በብዕድሉ፣ በብዓውደ ኩዊናቱ	ገደ-ሃሰስ	- ባህርያዊ ምንቅስቃሴ
ብገንባር ቀረበ	- ብላካል ተረከበ	ገደ ሸጓዕ	- መሕደር መሰብ ቅራስ እንጌራ
እብ ገንባር	- 1. እብ ቅድሚኡ - 2. እብ ጥቅሉ፣ እብ ጎፍታሉ	ጎሃረ	
ከም ገንባር	- ዕድሉ ዝሃበ፣ ከምዕሕፍቶሉ	ነገር እሳሃሃረ	- ነገር እጋደደ፣ እበላእላበ፣ ነገር እቀፃፀለ
ዝምግብ	- ዝዕድሉ	ገፁ ጓህሪ መሰለ	- ቁሕ /ብሕርቃን/ ተናደደ
ገንባር ገንገባር	- 1. ቃል ገቻል - 2. ገፅ ገንፅ፣ ፊት ገፊት	ጉዋህሪ መሰለ	- ቁሕ፣ በሰለ /ብርቅኒን/ ኮመደረ....
ገንባር	- 1. ዓውዲ ሽሩናት - 2. ቅድሚት - 3. ዕሕፍቶ	ጎልበበ	
ገንባር ፈጠረ	- ተወሃሃደ፣ ተሰማመዐ ተሓባበረ	ውርደት ተጎልበበ	- ሓሰረ፣ ሓነሽ
ፊቱኝ ገንባር	- ዕድለኛ፣ በዓል ዕድል	ጉልባብ ቀለዐ	- ሓሰረ፣ ክብሩ ቐነሰ፣ ለመነ
ገእሃን		ጉልባብ ገበረ	- 1. እመሽነ፣ ሸፈጠ፣ እታለለ - 2. ተሸፋፈነ
ገእሃን አልባህ	- ሂብ ዘይብሉ	ፀልግት ተጎልበበ	- ፀልግት ከውሊ ገበረ
ገዝ		ጎልበተ	
በብገዢሉ	- 1. በብዘመኑ - 2. ቀስ ብቐስ - 3. ወትሩ፣ ወርትግ - 4. በብተራ	ጉልበቱ አፍሰሰ	- ብሹልኩል በለ
በዓል ገዝ	- ዘመን ዘልዓሉ፣ በዓል ዘመን	ጉልበቱ	- ሃጉሃጉ
ብገዢሉ	- 1. ብመዓልቱ፣ መዓልቱ ሓሊፀ	ጎልጎለ	
ገንዚሉ	- 2. ብእዋኑ፣ ከይመሰዩ	ጎልጎል ዝሽነ	- አዝዩ ርሒብ፣ ገፊሕ
አብ ዝሽነ ገዝ	- ክስዖይ፣ አብዚ እዋን'ዚ	አዳራሽ/ዳስ	
	- 1. ኩለሳዕ - 2. ሓደ መዓልቲ - 3. እብ ዝጠዓመ	ጎመመ	
ከም ገዢሉ	- 1. ከም እዋኑ፣ ከምዘመኑ - 2. ኩነታት ከምዝፈቐደ	ጉምም ጉምም እበለ	- ቀቀልጢቱ በልዐ፣ ተደፈሉ በልዐ
ከተለ ገዢ	- ሕግኝ ዘመን፣ ዘመነ ዓፀባ	ጎሚግይ	- በላዒ
ወይ ገዢ!	- ወይ ዘመን፣ ወይ ጉድ	ጎመደ	
ገዝ ርእዩ	- ደንዲኑ፣ አደንጊቱ፣ አፀንቲፀ	ሓቲ ጎመደ	- ሓልከሰ
ገዝ ርእኻ ሕለበኒ	- ጉዳይ'ውን ሕሰበለይ፣ ፀገመይ ተረደአለይ	ጎሚዳ!	- 1. ቀባ'ዕ፣ ተባዕ - 2. ሊባ፣ መንዛዒ
ገዝ ተመልሰ	- ዘመን ፀበቐ፣ ሰናይ ዘመን ኮነ	ጎምበለ	
ገዝ አሉዎ	- 1. እዋን'ዩ፣ ገና አይመሰዩን፣ ብታራሉ - 2. ሓንሰሓንላእ ኔሩ ኔሩ፣ መዓልቲ'ሉዎ	ተጎናበሰ	- ተለግለመ፣ ተመሻሽነ፣ አድ ነስለ
ገዝ'ምፀለ	- ዘመን ዝወለደ	ጉምብስብስ በለ	- ትሙስሙስ በለ
ገዝ ዘምፀለ ዮሉን	- ዘመን ተለዋዋጢ'ዩ፣ ዘመን ኩሉ ዮርእይ'ዩ	ጉምብስ ወረደ	- ተጓረቐ፣ ዕምብል ዕርቲ ተገብረ
ገዝ ዘይብሉ	- 1. ውድ'ቕቲ ከውታ - 2. አራሽቦ ዘይብሉ	ጎምባስ	- 1. ተንኮለኛ - 2. ደናን
ገዝ ዘይብሉ ዮሉን	- 1. መፋረዲ መዓልቲ አሉ - 2. ኩሉ መዓልቱ ሓሊፀ ኪመዕእ'ዩ - 3. ብሕሉሩ ዚነብር ነገር ዮሉን	ጎረሮ	
ገዝ ዝሃቦ	- ዘመን ዘልዓሉ	ሕድሪ ጎረሮ ሃበ	- ተላበወ፣ ተማሕፀነ
		መርሓስ ጎረሮ	- ፈውሲ ዕምሊ፣ ሂደት ግይ
		መፅው ጎረሮ	- መጠበሪ ሽብዲ፣ ፈውሲ ጥልፍል፣ መዐገሲ ወስፋት
		ከተት ጎረሮ	- 1. ጉሙይ ክብዲ፣ ጉራይ ክብዲ፣
		ጎረሮ ሓዘ	- 2. ዓው ሊሉ ዚዛረብ
		ጎረሮ ካዘ	- 1. ፊደላት፣ ፀበበ፣ ሸገረ፣ ሓርበተ
		ጎረሮ ካዘ ብሸተቱ	- 2. ሓነቐ
		ጎረሮ ካዘ ተፃፅወ	- 3. ተላበወ
		ጎረሮ ይዓቢ	- 4. ግምእ በርተዐ
		ጎረሮ ካዘ ዓፀወ	- ብጥሙዩ
		ጎረደ	- ላሕሰሰ፣ ጎርነወ፣ ላሕተተ
		ሓቲ ጎረደ	- ዚስተ ግይ ሓዝ
		ጎረፈ	- ተመገበ
			- ወስለተ፣ ቀጠፈ

ጉልባብ ገበረ	- 1. አመክንዮኸፈጠ አታለለ
	- 2. ተሸፋፈነ
ፀልግት ተጎልበበ	- ፀልግት ከውሊ ገበረ
ጎልበተ	
ጉልበቱ አፍሰሰ	- ብሽሉኩል በለ
ጉልቡት	- ሃጉሃጉ
ጎልጎለ	
ጎልጎል ዝገነ	- እዝዩ ርሒብኝ ገፈሕ
እጻራሽ/ዳስ	
ጎመመ	
ጉምም ጉምም አበለ	- ተቀልጢቶ በልዐ፣ ተደፈሉ በልዐ
	- በላዒ
ጎሚግይ	
ጎመደ	
ሓቂ ጎመደ	- ሓልከሰ
ጎሚዳ!	- 1. ቀባ'ዕ፣ ተባዕ
	- 2. ሌባ፣ መንዛዒ
ጎምበሰ	
ተጎናበሰ	- ተለማለመ፣
	ተመሸሸነ፣ አድ ነስአ
ጉምብስብስ በለ	- ትሙስሙስ በለ
ጉምብስ ወረደ	- ተፃረቸ፣ ፅምብል ዕርቂ ተገብረ
ጎምባስ	- 1. ተገክለኛ
	- 2. ደናን
ጎረሮ	
ሕድሪ ጎረሮ ሃበ	- ተላበወ፣ ተማሕፀነ
መርሓስ ጎረሮ	- ፈውሲ ፅምኢ፣ ሂደት ማይ
መዕፀው ጎረሮ	- መጠበሪ ኸብዲ፣ ፈውሲ
	ጥልፍልፍ፣ መዐገሲ ወስፋት
ከፋት ጎረሮ	- 1. ጥሙይ ከብዲ፣ ጥራይ ከብዲ፣
	- 2. ዓው ኢሉ ዚዛረብ
ጎረሮ ሓዘ	- 1. ጨነቸ፣ ፀበበ፣ ሸገረ፣
	ሓርበተ
	- 2. ሓነቐ
	- 3. ተላበወ
	- 4. ፃምእ በርተዐ
ጎረሮኡ ብሸፋቱ	- ብጥሙዩ
ጎረሮኡ ተዓፅወ	- ላሕሰሰ፣ ጎርነወ፣ ላሕተተ
ጎረሮ ይዓዚ	- ዚስተ ማይ ሓዝ
ጎረሮኡ ዓፀወ	- ተመግበ
ጎረደ	
ሓቂ ጎረደ	- ወስለተ፣ ቀጠፈ
ጎረፈ	
ሰኑ ጎረፈ	- ሰኑ ሸረፈ
ብመስተ አስናኑ	- ሰሽራም፣ ሰታይ
ዝገረፈ	
ክዳኑ ጎረፈ	- ክዳኑ አረገ፣ ክዳኑ ተበልዐ
ጎራፍ	- ሸራፍ፣ ጓህማም
ጎርመፀ	
ጉርማዕ	- 1. ክርታም እንቅብዱ፣
	- 2. ጉንዲ
ጉዕሚጥ	- ክፋእ፣ ገናይ /ገመልክዕ/
ጎርዘወ	
ጎርዞ ወርሒ	- ምልእቲ ወርሒ
ጎርዞ ገልፃ	- አባዕሕ/ ወዳትን ጓላትን
ጎርዞ ጓል	- ብዕሕቲ ጉዋል
ጎሰዋ	
ጉሰይ ጉሰይ አበለ	- 1. ትንክፍ ትንክፍ አበለ
	- 2. ገምሰ ገምሰ አበለ

ጎስፀ	
መሬት ጎስፀ	- መሬት ነትዕ
ስዋ ጎስፀ	- ሓተለ፣ ሓምረገ
አይጎስፀ አይትገፍስ	- ምዝራብ አበዩ ብሽራ፣
በለ	ንፍሕ በለ
አጉሰፀ	- አጉረዐ
ጉሰሰሰዋት	- ዘይፈልሐ ስዋ፣
	ፍልሕልሐት
ጎስዘ	
ጉብዝና አለዓለ	- ባዕሐ
ጉብዝ አድሪ	- 1. ዘይረብሕ፣ ድኹም፣
	ረይጣጥ
	- 2. ምኩሕ
ጎብአ	
ጉብአ ፀሊም	- ወራር፣ ዘመተ፣ መዓት
ጎብአ	- መከራ አውረደ
ጎቦ	
ሒል ጎቦ	- ኢድ አዙር
ብጎቦ ዓይኑ ረአዩ	- ብሽፋእ ዓይኒ ጠመተ፣
	ተፃረደ
ክንዲ ጎቦ ገነ	- ገዘፈ፣ ሃጉሃጉ፣ ተሽመረ
ጎቦ ልቢ ገነ	- ሰንፈላል በለ፣ መጋምገ
	ሓሰበ
ጎቦ እዝኑ	- ዘይሰሙዕ ዘስመዖ፣ ወቃ'ሪ
	-
ጎቦ ገነ	- 1. ተገብሰሰ፣ ተገምበወ
	- 2. ዘበለ፣ ዘዘወ
	- 3. ዓቀበ
	- 4. ሰዋ'ፈ፣ ሰዋ'ፍ ኮነ
ጎቦ ዓይኑ	- ወምባል
ጎቦ ጎቦ በለ	- ቃል ዓለም ገበረ፣ ተጎባገበ
ጎተራ	
ጎተራ	- ዓቢ ኸብዲ፣ በላዒ
ጎተተ	
ሕማም ጎተተ	- ጣጣ ሰሓበ
ተጎቲቱ ሽደ	- 1. እናተላለዩ ሽደ
	- 2. ብቐስበን ከደ
ነገር አንዋተተ	- አደናገዩ፣ ነገር አናወሐ
ንድሕሪት ጎተተ	- ዕብዩት ዓገተ ንድሕሪት
	መለሰ
እሽሊ ጎተተ	- ብዙሕ አምሀሪ /ምሀርቲ/
ጎዝጎዝ	
ተጎዝጎዝ	- 1. ተቐራረበ፣ ተፀጋገዐ
ንረብሓኡ ኪብል ይጎዝጎዝ'ሉ።	
	- 2. ተደጋገፈ፣ ተሓላለዩ
ተጎዝጎዝ	- ተአማመነ፣ ተደገፈ፣
	ተተርአሰ
ንሓዉ ተጎዝጉዊዙ እንታይ ጉዲሉዎ።	
አጎዝጎዝ	- አፀገዐ፣ አሳበበ፣ አመኸነዩ
ባዕሉ አበላሺዉ ኪብቅዕ ናብ ዓርኩ አጎዝጉዊዙዎ።	
እሽሊ ተጎዝጎዝ	- ምግቢ ተመገበ
ጉዝጉዋዝ ገበረ	- 1. በልዐ
ጉዝጉዋዝ ከይገበረ መስተ አይሰትይን	
	- 2. ሶል፣ ጠይቂ ገበረ፣
	አንፀፈ
ጎዋዋ	
ተጓዋዋ	- ተቐላጠፈ፣ አላለጠ፣
	ተቐዳደመ
ተጓይዩለይ	- ደሺሙለይ፣ ዕዲሩለይ
ጉያ ሕልሚ	- መብዕሒ ዘይብሉ፣

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

እብ ጎድጓዝ ትረኽባ!	- ወይለካ! ተጠንቀቅ!
እብ ጎድጓዝ ም/ ደው በለ	- ሓገዝ፣ ዘረዦ፣ ተጠባባቂ
ጎዳጎ	- 1. ረጉድ፣ ማእጋር
	- 2. ወራጅ ግለባ
ጎድኑ ረአየ	- 1. ግብረ-ፈለጠ
	- 2. የማን ፀጋሙ ተመልከተ
ጎድኒ ገገድኒ	- 1. ብተዛማዲ፣ ብመገዳፋ
	- 2. ማዕረ ማዕረ፣ የማን ፀጋም
ጎድኒ እድገ/ ዕዕነት	- ፍርቂ ዕዕነት
ጎድኒ ዝብቲ	- ፍርቂ ዝብቲ
እብ ከርሰትና ባሉ ጎድኒ	- ከብቲ ገዚኡ ነበሩ።
ጎድኒ ጎድኒ በለ	- ዘሓጠ፣ ፍርሕ ትብዕ በለ
ጎድኒ ጤል	- ግይነት ቀና
ጎድና ጎድኒ	- 1. ተዘዋዋሪ
ደረጃላየ' እደ'ረጃ'ላየ'	ጎድና ጎድኒ ነገረዮ'ሉ።
	- 2. ብተወሳኺ
ጎድጓዝ ርኢኻ ሳዕሰዕ	- መነባብሮኻ ከም ግብረኛ
ጎድፈ	
ገንዘቡ ጎደ'ፈ	- ገንዘቡ ብኸንቲ እጥፈኢ፣
	ገንዘቡ አባኸነ
ጎድፍ ኮነ	- 1. ተግባሥ፣ ተግወረ
	- 2. ተናዕቶ፣ ነሐስ
ጎድላ	
መገዳለታ/ መጎድእ	- በሰላ
ቀሰሊ ጎድላ	- 1. ሸምጠጠ፣ ብእሸሙር
	ነቐፈ
	- 2. ቀሰሊ ተንኪቶ አላቐየ
ቆልፃ ተጎዲኡዎ	- ቆልፃ ሞይቲዎ
ቡን ጎድላ	- ቡን ወቐጠ
ብነፍሰን ብሰጋን	- ብምድርን ብሰማይን
ይጉድላኒ በለ	ይቐዕዳኒ በለ
ብዕራዩ አጉደላ	- ዕዋት አውፀላ
ተጎድላ	- ተበደለ፣ ተወፀዐ
እዝሂሄር ጎዲኡዎ	- እ/ሄር አጥቂዑዎ
ጎዳኢኡ ይጎዳእ	- 1. ጎዕኡ ኬጥቅዕ ዚለፃል
	አብ ባዕሉ የውዕሉ
	- 2. ሄር'ዩ
ጎዳእ	- ዕዋት ዘሉዎ ብዕራይ
ጎድላ	- ውዕ'አት፣ ሸርኢ፣ ተቐጥጥ
ጎድጎደ	
ዝወለድካ ገገድገድ	- ወሊድካ አይተዕቢ
ገገድገድ ኮዓተ	- 1. መጥፍኢኡ መሃዘ/ ፈሓረ
	- 2. መቐበሪኡ አዳለወ
ጎድጎጀ	
ገጎጀኡ	- ገናብራኡ፣ ጎሓዳሩ
ጎጀ ወዕኢ/ ሓዘ	- ሓዳር ገበረ፣ ርእሱ ኸላለ
ጎጀ ጎንባሊተይ	- ዝ ድኸነተይ
ጎንላ	
ጉንእ በለ!	- ምንጥል በለ!
ጎፍ	
ጎፍ በለ!	- ተጋጠመ!
ጎፍ ገንፍ ተራኸበ	- ሃንደበት ተራኸበ
ጎል	
እነ ባልዮቲ!	- እነ ሃብሮም እነ!
ከም ባል ፀግቶትስ	- ዕድላ' ዕድለይ ይገበር
ነፃይ	
ባል ሓግተይ	- አቲተይ፣ መርዓተይ
ባል መርር	- ህበይ
ባል መገዲ	- አቀዋራጭ
ባል ማርያም	- ሓራሰ ሰበይቲ
ባል ሰብ አምፀኢ/	- ተመርዓወ

ወሰደ	
ባል ሰብአይ	- ብሰበይቲ አቦ እትግቢ
ባል በረካ	- ህበይ
ባል ናይ	- ሰበይቲ ገእሸቶይ ሓው
ባል አኺላ	- ጎርቢዋ
ባል'ዞም ሰብአይ!	- እነ አንበሲት!
ባል ዓይኒ	- ብሊን ዓይኒ
ባል ዘረባ	- ዘይረብሕ ዘረባ፣ ቀንጠ
	ባጥቦ
ባል ገብራይ	- ቀራ'ዕ ዉርቂ፣ ገልድም
ባል ባሉ	- ሰበይታይ
ባል ዓና	- በዓልቲ ቤት
ጓእጎእ	
ጓእጎእ	- ግሕረኻ አብለሐ
ጓእጓእ በለ	- ዉዳዕ በለ፣ ቦጭቦጭ በለ/
	እንቀዋቐሐ
	- 1. ግዕዝ፣ መጉለዉ
	- 2. ከሳዱ ሓፀረ
ጓዕጐ	
ጓዕጐ	- ልብ ጠዋይ፣ ተንኮለኛ
ጓዕጐ ጎጀይ	- ብግብረኛ ዝነብረላ ቤተይ
	፡፡፡
ጠሃረ	
ጠሃር ሃር በለ	- አበርቲዑ ፀፃረ፣ ሃርኩተ
ጠለለ	
ነገር አጣለለ	- ነገር አረጋገፀ
ዘጥል'ል መልሲ ሃበ	- ዘዕጉብ መልሲ መለሰ
ጠሊ' ገበረ	- አወለ፣ ረሓሰ
ጥሉል ዘረባ	- እሙን፣ ሓቂ፣ ርገ'ዕፀ
	ዝኸነ ዘረባ
ጠሊ ይሕደገ	- 1. ዚመሳሳእ አይኹን
	2. ፀጋ፣ በረኽት ይተክእ
ጠለመ	
መሬት ጠለመ	- 1. አንደላሃፀ፣ አንሻተተ
	- 2. ዝሩእ ጠፍኦ
ቆፀራ ጠለመ	- ቆፀራ አፍረሰ
ብርኪ ጠለመ	- ሓይሊ ደኸመ
ተጣለመ	- ተኸሓሓደ
እዝኒ ጠለመ	- ገርነወ
ኪዳን ጠለመ	- ውዕል አፍረሰ
ዓለም ጠሊማቶ	- 1. ዝሓሰቦ ከይፈፀመ ሞተ
	- 2. ደኸየ
ዓይኒ ጠለመ	- ዓይኒ ፈዘዘ
ገዝ ጠለመ	- 1. ፀልመተ
	- 2. ገዝ ከፍለ፣ ገዝ አውደቐ
ጣል ማይ	- ከሓዲ
ጠለሰ	
ከሳዱ ጠለ'ሰ	- ርእሱ አድነነ /ብሕፍረት/
ጠለሰ መለሰ	- ዝሕልሕል በለ፣ ድነ መለሰ
ጠለሰ በለ	- ዘሓለ
ጠለቐ	
ማይ ጠለቐ	- ማይ ተድሐ፣ ማይ ገለ'ለ
ጠለቐ	- 1. ጣነየ
	- 2. መእሰሪ ሓርሓረ
ጠለ'ቐ	- ፈከረ፣ ተሓነየ
ጥል'ቐተይና	- ወልማጥ
ፀሓይ ጠሊቐ	- ፀሓይ እቲዋ
ጠለዐ	
ተጠሊዑ ተዛረበ	- ተለ'ኒኑ ተዛረበ
አጠላሊዐ እፈልጦ	- ብኢማና እፈልጦ

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

አጠላላቂ ይፃብዩኒ	- አፀባባቢ ይመርሳኒ
እኸሊ ተጠላቃ	- ጡጥ ቢሉ፣ እፀባባቢ ፈርዶ
ጠላ'ዕ ሓጋይ	- አውራ ሓጋይ
ጠላ'ዕ መፃልቲ	- 1. ቀልጢፋ ዘይመሲ፣
	- 2. ብእዋኑ፣ ከይመስዋ
ጠላ'ዕ ጎበዝ	- ፀብደል፣ ስንካላ አካል ዘይብሉ
ጥል'ዕ በለ	- ተገቲረ፣ ቀጪው በለ
ጥልዕልዕ በለ	- ሕሰይስይ በለ
ጥልዕ ጉምብስ በለ	- ከበንበን በለ፣ ተመሽኽነ
ፀሓይ ተጠሊዓ	- መሪት አይመስይን ኢሉ
ጠለው	
ጠለው ጠለው በለ	- ሽለብለብ በለ
ጠላሕ	
ጠላሕ በለ	- 1. ተመላለሰ፣ ግይ ሓወረ
	- 2. ዓጀበ፣ ዓሕ'ጠ
ጠላሕ ዘይብሉ	- አይግዱ
ጠልቶ	
ጠልቃዕ	- 1. መጣጡ፣ ጥጉ'እ ምሳቕ
	- 2. ጠምባቕ
ጠልቶ	
ብደም ጠልቶ	- 1. ብዙሕ ሰብ ቀተለ
	- 2. ደም ተበላሸው
ብገንዘብ ጠልቶ	- ሃብቲ ደለ'በ፣ በልፀገ
አጠልቂዩና	- 1. ኢስኪፋና
	- 2. አጀብጂቡና
ጠልቶ	- ተርከሰ
ጠልቶረ	
ጠልቶፍቶፍ በለ	- 1. ጠልቆምቆም በለ፣ ሰረቐ
	- 2. ሽልከፍከፍ በለ
ጠልጠለ	
መሪት ጠልጠለ	- መሪት ተብተበ፣ መሪት ኢሰለለ
ዘለገጠለ	- ጋሕግጥ
ጠሓሰ	
ሕጊ ጠሓሰ	- ወንጀል ፈፀመ ሕጊ አፍረሰ፣ ሕጊ ሓለፈ
ተጣሕሰሰ	- ተገሃሰ ተሰዓረ /ሕዛእቲ፣ ቀሪም.../
ደጎል ጠሓሰ	- ደጎል ዘለለ ደጎል አፍረሰ
ደብ ጠሓሰ	- ወሰን ሓለፈ
ጥሒሱ ሓለፈ	- 1. ርእዩ ከምዘይረእዩ መሲሉ ሓለፈ
	- 2. ተንቲጉ ከደ፣ አፍረሱ ኸደ
ጥሒሳ	- 1. ጅግና፣ ሓያል
	- 2. ሃንዳፋ፣ ዚረገፍ ዘይርእይ
ጥሕሰ ጥሕሰ አበለ	- ሕልፍ ሕልፍ በለ
ጠሓኝ	
መጣሕንቲ ሓመድ	- መፃብይቲ
መጥሓን ሒዙ	- ምንም ከምገጠመት አእቲፀዋ
ወሲዱዋ	- ብዘይ መጋጥምቲ ሃብቲ ምትእትታው
መጥሓን ሓሰሶ	- ድሊትካ ፈጂምካ ጣዕሳ
ዝእኸለን ጥሒኝ....	
ደብሳ	- ድልዊ!
ጥሒን ሰንቀ	
ጠመመ	
ምፂት ጠመመ	- አራ'ተዕ

ቐላሊ ጠመመ	- ቀምረረ
ተጣመመ	- ተቃምመ
ነገር አጣመመ	- ጠወዋ፣ ብሕማቕ ተርጎመ
ጠመረ	
ቅልፅሙ ጠመረ	- ሓበረ
አጣመረ	- አዛመደ፣ አተአሳሰረ
ጠመቐ	
ረሃዕ ጥምቕ በለ	- ጀበቕ በለ፣ ረሃፀ ወሓዘ
ብሉኡ ድዩ ተጠሚቐ?	- ብዘይካኡ አይኸነሉን ድዩ? ንሱ ድዩ መድሓኒቱ?
ጠመተ	
መጠግምቲ	- 1. ዕርዲ፣ መሃላላሽቲ
	- 2. መንዕር ፈት ንፈት
ተጠመተ	- 1. ተመረፀ ፣ ሓረዋ፣ ተፈተወ
	- 2. ተሓሰደ፣ ተፃዩ
ተጠግመተ	- 1. ተቐፀፀ
	- 2. ተጠቐቐሰ
	- 3. ብኸፋእ ዓይኒ ተረአእዋ፣ ተፃበአ
ጠግቲኡ በዝሐ	- 1. ተፀባይቲ በዝሐ፣ ተተሰፋዊቲ በዝሐ
ጠግቲኡ ብዙሕ እንተኾነ'ኳ ጥራይ ንወለዱ ንንዘብ ሂሱ ንገዛኡ ተመለሰ::	- 2. እንፃፋ ዚኸይድ በዝሐ፣ ፀላኢቲ በዝሐ
ጠምዐ	
ቀለም ጠምዐ	- አብ ቀለም አንኪሉ አውፀአ
አጣመዐ	- ሓሲፀ አበአሰ
ወርቂ አጥመዐ	- አብ ወርቂ አለኸ
ጠግዕ	- ሕሱም፣ በቃቕ
ጥምዕ አበለ	- 1. ቀልጢፋ በሂሉ ኸደ
	- 2. ፀቢሉ አውፀአ
ጠምጠመ	
ርእሱ ጠምጠመ	- ዓመ'መ፣ ርእሱ ሸፈነ
ተጠግጢጥም	- ተሓቐዋቐዊርም በጥ ደቂሶም ቢሉም
ነገር ጠምጠመ	- ተንኮል አለመ
ነገር ተጠምጢመው	- አብ ከቢድ ሽግር ወዲቐ
ጥምጥም ተተሓሓዘ	- ሕንቆ ተተሓሓዘ
ጠረጠ	
መጥረጢኡ ጨኒቐ	- ፈሪሑ፣ ርዒዱ
ብጥራጥ ሰብ ዘይሰሕቐ	- እምቡት
ጠርበሰ	
ጠርበሰበሰ በለ	- ጥዕና ሰላነ ተሸሰለ
ጠርበሰበሰ ዝበለ ናብራ	- ሕግቕ ናብራ
ጠርዕ	
ዘመን ጥርዕለይ	- ዘመነ ዕጋብ
ጠሰቐ	
ጥሰ'ቕ አበለ	- 1. ሃረመ
	- 2. አብዚሉ በልዕ
	- 3. ሸንከረ፣ ወግለ
ጠቀረ	
ጠቀ'ረ	- 1. ሓሸለኹ
	- 2. ፀለመ
	- 3. ጋዕገዐ፣ ረሲሐ
ጠቃ'ር	- 1. ጋዕጋዕ
	- 2. ሓርፋፍ/ ንዕልሚ

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

ጠቃሪ ደፍ	- ኮነ ተባሂሉ ዚፍፀም መቐተልቲ	ሰራሐ ጥብቂ'ዩ	- 1. ሰራሐ ዕቶፍ'ዩ ወለም ዘለም የብሉን
ጠቀኝ		ተጠባባቂ	- ተሸታተለ
ጠቀኝ	- 1. እነወረገላ'በበ	ተጣባቂ	- መጎተ
ጠቅኝ	- 2. መረገ	ነገር አጣባቂ	- ሓሰወ
ጠቅሰ	- ዕልማ፣ መፀለምታ	ናብ ሰብ ዘይጠብቅ	- ስገንጢር
ሰግይ ጠቀሰ	- 1. ሸልሓ፣ ዉንጉዋፍ	አጥባቂ	- 1. ገረፈ፣ ወቕዕ
ጥቅስ ዘይብል	- 2. ተደራራቢ ርሻናት		- 2. ጠቀኝ
ጠቅላላ	- ደረቀኛ፣ ዘይሓፍር	አጥቢቕ ሓተተ	- 3. ጠቀዕ
ሓሳቡ አጠቓለለ	- ሕሳቡ ዛዘመ ሓሳቡ ፈፀመ		- መሓሊሱ ሓተተ፣ መርመረ፣
መጠቓለሊ ሓሳብ	- መለሰሪ ሓሳብ	አጥቢቕ ሓዘ	አወፃዕ
ርእሲ ጠቅላላ	- ፀጉሪ ገንጎን	ዝበልፃፃፍ ጠቢቕሉ	- አስነወ፣ ተሪፋ ሓዘ
ሰራሐ አጠቓለለ	- ሰራሐ ፈፀመ	ጠቢቕኒ	- ረጉዊዱ
ብጠቅላላ	- 1. ብፍፁም፣ ብጥራሱ ከተ!		- ለጊቡኒ፣ ተፀጊዑኒ
	- 2. ብሓፈሻ	- ከይደለኹም ባዕሉ ጠቢቕኒ።	
	- 3. ብሓባር	ጠበበ	
ተጠቅላላ	- 1. ተጠምጠመ	ምራሽ አጣባቂ	- ምራሽ ምስኛኡ አራሽበ
እኸሉ ጠቅላላ	- ተሸሽሞላ፣ ተፃኹላላ	እንታይ ኪጣብው	- እንታይ ኪሰርሕ
ጎዳፍ ጠቅላላ	- /እኸሉ አከበ /ቀውዒ/	ወድ ጡብ	- ብትኳዕ ዝፃበየ፣ ዕርሹን
	- ንብረቱ ጠርነፈ አቕሑቱ	ጠባው እዝኒ	- ተጣፊ፣ ሰራቕ ምሽጥር
	አዳለው	ጡባ ሓስቻ ረጊግቶ	- ዉኪና ረጊግቶ
ጠቅሊሉ ሓዘ	- 1. ደራራቡ ሓዘ፣ አጋፊሉ ሓዘ	ጡባ እንጠልጠል	- 1. ጎርዘወት
	- 2. ሸሽሊሉ ሓዘ		- 2. አጥባታ ገዘፈ
	- 3. እብ ኢዱ አእተወ	ጡብ በለ	- ወደቕ
ጠቅሊሉ አእቲዉዋ	- አኪቡዋ፣ ሓዳር ጊሩላ	ጡብ ብዕራይ	- 1. ጠግዕ፣ አይመልቀ
ጠቅሊሉ ሽደ	- ንወትሩ ሽደ፣ ተሰናበተ		- 2. በተ'ሽ፣ ምንም
ጥቅልል በለ	- 1. ተሸፋፊኑ ደቀሰ	ጡብ ተጣባቂ	ዘይርከቦ
	- 2. ወደቕ	ጡብ እናእም ጎረቻዎ	- ተፋቕረ
ጥቅልል ገንዘብ	- ዘይተሸርፈ ገንዘብ		- ባዕሉም ተፃሪቕም
ጥቅልል ጉልባ	- መሳርዕ፣ ናውቲ ማሕረስ	ጠብሐ	
ጠቕዕ		ብቕሪ ተጠብሐ	- ከዝከዝ በለ፣ ብቕሪ ተገረፈ
መስቀል ጠቕዕ	- መሓለ	ብሓሰንጊ ጠቢሑዎ	- ብሓሰንጊ ጠቕሊሉዎ
መጣቕዒ	- 1. መጋንዒ፣ መጋንኒ	ከብቲ ጠብሐ	- ከብቲ ሓራዱ ቀለጠ
	- 2. መንጨብጨቢ	ጠብሐ	- ከለ'ሐ ገርነበ
ተጠቕዕ	- ተሃለየ፣ ተጎድኦ	ጠብጠበ	
ኢድ ጠቕዕ	- 1. መሓለ	መሪት ጠብጢቡ መረቕ	- ካብ ልቡ መረቕ
	- 2. አገናዕ በለ	መሪት ጠብጢቡ ረገመ	- አሕሲሙ ረገመ
ጠበልበል		ጠብጠበ	- አፃደፈ
ጠበልበል ቢሉ መዕኦ	- ከይተሓሰበ ከተፍ በለ	ጠነሰ	
ጠበሰ		መንድቕ/ሓፁር ጠነሰ	- ዘጠጠ'ዘፍጠጠ'ኪፈርሰ ቀረበ
ጠበሰ	- 1. እብ ሽግር አእተወ	ዕዳጋ ጥነሳት	- ቀረባ፣ መማረፂ ዘይብሉ ዕዳጋ
	- 2. ሕራይ አበለ / ገረሽቢ ስጋ	ጠንቀመ	
	- 3. እብ ሓዊ አብሰለ	ጠንቂ ወለደ	- ሰበብ፣ መከራ፣ ሽግር ፈጠረ
ጥበብ ስጋ መሰለ	- ግደወ	ጠንቃም	- ሰባ'ብ ገሰራ'ም
ጥበብ በለ	- 1. ሀርጉ በለ	ጠንቀሰ	
	- 2. ቅልው በለ፣ ጎሃዩ	ጠንቀሰ ከይትብል	- ወስ ከይትብል፣ ተወር ከይትብል
ፀሓይ ጠቢሳቶ	- ፀሓይ ወቕዓቶ፣ ፀሓይ አፀሊግቶ	ጠንቀሰቀሰ በለ	- ጠርበሰበሰ በለ፣ ሓንከሰከሰ በለ
ጠበ'ሽ		ጠንቂረ	
ጠበሽ	- በተሽ፣ ሰኣነ	ሰግይ ጠንቆረ	- ቆመ'ተ፣ እዝዩ ነውሐ
ጠበሽ በለ	- ጠበቕ በለ	ዓይኒ ጠንቆረ	- ዓይኒ እንቆረ
ጠበቕ		ፈደል ጠንቆረ	- እናሰመዩ አመልከተ
ሕጊ ጠበቕ	- ሕጊ ተረረ	ጠንጠነ	
ሰግይን ምድርን ዚጣብቅ	- ሓሳዊ፣ መምሰሊ	ጠን አበለ	- ራሕጎጠ፣ ራሕረሐ
		ጠንጠንኩሉ	- እምብልይ
		ፈትሊ ጠንጠነ	- ፈትሊ ጠቅላላ፣ አቕለመ

ናዕላ ብሃል ትግርኛ

ጠዋ

ሓሳብ ጠዋ	- አለመገኘት ሓሳብ አለመጠ
ነገር ጠዋ	- አጣመመ ብሕግች ተርጎመ
አድካ ጠዋ	- ፈገግነት አይታረግበን
አይታረግበን	- ብዙሕ በልዩ ለናተሓሰቡ በልዩ
ለናተጠዋ በልዩ	- ከብዙ አሕመመ
ከብዙ ጠዋ	- ከብዙ ጉዳት
ጠዋይ	- አስማተኛ
ጠዋይ ሱር	- ድካም በተሽ
ጠዋይ ወርቅ	- ዘርፍ
ጠዋይ/ጥ/	
ጠዋ	
መጥፋት ወር	- 1. ሽራፍ እንጀራ
	- 2. መውሰድ
መጥፋት ወር እንተሆነውም ለታላቅ ላሕሚ ሕሊቡዋ፡፡	
ሰላምታ ይጥፋ	- ሰላም ይሃብ
ሰብአዊ ጥፋት	- ዘርፍ ጀመረ
ተጠፋ	- 1. ተደላጊነት ተመቻቻ
ተጠፋው ከፍ ቢሉሉ፡፡	- 2. ተተሓሳዝ
	- 3. ተወሃደሪ ጠባይ ንጠባይ ተረዳደረ
ንዝጊ ይጥፋ	- እዝጊሄር ባህ ይበሉ
አጠፋ	- አመቻቸው
አዲስ አጥፋ	- ሰጥቶታል
ዓይን ጥፋ	- ዓይን ተሰማራ
ጠዋ	- 1. ፀበቅ መቸው
ንሱ እንተሆነውም ጠዋውም በር መዓስ ከፍለ፡፡	- 2. ቀመሰ ለሽፈ
	- 3. መዓዘ መቀረ
ጥፋት ሰላምታ	- ሰላምተኛ ሰብጥ ወሃረሪት ዘሉም ሰብ
ጥፋት ሰብ	- ልሁም ሰብ
ጥፋት ዘመን	- ሰናይ ዘመን
ጥፋት ዘረባ	- ፅቡቅ ሓሳብ
ጠዋ	
መንገድ ጥፋት	- ብሰላም የእትካ
ይገባል	
መጠፋት ይኹን	- ጥፋት እትረገበሉ ይኹን
ናይ ጥፋት ድቶ?	- ደህንነት ትብሉዎ?
ንጥፋት ይገባል	- ንፅቡቅ ይገባል
አየጥፋትኝ!	- አደብ ንበር
ዓለባ ጥፋት ይኹን	- እዚ ተሽግኝካ ሓመምኩ አየ'ብልካ
ጥፋት ሰብ	- እሙን ሰብ
ጥፋት ሰላን	- ተሽሰ'ኢት ሓመመ
ጥፋት ሓረብ ዲሺ	- ደህንነት ተገላጊልኪ?
ጥፋት ዘይብሉ	- 1. መፅሃፍ
	- 2. ሕሙም
ጥፋት ይሃበለይ	- 1. ከመይ ውዲልካ
	- 2. ደህን ወዓል
ጠዋ	
መን ጠዋ'ሉዎ	- ዚእውዶ የብሉን
ጠዋ የብሉን	- 1. ደህን የብሉን /አቸሓ/
	- 2. ናብዪ የብሉን
ጠዋኝካ ምግል	- 1. መንነት ፍለጥ
	- 2. ኩነታት ሓትትካ ተመለስ
ጠፍሐ	

ጥት ጠፍሐ ወፅኦ	- ንስካላ አምለጠውሽለሊኩ ጠፍሐ
ጠፋሕሕ በለ	- ጠብሉኝ በለ
ጠፍሐ	
ሃገር ጠፍሐ	- 1. ዓይን በረሰት ዓይን ባደመጥ ወፅኦ
	- 2. ዓይን ተወረረ
ሓዊ አጥፈሐ	- 1. አተዓረቅጥዓረቅ ሰላም ፈጠረ
	- 2. ሓዊ አቸሃመ
ሀይወቱ የጥፍሐሉ	- ከርፍ ይፈትዎ'ዩ
ሓዘዎ ጠፍሐ	- ለከሙዎ ተመላሊኩዎ
መጠፋሉ	- 1. መልቲ ሓሳዊ
	- 2. ሰራጃ
መጠፋሉ	- 1. ትክ ትንፋስ
	- 2. መላከምቲ
መጥፋት ጥሪት	- ዘራዊ
ሰሙ ጠፍሐ	- 1. ሰሙ ፀለመ
	- 2. ሰሙ ተሳክክ
ሰም አጥፈሐ	- አነወ'ረ
ብዘይጥፋሉ ጠፍሐ	- ከንቱ ጠፍሐ
ተጣፈሐ	- 1. ተጥፋሉ
	- 2. ተጣውተ ተጥፋሉ
	- 3. ተመናደበት ተሃናኸተ
	- 4. ተሰላካኝ
ነገር አጠፋሉ	- አረሳበሰ አደናገረ
ነፍሱ አጥፈሐ	- ሀይወቱ አሕለፈ
አብ ጥፋት አተወ	- 1. ምስተበልፀ በፅሐ
	- 2. ብሰንኪ ሃልኦት ተገድሐ
አጠፋሉ	- ሰረቅ አለባለገላጉደለ
አጣፍሐ ቅንጫጫ ጠፍሐ	- ኩሕኖ ገን
አጥፈሐ	- 1. ደምሰሰ አፅነተ
	- 2. ሰወረጥ ከወለ
	- 3. ረሰበጥ ዘንገዐ
	- 4. አበሰ በደለ
	- 5. ቀተለ
	- 6. አንደየት አሽሰረ
	- 7. አጉደለ
ውራታ አጥፈሐ	- ጠለመጥ ሞላ ሽልክ
ዘይጥፋሉ አጥፈሐ	- ብዙሕ ንዝብ ከፈለ
ዝጠፍሐ ይጥፋሉ	- 1. ዝተሽፈለ ይከፈለ
	- 2. ዝጉደለ ይጉደለ
ድምፅግፁ ጠፍዐ	- ህልም በለ
ንዝብ አጥፈሐ	- ሓሸሸጥ ንዝብ አውፀለ
ጠፈሉሉ	- 1. ሓውዶሉ ለቂቂሉ /ዓበቅጥ ፈፀጋ ወዘተ...
	- 2. ሓዲጉሉ /ቦታ
ጠፋለን መጥፋለን	- ቀታልን መዋትን
ጠፋለኹ	- ብጉደይ ወጊሐ
ጥፋሉ ዝበሉ	- ጉደለ ዝበሉ
ጥፋ'ኢያ	- 1. ዋና ዘይብሉ ኸብቲ /ቂልግ
	- 2. ትሁም ሓዊ
ጥፍሐለይ	- ከደለይገረሓቸለይ
ጥፍሐት	- 1. ጌጋ በደለ
	- 2. ጉድለት ሽርብት
ጠፍጠፈ	
መሪት ጠፍጠፈ	- ደኮነት ፅቅርጥ ቆር.... ሰርሐ
ትጫ ጠፍጠፈ	- ትጫ ጠብተ ተጥፋሉ

ጥፍጥፍ በለ	- ዓለለጥ ወረረ
ጡጥ	
ጡጥ መሰለ	- 1. ሰብሐ - 2. ዓለ'ወ - 3. ሰፍበጥ ሃዕደወ
ጡጥ በለ	- ሓበጢ ፍር በለ
ጡጥ ኮነ	- 1. ሰብሐ - 2. ፈኹሰ /ሕብሽቲ/ - 3. ለሰለሰ /አካላት/
ጡፍ/ፉፍ	
እንቱፍቱፍ በለ	- መረቐ
እንቱፍ እንቱፍ አበለ	- አፍ ማይ መልአጥ አዕወልወለ
ዓሽ ጡፍ በለ	- ፈንፈንጥጥ ልቡ አውፀአጥ ተወደፈ
ጡፍ በለ	- 1. ነፃቐጥ አዋረደ - 2. ምራቕ ተፍአ
ጡፍ በለለይ	- ተዓዘበኒ
ጡፍ በለ፡	- ዳሕራይ ከይትደገም /ንዘረባ/
ጢቕ	
ጢቕ በለ	- ጅልም በለጥ ጠመቐ
ጢቕ ጢቕ በለ	- ተጨቐ ፈርሐ
ጢና	
ከብዲ ጢና	- ብንእሽቶይ ዚዕንገል
ጢና ከብዲ	- ባሕሪ ከብዲ
ጢን	
ጢን በለ/ተሰርሐ	- 1. ሰኸረ - 2. ኮረዮ
ጢጥ	
ጢጥ ማጢጥ	- አደር ቀጨር
ጢጥ ትሚጥ	- ዓዘውዘውጥ ዘይረብሕ ምኸንያት
ጢጥ በለ	- ገለበጥ ሃደመ
ጣዕ	
ጣዕ በለ	- 1. ከርትም በለጥ ሞተ - 2. ተሰበረጥ ዓጠም በለ - 3. ተኸነጥሃዮ
ጣዕጣዕ በለ	- ጨረምረም በለጥ ሓረቐ
ጥራሕ	
ብጥራሕ ራኺብካዮ	- ብሕሳር ገዚእኻዮጥ ብናገ ራኺብካዮ
ጥራሕ ኸደ	- ዓረቐጥ ዕራቕ ወፅአ
ጥራሕ ወዲአ	- ተቐፊጥ ተቐሊዓ
ጥራሕ ነፍሲ	- 1. ዓምባኸሩጥ ዓዝራጥ - 2. ግዝፈ'ምበር ልቢ ዘይብሉ - 3. ዕሩቕ
ጥራይ	
ብጥራይ	- ብዘይ ክፍሊትጥ ብኸምኡ
አብ ጥራይ መይዳ	- ብዘይ ምኸንያትጥ አልዕል አቢሉ
አብ ጥራይ ዝ	- እኸለ ማይ ዘይብሉ
ጥራይ ኢድ	- 1. ብዘይ ትሕዝቶ - 2. በትሪጥመሳርሒ ዘይብሉ
ጥራይ አፍ	- 1. ለፍላፊጥ ቀም- ነገር ዘይብሉ - 2. ምንም ዘይተቐምሶ
ጥራይ ከብዲ	- 1. ባዶ ከብዲጥ ምንም ዘይረኽበት ከብዲ

	- 2. በላዒ
ጥርትም	
ጥርትም ቃም	- እርይራይ
ጥርትም በለ	- 1. ሞተ - 2. ሰቕ በለጥ እዕተጠ
ጥቓ	
ብጥቓሉ አይ'ሓልፍን	- 1. መግዝንቲ አይኮነን - 2. አይ'ዕገዖንጥ አይ'ቐርቦን
ናብ ጥቓሉ አይቐርቦን	- 1. አይ'ወዳደርን - 2. አይ'ዕገዖን
ጥቓን መጠቓን	- መግዝንቲ ጥመዳድርቲ
ጥቓ ንጥቓ	- ቀረባ ንቐረባ
ጥቓ ጥቓ	- ዳርጋ
ጥንቅልዒት	
ጥንቅልዒት ከደ	- 1. ከሰረ - 2. ተፈንሸረ
ጥንቅልዒት ዘረባ	- 1. ሕንግርጢጥ - 2. ውዳላ ነገር ንድሕሪት
ጥንቅልዒት ደቀሰ	- 1. ቀሰንጥ ፍፍ በለ - 2. ብዝባኑ ደቀሰ
ጥንቲ	
ካብ ጥንቲ ጥቅምቲ	- ካብ መሰረቱ
ጥዋዕ	
ጥዋዕዋዕ አበለ	- ደረዓዓመ
ፀሓይ ጥዋጥዋዕ በለ	- ረፈደጥ ቀተረ
ጥዋል	
ጠለ በዱ	- ቀበዝበዛጥ ቀበዞ
ጥዋል ቀሪም	- ቀላልጥሽሉ'
ጥፍረርያ	
ርእሲ ጥፍረርያ	- ኮርዳድጥ ቐርጫጥ
ጠብላሕ	
ጠብላሕ በለ	- 1. ተረደአጥአብ አእምር ሰረፀጥ ተሰቓ'ረ - 2. ሓጠቕ በለጥ ጥቕ በለ
ጨ	
ጨለ	- ሕራይጥዕቶጥ ድንቲ
ጨለ'ነ'ት	- ተበላዕነትጥ ብልሒ
ጥልጫል	- ንቕሕንጥፍጥስልጡን
ጨለቐ	
እንጣጢዕ ጨለቐ	- እንጣጢዕ ደሪዓ
ጨለለቃ ኸደ	- ፀው በለጥ አጠርሚጡ ኸደ
ጨለው	
ጨለው በለ	- 1. ወረ ነፈሰጥዕንዕንታ ተሰምዕ - 2. ሕግም ተላበደ
ጨለጠ	
ተጨለጠ	- 1. ተዓዘረ - 2. ተሓንቦኸጥ ተፀንቀቐ
ዓይኑ ጨለጡ ረአዮ	- ቀው በለጥጨንኪሉ ረአዮ
ጨላጥ ሓተላ	- ሰኸራም
ጥልጥ ዝበለ	- ጥንጨጥዝወፀሉ
ጨለፈ	
ጨለፈ	- 1. ሸረፈ - 2. ቀንጨበጥቐንጠረ - 3. ጨንጎሰ
ፀብሒ ጨለፈ	- ፀብሒ ፈለ'ቐ

ጨሳሙ	
ጥሕግ ለንስቲ ገነ	- ተሰላነ፣ ተቸበዐ
ብጥሕግ ወጠጠ	- ለገደደ
ጨዋጨመ	
ተጨግጨመ	- ተቆራቆሰ፣ ተግባረ፣ ተቆራመተ
ዓይኑ ጨዋጨመ	- ጨዋተለ፣ ዓይኑ ጨንቆረ
ጨረሰ	
ናይ ሰብ ሙጨረሰታ	- ሄር፣ ለዋህ ሰብ
ጨረሱ!	- 1. ከቱ፣ ምንም ለንተገነ! - 2. ፈጂሙ ወዲኡ
ጨርቂ	
መንገድካ ጨርቂ	- መንገድካ የሰለጠልካ
ይገበረልካ	
ጨርቀውታሁ በለ	- ሐመቸ፣ ተጎላቆለ፣ ደኸየ
ጨርቀይ	- ለመናተላ
ወርቀይ/መርቀይ በለ	
ጨርቂ ተኸደነ	- ደኸየ
ጨርቂ ገነ	- 1. ፈኸውሰ - 2. ለሰለሰ
ጨርቂ ለሰ'ሰ	- ድካ
ጨርቃም	- በተ'ኸ
ጨርቅን ወርቅን	- ደመናን ፀሐይን ተቆዳደማ
ተቆዳደማ	
ጨርቅን ወርቅን	- ተሸላሊማ፣ ለጊ፣
ኮይና	
ጨቀወ	
ተሐጊብካ ጥቃ	- ምም'ርላሕ
ጥቃ ስረ	- ካብ ዓካር ዓካሪቶ ከላዕ ጠራጊቶ ብመልገም ዚልገም ስረ
ጥቃ ለቶ	- ላዛ ዘይብሉ፣ ገዕዙይ
ጥቃ ዓዲ	- ሹም ዓዲ
ጨቆች/ጨቆች	
ጨቆች በለ	- ተሸገረ፣ ዕዳ ሽፈለ
ጨበጠ	
መጨበጢ ዘይብሉ	- 1. ትጥዲ ዘይብሉ ነገር፣ ዘይለመን - 2. ጉራቆ ሰብ
ስልጣን ጨበጠ	- ስልጣን ሓዘ
ተጨባበጠ	- 1. ተወራረደ፣ ተቋተወ - 2. ሰላም ተበሃሃለ - 3. ተዓኸዋለለ፣ ተሸግረረ
ትገሩሉ ላብ ሊዱ	- ተለየደ
ጨበጠ	
ነገር ሊጨበጠ	- ሊረደለ፣ ነገር ሊትሓዘ
ሊዱ ጥቡጥ'ዩ	- ነፋግ'ዩ፣ ቆይቆዋይ'ዩ
ሊዱ ጨበጠ	- ሊዱ ዓሞኽ /ንጂጉዋሰጥ/
ሊድ ጨበጠ	- ሰላም በለ
ላብራኹ ጨበጠ	- ጢጥ በለ፣ ገለበ፣ ፈርጠጠ
ሃደመ	
ሊጨባበጠ	- ሰላም ሊበሃሃለ፣ ዓረቆ
ጥንጫ ጨበጠ	- 1. ለንዳ መስተ ምእታው ጀመረ - 2. ኮባ' ዓተረ
ዓለም ጨበጠ	- ገነነ ሓየለ፣ ኩሉ ላብ ቀዕዕሩ ገበረ
ዓወት ጨበጠ	- ረትዐ፣ ዲል ተጎናፀፈ
ዕርፈ ጨበጠ	- ባፀሐ፣ ምሕራብ ከላለ
ዘይተጨበጠ ነገር	- ሓሶት፣ ዘይተረጋገፀ ነገር

ጠባዩ መጨበጢ	- ተገላፈ'ዩ፣ ተለና'ፈ'ዩ
የብሉን	
ጥቡጥ	- 1. ዝተረጋገፀ ነገር - 2. ቀንፀብ፣ ቆዳር፣ ኩርሙይ፣ ዓኳፍ
ጥባጥ ቆሎ	- ዕኹቲ ቆሎ
ጥባጥ ቆሎ ዝሓረዎ	- ድካ፣ ጥሙይ
ጥብጢ ሊቆረሰ	- መረዳለታ ሃበ
ጥብጢ ሊፍሰሰ	- ንመስካሪ ሓቂ ነገር
ጥብጥ በለ	- ዕዕፍ በለ፣ /ዝሓመመ ሰብ/ ተዓኮፈ
ጨብ	
ጨብ ጨበ	- ጠጠ'ዐ
ጨብ ሊበለ	- 1. ፈገረ፣ ጎሓለ - 2. ጨልቀጠ፣ ፀፍዐ - 3. ብማይ ገበበ
ጨነቅ	
ላባ መጥነቅ	- 1. መርዕድ - 2. ሀውከተኛ
ጥነቅ	- ፀቢብ ዓቕሊ
ጨነወ	
ነገር ጨነወ	- ወረ ሃደነ፣ ዘረባ ሃደነ
ነገር ጨነደዎ	- ነገር ደልዩ፣ ሀውከት ከላዕል ደልዩ
ንጨና ዚላክል	- ፈውሲ ሃንቃ፣ ንማለቱ፣ ንሰሙ
ላጥንው ላጥንው	- 1. ላባ'ዐሐ፣ ላመቐረሐ፣ ላልከፈ - 2. ላፈናፈነ፣ ላጫነወ
ዘየጫንው ሰብ	- ሕሱም ሰብ፣ በቃቅ
ጨና ወረ	- ዕንፅንታ፣ ደሃይ፣ ሃለዋት
ጨና ገነ	- 1. መጉዋዝምቲ ገነ - 2. ወረ ጥራይ ገነ፣ ሓሶት ኮነ
ጨናኡ ጠፍላ	- ባለላኡ ጠፍላ
ጨንደለ	
ነገር ጨንደለ	- ላፍሸለ፣ በርዓነ
ጨወየ	
ዓይኒ ጥዋ	- ሓሳ'ድ፣ ዓያ'ኒ
ጨወየ	- ንበጠ፣ ዓፈነ፣ ዘረ'ፈ
ጥዋ	- 1. መሃይም - 2. ላሩም፣ ወረጃ'
ጥውያ	- ጉብጣ
ጨው	
መሬት ጨው ኮነ	- ወፀለ፣ ደረቆ
ምኹዓት ጨው ሰፈረ	- 1. ርሒቆ ሽደ፣ - 2. ላርሆ ወረደ
በሊዑ ጨው የብሉን	- ዘየማለው
ንጨው በርበረ ሃበ	- ውሑድ ገንዘብ ሃበ
ላብ ማይ ዝላተወ	- 1. ዕልምልሙ ጠፍላ፣ ሕቕቕ በለ - 2. ማይ ኮነ
ጨው ኮነ	- 1. መጥቋር ቆልዓ፣ - 2. ማርትሬዛ
ጥረ ጨው	- ቃዕጠወ፣ ፋሕሸወ
ጨው መሰለ	- ድሁር ቀትሪ፣ ፍርቂ መዓልቲ
ጨው ቀትሪ	- ደረቆ መግቢ፣ ፀብሒ ዘይብሉ
ጨው ማእገሩ	- ፋሕሸወ
ጨው ተኸደነ	

ጨው ነገሐ	- ነገነሽ
ጨው እዱ	- ግእዞት አልቦ
ጨው እገሩ	- ተካ'ል፣ ቅርሱስ
ጨው ዘይብሉ ሰብ	- 1. ቃጭጥን፣ ላዛ አልባ - 2. ወጅሂ ጎደ'ል
ጨው ዘለዎ	- ምጨ'ው፣ ደሙ-ግብ-እ
ጨው ዘይብሉ ዘረባ	- ላዛ አልቦ
ጨው ጨው ጠዓመ	- 1. መፀፀ፣ መጥቆረ - 2. መቀ'ረ
ገንዘብ፤ ጨው ጨው ጥረሙዎ መሊሱ ኪልቃሕ መግሉ።	
ጨደደ	
ርእሰይ ከጥደድ አለ	ፍልፀት ርእሲ ሒዙኒ
ብታሕገህ ከጥደድ በለ	- ፈንጠዘ
ብዱላ ጨደደ	- ብዱላ ጨርገደ፣ ብዱላ ሰለ'ቸ
ከብዱ ከላዕ ዚጥደድ	- ካብ መጠን ገላዕሊ በላዕ በላዕ
ኪጥደድ በለ	- ሃዝረጠ፣ ፈርጠፀ፣ ኪፍጋእ በለ
ነረርሱ ከላዕ ዚጥደድ	- ዓው ቢሉ፣ ነረርሱ ከላዕ ኪትርጋእ
ጨዲዱ ሓለፈ	- ሰንጢቂ ሽደ፣ ፈንጢሱ ሽደ
ጥደድ!	- አንበሳ!፣ ሃብርም!፣ ንቱዕ!
ጨከከ	
ዘይወለደ ጨከከ	- ጓና ርጉም
ጨከከሉ	- 1. ምሕረት ነፈጉም - 2. መኒኑሉ፣ ፈቲጨሉ
ጨከኑ ብር ሓምላ አውግሉ ጋቢዙዎ።	
ጨጎረ	
ጨጉሩ ደው በለ	- ተናደደ፣ ሓረቸ
ጨጉሩ ፀሊአዮ	- ገፁ ከርእዮ አይደልን
ጨጉሪ ርእሲ ኢዩ	- ቆጂርካ አይ'ውዳ'እን
ጨጉሪ አንፀዮ	- 1. አሕረቸ፣ አሕዘን - 2. ፀጉሪ አመንጨተ
ጨጉሪ ነፅያ	- ሓዚና
ጨጓር ንውሸጢ ገበረ	- ጉንዖ ገበረ፣ አምሓፀ፣ ሸለል በለ
ጨጓር ጸንጋ	- ፀብደል
ጥጉር ጉር በለ	- ገንብንብ በለ፣ ሰሽፍክፍ በለ
ጨጨሐ	
ቆልሁ ጨጨሐ	- ብዙሓት ቆልሁ ወለደ
ጨጨሐ ሽነ/ መሰለ	- አዝዩ ዓዕደው
ጨሕ	
ገንዘቡ ጨሕ አበለ	- አብ ኢድ ከፈለ
ጨግ	
አብትሕቲ ጨግሉ	- 1. ጨቅነ፣ አብ ቁፅፅሩ አውዓለ
አውዓለ	- 2. ዓምጠቂው
ጨግ እገሪ	- ከብዲ እገሪ
ጨቂዊት /ጨጨት	
ጨቂዊት ፀረዮ	- ቆንፀብ፣ ላፀዮ፣ ሰብነቱ ወደእ
ዓይኒ ጨቂዊት	- ጨንቀዋር
ጨኸ	
ጨኸ	- ልክዕ፣ ተንጨ
ጨኸ ሓደ ዓመቱ ገቢሩ'ሉ።	
ጨፍ	
አብ ጨፍ አብፀሐ	- ውሳኔ አርከበ/ አውሃብ፣

መገዲ አትሓዘ	
ካብ ጨፍ ናብ ጨፍ	- ካብ ፅንፍ ናብ ፅንፍ፣ ካብ እገሪ ከላዕ ርእሲ
ጨፍ ንጨፍ	- ግት ንግት
ወዮ ሀዘቢ ነቲ መይዳ ጨፍ ንጨፍ መሊኡዎ።	
ጨፍ ከይሓዘ	- ብዘይ ምሽንያት፣ ከዩረጋገፀ
ጨፍ ውርዲ	- አሰር ነገር
ጨፍ ዘይብሉ ነገር	- ቅጥሂ ዘይብሉ፣ መእተዊ ዘይብሉ፣ ድቱን
ጨፍ ጨፍ ነገረ	- እንፈ እንፈ ነገረ
ጥልም	
ጥልም በለ	- ተፀባዩ
ጥልምልም በለ	- ጠንበሰበሰ በለ/ ዓይኒ' ሓዊ
ጥሪ	
ጥሪ ቈረፅ ሀድማ	- እገረይ አውፅኢ ምባል፣ ብዘሉ ሓይሊ ምህዳም
ጥሪ እውፀእ	- ቀለለ፣ ሓለ'ፍኩ በለ
ጥሪ ወረ	- ጨፍ ወረ፣ እንፈ ወረ
ጥሪ ወቕፀ	- ሞጠዮ
ጥሪ ወፅእ	- ደሓረ፣ ድሕሪት ተረፈ
ጥሪ ሽነ	- ድሕሪት ተረፈ
ጥሪሉ ዘረገ	- ተለማለመ፣ አቀባጠረ
ጥሪ ጤል ዝበልዕ	- ሃለውለዎ
ጥሪሉ ዘየትሕዝ	- 1. ዘይርከብ ሰብ - 2. መታለሊ፣ መሸሉኹሉኹ
ጥሪሉ ደጉሉ ሃደመ	- ጢጥ በለ
ፀጉሪ ጥሪ ፈረሰ'ዩ	- ፀጉሪ ነዊሕ'ዩ
ጥር	
ጥር በለ	- ፀረው በለ
ጥር ቢላ	- ደርሆ ንጨቓውታ አጠ ንቲቓ
ጥርናዕ	
ጥርናዕ	- ነገራዎ፣ ጉይቋም ሰብ
ጥቕ	
አዕዋፍ ጥቕጥቕ	- ወጋሕታ፣ ፅባ'ሕ
ጥቕሩ	
ጥቕሩ በለ	- 1. ሰምበደ - 2. ሓጠቕ በለ
ጥቕ ከይበለ	- ብንእሽቱሉ
ጥቕ ከይበለ ናብ ጉብነት ሰዲዶዎዎ።	
ጥን	
ጥን ዘይብሉ	- ሕግም ዘይፈለጠ
ጥንን በለ	- ፅዱም በለ፣ እረከብ ደሽን ቢሉ ተፀባዩ
ጥንቀራዕ	
ጥንቀራዕ	- እናሽዑ ዚሕፀብ ሰብ
ጥንጥራ	
ጥንጥራ ዘይብሉ	- ሓሽላኹ፣ ምሽተር ዘይዓቀር
ጥው	
ጥው አበለ	- ጨልገመ፣ ፀፍዕ
ጥው ዝበለ	- ጥንጨ፣ ፍለጥ
ጥው ዝበለ በረካ	- ሃውሽቶ
ጥው ጥው በለ	- 1. ፀመው - 2. ድምሂ ተሽሒ ተሰምዕ
ጥዕንደገ	
ጥዕንደገ መሰለ	- ፈሰ'መ፣ ፋሕሸው
ጥጉራፍ	

ጥገራፍ መልሳስ	- ለፍላጊ መለብለብ
ጥገራፍ ሰላሳ/ጉተት	- ሽሐፍ መራት
ጥገራፍ ሰግይ	- ነገዳ
ጥገራፍ ሰግይ	- ደንቀር ተግጊዳ ዘይገለጸ
ነገሩዎ ዘይሰግዕ	
ጥገራፍ ወቐጥ ተለዊ	- ኮር ተገለበጥ
ጥጥ	
ጥጥ በለ	- 1. ተዛርዩ ወቐዕ
ከም ንህቢ ጥጥ ሊሉምዎ።	
	- 2. በሽዮ /ሕፃን/
ጥጥ ፍጥጥ የለን	- በዕዕ የለን

አ

አር

አር አውፀለ

-ሶፃ አውደቐ

በ

በለሉ፡

በለሉ ለሽዮ
በለሉ ተሽደን

-አነወረገስም አጥፈአ
-1. ጉሰቆለገሐመቐ
-2. ስሙ በለመገተነወረ

በለመ፡

መበለምታ
ስም አበለመ
ዓዲ አበለመ
ፀሊም ብፀሊም

-ጥቀናገወ'ራ
-ስም አጥፈአ
-ዓዲ አጥፈአ
-አብ ርእሲ ፀሊም
ፀሊምገውፀለ ፀሊም

ፀሊም ከልቢ ወለድ በለ

-ፈጊሙ ረገመ

ፀሊም ካባ ሽደን

-አነወረ

ፀሊም ዕዳጋ

-ሕቡአ ዕዳጋገሕጊ-በበር ዕዳጋ

ፀሊም ኃሻ

-ሽሽ

ፀላ'ም ለይቲ

-እከይቲ ለይቲገተካ'ል ለይቲ

ፀልምልም በለ

-ፀልግልግ በለ

በለወ፡

ሓዊ ተፀለወ
አንፀላለወ

-ሓዊ ሰሓነ
-ተደንደንገከወለገኪሽወን
ተቻረበ/ሽግር

እዝኑ ፀለወ

-ተፀናፀነ

ፀሓይ ተፀለወ

-ፀሓይ ሞቐ

ፀላ'ው

-ትንኩፍ አለምር

ፀልመተ፡

ምድረ ሰግይ ፀልመተ

-1. ሓርበተገደነቐ
-2. አድበንበነገብ በለ

ተሰፋኡ ፀልመተ

-ተሰፋ ቐረፀገተሰፋኡ
መንመን

ፀልመተ

-1. አየ'ደገሽገረ
-2. ግብ በለ

ፀልግት ኮይኑ ተራእዪኒ

-1. ፍፁም ፀሊአዮገ
-ዚሽወን ኮይኑ
አይተራእዮንን

ፀልግት ገዝ

-ክፋእ ዘመንገገዝ ፀበባ

ፀልአ፡

ሰብ አይፀላእካ

-ፈታዊ አይሰላንገላብ ዓይኒ
ሰብ አየለትካ

ንፀላእካ ይሃቦ

-አይንናካገላይረድገፀላእካ
ይርከቦ

ንፀላእካ ይሹን

-አባካ አይውዓል

እዝሂር ዝተፃለለ

-ርጉምገደካን

እዝሂር ፀሊኡሉ
ፀሊኡ ከላዕ ዚፈትው
ፀልኢ ነገህ ፀልኢ
ምሽት አይነበረናን

-እዝሂር ሓይኡገዕድሉ ከፈሉ
-ከላዕ ዚአሽሉ
-ፀናሒ ቂም አይነበረናን

ፀሓረ፡

ሓዊ ፀሓረ

-1. አበላሰ
-2. ሓዊ ገሓጠ

መራት ፀሓረ

-መራት ቆሰቆሰ

ፀሓረ!

-ሀርኩት ሰብገሃር

ፀሕር ፀሕር አበለ

-ፈሓሓረ

ፀሓይ፡

ብፀሓይ ቀትሪ

-ብርእዮገብገህዶ

ብፀሓይ ወርሒ

-ወርሒ አብ ዝደመቐትሉ ገዜ

አብ ሓንቲ ፀሓይ

-ብቐፀበትገብህምት

ፀሓ ሽን

-ብራ ሽን

ፀሓሕ በለ

-ብርሃዉ በለ

ፀሓይ አበረቐ ንጉሱ

-ደፋእ ቢሉገዝም ቢሉ ከደገ
አራፊዱ

መሪቐ

-ድሂሩገፀሓይ በርቲዓ

ፀሓይ መሪራ

-አብ እጋ ጥልቀት ፀሓይ ዚረእ

ፀሓይ ምውታት

ቀይሕ ብርሃን

ፀሓይ በሪቐሉ

-1. ሓሊፋሉ

-2. ተሓገዊሉ

-3. ወጊሑሉ

-አዝያ ቆንጆ ዝሽነት

ፀሓይ በርቲ

እትመበል

ፀሓይ ብራ'ቿ

-ፀብሓትገሕላ'ፍ ክረምቲ

ፀሓይ ብርቐቐ እላ

-ብርሃን በጣዕ በለ

ፀሓይ አንቆልቆዊላ

-ክትዓርብ እላ

ፀሓይ ክረምቲ

-ብርቂገዘይፀገብ

ፀሓይ ክትነጥብ እላ

-ሃሩር በርቲዕገ

ፀሓይ ወገእ

-አንፀባረቐገደጉሐ

ፀሓይ ወፅእ

-1. ሓቂ ተጋህዶ

-2. ፅብሓት ኮነ

ፀሓይ ዓረቡም

-1. ተጣሪቡገሓርቢቱም

-2. መስደምገፀልሚቱም

ፀሓይ ዓረቦ

-እጋ ምሽትገፀሓይ ዕድቂ

ፀሓይ ፈለዩም

-ክላዕ ፀሓይ ዕርብ ፀጊሑም

ፀሓገ፡

ነፍሱ ፀሕገ በለ

-ማሰነገመመ'ዘ

ፀሕገንቲ!

-አኼሰ

ፀሓፈ፡

መፅሓፍና ሓደ'ዩ

-አመልና ሓደ'ዩ

ሰላምታ ፀሓፈ

-ደብዳቤ ሰደደገሰላምታ ለእ

ተፀሓሓፈ

-1. ተወንጃጀለ

-2. ሰላምታ ተለዋወጠገፅሑፍ

ተዳለወ

ተፃሒፋም

-1. ተአዚዙምገተቐሪሑም

-2. ተወንጃሉ

ተፃሕፈ

-ተመዝገበገተደረሰ

አፀሓሓፈ

-አወዓዓለ

ወረቐት ፀሓፈ

-1. ወንጀለ

-2. ደብዳቤ ለእኸ

ፅሑፍ ዘይብሉ

-1. ውፅእ ዘይብሉገላብ

ፅሑፍ ዘይሰፈረ

-2. ጥራይ ወረቐት

-ተፃዲሉምገንገባሩ ሽይኑም

ፅሕፍቶሉ ኮይኑም

ፀመቐወ

ሓሳብ ፀመቂ

-ፍራንገር ፈለዮገለገቐለለ

ሰዋ ፀመቂ

-ሰዋ አሰናደለገደቐደቂ

ዓለባ ፀመቂ

-ሕፁብ ከዳን ጠምዘዘ

504 NYA 77C5

[illegible][illegible]

በዓል ፀባ	-በዓል ሓሊብ
ፀባ መሰለ	-ፃዕደወ
ፀባ ዓርበ ረቡዕ	-ብፀባ ዚሰብብ ሓፃው ምራሹት
ፀባ ስተ !	-ባህ ደበልካ! ፀጪትኩን
ፀባ ሊያ	-ትሕለብ'ያ
ፀባ አስተየ	-አደስተ'ላፈሰህ፤ አሸነህ
ፀባ ዘስትይ መራት	-ለሙዕ መራት
ፀባ ደርህ	-ዘደርከብ
ፀባ ፀገብ	-ጉለዕ፤ ጉልቡት
ፃልግ ፀባ	-ሓድሽ ሕፃብ
ፀብለለ:	
ፀብለለ በለ	-1. ዓብለለ
	-2. ተገላፈፈ
ፀብለለታ አርአየ	-በለፀ፤ ልዕልነት አርአየ
ፀብሐ:	
ሰብ ፀባሕ ይገበረና	-ከፃዕ ሽዑ የፀንሓና
ገፀባሕቱ	-ድሕሪ'ቲ ዕለት እቲ
ገፀባሕ ዘይብል	-1. ኮጻም፤ ስቡዕ
	-2. አዝዊፋ ዘይሓስብ
ሃፋይ ሰብ ኪዛረብ ከሉ	ገፀባሕ አይብልን።
ገፀባሕ ዘይፈለጥ	-1. ለጋ'ስ፤ ሃያ'ብ
	-2. ዘይሓስብ
እይትባሕ እንተበሉም	-ተግዲፋ ዘይሰምዕ
ደቂ ፀባሕ	-ተረከብቲ ሃገር፤ ሰገናት
ፀብሐ ፅልልቲ	-እድ ሄቸር፤ ጥፋት ፀብሐ
ፀብሐ ሰብ	-ጨለ፤ ቀም ነገረኛ
ፀባሕ ነፃይ	-ገፃል እግሩ ከሙዕላኒ 'የ
ፀባሕ ፀባሕ በለ	-1. አተላጉጥገወለ
	-2. ግህመኝ፤ ኪመውት ተቐረበ
ፀባ'ሕ ፀባ'ሕ	-ዕለት ዕለት
ፀባሕ ፀባሕ እናወለደ	-መፃልቲ መፃልቲ እናወለሽ
ፀብደል:	
ፀብደል ገበዝ	-ጉልቡት፤ ገዢና
ፀብደወ:	
መራት አፀብደወ	-ዓዲ አጥፈለ
መብደ	-መሀውተት
ፀብደ!	-ሃርኳት
ፀብፀብ:	
ተፀብፀበ	-ተቐፃፀረ
ድግሞካ እይትፀብፀብ	-እይትበልኪ
ፀንተ:	
እፅነተ	-አብረሰ
ገንታ	-ሕለል፤ ወልቂ
ብገንታሉ ሓሊፋዋ፤ ከይወለደ ጥይቱ።	
ፀንሐ:	
መገንሐ	-1. ሙሙዊ፤ ሙሙገዲ፤ ገንዚሉ
	-2. ጠፃምት
ምስ እዝሂር እፀንሐ	-እዝሂር ይፈለጥ
አብሉ ፀንሐ	-1. በሊዕ'የ
	-2. ካብሉ እመፅእ'ሉ-ኹ፤ አብሉ ኔረ
አየ'ፀን'ሐ	-1. ሀጪኸ፤ ርቡዕ
	-2. ዘጥልቶሽ፤ ሕድሪ ዘቐጥጥ
አየፀንሐኸ!	-ዕድመኸ ይሕፀር፤ ተመሓ
አፀንሐ	-1. አለቀሐ
	-2. አካየደ
	-3. አቐመጠ፤ ዓቕረ
እናፀንሐ	-እናሓሰበ፤ እናሓደረ፤ እና'ሰገለ

ዝፀንሐ	-1. ነባ'ር፤ ጥንታዊ
	-2. ዕቁጥር፤ ትመጥ
ፀንሐ	-1. ጸሕራይ
	-2. ተፀቢዩ
	-3. ተቐጥሞ፤ ነቢፋ
ፀንሐ ፀንሐ	-ሓሲቡ ሓሲቡ፤ ድሕሪ ገዝ
ፀንሐ ዘረባ	-ቂም-በቐል
ፀናሕ በለ	-1. ጠለ'ቐ
	-2. አፀበየ
	-3. ዓገተ
ፀናሕ ኢሉም	-ዕድመ ለቂ'ቡ-፤ ዕድሚሉ ዘይተበትከት ኮይና
ፀንሓይ	-1. እመሓልፈኒ፤ አለትሓኒ
	-2. ሓል'ወለ'ይ
	-3. ደው በለለ'ይ
ፀንዐ:	
መሸቀቐ አፅነዐ	-1. ተብዐ
	-2. ጥምየት ተፃወረ
ብቐሉ ፀንዐ	-አብ ቃሉ ረገሐ
ብፅነዕ ተቃሕዘ	-ተወጠረ፤ ተጨነቐ
ተፀነዐ	-ተወፀዐ፤ ተሸለፈ/ገዛሓመመ ሸብ
ተፀናነዐ	-1. ተጎራረሐ፤ ወውሽጡ ተፋለጠ
	-2. ተደፃፃሰ
ትምህርቲ አፅነዐ	-ት/ቲ ሓዘ፤ ተረደለ፤ ተገንዘበ
ነገር ፀንዐ	-ነገር ከበደ
አብ ፅነዕ አቐመጠ	-ሓብአ፤ እመስለለ
አብ ፅነዕ ሓተወ	-ጠፍሐ
አፀናፀነ	-አደፃፃሰ
አፅነዐ	-1. መርመረ፤ ፈለጠ
	-2. አሰነወ፤ አጥበቐ
	-3. አትረረ፤ አገዘደ
እዝሂር የፀንዐኸ	-እዝሂር የሸለልካ
ፀናዕቲ	-ፀድፈ
ፅነዕ	-1. ሓቀኛ፤ እመን
	-2. በቃ'ቐ፤ ሕሉም
	-3. ሓያል፤ ድልድል
	-4. ስቱር
ፅነዕ ርገዕ	-አይትተፃንቀና
ፅነዕ ከርሲ	-ጨካን
ፅነዕ ፈታዊ	-እመን ፈታዊ
ፀንፃት ይሃብካ	-አካለሉ ይሃብካ
ፀንፀረ:	
ፀንፀር ድምረ	-ከፋሕ ድምረ
ፀንፀፀ:	
ብአፍ ሥም ወፃለ	-እሽለ ግይ ከይለሽፈ ሙዝ
እዚላ በሊዕኸ'ልካ	-ዘይረአኹም ሸባይ ፍጠራይ
ምይ እይተውዕለኒ	-ዝነፃል መራት፤ ዝነፃል ቀል
ምሕድ'ጋት	ዚሽፈል ፈለሰ
ፀንፀረ:	
ፀጥር ሕፀ	-ሓው ሕፀይ
ፀጥር ደርህ	-ወሃብ ጉብ'
ፅጋቡ ዘይፀውር	-ትፅጋቡቲ ዘይብሉ
ፀንታ:	
መፃወቲ ሰብ ኮነ	-መሓጨጨ ገነ
መፃወቲ ጌፋም	-አሳጊፀሉ፤ አሳጊጨጨም
ብነፍሱ ተፃዊቱሉ	-ሸሒጡም፤ አታሊሉም
ብፀወታ ፀወታ	-ብወገን ወገን
አፃወተ	-1. እዕለለ፤ አውገዐ

	-2. አብ ሃውቲ ሓወሰ
	-3. ዳንዩ/ንፀውታ ኩዕላ
ፀወደ:	
መጻፍቲ ፀጂዑም	-ዕለተ ሕልፈቱ ገይኑ
መፀዋዕታ	-1. ዕድመ፤
	-2. መቼረቢ ትእዛዝ ወረቆት
መፀውዒ ስም	-መዘከሪ ሓድጊ
መፀውዒ ዘይብሉ	-ግንታ
ጥት ፀዊዑም	-ንጊመውት አዕገርጊፋ
ስሙ አፀወደ	-ስሙ ገነነ
ስም አፀወደ	-አፍተሕፍትሓት አግበረ
ስም ፀወደ	-ዘከረ፤ ረቆሓ
ተፀዊዑ ዘይሰምዕ ገነነ	-1. ሃብተመ
	-2. ፀመመ
ተፀዋወደ	-ተዓዳደመ
ተፀዋዒ	-ወኪል
እዝሂኒር ፀዊዑም	-ጥይቱ ሓሊፋ
ዕምሩ ፀዊዑም	-ዲባ ገጢሙም
ደሙ ፀዊዑም	-መጥቲኡ ቦታ ኮይኑ
ፀዋዕ ሽጋር	-ትርሱስተካ'ል፤ ፀቡቕ ዘይትምነ
ፀዊዎም ይሰኣኑካ!	-ከረው በል! ፤ ጥፋእካ!
ፀውፀው:	
ፀውፀው	-ጨለሞ፤ ወርዊሩ ገስም አበለ
ፀገን:	
ምሽት ምሽት እናተፃ	-ሰሽራም
ዕነ ዚአትው	
ሰማይ ዕዕንዕን በለ	-ድብንብን በለ፤ ከበደ
ሰይጣን ተፃኒኑም	-ከለፍለፍ ኢሉ፤ አዕገርጊፋ
ተፃኒንካኒ	-በዲልካኒ፤ ወጊዕካኒ
	-2. ደርቁቸካኒ
ዋጋ ፀጻነ	-ዋጋ አሽበረ
ዒፍ/ዑፍ ዕዲነ!	-ቀሊል!
ዕዳ ተፀጻነ	-በዙሕ ተዓደዩ፤ ተዳዕነነ
ድቃስ ዕዕንዕን በለ	-ከብድብድ በለ፤ ትሽሰ በለ
ፀፃፃፀ	-ቁወይቁዊ/ጎይቁዊ
ፈተና ፀጻነ	-ፈተና አሽበደ
ፀዋቸ:	
መሬት ፀዋቸ	-1. ደው'ሽ፤ ሃውሽ፤ አእወዋ
	-2. ምድሪ አበላሸወ
	/ብተምላስ፤ ብፀሕፃሕ ወዘተ
ሰብ ፀዋቸ	-1. ሕማቸ ጠባይ አልመደ
	-2. ሰብ አነወረ፤ ሰም ሰብ
	አጥፈለ፤ አዋረደ
	-3. ለበ'ደ/ብሕማም
	-4. አርሰሐ
	-5. ጎድእ/ ወጊኡ፤
	ወቂዑ፤ ገሊሱ
ሰፈሩ ፀዋቸ	-1. አበ'ሰ፤ በደ'ለ
	-2. ገዛኡ አበላሸወ
ሰረኡ ፀዋቸ	-1. ልቡ ዘንበለ፤ አመና አረገ
	-2. ተዋረደ፤ ሰብእነቱ አሕሰረ
ተፀዋቸ	-1. ጠባይ ተበላሸወ
	-2. ረስሐ፤ በከ'ዕ
አግውታ ፀዋቸሉ	-ሕማቸ ጥት መይቱ
ዘረባ ፀዋቸ	-ዘረባ ዘረገ
ጉዋል ፀዋቸ	-ከብረ-ድንገልና ገሰሰ
ፀይቸሉ	-1. ሕሰር ቢሉም
	-2. አበላሸወሉ
ፀያቸ አዋርሕ	-ቀዋጊ-መን/አገ-መን
ፀያቸ ዓሊት	-ነውራም፤ መነወር
ፀያቸ	-ዘይ'ረብሕ፤ ሰዕዩን

ፀዋረ:	
መሬት ተፀይቶ ረገፀ	-ተበርጠጠ
ፀደቀ:	
መሊ'እካ ፀደቀ	-1. ወሰኸሉ፤
	-2. ብትሑገካ ፈዕጥ
መን ፀደቀልካ?	-መን ሃበካ?
ምዕዳቸ ፀሓይ	-ምዕራብ
ተመፃደቀ	-ተመፃረዩ፤ ተወራዘዩ
ፀሓይ ፀዲቃ	-ፀሓይ ዓረባ
ፀደቀ	-1. ረገሐ፤ ፀንዐ/ውሳነ
	-2. ምስ ቅዱሳን ተፀምበረ
	-3. ሱር ሰደደ
ፀደፈ:	
ሓላ'ው ፀደፈ	-መንቀኛ
አፃደፈ	-አዳፈለ፤ አሻሽወለ
አዕደፈ	-1. ብርካሽ ሸጠ
	-2. ናብ ገደል አእተወ
ከዕድፈኒ ቢሉ	-1. ቃሕ ቢሉኒ
	-2. አዕገርጊፋ፤ ሃዊቲኒ
ከንዲ ፀደፈ ገነነ	-ሃጉሃጉ
ከዕድፈላ ቢሉ	-ኪርና አፍቂሩዋ
ፀገበ:	
መሬት ፀገበ	-መሬት ረሰረሰ
መከራ ፀገበ	-ተላቅዋ
ሰብ በሊዑ ሰትዩ	
ዚፀገብ ዘይመስሉ	-ሃያ'ብ፤ ለጋ'ስ
በትሪ አዕገበ	-ዘበጠ፤ ደጋጊሙ ሃረመ
ብፅጋቡ ዘምፀእ	-ብሓጥቱ ዝረሸቡ፤ ብፍቱቱ ዝሰሓቡ
አልዒሉ ዘይ'ፀገቦ	-አመስጊኑ ዘይመንም
አስፃንደ አፀገበ	-አውሰዩ፤ አውለዩ
ዓይኒ ፀገበ	-ዓገበ
ዕዳጋ ፀገበ	-ዕዳጋ መልአ፤ ሸመታ ሓሰረ
ፀገበ	-1. ተዓበዩ፤ ተጠርዘዘ፤ ዓገንበ
	-2. ከብዱ መልአ፤ መነወ
	-ዓገበኛ
ዕጋበኛ	-አኳደነ፤ ሃጥሃጥ በለ
ዕጋቡ ምሽክል ሰኣነ	-ፋሉል፤ ዘይፀፃድ
ዕጋባ	-ተቐዋተወ፤ ተጫበጠ
ዕጋብ አሕዋት በለ	-ሓለፋ፤ ፍትዊ፤ ግራጊ
ዕጋብ ዓይኒ	
ፀገ'ው:	
በዓል ፀጋ	-ሃብታም፤ ርኽብ
ብፀጋ ተቐበለ	-አሜን በለ
ፀገ አበለ	-ፈንጊጉ ሽደ
ፀጋም:	
ብፀጋግደ ጎድኑ ተሊኡ	-ተቐርሲሱ
ፀጋም ጭልጥ	-ገራ ወንዘፍ
ፀገዒ:	
መፀገዒ	-1. ወገን፤ ዘመድ
	-2. መዕለሊ፤ መውደቂ ጎድኒ
በዓል ፀገዒ	-ሓጋዚ፤ ደጋፊ ዘሉም ሰብ
ተፀጋገዐ	-ተቐራረበ፤ ተሓቐዋቸወፈ
አፀገዐ	-1. ቀተለ
	-2. አላ'በበ፤ አጥባቂ፤ ጠቀነ
	-3. አደገፈ፤ ተርቀረ
ፀገዑ ሓዘ	-1. ጎጆ ወዕለ
	-2. ተሽወለ፤ ጥተ
	-3. ተወገነ፤ ተወሰነ
ወገዒ	-1. ጠበራ፤ ሓበን
	-2. ወሰን፤ ደረት
ወገዒ አትሓዘ	-1. ወገን፤ አፀገሰ

ፀገፃ ፀገፂ በለ	-2. ቢት ለውፀላ
	-1. ፍርሕ ትብፅ በለ'ሰጋላ ሙጋላ በለ
	-2. ወሰን ወሰን በለ
ዕጋዕተይና	-ምፃእተይና
ፀገፊ:	
በዓል ፀገፊ	-ውቁ'ብገፊ'ምገሕፋር
ካብ ሙላሳይ ፀገፊ ይሃል	-ዘበት'ዩገፊኸውን'ዩ
ገፋፍ ፀገፊ	-ሕሱር
ፀገፊ ዘይብሉ	-ድሁል
ፀፀዮ:	
ልቡ ፀፀ'ዮ	-ገፊ'ህገልወህገፊ
ዕፁይ ያም	-ዚብላዕ ዚስተ ላይትዝልላኒ
ላይተውሙኒ	
ፀፈፈ:	
ብፅፍሩ ሓዘ	-ቀምጨጭ በለ
ብፅፍሩ ዚሓድር	-ሓሽተትጉህ
ብፅፍሩ ደው ላበለ	-አሽቆጥቆጠ
ላብ ፅፍሩ ኪላቱ ደለዮ	-ሓፈረገሓነሽ
ፀፈፈ:	
መሬት ፀፈፍ በለ	-1. ከራማት ወዕላ
	-2. መሬት ሃፈፍ በለ/ድሕሪ ዝፍጥ
ፀፈፍ በለ	-1. ሃፈፍ በለ
	-2. ፀሓሕ በለገበርሃው በለ
ፀፋፍ	-ነባዒ
ፀፍ በለ	-1. ተወራዘዮተመፃደቕ
	-2. እር/ም/ብድ በለገፈገፈጥተ
	-3. ርባ ነፀፈገነቕፀ
ፀፍ ዝበለ	-1. ወረጃ
	-2. ፀፋፍ ስራሕ
ፀፍ ጭልጥ በለ	-ተወራዘዮተመፃደቕ
ፀፋፍ ሰብ	-ውርዘይገእሩም
ፀፋፍ ቦታ	-ፅፍትቂገፅፍይ
ፀፋፍ ላፍ	-ወረጃገእሩምጥፍጥከፋለ
	ዘይወዕላ
ፀፍላ:	
ፅፍላ በለ	-ተረዮ'ጠገተረፈ'ፀገተረፈ'ጠ
ፀፍዐ:	
መፃፍዒ	-መቀናደቢገሓሽላኸ
ማይ ፀሉት ፀፍዐ	-ብማይ ድጋም ገፀብገ
	ማይጨሉት ነፀገ
ተፃፈዐ	-1. ደኸመገሃለኸገተጉዋዋዮ
	-2. ተዋቐዐ
ነገር ላፃፈዐ	-ሓሽለኹገነገር ላላኸዐ
ፀፋፅፋፅ በለ	-ሃተይተይ በለገለኸፍኸፍ በለ
ፀፍዐ	-ላላ'ደደገነ'ወ
ፀፍዒ ማይ	-ሻምቦባገሃዕፈ
ፀፍዒት ሃበ	-ጨልገመ
ፀፍፀፈ:	
ዕዳ ተፀፍዒፋዎ	-ዕዳ ተኸሚፋዎ
ዝበላዕኩም ላብ ልበይ	-ስገ ቢሉኒገተሰጊዱኒ
ተፀፍዒፋኒ	
ፀፍዕፍ በለ	-ዓገጉ
ጌዕ:	
ጌዕ በለ	-ተወለ'ለገሓጋዮ
ጌገ:	
ጌገ ዘይብሉ	-ከዮማረዐ ዚበልዕገፋጢ
ዕን በለ	-አቕለበገእዝኑ ደርበዮ
ዕን ዕንታ	-ዘይተረጋገፀ ወረገዘይተጋህደ ወረ
ፃሕሊ:	
ዚበልዓሉ ፃሕሊ ዚሰብር	-ዘ'ዮማሉ

ፃሕተረ:

ነገር ፃሕተረ	-ነገረ ቆስቆስ
ኩዊናት ፃሕተረ	-ኩዊናት ላልዓለ
ክርቢት ፃሕተረ	-ክርቢት ወቕዐ
ፃሕተርተር በለ	-ፀዓረ
ፃሕገረ:	
ፃሕገርገር በለ	-ፍንትልሕ በለ
ፃሕጋርገ	-ገንጫርገ ገፃሕታርገ
ዕሕገርጋር	-ዕሕትርታር
ዕሕገርገር ላበለ	-ፀዋቕገሸፍጠረገፀሓታተረ
ፃት:	
ፃት ገፃት	-1. ሽዑ ገሽዑ
	-2. ጫፍ ገጫፍገፅፍ ፍብ
	ዕንፍገታር ገታር
	-ገህዋትገብቕፅበት
ፃት ከይፀንሐ	
ፃርያ:	
ፃርያ ሊያ	-ድቂ ሊያ
ፃገታ:	
ፃገታ ተረፈ	-ከይወለደ ተረፈ
ፃዕመቂ:	
ፃዕመቂ	-ጠገላ
ፃዕደወ:	
ርእሳ ፃዕዲዋ	-ሓሲላገሰደባ
	-ሰደባ
በዓል ፃዕዳ	-በዓል ፀጋገሃብታም
ተኸዳን ፃዕዳ	-1. ሰራሕ ጉልበት ዘይሰርሕ ሰብ
	-2. ጭንገ በሃሊ
ገደ ዳሕራይ ፃዕዳ	-ተጠማቲገውጉላ ዓይኒ
ብዕራይ	
ፀዓዲት	-ፈረንጅታተ /ደቂ ላንስትዮ/
ፃዕዳ	-ፈረንጅ
ፃዕዳ ልቡ	-ሄርገርሂ
ፃዕዳ ልቢ	-ለውሃትገሕደውነት
ፃዕዳ ሓሰት	-ዘይ'እመን ዘረባ
ፃዕዳ ብዕራይ	-1. ለዋህገሕዋዊ
	-2. ተጠማቲ
ፃዕዳ መዓልቲ	-ርሑስ መዓልቲ
ፃዕዳ ረሃዕ ረሃዕ	-ላበርቲዕ ፀዓረ
ፃዕዳ ላፍንጫ	-አድጊ /ገሰብ መዕረፈ.
ፃዕዳ እግሪ	-1. ርሑስ ሰብ
	-2. ግናዕ እግሪ
ፃዕዳ ሽረምቲ	-ሽሻይ ዝመልእ ሽረምቲ
ፃዕዳ ውኻርያ	-ሓሳዊገላለኛ
ፃዕዳ ዓይኑ ገልበጠ	-ፀሊም ዓይኑ ገውሸጢ መለ
ፃዕዳ ይፅናሕኻ	-ይቕናዕኻገለምለም ርገዕ
ፃዕዳ ዘመን	-ሰናይ ዘመን
ፃዕዳ ድኻ	-በተኸገነዳይ
ፃዕገን:	
ፃዕገን	-በርተዐ
ፃገን	-ትግቶ
ፃፀ:	
ከንዲ ፃፀ	-አዝዩ ገእሸቶይ
ፃፀይ መላዕ	-ምቕገጣውደ ምቕራዕ ደሕሸካ
ዕሳል:	
መፀለ'ል	-ካሕላ
ምስ ዕሳሎቱ ዚበዓስ	-ዕለልገውዕይገውይ
ምዕላል ፃድቃናት ይኹን	-1. መዕረፍ ፃድቓናት ይገበር
	-ፃድቃን ዝሓረዩዎ ቤት
	ይኹን
ምዕላልና ላይኸልላና	-ደው በለልና
በዓል ዕሳል	-ሓሳልገመራሒ

ናዕላ ብሂል ትግርኛ

ናብ ዕላል ኩን	-ገዛ እቶ
እፀላ'ላ	-1. መፃንግ አሕረረ፤አሕረቸ
	-2. እዕበደ
እፀላላ	-1. እፅቸለ፤ከላለ
	-2. ፀመቸወ፤እፀፈፈ
	-3. ተፃቸበ
ኪሰለል ኢሉ	-ምሒር ሓሪቸ፤ነዲ'ኖ
ዘሰለልካሉ እም'ኳ	-ውሬታ እይተጥፍእ
ዚምስገን/ዘይቸረዕ	
ፀላላ ፀላላ በለ	-ሃልከፍከፍ በለ
ዕላ'ላ እዩ	-ዕሽነት እዩ፤ብዳን'ዩ
ዕላሉ የውድቸልካ	-ሞገስ ይሃብካ
ዕላል	-1. ድነ
	-2. ፅማቸኢ
	-3. መከላኸሊ ፀሓይ፤መፅቸሊ ግደ
ዕላል ሀዘቢ	-ጠበራ
ዕላል ሽባኻ ሽነ	-ሓጋዚ፤ረዳኢ፤መዕረፈ፤
ዕላል ኮነ	-1. እማዕቆበ፤ሓበን ኮነ
	-2. እብ ዝተራሽሰ ቦታ
	እተወ፤ተራሽሰ
ዕላል ዘይብሉ	-1. ድሁል ሰብ፤ፈኩዊስ
	-2. ፀሓይም
ዕላሉቱ ዘይ'እም'ን	-ጠርጣሪ፤ሰጋ'እ
ዕላሉት እዩ	-1. ሃልካፍ'ዩ
	-2. ተራእዩ ዚጠፍእ'ዩ
ዕላሉት አውደቸ	-1. ሰራሕ ሓገዝ
	-2. ተደንደወ
	-3. ሰርሐ፤በረኽት ኮነ
ዕልግ:	
ላሕጂ ገሊጋ	-ፀባእ ሰቂላ፤ከፈፋ
ዓይኒ ዕልግልግ በለ	-ጭልምልም በለ
ዕልግልግ በለ	-ዕልምትምት በለ
ዕሽድም:	
ፀሽደምደም በለ	-ሃርኮተ፤ሃተይተይ በለ
ዕሽድም	-1. ሓሽተ፤ትጉሀ
	-2. መንዛዒ፤ነጫቢ፤ተጣፊ
ፈ	
ፈለለ:	
ፈለል ከደ	-ቀይዲ በተሽ፤ሰዲ ሽደ
ፈለል በለ	-ጢጥ በለ፤ሃደመ
ፈለ'ሽ:	
መፍለሽለሽ ከልእ	-አዕቢቡ ሓዘ፤ አዉኒቸ
መፍለሽለሽ ዘይብሉ	-ፀቢብ፤መፍጠጦዪ ዘይብሉ
ፈለሽለሽ በለ	-1. ሸኸርከር በለ፤ፈልሐ
	-2. ለመም በለ፤ተንቀሳቸሰ
ፈለሽ አበለ	-ሸነ
ፈለ'ሽ ከይበለ ሓደረ	-ምዕይ ከይበለ ሓደረ፤በጥ
	ቢሉ ሓደረ
ፈለሽ ዘየብለ	-1. ሓያል፤ብርቱዕ
	-2. ምዕይ ዘየብለ /ቦታ/
ፈለዮ:	
መልክዕ ፈለዮ	-ቅርጂ ነፅ'ረ፤ምስሉ ነፅ'ረ
መፈላለዪ መንገዲ	-ቃራ'ና
መፍለዪ	-መፍለጢ፤ምልክት፤መፋለሚ
ሞት ፈለዩዎም	-1. ሞት ዓሪቹዎም
እቲ ኩሉ ዓመታት ኪግነቱ ፀኒሖም ከይተረታትዑ ሞት ፈለዩዎም::	-2. ሞት አረሓኪቹዎም
ሰብ ፈለዮ	-1. ሰብ ፈለጠ፤ሰብ አለለዮ
	-2. አድልዎ ገበረ፤ሰብ መረዕ

እብ መርዓ ጉዋሉ ኪፅወዑ ዝግባእም ሰባት ፈለዩዎም::	
ብዘይ አፈላላይ	-ብግዕርነት፤ብዘይ አድልዎ
ብፍላይ	-ብሕልፈ፤ምናዳ፤አውራ
ተፈላለዮ	-1. ተፈናተየ፤ተረሓቸኛ ለገር.
	-2. ተበእሰ፤ሓዳር በተነ
	-3. ተነፃፀለ
-ክላዕ ሓቢርና ኪድና፤ካብሉ ግን ተፈላሊና::	
ተፈለዮ	-1. ሞተ
	-2. ከደ፤ረሓቸ
	-3. ወልከ፤ካብ ሰድራ፤ግሕበር ሰድራ...
	-4. ተፈለጠ
ተፈለዩ ወዓለ	-ከይተሓወሰ ተረፈ
ብዘይተፈለጠ ምሽንያት ካብ መርዓ ሓጢ ተፈለዩ ወዓለ::	
ኢድካ እይትፍለዮሉ	-1. በሉ፤ደክ'ር'
	-2. ሓዊ ቆስቆሶ
	-3. ፀብሒ አካውሶ
እመፍለዮ	-አጉዋነየ፤አገለለ
አይፈላለዮና	-ብሕቡርና ብሰሙርና የንብረና
ካባኻ ይፍለዩኒ	-1. ካባኻ ይገላግሊኒ
	-2. ሞት ይፀውዓኒ
ዓዕመ-ብጋ ዝፈላሊ	-ጉድ እላጂ
ዕላማኡ ፈለዮ	-ደውታኡ ነፀረ
ዝተፈላለዮ	-ብብዓይነቱ፤በበይነ
ዝፈለዮ ሰዋ	-ዕር ዝበለ፤ዝገ ዝበለ
ይፍለዮሉ	-1. ሓዲኡ የፍልጥ
	-2. ናቱ የፍልጠ
ግዝ ፈላሊዩና	-ግዝ አረሓኪቹና
ፈለዮ	-1. ፀረዮ /ሓፊት ማይ፤ሰዋ.
	-2. ንበዩ/ካብ ፀበል፤መርዓ...
ፈላለዮ	-1. አበእሰ፤እፋተሐ
	-2. ፈናተየ፤አረሓቸኛ
	-3. ገላገለ
ፈላላይ ዓሌት	-አድላዊ፤ዓሌተኛ
ፈለዩ ረአዮ	-1. ነጂሉ ረአዮ
	-2. አድልዎ ገበረ
ፊደል ፈለዮ	-አዕነዕ
ፍሉይ ኢዩ	-መንከር'ዩ፤ትንግርቲ'ዩ፤እፀ-ብ'ዩ
ፍሉይ ሰብ	-1. ኪበዝሕ ጭዋ፤ወረጃ
	-2. ግሉ'ል፤ዘይ'ሓብር
ፍላይ ሓዊ	-ትንታግ
ፍላይ ማንታ	-ካብ'ቶም መናቱ ሓደ
ፍልይ ዝበለ	-1. ዝበለፀ፤ዝሓሸ
	-2. ካልእ ዓይነት
	-3. ፈንተት ዝበለ
ፈለጠ:	
ልቡ ዘይፈልጥ	-ጥፋእ ልቢ፤ዕዋና፤ዕንዝር
ልቡ ዘይፍለጥ	-ጠዋይ
ልብኻ ይፈልጥ'ዩ	-ሕልናኻ ይምስከር'ዩ፤
	እይትሽሕደን
መን ፈለጡሉ	-1. ሸገሩ ዝተረደእሉ ሰብ የሉን
	-2. ምቕንጫሩ
ብዘይተፈለጠ ነገር	-ግልጂ ብዘይኮነ ምሽንያት
ብፍሉጡ	-ሰም ዘሉ፤ዋ፤ሓደ እቶ
ተፈሊ'ጡዎ	-ተረዲኡ፤ዎ፤ተሰሚ'ዑዎ
ተፈላጥነት ረሽበ	-ዝና ረሽበ፤ሰሙ ገነነ
ተፋሊጥና አሉና	-1. ተገራራሽና ኢና፤
	ተረዳኢና'ሉና
	-2. ተላሊና'ኢና
ትፈልጠለይ	-መስከረለይ
አይፈልጠ አይጥይቸ	-ሌላ የብልና፤ዘራሽብ የብልና
አፋለጠ	-አላለየ፤እረጋገዕ
አፍለጠ	-1. ፈለዮ

ናዕሳ ብሃል ትግርኛ

ኩነታት ምስ እፍለጠ ከመዕላካ፡፡

- 2. አገሃደ
- 3. አርአየ፤መርሐ፤መሃረ
- 4. ቁርጂ ነገረ

እፍለጠ

- 1. ክአለት
- 2. አረድአዮ

እፍለጠ ሃበ

እንተዘይፈለጠ ምሓሽኒ

እንታይ ትፈልጠለይ

እንታይ ይፈልጥ

እዝጊ እፍለጠ

ከም ዝፈለጠ ይገበርካ-ባዕሉ ይዳንይገ

ከይተፈለጠ

- 1. ብዘይ ውኒኡ፤ብዘይ ቀልቡ፤ብገርሁ
- 2. ከይደሽመ

ወይ ዘይፈለጠ ሰብ

ኪበል፤ እኸሊ ዘይፈልጥ

ዝፈልጠለይ እሉዎ

- ውኒኡ ዮሉን፤ልቡ ዮሉን
- ደመኛይ፤ዮ፤ጉድለት

ይፈልግ፡ዮ

- 1. ተዋሲቡዎ፡ዮ
- 2. ሌላ እሉዎም

ፈሊጡ እዩ

- 1. ሓሲዉ፤ዮ፤ሓቁ አይኮነን
- 2. ሰግራ፤ሉ፤ኩነታት እዕኒዎ፡ዮ
- 3. ክእሉ፤ዮ፤ተማሂሩ፡ዮ

ፈሊጠልካድዮ

ፈሊጡ ከምዘይፈለጠ ኾነ

- 1. ሓድሽ ኮነ፤ ተጋዋሽ
- 2. ዕሽሽ በለ

ፈላጢዮ ይፈልጠኒ

ፈላጥ

ፈላጥ ነገር

- ሰብ ዘይፈልጠ ጉድ ዮብለይን
- በሊሕ፤ማእምር
- 1. ሜላ ነገር ዚፈልጥ፤
- 2. በዓል ምሽጥር

ፈፈላጢና ይፈልጠና

ፍለጠለይ

- ገግብርና ዝመምዮ ሰብ፡ዮ
- 1. አስተእምረለይ
- 2. ተረድኣለይ

ፍሉጥ

- 1. ጋህዲ፤ትሑዝ፤ጭቡጥ
- 2. ዝተመሰከረሉ፤ዝወፀሉ

ፈለፀ፡

ርእሲ ፈለፀ

- 1. ርእሲ ዉደደ፤ርእሲ አንተዐ
- 2. ፈጭፈዉ ርእሲ አሕመመ

ፈላጊ ችራጊ

- ትእዛዝ ንጉስ ፈፃሚ፤ገባሪ ሓዳጊ

ፍልፀት ርእሲ

- ሕግም ርእሲ

ፈልሐ፡

ሀዝቢ ፈልሐ

ሰዓል ፈሊሓቶ

ዝሰተይኹዎ አብ

ልበይ ፈልሐ

ዝፈልሐ ሰዋ/ምዮስ

ደመ ፈልሐ

ጥብተግል፤ ትኳን

ጭተ... ፈልሐ

- ሀዝቢ በዝሐ
- ተሽተሽ አቢላ አስፃላቶ
- ዝሰተይኹዎ ርቢ፤ፅኒ፤ተለዉኒ

- ዝበሰለ ሰዋ/ምዮስ
- ነደ፤ረ፤ነደደ፤ሓረቕ
- አዝዩ ብበዝሐ ተፈጥረ

ፈልፈለ፡

ግይ ፈልፈለ

ነገር ፈልፈለ

ፈልፈለ በለ

- ግይ ቀዘረ
- ጉድ አውፀአ
- 1. ቢል ቢል በለ
- 2. ቀዘረ

ፈሓረ፡

ነገር ፈሓረ

ፋሕራይ

ፍሒራ/ፀሒራ

- ከርከባ ፈጠረ፤ነገር ቆስቆስ
- ፋሕሻው፤ሓምኹሽታይ
- ሀርኩት ሰብ

ፈሓሰ፡

ብሰሓቕ ተፈሓሰ

ብጥሚት ተፈሓሰ

ነገረ ፈሓሰ

ከብዱ ተፈሓሰ

ዝፈሓሳ ገመድ ተጠ

ምጢማቶ

-ተሽተሽ ቢሉ ሰሓቕ፤ካዕካዕ በለ

-ብጥሚት ተሰቀ፡ዮ

-ተንኮል መሃዘ

-ከብዱ ተቐርፀ

ዝመሃዘ ተንኮል አብ ርእሱ ውዲሉ

ፈሓቂ፡

ካብ ልቢ ፈሓቂ

-ካብ ልቢ አውፀአ፤ተቐየመ፤ፀልአ

ፈረሰ/ፈረሰ፡

ሃገር ፈረሰ

-1. ዓዲ ዓነወ

-2. ሰርዓት ጠፍአ

ሕጊ እፍረሰ

-1. ክብራ-ንፅህና ገሰሰ

-2. ክህነት እፍረሰ

-3. ደገቢ ጠሓሰ፤ወንጀል ፈፀመ

ምንኩስናኡ እፍረሰ

ምሽሮም ፈረሰ

ሰራሐ መፍረሲ

ቆፀራ እፍረሰ

ብሰሓቕ ፈረሰ

ተፋረሰ

እፍራሲ ሓሳብ

እምባ እፍረሰ

ክህነት እፍረሰ

ዋጋ ተፋረሰ

ውዕል እፍረሰ

ዕርቂ ፈረሰ

ገዚፍ ፈረሰ

-ቆብፀ ደርበዮ

-ዘተእም ፈሽለ

-ፈጢሩ ችታሊ

-ቆፀራ ጠለመ

-ተሽተሽ በለ፤ካዕካዕ በለ

-ተጣለመ

-ተፃራሪ ሓሳብ

-ሀረኩት

-ዘመወ፤ክህነቱ አራሽሰ

-ዋጋ ከይተሰማመዐ ተረፈ

-ውዕል ሰረዘ

-ውዕል ተሳዕረ

-1. ክብዳም፤ዘፍጣጥ

-2. በላዒ

-ነዋሕ ንል አንስተይቲ

-ሽልካፍ

-ጋሻ ውሕጅ

-መዋቲ ሰጋ፤ሓላፈ ሰጋ

-1. ሰነፍ፤ሕማቕ

-2. አብ ውሽጢ ዉሳራ

ዚርከብ ጥሑን/እኩብ ምግቢ

-ንፅጊ ሽነ፤ውድቂ ሽነ

ፍርሲ ሽነ

ፈረዮ፡

ሓምሓም ከም ፍረኣ

ተፋረዮ

እፍረዮ

-ኩሉ ከከም መራሒኡ

-ተዋለደ፤ተባዘሐ፤ተዳቕለ

-1. ከሰበ፤ረሽበ

-2. አዋለደ፤አርበሐ

እንታይ እፍረዮ

-እንታይ ተረብሐ፤እንታይ ተጠቐመ

ክልተ፤ሰለስተ፤አርባዕ...

ፍረ

ከብቲ መፍረ

ፈረዮ

-ክልተ፤ሰለስተ፤አርባዕተ...ዓ መት

-ወላ፡ድ

-1. በዝሐ፤ተዋለደ

-2. ዝፈ፤ዓበዮ

-3. ፍረ አውፀአ

ፈራይት ዳዕሮ

ፍረ ሓዘ

ፍረ ነገር

ፍረ አዳም

ፍረ ከርሰኪ

ፍረ ሽርሲ

ፍረ ዘይብሉ

-ለጋ፤ሰነሃዮ፤ብ ሰበይቲ

-ጥሩብ በለ፤ዘዘው በለ

-ቁም ነገር፤ረብሓ፤ፋይዳ

-ዓካር ጎረሮ

-ዘይ፤ረብሕ

-ውላድ፤ወድ ሽሰዐ

-1. ከንቱ፤ዘይረብሕ

-2. ምታሮ ዘይብሉ ፀብሒ

-3. ዉሻን

ፍረ ዮብሉን

-1. ዋጋ ዮብሉን፤ዚጠቅም አይኮነን

-2. ገንታ ተሪፋ

-ግግ ረሃዕ

ፍረ ድሻም

ፍፍይ ሰብ	-1. ቅርፁ ሰብካሊ
ፍፍ'ያም	-2. ዕጉ'ው ሰብ
ፍፍያት	-እኸላም፣ምህርታም
ፍፍግይ	-ምህርቲ
	-1. ዕኸላት፣ቆልቡ
	-2. ገዳዲሽ
ፈረደ:	
ባዕሉ ይፍረድ	-1. እምላሽ ዳይነቲ የውርድ
	-2. ባዕሉ ይወስን፣ባዕሉ ይመስከር
እይትፍረደለይ	-1. እይትሐዘለይ፣ይቸሬታ
	ግበረለይ
	-2. ገበያይ እይትቆልላይ፣
	እይትረከሰይ
እይትፍረድ ከይፍረድካ	-በውድቀት ሰብ እይትመካሕ
እይፍረድ	-እይደርቢ፣እይረድ
እፍረድ	-1. ረትዐ
	-2. እበየ'ን
ከገፋረድ እና	-ከንተሐታተት
	እና፣ከንወነጃጀል እና፣
ዝወለደ ይፍረደኒ	-ፍቅሪ ውላድ ዚፈልጥ
	ይዳኒየኒ
የፋርደና	-1. ሓሓቅና የዋዕላና
	-2. ይዳንየና
ፍርድ-ገልበጥ	-እድላዊ
ፍርዱ ረሽበ	-ዋጋኡ ረሽበ
ፍርዱ ገንፍለሽ'ዩ	-ሓቂ ተዛረብ፣ሓቂ
	ገርእለሽ'ያ
ፍርዱ እይትርትዑና	-ሽፈጥ፣ግብሪ ይፃእ
ፍርዱ መጠጠ	-እድላዊ፣ወገናዊ
ፍርዱ ገበሰ	-ሓደ ዝፈረዶ ካልእ ሰዓሪ
ፍርዱ ጠሓሰ	-ትእዛዝ እፍረሰ
ፈረጠ:	
ፍርጥ በለ	-ዋተ
ፈርሐ:	
በፍርሐ ኪመውት በለ	-ተምበድበደ
ተፈራረሐ	-ተሓላለወ፣ተሽባበረ
ኢታሕዛ ፈራሕ	-1. ዉሽና ዝበዝሐ ተግባር
	-2. ጥንቃቄ ዝመልእ/እቕሓ
ኢፈራረሐ	-ሃደ'ደ
እፍረሐ	-1. አሰምበደ፣አደንገዐ
	-2. አሰኮነ፣አሕመቐ
ዓይኑ ፈርሐ	-ዓይኑ ገብገብ በለ /ብብርሃን.
ዘራእቲ/እኸሊ ፈርሐ	-ዘራእቲ ቀምሰለ፣ቃህመተ
ፈሪሃ ዝጊሂር ዘይብሉ	-ዉካን፣አረመኔ
ፍርሐ እብ ከብሩ	-ቦጀቦጅ ኢሉ፣ጃጀዉ
እትዩዎ	
ፍርሕ ፍርሕ በለ	-ብጋእ መጋእ በለ፣ምዩቕ
	ምዩቕ በለ
ፈሰሰ:	
ህዝቢ ፈሰሰ	-1. በዙሕ ሰብ ብበዝሒ ከደ
	-2. ህዝቢ ተጎሓፈ
ለበዋ ፈሰሰ	-ቃለ ኑዛዝ ተነበበ
ልቡ ፈሰሰ	-1. ሰነፈ
	-2. ተስፋ ቂሪፀ
መሊኡ አይፍሰስ	-ሓጎስ ዘይብሉ ሃብቲ ዋጋ
	የብሉን፣አይበላዕ 'እኸሊ ጀላዕ
መፃት ፈሰሰ-ዎ	-1. አዋሪዱዎ፣ሕሰራን
	አብሊዑዎ
	-2. መከራ ወሪዱዎ
መፋሰሰቲ	-መላፍርቲ፣ንዚፈሰሰ
	መተካእታ
መፍሰስ ጎሓፍ	-1. ተቐባል መከራ

ሽጃይ ፈሰሰ	-2. ጎድፍ
	-1. ሃብቲ፣ዐጋ መልእ
	-2. እኸሉ-ግይ ብዘይዋዎን
	ቀረበ
ሽንቲ አፍሰሰ	-1. ዋሊሓ ሰደደ
	-2. ሽንቲ ግይ ሸነ
	-3. ሽንቲ ሽፃወ
ቅኔ አፍሰሰ	-በዙሕ ቅኔ ተናገረ/ተቐነየ
ብረት አፍሰሰ	-ብረት አምከሽ
ብግዚና ፈሰሰ	-ብመኪና ሰለል በለ
ብበቕሊ ፈሰሰ	-ተገከሽከሽ
ነገር አፍሰሰ	-ሓሳቡ ገለፀ፣ዕሑፍ አንበበ
ነ-ዛዘ ፈሰሰ	-ነ-ዛዜ ተነበበ
ንብፃሕ ከም ግይ አፍሰሰ	-ብምረ'ት በሽዋ
አፍሲሱ ሃበ	-1. አፀገወ፣አበልፀገ
	-2. አብዚሑ ሃበ፣ለገሰ
እንጀራ አፍሲላ	-እንጀራ ሰንኪታ
እኸሊ ፈሰሰ	-1. እኸሊ ሓሰረ፣ኸመታ ሓሰረ
	-2. እኸሊ ተሻዕወ
ከም ግይ ፈሰሰ	-በዘይ ዓቕን ተሰተየ
ወረ ፈሰሰ	-ወረ ተነገሐ
ወርቂ አፍሰሰ	-ወርቂ አቕለጠ
ዓይኑ ፈሰሰ	-1. ዓይኑ ነቐወረ፣ዓይኑ ጠፍአ
	-2. ሞተ
ዓይንኻ ይፍሰስ	-ከረው በለ
ዘፍሰሰ አፍሲሱ	-ዝኸፈለ ኸፈሉ፣ዘውፀአ
	አውጂኡ፣ዝሃበ ሂቡ
ዝፈሰሰ አይሕፈሰን	-ዝሸነ ሸነ፣ዝሞተ አይምለስን
ደመ ብዝፈሰሰ ተሪቶ	-ከንቱ ጠፈሐ
ደም አፍሰሰ	-1. ሰብ ቀተለ
	-2. ደም ነፀገ
	-3. ንጣእት ሓረደ
	-4. ከብቲ ሓረደ
	-5. ደም ከዓወ
ደም ፈሲሱዋ	-ወርሓዊ ዕገያታ
	ተራእዩዋ፣ግን ሽይና
ገንዘብ አፍሰሰ	-1. ብዙሕ ወፃኢ ገበረ
	-2. ገንዘብ ዘረወ፣ሓሸሸ
ገንዘብ ፈሲሱዎ'ዩ	-1. ዳዕኩዊኑ፣ባዕኩዊሩ'ዩ
	-2. በዙሕ ገንዘብ ወጂኡዎ'ዩ
ፈሰሰ አእተወ	-ግበሪ አኸፈለ
ፈሰሰ ፈሰሰ በለ	-አጉረረ
ፈላሲ ግይ	-ወሓዚ ግይ
ፍሰሰ ተፋሰሰ ኮነ	-ብበዝሒ ቐረበ
ፍሰሰ ውጂሉ ፍሰሰ	-ዝረኸበ እንተረኸበ
እንተሓደሮ	
ፈሰሰ:	
ሰይጣን ዝፈሰዉሉ	-መዕገርገሪ
ተግባርካ ዝፈሰሻዩ	-ብሕቡእ ዝተገብረ ነገር
ነይጩኑ	-ውፅኢቱ አዕጋቢ'ዩ
ከይተፈሰወ ነይጩኑ	-ንኹሉ መንቀሊ
	አሉዎ፣ከይተገበረ አይውረን
ፈሰ'መ	-ባህሰሰ፣ሃሰሰ
ፈሰውሰው በለ	-ወዘንዘን በለ
ፈሰምሰም በለ	-ሓመቐ
ፈሱ ቕሓመ	-ተጎላቐወለ
ፈሲ መሰለ	-ገፁ ፋሕሸወ
ፈላዊ አሰጪናዊኡ	-ገባሪኡ ነጋሪኡ
ፈሰፈሰ በለ	-ነቕዘ፣ሓሰሽ
ፋሰዋን	-1. ሕግቕ፣ፈራሕ፣ዘይ'ረብሕ
	-2. ፈሽኳል
ፍቅሪ ኸልቢ ፈሲ	-ንበዓል ዕቡቕ ሕግቕ

ጥናዳይ	
ፈታሪታ:	
ተፈጻሚ	-ተዛብጠተጥላከ
ፈታሪታ	-1. ወያኔ
	-2. ፈላጊ
	-3. መውደልደሊ
ፈቃድ:	
ተፈቃድ	-ተላዘዘተወሃበ
ተፈቃድ	-ተፋተወተበሃሃገ
ከፍቃድ	-ከፍቃድ
ፈቃድ	-1. ሕራይ በላፈተወ
	-2. ቆፀሪ
ፈቃድ	-አብ ኩሉ፣አብ ዝኾነ ቦታ
ፍቃድ ገበረ	-ዝፈከሮ ፈፀመ፣ዝበሉ፣
	ዝሓሰበ ፈፀመ
ፍቃድ መልእ	-ተግለዘዘተመቐለለ
ፍቃድ አሰበረ	-ትእዛዝ አጉደለ
ፍቃድ ፈፀመ	-ተግለዘዘ
ፍቃድካ ይኹን	-ዝበልካዮ ይሰመር፣ፍታውካ
	ይኹን
ፍቃድካ ይፃቢ	-ንበኻ ትፈልጥ
ፈታላ:	
መፃከር መፍተል	-ዙንዙን፣ዘዋሪ
ነገር ፈታላ	-ተንኮል ሓሰበ
ኪለህ መፍተል'ዮ	-መኹደዲ'ዮ
ፈታሊ ሓቲ	-ጠፊሉ ዘይጠፍእ
ፈታሊ በቲኹ ወፅእ	-ካብ ዋት ደሓነ፣ዋይቲ
	ተንሰእ
ፈታሊ ኾነ	-ግህመነ፣መንመን
ፈታላን ስምዕን ኮነ	-ተሰግመዐተወሃሃደ
ፈታኑ:	
ሓዳር ፈታኑ	-ናብራ መሰረተ
መከራ ዝፈተኖ	-ምኩ'ር፣ብሽገር፣ብመባ
	ዝሓለፈ
መፈተኒ ገበረ	-መምሃሪ ገበረ፣መላመዲ
	ገበረ
ሰብ ዝፈተኖ ፈቲኑ	-1. ዚከላሉ ዕዲ፣ተሰብ
	ዝበዕሉ በዲሉ
	-2. ንቡር ገቢሩ
ተፈታተኑ	-1. ሕግቶ ተግር ኪሰርሕ
	ደፋፈእ
	-2. ተፃፃፍኑ፣ተመዛዘነ
	/ብሓይሊ
	-3. ተሃላለኸ
ንቡር ፈታኑ	-1. ሓዳር ገበረ
	-2. ምዕዶ ሰብ ተቐበለ
ንፈተኑ	-ንመረጋገደ
ንፈተኖ ዝተፈጠረ	-ንሽገር ዝተፃደለ፣መከራ
	ዘይፍለዮ
አብ ፈተኖ አተወ	-አብ መፃብብ አተወተአዮደ
ዘይፈተኖ ዮብሉን	-ብዙሕ ዕዲ፣ተዘይገበሮ
	ዮብሉን
ወሊድካ ፈታን	-ናይ ሊድካ ይሃብካ
ዘይፈተኖ ይፈትኖ	-ዘይበፅሖ ይበፅሖ፣ዘይረገበ
	ይርከብ
ፈታኖይ ገዝ	-መተፃሕቢ ገዝ፣ጸርቡት እዋን
ፍታን ወፅእ	-ሓንከሽ
ፈታኸ:	
መፃኅሉ ፈታኸ ዘይብል	-ቀባ'ዕ፣ምዕት
አብዑሩ ፈታኸ አበለ	-አብዑሩ አዕረፈ፣አብዑሩ
	ሰደደ
ፈታኸተኸ በለ	-1. ዘፈጠ

-2. ጠቓላት በላፈተኸው	
ፈታው:	
ሓገትካ አይፈትጥኻ	-ሓገትካ ይጥመስ፣አብ
	ብሉዕ አቲኻ
ሓገትካ ይፈትጥኻ	-ሓገትካ ይፅገብ፣አብ ትፋ'ብ
እየን	-መደለኻ
መፍተቱ ረገበ	-አደዳሉ ረገበ
ብፍታዊ በርሖ	-ብግርብ ተባገሉ ገበረ
ብፍተት ሃበ	-በዘይ ንብፃሕ ሃበ
ተፈታዊ	-1. ተደላዪ፣ተሃራፋይ
	-2. ምጭ'ዊ፣ደሙ-ገበሉ
	-3. መጋገዲ፣መበላሊ
መን ተፈታዊይ ኪገብሮ'ዮ ዚጸልፍ በሉ::	
አምላኽ ይፍተወልካ	-አምላኽ ይለገስልካ
አዝመራ ፈተወ	-አዝመራ ለገበ'ዘራ-አቲ መዋ
እዝሂሄር ፈቲወሉ	-እዝሂሄር ዓዳለዎ'እሂሄር
	ሂቡዎ
ፈተወ ረደዮ	-ተመቐለለ
ፈተወ ፀልእ	-ብዋሰን፣ብገዲ
ፈቲወ ከላዕ ዚፀልእ	-ከላዕ ዚለኸሉ፣ከላዕ ዚፈገድ
ፈቲወ ይጥገእ ጥዕዎ	-ዕድል ዘይተሓወሶ ሃሪ ጥጋ
ብልዲ	-የብሉን
ፈቲወሉ	-ፈቲወሉ
ፈታዊ ዘይብሉ	-1. ጉራፄን፣ፍንጉን
	-2. እግዲ ዘይብሉ
ፈታዊት ሓዘ	-ተመሸመ፣አፍተረ
ፈታዊ ነፍሱ	-1. ሰብዕ
	-2. ፈራሕ
ፈታው አንስቲ	-ዘዋሪ፣ዘግደ
ፍታወይ	-1. ድሊተይ፣ታሕታይ፣
	ሃረርታይ
	-2. ሓሳፋይ
ፍትወተ-ሰጋ	-የታዊ ርክብ
ፈታሕ:	
መቐነታ ፈታሕት	-ከብራ-ንፅህና አውሰደት
	/ጌጋዊት መርዓት
መፃኅሉ ዘይ'ፍታሕ	-የጥር፣ተባ'ዕ
መፍትሒ ሰራይ	-መዋሪ፣መርከሊ ሰራይ
መፍትሕ መቐነት	-ናይ ንእዲ፣መለዘቢ መርዓት
መፍትሕ ሽራራ	-ንእዕይቲ መቐየር ከዳን ዚወሃብ
	ገንዘብ
ሰበይቲ ፈታሕ	-ናብራሉ በተነ
ሰብነቱ አፍታሕተሕ	-ተመግለዐ፣ተወላወሰ
ሰራሕ አፍተሕ	-አሕገለ፣አባሽሪ
ሰራሕ ፈታሕ	-አውደልደለ፣ቦዘነ፣ወዘነ
ሽግቲ ፈታሕ	-እናሽዑ ሽነ፣ለኸለኸ
ሽግር ፈታሕ	-ሽግር አለየ፣ወገም ወገደ
ቀሺ ፈቲሖ	-ናዚዞ
ኢዱ ፈታሕ	-1. ሃበ፣ለገ'ሰ
	-2. እዱ መሰ'ሰ፣ቐጥ ሸይጡ
	ገንዘብ ተቐበለ
አብዑሩ ፈታሕ	-አብዑሩ ሰደደ
አፍተሕ	-1. ፍትሓት አገበረ
	-2. አምለቐወ
	-3. ካብ ቤት ሓብሊ አውፀእ
አፍታሕተሕ	-አብራህረህ
አፍ/ፈታሕ	-አፍ አውፀእ፣ምዝራብ ክላለ
እንኳዕ ም-ልገዎ	-እንኳዕ ም-ገፈገፈ ገጥፍ፣አውፃእ
ፈታሓካ	
እዝሂሄር ይፍታሕኻ	-ናዘዘ
በለ	
ከብዱ ፈታሕ	-ምሽጥር ተልዕ

ከይተሓልመ	-አቅዲሙ ዝተፈለጠ ነገር	መሬት ፈሽሰ	-ሃይሸደሽ በለ
ዝተፈትሐ		ሰማይ ፈሽሰ	-ሰማይ ደመና ኣልባ ሽነ
ይፍትሓላ!	-አይዋጋኡን፡ንብቲ ዝሓተትካዮ ዋጋ እይሸየጥን	ሰራሕ እፋሽሰ	-ሰራሕ እቃለለ
ይፍትሓልካ	-1. ማሕላሻ እይሓዘልካ	ሰብ እፋሽሰ	-እናሸወጥሰብ እቃለለ
ገዑ ፈትሐ	-2. የዝልቕልካ	እፍኮሰ	-1. እቕለለ
ገዑ ፍትሕ ዘይብል	-ፈሽሓወ		-2. እዝለቕ
ፈታ'ሕ	-ፀዋግ	እግሩ ፈሽሰ	-3. እብኮፀ
ፈታሕታሕ በለ	-መና'ው፡፡ዘማ'ዊ		-1. ቀልጠፈ
	-1. ተደሰተ	ዕዳ እፋሽሰ	-2. እግሩ ሓበጠ
	-2. ምውቕውቕ በለ	ፈኩዊሰ መስተ	-ዕዳ እቃለለ
	-3. ዘርጋሕጋሕ በለ		-1. ውሑድ እልኮል ዘለ-ዎ
	-4. ዘለቕለቕ በለ	ፈኩዊሰ መዓልቲ	-2. ልሰለሰ መስተ
ፈትሐ	-1. ውግዘት እልዓለ፡፡ባረሽ	ፈኩዊሰ ምግቢ	-ፃዕንቲ ዘይብሉ
	-2. ለቕቕ፡፡ፈነ'ወ	ፈኩዊሰ ሰብ	-ትብእት ዘይብሉ መግቢ
	-3. ተርጎመ	ፈኩዊሰ ሰዋ/ምየሰ	-ቀሊል
	-4. እፍኮሰ፡፡እዝለቕ		-1. ቀጢን ሰዋ/ምየሰ
	-5. ከፈተ	ፈኩዊሰ ነፍሲ	-2. ዝነፈሰ
	-6. በተነ፡፡ፈንጠሐ	ፈኩዊሰ ጨርቂ	-ምቕሉል
ፍቱሕ ሕምብርቲ	-ቃቕጣ	ፍኹሰ ኢሉኒ	-ልሰለሰ፡፡ረቂቕ
ፍቱሕ መዓንጣ	-ጃጃዊ		-1. ሕማመይ ቀሊሉኒ፡፡ሒሹኒ
ፍታሕ ኩርኩር	-ዘዋሪ፡፡ቱስቱስ		-2. ቅንጥጥ ኢሉለይ
ፍትሒረቀ	-ጉብጉብ	ንሱ ካብ ዝህ ምስ ወፅኦ ፍኹሰ ኢሉኒ፡፡	
ፍትሒ እጥፈኦ	-ፍርዲ እዛበዐ	ፈወሰ፡	
ፈትፈተ፡		ሕሙም ዚፍውስ እንደበት	-ልዙብ ዘረባ፡፡ጥዑም ዘረባ
ሕማም ፈትፈቱዎ	-ሕማም ፀሂዩዎ	ብሓንቲ ፈውሲ ዚጠፍሉ	-ትሽ ትንፋስ፡፡ፍቕራት
ነገር ፈትፈተ	-እዋ'ኸመ፡፡እላኸዐ	ብበትሪ ፈዊሱዎ	ወቕዑ እዐጊሱዎ
ፈትፈቱ እሽለሰ	-እፀቢቕ አረደኦ	ተፈወሰ	-1. ተሰሪ'የ፡፡ፈውሲ ብምስታይ
ፈትፋቲ	-ሓሽላኸ፡፡ሓብላቕ		ከለፍለፍ ኪብል ተገብረ
ፍትፍት ዚመለል ዓለባ	-ትጭን፡፡ልሰለሰ		-2. ተመሓረ
1/2ቢ.			-3. ተዓገሰ/ብበትሪ
ፈንቀለ፡		ፈውሲ-ምሕረት	-ምሕረት ይእዝዘልካ
ብሰሓቕ ተፈንቀለ	-ተሽተሽ ቢሉ ሰሓቕ	የውርደልካ	
ተፈናቐለ	-ተመዛበለ	ፈውሱ ረሽበ	-1. ዝሚኡ፡፡መላኪሉ ሰብ
ዘይፈንቀሉ እምኒ የሉን	-ዘይፈተኖ፡፡ዘይገበር		ረሽበ
	የሉን፡፡ዚከኣሉ ገቢሩ	ፈውሲ ሞት ኮነ	-2. መድሓኒቱ ተረሽበ
ፈንቀለ	-ወገደ፡፡ገልበጠ	ፈውሲ ሞት ዚበልዕ	-1. ተቐበፀ
ፈንቃሊ ዘይብሉ	-ድልዱል	ፈውሲ ቕጫ ኢለ	-2. መዓንሒ ሽነ
ፈንቐረ፡		ለዊሰ	-ሰሰ-ዕ፡፡ዘይዓቁር
ፍንሽር በለ	-1. ሞተ	ፈውሲ-ኢድ ሰብ	-ይሕሸኒ ቢለ ዝሓሰብኩዎ
	-2. ተሽን በለ፡፡ተዓለወ	ፈውሲ ዓሻ ይግበረልካ	-መፍትሒ ሰራይ
ፍንሽርሽር በለ	-ዓምበበ ሐቆሎ	ፈውሲ ሰብ	-ይመሰለልካ
ፈንጠሐ፡		ፈውስቲ ኢለ	-ይሕሽ ቢለ
ፈንጣሕጣሕ በለ	-አጉረረ፡፡ኮርዐ	ፈፃራ፡	
ፈንጠረ፡		ፈፃራ ዘይብሉ	-ግዲ ዘይበሉ ሰብ
መፈንጠር ዝሽነ	-ሓያል ሰዋ/ምየሰ፡፡ደረቕ	ፈዘዘ፡	
ሰዋ/ምየሰ	ምየሰ	ብርሃን ፈዘዘ	-ዕልግልግ በለ፡፡ጭልምልም
እብ መፈንጠርያ እተወ	-ተአየደ	እፍዝዝ እደንግዝ	በለ
ጥይት እፈናጠረ	-ጥይት አንጠረ	ዓይኒ ፈዘዘ	-መሀንን፡፡ዓዚም
ፈንጠር በለ	-1. ሞተ	ዓይኒ ከይፈዘዘ ብርኪ	-ዓይኒ ደሽመ
	-2. ፈንተት በለ	ከይደንዘዘ	-ብግዜ ንእስነት፡፡እርጋን
ፈንጠር እንተበለ	-ከተ፡፡ምንም እንተሽነ፡፡ዘበት	ፈዛዝ ቀለም	ከየርከበ
ፈንጠርጠር በለ	-1. ፀዓረ፡፡ሒሹ በለ	ፈዘገ፡	-ባህሳስ ቀለም
	-2. ፍንጭራዕ በለ	ፈዘግ በለ	
ፍንጥር	-ድሕሪ ምሽይያጥ ዚስተ መስተ	ፈዘግ እበለ	-ሓነግ በለ
ፈሽም፡		ፈዘግ ዘበለ	-ተውለሐ፡፡ፈጋዕ. እበለ
ፈሽም በለ	-1. ውሽጣ ውሽጢ	ፈዘግዘግ በለ	-ሓዘግዘግ በለ፡፡ብኩሕ ፈረዋ
	እናተጋደደ ሽደ	ፈይ፡	
	-2. ቀስ ብቕስ ንሃረ	ፈይ እበለ	-1. እውሒዱ ሃበ
ፈሽለ፡		ፈይ ፈይ በለ	-2. ጨው ነስነሰ
መሬት እፋሽሰ	ኮስኮሰ፡፡መሬት እቃለለ		-1. ራዕራዕ በለ፡፡ጃጀወ

ፈይ ፈይ ዚብል እንጀራ ፈገገ፡	-2. ተንቀጥቀጠ -3. ቢል ቢል በለ -ረቂቅ እንጀራ	ነፍሱ ፋሕፋሕ በለ ገዛሉ ፋሕፋሕ በለ ፋሕ ፋሕ በለ ፋፍ፡	-ተራሰነ -ናብራኡ ሞቼጥብተመ -ፈልሐ
ፍገም በለ	-1. ቀልቀል አፋ ድፍእ በለገገደ -2. ቀንጠረው በለገገው -ምሙ ሓደረ	ፋፍ በለ	-1. ገንነገበርተዐ -2. ገንፈሉ ወዕለገገዐቢቹ በቆለ/ዘራኦቲ
ፍገም ቢሉ ሓደረ ፍገም አበለ	-1. ቀልቀል አፋ ነቐውተ -2. ቀተለ -3. ከዓወ	ፈት፡ ፈት በለ	-1. ብጪዐዩ ሰተዩ -2. መንገዲገሰራሕገትምህርተ ቀልጢቶ ወደአ
ፈገለ፡		ፈት ንፈት ፈት ንፈት አራኸቡ	-1. ገንባር ንገንባርገገዕ ንገዕ አዘራረቡ ዓሪቹዎም፡፡ -2. መረአእዮገመንዕር
ርእሰይ ከፍጋእ አለ ብብብያት ከፍጋእሉ ከፍጋእ በለ	-ርእሰይ ከፍጋደድ አለ -ፊቅ አሉገዓረር አሉ -ጋዕፈረገምሐር ረገደ	ፋሕ፡	
ፈጠረ፡		ነገር ፋሕ አበለ ፋሕ አሉዎ	-ምሽጥር አንጎሐ -1. ተደናጊፋ -2. ፈሲሱዎገተበተኑዎ
መፈጠርታ ግርያም ፍጥር	-ባህርያዊ/ባህርይ -ፍሊገጥንጆ ገሽገ	ፋሕ አበለ	-1. ራሕጎጠገሓደገጠንጠን -2. በንጪረ -3. አንተዐገተውለሐ -ዋሉገመእሰሪ ዘይብሉ -ተበታተነገተጣፈአ
ዝወዓለታ		ፋሕ ዝበለ ዘረባ ፋሕ ፋሕ በለ	
ምፍግርካ ዘዕልእ አብ ዓለም ዘይተፈጥረ	-ዘሰከሕገ ዘፍገድ -መንክርገእውብገሉብ ዓለም ዘይተራእዮ	ፋቕዮ፡	-ግዲ ዘይብሉገዘይሓሰብ
አዩ አፈጣጥራ !	-1. አዩ ቐንጅናገአዩ መልከዕ ! -2. ዘሕዝን ጠባይ -3. ዕዩቕ አሰራርሓ	ፋንኑ፡	-1. ዓማጊገሽፍታ -2. ጅግና -አተባበዐ
አዩ ፍጥረት ከም ዝተፈጥረ ከከም ፍጥረቱ	-ዓለም ከንቶ -ጥራሕ ዝባኑ -1. ከከም ጠባይ -2. ከከም ስርሓቱ	ፍናን ሃበ ፋና፡	
ካልአይ ተፈጠረ	-1. ዐበቐገኩል'ዕ በለ -2. ካብ አፍ ሞት ወዕአ	በዓል ፋና	-ተሓዝ መብራህቲ
ይፍጠራሉ ይፍጠራሉ ደአ !	-ይሃቦገይዐግው -ይርከቦ' ደአገ አብራሰይገሕራይ ኮነ !	ፋንቱሽ፡	-ዘይ'ረብሕ ሰብ
ፈጠራ ፈጠሩ ተዛረበ ፈጠሩሉ	-ምህዘገህንዳሰ -ሃንደሰገሓሰወ -1. ርሂዉዎገአምላሽ ሂቡዎ -2. አዐቢቹ ሰራሕሉ -ነውፀኛገተገእዚ	ፋንግ፡	-በሓተገበይኑ ሽነ
ፈጣር ራዕዲ ፍጥረት ሰብ ከበዝሕ	-ከንደይ አመል አሉገጠባይ ሰብ ብዙሕ'ዩ	ፋለሚ፡	-አጠንቀቐገመዓደ -ኩላሹሉ
ፈጠጠ፡		ፍር በለ፡	-ልበይ ተገተገ አላ -1. ዓበዩፈርዘዘገፈርዘነ -2. ሰምበደ -3. ነፈረ
መፍጠጦዪ ሰአነ በፋጣጥ	-ጭርንጭር ኮነ -በሰገዳድ	ፍርቂ፡	
እሽሊ ፈጠጥ በለ ተፋጠጠ ፈጠጥ በለ	-ጥሩብ በለገእዐቢቹ ፈረዮ -ተሃላለሽገተነሓነሕገተረአእዮ -1. ዓበረገማህመንገመንመን -2. ቀጪው በለገሰምበደ	ማንታ ፈረቓ ተፋረቐ	-ማንታ ሽይኖም ዝተወለዱ ወድን ጉዋልን -1. ተገማገመ -2. ተማቐለገተቐወራቐወሰ -ተመናተአ -መንጉ መንጎ ሽነ -ገሊኡገክፋል -ተወላወለገተመናገወገሰልቢ ሽነ -ቀትሪ -ህንዙልገጉደሉ -ሰንጥቕገማዕረ -ምቃል አካል
ፈጪጪ፡		አፍረቐወ ፍርቃ ፍርቂ ሽነ ፍርቁ ፍርቂ ልቢ ሽነ ፍርቂ መዓልቲ ፍርቂ ሰብ ፍርቂ ብፍርቂ ፍርቂ ጎድኒ	
ፈጪጥ በለ	-1. መገለ -2. ተበርጠጠ -3. ብውዕላት ተታሕዘ	ፍርንሻ፡	-ፃቢ ሓጎስ ኮነገፈገዕገዕ በለ
ፈፀመ፡		ፍዳ፡	-ሃዩንታ ተቐበለገማሰቃ ረሽበ
ተፈፀመ	-1. ውዕል አተወ -2. ተወደለገተደምደመ -ትእዛዝ ተቐበለገተገበረ -ከተገለበደን!		
ትእዛዝ ፈፀመ ፈፂመ፡	-በርገገ -ተማእዘዘ		
ፈፅ በለ ፍቓድ ፈፀመ			
ፋሕ፡			

00.7-01

[illegible][illegible][illegible]

በገረቤት ፊርማ የተሰጠው
 ቅጽ ይዘት ነው፡፡ ስለ መሆኑም
 የመስጫውን ቁጥርና የገንዘብ
 ቁጥር አይነት በገረቤት ፊርማ
 ብቻ እንዲያውቀው ይቻላል፡፡
 ስለዚህም የገንዘብ ቁጥር
 እና የመስጫውን ቁጥር
 አይነት በገረቤት ፊርማ
 ብቻ እንዲያውቀው ይቻላል፡፡

ገጽ ፩ ለጊዜው ለሰላም ስለሚገባ
 ለሰላም ስለሚገባ ለሰላም ስለሚገባ
 ለሰላም ስለሚገባ ለሰላም ስለሚገባ
 ለሰላም ስለሚገባ ለሰላም ስለሚገባ

በር ተምህር ዘላለ ተግባሩ

1002. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136. 2137. 2138. 2139. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2147. 2148. 2149. 2150. 2151. 2152. 2153. 2154. 2155. 2156. 2157. 2158. 2159. 2160. 2161. 2162. 2163. 2164. 2165. 2166. 2167. 2168. 2169. 2170. 2171. 2172. 2173. 2174. 2175. 2176. 2177. 2178. 2179. 2180. 2181. 2182. 2183. 2184. 2185. 2186. 2187. 2188. 2189. 2190. 2191. 2192. 2193. 2194. 2195. 2196. 2197. 2198. 2199. 2200. 2201. 2202. 2203. 2204. 2205. 2206. 2207. 2208. 2209. 2210. 2211. 2212. 2213. 2214. 2215. 2216. 2217. 2218. 2219. 2220. 2221. 2222. 2223. 2224. 2225. 2226. 2227. 2228. 2229. 2230. 2231. 2232. 2233. 2234. 2235. 2236. 2237. 2238. 2239. 2240. 2241. 2242. 2243. 2244. 2245. 2246. 2247. 2248. 2249. 2250. 2251. 2252. 2253. 2254. 2255. 2256. 2257. 2258. 2259. 2260. 2261. 2262. 2263. 2264. 2265. 2266. 2267. 2268. 2269. 2270. 2271. 2272. 2273. 2274. 2275. 2276. 2277. 2278. 2279. 2280. 2281. 2282. 2283. 2284. 2285. 2286. 2287. 2288. 2289. 2290. 2291. 2292. 2293. 2294. 2295. 2296. 2297. 2298. 2299. 2300. 2301. 2302. 2303. 2304. 2305. 2306. 2307. 2308. 2309. 2310. 2311. 2312. 2313. 2314. 2315. 2316. 2317. 2318. 2319. 2320. 2321. 2322. 2323. 2324. 2325. 2326. 2327. 2328. 2329. 2330. 2331. 2332. 2333. 2334. 2335. 2336. 2337. 2338. 2339. 2340. 2341. 2342. 2343. 2344. 2345. 2346. 2347. 2348. 2349. 2350. 2351. 2352. 2353. 2354. 2355. 2356. 2357. 2358. 2359. 2360. 2361. 2362. 2363. 2364. 2365. 2366. 2367. 2368. 2369. 2370. 2371. 2372. 2373. 2374. 2375. 2376. 2377. 2378. 2379. 2380. 2381. 2382. 2383. 2384. 2385. 2386. 2387. 2388. 2389. 2390. 2391. 2392. 2393. 2394. 2395. 2396. 2397. 2398. 2399. 2400. 2401. 2402. 2403. 2404. 2405. 2406. 2407. 2408. 2409. 2410. 2411. 2412. 2413. 2414. 2415. 2416. 2417. 2418. 2419. 2420. 2421. 2422. 2423. 2424. 2425. 2426. 2427. 2428. 2429. 2430. 2431. 2432. 2433. 2434. 2435. 2436. 2437. 2438. 2439. 2440. 2441. 2442. 2443. 2444. 2445. 2446. 2447. 2448. 2449. 2450. 2451. 2452. 2453. 2454. 2455. 2456. 2457. 2458. 2459. 2460. 2461. 2462. 2463. 2464. 2465. 2466. 2467. 2468. 2469. 2470. 2471. 2472. 2473. 2474. 2475. 2476. 2477. 2478. 2479. 2480. 2481. 2482. 2483. 2484. 2485. 2486. 2487. 2488. 2489. 2490. 2491. 2492. 2493. 2494. 2495. 2496. 2497. 2498. 2499. 2500. 2501. 2502. 2503. 2504. 2505. 2506. 2507. 2508. 2509. 2510. 2511. 2512. 2513. 2514. 2515. 2516. 2517. 2518. 2519. 2520. 2521. 2522. 2523. 2524. 2525. 2526. 2527. 2528. 2529. 2530. 2531. 2532. 2533. 2534. 2535. 2536. 2537. 2538. 2539. 2540. 2541. 2542. 2543. 2544. 2545. 2546. 2547. 2548. 2549. 2550. 2551. 2552. 2553. 2554. 2555. 2556. 2557. 2558. 2559. 2560. 2561. 2562. 2563. 2564. 2565. 2566. 2567. 2568. 2569. 2570. 2571. 2572. 2573. 2574. 2575. 2576. 2577. 2578. 2579. 2580. 2581. 2582. 2583. 2584. 2585. 2586. 2587. 2588. 2589. 2590. 2591. 2592. 2593. 2594. 2595. 2596. 2597. 2598. 2599. 2600. 2601. 2602. 2603. 2604. 2605. 2606. 2607. 2608. 2609. 2610. 2611. 2612. 2613. 2614. 2615. 2616. 2617. 2618. 2619. 2620. 2621. 2622. 2623. 2624. 2625. 2626. 2627. 2628. 2629. 2630. 2631. 2632. 2633. 2634. 2635. 2636. 2637. 2638. 2639. 2640. 2641. 2642. 2643. 2644. 2645. 2646. 2647. 2648. 2649. 2650. 2651. 2652. 2653. 2654. 2655. 2656. 2657. 2658. 2659. 2660. 2661. 2662. 2663. 2664. 2665. 2666. 2667. 2668. 2669. 2670. 2671. 2672. 2673. 2674. 2675. 2676. 2677. 2678. 2679. 2680. 2681. 2682. 2683. 2684. 2685. 2686. 2687. 26